

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

ΙΑ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Ρ ΄ΣΤ΄

Πέμπτη 28 Σεπτεμβρίου 2006

Αθήνα, σήμερα στις 28 Σεπτεμβρίου 2006, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.55' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Γ' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΙΩΑΝΝΗ ΤΡΑΓΑΚΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Βασίλειο Κεγκέρογλου, Βουλευτή Ηρακλείου, τα ακόλουθα:

A. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Ζακύνθου κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΡΒΑΡΙΓΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Ποδοσφαιρικών Σωματείων Ζακύνθου ζητεί να δοθεί παράταση ενός χρόνου στην αδειοδότηση των αθλητικών εγκαταστάσεων της Ζακύνθου.

2) Ο Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης κ. **ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ-ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία Εργαζόμενοι στο Κέντρο Μουσικής της Αντιδημαρχίας Πολιτισμού του Δήμου Θεσσαλονίκης ζητούν τη μετατροπή των συμβάσεων εργασίας τους, από μειωμένη σε πλήρη απασχόληση.

3) Ο Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης κ. **ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ-ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Καραγιάννης Αησιόλαος διαμαρτύρεται για το φορολογικό σύστημα «TAXIS».

4) Οι Βουλευτές Α' Θεσσαλονίκης και Β' Θεσσαλονίκης κύριοι **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ** και **ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ** αντίστοιχα, κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Παμποντιακή Ομοσπονδία Ελλάδος ζητεί αλλαγές στον τρόπο διοίκησης του Ιδρύματος «Ιερά Μονή της Παναγίας Σουμελά».

5) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία οι Σύλλογοι Γονέων και Κηδεμόνων του 4ου Ειδικού Σχολείου Πάτρας και φίλων, παιδιών και εφήβων με αυτισμό ζητούν τη στελέχωση των ειδικών σχολείων με ειδικευμένους εκπαιδευτικούς.

6) Ο Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΡΑΝΙΔΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ομοσπονδία Σωματείων των Ελληνοπόντιων Παλινοστούντων από την πρώην ΕΣΣΔ ζητεί να χορηγηθεί η ελληνική ιθαγένεια σε όλους

τους ομογενείς ανεξάρτητα από το χρόνο έλευσης και εγκατάστασης στην Ελλάδα.

7) Ο Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΡΑΝΙΔΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Επαγγελματιών Ενοικιαστών Περιπτέρων και Καπνοπωλών Ελλάδος ζητεί να ενταχθούν οι ενοικιαστές περιπτέρων στους δικαιούχους απόκτησης δικαιώματος άδειας περιπτέρου.

8) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά την Πάτρα Αχαΐας, ως πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης.

9) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Νικόλαος Βλαχόπουλος ζητεί να ληφθούν μέτρα για τη διατήρηση της ελληνικής γλώσσας και τη διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών στα σχολεία.

10) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες ζητεί να χορηγηθεί το επίδομα θέρμανσης στα άτομα με αναπηρία.

11) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Ιερός Ναός Ευαγγελισμού της Θεοτόκου – Αγίας Φωτεινής Υμηττού Αττικής ζητεί την οικονομική στήριξη των προνοιακών δραστηριοτήτων του.

12) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Νικόλαος Βαρδακάς ζητεί την πρόσληψη ομογενών εκπαιδευτικών στα σχολεία του εξωτερικού.

13) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες ζητεί τη διάθεση μεγαλύτερων κονδυλίων στον υπό κατάρτιση Κρατικό Προϋπολογισμό 2007, υπέρ των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους.

14) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία κάτοικοι της περιοχής Σκαγιόπουλειου Πατρών ζητούν την ελεύθερη λειτουργία του πάρκου του «ΣΚΑΓΙΟΠΟΥΛΕΙΟΥ» προς όφελος των πολιτών.

15) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Δύμης Αχαΐας ζητεί

επιχορήγηση για την αγορά κτιρίου.

16) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Δασκαλόπουλος Δημήτριος διατυπώνει τις παρατηρήσεις του για το έργο της νέας σιδηροδρομικής γραμμής Αθηνών – Πατρών των Ο.Σ.Ε. και ΕΡΓΟΣΕ.

17) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Επαγγελματιών – Βιοτεχνικών Εμπορικών Σωματείων Νομού Αχαΐας ζητεί την ένταξη των μεταφορέων προσώπων και αγαθών στο Δ' Κ.Π.Σ..

18) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πολυτεχνική Οργάνωση Πατρών και Περιχώρων διαμαρτύρεται για τη μη θεώρηση κάρτας πολυτέκνων των κοριτσιών 23 ετών και πλέον.

19) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Ιδιοκτητών Αυτοκινήτων ΤΑΞΙ Πατρών και Περιχώρων ζητεί να παραμείνει το ισχύον καθεστώς που αφορά στη μεταφορά εδρών Ε.Δ.Χ..

20) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία υπάλληλοι του Ο.Σ.Ε. ζητούν την αναγνώριση από το Τ.Α.Π.-Ο.Τ.Ε. του χρόνου εφεδρείας στο στρατό.

21) Ο Βουλευτής Φθιώτιδος κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ και ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής και Βουλευτής Β' Πειραιώς κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Εκδοτών Βιβλίου Αθήνας ζητεί την επίλυση φορολογικών προβλημάτων των μελών του.

22) Ο Βουλευτής Ιωαννίνων κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΡΓΥΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινπραξία Μελισσοκομικών Συνεταιρισμών Ελλάδας «ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑΣ» ζητεί την αποζημίωση των μελισσοκόμων της Κασσάνδρας Χαλκιδικής για την καταστροφή των μελισσοσημών από τις πυρκαγιές.

23) Ο Βουλευτής Β' Αθηνών κ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία οι Πανελλήνιοι Σύλλογοι Συνταξιούχων Ο.Τ.Ε. και ΕΛ.ΤΑ., η Πανελλήνια Ομοσπονδία Συνταξιούχων Ο.Σ.Ε. και ο Σύνδεσμος Συνταξιούχων ΤΑΠ-Ο.Τ.Ε. ζητούν να θεσμοθετηθεί η αντιστοιχία μισθών των εργαζομένων με τις συντάξεις των συνταξιούχων.

24) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ομάδα Τυροπαραγωγών Νομού Ηρακλείου ΑΕ ζητεί την υλοποίηση του επενδυτικού της σχεδίου.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 11838/15-6-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Απόστολου Κακλαμάνη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 10632950/4438 /Α0010/10-7-06 έγγραφο από τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της (α) σχετικής που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή κ. Απόστολο Χρ. Κακλαμάνη, με θέμα «Στέγαση Κέντρου Αιγαιακών Λαογραφικών και Μουσικολογικών Ερευνών», σας γνωρίζουμε, όπως μας ανέφερε με το (β) σχετικό η Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου η οποία έχει τη διοίκηση και διαχείριση των ακινήτων του δημοσίου (Ν.973/9), τα εξής:

Στην Κ.Ε.Δ. δεν έχει κατατεθεί αίτημα από το Κέντρο Αιγαιακών, Λαογραφικών και Μουσικολογικών Ερευνών (Κ.Α.Λ.Μ.Ε.) για παραχώρηση χρήσης δημοσίου ακινήτου το οποίο να ανήκει στη διαχειριστική της αρμοδιότητα. Στην περίπτωση που υπο-

βληθεί σχετικό αίτημα, θα εξετασθεί από τις αρμόδιες Διευθύνσεις της.

Από το κείμενο της ερώτησης δεν προκύπτει σε πιο ακίνητο αναφέρεται το από 26-5-05 αίτημα του ΚΑ.Λ.Μ.Ε. προς το Υπουργείο Πολιτισμού. Διευκρινίζεται ότι εάν το ακίνητο αυτό βρίσκεται στην περιοχή της Πλάκας και είναι μεταξύ αυτών που έχουν απαλλοτριωθεί υπέρ του Υπουργείου Πολιτισμού, τότε η διαχειριστική αρμοδιότητα ανήκει στο εν λόγω Υπουργείο στο οποίο επίσης απευθύνεται η σχετική ερώτηση.

**Ο Υφυπουργός
ΠΕΤΡΟΣ ΔΟΥΚΑΣ»**

2. Στην με αριθμό 10056/18-4-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Μακρυπιδίδη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1045358/994/10-5-06 έγγραφο από τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της με αριθμ. 10056/8-4-06 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ανδρέας Μακρυπιδίτης, σχετικά με το ανωτέρω θέμα, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Με τη σύσταση του εν λόγω Συμβουλίου, που πραγματοποιήθηκε με την τροπολογία, συμπληρώθηκαν οι διατάξεις του ν. 2322/95 σχετικά με τα θέματα διαχείρισης των εγγυήσεων του Δημοσίου που αφορούν μόνον ιδιωτικές επιχειρήσεις και όχι ΔΕΚΟ, όπως εσφαλμένα αναφέρεται στη σχετική ερώτηση του βουλευτού. Η συμπλήρωση των διατάξεων αυτών κρίθηκε επιβεβλημένη, καθόσον επιτυγχάνεται:

α) Ο εναρμονισμός του θεσμικού πλαισίου παροχής των εγγυήσεων με την κοινοτική νομοθεσία, εφόσον απαιτείται οι εγγυήσεις να παρέχονται σε βιώσιμες μονάδες προκειμένου αυτές να εκσυγχρονισθούν και να αναπτυχθούν σε διασφαλισμένη βάση και στο πλαίσιο ενός συγκροτημένου σχεδίου αναδιάρθρωσης της οικονομίας.

β) Η δυναμική παρακολούθηση των εγγυήσεων, ώστε να στοχεύουν στον εκσυγχρονισμό και στην ανάπτυξη συγκεκριμένων κλάδων και περιοχών.

γ) Η διαχείριση των εγγυήσεων που παρέχει το Δημόσιο με βάση την αρχή της αξιολόγησης της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων.

δ) Η διαχρονική παρακολούθηση της πορείας των επιχειρήσεων υπέρ των οποίων παρέχεται η εγγύηση.

ε) Η έγκαιρη λήψη διορθωτικών μέτρων, με σκοπό τον περιορισμό του κινδύνου κατάπτωσης της εγγύησης και τη δυναμική παρέμβαση του Ελληνικού Δημοσίου δικαστικά για την εκκαθάριση των επιχειρήσεων από τους πιστωτές τους.

Τέλος με τη σύνταξη μελετών για κλάδους και περιοχές, η εγγύηση παρέχεται ύστερα από αντικειμενική τεchnοκρατική αξιολόγηση και όχι υπό το πρίσμα άσκησης κοινωνικής πίεσης διαφόρων φορέων.

**Ο Υφυπουργός
ΠΕΤΡΟΣ ΔΟΥΚΑΣ»**

3. Στην με αριθμό 11067/24-5-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ευάγγελου Βενιζέλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2/29402/0022/5-6-06 έγγραφο από τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της με αριθμό 11067/24-5-2006 ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή Ε. Βενιζέλο, από πλευράς δικής μας αρμοδιότητας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Τα οικονομικά αιτήματα των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων εξετάζονται κάθε φορά με βάση την κυβερνητική πολιτική για τους μισθούς και τη δημοσιονομική δυνατότητα της χώρας, με κύριο γνώμονα την διασφάλιση και βελτίωση του εισοδήματός των.

Σχετικά με το ζήτημα των μισθολογικών προαγωγών που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 2838/2000, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από την παρ. 3 του αρ. 37 του ν. 3016/2002, σας πληροφορούμε ότι οι αξιωματικοί που είναι δικαιούχοι των ανωτέρω προαγωγών δεν προέρχονται από τις

σχολές των αξιωματικών (Σχολή Ευελπίδων, Ικάρων ή Ναυτικών Δοκίμων) αλλά από μόνιμους υπαξιωματικούς, και συνεπώς είναι δικαιολογημένη η μισθολογική τους διάκριση σε σχέση με τους αξιωματικούς που προέρχονται από τις ανωτέρω παραγωγικές σχολές των Ε.Δ., καθόσον η βαθμολογική τους εξέλιξη δεν είναι αντίστοιχη. Επιπροσθέτως, έχουμε να παρατηρήσουμε ότι οι διατάξεις περί μισθολογικών προαγωγών που ισχύουν σήμερα έχουν προωθηθεί από τα συναρμόδια Υπουργεία Εθνικής Άμυνας, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, χωρίς τη σύμπραξη των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών κατά τη διαδικασία κατάρτισης τους.

Ο Υφυπουργός
ΠΕΤΡΟΣ ΔΟΥΚΑΣ»

4. Στην με αριθμό 13587/24-8-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Δημητρίου Γεωργακόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 85395/ΙΗ/12-9-06 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 13587/24-8-06, την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Δημήτρης Γεωργακόπουλος, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Ο καθορισμός ειδικοτήτων έγινε σύμφωνα με την αριθμ. 80044/Γ2 4/8/06 Υ.Α. «Περί καθορισμού των κύκλων μαθημάτων, των τομέων και ειδικοτήτων των Επαγγελματικών Λυκείων και της αντιστοιχίας μεταξύ τους» αφού ελήφθη υπόψη η εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου με την αριθμ.: 15/10-05-06 Πράξη του.

Ο Τομέας Υγείας-Πρόνοιας διατηρείται σε επίπεδο Β' Τάξης Επαγγελματικού Λυκείου και ως εκ τούτου οι καθηγητές που διδάσκουν τα σχετικά μαθήματα θα έχουν αναθέσεις σε επίπεδο Τομέα.

Η ειδικότητα των βοηθών νοσηλευτών θα δοθεί στην Α' και Β' τάξη των Επαγγελματικών Σχολών, οι οποίες θα λειτουργήσουν κατά τη σχολική χρονιά 2007-2008.

Τέλος, σας γνωρίζουμε ότι η κατάργηση Σχολικής Μονάδας πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.2640/98 «Δευτεροβάθμια Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις» [Α/206]. Επισημαίνεται ότι το ΥΠ.Ε.Π.Θ. δεν έχει προβεί σε καμία κατάργηση Τεχνικού Επαγγελματικού Εκπαιδευτηρίου.

Ο Υφυπουργός
Γ. ΚΑΛΟΣ»

5. Στην με αριθμό 13483/17-8-06 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Άγγελου Τζέκη και Δημητρίου Τσιόγκα δόθηκε με το υπ' αριθμ. Δ5/ΗΛ/Β/Φ6194/18061/11-9-06 έγγραφο από τον Υπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της υπ' αριθ.13483/17-08-06 ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή από τους ως άνω Βουλευτές, σας στέλνουμε το ΓΔΝΣ/3843/01-09-06 έγγραφο της ΔΕΗ ΑΕ το οποίο και καλύπτει το θέμα.

Ο Υπουργός
Δ. ΣΙΟΥΦΑΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

6. Στην με αριθμό 13422/3-8-06 ερώτηση της Βουλευτού κ. Ασημίνας Ξηροτύρη-Αικατερινάρη δόθηκε με το υπ' αριθμ. Β13-399/11-9-06 έγγραφο από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση, που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων η Βουλευτής κ. Α. Ξηροτύρη-Αικατερινάρη με θέμα «Ανεπαρκείς οι έλεγχοι στις παραλίες τις Χαλκιδικής», η οποία μας διαβιβάστηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, σας επισυνάπτουμε το με αριθ. πρωτ. 08.3/2270/7-9-06 έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτο-

διοίκησης Χαλκιδικής.

Ο Υφυπουργός
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

7. Στην με αριθμό 13246/26-7-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Στυλιανού Ματζαπετάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΑΠΥ/ΙΑ/237/17-8-06 έγγραφο από τον Υπουργό Επικρατείας η ακόλουθη απάντηση:

«Σχετικώς με την ανωτέρω ερώτηση, σας γνωστοποιούμε ότι, για το θιγόμενο σ' αυτή ζήτημα έχουμε καταθέσει απάντηση στο αρμόδιο Τμήμα της Βουλής, την 11-8-06 στην αριθμ. 4642/18.7.2006 αναφορά (με το αυτό περιεχόμενο), του Βουλευτή κ. Ιωάννη Δραγασάκη.

Αντίγραφα των ανωτέρω επισυνάπτονται στην παρούσα.

Ο Υπουργός
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

8. Στην με αριθμό 13449/7-8-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Παναγιώτη Αντωνακόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 107312/8-9-06 έγγραφο από τον Υφυπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αριθμό 13449/7.8.06 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Π. Αντωνακόπουλο, σχετικά με την εύρυθμη λειτουργία των Περιφερειακών Ιατρείων του νομού Ηλείας, καθώς και την κάλυψη των υγειονομικών αναγκών της περιοχής, και σε συνέχεια του με Α.Π. 96383/31.8.06 εγγράφου μας, σας διαβιβάζουμε συμπληρωματικά, για πληρέστερη ενημέρωσή σας, το με αρ. πρωτ. 11312/5.9.06 έγγραφο της Δ.Υ.ΠΕ. Δυτικής Ελλάδας (με τα συνημμένα σ' αυτό έγγραφα).

Ο Υφυπουργός
Α. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

9. Στην με αριθμό 11416/05-6-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Κωνσταντίνου Καΐσερλη δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΥΠΠΟ/ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./828/20-6-06 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 11416/05.06.06 ερώτησης του Βουλευτή κ. Κώστα Καΐσερλη, σας πληροφορούμε ότι:

Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο (άρθρο 56 ν.2121/1993) προβλέπει ορισμένες δυνατότητες αντιδράσεως των χρηστών, όπως π.χ. προσφυγή στα δικαστήρια, διαιτησία του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας και κυρίως (άρθρο 56 παρ. 3 ν. 2121/1993) διαιτησία κ.λπ. μεταξύ οργανώσεων των χρηστών και Οργανισμών Συλλογικής Διαχείρισης.

Των δυνατοτήτων αυτών δεν γίνεται στην πράξη συχνή χρήση.

Και κατά την άποψη του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας το νομοθετικό πλαίσιο, που ρυθμίζει τους Οργανισμούς Συλλογικής Διαχείρισης γενικώς δεν είναι απολύτως ικανοποιητικό με δεδομένο τον εκ του νόμου μονοπωλιακό χαρακτήρα των ΟΣΔ.

Το Υπουργείο Πολιτισμού με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α3/Φ70Ι34760Ι28-04-2005 έχει συστήσει Ομάδα Εργασίας για την επεξεργασία νόμου περί Πνευματικής

Ιδιοκτησίας. Στο πλαίσιο των εργασιών της Επιτροπής αυτής είναι βέβαιο ότι θα συζητηθούν και τα θέματα που θίγει η ερώτηση.

Ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας διενεργεί αυτήν την εποχή (προ)έλεγχο των αρμοδιοτήτων του και του άρθρου 54 ν.2121/1993 και πρόκειται εντός των επομένων εβδομάδων να υποβάλει τη σχετική έκθεση για περαιτέρω ενέργειες.

Ο Υπουργός
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗΣ»

10. Στην με αριθμό 11534/07-6-06 ερώτηση της Βουλευτού κ. Χρύσας Αράπογλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΥΠ.ΠΟ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./836 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της με αριθμό πρωτοκόλλου 11534/07.06.06 ερώτησης της Βουλευτού κ. Χρύσας Αράπογλου, σχετικά με την καθυστέρηση εφαρμογής από το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος αποφάσεων του Α.Σ.Ε.Π. για τη μετατροπή συμβάσεων ορισμένου χρόνου σε αορίστου χρόνου, σας πληροφορούμε ότι:

Έχει ολοκληρωθεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 164 η διαδικασία κατάταξης σε οργανικές θέσεις του Κ.Θ.Β.Ε. δεκατεσσάρων (14) εργαζομένων, που πληρούν τα προσόντα που ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Κ.Θ.Β.Ε. -π.δ. 118/97- προβλέπει για τις αντίστοιχες θέσεις.

Έχει προχωρήσει σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Π.Δ. 164, η διαδικασία κατάταξης σε οργανικές θέσεις του Κ.Θ.Β.Ε. του λοιπού προσωπικού με την υποβολή σχετικής απόφασης του Δ.Σ. στα αρμόδια Υπουργεία για την ολοκλήρωση της κατάταξης αυτών με κοινή Υπουργική Απόφαση.

Όσον αφορά το ζήτημα αύξησης των αποδοχών του προσωπικού με σχέση εργασίας Αορίστου Χρόνου, συναρτάται απόλυτα με την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατάταξης σύμφωνα με τα ανωτέρω, από την οποία και θα καθοριστεί νομοθετικά η μισθολογική κατάσταση των ανωτέρω εργαζομένων.

Ο Υπουργός
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗΣ»

11. Στην με αριθμό 11434/5-6-06 ερώτηση της Βουλευτού κ. Ελπίδας Τσουρή δόθηκε με το υπ' αριθμ. 380/29.6.06 έγγραφο από τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση του με αριθμό πρωτ. 11434/05-06-2006 εγγράφου σας, με το οποίο μας διαβιβάσθηκε ερώτηση της Βουλευτού κ. Ε. Τσουρή, που κατατέθηκε στην Βουλή των Ελλήνων, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 3577/92, ο τομέας των θαλασσίων μεταφορών έχει απελευθερωθεί στην Ελλάδα και οι πλοιοκτήτες δρομολογούν τα πλοία τους σε γραμμές της επιλογής τους, σύμφωνα με την ελεύθερη επιχειρηματική τους πρωτοβουλία, ενώ το Κράτος ελέγχει ότι πληρούνται οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις δρομολόγησης και παρεμβαίνει τόσο για λόγους δημοσίου συμφέροντος, όσο και στις περιπτώσεις που οι δυνάμεις της αγοράς δεν μπορούν από μόνες τους να εξασφαλίσουν επαρκές επίπεδο εξυπηρέτησης με την δραστηριοποίηση όλων των πλοίων που είναι σε διαθεσιμότητα και με τον μέγιστο αριθμό δρομολογίων.

2. Όσον αφορά την περίοδο αιχμής του θέρους του 2006, το Υ.Ε.Ν. ανέλαβε πρωτοβουλία για τον κατά το δυνατόν ρεαλιστικότερο προγραμματισμό των δρομολογίων των πλοίων κατά την περίοδο αυτή, με κριτήρια τις πραγματικές ταχύτητες των πλοίων και τις συνθήκες στα λιμάνια, ώστε να επιτευχθεί η καλύτερη εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού με την ελαχιστοποίηση, στο μέτρο του εφικτού, των καθυστερήσεων και την εκ νέου υποβολή βελτιωμένων προγραμμάτων δρομολογίων των πλοίων από τις πλοιοκτήτριες εταιρείες. Στη συνεδρίαση της 02/03/2006, το Συμβούλιο Ακτοπλοϊκών Συγκοινωνιών ομόφωνα γνωμοδότησε για την έγκριση των επαναπροβληθέντων δρομολογίων.

3. Οι τυχόν έκτακτες συγκοινωνιακές ανάγκες δύνανται να αντιμετωπίζονται είτε με την επιβολή υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας για την εξυπηρέτηση επείγουσών κοινωνικών αναγκών, είτε με την έκτακτη και κατ' εξαίρεση δρομολόγηση πλοίων.

Επιπρόσθετα, το Υ.Ε.Ν. είναι σε άμεση και διαρκή επικοινωνία και συνεργασία τόσο με τις κατά τόπους Λιμενικές Αρχές και τους εκπροσώπους των τοπικών κοινωνιών και των επιμελητηρίων, όσο και με τις πλοιοκτήτριες εταιρείες για την συνεχή ενημέρωση επί των αναγκών που προκύπτουν, με σκοπό την εξεύρεση κατάλληλων λύσεων για την βέλτιστη διαμόρφωση των δρομολογίων με την τροποποίηση ή επέκταση αυτών.

4. Εάν δεν υποβάλλονται για την επόμενη δρομολογιακή περίοδο από πλοιοκτήτριες εταιρείες δηλώσεις δρομολόγησης πλοίων σε γραμμές του ακτοπλοϊκού δικτύου της χώρας, είτε αυτές που υποβάλλονται δεν καλύπτουν πλήρως τις πάγιες ανάγκες του μεταφορικού έργου, το Υ.Ε.Ν. προβαίνει στις προβλεπόμενες διαδικασίες του ν. 2932/2001 και συγκεκριμένα στη δημοσίευση προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την σύναψη συμβάσεων ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας, άνευ μισθώματος.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2932/2001 όπως ισχύουν και προκειμένου να διαφυλαχθεί επαρκώς η κάλυψη των συγκοινωνιακών αναγκών για τους προορισμούς εκείνους οι οποίοι δεν καλύπτονται με τακτική δρομολόγηση ή με σύμβαση ανάθεσης αποκλειστικής εξυπηρέτησης άνευ μισθώματος, προκηρύσσεται μετά από γνώμη του Συμβουλίου Ακτοπλοϊκών Συγκοινωνιών μειοδοτικός διαγωνισμός για τη σύναψη σύμβασης ή συμβάσεων δημόσιας υπηρεσίας διάρκειας έως έξι ετών.

5. Στις Λιμενικές Αρχές έχουν παρασχεθεί οδηγίες για την εφαρμογή και τον έλεγχο εφαρμογής της νομοθεσίας περί προσωπικού πλοίων, ώστε σε περιπτώσεις διαπίστωσης παραβάσεων της ισχύουσας νομοθεσίας να λαμβάνεται μέριμνα για αποκατάσταση των τυχόν διαπιστούμενων ελλείψεων και την επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων.

6. Τα επιβατηγά πλοία της ακτοπλοΐας ελέγχονται σύμφωνα με την κείμενη Εθνική και Κοινοτική νομοθεσία, σε τακτική ετήσια βάση, προκειμένου να εκδοθεί το αντίστοιχο πιστοποιητικό ασφαλείας και να βεβαιωθεί η συμμόρφωσή τους με τους κανόνες ασφαλείας κατά τις τακτικές και έκτακτες επιθεωρήσεις. Η τακτική ετήσια επιθεώρηση περιλαμβάνει έλεγχο στους τέσσερις (04) τομείς επιθεώρησης του πλοίου, από πέντε (05) διαφορετικούς επιθεωρητές. Των ελέγχων αυτών προηγείται περίοδος ακινησίας για 30 έως 60 ημέρες συνήθως, για τη συντήρηση του πλοίου.

7. Ειδικότερα, για τα επιβατηγά πλοία της ακτοπλοΐας, ηλικίας άνω των 30 ετών, εφαρμόζονται πρόσθετοι έλεγχοι σύμφωνα με την υπουργική απόφαση 4113.154/2001/22-10-2001, οι οποίοι περιλαμβάνουν επιπρόσθετη επιθεώρηση διενεργούμενη έξι (06) μήνες μετά την ετήσια επιθεώρηση των υπόψη πλοίων.

Επιπλέον, κατά τις χρονικές περιόδους εορτών και θέρους, οργανώνονται από την αρμόδια Υπηρεσία του Υ.Ε.Ν. κλιμάκια εκτάκτων ελέγχων των επιβατηγών πλοίων, τα οποία διενεργούν απρογραμμάτιστα έκτακτες ενδιάμεσες επιθεωρήσεις, για την διαμόρφωση επικαιροποιημένης εικόνας της κατάστασης των πλοίων.

8. Το Υ.Ε.Ν. εξετάζει κατά λόγο αρμοδιότητας θετικά κάθε πρόταση επιχειρηματικής δραστηριότητας στην κατεύθυνση της καλύτερης δυνατής εξυπηρέτησης όλων των παραγωγικών τάξεων και των πολιτών γενικότερα.

Ο Υπουργός
ΜΑΝΩΛΗΣ Κ. ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ»

12. Στις με αριθμό 11453/1525/5.6.06 και 11482/6.6.06 ερωτήσεις της Βουλευτού κ. Εύης Χριστοφιλοπούλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 7017/4/6225/29.6.06 έγγραφο από τον Υπουργό Δημοσίας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση των ανωτέρω ερωτήσεων και αίτησης κατάθεσης εγγράφων, που κατέθεσε η Βουλευτής κ. Ε. Χριστοφιλο-

πούλου, σε ό,τι μας αφορούν, σας γνωρίζουμε ότι, όπως διαπιστώθηκε από την αρμόδια Υπηρεσία μας (Αστυνομικό Τμήμα Αγίου Στεφάνου), κατά το παρελθόν έτος και συγκεκριμένα κατά το χρονικό διάστημα από 21-7 έως 16-10-2005, στον υπαίθριο χώρο της επί της οδού Περικλέους 1 του Αγίου Στεφάνου οικίας έλαβαν χώρα περιστασιακά δεξιώσεις, συνεστιάσεις και διάφορες άλλες εκδηλώσεις. Κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα από την εν λόγω Υπηρεσία μας σε 4 περιπτώσεις (21, 29, 30/7 και 16/10/2005) βεβαιώθηκαν σε βάρος της ιδιοκτήτριας της οικίας 8 παραβάσεις των διατάξεων της 3/96 Αστυνομικής Διάταξης «Μέτρα για την τήρηση της κοινής ησυχίας». Οι σχετικές μηνύσεις διαβιβάστηκαν στο Δημόσιο Κατήγορο Αγίου Στεφάνου με κοινοποίηση στον οικείο Ο.Τ.Α.. Παράλληλα, με έγγραφά της, η Υπηρεσία μας ενημέρωσε το αρμόδιο Πολεοδομικό Γραφείο και τη Δ.Ο.Υ. Αγίου Στεφάνου, καθώς και τη Διεύθυνση Υγιεινής της οικείας Νομαρχίας, για τη δραστηριότητα αυτή προκειμένου να εκδηλώσουν τις απαραίτητες ενέργειες αρμοδιότητάς τους.

Πέραν αυτών από τη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ανατολικής Αττικής ενημερώθηκε με το 6114 από 30-11-2005 έγγραφο το Αστυνομικό Τμήμα Αγίου Στεφάνου, το οποίο κοινοποιήθηκε στο Δήμο Αγίου Στεφάνου, ότι για τη διενέργεια στον εν λόγω χώρο δεξιώσεων, συνεστιάσεων και λοιπών εκδηλώσεων απαιτείται άδεια λειτουργίας από τον οικείο Δήμο. Επίσης από το Πολεοδομικό Γραφείο Καπανδριτίου διαβιβάστηκε στην Υπηρεσία μας η 6973/1546/2005 Έκθεση Αυτοψίας και Διακοπής Οικοδομικών Εργασιών, όπου μνημονεύονται οι αυθαίρετες κατασκευές που έχουν πραγματοποιηθεί στο χώρο αυτό. Η έκθεση αυτή υποβλήθηκε από την ανωτέρω Υπηρεσία μας στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Αθηνών.

Πάντως, από ελέγχους που διενήργησε η ανωτέρω Υπηρεσία μας, κατά το χρονικό διάστημα από 30-11-2005 έως 10-6-2006, δεν διαπιστώθηκε λειτουργία της εν λόγω επιχείρησης, ενώ, στο ίδιο χρονικό διάστημα, δεν περιήλθαν σε αυτή παράπονα ή καταγγελίες περιοίκων. Ωστόσο η υπόθεση αυτή παρακολουθείται με ενδιαφέρον από τη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αττι-

κής, η οποία έδωσε εντολές και οδηγίες προς τις υφιστάμενες Υπηρεσίες της για συνέχιση των ελέγχων και εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας σε συντρέχουσα περίπτωση.

Σε ό,τι αφορά τα καταγγελλόμενα για την κοπή πεύκων με σκοπό τη δημιουργία χώρου στάθμευσης, σας πληροφορούμε ότι η Υπηρεσία μας, με έγγραφό της προς το Δασονομείο Αγίου Στεφάνου και το Πολεοδομικό Γραφείο Καπανδριτίου, ζήτησε τη διενέργεια αυτοψίας στον εν λόγω ιδιωτικό χώρο.

Τέλος σχετικά με τα αναφερόμενα στην ερώτηση περί απροθυμίας των Υπουργών να απαντήσουν στην 927/4-8-2005 ερώτηση της κυρίας Βουλευτού, σας πληροφορούμε ότι αυτά, σε ό,τι αφορά το Υπουργείο μας, είναι ανακριβή, αφού δόθηκε απάντηση στη Βουλή από τον Υφυπουργό Δημόσιας Τάξης με το 7017/4/5387 από 26-8-2005 έγγραφο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τον Κανονισμό της Βουλής.

Ο Υπουργός
ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ»)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να θέσω υπ' όψη σας ότι η Διακομματική Κοινοβουλευτική Επιτροπή «για τη μελέτη και αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών», που έχει συσταθεί κατά τα άρθρα 44 και 45 του Κανονισμού της Βουλής και για την οποία η Ολομέλεια της Βουλής έχει ορίσει προθεσμία υποβολής των προτάσεών της μέχρι τέλους της Β' Συνόδου, εζήτησε παράταση της προθεσμίας λειτουργίας της, προκειμένου να ολοκληρώσει τη σύνταξη της έκθεσής της.

Με τη σύμφωνη γνώμη και της Διάσκεψης των Προέδρων, προτείνεται η παράταση των εργασιών της μέχρι 31ης Δεκεμβρίου 2006.

Συμφωνεί το Σώμα;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Το Σώμα συμφώνησε, ομοφώνως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Αναφορές και ερωτήσεις πρώτου κύκλου:

Θα συζητηθεί η με αριθμό 12898-14/7/2006 ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Βασιλείου Κεγκέρογλου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με την ίδρυση Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου Ευρύτερης Περιοχής Ηρακλείου.

Η ερώτηση του κυρίου συναδέλφου έχει ως εξής:

«Με το ν. 2508/1997 προβλέπεται η ίδρυση Οργανισμού Εφαρμογής Ρυθμιστικού Σχεδίου στις μητροπολιτικές περιοχές, όπως η ευρύτερη περιοχή Ηρακλείου, Γαζίου και Νέας Αλικαρνασσοῦ, ο οποίος χρηματοδοτείται από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και τους αντίστοιχους δήμους.

Έργο του Οργανισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του προαναφερόμενου νόμου, είναι η συστηματική ενεργοποίηση και παρακολούθηση της εφαρμογής και η εξασφάλιση της υλοποίησης των κατευθύνσεων, προτάσεων και μέτρων του ρυθμιστικού σχεδίου και προγράμματος περιβάλλοντος της αντίστοιχης περιοχής.

Στο έργο του Οργανισμού ανήκει η οικιστική οργάνωση, η εκπόνηση και η εφαρμογή των πολεοδομικών σχεδίων καθώς και τα προγράμματα ανάπτυξης προβληματικών περιοχών, που είναι επιτακτική ανάγκη για ορισμένες περιοχές με έντονη αυθαίρετη δόμηση.

Επειδή ο Υφυπουργός ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. κ. Καλογιάννης παραβρέθηκε στην ημερίδα που πραγματοποίησε το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος στην Αθήνα στις 3-5-2006 με θέμα: «Χωροταξικός Σχεδιασμός και Αναπτυξιακός Προγραμματισμός των Ο.Τ.Α.» και ανακοίνωσε ότι θα προωθήσει εντός του καλοκαιριού την προκήρυξη για εκπόνηση ρυθμιστικών σχεδίων και ίδρυση οργανισμών στις μητροπολιτικές περιοχές Ιωαννίνων, Πάτρας, Βόλου και Λάρισας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2508/1997, «αποκλείοντας ή μεταθέτοντας» τις υπόλοιπες περιοχές που εμπίπτουν στο νόμο όπως είναι η ευρύτερη οικιστική περιοχή του Ηρακλείου και επειδή το Νομαρχιακό Συμβούλιο Ηρακλείου έχει ήδη γνωμοδοτήσει με την υπ' αριθμ. 126/2003 απόφασή του για τον προσδιορισμό των ορίων της περιοχής ελέγχου του ρυθμιστικού σχεδίου του αστικού συγκροτήματος Ηρακλείου, στην οποία περιλαμβάνει εκτός της περιοχής των Δήμων Ηρακλείου, Νέας Αλικαρνασσοῦ και Γαζίου και τις περιοχές των Δήμων: Αρχανών, Αγίας Βαρβάρας, Γοργολαίνης, Γουβών, Επισκοπής, Θραψανού, Καστελλίου, Κρουσών, Μαλλίων, Νίκου Καζαντζάκη, Παλιάνης, Τεμένους, Τυλίσου και Χερσονήσου

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός:

1. Αν προτίθεται να εντάξει στη σχετική προκήρυξη την εκπόνηση ρυθμιστικού σχεδίου για την ευρύτερη περιοχή του αστικού συγκροτήματος Ηρακλείου.

2. Αν προτίθεται να προχωρήσει στη σύνταξη του Προεδρικού Διατάγματος, σύμφωνα με το ν. 2508/97, προκειμένου να ιδρυθεί Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου της ευρύτερης περιοχής του αστικού συγκροτήματος Ηρακλείου.»

Θα απαντήσει ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων κ. Σταύρος Καλογιάννης.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο για τρία λεπτά.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων): Με το ν. 2508/1997 προβλέπεται, όπως αναφέρεται στο κείμενο της ερώτησης, η σύνταξη ρυθμιστικών σχεδίων για τα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, για την Πάτρα, για το Ηράκλειο Κρήτης, για τη Λάρισα, για το Βόλο, για τα Ιωάννινα, για την Καβάλα με σκοπό την οικιστική οργάνωση, την προστασία του περιβάλλοντος και γενικότερα την ορθολογική και βιώσιμη ανάπτυξη των αστικών οικιστικών συγκροτημάτων.

Αυτός ο νόμος μέχρι το 2004 δεν είχε ενεργοποιηθεί. Μία από τις προτεραιότητές μας, στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., ήταν να προωθήσουμε αυτά τα οποία προβλέπει ο συγκεκριμένος νόμος επειδή

πιστεύουμε ότι τα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας έχουν απόλυτη και άμεση ανάγκη για συγκεκριμένες παρεμβάσεις και ρυθμίσεις. Έτσι πέρυσι τον Οκτώβριο με υπουργική απόφαση εγκρίθηκαν οι τεχνικές προδιαγραφές για τις μελέτες των ρυθμιστικών σχεδίων. Στη συνέχεια, εξασφαλίσαμε από κονδύλια του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και συγκεκριμένα από το επιχειρησιακό πρόγραμμα «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» τα απαραίτητα κονδύλια για την εκπόνηση αυτών των μελετών. Ήδη προκηρύχθηκαν, όπως ακριβώς είχα ανακοινώσει στο Συνέδριο του Τεχνικού Επιμελητηρίου την περασμένη άνοιξη, οι μελέτες των ρυθμιστικών σχεδίων των ευρύτερων περιοχών της Πάτρας, του Βόλου, των Ιωαννίνων και της Λάρισας.

Οι μελέτες των ρυθμιστικών σχεδίων των υπόλοιπων μεγάλων αστικών κέντρων της χώρας, όπως είναι το Ηράκλειο Κρήτης και η Καβάλα επίσης προβλέπεται να εκπονηθούν. Αυτό θα γίνει στην αμέσως επόμενη φάση και σε καμία περίπτωση δεν αποκλείουμε κάποιες περιοχές, όπως αναφέρεται στο κείμενο της ερώτησης.

Σας ενημερώνω επίσης ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. έχουν προχωρήσει στην εκπόνηση σχεδίου προεδρικού διατάγματος βάσει του οποίου συστήνεται ο Οργανισμός Ιωαννίνων. Αντίστοιχα προεδρικά διατάγματα προωθούνται και για τις υπόλοιπες πόλεις για τις οποίες προωθούμε τα ρυθμιστικά σχέδια. Ως Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. είμαστε σε καθημερινή επικοινωνία τόσο με την Περιφέρεια Κρήτης, όπως άλλωστε και με τις υπόλοιπες Περιφέρειες της χώρας και με τις αρμόδιες υπηρεσίες των δήμων του πολεοδομικού συγκροτήματος του Ηρακλείου για να προωθήσουμε τις πολεοδομικές μελέτες, οι οποίες εκπονούνται. Συγκεκριμένα, αναφέρομαι σε επεκτασίες των συγκεκριμένων σχεδίων των Δήμων Ηρακλείου, Νέας Αλικαρνασσοῦ και Γαζίου. Ειδικότερα, έχει ήδη υπογραφεί και προωθηθεί στο Συμβούλιο Επικρατείας για περαιτέρω επεξεργασία σχέδιο προεδρικού διατάγματος για την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης-επέκτασης του σχεδίου πόλης Δήμου Αλικαρνασσοῦ στις θέσεις «Θαλασσινά» και «Στάδιο».

Ολοκληρώθηκε επίσης από το Υπουργείο η διόρθωση και η συμπλήρωση των διαγραμμάτων των πολεοδομικών μελετών των περιοχών Γάζι, Αγία Μαρίνα Γαζίου, οι οποίες έχουν εγκριθεί με αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Κρήτης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ο κ. Κεγκέρογλου έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ: Κύριε Υπουργέ, λυπάμαι που επαληθεύτηκε αυτό που ανέφερα στην ερώτηση ότι μετατίθεται ο χρόνος εκπόνησης της μελέτης για το Ηράκλειο ενώ προκηρύχθηκαν για τις άλλες τέσσερις πόλεις οι μελέτες. Βέβαια, χαίρομαι που σήμερα μας ανακοινώσατε ότι είναι μετάθεση και όχι αποκλεισμός. Σας ζητώ να γίνει όσο το δυνατόν συντομότερα. Δεν είναι αλήθεια ότι μόνο το 2004 κινήθηκε η διαδικασία. Ήδη το Νομαρχιακό Συμβούλιο είχε αποφασίσει από το 2003 και είχε γνωμοδοτήσει προς το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., ίσως η Περιφέρεια ή άλλες υπηρεσίες να έχουν καθυστερήσει. Όμως η Αυτοδιοίκηση έκανε τη δουλειά της. Χιλιάδες πολίτες περιμένουν την έγκριση σχεδίων πόλης και πράξεων εφαρμογής προκειμένου να στεγνάσουν τις οικογένειές τους.

Πρέπει να κάνετε κάτι, κύριε Υπουργέ, και με τους φακέλους που είναι στοιβαγμένοι στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. λόγω συγκέντρωσης όλων των αρμοδιοτήτων αλλά και με το θέμα του ρυθμιστικού σχεδίου. Πράγματι ο Οργανισμός θα λύσει πολλά προβλήματα. Αυτός ο νόμος πρέπει να αξιοποιηθεί διότι και η οικιστική οργάνωση θα είναι καλύτερη και τα σχέδια πόλης και η εφαρμογή τους θα είναι πολύ συντομότερη και ορθολογική. Επειδή ήδη έχουμε πολλές περιοχές στην ευρύτερη περιοχή του Ηρακλείου με μεγάλη αυθαίρετη δόμηση, πρέπει αυτές οι περιοχές να υποστούν ανάπτυξη. Θα σας καταθέσω ένα δημοσίευμα που αναφέρεται στην έγκριση μιας έκθεσης του Ευρωβουλευτή κ. Σηφουνάκη από την Ευρωβουλή με θέμα: «Επιδότηση απόσυρσης κτηρίων στα νησιά του Αιγαίου», τα οποία δεν συνάδουν με την πολιτιστική κληρονομιά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Βασίλειος Κεγκέρογλου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν δημοσίευμα, το

οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Γνωρίζετε πολύ καλά ότι στην Κρήτη έχουμε μεγάλο πρόβλημα σεισμικότητας. Όταν έχουμε, λοιπόν, αυθαίρετες κατασκευές σε μεγάλη έκταση θα πρέπει το Υπουργείο να φροντίσει και μέσα από τον Οργανισμό ούτως ώστε να γίνει δωρεάν έλεγχος αντισεισμικότητας και στατικότητας σε όλα τα κτήρια, προκειμένου να δούμε τι πρέπει να γίνει σ' αυτά που χρειάζονται επέμβαση-στήριξη. Ακόμη να δούμε ποια πρέπει να κατεδαφιστούν και να ανοικοδομηθούν. Μετά απ' όλα αυτά, να ενταχθούν σε ένα ανάλογο πρόγραμμα με αυτό που φαίνεται ότι θα ισχύσει στα νησιά του Αιγαίου μόνο και μόνο για την εμφάνιση. Εδώ μιλάμε για ζωές ανθρώπων οι οποίες θα χαθούν και είναι πολλές χιλιάδες εάν ο μη γένοιτο συμβεί κάτι με ένα σεισμό.

Ολοκληρώνοντας θα ήθελα να πω ότι η ίδρυση αυτού του Οργανισμού και η εκπόνηση του σχεδίου θα είναι πραγματικά μια πράξη εκσυγχρονισμού του κράτους που θα ωθήσει προς τα μπρος την αειφόρο ανάπτυξη. Έχουμε ανάγκη από τέτοιες πολιτικές. Μην αποκλείετε το Ηράκλειο απ' αυτές τις διαδικασίες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων): Για μια ακόμη φορά θέλω να τονίσω ότι σε καμία περίπτωση δεν αποκλείουμε το Ηράκλειο. Είπα ότι ως Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. κάναμε όλα τα απαραίτητα βήματα, τα οποία προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία για να προχωρήσουν τα ρυθμιστικά σχέδια στα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας.

Είναι γεγονός ότι το 2003 το Νομαρχιακό Συμβούλιο Ηρακλείου είχε στείλει τις προτάσεις του στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.. Η ουσία, κύριε συνάδελφε, είναι ότι επί επτά χρόνια το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. δεν είχε κάνει απολύτως τίποτε όσον αφορά στα ρυθμιστικά σχέδια. Δεν έκανε καμία απολύτως ενέργεια. Πέρυσι τον Οκτώβριο εγκρίθηκαν οι τεχνικές προδιαγραφές για την εκπόνηση των ρυθμιστικών σχεδίων.

Όσον αφορά αυτό που αναφέρατε για την αντισεισμικότητα των αυθαιρέτων κτηρίων, αυτό ξεφεύγει από το αντικείμενο της ερώτησης που συζητάμε. Είμαι στη διάθεσή σας, εάν θέλετε κάποια πρόσθετα στοιχεία γι' αυτό, να τα συζητήσουμε.

Τέλος, όσον αφορά τις πολεοδομικές μελέτες τις οποίες ανα-

φέρετε στην ερώτησή σας, σας γνωρίζω ότι οι πολεοδομικές μελέτες στις περιοχές: περιφερειακό κέντρο Ηρακλείου, Ξηροπόταμος, Εσταυρωμένος, Τ.Ε.Ι., για να προχωρήσουν, είναι αναγκαίο να ολοκληρωθούν κάποια τεχνικά έργα για τον έλεγχο των πλημμυρικών περιοχών στη λεκάνη απορροής του Ξηροποτάμου, διότι η εκπονηθείσα μελέτη οριοθέτησης του ρέματος έδειξε ότι εάν δεν προηγηθούν αυτά τα έργα υπάρχει κίνδυνος κατάκλισης ορισμένων παραρεμάτων περιοχών. Επίσης, στις υπόλοιπες πολεοδομικές μελέτες που αναφέρατε στην ερώτηση δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα η επεξεργασία από τις τοπικές πολεοδομικές υπηρεσίες. Μόλις έρθουν στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. θα προωθηθούν και αυτές.

Οι μελέτες γενικών πολεοδομικών σχεδίων και Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.-Σχεδίων Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτών Πόλεων- εγκρίνονται με αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας και όχι του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε..

Τέλος, θα πρέπει να σας ενημερώσω ότι βρισκόμαστε στο τελικό στάδιο για να εγκρίνουμε το Π.Ε.Ρ.Π.Ο. Ηρακλείου, μετά το Π.Ε.Ρ.Π.Ο. Χανίων το οποίο εγκρίθηκε πριν ένα μήνα περίπου. Τις επόμενες ημέρες ολοκληρώνουμε και το Π.Ε.Ρ.Π.Ο. Ηρακλείου, μια πολύ σημαντική πολεοδομική παρέμβαση για ολόκληρο το Νομό Ηρακλείου.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Υφυπουργέ.

Αναφορές και Ερωτήσεις δευτέρου κύκλου:

Η με αριθμό 13541/23.8.2006 ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Εμμανουήλ Στρατάκη προς τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, σχετικά με τις προδιαγραφές και τη διαδικασία κατασκευής του λιμανιού στο Τυμπάκι της Κρήτης, διαγράφεται λόγω κωλύματος του κυρίου Υπουργού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να σας ανακοινώσω ότι ο συνάδελφος Βουλευτής κ. Κυριάκος Μητσοτάκης ζητεί ολιγοήμερη άδεια απουσίας στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει:

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των αναφορών και ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη των

ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Θα συζητηθεί η υπ' αριθμόν 93/57/1.9.2006 επίκαιρη επερώτηση των Βουλευτών του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ.κ. Κωνσταντίνου Ρόβλια, Ιωάννη Δριβελέγκα, Χαράλαμπος Καστανίδης, Ευάγγελος Βενιζέλος, Χρύσας Αράπογλου, Απόστολου-Αθανασίου Τσοχατζόπουλου, Ιωάννη Μαγκριώτη, Βασιλείου Γερανίδη, Θεοχάρη Τσιόκα, Αλέξανδρου Ακριβάκη, Ιωάννη Βλαττή, Βασιλείου Έξαρχου, Μιχαήλ Καρχιμάκη, Πέτρου Κατσιλιέρη, Σωκράτη Κοσμίδη, Γιάννη Κουτσούκου, Ανδρέα Λοβέδρου, Λάζαρου Λωτίδη, Ανδρέα Μακρυπίδη, Άγγελου Μανωλάκη, Σταύρου Μπένου, Μάρκου Μπόλαρη, Έκτορα Νασιώκα, Γεωργίου Ντόλιου, Εμμανουήλ Όθωνα, Μιχαήλ Παντούλα, Γεωργίου Παπαγεωργίου, Αλέξανδρου Παπαδόπουλου, Μιλτιάδη Παπαϊωάννου, Ιωάννη Παρασκευά, Αικατερίνης Περλεπέ-Σηφουνάκη, Νικόλαου Σαλαγιάννη, Αναστασίου Σιδηρόπουλου, Ευαγγελίας Σχοιναράκη-Ηλιάκη, Ελπίδας Τσουρή, Παρασκευής Χριστοφιλοπούλου, Τηλέμαχου Χυτήρη, Μιχαήλ Χρυσοχοϊδή και Δημητρίου Ρέππα προς τους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Δημοσίας Τάξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με τις πυρκαγιές στη Χαλκιδική.

Από το Γενικό Γραμματέα της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας λάβαμε επιστολή, με την οποία ορίζεται στην παρούσα επερώτηση ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ο συνάδελφος Βουλευτής κ. Χρήστος Ζώης.

Από το Γραμματέα του Προεδρείου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑ.ΣΟ.Κ. λάβαμε επίσης επιστολή, με την οποία στην παρούσα επερώτηση ορίζεται ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ο κ. Ιωάννης Μαγκριώτης.

Από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας λάβαμε επιστολή με την οποία για τη σημερινή συζήτηση της επερώτησης Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ορίζεται ο κ. Άγγελος Τζέκης.

Από τον κ. Αλέξανδρο Αλαβάνο, Πρόεδρο του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς, λάβαμε επιστολή με την οποία ορίζει ως Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο για την παρούσα επερώτηση τη συνάδελφο Βουλευτή κ. Ασημίνα Ξηροτύρη-Αικατερινάρη.

Το λόγο έχει ο πρώτος επερωτών, ο συνάδελφος κ. Δριβελέγκας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κύριοι συνάδελφοι, έχει περάσει παραπάνω από ένας μήνας από τότε που ξέσπασε μια πρωτοφανής πυρκαγιά στον τόπο μου, στη Χαλκιδική και έφερε φοβερή και ολοσχερή καταστροφή στη Χερσονήσο της Κασσάνδρας, στο δάσος δηλαδή της Χερσονήσου της Κασσάνδρας, μιας περιοχής που είναι η πιο τουριστική της βόρειας Ελλάδας.

Εκ του γεγονότος αυτού καταλαβαίνετε ότι η ζημιά στην οικονομία της περιοχής ήταν πρωτοφανής, γιατί καταστραφεί ό,τι υπήρχε μέσα στο δάσος. Το φυσικό περιβάλλον έχει πλήρως καταστραφεί. Δεν έχει μείνει ούτε ένα δένδρο, δεν έχει μείνει καθόλου πράσινο! Έχουν καεί πάνω από εβδομήντα χιλιάδες –για την ακρίβεια εβδομήντα πέντε χιλιάδες– ελαιόδεντρα. Έχουν καεί επτά χιλιάδες κυψέλες, μελισσοσμήνη δηλαδή. Έχουν καεί σπίτια, αγροτικά μηχανήματα και ό,τι υπήρχε μέσα στο δάσος.

Κύριε Υπουργέ, γι' αυτήν την πολύ μεγάλη καταστροφή και πυρκαγιά έχει πραγματικές ευθύνες η Κυβέρνηση γιατί δεν έλαβε κανένα –μα κανένα– στην κυριολεξία προληπτικό μέτρο σε μια περιοχή όπως είναι η Κασσάνδρα, μια περιοχή όπου το δάσος αυτό φύεται από τη χαλέπιο πεύκη, ένα δένδρο που μπορώ να πω ότι είναι συνυφασμένο με τον κίνδυνο της πυρκαγιάς.

Τέτοια δάση στη βόρεια Ελλάδα, κύριε Υπουργέ, έχουμε τρία. Είναι μόνο στην Κασσάνδρα, στη Σιθωνία και στη Θάσο. Ενώ λοιπόν ο κίνδυνος πυρκαγιάς...

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Ο Χολομόντας τι είναι;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Δεν έχει χαλέπιο πεύκη. Δεν έχει το πεύκο αυτό.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Έχει μαύρη πεύκη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Έχει δρυ και άλλα που δεν καίγονται, κύριε Υπουργέ, γιατί έχουν υγρασία από κάτω και δεν υπάρχει μεγάλος κίνδυνος πυρκαγιάς. Το λέω αυτό για να το λάβετε σοβαρά υπ' όψιν και για του χρόνου. Να το λάβει σοβαρά υπ' όψιν και η ηγεσία της Πυροσβεστικής, έτσι ώστε τουλάχιστον να μείνουν στην περιοχή, στη Χαλκιδική, στη Σιθωνία και ό,τι έχει απομείνει από την Κασσάνδρα και τη Θάσο. Βεβαίως στη νότιο Ελλάδα χαλέπιο πεύκη, για να ξέρετε το βαθμό επικινδυνότητας, έχει και η Εύβοια. Βλέπω εδώ το συνάδελφο, τον κ. Παπαγεωργίου. Αυτά τα δάση, λοιπόν, είναι πρώτης επικινδυνότητας και έπρεπε να έχουν παρθεί μέτρα. Μέτρα δυστυχώς, δεν πάρθηκαν καθόλου και το αποτέλεσμα το είδαμε.

Είδαμε τι έγινε με την πυρκαγιά. Την ημέρα που ξέσπασε η πυρκαγιά στις 21 Αυγούστου, ημέρα Δευτέρα, όλη η Ελλάδα ήξερε ότι υπήρχε πολύς μεγάλος κίνδυνος πυρκαγιάς στη χώρα γιατί προβλέπονταν 42ο βαθμοί Κελσίου θερμοκρασία και καιρικές συνθήκες άσχημες που καθιστούσαν επικίνδυνα τα πράγματα για εκδήλωση πυρκαγιάς. Ενώ λοιπόν το ήξερε όλη η Ελλάδα, η ηγεσία της Πυροσβεστικής δεν πήρε τα ανάλογα μέτρα, δεν χαρακτήρισε δηλαδή την επικινδυνότητα με το βαθμό «4», όπως γίνεται στις υπηρεσίες της Πυροσβεστικής για να έχουμε συγκεκριμένα μέτρα, τα οποία –επαναλαμβάνω– δεν πάρθηκαν, κύριε Υπουργέ.

Το τι επακολούθησε ήταν τραγελαφικό. Αρκεί να σας πω ότι οι πρώτες ενισχύσεις ήρθαν από το Δήμο Συκεών Θεσσαλονίκης, από τον κ. Δανιηλίδη, όταν άκουσε από το ραδιόφωνο για τη φωτιά και έστειλε στις 9 η ώρα τα πρώτα πυροσβεστικά. Τα πυροσβεστικά οχήματα της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας έφθασαν μετά τις 10, όταν η φωτιά είχε αρχίσει από τις 5.45'.

Δεν υπήρχε καθόλου προετοιμασία από πλευράς Πυροσβεστικής. Είναι γνωστό βέβαια το τι έγινε με τα «Kanadair». Ενώ έπρεπε τα πυροσβεστικά αεροσκάφη να βρίσκονται σε αυτή την περιοχή, δεν υπήρχαν. Ήταν πάρα πολύ λίγα. Ήρθαν δυο μόνο και αυτά για μια μισή ώρα γιατί είχε σκοτεινιάσει. Την άλλη μέρα ήρθαν άλλα δυο.

Κύριε Υπουργέ, δεν είναι δυνατόν να γνωρίζουν όλοι δέκα μέρες πριν από εκείνη τη Δευτέρα ότι υπάρχει μεγάλος κίνδυνος πυρκαγιάς κι εσείς, η Πυροσβεστική Υπηρεσία –ή δεν ξέρω ποια άλλη υπηρεσία– να στέλνεται τα «Kanadair» για συντήρηση, πράγμα που μπορούσε να έχει γίνει πιο πριν και να είναι έτοιμα να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους τις συγκεκριμένες ημερομηνίες.

Υπάρχουν επίσης ευθύνες, διότι όπως σας είπα τα επίγεια οχήματα έφθασαν μετά τις 10 το βράδυ. Υπάρχουν ευθύνες γιατί εκείνοι το βράδυ οι άνδρες της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ήταν ελάχιστοι, ώσπου να έρθουν την άλλη μέρα ενισχύσεις από τα άλλα μέρη της Μακεδονίας και της Θράκης. Και βεβαίως αυτοί οι λίγοι, εκείνο το βράδυ, υπερέβαλαν εαυτόν, για να προσπαθήσουν να σβήσουν τη φωτιά, αλλά βέβαια όπως προείπα ήταν πάρα πολύ λίγοι. Και αυτό το γνωρίζετε γιατί δεν έχετε επί δυο χρόνια ενισχύσει την Πυροσβεστική Υπηρεσία με προσωπικό που θα μπορούσε να προσφέρει πάρα πολλά και να αποφύγει ο τόπος μας καταστροφικές πυρκαγιές.

Κύριε Υπουργέ, οι ευθύνες της Κυβέρνησης ήταν πολύ μεγάλες. Υπήρχε ολιγωρία και μεγάλη ευθύνη γιατί η πολιτεία δεν φρόντισε να πάρει προληπτικά μέτρα. Για πρώτη φορά –και το τονίζω– δεν δόθηκε σχεδόν ούτε μια δραχμή –και θα σας εξηγήσω αυτό το «σχεδόν»– για να καθαριστεί το δάσος, να ανοιχτούν αντιπυρικές ζώνες και όσες αντιπυρικές ζώνες υπάρχουν να καθαριστούν.

Δεν δόθηκε μία δραχμή και δεν ολοκληρώθηκε μία μελέτη! Μάλιστα, τη μελέτη αυτή την υπέβαλε το ίδιο το Δασαρχείο. Προσέξετε, υπήρχε μελέτη προστασίας του πευκοδάσους της Κασσάνδρας που την υπέβαλε η ίδια Διεύθυνση Δασών, την οποία ενέκρινε ο περιφερειάρχης –έχουμε και τα σχετικά έγγραφα– και για 700.000 ευρώ δεν την χρηματοδοτήσατε, με αποτέλεσμα να έχουμε το θλιβερό αυτό φαινόμενο, να καεί

δηλαδή όλη η Κασσάνδρα!

Δόθηκαν μόνο 30.000 ευρώ, ποσό το οποίο, όπως λένε και οι τοπικοί υπεύθυνοι του Δασαρχείου, είναι αστείο. Να δοθούν, δηλαδή, 30.000 ευρώ για ένα τόσο μεγάλο δάσος.

Κύριε Υπουργέ, οι ευθύνες είναι προφανείς. Δεν χρειάζεται άλλωστε εγώ να επιχειρηματολογήσω γι' αυτές, γιατί ο ίδιος ο Υπουργός Μακεδονίας-Θράκης, ο κ. Καλαντζής το ίδιο βράδυ είχε το θάρρος να αναλάβει τις ευθύνες και να ζητήσει συγγνώμη. Βεβαίως την άλλη ημέρα, δεν ξέρω, από εδώ από την Αθήνα, από το Μέγαρο Μαξίμου, τον συμβούλευσαν να τα πάρει πίσω, γιατί εσείς δεν θέλετε ποτέ και για καμία πράξη να αναλάβετε τις πολιτικές ευθύνες και τις ευθύνες που πρέπει να έχει ένα Υπουργείο και κυρίως ο Πρωθυπουργός.

Αυτά σε ό,τι αφορά το τι συνέβη, κύριε Υπουργέ. Βεβαίως τρέξατε όλοι μετά να εκφράσετε τη συμπάθεια και τη συμπαραστάσή σας. «Τρέξατε» τρόπος του λέγειν, διότι αντί να έρθετε –να έρθει η Κυβέρνηση, δηλαδή– στον τόπο της καταστροφής, όπως έκαναν όλα τα άλλα κόμματα, όπως έκανε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. με τον Πρόεδρό του, όπως έκανε το Κ.Κ.Ε. και τα άλλα κόμματα, εσείς προτιμήσατε να κάνετε σύσκεψη στο Υπουργείο Μακεδονίας-Θράκης. Φοβάστε να έρθετε αντιμέτωποι με τα προβλήματα, κύριε Υπουργέ.

Και τι έγινε σ' εκείνη την περιβόητη και περίφημη σύσκεψη; Τάξατε τα πάντα. Ο ίδιος ο Πρωθυπουργός δε στην Έκθεση, κύριε Υπουργέ –ακούστε τουλάχιστον τι είπε ο κύριος Πρωθυπουργός για να δείτε τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει και να δούμε τι έχετε κάνει– αναφέρει χαρακτηριστικά: «Η Κυβέρνηση δεν πρόκειται να συμβιβαστεί με τις συνέπειες που έφεραν οι τελευταίες πυρκαγιές στο νομό μας». Και συνεχίζει: «Αρχίζοντας άμεσα οι εργασίες αντιπλημμυρικής προστασίας». Αυτή ήταν η πρώτη εξαγγελία του κυρίου Πρωθυπουργού ...

(Στο σημείο αυτό ο κ. Καραμάριος συνομιλεί με τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης κ. Πολυδώρα)

Θα περιμένω να τελειώσετε, κύριε Καραμάριε, γιατί θέλω ο κύριος Υπουργός να ακούσει τι είπε τουλάχιστον ο Πρωθυπουργός του.

Κύριε Πρόεδρε, δεν πρέπει να ακούσει ο κύριος Υπουργός τι υποσχέθηκε ο Πρωθυπουργός;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Γιατί, δεν σας ακούει, νομίζετε;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Όχι, δεν ακούει. Απ' ό,τι βλέπω μιλάει με τον κ. Καραμάριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Με συγχωρείτε, την αποκλειστικότητα θέλετε; Αυτό είναι σύνθημα. Χρόνο χάνετε.

Συνεχίστε, κύριε Δριβελέγκα,.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Κύριε Υπουργέ, υποσχέθηκε ο κύριος Πρωθυπουργός ότι θα αρχίσουν άμεσα οι εργασίες αντιπλημμυρικής προστασίας και είπε ότι δεν θα συμβιβαστεί με τις συνέπειες που έφεραν οι τελευταίες πυρκαγιές στο Νομό Χαλκιδικής.

Για να δούμε όμως, τι έχει γίνει: Η πυρκαγιά ήταν στις 21 Αυγούστου. Μετά από σαράντα ημέρες δεν έχει γίνει, στην κυριολεξία, τίποτα. Χθες άρον-άρον, γιατί ξέρατε ότι θα γίνει σήμερα η συζήτηση, στείλατε είκοσι δασοφυλάκες για αντιπλημμυρική προστασία.

Χθες έστειλαν είκοσι δασεργάτες για να κάνουν έργα για την αντιπλημμυρική προστασία. Νομίζω ότι αυτό είναι κοροϊδία, διότι στη σύσκεψη η ίδια η Κυβέρνηση διά των Υπουργών της υποσχέθηκε τριακόσιους δασεργάτες για να δουλέψουν άμεσα για την αποκατάσταση των ζημιών. Να γίνουν, δηλαδή, ξυλοδοκοί, να γίνουν έργα αντιπλημμυρικής και αντιδιαβρωτικής προστασίας. Έργα τα οποία έγιναν με πάρα πολύ μεγάλη επιτυχία στο παρελθόν, όπως για το Σέιχ Σου που είχαν ξεκινήσει άμεσα τότε οι εργασίες και για τη Θάσο.

Δυστυχώς, στη χερσόνησό μας, στο Νομό μας, στη Χαλκιδική, στην Κασσάνδρα, το πιο τουριστικό μέρος της βόρειας Ελλάδας αλλά και από τα πιο τουριστικά της Ελλάδας, δεν έχει ξεκινήσει ακόμα καμία εργασία. Χθες, επαναλαμβάνω, άρον-άρον πήγαν είκοσι δασεργάτες.

Δεύτερον, υποσχεθήκατε να στείλετε κάποια εκατομμύρια ευρώ. Να σας πω πόσα στείλατε; Στείλατε 150.000 ευρώ στη

Νομαρχία και 250.000 ευρώ στείλατε στο Δήμο Παλλήνης, όταν ο Δήμος Παλλήνης –μόνο ο Δήμος, όχι όλη η περιοχή– έχει πάθει ζημιές ύψους 1.500.000 ευρώ. Κάηκαν τα μηχανήματά του, κάηκαν τα απορριμματοφόρα, υπήρχε βλάβη στο δίκτυο ύδρευσης και υπήρχαν πάρα πολύ μεγάλες βλάβες. Έδωσε πάρα πολλά χρήματα εκείνο το βράδυ για να φροντίσει τον κόσμο και εν πάση περιπτώσει, σύμφωνα με έγγραφα του ίδιου του Δήμου απαιτούνται για την κάλυψη των ζημιών του 1.500.000 ευρώ και εσείς τους στείλατε 250.000 ευρώ.

Κύριε Υπουργέ, οι συνέπειες ήταν καταστροφικές. Υποσχεθήκατε αποζημίωση σε όλους. Για να δούμε τι έχει γίνει; Άρχισε η καταγραφή των ζημιών και θα σας δώσω κάποια στοιχεία για να δείτε το μέγεθος ...

(Στο σημείο αυτό χτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Επιτρέψτε μου, κύριε Πρόεδρε, δύο λεπτά γιατί είναι πάρα πολύ σημαντικό αυτό που έχω να πω, τουλάχιστον, για τους ανθρώπους που έχουν υποστεί τις ζημιές, αλλά με τη διακοπή που είχα λόγω της απασχόλησης του κυρίου Υπουργού....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Θα σας κρατήσω το χρόνο σας από τη δευτερολογία.

Συνεχίστε, παρακαλώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Έχουν καεί εβδομήντα τρεις χιλιάδες ελαιόδεντρα μέσα στα σαράντα πέντε χιλιάδες στρέμματα δάσους και στα τριάντα χιλιάδες στρέμματα καλλιεργειών. Έχουν καεί επτά χιλιάδες κυψέλες. Έχουν πάθει ολική καταστροφή τριάντα πέντε κατοικίες και εκατόν τριάντα έχουν πάθει μερική καταστροφή και σαράντα τρία ιδιωτικής χρήσεως οχήματα και διακόσια πενήντα μηχανήματα αγροτών και κατοίκων της περιοχής έχουν υποστεί καταστροφή.

Γι' αυτά δεν ειπώθηκε ούτε λέξη. Τι θα γίνει με τα ελαιόδεντρα; Τι θα γίνει με τις κυψέλες; Ξέρετε ότι το 65% του πευκόμελου βγαίνει στην Κασσάνδρα; Ξέρετε ότι έχουν πάθει τρομερή ζημιά και την έχουν πάθει για δύο-τρία χρόνια; Τώρα θα τρυγούσαν, που λέμε, δηλαδή, το Σεπτέμβριο θα έπαιρναν την παραγωγή τους. Κάηκε η παραγωγή, κάηκαν οι κυψέλες, χάθηκαν και οι μέλισσες και θέλουν πάνω από δύο-τρία χρόνια αυτοί οι άνθρωποι για να επανέλθουν. Χρωστάνε και έχουν πρόβλημα επιβίωσης αυτοί οι άνθρωποι. Χρωστάνε στις τράπεζες. Αυτοί θα πάρουν καμία δραχμή; Θα πάρουν κάποια βοήθεια από το κράτος, όπως στο παρελθόν για ανάλογες καταστροφές είχε δοθεί ή θα τους παραπέμψουμε στα ΠΣΕΑ μετά από δύο-τρία χρόνια να περιμένουν αυτοί οι άνθρωποι να πάρουν μία αποζημίωση;

Πώς θα ζήσουν, κύριε Υπουργέ; Δεν υπάρχει κάποια πλέον ευαισθησία; Δεν θα έρθει ένας να πει μία κουβέντα γι' αυτούς τους ανθρώπους; Είναι επαγγελματίες. Δεν ζιτάνε χάρη. Δεν ζιτάνε να χαρίσετε τίποτα στους επαγγελματίες. Ζιτάνε κάποιες ασφαλιστικές ρυθμίσεις για το Ι.Κ.Α., για τις τράπεζες. Θέλουν με αξιοπρέπεια, κύριε Υπουργέ, να αντιμετωπίσουν αυτή τη μεγάλη καταστροφή. Θα υπάρξει ευαισθησία της Κυβέρνησης να δει τους επαγγελματίες με αυτή την αξιοπρέπεια που αρμόζει σε εργαζόμενους ανθρώπους;

Υπάρχουν οι ρητνοσυλλέκτες και υπάρχουν και οι άνθρωποι του τουρισμού, των ξενοδοχείων. Έχουν υποστεί τρομερή ζημιά. Δεν βγήκε έγκαιρα η Κυβέρνηση να αντιμετωπίσει τα δημοσιεύματα του ξένου Τύπου που παρουσίασαν την εικόνα πάρα πολύ μαύρη και ούτε λίγο-ούτε πολύ πήγαν να περάσουν ότι χάθηκε και κόσμος, ενώ δεν συνέβη τέτοιο πράγμα.

Να δοθούν, λοιπόν, χρήματα για τη διαφήμιση, όπως υποσχεθήκατε. Ακόμα δεν τα έχουμε δει. Το μόνο που έχουμε δει ήταν μία απόφαση για τον κοινωνικό τουρισμό. Είπατε ότι θα διπλασιάσετε τα λεφτά για τον «Κοινωνικό Τουρισμό», να μεταβούν, δηλαδή, τουρίστες στην Κασσάνδρα. Έχουν προβλήματα. Θα έχουν απώλεια εισοδήματος;

Όλα αυτά τα ερωτήματα είναι αναπάντητα και δεν είναι δυστυχώς μόνο δικά μου ερωτήματα.

Θα σας καταθέσω, κύριε Υπουργέ, τι λέει ο Δήμαρχος της περιοχής, τι λένε οι Ενώσεις, τι λέει η Μελισσοκομική Ένωση και τι λένε οι επαγγελματίες.

Προσέξτε αυτά που λέει ο Δήμος. Λέει ότι οι δημότες ανησυ-

χούν σοβαρά. Ο καιρός περνάει και κανένας δεν ασχολείται στην πράξη με το δάσος όταν τώρα που έπεσαν τα φώτα της δημοσιότητας, έχουν εγκαταλείψει οι πάντες τους κατοίκους και έχουν εγκαταλείψει την περιοχή.

Περιμένω τουλάχιστον από εσάς μία έμπρακτη απόδειξη της ευαισθησίας της Κυβέρνησης, όχι στα λόγια, γιατί έχουμε χορτάσει από λόγια, κύριε Υπουργέ. Μάλιστα, είστε υπερβολικοί. Είπατε κάποια στιγμή ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε, παρακαλώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Κάποια στιγμή εν τη ρύμη του λόγου κάποιοι Υπουργοί είπαν ότι το έργο της κατάσβεσης της πυρκαγιάς το μοιραίο βράδυ συντόνιζε ο ίδιος ο Πρωθυπουργός. Φαίνεται ότι συντόνιζε τόσο καλά ο Πρωθυπουργός που κήκε –αν ξέρετε την Κασσάνδρα- από θάλασσα σε θάλασσα. Δηλαδή, αν δεν συντόνιζε ο Πρωθυπουργός, πού θα πήγαινε η φωτιά; Θα έκαιγε και τη θάλασσα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ολοκληρώσατε, κύριε συνάδελφε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Εντάξει, κύριε Πρόεδρε. Μη θίγετε όταν αναφέρουμε κάτι για την Κυβέρνηση, για τον Πρωθυπουργό. Μη θίγεστε, γιατί αυτή είναι η πραγματικότητα. Σας καλώ να έρθετε στην περιοχή μου για να δείτε αυτά που λέω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ένα λεπτό, ακούστε. Ολοκληρώστε και μην απευθύνεστε σε εμένα με αυτόν τον τρόπο. Εγώ είμαι εδώ για να τηρώ τον Κανονισμό και το χρόνο σας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Θα δείτε ότι κήκε η περιοχή από θάλασσα σε θάλασσα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ολοκληρώσατε και μάλιστα μιλήσατε δεκαεννέα λεπτά. Έχετε μιλήσει και τέσσερα λεπτά από τη δευτερολογία σας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Αυτήν τη στιγμή δεν κάνω εγώ μικροπολιτική, όπως κάνουν κάποια στελέχη σας που παίρνουν τα μηχανάκια και τρέχουν στο δάσος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Σε ποιον απευθύνεστε τώρα;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Σε σας που υπερασπίζεστε την Κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ο Πρόεδρος είναι υπερκομματικός. Τελειώσατε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Εγώ εκφράζω τον πόνο και την αγωνία των κατοίκων και περιμένω ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ολοκληρώσατε, κύριε συνάδελφε. Σεβασμός στο Προεδρείο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Το σέβομαι το Προεδρείο και τελειώνω. Περιμένω την έμπρακτη απόδειξη της Κυβέρνησης γι' αυτά τα οποία υποσχέθηκε. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε, άλλη φορά περισσότερο σεβασμό προς το Προεδρείο.

Ο συνάδελφος κ. Βενιζέλος έχει το λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, στη συνείδηση των πολιτών η ύπαρξη και η λειτουργία ενός σύγχρονου ευρωπαϊκού κοινωνικού κράτους δικαίου δικαιώνεται, μόνο αν το κράτος αποδεικνύεται ότι είναι ικανός διαχειριστής κρίσεων. Και όταν οι πολίτες μιλούν για κράτος, εννοούν την εκάστοτε Κυβέρνηση που έχει τη συνολική ευθύνη για τη λειτουργία του κράτους.

Ικανότητα διαχείρισης κρίσεων, όμως, σημαίνει υποδομές, οργάνωση, πρόβλεψη, ψυχραιμία, μέθοδος αντίδρασης, κινητοποίηση των πολιτών και ιδίως των εθελοντικών οργανώσεων, σημαίνει ενημέρωση και καθοδήγηση της κοινής γνώμης που αλλιώς νοιώθει εγκαταλελειμμένη, αβοήθητη και ανασφαλής.

Στην περίπτωση της μεγάλης καταστροφικής πυρκαγιάς στην Κασσάνδρα, όπως και στη Λακωνία, το κράτος, δηλαδή η Κυβέρνηση, ως διαχειριστής κρίσεων και εγγυητής της κοινής ειρήνης απέτυχε παταγωδώς. Δεν μπόρεσε ούτε να προβλέψει, ούτε να οργανώσει, ούτε να αντιδράσει έγκαιρα, ούτε να ενη-

μερώσει και να καθοδηγήσει την κοινή γνώμη.

Η καταστροφή ήταν και είναι τεράστια. Ένας τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλους, ένα δάσος μοναδικό, από τον Τωρωναίο έως το Αιγαίο κατεστράφη και έχουμε μια ευαίσθητη τουριστική περιοχή, μια περιοχή, συγκριτικά πλεονεκτώμενα και παραγωγικά αγαθά της οποίας είναι πρωτίστως το φυσικό περιβάλλον και οι άνθρωποι, να χειμάζεται, επειδή βλέπει να χάνει τις ίδιες τις οικονομικές της λειτουργίες και τις αναπτυξιακές της περιοχές.

Όταν μια περιοχή στην οποία αγωνιζόμαστε να παρατείνουμε κατά λίγες εβδομάδες την τουριστική περίοδο, γιατί αυτή είναι βραχύτατη σε σχέση με άλλες περιοχές της χώρας, βλέπει στις 21 Αυγούστου να παθαίνει τέτοια καταστροφή, σημαίνει ότι χάνεται μια ολόκληρη χρονιά και δεν ανοίγει η προοπτική για την επόμενη χρονιά.

Και καλά, απέτυχε το κράτος παταγωδώς την ημέρα της πυρκαγιάς. Απέτυχε, όμως και ως μηχανισμός αποκατάστασης των ζημιών, γιατί οι εξαγγελίες της Κυβέρνησης και οι χαλαρές και υπαινκτικές αναφορές του Πρωθυπουργού στον τελευταίο του λόγο στην Έκθεση δεν έχουν μετουσιωθεί σε έργα. Τι γίνεται με τους αγρότες, τι γίνεται με τους επαγγελματίες, τι γίνεται με τις αστικές κατοικίες, τι γίνεται με τις παραθεριστικές κατοικίες, τα συγκροτήματα και τα ξενοδοχεία, τι γίνεται με όσα θέτουν οι ίδιοι οι παραγωγικοί φορείς, οι ξενοδόχοι, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια, οι άλλοι επαγγελματίες του εν ευρεία εννοία τουριστικού χώρου, οι αγρότες, οι μελισσοουργοί. Όλοι αυτοί περιμένουν και περιμένουν δυστυχώς, μάταια.

Ακόμη δε και οι τοπικοί δήμαρχοι το λένε, εκ των οποίων μάλιστα ο ένας, που κατ' εξοχήν έχει την τοπική αρμοδιότητα, ανήκει στον ευρύτερο πολιτικό χώρο της κυβερνητικής παράταξης, εκδηλώνει πια την απόγνωση του, γιατί δεν βρίσκει ανταπόκριση. Και δεν είναι δυνατόν να οχυρωνόμαστε πίσω από αστείς διοικητικές δικαιολογίες του τύπου ότι δεν μπορούν να αποκατασταθούν ζημιές από πυρκαγιές, όταν αυτές έχουν μελισσοκομικό, ας το πούμε έτσι, αντικείμενο, γιατί κάλλιστα μπορείς να δώσεις εισοδηματικές ενισχύσεις και αστικές αποζημιώσεις στους ανθρώπους αυτούς, οι οποίοι έχουν πληγεί ως μελισσοουργοί.

Τι σημαίνουν όλα αυτά; Όλα αυτά σημαίνουν ότι η Κυβέρνηση δεν μπορεί να ελέγξει τις καταστάσεις. Τίθεται συνεπώς το κορυφαίο ζήτημα της πολιτικής ευθύνης. Και όταν ορισμένα κυβερνητικά στελέχη, εκτός του σκληρού μικρού πυρήνα της κυβερνητικής ηγεσίας, σε κατάσταση αυθορμητισμού και ψυχικής πίεσης δηλώνουν την ανάληψη ευθύνης, αυτοί ανακαλούνται στην τάξη.

Ο Υπουργός Μακεδονίας-Θράκης –το είπε ο κ. Δριβελέγκας- ζήτησε συγγνώμη για την ολιγωρία και την αδυναμία και την ανικανότητα της κρατικής μηχανής και του κυβερνητικού μηχανισμού. Ο ίδιος ο κ. Πολύδωρας που δεν ξεχνάει τον ελεύθερο κοινοβουλευτικό του εαυτό μίλησε για αβαρίες που υπήρχαν στα πυροσβεστικά αεροσκάφη λόγω υπερβολικού βάρους και άρα για την αδυναμία άμεσης επέμβασης των πυροσβεστικών αεροσκαφών στην έναρξη της πυρκαγιάς, καθώς αν δεν επέμβεις τότε αεροπορικά, στη συνέχεια είναι πάρα πολύ αργά. Απλώς, πας για να δεις το καμένο δάσος.

Ανέλαβε, όμως, η Κυβέρνηση την πολιτική ευθύνη πράγματι για το θέμα αυτό και έδειξε στην κοινωνία ότι με ενέργειες, ας το πούμε έτσι, έμπρακτης μετάνοιας μέσα από την αποκατάσταση των ζημιών και την κινητοποίηση του κρατικού μηχανισμού μπορεί να ανταπεξέλθει; Όχι. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία εμφανίστηκε διαλυμένη και ανεπαρκής στην προκειμένη περίπτωση και είναι κρίμα που οι συμβασιούχοι πυροσβέστες, για τους οποίους συζητούσαμε προηγουμένως στην Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης και Δικαιοσύνης, με αφορμή το νομοσχέδιο για το Πυροσβεστικό Σώμα, δεν αξιοποιήθηκαν στο βαθμό που έπρεπε και δεν αξιοποιούνται. Είναι κρίμα που μετά και την τελευταία εμπειρία των φετινών πυρκαγιών, η πολιτική προστασία δεν ενοποιείται και δεν συντονίζεται υπό το σχήμα της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, έτσι ώστε να αξιοποιείται το δυναμικό της σε όλες τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την πρόληψη και την αντιμετώπιση περιστατικών πολιτικής προστα-

σίας, όχι μόνο πυρκαγιών, όχι μόνο δασοπυρκαγιών.

Αρα, δεν αντλούνται διδάγματα εκ μέρους της Κυβέρνησης. Και όταν κάποιος δεν αντλεί διδάγματα από τα παθήματά του είναι καταδικασμένος να τα ξαναπάθει τα παθήματα αυτά. Στην προκειμένη, όμως, περίπτωση το πολιτικό θύμα μπορεί να είναι, εν τέλει, η Κυβέρνηση εκλογικά –και πρέπει να είναι– γιατί η πολιτική ευθύνη καταλογίζεται εκλογικά, αλλά υπάρχει και το θύμα που λέγεται απλός άνθρωπος, που λέγεται εργαζόμενος, επαγγελματίας, αγρότης, τουριστικός επιχειρηματίας, πολίτης που έχει πάει λίγες μέρες διακοπών και βλέπει να καταστρέφονται οι διακοπές του, ο ξένος επισκέπτης της χώρας μας, ο οποίος θα γίνει κήρυκας μιας κριτικής στη δική του τοπική τουριστική αγορά και μάλιστα για μια περιοχή, όπως η Χαλκιδική, που έχει ανάγκη από την καλή της φήμη, από την επωνυμία του προϊόντος της στη διεθνή τουριστική αγορά.

Θα μου πείτε, το πρόβλημα της πολιτικής ευθύνης και της ικανότητας διαχείρισης κρίσεων υπάρχει μόνο για φυσικές καταστροφές και για ζητήματα πολιτικής προστασίας; Όχι. Δυστυχώς, παρακολουθούμε την ίδια τακτική, παρακολουθούμε έναν Πρωθυπουργό και μία Κυβέρνηση που να είναι παθητικοί και αδρανείς θεατές των καταστάσεων, όταν δεν τις υποβάλουν και δεν τις ενθαρρύνουν, σε μια σειρά από θέματα που ταλανίζουν το δημόσιο βίο με τη σκανδαλολογία και με την εγκαθίδρυση της πεποιθησης στους πολίτες ότι το κράτος και το πολιτικό σύστημα είναι δήθεν ανίκανα να αντιμετωπίσει ριζικά τέτοια φαινόμενα και να παράσχει το αίσθημα ασφάλειας που έχει ανάγκη ο πολίτης, ασφάλειας και δικαιοσύνης, γιατί τα δύο αυτά πηγαίνουν μαζί.

Όταν μια Κυβέρνηση και ένας Πρωθυπουργός εμφανίζεται παθητικός και αδύναμος σε θέματα φυσικών καταστροφών και πολιτικής προστασίας, όταν ένας Πρωθυπουργός και μια Κυβέρνηση δεν μπορούν να φύγουν προς τα εμπρός και να συντονίσουν το εσωτερικό του κυβερνητικού μηχανισμού έτσι ώστε να μην έχουμε τα φαινόμενα μιας αλληλοσπαρασσόμενης Κυβέρνησης τις τελευταίες εβδομάδες λόγω της διάχυτης και γενικευμένης σκανδαλολογίας που έχει παραχθεί από τους ίδιους τους κόλπους της Κυβέρνησης, τότε δεν μπορεί ο πολίτης να έχει ούτε εμπιστοσύνη ούτε ελπίδα για την πορεία αυτής της Κυβέρνησης η οποίας είναι έκθετη και υπόλογη ενώπιον της κοινής γνώμης.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ολοκληρώσατε και το χρόνο της δευτερολογίας σας, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο έχει τώρα ο συνάδελφος κ. Μανωλάκης.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΝΩΛΑΚΗΣ: Για να δούμε για λίγο, κύριε Υπουργέ, πώς φτάσαμε σε αυτή τη μεγάλη καταστροφή εξαιτίας της πυρκαγιάς στη Χαλκιδική, στη Μάνη ίσως και αλλού, όπου φαίνεται η Κυβέρνηση να λέει ότι έπραξε ό,τι καλύτερο, ότι έκανε καλά τη δουλειά της, από την άλλη πλευρά όμως το θέμα είναι ότι καίκαμε!

Δεν είναι τυχαίο πώς φτάσαμε σε αυτές τις μεγάλες καταστροφές. Αν αυτό είχε συμβεί, κύριε Υπουργέ, το 1998 ή το 1999 ή το 2000, θα λέγατε ότι ίσως τότε υπήρχε μια απειρία στο Πυροσβεστικό Σώμα, διότι μόλις τότε είχε αναλάβει την αρμοδιότητα της δασοπυρόσβεσης. Όμως, το να συμβαίνει αυτή η ζημιά σήμερα που είχε να συμβεί χρόνια, το θεωρώ απαράδεκτο.

Να εξηγήσω εδώ πώς φτάσαμε εκεί, διότι και εσείς, κύριε Υπουργέ, αλλά και άλλα στελέχη της Κυβέρνησης είπαν ότι φταίνε τα ακραία φυσικά φαινόμενα. Πέρυσι ο κ. Κόης είχε πει «Ο Θεός να βάλει το χέρι του». Μα, κάθε χρόνο θα έχουμε ακραία φυσικά φαινόμενα. Έτσι όπως πάει ο πλανήτης θα έχουμε ακραία φυσικά φαινόμενα, τα οποία όμως τα προβλέπουμε και τα αντιμετωπίζουμε.

Αυτή τη στιγμή το είπαμε και με άλλη αφορμή, λείπει το ένα τρίτο της δύναμης του προσωπικού του Πυροσβεστικού Σώματος και αυτό που υπάρχει είναι καταπονημένο και μη ικανοποιημένο. Είχατε υποσχεθεί ως Κυβέρνηση προεκλογικά ότι θα αναγνωρίσετε αυτό το επάγγελμα ως επικίνδυνο και ανθυγιεινό. Όμως δεν κάνατε τίποτα. Του είχατε υποσχεθεί αύξηση του μισθού κατά 140 ευρώ και όμως δεν κάνατε τίποτα. Όπως δεν κάνατε τίποτα και με τη μάχιμη πενταετία. Όμως όχι μόνο δεν

κάνατε αυτά, αλλά κάνατε και άλλα πράγματα.

Φέτος το Μάρτη αλλάξατε όλους τους Περιφερειακούς Διοικητές του Πυροσβεστικού Σώματος. Θα έλεγα εδώ ότι δεν αξιοποιούμε ταυτόχρονα και τους εποχικούς πυροσβέστες οι οποίοι χρόνια τώρα ζουν τα δάση και ξέρουν την περιοχή. Αυτά τα πράγματα δεν μπορεί να τα ξέρει ένας καινούργιος αξιωματικός. Δεν είναι μόνο θέμα στρατηγών η αντιμετώπιση των κρίσεων αλλά και στρατιωτών. Γι' αυτό πρέπει να τους αξιοποιήσουμε σωστά.

Τι κάνατε με τους εθελοντές, κύριε Υπουργέ; Συντονίσατε σωστά όλους αυτούς τους ανθρώπους που έχουμε σε κάθε περιοχή μαζί με τους εποχικούς; Δυστυχώς και αυτό δεν το κάνατε. Ακόμη και σήμερα δεν υπάρχει επακριβή σχέση συνεργασίας μεταξύ της Πολιτικής Προστασίας και του Πυροσβεστικού Σώματος αλλά και όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών. Αυτό κατά τη γνώμη μου είναι μεγάλο λάθος. Έχουμε λίγο προσωπικό, δεν το αξιοποιούμε σωστά, έχουμε κομματισμό και ένα σωρό άλλα στραβά δυστυχώς. Έχουμε έναν εξοπλισμό που αντιμετωπίσει με επιτυχία, κύριε Υπουργέ, τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Είχαμε ασφαλείς Ολυμπιακούς Αγώνες. Χάθηκε, δυστυχώς, όλο αυτό το Ολυμπιακό κεκτημένο. Δεν έγινε καμιά προμήθεια εξοπλισμού τα τελευταία δυόμισι χρόνια από αυτή τη Κυβέρνηση. Δεν έγινε βέβαια και καμιά πρόσληψη προσωπικού. Σας είπα και στην επιτροπή ότι ο προηγούμενος Υπουργός φρόντισε να ακυρωθεί ο διαγωνισμός του 2004 για τους διακόσιους εξήντα τέσσερις πυροσβέστες, πράγμα που το Συμβούλιο της Επικρατείας το θεώρησε παράνομο. Τώρα δε προχωράτε πάλι δειλά-δειλά σε προσλήψεις μικρού αριθμού προσωπικού, σύνολο εξακοσίων ατόμων, τη στιγμή που έχουμε τέσσερις χιλιάδες κενά, ενώ έχουμε χρήματα δυστυχώς για να προσλαμβάνουμε αγροφύλακες!

Επομένως, εάν δεν δούμε κάποια πράγματα, κύριε Υπουργέ, του χρόνου θα έχουμε τα ίδια προβλήματα εάν έχουμε ακραία καιρικά φαινόμενα, που θα έχουμε. Επομένως πριν φτάσουμε πάλι σε κάποια ανάλογη καταστροφή θα πρέπει η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας να εκπληρώσει αυτά που είχε υποσχεθεί με το προεκλογικό της πρόγραμμα. Το Πυροσβεστικό Σώμα είχε ένα κύρος. Έχει προσφέρει και θα συνεχίσει να προσφέρει. Όμως δυστυχώς, απαξιώνεται. Ήρθε νομίζω η ώρα το Υπουργείο σας να πάρει αποφάσεις, να λύσει τα προβλήματα του προσωπικού και όχι μόνο αλλά και της πολιτικής προστασίας, της πρόληψης κ.λπ.. Φέτος και πέρυσι μειώσατε δραστικά τα κονδύλια που δίνουμε για την πρόληψη. Αντίθετα, τα δίνουμε για την καταστολή και για τις αποζημιώσεις. Δεν δώσατε αποζημιώσεις, κύριε Υπουργέ, στον κόσμο, αλλά το κυριότερο είναι ότι δεν έχετε κάνει αυτά που πρέπει να κάνετε, όσον αφορά την αντιπλημμυρική προστασία. Θα έρθουν βροχές αλλά και άλλα ακραία καιρικά φαινόμενα και θα λέμε πάλι: «Ο Θεός να βάλει το χέρι του». Καλό είναι να βάλετε και εσείς το χέρι σας προκειμένου να γίνει κάτι σε αυτό τον τόπο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Τσοχατζόπουλος.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Υπουργέ, καλώς ή κακώς, έστω και αν είστε σχετικά λίγο χρόνο στο Υπουργείο, έχετε την πλήρη πολιτική ευθύνη διά το ότι δεν προλάβατε την τεράστια φυσική καταστροφή η οποία έγινε στη Χαλκιδική την εποχή που συζητάμε.

Οι υπηρεσίες της Πυροσβεστικής απέτυχαν παταγωδώς να αντιμετωπίσουν έγκαιρα την εκδηλωθείσα πυρκαγιά. Υπήρξε παντελής έλλειψη συντονισμού με τις εναέριες πυροσβεστικές δυνάμεις με συνέπεια ουσιαστικά το βράδυ της πυρκαγιάς, μόνο περί την 8η βραδυνή να εμφανιστούν για δύο πτήσεις μόνο δύο Καναντέρ, όπου εν συνεχεία λόγω σκότους απεχώρησαν για να επανέλθουν την επομένη.

Η άμεση από αέρα παρέμβαση για να σβήσει μια πυρκαγιά, γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι έχει καταλυτική σημασία. Εάν δεν επέμβετε την πρώτη στιγμή, η πυρκαγιά από εκεί και πέρα γίνεται ανεξέλεγκτη βοηθούντων και των ανέμων.

Με δεδομένη, λοιπόν, αυτήν την κατάσταση δημιουργήθηκε

μια τραγική κατάσταση για πέντε μέρες στη Χαλκιδική. Το ωραιότερο είναι ότι η έλλειψη συντονισμού των αναγκαίων δυνάμεων της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης σχετικά με τα αεροπορικά πτητικά μέσα, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του Υπουργείου Εσωτερικών, της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας συνεχίστηκε όλο το πενήνήμερο που διήρκεσε η πυρκαγιά. Και ξέρετε, κύριε Υπουργέ, ότι η πυρκαγιά επεκτάθηκε από τη μια μεριά στην άλλη χωρίς να μπορέσετε να την ελέγξετε. Και η μεγαλύτερη ζημιά έγινε την τέταρτη ημέρα. Αυτό τι δείχνει; Δείχνει ότι ακόμη δεν έχει εξοικειωθεί η δύναμη της οποίας προΐσταστε στο να αντιμετωπίζει προληπτικά τέτοιες φυσικές καταστροφές με τεράστιες ζημιές. Ο κόσμος φυσικά βοά και περιμένει ακόμη. Το ωραίο είναι ότι δεν υπήρξε μια επίσκεψη κυβερνητικού κλιμακίου από την πρώτη στιγμή. Δεν τόλμησε να εμφανιστεί κανένας -αυτό είναι το τραγικό φαινόμενο- με συνέπεια να αισθάνονται εγκαταλελειμμένοι. Περιμένουν, λοιπόν, αποκατάσταση ζημιών.

Και εδώ, κύριε Υπουργέ, θέλω να σας πω το εξής. Κύριε Πρόεδρε, πριν λάβω μέρος σε αυτήν τη συζήτηση έστειλα μια σειρά από ερωτήσεις στα αρμόδια Υπουργεία αμέσως μετά την εκδηλωθείσα πυρκαγιά. Πήρα απάντηση από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας που μου εξήγησε γιατί δεν υπήρξαν τη στιγμή που έγινε η πυρκαγιά ούτε στην Αγχιάλο ούτε στη Θεσσαλονίκη τα προβλεπόμενα από το σχέδιο διανομής πτητικών μέσων αεροπλάνων. Μου είπαν ότι υπήρξαν αλλού ανάγκες και τα στείλανε εκεί.

Βέβαια εδώ πρέπει να πω ότι μάλλον δεν γνωρίζουν οι κύριοι που μου απάντησαν, ότι σε καμιά περίπτωση, όταν έχει γίνει κατανομή εναερίων μέσων σε διάφορες περιοχές της χώρας, δεν επιτρέπεται, όποια πυρκαγιά και αν γίνεται, η πλήρης εγκατάλειψη και εξαφάνιση κάθε μέσου από την περιοχή για την οποία είναι υπεύθυνο.

Αυτό δείχνει τελικά ότι ούτε το Κέντρο Συντονισμού Δυνάμεων Πυρόσβεσης λειτουργεί. Η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, κύριε Υπουργέ -παρακαλώ να το λάβετε υπ όψιν σας- έχει τεράστια ευθύνη. Είναι για να συντονίζει και με προληπτικά σχέδια, τα οποία επεξεργάζεται, αλλά προπαντός κρίνεται την ώρα της μάχης, όταν υπάρχει πυρκαγιά. Ανύπαρκτη, εξαφανισμένη η Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, με αποτέλεσμα να έχουμε εδώ την εξής συνέπεια. Για τέσσερις και πέντε μέρες να επιβεβαιωθεί η αδυναμία των υπηρεσιών να αντιμετωπίσουν την πυρκαγιά.

Επιπλέον, όμως, θέλω να σας ρωτήσω: Εφόσον υπάρχουν σχέδια δράσης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών, πριν από μερικά χρόνια στο Σέιχ Σου είχαμε μία φυσική καταστροφή, η οποία είχε τρομακτικό κόστος και αναπτύχθηκαν σχέδια αντιμετώπισης. Γιατί δεν προχώρησε η αεροφωτογράφιση και η ορθοφωτογράφιση αμέσως μετά τις πυρκαγιές, για να διαπιστώσουμε ποια ήταν η έκταση της ζημιάς; Διότι η άμεση αναδάσωση, κύριε Υπουργέ, είναι η πρώτη ευθύνη, την οποία έχει η Κυβέρνηση, αλλά γιατί; Όχι ότι θα γίνει αναδάσωση, αλλά για να προλάβουμε τις οποιεσδήποτε καταστροφές.

Γιατί δεν αναθέσατε στις ενώσεις ξυλοκόπων της περιοχής να φροντίσουν αμέσως να κάνουν πλέγματα προστασίας, για να προστατεύσουμε από τις πλημμύρες τις περιοχές, οι οποίες έχουν υποστεί την πυρκαγιά; Γιατί από την άλλη μεριά δεν συντονίσατε επί τόπου το προβλεπόμενο από το νόμο κλιμάκιο παρακολούθησης και άμεσης αντιμετώπισης των συνεπειών με συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης; Και γιατί βέβαια δεν διαθέσατε άμεσα πόρους, για να μπορέσει να αντιμετωπιστεί η κατάσταση;

Κύριε Υπουργέ, θα έλεγα ότι η ερώτησή μας σήμερα έχει και έναν άλλο σκοπό. Να αντιληφθείτε ότι αποκλειστικά και μόνο η ευθύνη στην πυροσβεστική υπηρεσία για την αντιμετώπιση των πυρκαγιών στα δάση, δεν επαρκεί. Έχει φθάσει οριακά στις δυνατότητές της. Ξέρω, εμείς είχαμε προωθήσει αυτήν τη σχετική πολιτική και μεταφέραμε αποκλειστικά την ευθύνη από τη Δασική Υπηρεσία και από το Υπουργείο Γεωργίας στις Πυροσβεστικές Υπηρεσίες. Διότι είχαμε τότε την εμπειρία, η οποία απεδείχθη στην πράξη επιτυχής ότι οι ειδικοί που είναι οι πυροσβέστες μπορούν πράγματι να αντιμετωπίσουν συντεταγμένα με σχέδιο δράσης, με εξοπλισμούς. Ένα πράγμα, όμως, δεν

έγινε. Δεν αποκεντρώθηκε αυτή η ευθύνη. Δεν μπορεί κεντρικά από την Αθήνα η Πυροσβεστική Υπηρεσία να είναι σε θέση να σβήσει τις πυρκαγιές σε όλη την Ελλάδα. Αυτό το τόσο φυσικό, το τόσο αυτονόητο, δυστυχώς, αρνείστε να το κατανοήσετε. Αρνήθηκαν να το κατανοήσουν εκείνη την εποχή και άλλοι. Ελπίζω ότι μέσα από τις τραγικές συνέπειες αυτής της πυρκαγιάς θα καταλάβετε ότι υπάρχουν δύο πράγματα αναγκαία. Παρ'όλο που είναι κρατική αποκλειστικά ευθύνη η προστασία του δάσους, δεν μπορείτε να τη μεταφέρετε στην Αυτοδιοίκηση. Σαφώς το Σύνταγμα το προβλέπει αυτό, αλλά πρέπει να προβλέψετε αποκεντρωμένες υπηρεσίες, τόσο της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας όσο και του Υπουργείου Δασών, της Γεωργικής Υπηρεσίας, η οποία είναι αρμόδια για τα δάση, για να συντονίσουν από κοινού σχέδιο αντιμετώπισης προστασίας των δασών. Είναι μία τεράστια πολιτική ευθύνη. Τη στιγμή που γίνονται τεράστιας έκτασης φυσικές καταστροφές στα δάση, δεν μπορεί να δίνουμε την εντύπωση ότι, εν πάση περιπτώσει, κάτι θα κάνουμε, θα βάλουμε μερικά αεροπλάνα να πετάξουν, θα στείλουμε μερικούς πυροσβέστες κ.λπ.. Παρ'όλο που δεν έχουμε λύσει το θέμα των συμβασιούχων, παρ'όλο που δεν έχουμε λύσει το θέμα των εκτάκτων -ένα άλλο θέμα, το οποίο πρέπει να λύσετε, για να μπορέσει πράγματι η υπηρεσία την οποία προΐσταστε να είναι σε θέση και επάρκεια να αντιμετωπίσει τα πράγματα- εν τούτοις αυτό το οποίο χρειάζεται είναι νέες πολιτικές πρωτοβουλίες, οι οποίες θα δώσουν τη δυνατότητα ασφάλειας στις τοπικές κοινωνίες. Ολοκληρωμένη ικανή περιφερειακή εξουσία με αρμοδιότητες και δύναμη, ώστε να αντιμετωπιστούν οι πυρκαγιές τελικά με αποτελεσματικό τρόπο στα δάση. Επιμένω. Διότι ο δασικός πλούτος της χώρας έχει τεράστια σημασία. Ζήσαμε στη Χαλκιδική τις τελευταίες εβδομάδες και επιτρέψτε μου, κύριε Υπουργέ, να το τονίσω, γιατί επισκέφθηκα αμέσως την περιοχή, συμμετείχα στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου και μίλησα με τους φορείς. Όλοι οι άνθρωποι είναι έξω φρενών για τις ζημιές, δεν πιστεύουν ότι θα υπάρξει αποκατάσταση ζημιών και ότι οι υποσχέσεις που τους δόθηκαν πρόκειται να τηρηθούν. Ελπίζουμε να μας διαψεύσετε εάν έχετε κάτι να μας πείτε πάνω σε αυτό το θέμα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε, περिटό να σας πω ότι συμπληρώσατε και το χρόνο της δευτερολογίας σας.

Ο συνάδελφος κ. Τσιόκας έχει το λόγο.

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΤΣΙΟΚΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, θέλω να ξεκινήσω με την υπογράμμιση ότι με τη σημερινή μας επερώτηση δεν θέλουμε απλώς να εκφράσουμε μία ανησυχία, θέλουμε ταυτόχρονα να κρούσουμε τον κώδυνο που κινδύνου ότι η Κυβέρνηση βρίσκεται μακριά από την πραγματικότητα, όχι μόνο ως προς την αντιμετώπιση του προβλήματος, αλλά και ως προς τις επιπτώσεις που ήδη εξελίσσονται και για τις οποίες η Κυβέρνηση είναι «αλλού». Και κρούουμε τον κώδυνο που κινδύνου γιατί σήμερα αναλογιζόμενος την παρουσία του κυρίου Υπουργού, θεώρησα ότι η Κυβέρνηση κανονικά, αν ήθελε όντως να μας δώσει μία προσέγγιση για το τι σκέφτεται, τι έχει κάνει και τι θα κάνει, θα έπρεπε κανονικά να έχει εδώ και τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ο οποίος προΐσταται και της πρόληψης και της διαχείρισης των επιπτώσεων και δεν είναι εδώ.

Έχω την εντύπωση δηλαδή ότι απλώς σήμερα θα εξαντλήσουμε μία κουβέντα λεκτικής αντιπαράθεσης, χωρίς ο απλός πολίτης της Κασσάνδρας να καταλάβει τι σχέδιο έχει η Κυβέρνηση, πού θέλει να το πάει, τι μπορεί να κάνει. Και μιλάμε για μια περιοχή όχι μόνο φυσικού κάλλους αλλά μία περιοχή η οποία διεκδικεί το βηματισμό της, όπως είναι η Κασσάνδρα, στο νέο περιβάλλον της τουριστικής ανταγωνιστικότητας που προσπαθεί να επιμηκύνει τους χρόνους της, να κατακτήσει νέες ποιότητες στον τουρισμό της και δέχεται ακριβώς σε αυτό το μεγάλο εγχείρημα που προσπαθεί να κάνει με τις τοπικές παραγωγικές δυνάμεις και τους καταίκους, το καιρίο πλήγμα από την αδιαφορία του κράτους. Άρα και την αδιαφορία της Κυβέρνησης. Γιατί και ο πιο απλός πολίτης γνωρίζει πολύ καλά ότι ήδη

η περιοχή με βάση τις προβλέψεις των μετεωρολόγων ήταν στις ομάδες υψηλού κινδύνου.

Θεωρητικά θα έπρεπε να είχαν συντονιστεί όλες εκείνες οι δυνάμεις, ώστε να υπάρξει συστηματική πρόληψη και από την πυροσβεστική και από τις εν γένει δυνάμεις του συντονισμού που έπρεπε να βρίσκονται εκεί. Γιατί όταν μπαίνεις στο δείκτη κινδύνου 4^η σημαίνει ότι επί τόπου σχηματίζονται τα συντονιστικά κλιμάκια. Δεν έγινε αυτό. Εδώ όμως δεν έγινε και το αυτονόητο που γινόταν χρόνια πριν, που ήταν κατακτημένο στον πολιτικό μας πολιτισμό. Ζητήθηκε από την Τοπική Αυτοδιοίκηση χρηματοδότηση αντιπυρικής προστασίας πριν το καλοκαίρι, από την άνοιξη, ζητήθηκε από το δασαρχείο, εγκρίθηκε από τον περιφερειάρχη, ως υψηλή προτεραιότητα και δεν χρηματοδοτήθηκε και πάνω σε αυτό η Κυβέρνηση δεν θέλει να πει τίποτα. Έδωσαν ψίχουλα, διότι υποβάθμισαν το θέμα. Δεν υπάρχει συντονισμός. Και το χειρότερο απ' όλα είναι ότι την ημέρα που εκδηλώθηκε η πυρκαγιά και στο τετραήμερο που εξελίχθηκε δεν διαχειρίστηκαν ούτε καν τις υφιστάμενες υποδομές. Η Κυβέρνηση κρύφτηκε!

Εμείς κατηγορούμε την Κυβέρνηση ότι δεν εμπλούτισε τις δυνάμεις πυροπροστασίας, που έπρεπε να το κάνει γιατί ήξερε και ξέρει ότι η περιοχή αυτή είναι αναπτυσσόμενη και θέλει σοβαρή προστασία. Δύο αεροσκάφη; Τα υπόλοιπα σε συντήρηση; Στην Αγχάλιο Βόλο καθόντουσαν τα αεροπλάνα και δεν μπορούσατε να τα μετακινήτε γιατί δεν το σκεφτήκατε; Έφτασαν οι δυνάμεις της πυροσβεστικής οι επίγειες αργά το βράδυ; Πρώτα ανταποκρίθηκαν οι αυτοδιοικήσεις της Θεσσαλονίκης και μετά το ίδιο το κράτος; Υπάρχουν ευθύνες και δεν φτάνει ένα μεμονωμένο «συγγνώμη» ενός Υπουργού. Πρέπει να τις αναλάβει η Κυβέρνηση. Θα τις αποδώσει ο ελληνικός λαός και θα τις αποδώσει και ο πολίτης της Χαλκιδικής και της Θεσσαλονίκης.

Πάμε στο δεύτερο θέμα, στη διαχείριση των επιπτώσεων. Σας είπα πριν ο κ. Δριβελέγκας πως ανακοινώσατε πομπωδώς στα κρατικά μέσα ενημέρωσης ότι θα χρηματοδοτήσετε με 2.000.000 ευρώ τη διαχείριση καταστροφής. Με στοιχεία που σας ανέφερε ο κ. Δριβελέγκας αποδεικνύει το τραγικό ότι δεν έχετε δώσει τσακιστή δεκάρα. Σήμερα το πρωί άκουγα το νομάρχη Χαλκιδικής σε Μέσο Μαζικής Ενημέρωσης να λέει ότι σήμερα, επειδή θα ξεκινούσε η συζήτηση, έστειλαν δύο συνεργεία να πάνε να αντιμετωπίσουν τα αντιπλημμυρικά έργα.

Κύριε Υπουργέ, σας καλούμε να κάνετε τα αυτονόητα; Σας υποδεικνύουμε να δράσετε! Πάρτε και αντιγράψτε την πατέντα του Σέιχ Σού, πώς το πρόβλημα της καταστροφής αντιμετωπίστηκε, με μια σειρά από θετικές πρωτοβουλίες αντιπλημμυρικής προστασίας. Τι κάνατε μετά από τόσο καιρό; Έπρεπε να εμπλουτίσετε τα ήδη κεκτημένα και να πάμε ένα βήμα μπροστά, για να δείξουμε ότι είμαστε ένα ευνομούμενο κράτος που ξέρει τουλάχιστον να διαχειρίζεται αυτές τις κρίσεις.

Βέβαια σας καλώ έστω και εκ των υστέρων, γιατί με συσκέψεις στο Υπουργείο Μακεδονίας-Θράκης δεν θα λύσετε το πρόβλημα, να πάτε εκεί, να ακούσετε τις παραγωγικές δυνάμεις, να ακούσετε το μελισσοτρόφο, του αγρότη να ακούσετε τον ξενοδόχο, να ακούσετε τον κάτοικο. Αυτή την ώρα δεν υπάρχει ούτε καν αποτίμηση. Δεν ελπίζει ο πολίτης σε τίποτα, δεν ξέρει ποιο είναι το σχέδιο σας, δεν ξέρει πώς θα αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις. Και βέβαια εσείς ως Υπουργός Δημόσιας Τάξης ενδεχομένως να μην το ξέρετε, η Κυβέρνηση οφείλει να το ανακοινώσει, να μας πει ποια μέτρα πήρε. Υπάρχουν και άλλες θετικές πρωτοβουλίες που μπορείτε να πάρετε. Μπορείτε να εντάξετε σε ειδικό πρόγραμμα την περιοχή της Χαλκιδικής, χρηματοδοτούμενη από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά αυτό θέλει ταχύτητα, διαπραγμάτευση, παρουσία στα ευρωπαϊκά όργανα. Πού να το κάνετε εσείς. Δεν μπορείτε να το κάνετε, δεν θέλετε να το κάνετε.

Εδώ όμως γεννάται και ένα τρίτο θέμα απ' όλα αυτά που είπα. Φαίνεται καθαρά πλέον ότι το συγκεντρωτικό κράτος δεν μπορεί να αντιμετωπίσει αυτά τα προβλήματα. Πρέπει να δείτε και θεσμικές μεταρρυθμίσεις με βάση αυτές τις δύο μεγάλες πυρκαγιές, οι οποίες έχουν γίνει. Σας κάνουμε προτάσεις, σας υπέδειξε πάρα πολλές φορές ο Πρόεδρος μας Γεώργιος Παπαν-

δρέου και με την επίσκεψή του στη Χαλκιδική και με ανακοινώσεις που κάναμε ότι είναι η ώρα να περάσουν ουσιαστικές αρμοδιότητες στις τοπικές κοινωνίες με βάση την περιφερειακή συγκρότηση της χώρας και με βάση τον ισχυρό ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Δεν μπορεί να είναι αποπαίδι η Τοπική Αυτοδιοίκηση σε όλο αυτό το σχεδιασμό. Δεν μπορεί να είναι παραπαίδι. Δεν ανέχομαι μέσα στη Βουλή να ακούω αυτήν την έκκληση που διάβασε ο κ. Δριβελέγκας του δημάρχου που ανήκει στον ευρύτερο πολιτικό σας χώρο, ότι δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τα προβλήματα, ότι του στέλνετε ψίχουλα, σε ένα δήμο που υπέστη τη μεγαλύτερη καταστροφή από τη μια θάλασσα στην άλλη. Δεν μπορεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση να υποβαθμίζεται επί των ημερών σας και να περιθωριοποιείται και να είναι απών ο αντίστοιχος Υπουργός εδώ, που έπρεπε πρώτος να μας εξηγήσει τι σκέφτεται να κάνει.

Το θέμα λοιπόν δεν είναι ο θεός να βάλει το χέρι του, όπως είπε ο κύριος συνάδελφος πριν, το θέμα είναι ότι πιστεύω πως ήρθε η ώρα να πούμε πως ο λαός πρέπει να βάλει το χέρι του για να αλλάξει η πολιτική που εσείς ασκείτε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Συμπληρώσατε και το χρόνο της δευτερολογίας σας. Σας ευχαριστούμε.

Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης κ. Πολύδωρας έχει το λόγο.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, οι ερωτήσεις και οι παρατηρήσεις των συναδέλφων και στο γραπτό κείμενο της επερώτησης και στην προφορική ανάπτυξη, έχουν οπωσδήποτε την αξία τους. Οι ερωτήσεις και οι παρατηρήσεις μας υποχρεώνουν να δώσουμε εξηγήσεις και να κάνουμε τον μικρό απολογισμό μας, τον εντιμό και καθαρό, προς την Εθνική Αντιπροσωπεία για την καταστροφή της Κασσάνδρας από την τελευταία πυρκαγιά.

Διακρίνω ότι η όλη συζήτηση μπορεί να ταξινομηθεί σε πέντε έξι κεφάλαια. Το πρώτο είναι το επιχειρησιακό. Τι έγινε στην αντιμετώπιση της πυρκαγιάς. Θα σας δώσω τις οφειλόμενες εξηγήσεις.

Το δεύτερο κεφάλαιο σκέψεων, παρατηρήσεων, ιδεών, που διαμορφώνεται, σχηματίζεται από τη συζήτησή μας, είναι οι πρόνοιες και γενικώς η πρόληψη πάνω στο θέμα και για τη Χαλκιδική, αλλά ευρύτερα το θέμα της αντιμετώπισης αυτών των θεομηνιών, όπως τις λέω εγώ, των πυρκαγιών.

Το τρίτο κεφάλαιο, είναι το κεφάλαιο των αποζημιώσεων.

Το τέταρτο είναι τα θεσμικά ζητήματα, όπως είναι το κεφάλαιο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας και το επί μέρους κεφάλαιο των συμβασιούχων των εποχικών και των εθελοντών.

Το πέμπτο είναι τα αντιπλημμυρικά και οι πρόνοιες για την ελαχιστοποίηση των δυσμενών επιπτώσεων που συνήθως έπονται των καταστροφών από πυρκαγιές και το έκτο, η σχεδίαση.

Θα μου επιτρέψετε να σας πω ότι και αυτό το κεφάλαιο της σχεδίασης που έχει να κάνει με την οργάνωση των συνεργασιών και των συντονισμών εθίγη από πολλούς επερωτώντες συναδέλφους και νομίζω και από τον κ. Τσοχατζόπουλο, όπου θα κάνω ειδική ευθεία αναφορά. Καλώς το 1998 ανετέθη η δασοπυρόσβεση στο Πυροσβεστικό Σώμα. Έχουμε πολύ σημαντική πρόοδο, όπως είπε και ο κ. Μανωλάκης, δεν είμαστε το ίδιο το 1998, ως Πυροσβεστικό Σώμα, με το 2006. Είμαστε πολύ πιο βελτιωμένοι και με τεχνικά μέσα και με εμπειρία, εκπαιδευση και ετοιμότητα αντιδράσεως.

Το επιδιωκόμενο από πλευράς κυβερνήσεως είναι η ανάπτυξη σοβαρότερης συνεργασίας -βάση συνεργασίας- μεταξύ του Πυροσβεστικού Σώματος και της Δασικής Υπηρεσίας. Σε αυτό θέλω να συμφωνήσουμε για να αποκλεισώ το ενδεχόμενο να πάμε σε αναθεώρηση του όλου σχεδιασμού. Το «επιχειρείν» ανήκει στο Πυροσβεστικό Σώμα. Ευρύτατες περιοχές οργάνωσης ενός συντονισμού και συνεργασιών με τη Δασική Υπηρεσία, είναι οπωσδήποτε επιδιωκόμενος στόχος.

Μιλώντας για συνεργασίες θέλω να δεχθείτε ότι πρέπει να αναπτύξουμε συνεργασίες, όπως είπε ο κ. Τσιόκας, και με την περιφέρεια και με την νομαρχία και με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, δηλαδή δήμους και διαμερίσματα. Εγώ δεν διστάζω να σας πω ότι είναι δύσκολο και ούτε επί του χάρτου, μόλις σχεδιάσω αυτό

το σύστημα των συνεργασιών και του συντονισμού με τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, ότι τελείωσε. Όλα θέλουν την επαλήθευσή τους -και προπαντός αυτά τα ζητήματα των καταστροφών- στην πράξη.

Επί του κεφαλαίου των συνεργασιών που βρισκόμαστε τώρα και για το σχεδιασμό των συντονισμών, μετατίθεται και στα δύο ζητήματα, τα οποία επίσης εθίγησαν -είναι τα θεσμικά που λέμε- της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας και των συμβασιούχων εποχικών.

Η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας καλώς έχει το συντονισμό και έτσι το εννοώ και δεν θέλω να υπάγεται στο Πυροσβεστικό Σώμα, αν κατάλαβα καλά από κάποιους υπαιτιγμούς. Η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας είναι σε έναν εξ ορισμού συντονιστικό ρόλο συναρμόδιων Υπουργείων και κυρίως το μεγάλο κεφάλαιο του εθελοντισμού και την υπηρεσιών της περιφέρειας και νομαρχίας. Γι' αυτό χρειάζεται να έχει αυτόν τον επιτελικό και συντονιστικό χαρακτήρα στο «επιχειρείν». Γιατί πρέπει να συντονίζει περιφέρεια, νομαρχία, δήμους, κοινότητες, τις υπηρεσίες αυτών και τους εθελοντές που συνήθως είναι εκεί υπηγμένους, οι υπηγμένοι εκεί εθελοντές να συντονιστούν, καθώς επίσης και οι εθελοντές των μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Η γραμμή του συντονισμού είναι -όπως ελέγχθη από τους επερωτώντες συναδέλφους- σε δύο άξονες: Ο ένας άξονας, είναι ο σχεδιαστικός, να προμηθεύει με σχέδια, με προληπτικές προτάσεις, με ενέργειες επιβαλλόμενες να γίνουν, δηλαδή και του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης που έχω την τιμή να προϊσταμαι και των άλλων συναρμόδιων Υπουργείων και συντονισμός στο «επιχειρείν».

Όσον αφορά στους συμβασιούχους ή τους εποχικούς, έχουμε προβλήματα, όπως είπαμε και στη συζήτηση στην επιτροπή και κατά το 103 του Συντάγματος και κατά το π.δ. 124 του 2003. Θέλω να δηλώσω ενώπιόν σας ότι είναι χρήσιμοι και αναγνωρίζεται το έργο που προσφέρουν. Θέλω να περάσουμε τον κάβο της πενταετίας του π.δ. 124 και αυτό είναι τον Οκτώβριο του 2007. Δεσμεύομαι ότι πριν φτάσουμε στο όριο να μετατεθεί η θητεία τους, δηλαδή να υπερβούμε αυτό το όριο της πενταετίας ως έχει προς το παρόν. Ως έχει η θητεία τους εργασιακά, μην μπλέκουμε με χαρακτηρισμούς. Να υπερβούμε τον κάβο της πενταετίας του 2007 του Οκτωβρίου και βλέπουμε. Να συνεχίσουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους.

Δέχομαι όλες τις κριτικές σας παρατηρήσεις και για το επιχειρησιακό και για την επόμενη μέρα. Γιατί το δέχομαι; Γιατί δεν έχω το δικαίωμα να πω σε μια καταστροφή ότι επί των κεκαυμένων ή πάνω στις στάχτες είμαι ο ήρωας. Τι να κάνουμε, έτσι είναι. Αλλά θέλω να θυμίσω ότι κανένα σύστημα, κανέναν οργανισμό και κανέναν άνθρωπο δεν μπορεί να μην πει «ο Θεός να βάλλει το χέρι του». Όποιοι δεν το λέει είναι άκριτος για να μην πω βλάσφημος. Σαράντα μέρες καίγεται η Νότια Χαλκιδική. Ξεκινάει κοντά στο Σαν Φρανσίσκο και περικλείει όλη την περιοχή του Λος Άντζελες. Θεομηνία έγινε. Η Γαλικία της βόρειας Ισπανίας εκαίγεται για τριάντα μέρες.

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΤΣΙΟΚΑΣ: Σύν Αθηνά και χείρα κίνει.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Ναι, θα έρθω σ' αυτό, κύριε Τσιόκας. Η Τουρκία δίπλα, οι μικρασιατικές ακτές στην Πισιδία, στην Αττάλεια. Εκεί είναι το κεφάλαιο των εμνησμών αλλά μήπως και εμείς δεν έχουμε το κεφάλαιο των εμνησμών στη Ζάκυνθο με σοβαρές υπόνοιες και αλλαγές; Έτσι, λοιπόν, σύν Αθηνά και χείρα κίνει. Αλλά το μέτρο εκτιμήσεως και των δυνατοτήτων μας και του κινδύνου, δηλαδή του γρόνθου της συμφοράς, είναι ένα πράγμα που πάντοτε θα το κρίνουμε με αντικειμενικό μάτι. Δεν θαβάλω εγώ το κράτος ότι ολιγώρησε ή ότι έκανε βαρείες αμέλειες όταν έρχεται το ακραίο φαινόμενο, η ένταση, οι συνθήκες, η εξέλιξη του επεισοδίου με τέτοια δυναμική, που θα είναι τουλάχιστον άκριτο να πούμε «δεν έκανε τίποτα ο πυροσβέστης που αυτοθυσιάστηκε, ο εθελοντής, ο εποχικός, ο τροχαίος που κανόνιζε την ομαλή έξοδο». Δεν το σημειώσατε αυτό στις παρατηρήσεις σας; Εγώ χάρηκα και είχα μεγάλη αγωνία στο τηλέφωνο για το τι γίνεται με την έξοδο από την εστία του inferno, της πυρκαγιάς, της κόλασης.

Επιτρέψτε μου για την ιστορία του λόγου και όχι για καμιά

ματαιοδοξία να σας καταθέσω στα Πρακτικά -θα σας πω τον τίτλο- ευχαριστήρια επιστολή προς τον αντιπύραρχο Μαρματάκη από το Βρετανό Πρέσβη: «εκ μέρους της Βρετανικής Κυβέρνησης σας γράφω για να σας ευχαριστήσω για την συνεργασία σας με το Προξενείο μας στη Θεσσαλονίκη και με τους Βρετανούς τουριστικούς πράκτορες της Κασσάνδρας κατά τη διάρκεια των πυρκαγιών της περασμένης εβδομάδας. Παρ' ότι εσείς και οι δυνάμεις σας στην περιοχή ήσασταν εξαιρετικά απασχολημένοι, βρήκατε χρόνο να μας ενημερώσετε για τις εξελίξεις, κάτι που μας επέτρεψε να καθησυχάζουμε τόσο του Βρετανούς τουριστικούς πράκτορες όσο και τους τουρίστες που βρίσκονταν στην περιοχή. Το γεγονός ότι τόσοι πολλοί Βρετανοί τουρίστες αποφάσισαν να επιστρέψουν στα ξενοδοχεία τους και να συνεχίσουν τις διακοπές τους μετά την κατάσβεση της πυρκαγιάς, αποτελεί αναγνώριση του επιτεύγματός σας να θέσετε τη φωτιά υπό έλεγχο τόσο γρήγορα».

Όχι από ματαιοδοξία, αλλά για τη σύνθεση των αντικειμενικών δεδομένων επί του πράγματος που πονέσαμε, καταθέτω αυτήν την επιστολή.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης κ. Βύρων Πολύδωρα καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Θέλω να σημειώσουμε ακόμη ότι εγώ για λόγους δικής μου διακριτικότητας δεν θα κάνω τη μικρόψυχη σύγκριση με το παρελθόν για άλλα αντίστοιχα επεισόδια. Το αποφεύγω και το λέω ρητά. Δεν θα μιλήσω δηλαδή για εκεί που είχαμε στην Αγία Μαρίνα των Ιωαννίνων επτά νεκρούς...

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Δε θα μιλήσετε αλλά μιλάτε.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Ωραία διακόπτω. Δεν το θέλω. Θέλω να δώσω απολογία ή απολογισμό.

Για την πυροπροστασία της Χαλκιδικής συγκεκριμένα λειτουργούν πυροσβεστικοί σταθμοί Πολυγύρου και Σταγείρων Ακάνθου. Και τα πυροσβεστικά κλιμάκια Μαρμαρά, Κασσάνδρας, Καρυών Αγίου Όρους, Σταγείρων Ακάνθου και Αρναίας. Συνολικά έξι υπηρεσίες. Καλή η αποκέντρωση, κύριοι συνάδελφοι. Δηλαδή, ελέγχθη ένα επιχειρήμα εγκληματικό για συγκέντρωση. Όχι. Έχει γίνει αποκέντρωση και στο επίδικο έδαφος, στο θέμα της συζητήσεώς μας. Παρακολουθούμε τις δεκατρείς περιφέρειες, τις νομαρχίες και εκεί διατάσσουμε δυνάμεις πυροσβεστικές με ιδιαίτερη υπογράμμιση όσον αφορά τη δασοπυρόσβεση όπου είναι ύποπτες περιοχές. Παραδίδω χάριν, θα δει κανείς και στη Χαλκιδική και στη Λακωνία και στο Τσοτλί της Κοζάνης, όπου έχουμε ύποπτες και με την χαλάρια πεύκη και με την εύφλεκτη χλωρίδα έχουμε και ειδικές πρόνοιες κατά τη διάρκεια του θέρους.

Επιμένω, όπως ξέρετε, να αναφέρω για τη Χαλκιδική, έχουμε στον σχεδιασμό και εν τέλει στη στελέχωση των πυροσβεστικών υπηρεσιών της Χαλκιδικής, πριν από το γεγονός, ενίσχυση φέτος με εννέα μόνιμους πυροσβεστικούς υπαλλήλους των δυνάμεων των υπηρεσιών της Χαλκιδικής. Έχουμε μόνιμο προσωπικό στην Χαλκιδική εκατόν τριάντα τέσσερις πυροσβέστες, εκατόν ογδόντα εποχικούς υπαλλήλους και σύνολο τριακόσιοι δέκα τέσσερις πυροσβεστικοί υπάλληλοι. Αυτό στην αναλογία των νομών μαζί με το κριτήριο της επικινδυνότητας είναι μια καλή πρόνοια από πλευράς προσωπικού. Σας είπα για τους σταθμούς και για τα κλιμάκια και μπορώ να σας πω ότι και σχέδια είχαμε για την αντιμετώπιση.

Ερχόμαστε στο επεισόδιο. Το επεισόδιο είχε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ενός ακραίου φαινομένου. Το μπουρίνι που είπαμε και που ζήσαμε, έριξε τους κεραυνούς και χτύπησε σε πολλά σημεία την περιοχή, την πυρόπληκτη περιοχή. Δεν ήταν μόνο στο Δήμο Παλλήνης αλλά κάλυψε σχεδόν αυτό το «θάλασσα με θάλασσα» το οποίο ήταν από την πρώτη στιγμή χτυπημένο να είναι επεκταθεί.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Την τρίτη μέρα.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Εντάξει. Μπορείτε να μου πείτε αν υπήρξε ένα επεισόδιο ή δώδεκα; Γιατί εγώ ξέρω ότι ήταν δώδεκα επεισόδια τα οποία εξελίχθη-

καν, συνενώθηκαν και έκαναν αυτό το μεγάλο τείχος φωτιάς το οποίο εξετίνετο και δεν μπορούσε να το παλέψεις εκ του συστά-δην.

Το επιχειρείν. Εγώ είπα με την ειλικρίνεια που με διακρίνει και με τον έντιμο λόγο που πρέπει να έχουμε ότι είχαμε και την αναποδιά τριών βλαβών την προηγούμενη μέρα. Την αναποδιά που συνίστατο στις τρεις βλάβες και στις έξι συμπληρωμένες ώρες για συντήρηση. Μη με ελέγχετε, κύριε Δριβελέγκα, για τη συντήρηση, γιατί η συντήρηση, το κλείσιμο του κύκλου των ωρών πτήσεως δεν μπορεί να το ξέρει κανείς. Αυτή είναι και η έννοια του όρου που χρησιμοποίησα εγώ, διότι επειδή είχαν συμπληρώσει τις ώρες από επιχειρήσεις από κατασβέσεις άλλων πυρκαγιών –και μάλιστα τότε είχαμε τη Ζάκυνθο στην επικαιρότητα- και ήταν ανάγκη τότε να πάνε για συντήρηση. Είχαμε τη λεπτομέρεια που σας ζητώ να συνεκτιμήσετε ως άνθρωποι δίκαιοι: Δυο καναντέρ της Θεσσαλονίκης δεν μπορούσαν να κάνουν την πτήση παρά μόνο μόλις θα ελευθερωνόταν το αεροδρόμιο από το μπουρίνι.

Πολύ τίμιοι λόγος. Ευθύς λόγος. Και πέσαμε στη φωτιά. Η προτεραιότητα ήταν η έξοδος από το πρώτο βράδυ. Και την επομένη προχωρήσαμε καλά. Στο τέλος της επομένης ημέρας ήταν υπό σχετικό έλεγχο, για να τεθεί υπό πλήρη έλεγχο την τρίτη ημέρα.

Πράξαμε το καθήκον μας. Ως ευχή. Δέχομαι τις παρατηρήσεις σας ότι θα μπορούσαμε να την είχαμε εξουδετερώσει στο πρώτο πεντάλεπτο, όπως λέει η θεωρία, ότι η φωτιά πρέπει να σβηστεί εν τω γεννάσθαι. Δεν συμβαίνει όλες τις φορές, από αντικειμενικούς λόγους και όχι από ολιγωρία και αμέλεια. Έτσι, όρθιοι είμαστε και το Πυροσβεστικό Σώμα και οι εποχικοί και οι εθελοντές και η Τοπική Αυτοδιοίκηση στον απολογισμό μας για το τι πράξαμε επί της θεομηνίας.

Αυτές είναι οι εξηγήσεις επί του επιχειρησιακού. Δεν μπορώ να επεκτείνω περισσότερο τη συζήτηση στο επιχειρησιακό. Σας ζητώ να δεχθείτε ότι υπήρξαν αυτοθυσίες, χωρίς το «θυσίες», υπήρξαν σοβαρές αυταπαρνήσεις.

Εγώ εκμεταλλεύομαι τη στιγμή και την επερώτησή σας, για να εκφράσω τις ευχαριστίες μου –και το έκανα δημόσια και στη Θεσσαλονίκη όταν τους συνάντησα- προς τους πυροσβέστες, τους εποχικούς, τους εθελοντές, τη νομαρχία και τους δήμους για την προσφορά τους πάνω στη μάχη της φωτιάς στη θεομηνία της Κασσάνδρας.

Πρόνοιες: Αποδέχομαι όλες τις παρατηρήσεις σας για πρόνοιες, όχι ότι έχει παραληφθεί κάτι, αλλά για το περισσότερο και το καλύτερο στον τίτλο της πρόληψης για την πυρόσβεση. Σας ζητώ μόνο να μην υπερτιμούμε τις δυνάμεις μας και τις σκέψεις μας για την έννοια της πρόληψης. Δεν προλαμβάνεται. Για παράδειγμα, έχω ακούσει σε συζητήσεις και σεμινάρια δημόσιου λόγου, που μετέχω, για τον εκτεταμένο καθαρισμό των δασών. Δεν γίνονται αυτά τα πράγματα. Αποψύλωση των δασών. Δεν γίνεται. Θέλω να γίνει.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Γιατί δεν γίνονται;

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Λόγω του εμβადού.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Υπάρχουν μελέτες. Αν εφαρμοστούν...

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Εντάξει, το ξέρω. Θέλω να κινηθούμε προς αυτήν την κατεύθυνση. Σας ζητώ, όμως, να μην υπερτιμάτε. Δεν γίνεται πουθενά στον πλανήτη, λόγω του εμβადού του δάσους. Σύμφωνα με τις μελέτες που υπάρχουν, στις ύποπτες περιοχές, στις προσπελάσεις, στις προσβάσεις, εκεί όπου υπάρχει ο κίνδυνος με τη μεσολάβηση του ανθρώπινου παράγοντα –της αμέλειας του ανθρώπινου παράγοντα, όχι κατ' ανάγκη του δόλου - θα κάνεις τις αναγκαίες πρόνοιες.

Εμείς τώρα συντονίζουμε ένα εκτεταμένο, ευρύτατο πεδίο πρόληψης, το οποίο περιλαμβάνει πέντε, έξι σημεία. Παραδείγματος χάριν:

Θέλουμε να εντατικοποιηθεί η αποψύλωση στο περιστατικό δάσος με την ευθύνη του δήμου και των νομαρχιών.

Δεύτερον, θέλουμε να ενισχύσουμε ένα σύστημα υδατοδεξαμενών, προπαντός στις ύποπτες περιοχές. Δεν ξέρω αν η

συγκεκριμένη τοπογραφία της Κασσάνδρας προσφέρεται για υδατοδεξαμενές.

Θέλουμε τους επαρχιακούς δρόμους να τους εμπλουτίσουμε με κρουνοί –επαρχιακοί, δασικοί δρόμοι με κρουνοί- για να αποφεύγουμε αυτό το φρακάρισμα των μικρών πυροσβεστικών οχημάτων, όπως μου λένε οι ειδικοί, στη δρόση. Ένας επαρχιακός δρόμος σε ύποπτη περιοχή για πυρκαγιά στο δάσος χωρίς κρουνοί, με δύο οχήματα θα μπλοκάρει.

Τέταρτον, θέλουμε εξοικείωση –και κάνουμε συστηματικές ασκήσεις- των πυροσβεστών στο δάσος, στο τοπικό δάσος. Όλοι οι υπηρετούντες στη διεύθυνση και στην περιφέρεια κατ' επέκταση, με συνδυασμένες ασκήσεις, πρέπει να πάρουν γνώριμια με το δάσος, όχι μόνο με τον οδικό χάρτη, αλλά με τη χλωρίδα και τα ειδικά χαρακτηριστικά, πού έχει χείμαρρο, πού έχει ρύακα, πού έχει λιμνούλα, πού έχει ποτάμι. Αυτό θα γίνει σε αναγκαία συνεργασία με τη Δασική Υπηρεσία.

Επίσης, θέλουμε ένα ειδικότερο κεφάλαιο για τις προσπελάσεις στο δάσος, με φύλαξη. Εδώ θέλουμε συνεργασία –και είναι στο χέρι μου- Πυροσβεστικού και Αστυνομίας για τις προσπελάσεις στο βουνό, στο δάσος. Παραδείγματος χάριν, στην Πάρνηθα μπορείς να προσπελάσεις από πέντε γραμμές. Να φυλαχθούν αυτές οι πέντε γραμμές, γιατί θέλουμε να εξουδετερώσουμε –όσο γίνεται, αυτή είναι η λογική- τον κίνδυνο από την ανθρωπινή παρέμβαση – αμέλεια για την πυρκαγιά.

Τέλος, θέλουμε ανάπτυξη περισσότερων πυροπαρατηρητηρίων.

Αυτά αφορούν την πρόληψη. Σας τα αναφέρω ως δέσμευση, σαν σχεδίαση, που κάνουμε τώρα.

Έρχομαι τώρα στο κεφάλαιο των αποζημιώσεων. Κι εδώ πρέπει να είμαι συγκεκριμένος. Εγώ χαρακτήρισα ως ασήμαντα τα κονδύλια των 60.000, 70.000 ευρώ και δεν το ανακαλώ. Η πληρότητα, όμως, έχει ως εξής:

Από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων διετεθήσαν το Μάρτιο του 2006 –νομίξω ότι τώρα διορθώνω τον κ. Δριβελέγκα- 80.000 ευρώ και όχι 30.000 ευρώ, στη Δασική Υπηρεσία Χαλκιδικής για εργασίες στο δάσος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Εγώ είπα 30.000 ευρώ στο Δασαρχείο Κασσάνδρας.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Εντάξει. Μπορεί να έχετε δίκιο.

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΤΣΙΟΚΑΣ: Εσείς λέτε για όλη τη Χαλκιδική.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Πάντως για όλη τη Χαλκιδική το ποσό των 80.000 ευρώ είναι αστείο.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Έχετε δίκιο. Λέω, όμως, για την πληρότητα των οικονομικών στοιχείων, ότι από το Υπουργείο Γεωργίας διετεθήσαν 80.000 ευρώ στη Χαλκιδική.

Από το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης διετεθήσαν στους Ο.Τ.Α. της Χαλκιδικής –για ξεχορταριάσματα κ.λπ.- 288.000 ευρώ το Μάιο του 2006.

Στις 25 Αυγούστου του 2006, δηλαδή στην ώρα της κρίσεως, δόθηκαν 250.000 ευρώ και πάλι από το Υπουργείο Εσωτερικών στο Δήμο Παλλήνης για την αντιμετώπιση των αμέσων συνεπειών, της ώρας δηλαδή των συνεπειών, από την πυρκαγιά.

Από το Υπουργείο Οικονομικών δόθηκε στη νομαρχία για την αντιμετώπιση των συνεπειών από τη θεομηνία 1.000.000 ευρώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Υποσχέθηκαν. Δεν δόθηκαν.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Εντάξει. Δεχθείτε και κάποια λέξη με την ευρύτητα...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Με την ευρύτητα του πνεύματος.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Όχι. Ξέρετε με ποια σχέση, που σας καλώ;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Εμπιστοσύνης προς τον κ. Φώλια.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Εμπιστοσύνης προς τον ομιλούντα, η οποία είναι και υποχρέωση, σύμφωνα με το καθήκον αληθείας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Δεν αμφιβάλλουμε.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Δεν θέλω να παρακολουθήσω και το Λογιστήριο, ούτε είναι και για το επίπεδό μας, δηλαδή το Ταμείο.

Ζημίες: Ήδη υπεγράφη η πράξη που χαρακτηρίζει αναδασω-

τέα την κεκαυμένη περιοχή. Ήδη το Γ.Ε.Ε.Θ.Α. προέβη –το σημείωμά μου το λέει και σας το ανακοινώνω και είναι αυτό για το οποίο μας είχε εγκалέσει νομίζω ο κ. Τσοχατζόπουλος- σε αεροφωτογράφιση των καμένων δασικών εκτάσεων στη Χαλκιδική.

Αυτά έχουν την αξία τους και για να διατηρηθεί ο χαρακτήρας του δάσους και για πολλαπλές εφαρμογές, μεταξύ των οποίων και το κεφάλαιο των αγροτικών αποζημιώσεων.

Έρχομαι τώρα στις ζημιές των μελισσοτεχνών και για την επιχειρήσεων. Θέλω να σας πω πως ό,τι ετηρείτο σε άλλες πυρκαγιές, θα τηρηθεί κι εδώ. Τα πράγματα από πλευράς νομικών προβλέψεων ή νομικού πλαισίου δεν είναι ευχάριστα. Οι αποζημιώσεις εκ των πυρκαγιών δεν υπάγονται στο ΕΛ.ΓΑ.. Και φυσικά έχει κινηθεί ήδη το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης –αυτή είναι η δυνατότητα από το νομικό σύστημα σήμερα- για να πάμε στο Πρόγραμμα Π.Σ.Ε.Α., των εκτάκτων αναγκών, που είναι κρατική αίτηση στο ευρωπαϊκό δεδομένο.

Έτσι θα γίνει τουλάχιστον τώρα. Το τι περισσότερο θα συνδικεικόσουμε, εγώ ως ομιλών Υπουργός, μαζί με τη νομαρχία, μαζί με τους δήμους, μαζί με την Κασσάνδρα, μαζί με τη Χαλκιδική, θα το δούμε στο δρόμο. Γιατί δεν προεβλέπετο πουθενά το 1.000.000 ευρώ από το Υπουργείο Οικονομικών, ούτε ήταν συνηθής διαδικασία του παρελθόντος. Και έχω υποχρέωση να το σημειώσω στη συζήτησή μας.

Θέλω επίσης να σας πω ότι η περιοχή είναι τουριστική. Είναι το θέρετρο της Θεσσαλονίκης. Ηγέρθησαν ερωτήσεις-παρατηρήσεις κι έχω μια αναφορά να σας κάνω σε απάντηση που έχω της κ. Πετραλιά για τα τουριστικά:

«Το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης αποφάσισε: Πρώτον, άμεση προώθηση της εφαρμογής προγράμματος νέας γενιάς με δραστηριότητες και συμμετοχή σε εργασίες αποκατάστασης περιβάλλοντος με προορισμό τη Χαλκιδική. Δεύτερον, χορήγηση έκτακτης ενίσχυσης 100.000 ευρώ για διαφήμιση της περιοχής. Τρίτον, πρόσκληση ξένων δημοσιογράφων στην Ελλάδα, φιλοξενούμενοι από τον Ε.Ο.Τ., με στόχο τη διεθνή προβολή της Χαλκιδικής. Ήδη η πρώτη ομάδα έχει φιλοξενηθεί. Τέτατον, ένταξη των επιχειρήσεων τουριστικών καταλυμάτων» –να τους το διαβιβάσετε αυτό εσείς που είστε τοπικός Βουλευτής- «που δεν περιλαμβάνονται στα προγράμματα κοινωνικού τουρισμού του Ε.Ο.Τ. και βρίσκονται στις εν λόγω περιοχές ύστερα από σχετική αίτησή τους. Πέμπτον, διπλασιασμό του ύψους της επιδότησης των προγραμμάτων κοινωνικού τουρισμού Ε.Ο.Τ. για τα καταλύματα των περιοχών που επλήγησαν. Παράλληλα, το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης είναι σε επαφή με το Υπουργείο Εξωτερικών για τη διευκόλυνση των ενδιαφερομένων επισκεπτών –τουριστών και από μη ευρωπαϊκές χώρες- στα πλαίσια των διεθνών συμβάσεων και της Συνθήκης Σένγκεν, αφού αποτελούν μια δυναμική τουριστική αγορά ειδικά για την περιοχή της Χαλκιδικής». Επιτρέψτε μου να το καταθέσω και αυτό στα Πρακτικά της Βουλής.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης κ. Βύρων Πολύδωρας καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Πολιτικό συμπέρασμα, που ενδιαφέρει αυτήν τη συζήτηση: Επράξαμε το καθήκον μας και επιχειρησιακά και στον τομέα της πρόληψης, όπως ένας καλός διοικητής, ένας καλός νοικοκύρης προγραμματίζει τη δράση του, προβλέπει τους κινδύνους και οργανώνει τις υπηρεσίες του. Και για το κεφάλαιο των αποζημιώσεων δικαιούμεθα να δούμε τους πολίτες της Χαλκιδικής στα μάτια, ειδικά με το ένα εκατομμύριο. Διότι, όπως έκανα «σούμα-σουμάρουμ» για τα δύο εκατομμύρια, που ελέγχθη από εμάς, για ενίσχυση της Χαλκιδικής, άμα τα προσθέσει κανείς όλα –και θέλω να ελπίζω ότι δεν εξαντλήθηκε η δυνατότητα και θα πείσουμε να εξαντληθεί η δυνατότητα για το κεφάλαιο των αποζημιώσεων και των αποκαταστάσεων- μπορεί να φθάνουμε σε εκείνο που υποσχεθήκαμε, στα 2.000.000 ευρώ. Σημειώνω ότι έχουμε και τη Λακωνία στο ίδιο επίμαχο χρονικό διάστημα από τον ίδιο πόνο, από την ίδια συμφορά, όπου λαμβάνουμε τα ίδια ακριβώς μέτρα για την αποκατάσταση κυρίως των πληγέ-

ντων.

Κύριοι συνάδελφοι, σας ευχαριστώ για τις ερωτήσεις σας, σας ευχαριστώ που ακούσατε τον απολογισμό μου. Ας ευχόμαστε να έχουμε ένα πνεύμα συνεννοήσεως για την αντιμετώπιση των θεομηνιών κι εμείς να πράττουμε το καλύτερο που μπορούμε, εξαντλώντας όλες τις δυνατότητες από τα οικονομικά και κυρίως από το έμπυχο δυναμικό και τη συνεργασία και το συντονισμό δράσεων.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Υπουργέ. Βεβαίως θα κρατηθεί ο επιπλέον χρόνος από τη δευτερολογία σας.

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑ.ΣΟ.Κ., κ. Ιωάννης Μαγκριώτης.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ**.)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πολύδωρα, επράξατε το καθήκον σας ως μέλος της Κυβέρνησης για να την καλύψετε και όχι βεβαίως ως εκπρόσωπος της πολιτείας για να καλύψετε τις αγωνίες, τις φοβίες και τα προβλήματα των πολιτών της Χαλκιδικής και ειδικότερα της Κασσάνδρας. Η απάντηση σ' αυτήν την απόλυτη βεβαιότητα και ικανοποίηση για τα έργα της Κυβέρνησης βρίσκεται στην πρόσφατη επιστολή του Δημάρχου Παλλήνης, τμήμα της οποίας σας ανέγνωσε ο κ. Δριβελέγκας και κάποια θα προσθέσω κι εγώ. Είναι μία απάντηση, η οποία διαδηλώνει ακριβώς το αντίθετο.

Λέει ο κύριος δήμαρχος στην επιστολή του με ημερομηνία 19 Σεπτεμβρίου: «Διαπιστώνουμε όμως ότι όσο απομακρυνόμαστε χρονικά από την ημέρα της πυρκαγιάς τόσο χαλαρώνουν οι δεσμεύσεις, οι διαβεβαιώσεις και οι υποσχέσεις. Οι δημότες μας ανησυχούν σοβαρά ότι ο καιρός περνάει και κανένας δεν ασχολείται στην πράξη με το δάσος. Οι είκοσι εργάτες που θα αρχίσουν να δουλεύουν –και αυτοί άρχισαν σήμερα το πρωί- είναι σταγόνα στον ωκεανό, γιατί η Κυβέρνηση μας υποσχέθηκε τριακόσιους δασεργάτες και από τις πρώτες ημέρες μετά την πυρκαγιά». Αυτή είναι η απάντηση του δημάρχου της περιοχής, ο οποίος βεβαίως ανήκει στο δικό σας πολιτικό χώρο και το ξέρετε καλά. Αυτή είναι η απάντηση των κατοίκων της περιοχής στην επάρκεια, την οποία επικαλείστε και στην αυτοϊκανοποίησή σας όσον αφορά την πολιτική σας για τη Χαλκιδική.

Κύριε Πολύδωρα, απ' ό,τι κατάλαβα τα έχετε χρεώσει όλα στο Θεό, αφού χαρακτηρίσατε ως θεομηνίες την τραγωδία και τις καταστροφές και βεβαίως τις αντικειμενικές δυσκολίες. Δεν φοβάστε όμως μη σας ελέγξει ο Αρχιεπίσκοπος, γιατί χρεώνετε στο Θεό αυτές τις καταστροφές; Όταν οι αντίστοιχες κατ' εσάς θεομηνίες –κατ' εμάς τραγωδίες- υπήρχαν στα προηγούμενα χρόνια, εσείς δεν ζητούσατε ούτε ευχέλαια ούτε παρακλήσεις. Παραιτήσεις Υπουργών ζητούσατε. Και τώρα ζητάτε τη βοήθεια του Θεού, να μην έχουμε ξανά θεομηνίες. Δεν μπορώ να καταλάβω. Το Θεό τον θεωρείτε δικό σας. Το είπε και ο Αρχιεπίσκοπος επιτέλους μετά την ανάληψη της κυβερνητικής εξουσίας από τη Νέα Δημοκρατία. Δεν καταλαβαίνω τώρα τι γίνεται. Σας δοκιμάζει ο Θεός με τις θεομηνίες, δοκιμάζει την πίστη σας ή μήπως την αποτελεσματικότητά σας; Κακό παιχνίδι σας παίζει, γιατί αποκαλύπτει ότι είστε ανεπαρκείς και αναποτελεσματικοί. Κάτι πρέπει να κάνετε με το θέμα αυτό και με τη σχέση σας με το Θεό.

Κύριε Πολύδωρα, στη θέση σας σήμερα έπρεπε να είναι ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, γιατί είναι ο καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός, γιατί αυτός εκπροσωπεί συνολικά την Κυβέρνηση και προΐσταται στα θέματα της πολιτικής προστασίας. Άλλωστε, αυτός ηγήθηκε του κυβερνητικού κλιμακίου τέσσερις ημέρες μετά την πυρκαγιά. Και αφού ήταν στο τέλος η πυρκαγιά και μέσα στα βολικά και φιλόξενα γραφεία του Υπουργείου Μακεδονίας-Θράκης συσκέφθηκε κι έβγαλε τις αποφάσεις του κι έκανε τις μεγάλες ανακοινώσεις για τη λύση των προβλημάτων. Ο κ. Παυλόπουλος δεν τόλμησε να πάει εκείνη την ημέρα στη Χαλκιδική, γιατί γνώριζε ότι θα συναντήσει τη μήνη των πολιτών για την απραξία και

την αδυναμία της Κυβέρνησης. Σήμερα δεν τολμά να έρθει στην Αίθουσα του Κοινοβουλίου και να απαντήσει στα ερωτήματα των πολιτών, στην αγωνία των πολιτών, στις αβεβαιότητες που νιώθουν, στην ανασφάλεια που νιώθουν και ζουν. Είναι δική του επιλογή, αλλά είμαι βέβαιος πως αυτό εκπροσωπεί την κυβερνητική στάση. Κρύβεται πίσω από τα προβλήματα. Είναι εύκολα τα μεγάλα λόγια, οι υποσχέσεις και οι δεσμεύσεις και οι όρκοι πίστης, δύσκολα όμως και μακριά από την πραγματικότητα και από τα έργα. Αυτό είναι και το πρόσωπο της Κυβέρνησης σε όλους τους τομείς.

Η σημερινή μας επερώτηση, κύριε Υπουργέ, έχει χαρακτήρα μεταφοράς της κραυγής και της αγωνίας των πολιτών της Χαλκιδικής και ιδιαίτερα της Κασσάνδρας. Έχει το χαρακτήρα του ελέγχου κι έχει και το χαρακτήρα των προτάσεων. Εμείς σας καταθέσαμε ήδη προτάσεις και θα συνεχίσουμε και να ελέγχουμε την Κυβέρνηση, γιατί τα προβλήματα θα εμφανιστούν - ιδιαίτερα στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα, αλλά και στο περιβάλλον - στα επόμενα χρόνια ακόμα πιο επώδυνα. Η επερώτηση που συζητείται σήμερα είναι η δέσμευση του Προέδρου μας, του κ. Γεωργίου Παπανδρέου και του κλιμακίου του ΠΑ.ΣΟ.Κ. που βρέθηκε στη Χαλκιδική τις πρώτες ημέρες, επισκέφθηκε την κατεστραμμένη περιοχή, είδε το μέγεθος της τραγωδίας, συζήτησε και συσκέφθηκε με τους φορείς κι έκανε πολύ συγκεκριμένες προτάσεις. Αυτές οι προτάσεις όμως δεν βρήκαν ανοιχτά αυτιά, δεν βρήκαν ανταπόκριση από την πλευρά της Κυβέρνησης. Με αυτές τις προτάσεις θα ερχόμαστε και θα επανερχόμαστε όσο θα είστε στην εξουσία -για μερικούς μήνες ακόμα- για να σας πιέσουμε έστω και ολίγα να κάνετε.

Τις ίδιες δεσμεύσεις και τα μεγάλα λόγια τις διατύπωσαν και μια σειρά Υπουργών που πέρασαν τις επόμενες ημέρες από τη Χαλκιδική, περισσότερο για την αγωνία των δημοτικών και νομαρχιακών εκλογών, συνοδευόμενοι από τους υποψήφιους που στηρίζει η Νέα Δημοκρατία. Μάλιστα, έγινε και ένα πολιτικό απόπειμα. Τα κυβερνητικά μέτρα των 2.000.000 ευρώ που εξήγγειλε ο κ. Παυλόπουλος τα μοίραζε με ένα χαρτί, με ένα non paper, ο υποψήφιος νομάρχης της Νέας Δημοκρατίας την προηγούμενη μέρα στο Νομό Χαλκιδικής.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ: Μη μιλάτε τώρα για non paper εδώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Αυτή είναι η πραγματικότητα, κύριε Υπουργέ, και λυπάμαι πολύ. Δεν ξέρω εάν ο υποψήφιος νομάρχης της παράταξής σας είναι ικανοποιημένος, όταν βλέπει στα μάτια τους την αγωνία των πολιτών της Χαλκιδικής.

Ήρθε βέβαια και ο Πρωθυπουργός στην Έκθεση και αυτός με τις μεγάλες του δεσμεύσεις, τη μεγάλη του αγωνία για τη Χαλκιδική. Πήρε πάνω του την ευθύνη. Τα όσα συμβαίνουν, όπως και σε τόσα άλλα πεδία της κυβερνητικής πολιτικής της δημόσιας ζωής, είναι πολύ μακριά από την πραγματικότητα.

Μετρήσατε μερικές δεκάδες χιλιάδες ευρώ προηγούμενων. Είναι πολύ μακριά από αυτά που υποσχέθηκε και για τα οποία δεσμεύθηκε η Κυβέρνηση. Είναι πολύ μακριά από τις άμεσες ανάγκες που έχει η περιοχή. Δεν ομιλώ γι' αυτά που δεν δώσατε τα προηγούμενα χρόνια για την αντιπυρική προστασία της περιοχής. Δεν ομιλώ γι' αυτά που έπρεπε να πράξετε την ώρα της τραγωδίας. Ομιλώ για την αποκατάσταση, ομιλώ για την αποζημίωση των αγροτών, των ελαιοπαραγωγών, των μελισσοσυργών, των επαγγελματιών. Μιλώ για ένα ολοκληρωμένο σχέδιο και μια συγκροτημένη πρόταση με συγκεκριμένους, δεσμευμένους πόρους, τόσο από τον κρατικό προϋπολογισμό όσο και από την Ευρωπαϊκή Ένωση για να αντιμετωπισθούν τα μεγάλα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα που έχουμε μπροστά μας. Αντί γι' αυτό το σχέδιο είχαμε την απarίθμηση πολλών «θα» και στην πράξη λίγων έργων και μικρών αποτελεσμάτων.

Κύριε Υπουργέ, ευτυχώς που χθες οι νεοποντές ήταν στο βόρειο κομμάτι της Κασσανδρείας και δεν ήταν στο νότιο, εκεί που έγιναν οι πυρκαγιές, όπως και στους ορεινούς όγκους, γιατί οι καταστροφές από τις πλημμύρες θα ήταν πρωτόγνωρες, μοναδικές, τραγικές. Αυτή τη φωνή αγωνίας φέρνουμε εδώ των κατοίκων της Κασσανδρείας. Προλάβετε επιτέλους τις επόμενες καταστροφές, εάν δεν μπορείτε να ανατάξετε περιβαλλοντολογικά, οικονομικά και κοινωνικά την περιοχή.

Σας το ανέφερε και ο εισηγητής μας, κύριε Υπουργέ, και δεν απαντήσατε, παρ' ότι είχατε δεκαπέντε λεπτά περίπου στην αγόρευσή σας για να περιγράψετε την επιχειρησιακή επάρκεια του κρατικού μηχανισμού. Έθεσαν οι αγορητές του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ένα θέμα, το οποίο έθεσαν και στελέχη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Γιατί ενώ η Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία έδινε ακραία καιρικά φαινόμενα, υψηλές θερμοκρασίες, δεν αναβάθμισε η Υπηρεσία Πολιτικής Προστασίας και η ηγεσία της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας το βαθμό επικινδυνότητας από «3» σε «4»;

Εάν το είχε πράξει αυτό, κύριε Υπουργέ, όπως ορίζει το σχέδιο έκτακτης ανάγκης που έχει διαμορφωθεί από τα προηγούμενα χρόνια, θα έπρεπε προληπτικά από το μεσημέρι να έχουν σταλεί πυροσβεστικές δυνάμεις στην περιοχή, να κατακρατηθούν στην περιοχή τα τέσσερα Καναντέρ και ειδικά τα σύγχρονα CL-415-2, τα οποία στείλατε στη Ζάκυνθο και τότε θα μπορούσαμε να μιλούμε για πρόληψη και για κατάσβεση στο πρώτο πεντάλεπτο.

Να, γιατί, κύριε Υπουργέ, τα στέλνετε όλα στο Θεό, τα χρεώνετε στο Θεό, να γιατί τα αντικειμενικοποιείτε όλα, διότι ως Κυβέρνηση, ως φορέας και ως υποκείμενο της διαχείρισης των κρίσεων δεν ήσασταν εκεί με έγκαιρη διάγνωση και με αποτελεσματική αποτροπή.

Δεν θα μιλήσω για την επάρκεια του συντονισμού, γιατί μιλήσαν οι άλλοι συνάδελφοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ. . Δεν θα μιλήσω για την ακάλυπτη θέση του επικεφαλής με το βαθμό που ο Οργανισμός της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ορίζει για το Νομό Χαλκιδικής, που για κομματικούς λόγους δεν την έχετε προχωρήσει. Δεν θα μιλήσω για την έλλειψη πόρων για την αντιπυρική προστασία. Θα μιλήσω μόνο για εκείνο το βράδυ και τον πανικό που έζησαν οι κάτοικοι της περιοχής, όταν υιοθετήσατε έναν πρωτόγνωρο τρόπο για να μετακινήσετε από τις παραλίες -κυρίως της Χανιώτης- στην απέναντι πλευρά τους παραθεριστές με το Λιμενικό, ενώ πουθενά δεν υπάρχει, σε κανένα σχέδιο, μια τέτοια δράση. Αντενδείκνυται μάλιστα μια τέτοια δράση, αλλά μέσα στον πανικό, επειδή δεν υπήρχε επικαιροποιημένο σχέδιο, επειδή δεν υπήρχε έγκαιρη δράση και συντονισμός, υιοθετήσατε και τέτοια μέτρα. Ευτυχώς που δεν θρηνήσαμε θύματα, χάριν της ψυχραιμίας των πολιτών κυρίως.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Θρηνήσαμε το Γερμανό.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Δεν θέλω να ρίξω ευθύνες στην αναποτελεσματικότητα της Κυβέρνησης, γιατί εμείς θέλουμε να είμαστε αντικειμενικοί και να αντιμετωπίζουμε ορθολογικά τα θέματα. Βεβαίως από αβρότητα ο Βρετανός πρέσβης έστειλε αυτήν την επιστολή και απορώ πώς δεν έστειλαν και οι πρέσβεις των άλλων χωρών, γιατί υπήρχαν παραθεριστές από πολλά κράτη στη Χαλκιδική. Δεν ξέρω, είναι δυσχερησμένοι οι πρέσβεις και οι πρόξενοι των άλλων περιοχών; Είναι βέβαιο, όμως, ότι εκείνο το βράδυ οι ξένοι παραθεριστές, όπως είδαμε σε όλα τα διεθνή τηλεοπτικά δίκτυα, έβγαζαν την αγωνία, την ανασφάλεια και τον πανικό τους και περιέγραφα μια τριτοκοσμική εικόνα για τη χώρα μας, τη βόρεια Ελλάδα και τη Χαλκιδική. Αυτό το διεθνές πλήγμα, που υπέστη ο τουρισμός της πατρίδας μας και ειδικότερα της Χαλκιδικής, δεν αναπληρώνεται με τα 100.000 ευρώ, που θα δώσει για τη διαφήμιση της Χαλκιδικής το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης. Ούτε για τα συμβόλαια που θα υπογράψετε με τις ξένες διαφημιστικές εταιρείες δεν αρκούν τα 100.000 ευρώ.

Κύριε Υπουργέ, η εικόνα της γενικής διάλυσης του κράτους επικρατεί παντού, όπως και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Όλα δείχνουν ότι η επανίδρυση του κράτους ήταν τελικά κομματικοποίηση του κράτους, που δημιούργησε, δυστυχώς, θύλακες, οι οποίοι εκτρέφουν τη διαφθορά, μειώνουν την παραγωγικότητα και την αποτελεσματικότητα του κράτους και αυξάνουν την αγωνία και την ανασφάλεια των πολιτών.

Κύριε Υπουργέ, ήταν που ήταν αναποτελεσματική η Κυβέρνησή σας, τις τελευταίες μέρες μπροστά στη θύελλα των αποκαλύψεων, για τη διαφθορά στο δημόσιο χώρο, ο κάθε Υπουργός, ο κάθε κρατικός και κυβερνητικός λειτουργός κοιτάζει να κρύψει τις διέξοδες του ευθύνες. Ο ένας Υπουργός καρφώνει και κυνηγά τον άλλον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρας): Αυτό το θέμα είναι

εκτός επερώτησης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Όρα είναι, λοιπόν, όλοι μαζί να βρείτε την πόρτα της εξόδου για να αφήσετε τη χώρα να ξαναβρεί και πάλι την πορεία της ανάπτυξης, την πορεία της ανάπτυξης, την πορεία της προόδου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Μαγκριώτη, αν και ο επίλογος ήταν εκτός επερωτήσεως, αλλά συμβαίνουν και αυτά στην πολιτική.

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Ζώης.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ: Πράγματι ο επίλογος του αγαπητού συναδέλφου, Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου της Αντιπολίτευσης, ήταν ίσως εκτός θέματος, αλλά ας τον δικαιολογήσουμε, διότι στο πλαίσιο της κατάθεσης μιας κομματικής νομοφοροσύνης αναζητεί κάποιος αυτά που του λείπουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Δεν σημαίνει ότι πρέπει εσείς να απαντήσετε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, επιτρέψτε μου να πιάσω το νήμα από εκεί που το άφησε ο κ. Μαγκριώτης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Σε ό,τι αφορά την επερώτηση, κύριε Ζώη.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ: Καλώς, κύριε Πρόεδρε.

Πρέπει να πω ότι και εγώ αισθάνομαι, όπως δήλωσε και ο κύριος Υπουργός, ικανοποίηση από το γεγονός ότι οι συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης φέρνουν αυτό το θέμα σήμερα στην Εθνική Αντιπροσωπεία για να δοθεί η δυνατότητα –και δόθηκε ήδη η δυνατότητα ο ένας πρώτο στάδιο– από την Κυβέρνηση να κάνει τον απολογισμό της σχετικά μ' ένα θέμα που ενδιαφέρει όχι μόνο τους πολίτες της Χαλκιδικής, που είναι οι άμεσα ενδιαφερόμενοι, αλλά όλους τους πολίτες, ενδεχόμενα θύματα μιας τέτοιας θεομηνίας ή πληγής στο μέλλον. Θα μου επιτρέψετε να πω, όμως, ότι ενδιαφέρει περαπέρα και στο πλαίσιο της συγκρότησης της πολιτείας, των μηχανισμών του κράτους.

Εγώ θα πω ότι είμαι ικανοποιημένος από τις απαντήσεις του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, όχι από υποχρέωση, όχι από καθήκον, ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Πλειοψηφίας, αλλά γιατί μίλησε με αριθμούς, μίλησε με στοιχεία, μίλησε με χρονοδιαγράμματα τεκμηριωμένα απολύτως. Αναγνωρίζω και το ενδιαφέρον και την αγωνία του κ. Δριβελέγκα. Είναι ο Βουλευτής του Νομού Χαλκιδικής και του αναγνωρίζω ακριβώς υπό την έννοια αυτή και οποιοδήποτε στοιχείο υπερβολής στην προσπάθειά του να στείλει ένα ηχηρό μήνυμα στην Εθνική Αντιπροσωπεία για το μέγεθος της καταστροφής της Χαλκιδικής και για το μέγεθος των απαιτήσεων, που έχουν οι πολίτες από την πολιτεία. Από εκεί και πέρα, όμως –και αυτό το μαρτυρά και η ελλιπής παρουσία, αν θέλετε, της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης που περιορίζεται μόνο στον τοπικό Βουλευτή αυτήν την ώρα και στον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο– οι άλλοι συνάδελφοι, που πήραν το λόγο γενικολόγησαν, αοριστολόγησαν και θα μου επιτρέψετε να πω ότι πολλές φορές –δεν ήσασταν στην Έδρα για να το διαπιστώσετε– ήταν και εκτός της ουσίας της επερωτήσής τους.

Αυτό τι δηλώνει, κύριε Πρόεδρε; Δηλώνει ότι δεν υπάρχει στην πραγματικότητα αντιστοίχιση αυτών που ακούγονται εδώ μέσα με αυτά που συμβαίνουν στη Χαλκιδική. Εγώ δεν λέω ότι δεν υπάρχουν προβλήματα, δεν λέω ότι τα προβλήματα αυτά δεν χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης. Μπορεί και να σημειώνεται μία υποχρηματοδότηση, μπορεί και να σημειώνεται μία βραδύτητα στον τρόπο με τον οποίο φθάνουν τα χρήματα στους τελικούς αποδέκτες, στους άμεσα ενδιαφερόμενους, αλλά αυτά δεν είναι στοιχεία που μπορούν να εκθέσουν μια πολιτεία για τις προθέσεις της ή για τις προσπάθειες που καταβάλλει στο πλαίσιο συγκεκριμένων διαδικασιών.

Έρχομαι στα όσα καταλόγισε ο κ. Μαγκριώτης στην Κυβέρνηση και στους κατά τη γνώμη του απουσιάζοντες από τη θέση που καταλαμβάνει σήμερα ο κ. Πολύδωρας. Κύριε Μαγκριώτη, ή πρόκειται για ατυχία ή πρόκειται για τρικ, για κόλπο. Εγώ θέλω να πιστεύω ότι πρόκειται για μια ατυχή εκτίμησή σας και όχι για κόλπο της ομάδας των Βουλευτών, που συνέταξαν και

κατέθεσαν αυτήν την επερώτηση, διότι καταλογίζετε στην Κυβέρνηση την ευθύνη επειδή εκπροσωπείται σήμερα από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης και όχι από τον Υπουργό Εσωτερικών. Εγώ λέω: Ποιος σας εμποδίζει να καταθέσετε μία επίκαιρη επερώτηση, σήμερα κιόλας, η οποία να απευθύνεται προς τον Υπουργό Εσωτερικών, αφού εσείς τον θεωρείτε και πιο αρμόδιο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης, αλλά δεν το κάνατε με αυτήν την επερώτηση;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: ... (Δεν ακούστηκε)

ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ: Κύριε Μαγκριώτη, μέτρησα δεκατρείς επιμέρους ερωτήσεις. Οι εννιά απευθύνονται στον ίδιο τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης. Πώς θα έρθει εδώ να σας απαντήσει ο Υπουργός Εσωτερικών; Δύο απευθύνονται στον Υπουργό Εσωτερικών, κύριε Πρόεδρε, μία στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και μία στον Υπουργό Τουρισμού.

Δεν γνωρίζετε, κύριε Μαγκριώτη, εσείς με την εμπειρία σας, που έχετε διατελέσει μέλος κυβερνήσεων επανειλημμένως, με ποιο τρόπο επιλέγεται και έρχεται κάθε φορά ένας Υπουργός για να απαντήσει σε μια επίκαιρη επερώτηση όταν τα 2/3 των υποερωτήσεων τον αφορούν; Ή, λοιπόν, επιλέξατε εννιά ερωτήσεις για τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης, ώστε να έρθετε σήμερα και να πείτε ότι κρύβεται η Κυβέρνηση και «πού είναι ο Υπουργός Εσωτερικών;» άρα το κάνατε σκοπίμως ή πρόκειται –ξανάλω– για μια ατυχία, την οποία εγώ μπορώ να σας την αναγνωρίσω, αρκεί και εσείς να πάρετε πίσω αυτά που είπατε για τον Υπουργό Εσωτερικών ότι κρύβεται, ότι δεν μπορούσε να είναι εδώ επειδή δεν έχει να πει τίποτα. Εγώ σας λέω ότι αν ο Υπουργός Εσωτερικών έχει να πει κάτι, αν η Κυβέρνηση έχει να πει κάτι, αυτό θα το πει στους πολίτες, θα το πει και εδώ, αν προκληθεί, αλλά πάντως το έχει ήδη πει, γιατί ήταν παρούσα και στον τόπο της καταστροφής, ήταν παρούσα και τις επόμενες ημέρες και στο κέντρο της ευρύτερης αυτής περιφέρειας, που είναι η Θεσσαλονίκη. Δεν αντιλαμβάνομαι τις αιτιάσεις σας. Είναι πολύ χλωμές, πολύ αδύναμες και αποδεικνύουν έλλειμμα ουσιαστικής επιχειρηματολογίας.

Είπατε, απαξιώνοντας την πρωτοβουλία του βρετανού πρόσβη να στείλει μια ευχαριστήρια επιστολή στον ανώτερο αξιωματικό της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, που είχε την ευθύνη τοπικά του συντονισμού των επιχειρήσεων: «Και τι να έκανε; Από αβρότητα το έκανε». Πώς το υποτιμάτε, πώς το απαξιώνετε αυτό; Εγώ, λοιπόν, σας λέω ότι μπορεί να αισθάνθηκε ο βρετανός πρόσβη –χωρίς να είμαι μέσα στο μυαλό του– την ανάγκη να επανορθώσει τη δυσφήμιση που υφίστατο η χώρα εκείνη την ώρα από τηλεοπτικά κανάλια βρετανικής υπηκοότητας. Δεν είχαμε τέτοιου είδους δυσφημιστική παρουσία αυτής της καταστροφής –έως και συκοφαντική μπορώ να πω– ούτε από γερμανικά κανάλια, ούτε από ιταλικά, ούτε από γαλλικά, ούτε από αμερικανικά. Γιατί είναι άλλο πράγμα να παρουσιάζεις μια καταστροφή, όπως παρουσιάζουν και τα ελληνικά κανάλια τις καταστροφές στη Γαλλία, στην Τουρκία, στις Η.Π.Α., στην Αυστραλία και είναι άλλο πράγμα να σπεύδεις και να λες ότι κήκαν άνθρωποι και ότι θρηνούμε δεκάδες θύματα, πράγματα που ποτέ δεν συνέβησαν. Γι' αυτό λέω ότι μπορεί να μην ήταν μόνο η αβρότητα, μπορεί να ήταν η αναγνώριση των προσπαθειών της πολιτείας, η αναγνώριση των προσπαθειών των υπηρεσιών, η αναγνώριση που προσέφεραν στους συγκεκριμένους υπηκόους τους, αλλά και μία έμμεση έμπρακτη αναγνώριση της κακής μεταχείρισης, που έτυχε η χώρα μας και γενικότερα η περιοχή σας, κύριε Δριβελέγκα.

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχω περισσότερο χρόνο για να επεκταθώ, είναι περιορισμένος ο χρόνος του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου της Πλειοψηφίας, θέλω όμως τελειώνοντας να επισημάνω κάτι –γιατί εστίασαν όλοι, αλλά ειδικότερα ο κ. Βενιζέλος στην αναφορά του– για τα προβλήματα που υπάρχουν με τις αποζημιώσεις. Το πλαίσιο είναι γνωστό. Η δικονομία –εντός εισαγωγικών, όπως θα έλεγε ο αγαπητός κύριος Υπουργός– του Αγροτικού Δικαίου είναι αυτή που ξέρουμε, είναι αυτή που έχει διαμορφωθεί και από την προηγούμενη κυβέρνηση. Μπορεί να αναγνωρίζουμε σ' αυτό το πεδίο πραγματικές αδυναμίες, μπορεί να αναγνωρίζουμε την ανάγκη να αντιμετωπιστούν αυτές οι αδυναμίες, αλλά αυτή είναι η δικονομία. Δεν θα την ανακαλύ-

πουμε κάθε φορά ad hoc και θα επικαλούμαστε αυτό που μας συμφέρει. Θα κάνουμε την αυτοκριτική μας, θα αναγνωρίζουμε τις παραλείψεις μας, θα αναγνωρίζουμε τα ελλείμματά μας και μετά θα προτείνουμε.

Στο πλαίσιο αυτό θεωρώ πάρα πολύ σοβαρή και αξιέπαινη την προσπάθεια του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης –και κλείνω με αυτό– μέσω του ΕΛ.Γ.Α., της εποπτευόμενης δηλαδή υπηρεσίας από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, και να ενημερώσει τους παραγωγούς και να τους καταστήσει κοινωνούς των προσπαθειών που καταβάλλονται από τον ΕΛ.Γ.Α. στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πολύ περισσότερο να τους ζητήσει να είναι έτοιμοι να αντιμετωπίζουν όλες τις αιτίσεις και όλα τα αιτήματα που μπορεί να προκύψουν κατά τη διαδικασία αυτής της προσπάθειας εν όψει της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κύριε Δριβελέγκα, που είστε και ο τοπικός Βουλευτής, εκεί θέλουμε εμείς τη συμπράξή σας, εκεί διαπιστώνεται η ανάγκη να συνεργαστείτε και με την Κυβέρνηση και με τους πολίτες, να βοηθήσετε για την περαιτέρω ενημέρωσή, να τους καταστήσετε κοινωνούς αυτού που σήμερα υφίστανται και στα πλαίσια αυτού που υφίστανται τι μπορούμε να κάνουμε και βεβαίως κάθε άλλη πρόταση στο πλαίσιο αυτό και αποδεκτή είναι και ανοικτοί είμαστε και για να τη μελετήσουμε και για να την ενστερνιστούμε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, και για την ανοχή, σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας έχει το λόγο.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Είναι γεγονός ότι κανείς δεν μπορεί να πει το αντίθετο, ότι η πυρκαγιά της Κασσάνδρας προέξινε μια τεράστια οικονομική, περιβαλλοντική ζημιά στον τόπο. Γιατί όχι μόνο καταστράφηκαν σπίτια, καλλιέργειες, μελίσσια, αυτοκίνητα, αλλά καταστράφηκε και ένα μεγάλο και ωραίο δάσος. Αυτή η καταστροφή δεν μπορεί να υπολογιστεί.

Με την ερώτησή του ΠΑ.ΣΟ.Κ. μας δίνεται η ευκαιρία να συζητήσουμε και να αναδείξουμε το πρόβλημα και τα αίτια. Μέσα απ' αυτήν τη συζήτηση πρέπει να αποδειχθεί ποια πολιτική ευθύνεται για την καταστροφή του συγκεκριμένου δάσους και όλων των δασών της χώρας. Γιατί εάν δεν κάνουμε αυτήν τη συζήτηση δεν θα μπορέσουμε να βγάλουμε συμπεράσματα για να ακολουθήσουμε μια πολιτική που να μπορεί να προστατεύει τα δάση. Μάλιστα εδώ η επερώτηση αφήνει απέξω αυτά τα σημαντικά προβλήματα. Η όποια αντιπαράθεση γίνεται σε επιμέρους ζητήματα, σε ζητήματα διαχείρισης και συντονισμού. Στην επερώτηση δεν αναφέρεται τι προηγήθηκε για να φτάσουμε σ' αυτήν την καταστροφή.

Πρέπει επιτέλους η Βουλή να ανασύρει από τα συρτάρια της το κοινό πόρισμα, το ομόφωνα ψηφισμένο, που υπάρχει από το 1993, επί κυβερνήσεως Νέας Δημοκρατίας για τη δασοπροστασία και για την αντιμετώπιση των πυρκαγιών στα δάση. Όποιος, όμως, το πάρει και το μελετήσει θα δει ότι οι κυβερνήσεις που πέρασαν δεν έκαναν τίποτα από τα θετικά σημεία, που περιείχε αυτό το πόρισμα. Το ζήτημα είναι γιατί. Σ' αυτό το γιατί θα δώσουμε εμείς απάντηση.

Μετά απ' αυτό το πόρισμα πρέπει να δούμε πώς πορεύτηκαν τα πράγματα. Πρέπει να αναφερθούμε στο ν. 2612/1998 που διέσπασε τη ενιαία δομή δασοπροστασίας και δασοφυλάξεως. Είναι ένα χρονικό όριο, που πρέπει να το λάβουμε υπ' όψιν. Πρέπει να πούμε ότι το 2001 έγινε η πρώτη αναθεώρηση του άρθρου 24 του Συντάγματος. Όμως, μέσα από την κινητοποίηση φορέων και οικολογικών κινημάτων δεν προχώρησε στο σημείο που ήθελε η τότε κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Έχουμε το ν. 3208/2003 στον οποίο γίνεται αλλαγή του ορισμού για το τι είναι δάσος, τι είναι εμπορεύσιμο δάσος. Και μέσα απ' αυτόν τον ορισμό αποχαρακτηρίστηκαν μεγάλες δασικές εκτάσεις. Ονομάστηκε δασοκτόνος νόμος. Μάλιστα, η Νέα Δημοκρατία με τον κ. Μπασιάκο, που ήταν εισηγητής, ήταν καταπέλτης. Μετά, όμως, ο κ. Μπασιάκος, ως Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης, έβγαλε υπουργική απόφαση με την οποία έκανε ακόμα χειρότερα τα πράγματα. Το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. βρίσκεται στο Συμβούλιο Επικρατείας για να την ακυρώσει ως αντισυνταγματική.

Υπάρχει ο ν. 2127/2003 για το Εθνικό Κτηματολόγιο. Μεγάλες δασικές εκτάσεις τις βγάζει εκτός σχεδίου. Αυτό σημαίνει ότι μεγάλες δασικές εκτάσεις θα δοθούν βορά για εκμετάλλευση. Από την άλλη μεριά η Νέα Δημοκρατία τότε είχε αντίθετες θέσεις, αλλά τώρα εφαρμόζει με συνέπεια το νομικό οπλοστάσιο, που έχει στα χέρια της για να προχωρήσει σε συγκεκριμένους σχεδιασμούς. Μάλιστα δεν κρύβει τι σχεδιασμούς έχει.

Η Βουλή συζητά τη νέα Αναθεώρηση του Συντάγματος. Έχει βάλει στο στόχαστρο την ολική αναθεώρηση του άρθρου 24. Για ποιους λόγους; Θα το πούμε. Υπάρχει στα σκαριά και το νομοσχέδιο για τη νομιμοποίηση πάνω από τρία εκατομμύρια στρέμματα δημόσιας γης. Θα πούμε για ποιο λόγο. Υπάρχει και η συνέντευξη της κ. Πετραλιά, κατά τη διάρκεια της μεγάλης πυρκαγιάς, η οποία είπε ότι για την καλύτερη προστασία των δασών αυτά πρέπει να τα δώσουμε για αξιοποίηση στους μεγαλοεπιχειρηματίες. Εδώ είναι το ζήτημα. Η έλλειψη υποδομών αντιπυρικής προστασίας, η έλλειψη προσωπικού στην Πυροσβεστική Υπηρεσία συνετέλεσε στην καταστροφή.

Εδώ πρέπει να τονίσουμε ότι πραγματικά με αυταπάρνηση στάθηκαν οι πυροσβέστες. Εκεί που πήγαμε συζητήσαμε την ώρα της φωτιάς και είδαμε πυροσβέστες από τις Σέρρες, από τη Βέροια, από το Κιλκίς. Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορούσαν οι δυνάμεις της Χαλκιδικής να αντιμετωπίσουν αυτήν την πυρκαγιά. Μας είπαν, πώς να πάμε εκεί μέσα στο δάσος; Δεν γνωρίζουμε ούτε τους δρόμους ούτε και τη μορφολογία του εδάφους. Αυτό είναι πολύ σημαντικό για να μπορέσεις να προχωρήσεις στην καταστολή. Κυρίως, όμως, υπάρχει έλλειψη και απαξίωση των δασικών υπηρεσιών. Εδώ οι ευθύνες είναι διαχρονικές, γιατί μέσω του κρατικού προϋπολογισμού δίνεται μόνο το 0,30 έως το 0,40 και επί κυβερνήσεως ΠΑ.ΣΟ.Κ. και επί κυβερνήσεως Νέας Δημοκρατίας. Γι' αυτό το να λες ότι ενδιαφέρεις για τα δάση είναι πολιτική υποκρισία. Μάλιστα, όλα αυτά που λέμε είναι αποτέλεσμα της πολιτικής τόσο της Νέας Δημοκρατίας σήμερα ως Κυβέρνηση αλλά και του ΠΑ.ΣΟ.Κ. που ήταν κυβέρνηση για πολλά χρόνια.

Αυτή η πολιτική συνδέεται με την εμπορευματοποίηση των δασών. Είναι η πολιτική που πυρπολεί τα δάση, που είναι περιουσία του ελληνικού λαού. Ανήκουν στο λαό και όχι στους καταπατητές και στους επιχειρηματικούς ομίλους, που θέλουν να τα οικειοποιηθούν. Ξέρετε τι γίνεται στο Δήμο Σιθωνίας, στο δεύτερο πόδι; Είναι γνωστά τα έργα και οι ημέρες του κ. Στέγκου και το πώς προσπάθησε η προηγούμενη κυβέρνηση να του δώσει μια μεγάλη δασική έκταση για να κάνει τρεις χιλιάδες κατοικίες. Υπάρχει, όμως, και άλλος επιχειρηματικός όμιλος, ο όμιλος Βαρδινογιάννη που διεκδικεί πενήντα τέσσερις χιλιάδες στρέμματα δασικής έκτασης στο Δήμο Σιθωνίας για εκμετάλλευση.

Εκεί, λοιπόν, στρέφεται η σημερινή πολιτική της Κυβέρνησης ακολουθώντας με συνέπεια την πολιτική των προηγούμενων κυβερνήσεων. Και εδώ είναι ο ρόλος της Αυτοδιοίκησης συγκεκριμένος. Δεν είναι μόνο, που θα δώσει το χαρτί για να ζητήσει την επιχορήγηση είτε είναι Νομαρχία Χαλκιδικής είτε είναι οι δήμοι. Είναι το πώς συσπειρώνεις το λαό για να διεκδικήσει εκείνα τα κονδύλια, που πρέπει να δοθούν για να προστατευθεί το δάσος και άλλα που μπορεί να καούν. Και δεν είναι η πρώτη φορά που καίγεται το δάσος της Κασσάνδρας. Και το 1982 και το 1997 κάηκε και εκεί φύτρωσαν στη συνέχεια οικισμοί και βίλες. Ποιος έδωσε αυτές τις άδειες; Γι' αυτό λέμε ότι η πολιτική είναι εκείνη που πυρπολεί πρώτα τα δάση και ύστερα τα δίνει για αξιοποίηση στους επιχειρηματικούς ομίλους.

Εμείς καταθέσαμε επίκαιρη ερώτηση αμέσως μετά την πυρκαγιά. Μας δόθηκαν πολλές υποσχέσεις. Με τη Γενική Γραμματεία του κόμματος επισκεφθήκαμε τη συγκεκριμένη περιοχή. Διαπιστώσαμε ότι απ' αυτές τις υποσχέσεις καμία δεν έχει πραγματοποιηθεί. Για την επόμενη εβδομάδα έχουμε καταθέσει και άλλες επίκαιρες ερωτήσεις για την αντιπλημμυρική προστασία. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός πως η εκάστοτε κυβέρνηση είτε έχουμε πλημμύρες είτε άλλες καταστροφές, επικαλείται τα ακραία καιρικά φαινόμενα και τα ονομάζουν θεομηνίες. Μα, ο άνθρωπος πορεύτηκε με τις καιρικές συνθήκες. Μπορεί, πρέπει και οφείλει να πάρει εκείνα τα απαραίτητα μέτρα για να

προστατεύσει και το περιβάλλον και τις περιουσίες και τις ανθρώπινες ζωές.

Όμως, αυτό δεν γίνεται, γιατί δεν είναι στις προτεραιότητες της εκάστοτε κυβέρνησης μέχρι σήμερα να θωρακίσει όλο το λαό και το περιβάλλον με τα ανάλογα έργα. Και θα δείτε ότι έτσι θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί και η μεγάλη ανεργία. Να δοθεί, λοιπόν, το 1% από τον κρατικό προϋπολογισμό για τη δασοπροστασία. Να δοθούν άμεσα οι αποζημιώσεις 100% στις καλλιεργίες, στους μελισσοκόμους. Να λάβουμε υπ' όψιν ότι μελλοντικά ο τουρισμός θα αντιμετωπίσει σημαντικό πρόβλημα.

Πρέπει να πάρουμε υπ' όψιν τα αιτήματα –και θα τα καταθέσω– και του Δήμου Παλλήνης και των ξενοδοχειακών μονάδων και των ενοικιαζόμενων δωματίων και των μελισσοκόμων και των άλλων καλλιεργητών. Άρα, δηλαδή, πρέπει να υπάρξει πραγματικά πολιτική βούληση, για να λυθούν αυτά τα σημαντικά ζητήματα στην Κασσάνδρα.

Ξέρετε, κύριε Πρόεδρε –και κλείνω μ' αυτό– ευθύνες υπάρχουν και στις κυβερνήσεις για το εξής ζήτημα, για την άναρχη οικιστική και τουριστική ανάπτυξη της περιοχής. Εδώ ακούστηκε και από τον εισηγητή του ΠΑ.ΣΟ.Κ., ακούστηκε και από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο ότι είναι ένα μεγάλο τουριστικό θέρετρο, όχι μόνο για τη Θεσσαλονίκη, αλλά και διεθνώς.

Ναι, αλλά δεν έχει αποχετευτικό δίκτυο. Ξέρετε ότι αυτά τα απόβλητα ρίχνονται στις χαράδρες, κύριε Πρόεδρε. Δεν υπάρχει τόπος ταφής για τα απορρίμματα. Και αυτά στις χαράδρες ρίχνονται. Δεν υπάρχει νερό, άδρευση, ύδρευση και όλα τα ρίχνουν στους αγρότες.

Αυτό τι σημαίνει; Σημαίνει ότι δασοκτόνος είναι η πολιτική που ακολουθήθηκε μέχρι τώρα και πάνω στα αποκαΐδια που άφησε η φωτιά, τόσο στην Κασσάνδρα όσο και στη Λακωνία, δεν μπορεί με πολιτική υποκρισία να γίνεται η αντιπαράθεση μεταξύ Κυβέρνησης και Αξιωματικής Αντιπολίτευσης για τα δευτερεύοντα και όχι για τα πρωτεύοντα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Άγγελος Τζέκης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούπρας): Ευχαριστούμε τον κ. Τζέκη.

Το λόγο έχει η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Ασημίνα Ξηροτύρη-Αικατερινάρη.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Με ερώτησή μου αμέσως μετά τις τραγικές πυρκαγιές και στην Κασσάνδρα, αλλά στη συνέχεια και στη Μάνη και προ δύο μηνών στη χωματερή των Ταγαράδων κ.ο.κ. είχα αναδείξει τις τραγικές ελλείψεις, οι οποίες υπάρχουν και στα τρία επίπεδα διοίκησης, της αυτοδιοίκησης, της κεντρικής διοίκησης και της περιφέρειας και των υπηρεσιών του Υπουργείου με κορυφαίο έλλειμμα –αυτό διαπιστώθηκε περίτρανα– στη λειτουργική τους διασύνδεση, για να επιτελέσουν και το έργο της πρόληψης, αλλά και της αντιμετώπισης των καταστροφικών πυρκαγιών στην Κασσάνδρα, στη Μάνη, κ.ο.κ..

Τα μόνα που παραμένουν στο ύψος τους, όπως και στην παλιά κυβέρνηση έτσι και στη σημερινή, είναι τα κυβερνητικά κλιμάκια, τα οποία πηγαίνουν για μισή ημέρα, κάνουν κάποιες τοπικές συσκέψεις και ανακοινώσεις και θα έλεγα εγώ –επιτρέψτε μου, κύριε Υπουργέ– για την πυρόσβεση της λαϊκής αγανάκτησης.

Η κατάσταση αυτή δεν μπορεί να συνεχισθεί. Οι πυρκαγιές που βιώσαμε αυτήν την περίοδο ήταν καταστροφικές. Η καταστροφή στην Κασσάνδρα θα μπορούσε κάποιος χωρίς υπερβολή να πει ότι είναι βιβλική. Δεν ξέρω αν υπήρξαν δώδεκα συγκεκριμένες εστίες, που ενώθηκαν, αλλά το γεγονός είναι χαρακτηριστικό. Το μόνο όριο, το οποίο υπήρξε στη μη επέκταση της πυρκαγιάς ήταν η θάλασσα από τη μια μεριά και η θάλασσα από την άλλη και αυτό είναι τραγικό γι' αυτήν την περιοχή, γι' αυτήν της τη βλάστηση, για την τουριστική της ανάπτυξη, για τους ανθρώπους που ζουν εκεί, για τους μελισσοκόμους, για τους

ανθρώπους που ζουν από το δάσος, για όλους αυτούς, που κάθε φορά τους ξεχνάμε και που είναι οι ήρωες που προστατεύουν το περιβάλλον, που προστατεύουν την ύπαιθρο.

Θα πρέπει, λοιπόν, κατ' αρχάς –και το είχα ζητήσει και από τον Υπουργό Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης– να καθήσουμε να σκεφτούμε, κύριε Υπουργέ. Θα πρέπει να σκεφτούμε, γιατί αυτός ο ιστός του κρατικού μηχανισμού έχει διαρραγεί και δεν μπορεί να λειτουργήσει, γιατί δεν μπορεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση να παίξει το ρόλο της, γιατί υπάρχει έλλειμμα αυτήν τη στιγμή συντονισμού.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση από τότε που έγινε αυτοδιοίκηση δεν έχει καταφέρει –δεν έχουμε βρει τον τρόπο– να αποκτήσει αυτές τις ουσιαστικές αρμοδιότητες, που είχε παλιά, ούτως ώστε να κάνει αυτή τις άμεσες επεμβάσεις. Είναι δυνατόν τώρα οι δασικές υπηρεσίες να μεταφερθούν στην περιφέρεια, η οποία περιφέρεια με τον ιδρυτικό της νόμο, που παραμένει ακόμα, είχε συσταθεί για άλλη δουλειά; Είχε συσταθεί για τη διαχείριση, για τον προγραμματισμό κ.λπ. των κοινοτικών κονδυλίων και γενικά των προγραμμάτων ανάπτυξης.

Τώρα καλείται η περιφέρεια να κάνει αυτό το οποίο πρέπει να κάνουν οι νομαρχίες και οι δήμοι σε τοπικό επίπεδο. Δεν μπορεί να το κάνει! Απλώς σχεδιάζει. Βρίσκει κάποια χρήματα πάρα πολύ αργά. Την άλλη φορά στις 26 του μηνός μου απάντησαν ότι εγκρίθηκαν οι πιστώσεις για το δασικό δίκτυο κ.λπ.. Στις 26 του μηνός Ιουνίου, όταν εγκρίνονται οι πιστώσεις, τι να κάνουν μετά τα υπόλοιπα όργανα για να επιτελέσουν –παραδείγματος χάριν– αυτό το έργο της πρόληψης, να καθαρίσουν και να αποκαταστήσουν το οδικό δασικό δίκτυο κ.λπ.; Δεν λειτουργούν αυτά τα πράγματα!

Θα πρέπει να δούμε, λοιπόν, εδώ πώς η Τοπική και Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση θα έχουν όλες αυτές τις αρμοδιότητες και μαζί μ' αυτό και τους πόρους, ούτως ώστε να μπορέσουν να επιτελέσουν το έργο τους και η κεντρική υπηρεσία και η περιφέρεια να κάνουν πάρα πολύ γρήγορα για να υποστηρίξουν αυτό το σχεδιασμό και αυτές τις λειτουργίες.

Τώρα, όσον αφορά τη βιώσιμη αποκατάσταση των περιοχών, ιδιαίτερα της Κασσάνδρας, θα πρέπει να σκεφτούμε πάρα πολύ σοβαρά, διότι χρειάζεται συστηματική αναζωογόνηση του δάσους. Όμως, τελικά χρειάζεται να σταματήσει αυτό το φαινόμενο της αυθαίρετης και της άναρχης δόμησης. Χρειάζεται επιτέλους μία γενναιότητα, να κατεδαφιστούν όλα αυτά τα παράνομα κτίσματα, να σταματήσει αυτή η παρανομία, η οποία γίνεται.

Από την άλλη πλευρά, είμαστε ευχαριστημένοι μέχρι τώρα από την προστασία των δασών μας; Ήρθαμε και κάναμε μία πρώτη αλλαγή στο άρθρο 24 με το Σύνταγμα. Τώρα, η Κυβέρνησή σας, κύριε Υπουργέ, προτείνει άλλες αλλαγές σε βάρος της προστασίας των δασικών εκτάσεων. Προτείνει άλλες αλλαγές στο άρθρο 24.

Πρέπει να τελειώνουμε μ' αυτό το θέμα και με το ότι η χώρα μας δεν έχει Κτηματολόγιο. Κυρίως το Κτηματολόγιο που κάνει τώρα αφορά μόνον τις αστικές περιοχές και δεν αφορά τις δασικές εκτάσεις και τις περιοχές, που το δημόσιο έχει την ιδιοκτησία του και δεν υπάρχει ρήτρα σ' αυτό. Το έλεγα και στη συζήτηση στον προηγούμενο νόμο για το Κτηματολόγιο, ότι πρέπει να υπάρχει ρήτρα στο Κτηματολόγιο. Όταν ασχολείται με τις αστικές περιοχές, άλλο τόσο τοις εκατό –πενήντα για το ένα και άλλο τόσο για το άλλο– πρέπει να ασχολείται και με τη σύνταξη του Κτηματολογίου στις δασικές εκτάσεις. Δεν έχουμε δασικούς χάρτες, δηλαδή, δεν έχουμε δασικό Κτηματολόγιο! Τι θα κάνουμε; Κάθε φορά είμαστε εκτεθειμένοι στους εμπρηστές, στους καταπατητές κ.λπ..

Αυτά είναι τα εργαλεία της πρόληψης, κύριε Υπουργέ, και από εκεί και πέρα βέβαια, αυτά που σας είπα, της συνεργασίας, της λειτουργικής διασύνδεσης όλων των φορέων της διοίκησης και για την πρόληψη και για την καταστολή.

Από την άλλη πλευρά, είναι και αυτός ο περιβόητος νόμος του 1998, που έκανε τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων της δασοπυρόσβεσης από τις δασικές υπηρεσίες στο Πυροσβεστικό Σώμα. Όσο και να γίνεται τώρα προσπάθεια διασύνδεσής τους, αυτή δεν υπάρχει! Έχει διαρραγεί η συνεργασία τους.

Οι μεν είναι στο περιθώριο –έτσι αισθάνονται- και όλο το χρόνο που είναι η δική τους ειδικότητα να επιβλέπουν τα δάση, το δασικό δίκτυο κ.λπ., οι υπάλληλοι δηλαδή, της δασικής υπηρεσίας και πολύ περισσότερο οι εποχικοί, δεν κάνουν αυτήν τη δουλειά. Είναι στο περιθώριο. Οι δασοπροσβέστες –πολύ σημαντικό το έργο τους, αλλά...- δεν μπορούν από μόνοι τους και δεν μπορούν βέβαια να κάνουν από μόνοι τους το έργο της πρόληψης, που είναι πάρα πολύ σημαντικό.

Αυτό το θέμα πρέπει να το λύσουμε. Πρέπει και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. να κάνει τις προτάσεις του, μετά τα κενά τα οποία έχουν δημιουργήσει σ' αυτήν την κατάσταση και πρέπει να δούμε το παλιό πόρισμα της διακομματικής επιτροπής της Βουλής. Δεν πρότεινε αυτό το θέμα. Καταστρατηγείται εκείνο το πόρισμα. Το πόρισμα της διακομματικής επιτροπής της Βουλής πρότεινε τον Ενιαίο Φορέα Δασοπροστασίας, ο οποίος θα ήταν ένας παράγοντας, που θα αξιοποιούσε τις δυνατότητες των δασικών υπηρεσιών, του Πυροσβεστικού Σώματος, των Ε.Κ.Α.Μ., της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και όλων αυτών. Δεν υπάρχουν, όμως, αυτές οι σκέψεις.

Πρέπει, λοιπόν, να το δούμε σωστά, πέρα από το ότι και εμείς πιστεύουμε πως με τα μέσα που είχε κ.λπ. δεν αντέδρασε όσο θα έπρεπε η Κυβέρνηση. Είναι οι επιμέρους ελλείψεις, τα Καναντέρ που δεν υπάρχουν στη Θεσσαλονίκη, που τοποθετήθηκαν τελευταία στιγμή και δεν λειτούργησαν –άπειρες ερωτήσεις και γι' αυτό- και ένα σωρό άλλα θέματα.

Πρέπει να δούμε αυτό το γενικότερο θέμα για να μπορέσουμε, επιτέλους, να προστατεύσουμε τα δάση μας, που είναι οι κύριοι παράγοντες μιας βιώσιμης και σωστής ανάπτυξης για τη χώρα μας.

Προς Θεού! Τελειώστε με το δασικό Κτηματολόγιο, με τους δασικούς χάρτες, με την προστασία των δασών. Αποφασίστε. Είναι γενναιότητα αυτό. Μην κάνετε πίσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε την κ. Ξηροτύρη.

Το λόγο έχει ο πρώτος επερωτών συνάδελφος, κ. Δριβελέγκας, για να δευτερολογήσει.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, σας άκουσα μετά προσοχής γιατί, όπως αντιλαμβάνεστε, με αφορά άμεσα το θέμα, γιατί είναι ο ιδιαίτερος τόπος μου. Οφείλω να ομολογήσω ότι με χαρά επιδοκιμάζω τη στάση σας να αναλάβετε τις ευθύνες, πράγμα που η Κυβέρνηση δεν το έκανε τις ημέρες της καταστροφής. Έβγαιναν όλοι και έλεγαν ότι πάρθηκαν όλα τα μέτρα. Βεβαίως το αποτέλεσμα το έχει δει όλο το πανελλήνιο, κυρίως, όμως, το έχουν αισθανθεί οι κάτοικοι της Κασσάνδρας.

Ας είναι. Μπροστά να κοιτάμε. Ας δούμε τώρα πώς μπορούμε να απαλύνουμε αυτήν την καταστροφή και κυρίως να προλάβουμε το υπόλοιπο μισό. Επαναλαμβάνω: Υπάρχει ακόμα η μισή Κασσάνδρα, υπάρχει η Σιθωνία και υπάρχει και η Θάσος. Τρία είναι τα δάση σε όλη τη βόρειο Ελλάδα. Σημειώστε το. Πάρτε μέτρα, γιατί σας είπα ότι είναι ιδιαίτερα επικίνδυνα.

Πολύ σωστά είπε και ο συνάδελφος κ. Τζέκης ότι ιδιαίτερα στη Σιθωνία, πέρα από την επικινδυνότητα της αυτανάφλεξης των πεύκων, υπάρχουν τεράστια, ασύλληπτα οικονομικά συμφέροντα. Δεν θα επεκταθώ σε αυτά.

Δεύτερον, κύριε Υπουργέ, υπάρχουν προτάσεις. Εμείς έχουμε κάνει πρόταση. Και ο Πρόεδρός μας, όταν ήλθε και όλο το κλιμάκιο και εγώ προσωπικά, αλλά κυρίως η ίδια η Υπηρεσία. Υπάρχει μελέτη, όπως σας είπα, υπογεγραμμένη, εγκεκριμένη από τον περιφερειάρχη, η οποία δεν χρηματοδοτήθηκε. Αφορούσε το σύνολο της Κασσάνδρας περίπου για 805.000 ευρώ, που μάλει για την προστασία, την πρόληψη, τον καθαρισμό κ.λπ..

Κύριε Υπουργέ, προσέξτε. Όταν λέμε «καθαρισμό», δεν εννοούμε ότι παίρνουμε τη σκούπα και καθαρίζουμε όλο το δάσος. Υπάρχουν επιστημονικές μέθοδοι και μελέτες, που καθορίζουν αυτά τα πράγματα.

Οφείλω να διορθώσω εδώ τον αγαπητό συνάδελφο τον κ. Τζέκη, που είναι και πατριώτης –είναι από τη Χαλκιδική- στο εξής: Παλαιότερα πάρθηκαν πάρα πολλά μέτρα, ύψους 2.500.000 ευρώ. Είχαν ανοιχτεί δρόμοι μήκους οκτακοσίων χιλιομέτρων για ζώνες αντιπυρικής προστασίας, που εγκαταλεί-

φθηκε η συντήρησή τους, γέμισαν ξερά χόρτα και να, το αποτέλεσμα.

Λοιπόν, θέλουμε αυτά να τα ξαναδούμε. Δεν χρειάζεται να τα ρίχνουμε όλα στο Θεό. Να αφήσουμε το Θεό και την Εκκλησία στη λειτουργία τους. Όπως λέει και ο λαός, όταν θέλουμε να διώξουμε μία καταστροφή, δεν χρειάζονται ευχέλαια και αγιασμοί, αλλά καλό θα είναι να παίρνουμε και καμιά γάτα να κυνηγάει τα ποντίκια. Να πάρουμε και κάποιο μέτρο, για να μην έχουμε αυτές τις δραματικές συνέπειες.

Έρχομαι τώρα στο τι θα γίνει σε σχέση με τον κόσμο.

Εδώ, κύριε Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπε, κύριε Ζώη, έχει υποστεί τεράστια ζημιά η οικονομία της περιοχής. Μην ξεκινάτε απ' εδώ από την Αθήνα και από το κατήκον του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου να υποστηρίζετε ότι είστε ικανοποιημένος, γιατί οι κάτοικοι δεν είναι ικανοποιημένοι.

Εγώ έκανα δύο σαφέστατες ερωτήσεις: Τι θα γίνει με τους αγρότες, τους μελισσοκόμους και τους επαγγελματίες; Παραπέμψατε στον ΕΛ.Γ.Α.. Ξέρετε καλά ότι ο ΕΛ.Γ.Α. θέλει μέσα από τη διαδικασία των Π.Σ.Ε.Α. πάνω από δύο χρόνια. Ο ίδιος, ο κύριος Υπουργός, ήταν περιχαρής και πομπωδώς ανακοίνωσε ότι εγκρίθηκαν τα προγράμματα και μπορούμε –είπε- να πληρώνουμε. Κάντε το. Έτσι είπε ο κ. Μπασιάκος. Δεν ξέρω, αν τον αντιληφθήκατε. Είπε ότι έχει πάρει έγκριση από την Ευρωπαϊκή Ένωση για παλιές καταστροφές –άρα και γι' αυτές- και μπορούμε να πληρώνουμε άμεσα. Κάντε το ...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ: Για το 2003-2005.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Ξέρετε πολύ καλά ότι γνωρίζω τα αγροτικά.

Να σας πω και κάτι άλλο. Επικαλεστήκατε τον ΕΛ.Γ.Α. –και καλά κάνατε- και έχει αποζημιώσει. Μήπως ο ΕΛ.Γ.Α. έχει αποζημιώσει πάρα πολλές φορές και άλλες ζημιές, που δεν εμπόδισαν στην αρμοδιότητά του και στους κανονισμούς του, να ιχ όχι;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ: Κάντε προτάσεις.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Τις κάνουμε.

Καλά έκανε και αποζημιώσε, κύριε Ζώη, στις άλλες περιοχές. Εμείς δεν καταγγέλλουμε τον ΕΛ.Γ.Α., γιατί αποζημιώσε σε άλλες περιοχές ασθένειες, καταστροφές, που δεν ενέπιπταν μέσα στη δικαιοδοσία του. Καλά έκανε για να απαλύνει τον πόνο των αγροτών.

Εδώ, γιατί δεν το κάνει; Θα μας δώσετε μία απάντηση; Θα περιμένει ο μελισσοκόμος μετά από δύο χρόνια; Θα περιμένει ο άλλος με τις καμένες ελιές να πάρει κάποια χρήματα μετά από δύο χρόνια, όταν ξέρετε πόσος κόπος και πόσος χρόνος απαιτείται για την αποκατάσταση;

Υπάρχουν άνθρωποι, που καταστράφηκαν ολοσχερώς. Κάνκε η κοπίδα του, κήκκαν τα τρακτέρ του, κήκκαν τα αυτοκίνητά του, κήκκε το σπίτι του και όλη η οικογένειά του έχει υποστεί τεράστιο πλήγμα. Η περιουσία του, το λάδι, οι αποθήκες του έχουν καταστραφεί. Αυτός πώς θα ζήσει; Πέστε μου εσείς. Ας μου απαντήσουν οι αρμόδιοι Υπουργοί. Θα πάρετε κάποια μέτρα; Θα δώσετε τη δυνατότητα σ' αυτούς τους ανθρώπους όχι να αποκατασταθούν πλήρως, αλλά να μπορούν να ζήσουν;

Θα δώσετε την ευκαιρία στους επαγγελματίες μέσα από το Ι.Κ.Α. για τις ασφαλιστικές τους εισφορές να υπάρξει κάποια ρύθμιση, όπως επίσης και για τις τράπεζες; Θα δώσετε αυτές τις βοήθειες, αυτές τις ανάσες; Με αξιοπρέπεια τα ζητούν οι άνθρωποι. Άρα μην τρέχετε και λέτε ότι είστε ικανοποιημένοι από το τι έκανε η Κυβέρνηση.

Εμείς, κύριε Πρόεδρε και κύριε Υπουργέ, δεν σας εγκαλούμε εδώ ότι εσείς είστε αναρμόδιος. Υπουργός είστε, την Κυβέρνηση εκπροσωπείτε και αυτά που λέω την Κυβέρνηση αφορούν. Αλλά καλό θα ήταν γι' αυτά τα αιτήματα και τα ζητήματα να παρευρίσκεται και κάποιος οικονομικός Υπουργός, γιατί ξέρετε κάτι; Όταν την προηγούμενη Πέμπτη συζητούσαμε εδώ μία επερώτηση με την κ. Πετραλιά, μού είπε: «Εγώ δεν είπα τίποτα τέτοιο. Δεν υποσχέθηκα αυτά τα πράγματα. Δεν ξέρω τι έκαναν οι άλλοι. Να πάτε σ' αυτούς που το υποσχέθηκαν». Εννοώ, δηλαδή, για τα διαφυγόντα κέρδη των ενοικιαζόμενων διαμερισμάτων και των ξενοδοχείων. Έχασαν εισόδημα και αυτοί.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου

ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, ζητάω την ανοχή σας. Ξέρετε καλά ότι είναι η ιδιαιτέρα μου πατρίδα και θα ήθελα να πω δυο-τρία πράγματα παραπάνω ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Πείτε, κύριε συνάδελφε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: ... να καλύψω όλο το θέμα, γιατί είναι αλήθεια ότι την αγωνία δεν την εκφράζω εγώ, όπως είπε ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος, αλλά την εκφράζουν οι ίδιοι οι φορείς με όλα τα έγγραφα που έχω εδώ και τα έχετε πάρει ως Κυβέρνηση.

Αυτοί τι θέλουν: Θέλουν να κάνουν αντιπολίτευση; Θέλουν να κάνουν σπέκουλα; Θέλουν οι άνθρωποι να δουν μία βοήθεια. Σας είπα ότι 150.000 ευρώ πήρε η Νομαρχία και 250.000 ο δήμος. Αυτά τα λεφτά πήραν, απ' αυτά που έταξαν. Εκτός από τις οικοσκευές –μέσα από τα 150.000 ευρώ που πλήρωσε η νομαρχία– δεν πήρε ο οποιοσδήποτε μία δραχμή.

Δεν μπορούν να ζήσουν. Έρχεται χειμώνας. Περιμέναν οι μελισσοκόμοι. Το Σεπτέμβριο τρυγάνε. Παίρνουν, δηλαδή, το εισόδημα. Πήραν προκαταβολές. Έχουν στις τράπεζες δάνεια. Κάηκαν τα πάντα. Πώς θα ζήσουν; Θα μας απαντήσει κάποιος; Γιατί απ' ό,τι κατάλαβα τα παραπέμπουμε όλα στα Π.Σ.Ε.Α., μετά από δύο-τρία χρόνια. Μετά από δύο-τρία χρόνια αυτοί οι άνθρωποι τι θα έχουν γίνει; Δεν θα υπάρχει μελισσοκομία. Ξέρετε ότι οι μελισσοκόμοι είναι οι κατ' εξοχήν άνθρωποι που προστατεύουν το δάσος, κύριε Υπουργέ. Έτσι το 1993, με δική μου παρέμβαση στην Ευρωπαϊκή Ένωση περάσαμε τις ειδικές ενισχύσεις, όχι γιατί ασκούν επάγγελμα, αλλά γιατί περιβαλλοντικά ενισχύουν το δάσος. Κάτι πρέπει να κάνουμε γι' αυτούς ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Δριβελέγκα, ολοκληρώστε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε. Σέβομαι το χρόνο. Πιστεύω και ο κύριος Υπουργός, να κατανοήσει ότι αυτά που λέω αφορούν όλους και δεν αφορούν κάποιες κορώνες, πολιτικές, που γίνονται εδώ. Αφορούν ανθρώπους. Οι άνθρωποι θέλουν να ζήσουν, θέλουν να πάρουν μία διαβεβαίωση. Θέλουν μία ενίσχυση. Θέλουν ένα δάνειο άτοκο. Θέλουν μία ρύθμιση ασφαλιστικών εισφορών. Θέλουν μία ρύθμιση για τις επιταγές που χρωστώνε.

Θέλουν κάποια πράγματα. Αυτά ποιος θα τα εγγυηθεί; Ποιος θα μας τα πει; Υπάρχει Κυβέρνηση; Δεσμεύτηκε ο Πρωθυπουργός στην Έκθεση και δεν έχει γίνει τίποτα. Βγάλτε μία απόφαση, κύριε Υπουργέ. Διαβιβαστέ τα στα οικονομικά σας στελέχη.

Κύριε Ζώη, σας καλώ στην Κασσάνδρα –εγώ θα σας φιλοξενήσω– για να πείτε αυτά τα πράγματα στους κατοίκους. Αλλά δεν θα τα πείτε βεβαίως, γιατί θα δείτε την αντίδραση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ολοκληρώστε παρακαλώ. Πείτε τα ιδιαιτέρως με τον κ. Ζώη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Θα δείτε τους ανθρώπους αυτούς, την αγωνία και το φόβο τους για να τη μεταφέρετε και εσείς στην Κυβέρνηση για να ληφθούν άμεσα μέτρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Τελειώνετε, κύριε συνάδελφε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Τέλειωσα μ' αυτήν τη φράση.

Γιατί τη νύφη την πληρώνουν οι κάτοικοι της Κασσάνδρας. Εσείς μπορεί να πληρώνετε τους κουμπάρους, αλλά ο λαός της Κασσάνδρας πληρώνει τη νύφη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα η Κυβέρνηση να αντιληφθεί αυτό το μέγεθος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Τώρα τις νύφες και τους κουμπάρους τι τους βάζετε στη συζήτηση της επερώτησης;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ: Εγώ είμαι ικανοποιημένος απ' αυτά που άκουσα από τον παριστάμενο Υπουργό Δημόσιας Τάξης, κύριε Δριβελέγκα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Δριβελέγκα.

Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης κ. Πολύδωρας έχει το λόγο για να δευτερολογήσει.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα είμαι πολύ σύντομος, ελπίζω και ουσιαστικός, παρατηρώντας και αξιολογώντας όλες τις παρεμβάσεις των συναδέλφων και θέλω να πιστεύω ότι εκπροσωπώ το ενιαίο της Κυβερνήσεως. Δεν τίθεται ζήτημα για την εκπροσώπηση ή την αντιπροσώπευση της συνολικής Κυβερνήσεως, γιατί απαντώ σε όλα τα ερωτήματα.

Παραδείγματος χάριν και ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης να ήταν εδώ ή ο Υπουργός Εσωτερικών δεν θα είχε την ετοιμότητα της απαντήσεως πάνω στο μέγα θέμα των αποζημιώσεων. Γιατί; Γιατί αυτό είναι, εκτός από αυτό που είπαμε ο κ. Ζώης και εγώ, για τη δικονομία του Αγροτικού Δικαίου και πώς γίνεται μέχρι τώρα κατά το σύστημα που υπάρχει, το νομικό καθεστώς που επικρατεί στον τομέα των αποζημιώσεων....

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Υπάρχουν παραδείγματα, κύριε Υπουργέ.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Παρακαλώ.

Εγώ σας λέω ότι η δικονομία των αποζημιώσεων για τις πυρκαγιές και για αυτές τις καταστροφές μάς διαμορφώνει ένα πλαίσιο, το οποίο και θα λειτουργήσει. Εγώ και κανένας Υπουργός δεν μπορεί να το εξουδετερώσει στο πλαίσιο μιας απάντησης σε μια αγόρευση ή σ' ένα ερώτημα του κυρίου συναδέλφου.

Σημειώνω, έτσι όπως είναι η βούλησή μου η πολιτική -που θέλω να πιστεύω ότι είναι η συνολική έκφραση της Κυβέρνησης- ότι όλα τα ζητήματα που είναι απόρροια, απότοκα της καταστροφής, δεν τα κλείνουμε με μια απάντηση δική μου τώρα, αλλά είναι εκκρεμή και συνεχίζονται.

Παραδείγματος χάριν, εγώ θέλω να εκδηλώσω την ευαισθησία μας για το θέμα των μελισσοσυρμών της Κασσάνδρας, της Χαλκιδικής ευρύτερα. Ασφαλώς και αυτό είναι πολιτική θέση, η οποία θα βρει το δρόμο της για μια απάντηση από τα Ταμεία και το Γενικό Λογιστήριο είτε του Κράτους είτε της Ευρώπης.

Σημειώνω, να μην υποτιμάτε το 1.000.000 που εξεταμιεύθη γι' αυτές τις αποζημιώσεις από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Δεν είναι για αυτές.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Εντάξει, δεν ισχύει αυτή η επιφύλαξή σας. Δεν ισχύει καθόλου, διότι είναι δεδομένο. Μην το υποτιμάτε. Είναι στάση, είναι κυβερνητική θέση και πολιτική πάνω στα ερωτήματά σας.

Ειδικότερα για μια ένσταση, την οποία επανέλαβε ο κ. Μαγκριώτης για το βαθμό επικινδυνότητας, θα ήθελα να πω ότι άσχετα με το αποτέλεσμα, όπως βλέπουμε τα γεγονότα, το κράτος ήταν εκεί. Είχαμε τις δυνάμεις στη θέση τους και σε επιφυλακή. Παραδείγματος χάριν –εγώ είμαι πολύ προσεκτικός στο τι λέτε– τα δύο καναντέρ της Θεσσαλονίκης, τα εναέρια μέσα, θα πήγαιναν στη Θεσσαλονίκη. Δεν μπορούσαν να πετάξουν πριν από δύο ώρες, όσο κρατούσε –δεν ξέρω τον ακριβή χρόνο, γιατί τα παρακολουθούσα λεπτό προς λεπτό– το μπουρίνι. Δηλαδή, υπήρχε μία αδυναμία επεμβάσεως, όχι επειδή δεν υπήρξε πρόνοια. Ήσαν εκεί.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ: Τριάντα πέντε λεπτά δεν μπορούσαν να πετάξουν.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Τριάντα πέντε λεπτά. Αυτό είναι όλο το θέμα, όσον αφορά το χρόνο και τον τρόπο επεμβάσεως. Εκτιμήσατε καθόλου ότι έσπευσαν αμέσως οι επίγειες δυνάμεις στις εστίες της πυρκαγιάς; Έπρεξαν το καθήκον τους. Έτσι εκτιμώ εγώ τα πράγματα και τα παραθέτω στη συζήτησή μας, όχι ως επινόηση, αλλά ως αλήθεια επί του ζητήματος του επιχειρησιακού.

Θέλω να σημειώσω δύο παρατηρήσεις ακόμη, έτσι όπως προκύπτουν από τη συζήτηση. Ο βαθμός της επικινδυνότητας, τα στοιχεία που αξιολογήθηκαν για τη σύνταξη του χάρτη και ιδιαιτέρως τα δελτία προγνώσεων της Ε.Μ.Υ. και το δελτίο καιρού για πυρκαγιές που διαβιβάζονται στη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, σε καμία περίπτωση δεν τεκμηρίωναν την αναγκαιότητα κατάταξης της περιοχής σε υψηλότερη κατηγορία κινδύνου λίγες ώρες πριν. Δύο μετεωρολόγοι του τμήματος προγνώσεων της Ε.Μ.Υ. είναι και μέλη της ομάδας έκδοσης του χάρτη πρόβλεψης και συμμετέχουν καθημερινά στη σύνταξη του.

Συνεπώς, είναι άχαρο και άσκοπο να μιλάμε για το βαθμό της επικινδυνότητας, γιατί όπως μου είπε ο Ανδρέας Κόης, που ήταν από την πρώτη στιγμή εκεί –δηλαδή πήγε μετά από λίγες ώρες– σας πληροφορώ ότι λειτουργήσαμε σαν να είχαμε βαθμό τέσσερα. Ξεχάστε το αυτό που λέγεται «ξέρετε, θα είχαμε καλύτερα αποτελέσματα», διότι είναι πάρα πολύ αυθαίρετο, ενώ εγώ σας λέω ότι και οι δρόμοι και τα οχήματα και η τροχαία για την έξοδο και τα αεροπλάνα στα τριάντα πέντε λεπτά ήμασταν εκεί. Δεν είναι, λοιπόν, καθόλου πρόσφορος ένας διάλογος –δεν παράγει αποτελέσματα– ο οποίος θα λέει έλεγχο για το επιχειρείν. Το επιχειρείν έγινε στο άριστο δυνατό επίπεδο με τις αντικειμενικές συνθήκες.

Οι παρατηρήσεις του κ. Άγγελου Τζέκη και της κ. Ξηροτύρη για το διακομματικό πόρισμα είναι καλές.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Να το ξαναδούμε, κύριε Υπουργέ.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Εντάξει. Να κάνω το αντισχολίο μου τώρα για να συνηγορήσουμε οι τρεις μας στην Αίθουσα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Εμάς δεν μας χρειαζόσε;

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Είπα όλοι, αλλά επειδή ήταν αυτοτελής παρατήρηση από τον κ. Τζέκη και την κ. Ξηροτύρη μίλησα έτσι.

Όλα τα πορίσματα, που έχω δει –και είμαι επί μακρόν κοινοβουλευτικός– έχουν ένα μειονέκτημα. Το μειονέκτημα ότι συγγράφονται, συντάσσονται, ερήμην του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Ωραίες ιδέες, όχι όλες τις φορές εύστοχες. Γιατί δεν είναι εύστοχη η ιδέα του γενικού τίτλου, που λέει το πόρισμα του ενιαίου φορέα; Διότι είναι, κύριε Πρόεδρε –και στην επιτροπή τότε και όπως διαβάει κάποιος το κείμενο– ένας συμψηφισμός αντιτιθεμένων συνεχτικών ενδιαφερόντων.

Εγώ λέω ότι παρακολουθώ τη λογική της συνεργασίας, της αναγκαιότητας για συνεργασία ...

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Να τον κάνουμε λειτουργικό το συμψηφισμό.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Ναι, αυτό λέω. Αλλά θέλω να σας πω ότι το κείμενο ως συγγραφή, ως σύνταξη, μη νομίζετε ότι είναι και η απόλυτη ιδέα. Εγώ είπα στην πρωτολογία μου ότι με ενδιαφέρει πάρα πολύ να αξιοποιηθούν τις γνώσεις, τις εμπειρίες και τις δυνατότητες της δασικής υπηρεσίας, οργανώνοντας ένα σχήμα συνεργασίας ανάμεσα σε μένα, στο πυροσβεστικό ...

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Έχει απαξιωθεί πλήρως η Δασική Υπηρεσία.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Ναι, αλλά δεν είναι της παρούσης τώρα να κάνουμε τη συνολική συζήτηση. Θέλω συνεργασία, να εκμεταλλευτώ τη γνώση, την εμπειρία και τις δυνατότητες της Δασικής Υπηρεσίας για το κεφάλαιο της δασοπυρόσβεσης ή και αντίστοιχα των πλημμυρών.

Για τις αποζημιώσεις το είπα. Το επιχειρησιακό το είπα, με συγκέντρωση της προσοχής μου στο βαθμό επικινδυνότητας. Λέω τις παρατηρήσεις για το πολιτικό μέρος του πορίσματος και συνήθως υπενθυμίζω το μειονέκτημα ότι δεν περνάνε από το δημόσιο λογιστικό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Θα μπορούσατε, όμως, κύριε Υπουργέ, να κάνετε μια άτυπη σύσκεψη με τους εκπροσώπους των κομμάτων και να το συζητήσετε μαζί τους.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Κάνω καθημερινά. Οι ιδέες που έχω την τιμή να εκθέτω ενώπιόν σας, οι εφαρμογές που κάνουμε, δεν είναι από κάποιο μονήρη φιλόσοφο. Συνεδριάζουμε με τους υπηρεσιακούς παράγοντες οι ίδιοι με τα συναρμόδια Υπουργεία και καταλήγουμε.

Τέλος, θέλω να διαμαρτυρηθώ εντόνως προς τον κ. Μαγκριώτη και εν τίνι μέτρω προς τον κ. Τζέκη, διότι με κατηγόρησαν για τη χρήση. Ο κ. Μαγκριώτης αφιέρωσε μακρά παράγραφο για τη χρήση του όρου και με λειοδότησε, επειδή αναγνωρίζω την έννοια της θεομηνίας. Ε, δεν είμαι τόσο γενναίος ή τόσο ορθολογιστής, όσο εσείς. Την έννοια της θεομηνίας υπενθυμίζω ιστορικά την αποδέχονται οι παγανιστές, οι δωδεκαθεϊστές, οι χριστιανοί, οι βουδιστές, οι μουσουλμάνοι. Τι να κάνω, είμαι και εγώ σ' αυτόν τον παλιό ιστορικό ρυθμό. Εσείς

έχετε φύγει πολύ μπροστά και δεν λέτε ποτέ «Ο Θεός βοηθός»!

Έτσι, λοιπόν, εκτιμώ πάρα πολύ τη διαφωτιστική αυτάρκειά σας και αυταρέσκειά σας, αλλά εγώ μένω και λιγάκι στην επίκληση του Θεού, η οποία δεν ακυρώνει, ούτε τις προγραμματικές μου πρόνοιες, ούτε τις επιχειρησιακές μου εφαρμογές για το καλύτερο αποτέλεσμα.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Μη με ενοχλείτε τώρα, να κάνετε αυτολογιοκρισία νωρίτερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, ακούστε τον κύριο Υπουργό.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Αυτά είχα να σας πω, κύριοι συνάδελφοι.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: ... (δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Τζέκη, ο κύριος Υπουργός εξέφρασε κατά τρόπο σαφή και τις φιλοσοφικές του θέσεις και τις πολιτικές του απόψεις, όπως έκανε πάντα, όχι από τη θέση του Υπουργού, αλλά και του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου.

Ο κ. Μαγκριώτης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κάποτε έλεγαν «στρίβειν διά του αρραβώνος», τώρα «στρίβειν διά του Θεού» ο κ. Πολύδωρα.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Εγώ;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Φαντάζομαι ότι παρέλειψε τότε ο κ. Παυλόπουλος –τώρα έφυγε με το κυβερνητικό κλιμάκιο στη Θεσσαλονίκη για τη σύσκεψη του Υπουργείου Μακεδονίας-Θράκης– να προτείνει και ένα ευχέλαιο. Γιατί δεν μπορώ να καταλάβω γιατί αυτός ο Θεός, που τόσο τον αγαπάτε, σας στέλνει όλες αυτές τις θεομηνίες. Τέτοια μεγάλη δοκιμασία; Την πίστη σας θέλει να δοκιμάσει, την αντοχή σας ή την αποτελεσματικότητά σας; Πάντως, σας αποκαλύπτεται κάθε φορά.

Ακόμη, κύριε Πολύδωρα, ας φτάσουμε στο 18ο αιώνα, στο Διαφωτισμό. Νομίζω ότι πρέπει να κάνετε και εσείς αυτό το βήμα. Ο καθένας βέβαια έχει την ελευθερία της συνείδησής του να πιστεύει ό,τι θέλει, όποια δοξασία. Νομίζω, όμως, ότι στον 21ο αιώνα είναι καλό να προλαμβάνουμε, είναι καλό να μελετούμε, είναι καλό να σχεδιάζουμε και, δόξα τω Θεώ, η επιστήμη και η εμπειρική παρατήρηση μας έχουν δώσει όλα τα όπλα και όλες τις προϋποθέσεις.

Ελπίζω, λοιπόν, να τα πάρετε υπόψη ως Κυβέρνηση από εδώ και εμπρός. Γιατί αν έχοντας αυτές τις δοξασίες, θεωρείτε ότι οι βαθμοί επικινδυνότητας «3» και «4» είναι το ίδιο, τότε πράγματι κάνετε μέγα λάθος. Ή δεν γνωρίζετε τι σχεδιασμό και τι μέτρα περιλαμβάνει ο βαθμός επικινδυνότητας «3» και αντίστοιχα ο «4» ή αν συνεχίσετε να θεωρείτε ότι είναι το ίδιο πράγμα ή ότι λειτουργήσατε ως να είχαμε βαθμό επικινδυνότητας «4», τότε θα θρηνησουμε και για νέες τραγωδίες. Γιατί αν είχαμε βαθμό επικινδυνότητας «4», κύριε Πολύδωρα, θα είχαν σταλεί, προληπτικά τουλάχιστον, δέκα πυροσβεστικά από τη Θεσσαλονίκη, γιατί ξέρετε ότι πέραν της διάταξης που υπάρχει στη Χαλκιδική...

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Τα οποία δεν μπορούσαν να κινηθούν για τριάντα πέντε τουλάχιστον λεπτά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Αυτό θέλω να πω, κύριε Πολύδωρα.

Είναι μια διάταξη από τα προηγούμενα χρόνια και χαιρόμαστε που την αναγνωρίζετε, όπως αναγνωρίσατε και την αναβάθμιση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας τα προηγούμενα χρόνια, γιατί στα δυόμισι χρόνια τα δικά σας τίποτα δεν έχετε κάνει. Διατηρείτε αυτό το επίπεδο του αξιόμαχου των προηγούμενων χρόνων, όμως όσο περνάει ο χρόνος, πολλοί βγαίνουν σε σύνταξη. Χρειάζεται επικαιροποίηση των σχεδίων. Χρειάζεται νέος κόσμος και αυτό δεν το προχωράτε. Εάν, λοιπόν, είχαμε βαθμό επικινδυνότητας «4», τότε θα είχατε στείλει προληπτικά –το τονίζω– δέκα τουλάχιστον πυροσβεστικά οχήματα από τη Θεσσαλονίκη. Αυτό προβλέπει το σχέδιο.

Δεύτερον, δεν θα επιτρεπόταν να φύγουν τα δύο μεγάλα καινούργια CL-415 παντός καιρού, που έφυγαν από τη Θεσσαλονίκη. Συνεπώς δεν θα είχαμε το δίλημμα εάν είχε μπουρίνι ή όχι εκείνη την ώρα στο αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης. Αυτά τονίζουμε και λέμε, κύριε Πολύδωρα και αυτά δυστυχώς δεν μπο-

ρείτε να τα καταλάβετε και να τα αναγνωρίσετε ούτε και με τη φώτιση του Θεού. Και το τονίζω αυτό, γιατί είναι πάρα πολύ σημαντικό. Δεν θα μπορούσε ο κ. Κόης να στείλει το μεσημέρι της Δευτέρας τα δύο CL-415, τα καινούργια και μεγάλα παντός καιρού πυροσβεστικά αεροπλάνα;. Εκτός περιοχής, θα ήταν δεσμευμένα εκεί, για να απογειωθούν την κρίσιμη στιγμή, ώστε να κτυπήσουν τη φωτιά την ώρα της έκρηξης της, την ώρα δηλαδή που ξεκινά, για να έχουμε μηδενισμό -περιορισμό θα το πω εγώ- των καταστροφών. Και δεν θα έκαναν τέσσερις ώρες για να φτάσουν τα πυροσβεστικά -λόγω της μεγάλης κίνησης στην περιοχή- από τη Θεσσαλονίκη, αφού άναψε η φωτιά και μετά ειδοποιήθηκαν. Θα ήταν ήδη εκεί και θα προλάμβαναν το κακό. Αυτή είναι η διαφορά ανάμεσα στους βαθμούς «3» και «4». Και αυτό είναι ευθύνη της ηγεσίας της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και πρέπει να το αναγνωρίσετε, για να μην ξαναθρηνησουμε και για νέες τραγωδίες.

Εγώ θεωρώ επίσης θετικό αυτό που είπε ο κ. Ζώης, ότι υπάρχει το νομικό πλαίσιο -και ο κ. Πολύδωρας το είπε- για το συντονισμό. Υπάρχουν οι Νομαρχιακές Επιτροπές Πολιτικής Προστασίας και η Γενική Γραμματεία στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Υπάρχουν τα σχέδια και όλα αυτά βέβαια είναι των προηγούμενων χρόνων. Αλλά σημασία έχει πόσο επικαιροποιούνται αυτά τα σχέδια. Πρέπει να σας πω ότι τρομαγμένοι πολίτες εκείνο το βράδυ μας τηλεφωνούσαν και έλεγαν ότι έρχεται η Πυροσβεστική Υπηρεσία -ειδικά στο Πευκοχώρι, σας το λέω συγκεκριμένα- αλλά δεν έχει στα χέρια της το σχέδιο. Τέτοια έλλειψη προετοιμασίας υπήρχε. Φαίνεται ότι δεν είχε γίνει -γιατί γίνεται κάθε χρόνο μία άσκηση- μία προετοιμασία την άνοιξη. Δεν είχαν το σχεδιάγραμμα για το πού είναι οι κρουνοί, για να μπορέσουν άμεσα να πάρουν νερό για την κατάσβεση. Ένας πανικός στην ίδια την Πυροσβεστική Υπηρεσία! Με αυταπάτηση βεβαίως δούλεψαν οι πυροσβέστες και κανείς δεν θα πει ότι έχουν άδικο. Και ολίγα λέει ο πρόεδρος του Ηνωμένου Βασιλείου. Και πρέπει να το πούμε αυτό.

Όμως αυτούς τους πυροσβέστες και τους δασοπυροσβέστες, καθώς και τους εποχικούς, τους αντιμετωπίσατε, κύριε Υπουργέ, στα εγκαίνια της Έκθεσης στη Θεσσαλονίκη, όταν διαδήλωναν για τα δίκαια θεσμικά εργασιακά τους αιτήματα, με τα Μ.Α.Τ. και με δακρυγόνα.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΝΤΟΥΒΑΛΟΣ: Για ποιους μιλάτε;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ: Πότε έγινε αυτό;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Το βράδυ των εγκαινίων της Έκθεσης.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΝΤΟΥΒΑΛΟΣ: Δεν συνέβη τέτοιο πράγμα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Σας παρακαλώ, ήμασταν εκεί. Εάν δεν ήσασταν, τουλάχιστον μην ομνείτε. Μιλώ για τους εποχικούς πυροσβέστες που ήταν πρώτοι στη γραμμή, μαζί βεβαίως με τους μονίμους.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Ελπίζατε να διαδηλώσουν.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ: Σήμερα τους είχε ο κύριος Υπουργός στην επιτροπή. Σήμερα τους είχαμε και τους ακούσαμε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Παρακαλώ, κύριε Ζώη.

Εκείνο το βράδυ, λοιπόν, αυτά τα παιδιά με αυταπάτηση αγωνίστηκαν και το αναγνώρισε ο κύριος Υπουργός, το αναγνωρίζει και σήμερα. Στα δίκαια αιτήματά τους απαντήσατε με Μ.Α.Τ. και δακρυγόνα.

Το τρίτο θέμα που θέλω να θίξω: Είπατε ότι θα τοποθετήσετε παντού, σε όλους τους δασικούς και αγροτικούς δρόμους, κρουνοί. Καλό μας ακούστηκε. Και πρέπει να σας πω ότι αυτός ο σχεδιασμός υπάρχει στη Χαλκιδική, για παράδειγμα, σε πολλά επίκαιρα σημεία. Θέλουμε να μας πείτε, όμως, αν αυτό είναι μία έκθεση ιδεών, γιατί έτσι μας φάνηκε ή αν είναι ένα σχέδιο. Και επειδή -όπως πολύ σωστά είπατε για το πόρισμα της Διακομματικής Επιτροπής της Βουλής- καλά είναι τα σχέδια, οραματικά και πολλές φορές συμψηφίζουν αντιτιθέμενες απόψεις, αλλά όλα είναι υπό την αίρεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, μπορείτε να μας πείτε ποια κονδύλια είχατε στον τρέχοντα προϋπολογισμό, στον προηγούμενο και στο σημερινό και ποια θα έχετε στον επόμενο για την ανάπτυξη αυτού του

δικτύου κρουνών για τη δασοπυρόσβεση; Διότι είναι εύκολη η έκθεση ιδεών, δύσκολη όμως η πραγματικότητα.

Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε. Είπα πάλι προηγουμένως ότι εδώ εμείς μεταφέρουμε τη φωνή της αγωνίας, της ανασφάλειας που νοιώθουν οι κάτοικοι της περιοχής. Και δεν ήλθαμε μόνο για να μεταφέρουμε αυτήν τη φωνή της αγωνίας, γιατί ήταν δέσμευση του Προέδρου μας στην εκεί επίσκεψη, αλλά φέρνουμε και προτάσεις και οι προτάσεις μας αναφέρονται και στην επερώτηση. Τις συζητήσαμε με τους εκπροσώπους των φορέων της περιοχής, με κατοίκους και τις βρήκαν πάρα πολύ λογικές και ρεαλιστικές, γιατί απαντούν στα προβλήματα. Πρώτον, πρέπει να γίνει αποκατάσταση των ζημιών, με πρώτα τα αντιπλημμυρικά έργα. Σήμερα το πρωί, την ημέρα δηλαδή που συζητείται η επερώτηση, πήγαν οι πρώτοι είκοσι-από τους τριακόσιους που έχετε υποσχεθεί- έκτακτοι υπάλληλοι στο δασαρχείο, οι οποίοι θα βοηθήσουν στην αποψίλωση και στην εξυγίανση του εδάφους, για να ακολουθήσουν και τα αντιπλημμυρικά έργα.

Ο κύριος Πρωθυπουργός στην Έκθεση της Θεσσαλονίκης, χρησιμοποίησε αυτόν τον ενεστώτα διαρκείας που έχουμε ανακαλύψει και στα νεοελληνικά, δανεικό από την αγγλική, σχετικά με το ότι αρχίζουν οι εργασίες αντιπλημμυρικής προστασίας. Καμία μέχρι σήμερα, κύριε Πρόεδρε. Σχεδιάζετε, λέει, οργανωμένη αναδάσωση. Κανένας σχεδιασμός δεν έχει γίνει, εκτός και αν όλα αυτά εννοεί ότι θα γίνουν, όπως και το σύνολο του κυβερνητικού έργου, στο τέλος της τετραετίας. Μα, όμως, ο κίνδυνος μιας καταστροφής από μια νεροποντή και μια πλημμύρα είναι καθημερινός. Υπήρχε χθες, υπήρχε προχθές και έχουν γίνει αυτές οι καταστροφές. Γι' αυτό, λοιπόν, άμεση αποκατάσταση και προστασία της περιοχής και των ανθρώπων!

Δεύτερον, οι αποζημιώσεις είναι ένα πολύ σημαντικό μέτρο για να ενισχυθεί η αυτοπεποίθηση του κόσμου, για να επενδύσει και να κτίσει και πάλι το μέλλον του εκεί, σε μια πολύ κρίσιμη και σημαντική περιοχή. Πρέπει να τους πείτε όχι ότι γενικά και αόριστα θα σας αποζημιώσουμε, αλλά το πότε, πόσα και πώς. Μίλησε ο κ. Δριβελέγκας για τους μελισσοκόμους, τους ελαιοπαραγωγούς, τους αγρότες, τους επαγγελματίες, τις μικρές επιχειρήσεις. Έχουμε καταστροφές και δεν έχουμε τη δυνατότητα και για τα επόμενα χρόνια της επιστροφής ή, αν θέλετε, της επαναφοράς των εισοδημάτων και των επαγγελμάτων.

Τέλος, θέλουμε το εθνικό σχέδιο και το πρόγραμμά σας, αλλά και την πρόταση προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, γιατί η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει τέτοια ταμεία για την αποκατάσταση και την υποστήριξη περιοχών που πλήττονται από καταστροφές. Ποιο είναι, λοιπόν, το πρόγραμμά σας για την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντολογική ανάταση της περιοχής σήμερα, αύριο ή σε βάθος μιας πενταετίας; Αυτό περιμένουν.

Εμείς έχουμε συγκεκριμένες προτάσεις, τις έχουμε καταθέσει στους φορείς, τις έχουν επικροτήσει και αυτές καταθέτουμε και σ' εσάς, για να μπορέσει η περιοχή να ξαναβρεί το νήμα της ζωής. Αυτές είναι οι θέσεις και οι προτάσεις μας και αυτή είναι η άποψη και η θέση μας, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ πολύ και πάλι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε, κύριε Μαγκριώτη.

Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Συνήθως οι προτάσεις του Π.Α.Σ.Ο.Κ., κύριε Πρόεδρε, όταν δεν είναι αόριστες, είναι ανεπίδεκτες πολιτικής επεξεργασίας και όταν είναι δεκτικές πολιτικής επεξεργασίας, απορρίπτονται από τον ελληνικό λαό, όπως συνέβη προσφάτως, δηλαδή πριν από δύο-μισι χρόνια. Συνεπώς λιγότερη αυταρέσκεια δεν βλέπτε, πρώτον.

Δεύτερον, δεν θέλω και τόσο πολύ να είσατε διαλεκτικά και λογικά ανώτεροι εμού. Ας είσατε λίγο. Έ, και εγώ δύναμαι να κατανοήσω τη διαφορά του βαθμού «3» από τον «4» και στο πεδίο του χαρακτηρισμού των κλιματολογικών συνθηκών και της επικινδυνότητας. Σας ευχαριστώ που μου θυμίζετε τη διαφορά και κάνετε και τον κόπο να μου την αναλύσετε, αλλά δεν ωφελεί τη συζήτηση. Εγώ σας είπα ότι λειτουργήσαμε σαν να

ήταν «4» ο βαθμός επικινδυνότητας. Ξεχνάτε και ένα νόμο που λέγεται –να σας τον πω και βαρβαριστί- «the law of diminishing effect», ο νόμος της φθίνουσας αποδόσεως.

Συνεπώς, εσείς που θέλετε να κρατάτε ένα επίπεδο και εγώ σπεύδω να σας το αναγνώρισω, μη μου λέτε ότι θα είναι όλος ο στόλος στη Θεσσαλονίκη και θα βελτιωθεί το πράγμα ή ότι όλος ο χερσαίος στόλος θα είναι στους δρόμους προς τη Χαλκιδική και θα βελτιωθεί το πράγμα, διότι θα φέρουν συνωστισμό και δεν θα μπορούν ούτε να επιχειρήσουν, σύμφωνα με το νόμο της φθίνουσας αποδόσεως των μέσων και του δυναμικού.

Στο προκείμενο. Η βραδύτητα ήταν τριάντα πέντε λεπτά και οφειλόταν στο ότι δεν μπορούσαν να απογειωθούν από τη Θεσσαλονίκη. Το είπαμε χίλιες φορές. Απεγειώθηκαν, επεχείρησαν για λίγο, ήρθε το σκοτάδι και τους απηγόρευσε να επιχειρήσουν κατά την κρίσιμη ώρα των δύο πρώτων ωρών της νύχτας. Οι επίγειες δυνάμεις έδρασαν αμέσως. Δεν μπορούσαν, όμως, να δράσουν με τόση αποτελεσματικότητα και λόγω του οδικού συστήματος της περιοχής και λόγω του συνωστισμού που προκαλείτο από τους ανθρώπους που έκαναν έξοδο. Διευκολύνουμε την έξοδο.

Κάπου στην πρωτολογία σας ανεφέρθη ότι έγινε μια ατυχή επιχείρηση για να διαπεραιωθούν από τη μια ακτή στο άλλο πόδι. Δεν μετέσχε καμία κρατική οντότητα στη λήψη αυτής της απόφασης και το ξέρετε πολύ καλά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ: Ο θάλαμος επιχειρήσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Μα, το ξέρετε ότι δεν υπήρξε πρωτοβουλία. Υπήρξε αυτό που υπήρξε. Πέφτανε επάνω στα σκοτάδια του λιμενικού οι πολλές και έκαναν δύο δρομολόγια. Τα ξέρετε πολύ καλά. Δεν υπάρχει απόφαση διαπεραιώσης, γιατί είναι και ανόητο στο κάτω-κάτω. Δηλαδή τι; Από τη θάλασσα θα γλυτώσει;

Να συνεννοούμεθα πάνω σε δεδομένα. Δεν υπάρχει απόφαση κρατικού οργάνου, κεντρικού ή περιφερειακού που να αποφασίζει αυτήν τη λύση της διαπεραιώσης των ανθρώπων από τη μια ακτή στο άλλο πόδι.

Τέλος, για να μην είστε τόσο ένδοξοι για το ΠΑ.ΣΟ.Κ., εγώ είμαι μεγάλυμος και σας λέω ότι το 1998 ήταν καλή η απόφαση για τη μεταφορά της δασοπυρόσβεσης στο Πυροσβεστικό Σώμα. Αλλά από το 1998 μέχρι φέτος, δεν έκαναν στοίχιση καθόλου με προσωπικό οι σχεδιαστές και εφαρμοστές των προηγούμενων κυβερνήσεων. Εγώ έκανα με εντολή του Καραμανλή –εξακόσιους φέτος- έγκυρο και αδιάβλητο διαγωνισμό, για τον οποίο είμαι υπερήφανος και είναι η μόνη στελέχωση σε προσωπικό, που πραγματοποιήθηκε σε διάρκεια πέντε ετών. Γηράσκει το προσωπικό, το αποδέχομαι. Ο εναέριος στόλος χρειάζεται μερική ανανέωση. Έχουμε δεσμευθεί και θα τα φτιάξουμε. Η πρόληψη κατοχυρώνεται σχεδιαστικά –όχι με δική μου έκθεση ιδεών- και θα δείτε τα αποτελέσματα τάχιστα.

Θέλω να σημειώσω σαν κατακλείδα για τις παρατηρήσεις σας, κύριε Μαγκριώτη, κύριε Κοινοβουλευτικέ Εκπρόσωπε και σχετικά με την παραχάραξη αυτής της ορολογίας που κάνατε –και καταλήγω μ' αυτό- ότι σας ήξερα για ευλαβή. Όχι μόνο καρφωμένο στο Διαφωτισμό του 19ου αιώνα, αλλά για ευλαβή. Έτσι είμαστε εμείς και δεν είμαστε οι μόνοι ευλαβείς στον πλανήτη. Θέλω να δούμε την ευλάβεια όχι με καμιά θρησκοληψία, αλλά με εκτίμηση των ορίων των ανθρωπίνων δυνατοτήτων. Μήπως ακούσατε για «Καρίνα» και Νέα Ορλεάνη; Μήπως ακούσατε για τις πλημμύρες της Βέρνης και τις πλημμύρες του Δούναβη, για τις πυρκαγιές σε όλη τη νότια Κίνα, εκτός από την Καλιφόρνια, που σας ανέφερα προηγούμενως;

Αυτή είναι η κατάσταση όσον αφορά την ορθολογική αξία του Διαφωτισμού, τη δική μου, σε σχέση προς τη συνειδητοποίηση των ορίων των ανθρωπίνων δυνατοτήτων, σε σχέση προς τις άλλες δυνάμεις, της φύσεως, σε σχέση προς τις θεομηνίες και τις καταστροφές. Να συνταχθούμε σε αληθή και ουσιαστική πολιτική βάση. Να συναντηθούμε εμείς όλοι εδώ στην Αίθουσα, προκειμένου να οργανώσουμε, έτσι όπως είπα στην πρωτολογία μου, την πρόληψη και καταστολή για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Δεν θέλω να κερδοσκοπήσω εγώ αναμνησκόμενος τους επτά νεκρούς των Ιωαννίνων και τους τρεις νεκρούς

του Υμηττού και της Σάμου. Δεν είναι ωφέλιμο, σας το είπα, αλλά μη με προκαλείτε ως ένδοξοι και σχεδιαστές και νομοθέτες και εφαρμοστές.

Ναι, έχουμε πράξει το καθήκον μας και θα το πράξουμε καλύτερα με την πρόληψη και το συντονισμό της καταστολής.

Σας ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο για μισό λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ορίστε, έχετε το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Θέλω να δηλώσω κατηγορηματικά ότι δεν είχα καμία πρόθεση να υποτιμήσω τη νοημοσύνη του κυρίου Υπουργού. Νομίζω, όμως, ότι είναι ευεργετική η παρέμβασή μου, πρώτον, γιατί έκανε μια πολύ καλή διευκρίνιση στο τέλος, μιλώντας για τα όρια του ανθρώπου. Αυτό δεν σημαίνει ότι επειδή ο άνθρωπος έχει όρια στο να ερμηνεύσει, στο να εξηγήσει ή στο να πράξει κάποια πράγματα, θα δένει από 'κει και πέρα τα χέρια του και θα περιμένει άλλου είδους βοήθειες. Ο άνθρωπος πρέπει να προσπαθεί για το καλύτερο.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Όχι, βέβαια. Είναι αυτονόητο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Πολύ καλή, λοιπόν, η ερμηνεία σας. Νομίζω ότι είστε σε καλό δρόμο κύριε Πολύδωρα.

Δεύτερον, θέλω να πω στον κ. Πολύδωρα σχετικά μ' αυτά που λέει τώρα, ότι αν αναζητήσει τα Πρακτικά της Βουλής, θα δει ότι σε κάθε τέτοια συζήτηση στη Βουλή για κάποια καταστροφή ή τραγωδία ή –κατ' αυτόν θεομηνία- η τότε αξιωματική αντιπολίτευση, ο Αρχηγός της, κ. Καραμανλής και σημερινός Πρωθυπουργός, ζητάγε κάθε φορά την παραίτηση Υπουργού.

Σήμερα, λοιπόν, η Νέα Δημοκρατία έρχεται και λέει ότι «Είναι πέρα από τα όριά μας. Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα. Μη μας ζητάτε, λοιπόν. Σε άλλα κράτη και σε άλλες χώρες γίνονται μεγαλύτερες καταστροφές». Μα και τότε υπήρχαν μεγαλύτερες καταστροφές σε άλλα κράτη και σε άλλες χώρες. Το λιγότερο που οφείλω να πω, κύριε Πολύδωρα, είναι ότι αλλάζουν οι ρόλοι. Δεν λέω, λοιπόν, ότι εμείς παίρνουμε το δικό σας ρόλο, όπως ήταν μέχρι χτες, γιατί εμείς δεν ήρθαμε να ζητήσουμε παραίτησεις Υπουργών ούτε εσείς παίρνετε το δικό μας ρόλο, όταν τότε και εμείς αναζητούσαμε τα όρια του κρατικού μηχανισμού και της αποτελεσματικότητάς του.

Λοιπόν, είναι καλό αφού σας εμπιστεύθηκε ο ελληνικός λαός, να ανταποκριθείτε στις προσδοκίες του, να υλοποιήσετε τις δεσμεύσεις σας και πάνω απ' όλα, να ανταποκριθείτε στις αγωνίες που νιώθουν. Και οι κάτοικοι της Κασσάνδρας, οι αγρότες, οι εργαζόμενοι, οι επαγγελματίες και της ευρύτερης περιοχής νιώθουν αβεβαιότητα, ανασφάλεια και αγωνία. Σας καταθέσαμε τις συγκεκριμένες επιστολές τους, των φορέων της περιοχής, τα γινώριζετε πάρα πολύ καλά. Μην επιάρεστε για το έργο που πραγματοποιήσατε.

Δεν είμαι εγώ αυτός που θα πω ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. τα έκανε όλα καλά τα προηγούμενα χρόνια, ότι ήταν απολύτως και καθολικά αποτελεσματικό στη δασοπυρόσβεση, στην καταστολή και στην πρόληψη. Εσείς, όμως, αναγνωρίσατε ότι ειδικά από το 1998 και μετά, υπήρξε μια γενναία στροφή στην πολιτική, μια αναβάθμιση και μια επάρκεια την οποία σ' ένα βαθμό τη συντηρείτε, αλλά δυστυχώς δεν την επεκτείνετε και βαθμιαία την απαξιώνετε, γιατί το διαγωνισμό για την πρόσληψη των υπαλλήλων της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας του 2003, δυστυχώς δεν τον ολοκληρώσατε, τον καταργήσατε και γι' αυτό ακριβώς υπάρχει η μεγάλη ψαλίδα, το μεγάλο κενό.

Αυτές τις ευθύνες θέλω να τονίσουμε, κύριε Πρόεδρε και να ξαναπώ ότι δεν θεωρούμε πανάκεια τις προτάσεις μας. Τις καταθέσαμε με τον Πρόεδρό μας στους ανθρώπους της περιοχής και τους φορείς, τις βρήκαν ενδιαφέρουσες και ρεαλιστικές. Αυτές τις προτάσεις καταθέτουμε τώρα και σ' εσάς και παρακαλώ, σκύψτε και δουλέψτε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Εγώ θέλω να σημειώσω, τελειώνοντας, αφού δεν θέλει να μιλήσει ο κύριος Υπουργός, ότι σπάνια κλείνουν συνεδριάσεις κοινοβουλευτικού ελέγχου χωρίς να πάρει το λόγο ο Υπουργός. Και αυτό αποτελεί μια μεγαλοπρέπεια εκ μέρους του παρισταμένου Υπουργού, γιατί

συνήθως οι Υπουργοί θέλουν να έχουν τον τελευταίο λόγο. Αυτό συνιστά σπουδαίο κοινοβουλευτικό ήθος, το οποίο δεν ξεχνάει ο Βύρων Πολύδωρας, αφού ήθησε χρόνια ολόκληρα σ' αυτά εδω τα έδρανα.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης: «Αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος, αναβάθμιση της αποστολής του και άλλες διατάξεις».

Επίσης, οι Ειδικές Μόνιμες Επιτροπές Αποδήμου Ελληνισμού, Έρευνας και Τεχνολογίας, Ισότητας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Περιφερειών και Προστασίας Περιβάλλοντος καταθέτουν τις εκθέσεις τους, σύμφωνα με το άρθρο 43Α, παράγραφος 6 του Κανονισμού της Βουλής.

(Οι προαναφερθείσες εκθέσεις καταχωρίζονται στα Πρακτικά και έχουν ως εξής:

**«ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΑ' – ΣΥΝΟΔΟΣ Β'
ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΠΟΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ**

ΕΚΘΕΣΗ

**ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΑΠΟΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ**

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Κατά τη Β' Τακτική Σύνοδο της ΙΑ' Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Απόδημου Ελληνισμού συνεστήθη με την υπ' αριθμ. 8455/6592 από 25.11.2005 απόφαση της Προέδρου της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής.

Η Επιτροπή συγκροτείται από 30 μέλη και αποτελέστηκε από τους Βουλευτές κ.κ. Ανέστη Αγγελή, Θεόφιλο Βασιλείου, Ιωάννη Γιαννέλλη-Θεοδοσιάδη, Σταύρο Δαϊλάκη, Σταύρο Καλαφάτη, Γεώργιο Καρασμάνη, Κωνσταντίνο Καρρά, Σταύρο Κελέτση, Κωνσταντίνο Κιλτίδη, Νικόλαο Κορτσάρη, Θεόφιλο Λεονταρίδη, Ευάγγελο Μειμαράκη, Βασίλειο Πάππα, Παρθένα Φουντουκίδου, Αντώνιο Φούσα, Ηλία Φωτιάδη, Ευγένιο Χαϊτίδη, Αντώνη Αντωνίου, Βασίλειο Γερανίδη, Ιωάννη Μαγκριώτη, Χρυσάνθη Μανωλιά, Γρηγόριο Νιώτη, Γεώργιο Ντόλιο, Εμμανουήλ Στρατάκη, Ευαγγελία Σχοινάρη – Ηλιάκη, Κωνσταντίνο Τσίμα, Ανδρέα Φούρα, Απόστολο Φωτιάδη, Νικόλαο Γκατζή και Νικόλαο Κωνσταντόπουλο.

Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη, στις 30 Νοεμβρίου 2005, ο κ. Ευγένιος Χαϊτίδης. Το αξίωμα του Α' Αντιπροέδρου της Επιτροπής κατέλαβε ο κ. Γρηγόριος Νιώτης, του Β' Αντιπροέδρου ο κ. Νικόλαος Γκατζής και του Γραμματέως ο κ. Νικόλαος Κωνσταντόπουλος.

Ο Βουλευτής κ. Ευάγγελος Μειμαράκης, που περιελαμβάνετο στην αρχική σύνθεση της Επιτροπής, αντικατεστάθη από τον Βουλευτή κ. Παναγιώτη Σκανδαλάκη, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1846/1471 από 7 Μαρτίου 2006 απόφαση της Προέδρου της Βουλής. Επίσης, με την υπ' αριθμ. 9054/7057 από 13 Δεκεμβρίου 2005 απόφαση της Προέδρου της Βουλής τοποθετήθηκε ως μέλος της Επιτροπής η Βουλευτής κυρία Αικατερίνη Σηφουνάκη – Περγεπέ.

Αντικείμενο της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 43Α' του Κανονισμού της Βουλής, είναι:

«η διατήρηση και προαγωγή των σχέσεων και των δεσμών της Εθνικής Αντιπροσωπείας και του Ελληνικού Λαού με τον απανταχού Ελληνισμό, ο συντονισμός των δράσεων της Βουλής των Ελλήνων και του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού, η μελέτη των προβλημάτων των Αποδήμων Ελλήνων, η προώθηση της επίλυσής τους, καθώς και η ενίσχυση των σχέσεων με τα ελληνικά καταγωγής μέλη άλλων κοινοβουλίων».

Η δράση της Επιτροπής αποσκοπεί στην ανάδειξη του ενδιαφέροντος του Ελληνικού Κοινοβουλίου για τον Οικουμενικό Ελληνισμό, ενώ προτεραιότητά της αποτελούν τα εκπαιδευτικά και πολιτιστικά ζητήματα, τα θέματα επικοινωνίας και η προβολή των ελληνικών θέσεων στο εξωτερικό.

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 23 συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας 65 ωρών, κατά τις οποίες κλήθηκαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της, Υπουργοί, Υφυπουργοί και Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων, Πρόεδροι Οργανισμών και στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης, Ακαδημαϊκοί Καθηγητές και εκπρόσωποι Σωματείων και Οργανώσεων, όπως εμφανίζεται στο αντίστοιχο κεφάλαιο της Έκθεσης.

II. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Συνεδρίαση της 18ης Οκτωβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

α) Συζήτηση για τη συνεδρίαση του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.), που πραγματοποιείται στη Θεσσαλονίκη, από 14 έως 16 Οκτωβρίου 2005.

β) Εκπαιδευτικά ζητήματα των Ομογενών.

2. Συνεδρίαση της 20ης Οκτωβρίου 2005

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Συνέχιση της συζήτησης για εκπαιδευτικά ζητήματα των Ομογενών.

β) Ενημέρωση από τον Υφυπουργό Εξωτερικών, κ. Παναγιώτη Σκανδαλάκη, για το Πρόγραμμα Φιλοξενίας Ομογενών στην Ελλάδα και τις λοιπές δραστηριότητες της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού.

3. Συνεδρίαση της 22ας Νοεμβρίου 2005

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Ενημέρωση για την πορεία υλοποίησης των διμερών Συμφωνιών, μεταξύ Ελλάδος και άλλων Χωρών σε θέματα Παιδείας.

β) Συζήτηση σχετικά με τη Δορυφορική Τηλεόραση και το Πέμπτο Πρόγραμμα της Ελληνικής Ραδιοφωνίας (ΕΡΑ 5 - "Η Φωνή της Ελλάδας").

4. Συνεδρίαση της 24ης Νοεμβρίου 2005

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Συζήτηση για Στρατολογικά θέματα Ομογενών.

β) Συζήτηση προτάσεων, σχετικά με τον εκτελεστικό του Συντάγματος νόμο για το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού.

5. Συνεδρίαση της 30ης Νοεμβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εκλογή Προεδρείου.

6. Συνεδρίαση της 14ης Δεκεμβρίου 2005

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Συζήτηση σχετικά με τη στεγαστική αποκατάσταση παλιννοστούντων Ομογενών από την πρώην Σοβιετική Ένωση.

β) Ομογενειακά χωριά.

7. Συνεδρίαση της 14ης Δεκεμβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Προγραμματισμός του έργου της Επιτροπής για τη Β' Σύνοδο και συγκρότηση Υποεπιτροπών.

8. Συνεδρίαση της 18ης Ιανουαρίου 2006

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Συζήτηση για την εξέλιξη του Προγράμματος Στεγαστικής Αποκατάστασης Παλιννοστούντων Ομογενών από την πρώην Σοβιετική Ένωση.

β) Ενημέρωση από αντιπροσωπεία της Ελληνικής Κοινότητας του Μόντρεαλ, για θέματα που απασχολούν τους Ομογενείς του Καναδά.

9. Συνεδρίαση της 31ης Ιανουαρίου 2006

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από :

α) Τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, κ. Ανδρέα Λεουδή, σχετικά με την εξέλιξη του Προγράμματος

Στεγαστικής Αποκατάστασης Παλιννοστούντων Ομογενών από την πρώην Σοβιετική Ένωση.

β) Τον Διευθυντή του Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων, κ. Σπυρίδωνα Κουζινόπουλο, σχετικά με την προβολή θεμάτων του Απόδημου Ελληνισμού, μέσω του Πρακτορείου και

γ) Τον Πρόεδρο του Έκτου Παγκοσμίου Συνεδρίου Ποντίων, κ. Δημήτριο Τομπουλίδη.

10. Συνεδρίαση της 14ης Φεβρουαρίου 2006

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από:

α) Τους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών Θεσσαλίας και Αττικής, κ.κ. Φώτιο Γκούπα και Χαράλαμπο Μανιάτη, αντίστοιχα, σχετικά με την εξέλιξη του Προγράμματος Στεγαστικής Αποκατάστασης Παλιννοστούντων Ομογενών από την πρώην Σοβιετική Ένωση.

β) Την Πρόεδρο του Κέντρου Μελέτης και Ανάπτυξης του Ελληνικού Πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας, κυρία Ανθή Πορφυριάδου, σχετικά με τις δραστηριότητες του Κέντρου.

11. Συνεδρίαση της 16ης Φεβρουαρίου 2006

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από:

α) Τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Ηπείρου, κ. Δημήτριο Πανοζάχο, σχετικά με την εξέλιξη του Προγράμματος Στεγαστικής Αποκατάστασης Παλιννοστούντων Ομογενών από την πρώην Σοβιετική Ένωση.

β) Τον Δήμαρχο της Πρώτης Σερρών, κ. Κωνσταντίνο Αστρίνη, σχετικά με την "Πανελλήνια Μαθητιάδα".

12. Συνεδρίαση της 16ης Μαρτίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τον Γενικό Γραμματέα Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, κ. Δημήτριο Κωστόπουλο, για ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά θέματα Ομογενών, που διαβιούν στην Αυστραλία.

13. Συνεδρίαση της 16ης Μαρτίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τον Καθηγητή του Πανεπιστημίου Κρήτης, κ. Μιχάλη Δαμανάκη, για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα "Παιδεία Ομογενών".

14. Συνεδρίαση της 11ης Απριλίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση, σχετικά με τις αποστολές αντιπροσωπειών στο Εξωτερικό.

15. Συνεδρίαση της 25ης Μαΐου 2006

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Ενημέρωση από τον κ. Δημήτριο Παπαναγιώτου, Ειδικό Σύμβουλο σε θέματα επικοινωνίας και τον κ. Νικόλαο Κούρτη, Διευθυντή των Διεθνών Τηλεοπτικών Εκπομπών της Ε.Ρ.Τ. Α.Ε., σχετικά με τη λειτουργία της δορυφορικής τηλεόρασης.

β) Συζήτηση σχετικά με τη σύνταξη της προβλεπόμενης, από το άρθρο 43' Α' του Κανονισμού της Βουλής, Έκθεσης της Επιτροπής.

16. Συνεδρίαση της 30ης Μαΐου 2006

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Ενημέρωση από την Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, κυρία Μαριέττα Γιαννάκου, σχετικά με εκπαιδευτικά θέματα Ομογενών και θέματα, που συνδέονται με την εισαγωγή των Ελληνοκυπρίων στα Ελληνικά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

β) Συζήτηση σχετικά με τη σύνταξη της προβλεπόμενης, από το άρθρο 43' Α' του Κανονισμού της Βουλής, Έκθεσης της Επιτροπής.

γ) Ενημέρωση σχετικά με τις αποστολές αντιπροσωπειών στο εξωτερικό.

17. Συνεδρίαση της 13ης Ιουνίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση επί των εισηγήσεων Βουλευτών κ.κ. Σταύρου Καλαφάτη, Νικόλαου Κορτσάρη, Θεόφιλου Λεονταρίδη και Γεωργίου Καρασμάνη, στα πλαίσια της σύνταξης, της προβλεπόμενης από το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής, Έκθεσης της Επιτροπής.

18. Συνεδρίαση της 20ης Ιουνίου 2006

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Συζήτηση επί των εισηγήσεων Βουλευτών κ.κ. Κωνσταντίνου Καρρά και Σταύρου Κελέτη, στα πλαίσια της σύνταξης, της προβλεπόμενης από το άρθρο 43Α' του Κανονισμού της Βουλής, Έκθεσης της Επιτροπής.

β) Συγκρότηση Υποεπιτροπών για πραγματοποίηση επισκέψεων σε Ελληνικές Κοινότητες του Εξωτερικού.

19. Συνεδρίαση της 26ης Ιουλίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από την Πρόεδρο του Κέντρου Μελέτης και Ανάπτυξης του Ελληνικού Πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας, κυρία Ανθή Πορφυριάδου, σχετικά με τις δραστηριότητες του Κέντρου.

20. Συνεδρίαση της 29ης Αυγούστου 2006

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από το Προεδρείο της Επιτροπής:

α) για θέματα των Νέων Αιρετών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ευρώπης

β) για τις Παγκόσμιες Συνδιασκέψεις των Κυπριακών Ομογενειακών Οργανώσεων ΠΟΜΑΚ, ΠΣΕΚΑ, ΝΕΠΟΜΑΚ (23 και 24 Αυγούστου 2006).

21. Συνεδρίαση της 30ης Αυγούστου 2006

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από το Προεδρείο της Επιτροπής:

α) για τη συνεδρίαση της Περιφέρειας Ευρώπης του Σ.Α.Ε. στη Λευκωσία (18 - 20 Αυγούστου 2006)

β) για τη συνεδρίαση του Προεδρείου του Σ.Α.Ε. στη Λευκωσία (21 και 22 Αυγούστου 2006).

22. Συνεδρίαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Καταγραφή προβλημάτων και διατύπωση προτάσεων για εισήγηση σε προσεχή Παγκόσμια Συνέλευση του ΣΑΕ για εκπαιδευτικά θέματα.

23. Συνεδρίαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση για το ασφαλιστικό, την ανεργία, τα Δίκτυα Επισημών και Επιχειρηματιών Ελλήνων Ομογενών και σχετική εισήγηση σε προσεχή Παγκόσμια Συνέλευση του Σ.Α.Ε..

III. ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Απόδημου Ελληνισμού, με ομόφωνη απόφασή της, συγκρότησε εννέα (9) Υποεπιτροπές, αντικείμενο των οποίων είναι η μελέτη και επεξεργασία συγκεκριμένων θεμάτων, καθώς και η υποβολή σχετικών εισηγήσεων. Στις Υποεπιτροπές μετέχουν οι Βουλευτές, ως μέλη, που αναφέρονται κατωτέρω, σύμφωνα με επιλογή των ιδίων.

Η σύνθεση και το αντικείμενο των εργασιών των Υποεπιτροπών έχουν ως ακολούθως:

1. ΘΕΣΜΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

Αντωνία Αντωνίου
Εμμανουήλ Στρατάκης.
Απόστολος Φωτιάδης

2. ΝΟΜΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ

3. ΠΑΙΔΕΙΑ ΟΜΟΓΕΝΩΝ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ- ΕΔΡΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ –ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Ιωάννης Γιαννέλλης - Θεοδοσιάδης
 Σταύρος Δαϊλάκης
 Σταύρος Καλαφάτης
 Γεώργιος Καρασμάνης
 Κωνσταντίνος Καρράς
 Κωνσταντίνος Κιλτίδης
 Νικόλαος Κορτσάρης
 Θεόφιλος Λεονταρίδης
 Βασίλειος Πάππας
 Παρθένα Φουντουκίδου – Θεοδωρίδου
 Βασίλειος Γερανίδης
 Χρυσάνθη Μανωλιά
 Γεώργιος Ντόλιος
 Αικατερίνη Περγλεπέ – Σηφουνάκη
 Εμμανουήλ Στρατάκης
 Ευαγγελία Σχοιναράκη – Ηλιάκη
 Ανδρέας Φούρας

4. ΝΕΟΛΑΙΑ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΑΠΟΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Σταύρος Δαϊλάκης
 Σταύρος Καλαφάτης
 Κωνσταντίνος Καρράς
 Νικόλαος Κορτσάρης
 Αικατερίνη Περγλεπέ – Σηφουνάκη

5. ΔΙΑΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

Σταύρος Καλαφάτης
 Σταύρος Κελέτσος
 Βασίλειος Πάππας
 Παρθένα Φουντουκίδου – Θεοδωρίδου

6. ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ - ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ανέστης Αγγελής
 Θεόφιλος Βασιλείου
 Σταύρος Κελέτσος
 Παρθένα Φουντουκίδου – Θεοδωρίδου
 Ηλίας Φωτιάδης
 Χρυσάνθη Μανωλιά
 Εμμανουήλ Στρατάκης
 Ανδρέας Φούρας
 Απόστολος Φωτιάδης

7. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΠΟΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Ανέστης Αγγελής
 Θεόφιλος Βασιλείου
 Σταύρος Δαϊλάκης
 Γεώργιος Καρασμάνης
 Κωνσταντίνος Κιλτίδης
 Θεόφιλος Λεονταρίδης
 Αντωνία Αντωνίου

8. ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ – Σ.Α.Ε.

Ευαγγελία Σχοιναράκη – Ηλιάκη

9. ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΕΣ ΚΑΙ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΕΩΣ Ε.Σ.Σ.Δ.

Ιωάννης Γιαννέλλης – Θεοδοσιάδης
 Ηλίας Φωτιάδης
 Βασίλειος Γερανίδης
 Χρυσάνθη Μανωλιά
 Γεώργιος Ντόλιος
 Απόστολος Φωτιάδης

IV. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

ΠΑΙΔΕΙΑ

ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ & ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΠΟΔΗΜΩΝ

Εισήγηση του Βουλευτού κ. Σταύρου Καλαφάτη

Διανύουμε την εποχή, όπου οι πολύχρονες ανάγκες και οι δίκαιες απαιτήσεις των Αποδήμων ταυτίζονται με τις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης. Η νέα διακυβέρνηση της χώρας, καλείται να δώσει άμεσα λύσεις στα χρόνια προβλήματα της Ομογένειας, σε θεσμικό, μορφωτικό, διακρατικό και οικονομικό επίπεδο, αλλά παράλληλα να ανταποκριθεί και με αξιοπρέπεια

στις επιταγές της σύγχρονης εποχής.

Για τη νέα διακυβέρνηση της χώρας, τα θέματα παιδείας και ενημέρωσης των Αποδήμων απαιτούν τη χάραξη μιας ενιαίας μακρόχρονης εθνικής στρατηγικής, γιατί αφορούν περίπου 7 εκατομμύρια Ελλήνων.

Είναι γεγονός ότι σήμερα υπάρχει και πρόγραμμα και σχεδιασμός, γίνονται παρεμβάσεις και το έργο είναι σε εξέλιξη.

Το έργο αυτό αφορά στην εκπαίδευση, στην εκμάθηση της γλώσσας, αλλά και στην επιμόρφωση των Ομογενών.

Για να έχουμε, όμως, πλήρη εικόνα του παραγόμενου έργου αυτό, που προέχει είναι η αύξηση των Συντονιστικών Γραφείων. Και αυτό θα γίνει με την αποκεντρωμένη Εκπαιδευτική Διοίκηση Εξωτερικού.

Σήμερα υπάρχει αποκεντρωμένη Εκπαιδευτική Διοίκηση μόνο στη Γερμανία και ένα Συντονιστικό Γραφείο για 12 χώρες.

Επείγουσα, λοιπόν, ανάγκη είναι η ίδρυση περισσότερων Συντονιστικών Γραφείων ανά τον κόσμο, για να μπορούμε να ξέρουμε τι ακριβώς θέλουν οι Ομογενείς μας, γιατί όπως είναι γνωστό οι απαιτήσεις ποικίλλουν από χώρα σε χώρα και δεν σταματούν μόνον στην ελληνομάθεια, αλλά επεκτείνονται και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, η οποία απαιτεί:

- Ισότιμη μετατροπή των αμιγών ελληνικών σχολείων σε δίγλωσσα, έτσι ώστε να υπάρχει άμεση πρόσβαση των Ελληνοπαίδων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των χωρών που ζουν.

- Θεματική βελτίωση και αύξηση της χρηματοδότησης των Μορφωτικών Προγραμμάτων, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της σύγχρονης εποχής.

- Ενίσχυση των Εκπαιδευτικών Μνημονίων Συνεργασίας με τα αντίστοιχα Υπουργεία Παιδείας των χωρών.

- Επέκταση των διμερών συμφωνιών σε θέματα παιδείας, με κράτη πέραν της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, της Αλβανίας και της Αυστραλίας, έτσι ώστε να τύχει των βελτιωτικών ρυθμίσεων όλη η μαθητική κοινότητα των Αποδήμων.

- Συνεχί χρηματοδότηση του Αρσακείου στα Τίρανα, την πίεση των ενεργειών μας προς την Αλβανική Κυβέρνηση για αδειοδότηση των ελληνικών σχολείων στην Κορυτσά και την Χειμάρρα, καθώς και την εξάλειψη των μειονοτικών ζωνών διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής προοπτικής, που η ίδια έχει.

- Ενίσχυση με νέες αρμοδιότητες του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας Θεσσαλονίκης, για την επίδοση του Τίτλου Ελληνομάθειας της ελληνικής γλώσσας και σε Ομογενείς, αλλά και σε αλλοδαπούς.

Τους Αποδήμους, όμως, δεν τους απασχολούν μόνον τα θέματα ελληνομάθειας και παιδείας, γενικότερα, αλλά διαμαρτύρονται έντονα και για το μέγα πρόβλημα της έλλειψης ενημέρωσης. Είναι ζήτημα, που αφορά την αναβάθμιση της δημοκρατίας μας, την ενίσχυση του φρονήματος των Ομογενών μας, αλλά και τη δυνατότητα που τους παρέχεται για ουσιαστική άμεση γνώση των εξελίξεων στον ελλαδικό χώρο. Πρέπει να είναι ζήτημα υψηλής προτεραιότητας για όλους μας.

Διεύρυνση – Ανανέωση - Ποιότητα είναι το τρίπτυχο, στο οποίο κινείται η νέα διακυβέρνηση της χώρας.

Ήδη η δορυφορική εικόνα της EPT SAT φθάνει βελτιωμένη στους Ομογενείς με την επέκταση του τεχνικού δικτύου και τους διαφανείς διαγωνισμούς – συμβάσεις, που κάνει με εταιρείες μεταφοράς του προγράμματος. Η ποιοτική ανανέωση προγράμματος είναι ήδη γεγονός.

Στόχος μας παραμένει ο υποτιτλισμός και όχι η μεταγλώττιση, έτσι ώστε να ακούγεται η ελληνική γλώσσα.

Ενισχύουμε την καθημερινή γέφυρα επικοινωνίας, την EPT 5, το μοναδικό ραδιόφωνο, που εκπέμπει απανταχού της γης για τον Ελληνισμό, καθώς και την ιστοσελίδα, μέσα από την οποία περνάει το δελτίο ειδήσεων των Αποδήμων.

Για να προχωρήσει, όμως, η προσπάθεια βελτίωσης του δορυφορικού προγράμματος, που ευτυχώς άρχισε, πρέπει η EPT SAT να μην είναι θυγατρική της EPT, αλλά αυτόνομη και ανεξάρτητη από την κεντρική EPT, με δικό της οργανόγραμμα, δικό της προϋπολογισμό, αλλά και δική της έσοδα από χορηγίες και διαφημίσεις, ακόμη και των Αποδήμων επιχειρηματιών, οι οποίοι, ευχαρίστως, θα ενίσχυαν το δορυφορικό κανάλι της

EPT, αλλά δεν κάνουν το ίδιο για τα εσωτερικά προγράμματα και αυτό έχει λογική εξήγηση.

Κάτι το οποίο θα ενδυνάμωνε τις σχέσεις των Αποδήμων με τη μητέρα Ελλάδα θα ήταν η εκπομπή ενός, εν αρχή, σύντομου δελτίου Αποδήμου Ελληνισμού στο κεντρικό δελτίο της NET, η οποία μεταδίδεται και από το δορυφόρο και έχει μεγάλη τηλεθέαση και στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, σε συνεργασία με τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης των Αποδήμων, τα οποία και πρέπει να στηρίζουμε με κρατική διαφήμιση, γιατί ο ρόλος, τον οποίο επιτελούν είναι πολύ σημαντικός και αναγκαίος.

Με δεδομένο, όμως, ότι οι Απόδημοι το 2010 θα μπορούν να ψηφίζουν, η ανάγκη ενημέρωσή τους για το πολιτικά δρώμενα της χώρα μας είναι πλέον επιτακτική. Αυτό σημαίνει ότι με τη σημερινή τεχνολογία και με τις νέες μορφές επικοινωνίας, η φωνή της Ελλάδας και η πραγματική πολιτική της εικόνα, πρέπει να εξαπλωθεί στον Απόδημο Ελληνισμό.

Να αρχίσουν οι εσωτερικές παραγωγές, ενημερωτικού και πολιτικού χαρακτήρα εκπομπών, έτσι ώστε να μην υπόκειται η EPT στην καταβολή πνευματικών δικαιωμάτων, τα οποία και κοστίζουν και θέλουν πολύ χρόνο διαπραγμάτευσης.

Η δορυφορική τηλεόραση συμπληρώνει 13 χρόνια λειτουργίας, αλλά ουσιαστικά τώρα μπαίνουν οι βάσεις, τώρα αντιμετωπίζονται τα προβλήματα. Ένα εκ των πιο σοβαρών, που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε είναι αυτό της ακριβούς τηλεθέασης των Αποδήμων. Και, μάλιστα, πρέπει να το αντιμετωπίσουμε άμεσα και αποτελεσματικά, αν λάβει επιπλέον κανείς υπόψη ότι η Τουρκία και η Βουλγαρία εκπέμπουν δωρεάν για τους Αποδήμους τους, ενώ οι δικοί μας επιβαρύνονται με ένα ποσό, που κυμαίνεται από 30 μέχρι 60_.

Αυτό το θέμα πρέπει να επανεξετασθεί και να δοθεί εάν όχι η ΔΩΡΕΑΝ παροχή, τουλάχιστον να μειωθεί το κόστος, στο ελάχιστο δυνατό, έτσι ώστε η ελληνική τηλεόραση να μπαίνει σε όλα τα σπίτια των Αποδήμων.

Ελπίζω με την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων, που άρχισε η Διοίκηση της EPT με εταιρείες του εξωτερικού, να έχουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα για τους Αποδήμους μας, είτε μέσω καλωδιακής σύνδεσης (καλωδιακά πακέτα) είτε εκπομπής από δορυφορικό πιάτο.

Πιστεύω ότι το λιγότερο σε 18 μήνες, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα της Διοίκησης της EPT, οι Απόδημοί μας θα μπορούν να απολαμβάνουν ένα σύγχρονο, ανανεωμένο, ποιοτικό και, κυρίως, εάν όχι ΔΩΡΕΑΝ, τουλάχιστον φθινό σε κόστος, ελληνικό τηλεοπτικό πρόγραμμα.

Εκείνοι το αξίζουν κι εμείς τους το οφείλουμε.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑ

Εισήγηση του Βουλευτού κ. Κωνσταντίνου Καρρά

“ Δημιουργία Πολιτιστικών Κέντρων: Τα Κέντρα μπορούν να λειτουργήσουν ως τράπεζα ελληνικού πολιτισμού. Η λειτουργία τους δεν είναι ένα πολύπλοκο γραφειοκρατικό και πολυέξοδο εγχείρημα. Η ύπαρξη ενός χώρου και η παροχή κάποιου απλού εξοπλισμού (τηλεόραση, DVD player, σύστημα ήχου) αρκούν για να ξεκινήσει η λειτουργία των Κέντρων αυτών. Σε αυτά μπορούν να λειτουργήσουν δανειστικές βιβλιοθήκες, με έργα αρχαίων και σύγχρονων Ελλήνων συγγραφέων (σε απλουστευμένη γραφή έργα προστά). Παράλληλα, θα διαθέτουν αρχείο ταινιών (DVD γύρω από τον ελληνικό πολιτισμό, βιντεοσκοπημένες παραστάσεις αρχαίου δράματος, αλλά και σύγχρονο ελληνικό θέατρο, καθώς και παραγωγές του σύγχρονου ελληνικού κινηματογράφου) και μουσικό αρχείο, που θα επικεντρώνεται στη λιγότερο διαδεδομένη σύγχρονη ελληνική μουσική δημιουργία.

“ Συγκρότηση Διακομματικών Επιτροπών, που σαν δεύτερη δάδα πολιτισμού θα μεταφέρουν τον πολιτισμό της ελληνικής καθημερινότητας στην Ομογένεια. Είναι αναμφισβήτητο χρέος μας να στηρίζουμε και να ενισχύουμε τις προσπάθειες των Ομογενών μας, με όσα μέσα διαθέτουμε, πέρα από οποιαδήποτε χρώματα ή κομματικές πρακτικές.

“ Φεστιβάλ Ερασιτεχνικών Θιάσων της Ομογένειας - Ενίσχυση των ελληνόφωνων ερασιτεχνικών θιάσων της διασποράς και ενθάρρυνση για δημιουργία νέων. Ετησίως μπορεί να διοργανώνεται στην Ελλάδα ένα φεστιβάλ, κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, στο οποίο θα παρουσιάζονται οι πιο αξιόλογες δημιουργίες (κατόπιν επιλογής) των ερασιτεχνικών θιάσων.

“ Δημιουργία μεθόδου για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, μέσα από τη θεατρική και από τη μουσική παιδεία. Σε αυτή την κατεύθυνση μπορούν να συμβάλουν και τα Κέντρα Πολιτισμού, που προαναφέραμε. Γιατί ο Ελληνισμός στην αλλοδαπή θα συνεχίσει να υπάρχει μέσα από τη γλώσσα μας, που ενώνει το κοινό πολιτισμικό και εθνικό αγαθό, καθώς και την ελληνική μας συνείδηση.

“ Αναβάθμιση του ρόλου των ομογενειακών οργανώσεων και καλύτερο συντονισμό της δράσης τους με το εθνικό κέντρο. Πρέπει να εντείνουμε το διαρκή διάλογο με τους Απόδημους και τις κυβερνήσεις των χωρών, που διαμένουν, για την καλύτερη κατανόηση και αποτελεσματική επίλυση των προβλημάτων τους. Εδώ σημαντικό ρόλο μπορούν να διαδραματίσουν οι διακομματικές επιτροπές, που θα αναλάβουν έναν ουσιαστικό ρόλο για την επικοινωνία των Ομογενών με τη μητέρα Πατρίδα.

“ Έκθεση βιβλίου Ελλήνων συγγραφέων του εξωτερικού. Προβάλλοντας τις δημιουργίες των Ελλήνων Ομογενών συγγραφέων μπορούμε να δημιουργήσουμε μία αμφίδρομη σχέση με το ελληνικό βιβλίο. Όχι μόνο μπορούμε να φέρουμε σε επαφή το ελληνικό αναγνωστικό κοινό με τις λογοτεχνικές, αλλά και επιστημονικές δημιουργίες των Ελλήνων του εξωτερικού, αλλά μπορούμε με αυτό τον τρόπο να προβάλλουμε και το ελληνικό βιβλίο στο εξωτερικό.

“ Ανάδειξη και προβολή της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής και οργάνων. Η ύπαρξη των Κέντρων Πολιτισμού μπορεί να παίξει καθοριστικό ρόλο προς αυτή την κατεύθυνση. Πέραν της ύπαρξης μουσικού αρχείου, εντός των χώρων των Κέντρων, μπορούμε μέσω αυτών να διοργανώσουμε συναυλίες παραδοσιακών μουσικών σχημάτων στα Ομογενειακά Κέντρα. Παράλληλα, μας δίνεται η ευκαιρία να αναζωπυρώσουμε το ενδιαφέρον των Ομογενών μας, γύρω από την ελληνική παραδοσιακή μουσική, που μπορεί με τη σειρά του να δώσει ώθηση στην ενασχόληση των νέων Ελλήνων, δεύτερης ή τρίτης γενιάς και την ένταξή τους σε παραδοσιακά μουσικά σχήματα (πολλά ήδη υπάρχουν). Ένα επιπλέον κίνητρο θα μπορούσε να είναι η διοργάνωση συναυλιών και μουσικών εκδηλώσεων στην Ελλάδα, με συμμετοχή ομογενειακών μουσικών σχημάτων.

“ Εκθέσεις ελληνικού κεντήματος και παραδοσιακής χειροτεχνίας.

Ως γνωστό, οι ελληνικές κοινότητες, που δημιουργήθηκαν στο εξωτερικό είχαν πέρα από τα κοινά χαρακτηριστικά της γλώσσας και της παράδοσής μας, μία σειρά από θεσμικές δομές, που τις κατηύθυναν. Αυτές οι θεσμικές δομές δημιουργήσαν με τη σειρά τους ιεραρχίες ατόμων, που προσπάθησαν να θέσουν πολιτικά και κοινωνικά τα θεμέλια των εθνικών κοινωνιών που δημιούργησαν πάνω σε αυτά που, ήδη, γνώριζαν από την Ελλάδα και που τόσο διέφεραν από την κοινωνική πραγματικότητα της νέας τους χώρας. Αυτό συνετέλεσε στο να διατηρηθούν σε πολλές περιπτώσεις αυτούσιες διάφορες παραδοσιακές τέχνες και πρακτικές, που φαίνεται να έχουν εκλείψει από τον ελλαδικό χώρο. Παράλληλα, η διοργάνωση εκθέσεων στην Ελλάδα παραδοσιακών κεντημάτων και χειροτεχνίας Ελλήνων της Ομογένειας, θα φέρει πιο κοντά εμάς τους Έλληνες της Ελλάδας σε ξεχασμένες πτυχές της ελληνικής μας παράδοσης.

“ Θεατρικές παραστάσεις για τα παιδιά της Ομογένειας. Μέσα από το θέατρο και τις επιλεγμένες εκπαιδευτικές παραστάσεις, τα παιδιά θα έχουν τη δυνατότητα να ψυχαγωγηθούν, αλλά και να επιμορφωθούν γύρω από τον ελληνικό πολιτισμό. Με αυτό τον τρόπο μπορούμε να προβάλλουμε υγιή πρότυπα στους νέους, σε αντίθεση με τη συνεχώς αυξανόμενη τάση της εποχής μας για βίαια πρότυπα, που δεν συνεισφέρουν πραγματικά στην καλλιέργεια και στη σωστή διάπλασή τους.

“ Σεμινάρια παραδοσιακών οικοκυρικών θεμάτων για την Ελληνίδα. Η Ελληνίδα του εξωτερικού αποτελεί ούτως ή άλλως

το στυλοβάτη του οικογενειακού νοικοκυριού.

“ Σεμινάρια ελληνικής παραδοσιακής κουζίνας. Πέραν του ότι θα συμβάλουν στην περαιτέρω προβολή του, ήδη, επιτυχημένου μεσογειακού μοντέλου διατροφής, θα συμβάλουν και στη μεταλαμπάδευση της γαστρονομικής μας παράδοσης στις νεότερες γενιές του Απόδημου Ελληνισμού μας.

“ Να δοθούν κίνητρα για τη δημιουργία Ενώσεων Νεολαίας των Ελληνοπαίδων στην αλλοδαπή. Να συμβάλουμε, ώστε τα παιδιά των Ομογενών μας να αγαπήσουν και τις δύο όψεις της ζωής τους, δηλαδή την ελληνική τους ύπαρξη, μέσα στην κοινωνία, που τους φιλοξενεί. Έτσι, θα μπορέσουν καλύτερα να αντλήσουν και να αξιοποιήσουν τη δύναμη, που πηγάζει από τα βάθη της ελληνικής τους ψυχής.

“ Ανάπτυξη και στήριξη των καλλιτεχνικών πρωτοβουλιών, που διατηρούν την παράδοση και συσπειρώνουν τους Ομογενείς και δημιουργούν συνθήκες πνευματικής ανάτασης.

“ Δημιουργία προϋποθέσεων (ελεύθερης πληροφόρησης κ.λπ.), ώστε να εξασφαλίζεται, κατά τον καλύτερο τρόπο, η προβολή του πολιτισμού μας.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΜΑΣ

Εισήγηση του Βουλευτού κ. Γεωργίου Καρασμάνη

Καταθέτω, κατ’ αρχήν, την προσωπική μου εκτίμηση ότι το θέμα, που μου ανετέθη, είναι ιδιαίτερα σοβαρό και αυτό αποδεικνύεται από το γεγονός ότι επί πολλά χρόνια έχει ταλαιπωρήσει πολλές χιλιάδες Ομογενών μας. Και, ειλικρινώς, θεωρώ ως αδιανόητο, εξοργιστικό και απαράδεκτο, σε μία χώρα σύγχρονη, ισότιμο μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με ένα λαό ιδιαίτερα ευαίσθητο σε θέματα κοινωνικής δικαιοσύνης και ισονομίας, να μη λαμβάνεται η προσήκουσα πρόνοια για τους Ομογενείς μας. Γι’ αυτό το πολύ μεγάλο κομμάτι της ελληνικής Διασποράς, για τους συμπατριώτες μας, εκ των οποίων άλλοι παραμένουν στο εξωτερικό έχοντας ήδη έτη ασφαλιστικής κάλυψης στην Ελλάδα και άλλοι επιστρέφουν στη χώρα μας, έχοντας ήδη εργασθεί σκληρά και επί σειρά ετών σε χώρες ξένες.

Είναι γνωστό ότι η Επιτροπή μας, αποδεδειγμένα ευαίσθητοποιημένη απέναντι σε ζητήματα υψηλού κοινωνικού ενδιαφέροντος, έχει προσεγγίσει και το συγκεκριμένο θέμα με το ανάλογο αίσθημα ευθύνης: Επικοινωνίες με τους αρμόδιους φορείς και με εκπροσώπους των Ομογενών μας, στενή συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Και αυτό με ένα βασικό στόχο, που αποτελεί και τον κορμό της εισήγησής μου: Πάση θυσία, να κατοχυρωθούν νομικά όλα τα ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά δικαιώματα όλων ανεξαιρέτως των Ομογενών μας.

Προς αυτήν την κατεύθυνση συνηγορεί ασφαλώς και το γεγονός ότι μέχρι στιγμής η χώρα μας έχει κινηθεί και έχει συνάψει διμερείς συμφωνίες κοινωνικής ασφάλισης με πολλές χώρες, μεταξύ των οποίων η Αμερική και ο Καναδάς. Επίσης, έχει συνάψει και πρωτόκολλα συνεργασίας με άλλες χώρες. Ωστόσο μεγάλος αριθμός Ελλήνων Ομογενών, που απασχολήθηκαν στην Αυστραλία και στις πρώην Σοσιαλιστικές χώρες, με εξαίρεση κάποιες χώρες της τέως Σοβιετικής Ένωσης, που είτε διαμένουν ακόμα στις χώρες αυτές είτε επαναπατρίστηκαν παραμένουν ασφαλιστικά ακάλυπτοι. Οι διπλωματικές διαπραγματεύσεις δεν τελεσφόρησαν. Γι’ αυτό το λόγο δεν έχουν υπογραφεί ακόμη συμφωνίες αμοιβαίας ασφαλιστικής κάλυψης.

Αναφέρομαι, συγκεκριμένα, σε Ομογενείς μας της Αυστραλίας, για τους οποίους η Επιτροπή μας έχει γίνει αποδέκτης έντονου προβληματισμού και σοβαρών παραπόνων. Γιατί; Διότι εδώ και πολλά χρόνια, οι δύο χώρες δεν έχουν καταφέρει να ρυθμίσουν αυτό το σημαντικό ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό ζήτημα. Και στο σημείο αυτό, πρέπει να επισημάνω ότι, δυστυχώς, παρότι στον ευρωπαϊκό χώρο έχει θεσμοθετηθεί για τις συντάξεις η διαδοχική ασφάλιση και με τον τρόπο αυτό κατοχυρώνονται κοινωνικοασφαλιστικά οι υπήκοοι όλων των κρατών, στην Αυστραλία οι συντάξεις είναι προνοιακές και όχι ανταποδοτικές. Δεν παρακρατούνται, δηλαδή, ασφαλιστικές εισφο-

ρές, αφού δεν υπάρχει κλάδος ασφάλισης, παρά μόνο κλάδος υγείας. Δεν καταθέτουν ασφαλιστικές εισφορές, έχουν μόνο τον κλάδο υγείας και παίρνουν ένα προνοιακό επίδομα με εισοδηματικά κριτήρια.

Βεβαίως, αυτό το ιδιόρρυθμο καθεστώς ασφάλισης δημιουργεί μεγάλα προβλήματα, με αποτέλεσμα η μοναδική συμφωνία μεταξύ Ελλάδας και Αυστραλίας, να είναι μόνο για το χρόνο υπολογισμού των συντάξεων. Συγκεκριμένα, για τους μέχρι την οριστική υπογραφή της σύμβασης συνταξιούχους, το ποσοστό ανέρχεται στα τεσσαρακοστά τέταρτα και τα εικοστά πέμπτα για τους μετέπειτα. Η συμφωνία αυτή περιλαμβάνεται στο μοναδικό πλαίσιο, που έχει υπογραφεί μεταξύ Ελλάδας και Αυστραλίας και το μνημόνιο αυτό περιλαμβάνει το γενικό πλαίσιο αρχών, που θα διέπει τη διμερή συμφωνία, η οποία συνομολογήθηκε ότι θα καταρτιστεί το ταχύτερο δυνατόν, μεταξύ των δύο συναρμόδιων Υπουργείων και θα διευθετήσει εκκρεμότητες ζωής, όσον αφορά στα ασφαλιστικά δικαιώματα πολλών χιλιάδων Ομογενών της Αυστραλίας.

Με βάση, λοιπόν, το συμφωνηθέν πλαίσιο αρχών η συμφωνία, όταν αυτή καταρτιστεί, δε θα μεταβάλει τις ρυθμίσεις, που ισχύουν για άτομα που, ήδη, λαμβάνουν την αυστραλιανή σύνταξη γήρατος. Όμως, θα αποσκοπεί στην ενίσχυση των ατόμων στην Ελλάδα και στην Αυστραλία που, επί του παρόντος, δεν δικαιούνται σύνταξης από την άλλη χώρα.

Είναι, συνεπώς, εύλογο να συνάγουμε ότι δεν υφίσταται επί του παρόντος προσχέδιο συμφωνίας μεταξύ των δύο χωρών σε ό,τι αφορά τα συνταξιοδοτικά θέματα των Ελλήνων της Αυστραλίας. Θα ακολουθήσουν διμερείς συναντήσεις, που, ήδη, ξεκίνησαν, των εμπειρογνομημόνων και των δύο χωρών και θα εξεταστούν οι γενικότερες και ειδικότερες ρυθμίσεις και αρχές, οι οποίες θα πρέπει να διέπουν τη συμφωνία κοινωνικής ασφάλισης.

Με αφορμή τα δύο αυτά μεγάλα προβλήματα των Ομογενών μας, το συνταξιοδοτικό και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ιδίως, αυτών, που ήδη έχουν επιστρέψει, η ελληνική πολιτεία, για να σταθεί αρωγός τους και για να αντισταθμίσει σε κάποιο βαθμό τις συνέπειες από την έλλειψη διμερούς συμφωνίας, τους έδωσε τη δυνατότητα να αναγνωρίσουν από τα χρόνια της απασχόλησής τους στο εξωτερικό με εξαγορά όσα χρόνια τους λείπουν για να συνταξιοδοτηθούν από τους ελληνικούς συνταξιοδοτικούς φορείς. Είναι το άρθρο 15 του ν.3232/2004.

Όσον αφορά στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, εφόσον κάποιος δε λαμβάνει ελληνική σύνταξη, αλλά μόνον από την Αυστραλία, του παρέχεται η δυνατότητα, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν.1276/82, να ασφαλιστεί προαιρετικά στον κλάδο ασφάλισης του ΙΚΑ, καταβάλλοντας εισφορά ίση προς το 8% του ποσού της σύνταξής του και να έχει αυτός και τα μέλη της οικογένειάς του την ίδια περίθαλψη με αυτήν των συνταξιούχων του ΙΚΑ. Βέβαια, στη συνεδρίαση της 16^{ης} Μαρτίου 2006, όπου ενημερωθήκαμε από τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, μας είπε ότι το 8% γίνεται 8,5% από 1^{ης} Απριλίου 2006.

Θα ήθελα, επίσης, να σταθώ σε θέματα καθαρά τεχνικά, που έχουν σχέση με τις διμερείς συμβάσεις κοινωνικής ασφάλειας.

Η χώρα μας έχει συνάψει διμερείς συμφωνίες κοινωνικής ασφάλειας, κλασσικού τύπου και ιδιόμορφες συμφωνίες, καθώς και πρωτόκολλα συνεργασίας. Συμφωνίες κλασσικού τύπου ονομάζονται αυτές, οι οποίες στηρίζονται σε ασφαλιστικές αρχές. Αυτές είναι η αρχή της ίσης μεταχείρισης, η αρχή της διατήρησης των ασφαλιστικών δικαιωμάτων, η αρχή του συνυπολογισμού των περιόδων ασφάλισης που διανύθηκαν, δηλαδή, στην ασφάλιση και των δύο συμβαλλομένων κρατών τόσο για τη θεμελίωση του δικαιώματος όσο και για τον υπολογισμό των παροχών. Επίσης, στην αρχή του αναλογικού επιμερισμού των παροχών, δηλαδή, επιβάρυνση του κάθε κράτους, ανάλογα με τα χρόνια ασφάλισης, που έχουν πραγματοποιηθεί σ’ αυτό και στην αρχή της ελεύθερης μεταφοράς των παροχών στο κράτος της διανομής του δικαιούχου.

Έχουμε υπογράψει διμερείς συμβάσεις κλασσικού τύπου με τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, τον Καναδά, το Κεμπέκ, την

Αργεντινή, τη Βραζιλία, τη Βενεζουέλα, την Ουρουγουάη, την Ελβετία, την Κύπρο και τη Νέα Ζηλανδία.

Ιδιόμορφες συμφωνίες είναι αυτές, οι οποίες ρυθμίζουν μερικά μόνο θέματα κοινωνικής ασφάλισης, με ειδικό τρόπο και για συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων. Έχουμε συνάψει ιδιόμορφες συμφωνίες με την Αίγυπτο, τη Λιβύη, το Οντάριο, την Πολωνία, τη Ρουμανία και τη Συρία.

Τα πρωτόκολλα συνεργασίας αφορούν στην ανταλλαγή των εμπειριών, της τεχνογνωσίας, στις συναντήσεις εμπειρογνομόνων για θέματα κοινωνικών ασφαλίσεων. Πρωτόκολλα συνεργασίας έχουμε συνάψει με την Αλβανία και τη Μολδαβία.

Τελειώνοντας, θέλω να επαναλάβω ότι στόχος μας είναι η απόλυτη καλύτερη δυνατή προστασία, ασφαλιστική και συνταξιοδοτική, σε όλους ανεξαιρέτα τους Έλληνες Ομογενείς. Κι αυτό, όχι μόνον για λόγους εθνικούς και συναισθηματικούς, αλλά και σε εφαρμογή των αρχών της ίσης μεταχείρισης και του αναλογικού επιμερισμού των ασφαλιστικών παροχών μεταξύ των συμβαλλομένων χωρών.

Προς την κατεύθυνση αυτή, σας διαβεβαιώ ότι η Επιτροπή μας θα εξακολουθήσει σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς και τους εκπροσώπους των Ομογενών να προωθεί, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, τις διακομματικές διαπραγματεύσεις, μέχρι την οριστική υπογραφή των διμερών σχέσεων και τη λύση αυτού του ακανθώδους κοινωνικού προβλήματος.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ **Εισήγηση των Βουλευτών κ.κ. Νικολάου Κορτσάρη και** **Θεοφίλου Λεονταρίδη**

Τα θέματα της παιδείας και του πολιτισμού είναι μεγίστης σημασίας και για τη σύσφιξη των δεσμών της Ομογένειας με την πατρίδα και για την αποδοτικότερη λειτουργία του Απόδημου Ελληνισμού.

Σκοπός της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό είναι η διάδοση της ελληνικής γλώσσας, του πολιτισμού και της ιστορίας.

Οι μορφές εκπαίδευσης είναι τα αμιγή ελληνικά σχολεία, τα τμήματα μητρικής γλώσσας. Όλη η ελληνόγλωσση εκπαίδευση εποπτεύεται από τους συντονιστές, που έχουμε σε 23 κράτη σε όλη την υφήλιο. Ο αριθμός των αποσπασμένων εκπαιδευτικών ανέρχεται στους 1.770. Καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια να προωθηθεί η ελληνόγλωσση εκπαίδευση με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Βασικές προϋποθέσεις για να λειτουργήσει σωστά η ελληνόγλωσση εκπαίδευση είναι οι καλές κτιριακές εγκαταστάσεις, οι αποσπάσεις των εκπαιδευτικών την κατάλληλη στιγμή και η αναμόρφωση των βιβλίων. Την τελευταία χρονιά το ποσό, το οποίο διατίθεται για βιβλία, για επιμόρφια εκπαιδευτικών, για συντονιστικά γραφεία και για λειτουργικά έξοδα ανήλθε στα 61 εκατομμύρια ευρώ.

Υπάρχουν μερικές εξαιρέσεις, όπου σε ορισμένες χώρες, ένα μέρος αυτών των χρημάτων το αναλαμβάνει η χώρα υποδοχής, όπως, για παράδειγμα, η Βαυαρία, όπου αναλάμβανε τα έξοδα στην υποχρεωτική εκπαίδευση και επέτρεπε να διδαχθούν τα ελληνικά, ως ενταγμένα τμήματα μέσα στο γερμανικό σύστημα. Μετά τη στροφή στη Γερμανία, σε ένα μοντέλο αποκλεισμού των ενταγμένων τάξεων, είναι επιτακτική ανάγκη η ίδρυση αμιγών σχολείων, όπου όλο το βάρος της ελληνόφωνης εκπαίδευσης το αναλαμβάνει το ελληνικό κράτος.

Η γενική εικόνα που εμφανίζεται είναι ότι όσον αφορά την παροχή παιδείας, προχωρούμε σε ένα μοντέλο, το οποίο στοχεύει ουσιαστικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης ή και ως ξένης γλώσσας. Αυτό είναι ένα σημαντικό βήμα, γιατί έχουμε αυτή τη στιγμή ένα εργαλείο, το οποίο μπορεί να βοηθήσει την εκμάθηση της ελληνικής σε εκείνους, που την έχουν δεύτερη γλώσσα, εκείνους που την έχουν ξένη γλώσσα, παιδιά μικρής ηλικίας και ενήλικες, που θέλουν να μάθουν ελληνικά.

Σημαντική βοήθεια για τους Έλληνες της Διασποράς αποτελεί η ενισχυτική διδασκαλία, όπου αυτό είναι δυνατόν. Η χρηματοδότηση της ενισχυτικής διδασκαλίας και η εξασφάλιση κονδυλίων για μαθητικές βιβλιοθήκες, που αυτή τη στιγμή δεν

έχουμε, θα αποτελούσε ισχυρό κίνητρο εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας.

Είναι αδήριτη ανάγκη, πλέον, να υπάρξει καλύτερος συντονισμός με τα άλλα Υπουργεία, δηλαδή το Υπουργείο Πολιτισμού και το Υπουργείο Εξωτερικών, ενιαία πολιτική και διακομματική συνεργασία για να έχουμε καλύτερα αποτελέσματα.

Τέλος, η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, προκειμένου να διδαχθεί με αυτόν τον τρόπο η ελληνική γλώσσα, δεν έχει προχωρήσει αρκετά, αφού πρέπει πρώτα να δημιουργηθεί μια βάση εκπαιδευτικού υλικού, που να μπορεί κατόπιν να αξιοποιηθεί.

Η επεξεργασία μοντέλων τηλεεκπαίδευσης για παιδιά μπορεί να αποτελέσει κομμάτι από το Δ' Κ.Π.Σ. και να αποτελέσει συμπληρωματική εκπαίδευση των Ελληνοπαίδων στο εξωτερικό, χωρίς να σταματήσουν όλα όσα κάνει η Ελληνική Πολιτεία για τα σχολεία της Ομογένειας.

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ **Εισήγηση του Βουλευτού κ. Σταύρου Κελέτσου**

1.ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ-ΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΩΓΗ

Το πρόγραμμα στεγαστικής αποκατάστασης των Ομογενών Ποντίων από την τώως Σοβιετική Ένωση ξεκίνησε από την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης το 1999 (ΚΥΑ 35395/657/1999) και αφορούσε αρχικά 4.000 κατοικίες για Ομογενείς, ενταγμένους στο πρόγραμμα του ΕΙΥΑΠΟΕ. Το ύψος του δανείου έφθανε τα 11.000.000 δραχμές, προσαυξανόμενο για κάθε προστατευόμενο μέλος της οικογένειας, κατά 500.000 δραχμές και το 30% του ποσού αυτού να καταβάλλεται από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, ως κρατική αρωγή.

Το 2000 το πρόγραμμα επεκτάθηκε (ΚΥΑ 9716/169/2000) και στις υπόλοιπες ζώνες εγκατάστασης (2.500 κατοικίες στη ζώνη Β, 15.000 στη ζώνη Γ, 2.500 στη ζώνη Δ), ενώ παράλληλα και οι δικαιούχοι στην ζώνη Α αυξήθηκαν σε 5.000.

Με επόμενες ΚΥΑ, αναπροσαρμόστηκαν προς τα πάνω τα ποσά των δανείων, καθώς και το ποσοστό κρατικής αρωγής (σε 35%). Επίσης, με την ΚΥΑ 14979/2004/04 εγκρίθηκε η χορήγηση δανείου ύψους 60.000 ευρώ κατ' ανώτερο όριο για 35.000 νοικοκυριά παλιννοστούντων, ενώ τα 8.000 απ' αυτά αφορούν την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης. Στην ίδια Περιφέρεια, όπου και υπάρχει ο μεγαλύτερος αριθμός Ομογενών, από την αρχή εφαρμογής του μέτρου (1999) έως 8-4-2004 χορηγήθηκαν 5.092 δάνεια και από 9-4-2004 έως 31-12-04 χορηγήθηκαν άλλα 2.362.

Ένα από τα προβλήματα, που είχε διαπιστωθεί στο παρελθόν ήταν η μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή στους δικαιούχους της κρατικής αρωγής. Μέχρι 8/4/2006 η καταβολή ήταν περίπου στο 26% των απαιτήσεων. Η κατάσταση, όμως, τελευταία τείνει να ομαλοποιηθεί. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, επί συνόλου απαιτήσεων 156.534.000 ευρώ έχουν καταβληθεί 83.251.324 ευρώ και υπολείπονται άλλα 73.282.676 ευρώ, για την πλήρη αποπληρωμή των υποχρεώσεων του δημοσίου έναντι των δικαιούχων. Μέχρι σήμερα η καταβολή έχει ανέλθει στο 53% των απαιτήσεων.

Οι ρυθμοί κάλυψης των υποχρεώσεων είναι, λοιπόν, ταχύτεροι και ενδεικτικά αναφέρεται ότι το έτος 2004 καταβλήθηκαν 2.022 κρατικές αρωγές και το 2005, άλλες 2.042.

Βασική προτεραιότητα αποτελεί η συνέχιση του προγράμματος δανειοδότησης, γιατί υπάρχουν, ακόμη, πολλές οικογένειες, που δεν έχουν λάβει δάνειο. Για την υλοποίηση αυτού του στόχου χρειάζεται νέα ΚΥΑ, που να ορίζει δικαιούχο ένα μέλος από κάθε οικογένεια, γιατί έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο μέλη της ίδιας οικογένειας να λαμβάνουν δάνεια στο όνομά τους, ενώ άλλες οικογένειες να μην έχουν λάβει κανένα. Στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης υπολογίζεται πως θα απαιτηθούν, περίπου, ακόμη 3.000 νέα δάνεια. Κρίνεται απαραίτητο να υπάρχει σαφές χρονοδιάγραμμα λήξης του προγράμματος.

2. ΠΑΡΑΧΩΡΗΘΕΝΤΑ ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΙ ΚΥΡΙΟΤΗΤΑΣ

Εκτός από τα δάνεια για αγορά κατοικίας η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης προχώρησε πρόγραμμα παραχώρησης οικοπέδων για αυτοστέγαση. Δυστυχώς, υπήρξε

εμπλοκή στο πρόγραμμα αυτό, δεδομένου ότι δεν είχαν παραχωρηθεί στους δικαιούχους τίτλοι κυριότητας. Έτσι δημιουργήθηκε πρόβλημα με τις τράπεζες, που ζητούσαν προσημείωση εγγραφής υποθήκης επί των ακινήτων. Το θέμα τακτοποιήθηκε με ΚΥΑ. Σήμερα, έχει προχωρήσει η διαδικασία παραχώρησης οριστικών τίτλων στους δικαιούχους σε πολλές περιοχές, όπως στον Εύμοιρο Ξάνθης, στην Κομοτηνή και προχωρεί και σε άλλες περιοχές.

3. ΕΝΟΙΚΙΑ

Εκτός από το μέτρο της δανειοδότησης εφαρμόζεται πρόγραμμα καταβολής ενοικίου στους Ομογενείς. Το πρόγραμμα αυτό είναι απαραίτητο να συνεχιστεί, μέχρι να καλυφθούν απολύτως οι στεγαστικές τους ανάγκες.

Σήμερα (ΙΟΥΝΙΟΣ 2006) νοικιάζονται σε όλη την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης συνολικά 1.134 οικίες (ΕΒΡΟΣ 475, ΡΟΔΟΠΗ 129, ΞΑΝΘΗ 521, ΚΑΒΑΛΑ 9).

4. ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

Τέλος, προκειμένου οι οικισμοί των Ομογενών να αποκτήσουν ένα στοιχειώδες επίπεδο διαβίωσης και ποιότητας ζωής απαιτείται να γίνουν άμεσες παρεμβάσεις και έργα δημιουργίας υποδομών σ' αυτούς, που αφορούν, κυρίως, σε ύδρευση, αποχέτευση, ηλεκτροφωτισμό, οδοποιία. Για το λόγο αυτό, απαιτείται να χορηγηθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση ειδική χρηματοδότηση, προκειμένου να δημιουργηθούν οι υποδομές αυτές.

Παρατηρήσεις του Α' Αντιπροέδρου της Επιτροπής, κ. Γρηγορίου Νιώτη ως προς τον τρόπο λειτουργίας της.

1. Ανασυγκρότηση του τρόπου δουλειάς και εργασιών της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Απόδημου Ελληνισμού, για την αναβάθμισή της και την άσκηση με αποτελεσματικότερο τρόπο του ρόλου της.

2. Η Έκθεση να αποτελέσει τμήμα προς αξιοποίηση, από το Προεδρείο του Σώματος.

3. Πρόβλεψη σύστασης Υποεπιτροπών και λειτουργία τους, με αντικείμενο την παιδεία, τον πολιτισμό, τη Μαύρη Θάλασσα. Επίσης, εκτός των Θεματικών Υποεπιτροπών να συγκροτούνται Υποεπιτροπές ανά Περιφέρεια.

4. Πρόβλεψη επισκέψεων κλιμακίων για έρευνα σε βάθος των ζητημάτων και όχι απλά επισκέψεις πανηγυρικού περιεχομένου, όπως γίνεται μέχρι τώρα επ' ευκαιρία των προσκλήσεων ή των εθνικών εορτών.

5. Να οργανωθεί συστηματικά η επικοινωνία της Επιτροπής με τις κύριες οργανώσεις και είτε να καλούνται αυτές να συμμετάσχουν στις εργασίες της Επιτροπής είτε με τηλεδιάσκεψη.

6. Να συζητούνται οι ετήσιες Εκθέσεις του Σ.Α.Ε. (Κεντρικού και Περιφερειακών) και οι εισηγήσεις και γνωμοδοτήσεις του.

7. Να διεξάγονται δίωρες ζωντανές δορυφορικές εκπομπές, επικοινωνώντας με τους Αποδήμους Ομογενείς για τη συζήτηση θεμάτων και αιτημάτων με δέσμευση απάντησής τους στις επόμενες εκπομπές.

8. Θέσεις για το θέμα της Παιδείας:

- διγλωσση παιδεία παντού
- αναβάθμιση σπουδών ισότιμων πτυχίων, σε συμφωνία με τα κράτη υποδοχής (ή κρατίδια)

- στήριξη των ενταγμένων τάξεων με αποστολή δασκάλων και καθηγητών

- αξιοποίηση των Charter Schools, στήριξη των ημερήσιων σχολείων στον Καναδά (ΣΩΚΡΑΤΗΣ και ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ), εκπόνηση Ειδικών Προγραμμάτων για την Παιδεία σε : α. Μαύρη Θάλασσα, β. Βόρεια Ήπειρο, γ. Η.Π.Α. με Αρχιεπισκοπή, δ. Αυστραλία (κίνητρα στις ενταγμένες τάξεις)

- Έδρες Ελληνικών Σπουδών : Αξιολόγηση και Στήριξη
- Θέσπιση του πέμπτου επιπέδου Ελληνομάθειας με τη δυνατότητα οι κάτοχοί του να μπορούν να διδάξουν (επίπεδο Proficiency και επάρκεια).

Τέλος, η Επιτροπή ενέκρινε, κατά πλειοψηφία, τις Εισηγήσεις, κατά τις συνεδριάσεις της 13ης και 20ης Ιουνίου 2006.

Διαφωνία ως προς τις ανωτέρω Εισηγήσεις εξέφρασε ο Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, Βουλευτής κ. Νικόλαος Γκατζής, εκτός από την Εισήγηση του Βουλευτού κ. Κωνσταντίνου Καρρά, η οποία ενεκρίθη ομόφωνα.

Αθήνα, 28 Σεπτεμβρίου 2006

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ

Ο Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΝΙΩΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

**ΑΝΕΣΤΗΣ ΑΓΓΕΛΗΣ
ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΛΗΣ**

**ΠΑΡΘΕΝΑ ΦΟΥΝΤΟΥΚΙΔΟΥ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ**

**ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΔΑΪΛΑΚΗΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΡΑΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΕΛΕΤΣΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΙΛΤΙΔΗΣ**

**ΗΛΙΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ
ΑΝΤΩΝΙΑ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΡΑΝΙΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ
ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΤΟΛΙΟΣ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ
ΠΕΡΛΕΠΕ**

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΡΤΣΑΡΗΣ
ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΛΕΟΝΤΑΡΙΔΗΣ**

**ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΤΡΑΤΑΚΗΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ**

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΠΠΑΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΑΝΔΑΛΑΚΗΣ**

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΟΥΡΑΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ**

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΑ' - ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Ε Κ Θ Ε Σ Η

Της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Έρευνας και Τεχνολογίας

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Κατά την Β' Σύνοδο της ΙΑ' Περιόδου, η Επιτροπή συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ. 8455/6592/25.11.2005 απόφαση της Προέδρου της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 43Α' του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό), όπως τροποποιήθηκε στην, από 17 Φεβρουαρίου 2005, συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ 49 Α'/25.2.2005) σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ. 5 και 31 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό) και αποτελείται από τους Βουλευτές κ.κ. Γαρουφαλιά Γεώργιο, Γεωργιάδη Νικόλαο, Δεμετζόπουλο Αλέξανδρο, Καρπούζα Αντώνιο, Κουράκο Ιωάννη, Κωστόπουλο Απόστολο, Λέγκα Νικόλαο (Πρόεδρο), Μαγγίνα Βασίλειο, Μανούσου-Μπινοπούλου Αριάδνη, Μανώλη Ιωάννη, Μελά Παναγιώτη, Μπαντουβά Κωνσταντίνο, Μπούγα Ιωάννη, Νικηφοράκη Στυλιανό, Παπαδόπουλο Μιχαήλ, Τσιτουρίδη Σάββα, Χαϊτίδη Ευγένιο, Γρηγοράκο Λεωνίδα, Μανιάτη Ιωάννη, Μερεντίτη Αθανασία, Μπόλαρη Μάρκο (Α' Αντιπρόεδρο), Μωραϊτή Αθανάσιο, Περλεπέ-Σηφουνάκη Αικατερίνη, Ράπτη Αναστασία-Συλβάνα, Ρόβλια Κωνσταντίνο, Φωτιάδη Απόστολο, Χαϊδό Χρήστο, Χριστοφιλοπούλου Παρασκευή, Νικολαΐδου Βαρβάρα (Βέρα) (Β' Αντιπρόεδρο) και Λεβέντη Αθανάσιο (Γραμματέα).

Στη συνέχεια, έγιναν οι παρακάτω αντικαταστάσεις μελών, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αποφάσεις της Προέδρου της Βουλής: Αντί του κ. Μωραϊτή Αθανασίου, η κυρία Αποστολάκη Μαρία-Ελένη (6686/5354/13.9.06), αντί της κυρίας Περλεπέ-

Σηφουνάκη Αικατερίνης, ο κ. Εμινίδης Σάββας ((9054/7057/13.12.05) και αντί των κ.κ. Μαγγίνα Βασιλείου και Τσιτουριδίδη Σάββα, οι κ.κ. Σαλαγκούδης Γεώργιος και Τσιαρτσιώνης Νικόλαος (1846/1471/7.3.06).

Σύμφωνα με την παρ. 2γ του άρθρου 43Α του Κανονισμού της Βουλής το πλαίσιο των εργασιών της Επιτροπής προσδιορίζεται ως ακολούθως:

«Αντικείμενο της Επιτροπής έρευνας και τεχνολογίας είναι η παρακολούθηση των εξελίξεων στην επιστημονική έρευνα και την τεχνολογία και η αξιολόγησή τους. Επίσης, αντικείμενο της επιτροπής αυτής είναι η μελέτη και η παρακολούθηση ζητημάτων βιοηθικής. Η επιτροπή συμβάλλει συμβουλευτικά στη λήψη αποφάσεων και στη χάραξη στρατηγικών τόσο για την έρευνα όσο και την τεχνολογία σε εθνικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά, επιστημονικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της χώρας μας.

Για την επίτευξη του σκοπού της, η επιτροπή μπορεί να συνδέεται, επί θεματικής βάσης, με ανάλογες δραστηριότητες των κυβερνητικών άλλων χωρών, διεθνών οργανισμών, κρατικών ή μη κυβερνητικών οργανώσεων, ιδρυμάτων, ερευνητικών κέντρων κ.α., επίσης, να ενθαρρύνει τη διεθνή συνεργασία, ιδίως εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στους τομείς της έρευνας, της τεχνολογίας και της τεχνολογικής αποτίμησης, καθώς και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αντίστοιχων κοινοβουλευτικών σωμάτων.»

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 14 συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας 32, περίπου, ωρών, και ενημερώθηκε από Υπουργούς, Υφυπουργούς, Γενικούς και Ειδικούς Γραμματείς Υπουργείων, Ακαδημαϊκούς Καθηγητές, εκπροσώπους Φορέων και εξωκοινοβουλευτικά πρόσωπα, με εμπειρία και γνώση των ειδικών παραμέτρων των υπό εξέταση θεμάτων.

Οι θέσεις και προτάσεις της Επιτροπής περιλαμβάνονται στις Εισηγήσεις, που ακολουθούν.

II. ΘΕΜΑΤΑ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΣΧΟΛΗΘΗΚΕ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Συνεδρίαση της 3ης Νοεμβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τους κ.κ. Αλκιβιάδη Παγιατάκη, πρόεδρο του Ι.Τ.Ε., Κωνσταντίνο Φωτάκη, Διευθυντή του Ινστιτούτου Ηλεκτρονικής Δομής και Λέιζερ και Βασίλειο Δουγαλή, Διευθυντή του Ινστιτούτου Υπολογιστικών Μαθηματικών για θέματα που αφορούν στο Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (Ι.Τ.Ε.).

2. Συνεδρίαση της 30ης Νοεμβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εκλογή Προεδρείου

Ενημέρωση από τον καθηγητή κ. Ιωάννη Τσουκαλά, Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, για θέματα που αφορούν στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης.

3. Συνεδρίαση της 15ης Δεκεμβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τον κ. Δημήτριο Νιάρχο, Πρόεδρο του Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών (Ε.Κ.Ε.Φ.Ε.) ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ, επί των δραστηριοτήτων του Ε.Κ.Ε.Φ.Ε.

4. Συνεδρίαση της 30ης Ιανουαρίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο του Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (Ο.Α.Σ.Π.) κ.κ. Κωνσταντίνου Μαρκόπουλο και Γεράσιμο Παπαδόπουλο, αντίστοιχα και τον Διευθυντή του Γεωδυναμικού Ινστιτούτου του Αστεροσκοπείου Αθηνών κ. Αντώνιο Σταυρακάκη, για θέματα αντισεισμικής προστασίας.

5. Συνεδρίαση της 7ης Φεβρουαρίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τον Αντιπρόεδρο του Οργανισμού Αντισει-

σμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (Ο.Α.Σ.Π.) κ. Γεράσιμο Παπαδόπουλο.

6. Συνεδρίαση της 9ης Μαρτίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, κ. Παναγιώτη Φούρλα, σχετικά με τη χρήση των νέων τεχνολογιών στην πολιτική προστασία.

7. Συνεδρίαση της 29ης Μαρτίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τον κ. Βασίλειο Ασημακόπουλο, Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, τον κ. Σπύρο Βυζάντιο, Πρόεδρο του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ελλάδας (Σ.Ε.Π.Ε.), τον κ. Ιωάννη Θεοδωρόπουλο, Εκτελεστικό Αντιπρόεδρο του Σ.Ε.Π.Ε. και τον κ. Ιωάννη Σύρρο, Γενικό Διευθυντή του Σ.Ε.Π.Ε., για την ψηφιακή στρατηγική της περιόδου 2006 - 2013.

8. Συνεδρίαση της 12ης Απριλίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Πρώτηση της ευρωζωνικότητας στην περιφέρεια.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν ο κ. Γεώργιος Ιωαννίδης, Διευθύνων Σύμβουλος ΟΤΕΝΕΤ, ο κ. Νικήτας Αλεξανδρίδης, Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.), ο κ. Ανδρέας Αναστασόπουλος, Πρόεδρος του Συνδέσμου Αδειοδοτημένων Τηλεπικοινωνιακών Παρόχων Ελλάδος (Σ.Α.Τ.Π.Ε.), ο Κωνσταντίνος Μάνος, μέλος του Σ.Α.Τ.Π.Ε. και ο Κωνσταντίνος Πλούμης, βοηθός Γενικός Διευθυντής Ρυθμιστικών Θεμάτων Ο.Τ.Ε. Α.Ε..

9. Συνεδρίαση της 16ης Μαΐου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Πρώτηση της ευρωζωνικότητας στην περιφέρεια.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν ο κ. Νικήτας Αλεξανδρίδης, Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.), ο κ. Ανδρέας Αναστασόπουλος, Πρόεδρος του Συνδέσμου Αδειοδοτημένων Τηλεπικοινωνιακών Παρόχων Ελλάδος (Σ.Α.Τ.Π.Ε.) και ο κ. Νικόλαος Καρατζάς, μέλος του Σ.Α.Τ.Π.Ε.

10. Συνεδρίαση της 23ης Μαΐου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Πρώτηση της ευρωζωνικότητας στην περιφέρεια.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν ο κ. Παναγιώτης Βουρλούμης, Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ο.Τ.Ε. Α.Ε., ο κ. Γεώργιος Ιωαννίδης, Γενικός Διευθυντής Τεχνολογίας του Ο.Τ.Ε. Α.Ε., ο κ. Κωνσταντίνος Πριγκιπάκης, Διευθύνων Σύμβουλος της Q-TELECOM, ο κ. Γεώργιος Στεφανόπουλος, Διευθυντής Στρατηγικής της VODAFONE, η κυρία Ειρήνη Νικολαΐδου, Διευθύντρια Ανταγωνισμού της COSMOTE και ο κ. Ζαχαρίας Πιπερίδης, Γενικός Τεχνικός Διευθυντής της TIM.

11. Συνεδρίαση της 7ης Ιουνίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση για τη σύνταξη της Έκθεσης της Επιτροπής.

12. Συνεδρίαση της 28ης Ιουνίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση επί των εισηγήσεων των Βουλευτών κ.κ. Νικολάου Γεωργιάδη, Κωνσταντίνου Μπαντουβά, Ιωάννη Μανιάτη, Ιωάννη Κουράκου και Μάρκου Μπόλαρη, για τη σύνταξη της Έκθεσης της Επιτροπής.

13. Συνεδρίαση της 25ης Ιουλίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης, κ. Ιωάννη Παπαθανασίου και το Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, κ. Ιωάννη Τσουκαλά, σχετικά με το νέο θεσμικό πλαίσιο, που πρόκειται να υλοποιηθεί για την έρευνα και την τεχνολογία στη χώρα μας.

14. Συνεδρίαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2006**Θέμα ημερήσιας διάταξης:**

Ενημέρωση από την Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, κυρία Μαριέττα Γιαννάκου, σχετικά με το νέο θεσμικό πλαίσιο, που πρόκειται να υλοποιηθεί για την έρευνα και την τεχνολογία στη χώρα μας.

III. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ**ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ****ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ**

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας εξέτασε σε μια σειρά συνεδριάσεών της, την πολιτική έρευνας στην Ελλάδα. Τούτο έλαβε χώρα ιδίως κατά τις ακροάσεις σχετικά με το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (Ι.Τ.Ε.), το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Φυσικών Επιστημών «Δημόκριτος» και την Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας. Από τις συζητήσεις προκύπτει μια σειρά συμπερασμάτων, τόσο για την λειτουργία των φορέων αυτών όσο και γενικότερα για την έρευνα και τεχνολογία στην Ελλάδα σήμερα. Οι διαπιστώσεις ξεκινούν από την διαπίστωση της σημαντικής υστέρησης της έρευνας στην Ελλάδα σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη.

Α. Διαπιστώσεις.

Η έρευνα αποτελεί για τις αναπτυγμένες χώρες προνομioύχο τομέα για την ανάπτυξη, ιδίως με δεδομένο ότι η παγκοσμιοποίηση οδηγεί σε τάση μετακίνησης των μεγάλων μονάδων του δευτερογενούς τομέα σε χώρες όπου το κόστος παραγωγής είναι χαμηλότερο. Ο καλύτερος τρόπος για να ανασχεθεί ή και να ανατραπεί η τάση αυτή είναι η χώρα να προσφέρει παρά- πλευρα – εκτός άμεσου κόστους- πρόσθετα οφέλη στις επιχειρήσεις αυτές. Το καλύτερο μέσο για κάτι τέτοιο αποτελεί η οργανωμένη και αποδοτική έρευνα που επιτρέπει στις επιχειρήσεις οικονομίες κλίμακας και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Η τεράστια σημασία της ενίσχυσης της έρευνας και των συναφών δραστηριοτήτων για την γενικότερη ανάπτυξη στη χώρα είναι γενικά αποδεκτή στο εσωτερικό του Κοινοβουλίου ανεξαρτήτως πολιτικών προσανατολισμών.

Οι πόροι που διαθέτει η Ελλάδα για Ε.Τ.Α. είναι λίγοι σχετικά με τις άλλες χώρες της Ένωσης (065% του Α.Ε.Π. της χώρας ενώ ο μέσος όρος στην Ευρώπη των 25 είναι 1.9%). Το ποσοστό είναι μικρό, ενώ ο στόχος για το 210 είναι το 1,5%, ποσό και πάλι περιορισμένο σε σχέση με τις διεθνείς απαιτήσεις. Επιπλέον, με την αύξηση των κοινοτικών δαπανών για την έρευνα θα απαιτηθεί και αύξηση των εθνικών χρηματοδοτήσεων – ειδικά χάνονται και οι κοινοτικές.

Υπάρχει σοβαρό πρόβλημα από το γεγονός ότι το μεγαλύτερο τμήμα της έρευνας – που διεξάγεται από τα Α.Ε.Ι.- υπάγεται στο ΥΠ.Ε.Π.Θ., το οποίο ωστόσο δεν διαθέτει ούτε ερευνητική πολιτική ούτε στοχευμένο επιχειρησιακό σχέδιο έρευνας, ενώ το Υπουργείο Ανάπτυξης στο οποίο υπάγεται η Γ.Γ.Ε.Τ. και που έχει τέτοιο σχέδιο, έχει στοχευμένο σχέδιο αλλά μικρότερο αριθμό ερευνητών και λιγότερους πόρους.

Με εξαιρέσεις, διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει επαρκής διασύνδεση και συνεργασία ανάμεσα στην έρευνα και το προσωπικό των Α.Ε.Ι. και των ερευνητικών κέντρων. Παραμένουν αντιπαλότητες και επαγγελματικές αντιζηλίες ανάμεσα στις δύο ομάδες. Η χαμηλότερη μισθολογική και αξιολογική θέση των ερευνητών, καθώς και η μεγαλύτερη επαγγελματική αβεβαιότητα, οδηγεί πολλούς από αυτούς στα Α.Ε.Ι..

Ο έλεγχος της χρηματοδότησης στην έρευνα απαιτεί και παράγει μεγάλη γραφειοκρατία, χωρίς να προστατεύει από τις καταχρήσεις. Δημιουργείται έτσι μια γραφειοκρατική νοστροπία μεταξύ των ερευνητών στα κέντρα και στα Α.Ε.Ι. συχνά εις βάρος της έρευνας. Η πολυδιασπορά της χρηματοδότησης σε μικρά έργα ενισχύει την διάσπαση reporting εις βάρος της έρευνας.

Ακόμα σημαντικότερο πρόβλημα αποτελεί η μικρή απόδοση των δραστηριοτήτων έρευνας και η χαμηλή «εφευρετικότητα» των ελληνικών επιχειρήσεων. Ακόμα και τα ποσά που θεωρητικά δαπανώνται στην έρευνα δεν «παράγουν» έρευνα. Το ίδιο ισχύει ακόμα και για τομείς όπου η ελληνική οικονομική δρα-

στηριότητα είναι σημαντική (πληροφορική, τηλεπικοινωνίες κλπ.). Ακόμα και στους τομείς αυτούς φαίνεται ότι οι επιχειρήσεις δεν αποδίδουν τόσο μεγάλη σημασία στην αναζήτηση της καινοτομίας όσο στην γρηγορότερη ή καθυστερημένη εφαρμογή της καινοτομίας άλλων.

Από την άλλη πλευρά, πολλά ερευνητικά κέντρα έχουν εξαιρετικές επιδόσεις σε ατομικό επίπεδο, οι οποίες δεν μπορούν να βρουν διέξοδο εκτός του χώρου όπου πραγματοποιούνται.

Σε ό, τι αφορά τους δημόσιους και ημιδημόσιους φορείς έρευνας, διαπιστώνεται πολυδιάσπαση τόσο των πόρων όσο και της ερευνητικής προσπάθειας ανάμεσα στα διάφορα ερευνητικά κέντρα. Η δημιουργία πολλών μικρών ερευνητικών κέντρων και η παράλληλη ύπαρξη πολλών ερευνητικών δραστηριοτήτων που αφορούν το ίδιο αντικείμενο – σε συνθήκες επιστημονικής στεγανότητας – αποδυναμώνει την συνολική ερευνητική προσπάθεια.

Παρά την μικρή απόδοση και χρηματοδότηση της έρευνας, υπάρχει αναλογικά μεγάλος αριθμός ερευνητών, κυρίως σε ημιδημόσια ή κρατικά ιδρύματα χωρίς αντίστοιχη απόδοση. Αν και είναι αυτονόητο ότι η έρευνα δεν αποδίδει πάντα – υπάρχουν πολλές περιπτώσεις όπου το αποτέλεσμα της έρευνας δεν ήταν το αναμενόμενο – και δεν πρέπει η ερευνητική δραστηριότητα να προσανατολίζεται καθαρά στο άμεσο αποτέλεσμα, είναι γεγονός ότι η χαμηλή επίδοση της χώρας μας στην έρευνα συνοδεύεται από σχετικά υψηλό ποσοστό ερευνητών.

Υπάρχει ανισορροπία ανάμεσα στο ερευνητικό δυναμικό που ανήκει στο ΥΠ.Ε.Π.Θ. και σε αυτό που ανήκει στην Γ.Γ.Ε.Τ.. Το 70% των ερευνητών προέρχεται από τα Α.Ε.Ι. ενώ στην Γ.Γ.Ε.Τ. υπάγεται μόνο το 20% του ερευνητικού δυναμικού. Στα ερευνητικά κονδύλια που παρέχει η Πολιτεία. Ολοένα και εντονότερα φαίνεται ότι τα Α.Ε.Ι. λειτουργούν ως «περγολάβοι» της ερευνητικής δραστηριότητας της Πολιτείας.

Διαπιστώνεται μια υπερ-συγκέντρωση των ερευνητικών ιδρυμάτων στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας.

Οι πόροι για έρευνα προέρχονται κατά μέγα μέρος από τα κοινοτικά κονδύλια. Τούτο σημαίνει ότι συχνά δεν υπάρχει ουσιαστική αξιολόγηση των ερευνητικών προτεραιοτήτων, αλλά απλά υποβάλλονται προτάσεις έρευνας – αποσπασματικές και αποκομμένες από την οικονομική πραγματικότητα - με μόνο στόχο την εκταμίευση των συγκεκριμένων πόρων.

Ο δεύτερος μεγάλος χώρος επενδύσεων στην έρευνα είναι ο χώρος του ιδιωτικού κεφαλαίου. Και εδώ, ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι η συμμετοχή της ιδιωτικής πρωτοβουλίας είναι εξαιρετικά μικρή. Το πρόβλημα της ερευνητικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων είναι ίσως ακόμα σημαντικότερο από την χαμηλή δαπάνη για έρευνα της Ελλάδος συνολικά και πρέπει να ερευνηθεί προσεκτικά. Ενδεχομένως σχετίζεται με την μορφή των βασικών ελληνικών επιχειρηματικών δομών (εξαιρετικά μικρές και οικογενειακές επιχειρήσεις) που δεν διαθέτουν, ούτε το κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό ούτε την επιθυμία να επιδιώξουν το τεχνολογικό πλεονέκτημα.

Φαίνεται, παράλληλα, ότι το σύστημα φορολογικών ενισχύσεων και απαλλαγών για την έρευνα λειτουργεί τόσο αποτρεπτικά -οι διαδικασίες φαίνεται ότι παραμένουν αρκετά περίπλοκες- ενώ, ταυτόχρονα, η ανυπαρξία ουσιαστικών ελέγχων επέτρεψε σε πολλές οικονομικές μονάδες να χρησιμοποιήσουν την έρευνα ως πρόσχημα για φοροδιαφυγή.

Σημειώνεται μικρή συμμετοχή της Πολιτείας στα ευρωπαϊκά προγράμματα ΕΤΑ, ενώ αντίθετα Έλληνες ιδιώτες που μετέχουν μόνοι τους σε τέτοια προγράμματα επιτυγχάνουν καλύτερα αποτελέσματα.

Η επιδίωξη και διάδοση της γνώσης είναι ακόμα ανεπαρκής στη χώρα μας. Πολλά ερευνητικά αποτελέσματα δεν αξιοποιούνται από άλλα ερευνητικά ιδρύματα λόγω άγνοιας.

Τούτο, ωστόσο, δεν αναιρεί την ανάγκη για ένα ολοκληρωμένο σύστημα αξιολόγησης κάθε ερευνητικής δραστηριότητας που χρηματοδοτείται από δημόσιους πόρους, τόσο των ιδρυμάτων όσο και των πανεπιστημίων και του ιδιωτικού τομέα.

Β. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η αύξηση των κονδυλίων για την έρευνα αποτελεί πρώτο και

απαρέγκλιτο στόχο. Ανεξάρτητα από όλα τα άλλα προβλήματα, είναι αδύνατο να προχωρήσει η χώρα σε ουσιαστική πολιτική έρευνας με ένα τόσο χαμηλό ποσοστό συμμετοχής του ΑΕΠ στην έρευνα.

Πέρυσι είχε ζητηθεί να υπάρχει μια σαφής και ακριβής εικόνα των κονδυλίων που έχουν δαπανηθεί για την ΕΤΑ το 2004 και, ει δυνατόν το 2003 (αποδέκτες και ποσά ανά αποδέκτη), των επιχορηγήσεων για έρευνα που έχει λάβει κάθε επιχορηγούμενος οργανισμός από ιδιωτικές ή άλλες, εκτός κρατικού προϋπολογισμού, πηγές και μια συνοπτική εικόνα των αποτελεσμάτων της κάθε ερευνητικής δραστηριότητας – έστω και της καθαρά θεωρητικής (π.χ. δημοσιεύσεις αποτελεσμάτων, καθαρά οικονομικές συνέπειες). Το αίτημα αυτό δεν ικανοποιήθηκε.

Πριν προχωρήσουμε σε νέο νομοθετικό πλαίσιο για την έρευνα θα ήταν σκόπιμο να υπάρξει μια αναλυτική ανασκόπηση και εξέταση ολόκληρου του θεσμικού πλαισίου για την έρευνα. Πρέπει να διαπιστωθεί, ενδεχομένως σε συνδυασμό με τον ιδιωτικό τομέα (π.χ. Σ.Ε.Β. ή Ε.Β.Ε.Α.) ποιοι λόγοι αποτρέπουν τις επιχειρήσεις από την ερευνητική δραστηριότητα και να προσπαθήσουμε να καλύψουμε τα κενά αυτά με μέτρα λιγότερο δεσμευτικά από το νόμο.

Στο ίδιο πλαίσιο πρέπει να εξετασθεί και αν απαιτείται περαιτέρω απλοποίηση της νομοθεσίας για την επιχορήγηση ή φορολογική απαλλαγή της έρευνας – με ενδεχομένως ακόμα μεγαλύτερα κίνητρα σε περίπτωση δημιουργίας ερευνητικών συμπράξεων ανάμεσα σε επιχειρήσεις – και ταυτόχρονο έλεγχο της χρήσεως των κονδυλίων αυτών, καθώς και της απόδοσής τους.

Θα πρέπει να εξετασθεί η ουσιαστική χρησιμότητα των διάφορων δημοσίων ή ημι-δημοσίων ερευνητικών κέντρων, και το ενδεχόμενο συγχώνευσης ή συνένωσης τους. Η συγχώνευση ή συνένωση κέντρων είτε ομοειδών είτε συναφών δραστηριοτήτων, δεν πρέπει να αποκλεισθεί, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων του καθενός και της προσωπικότητας των εργαζομένων ερευνητών σε αυτά. Τούτο, ωστόσο, δεν πρέπει να αποτελέσει πρόσχημα για περαιτέρω συγκέντρωση της έρευνας στην Αθήνα αλλά για ορθολογική εκμετάλλευση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιφέρειας.

Απαιτείται πιο ορθολογική αντιμετώπιση των κονδυλίων για έρευνα που χορηγεί, μέσω του γενικού προϋπολογισμού του, στα Πανεπιστήμια το ΥΠ.Ε.Π.Θ.. Αν και είναι δύσκολο να διαχωρισθούν οι λειτουργικές δαπάνες από την ερευνητική δραστηριότητα ενός Α.Ε.Ι., είναι σκόπιμο να υπάρχει συντονισμός για τα καθαρά ερευνητικά κονδύλια μεταξύ ΥΠ.Ε.Π.Θ. και Γ.Γ.Ε.Τ.. Ταυτόχρονα θα πρέπει να εξετάσουμε και την πρόταση της υπαγωγής ολόκληρης της δημόσιας χρηματοδότησης της έρευνας υπό ένα ανεξάρτητο φορέα χρηματοδότησης έρευνας, ο οποίος θα προκηρύσσει έρευνες σε συγκεκριμένα θέματα, ανοιχτά σε κέντρα Α.Ε.Ι. και τον ιδιωτικό τομέα.

Είναι σημαντικό να κατοχυρωθεί η ανεξαρτησία του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας και να αποκτήσει την πρώτη ευθύνη για τον συντονισμό της πολιτικής Ε.Τ.Α. της χώρας. Το παράδειγμα της Ιρλανδίας στον τομέα αυτό μπορεί να αποτελέσει οδηγό. Μεταξύ των αρμοδιοτήτων του Συμβουλίου πρέπει να περιλαμβάνεται και το δικαίωμα να συντονίζει και να κατευθύνει τα διάφορα ερευνητικά προγράμματα διαφορετικών υπουργείων. Χωρίς να υπάρχει επέμβαση ή καθοδήγηση της ερευνητικής δραστηριότητας η Πολιτεία πρέπει να υιοθετήσει συγκεκριμένη στρατηγική για την κατεύθυνση, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Η συνεργασία δημοσίων φορέων και ιδιωτικού τομέα είναι απαραίτητη. Πρέπει να δοθούν κίνητρα για ουσιαστική διασύνδεση Α.Ε.Ι., ερευνητικών κέντρων και βιομηχανίας. Η Πολιτεία πρέπει να διευκολύνει θεσμικά και πρακτικά την δημιουργία «πόλων Ε.Τ.Α.» σε συγκεκριμένες πόλεις και περιοχές. Οι πόλοι αυτοί επιτρέπουν στον ίδιο χώρο την έρευνα από ακαδημαϊκούς, ερευνητικά ιδρύματα και ιδιωτικές επιχειρήσεις και την σχεδόν άμεση και επιτόπια βιομηχανική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων και ευρημάτων της έρευνας. Τα κέρδη από την συμμετοχή των κρατικών δομών στην εφαρμοσμένη έρευνα μπορούν εν μέρει να προορίζονται για τη χρηματοδότηση της

«ορφανής» βασικής έρευνας.

Η συνεργασία των ελληνικών ερευνητικών δομών (κέντρων και Α.Ε.Ι.) με δομές του εξωτερικού είναι κεφαλαιώδους σημασίας. Στο πλαίσιο αυτό τονίζεται η χρησιμότητα της προσωπικής διασύνδεσης Ελλήνων επιστημόνων με ελληνικής καταγωγής συναδέλφους τους ή Έλληνες του εξωτερικού. Η καταγραφή των Ελλήνων ή ελληνικής καταγωγής επιστημόνων στον κόσμο είναι ένα χρήσιμο εργαλείο.

Αν και αναγνωρίζουμε ότι η έρευνα δεν αποδίδει πάντα απτά αποτελέσματα, είναι σημαντικό να υπάρξει πάντα και σε κάθε επίπεδο αξιολόγηση του τρόπου διάθεσης και της απόδοσης, τόσο σε καθαρά επιστημονικό επίπεδο όσο και σε σχέση με την βιομηχανική χρήση. Κυρίως, είναι σημαντικό να υπάρχει ανά πάσα στιγμή πλήρης γνώση της εξέλιξης και των στόχων κάθε ερευνητικής προσπάθειας. Τονίζεται ότι η αξιολόγηση αυτή δεν πρέπει να διεξάγεται αποκλειστικά από Έλληνες αξιολογητές για να μην καταλήγουμε σε αυτό-αξιολόγηση της ελληνικής επιστημονικής κοινότητας.

Απαιτείται ειδική αντιμετώπιση, είτε με εντονότερη κρατική χρηματοδότηση είτε με δέσμευση συγκεκριμένων ποσοστών από τα κονδύλια, της έρευνας που δεν έχει εύκολη πρόσβαση στην χρηματοδότηση από ιδιωτικές πηγές, κυρίως την έρευνα στις κοινωνικές και γενικότερα ανθρωπιστικές επιστήμες. Ταυτόχρονα, ωστόσο, πρέπει να χαραχθεί γενικότερη στρατηγική για ερευνητική δραστηριότητα και εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων σε τομείς που σχετίζονται με τον ελληνικό πολιτισμό και γραμματεία και που μπορούν να αποτελέσουν πηγή εσόδων και να λειτουργήσουν πολλαπλασιαστικά.

Απαιτείται να διευκολυνθεί περαιτέρω η διαδικασία έκδοσης και εμπορικής χρήσης των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και να συντονισθεί καλύτερα με την δημοσιοποίηση και διάδοση των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

Χωρίς να επεμβαίνουμε στην ακαδημαϊκή ελευθερία των Α.Ε.Ι., είναι σημαντικό να παροτρυνθούν τα πανεπιστήμια σε συνεργασία τόσο μεταξύ τους όσο και με άλλα ερευνητικά ιδρύματα και τον ιδιωτικό τομέα. Τα Α.Ε.Ι. – ιδίως τα περιφερειακά που έχουν στενότερη σχέση με τον χώρο τους – πρέπει να ενθαρρυνθούν να λειτουργήσουν ως ερευνητικοί μοχλοί για την τοπική ανάπτυξη.

Στο ίδιο πλαίσιο πρέπει να εξετασθεί η μεγαλύτερη ώσμωση ανάμεσα στους ερευνητές και πανεπιστημιακούς με διάρρηξη των στεγανών ανάμεσα στις δύο κατηγορίες. Τούτο μπορεί να επιτευχθεί με θεσμοθέτηση ή ακόμα καλύτερα με την πρακτική της εθελούσιας μετακίνησης Δ.Ε.Π. σε ερευνητικά κέντρα (για ένα διδακτικό εξάμηνο για παράδειγμα) και ταυτόχρονα ένταξη των ερευνητών στο διδακτικό πρόγραμμα των Α.Ε.Ι. (υπό μορφή διδασκόντων επί συμβάσει βάσει του ΠΔ 407/1980).

Για να λειτουργήσουν ως ερευνητικοί μοχλοί για την τοπική ανάπτυξη τα Α.Ε.Ι., είναι σημαντικό να εξετασθεί το ενδεχόμενο προσφοράς συγκεκριμένων κινήτρων σε πανεπιστημιακούς και ερευνητές για την ερευνητική τους δραστηριότητα και τα ευρήματα της τελευταίας (καλύτερες οικονομικές απολαβές, συμμετοχή στα κέρδη από την οικονομική χρήση των τεχνολογιών που ανακαλύπτουν κ.ο.κ.).

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ

Τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα είναι και τα δύο απαραίτητα για την έρευνα. Και τα μεν και τα δε έχουν προσφέρει πολλά στην έρευνα στην Ελλάδα. Το κύριο πρόβλημα της έρευνας στην Ελλάδα έχει να κάνει όχι τόσο με την οργάνωση των ιδρυμάτων που την υπηρετούν, όσο με την έλλειψη χρηματοδότησης. Βασικός στόχος μας πρέπει να είναι να πείσουμε όλες τις πλευρές να δώσουν περισσότερα για την έρευνα στην Ελλάδα και κυρίως την πολιτεία, που δίνει πολύ λιγότερα από κάθε άλλη προηγμένη χώρα.

Διαφωνούμε με την παρατήρηση ότι το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων στην Ελλάδα αποτελεί, σε κάθε περίπτωση, τροχοπέδη στην έρευνα. Έχουμε πολλά παραδείγματα μικρών επιχειρήσεων, στον τομέα της πληροφορικής, π.χ. που προωθούν

την έρευνα, ιδίως στο εξωτερικό. Δεν νομίζουμε ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις πρέπει να μονοπωλούν τα κονδύλια για την έρευνα.

Είναι καλό η έρευνα να έχει μια σύνδεση με την οικονομική πραγματικότητα, αλλά αυτό δεν μπορεί να είναι και ο αυτοσκοπός της έρευνας. Η έρευνα σε μια σειρά από επιστημονικά αντικείμενα δεν μπορεί να αποφέρει άμεσα πρακτικά οφέλη: τέτοια αντικείμενα είναι η φιλολογία, οι περισσότερες κοινωνικές επιστήμες, τα θεωρητικά μαθηματικά, η θεωρητική φυσική κ.α.. Για αυτά τα αντικείμενα πρέπει να εξασφαλίσουμε ότι θα αφιερωθούν πολύ μεγαλύτερα ποσά από όσα δαπανώνται μέχρι τώρα. Ούτε μπορούμε να περιμένουμε τον ιδιωτικό τομέα να ενδιαφερθεί γι' αυτές τις δραστηριότητες.

Διαφωνούμε με τις προτάσεις για τον τρόπο αξιολόγησης των ερευνητών και ούτε πιστεύουμε ότι οι ερευνητές στην Ελλάδα είναι υπεράριθμοι. Ας αξιολογηθεί πρώτα η αρωγή της Πολιτείας στην έρευνα. Όσο για τον αριθμό των ερευνητών, είναι πολύ μικρότερος απ' ό,τι αυτός σε άλλες χώρες. Φοβόμαστε ότι η όποια αξιολόγηση θα είναι ένα πρόσχημα για να περιοχθούν και άλλα κονδύλια.

Τα πνευματικά δικαιώματα και τα πατενταρίσματα συχνά καταλήγουν να αποτελούν τροχοπέδη για την έρευνα, ειδικά στον τομέα της πληροφορικής, αλλά όχι μόνο σε αυτόν. Τα πνευματικά δικαιώματα σπάνια καταλήγουν στους εφευρέτες και συνήθως καταλήγουν στις μεγάλες εταιρείες που τα έχουν εξασφαλίσει. Αδυνατούμε να καταλάβουμε γιατί θα έπρεπε να μεγαλώσουμε και άλλο τα κέρδη των μεγάλων εταιρειών.

Υπάρχει μια σειρά από μικρά ερευνητικά κέντρα στην Ελλάδα, τα οποία προσφέρουν δυσανάλογα πολλά. Ανησυχούμε με τις προτάσεις για συγχώνευσή τους, γιατί συχνά είναι ερευνητικά κέντρα που καλύπτουν τομείς με τους οποίους δεν ασχολείται κανένας άλλος στη χώρα μας (π.χ. μεσαιωνικές σπουδές). Ενώ δεν είναι κακό να υπάρχει μεγαλύτερη σχέση μεταξύ ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημίων, μας προκαλεί επίσης ανησυχία η πρόταση να μετατραπούν 407 ερευνητές σε συμβασιούχους στα πανεπιστήμια.

Πρέπει να προσελκύσουμε τους χιλιάδες Έλληνες επιστήμονες που διαπρέπουν στο εξωτερικό. Αναφέρονται πάνω από 10.000 masters και διδακτορικά. Οι περισσότεροι θέλουν να επιστρέψουν και να εργαστούν στον τόπο τους, αλλά βρίσκουν ή πόρτες κλειστές ή απογοητεύονται από τις κρατούσες συνθήκες, την απουσία υποδομών, τη γραφειοκρατία, την έλλειψη οργάνωσης, τους γλιστικούς πόρους. Προφανώς πρέπει να ενισχύσουμε και όσους εργάζονται στο εξωτερικό που συναντούν μύριες δυσκολίες για να κάνουν έρευνα και ακόμα περισσότερο να προωθήσουν και αξιοποιήσουν τα αποτελέσματα των ερευνητών τους.

Οι τομείς τους οποίους η χώρα μας έχει παράδοση και παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τον υπόλοιπο κόσμο πρέπει να τύχουν ιδιαίτερης προσοχής, π.χ. αρχαιολογία, πολιτιστικοί θησαυροί, αλλά και τομείς της σύγχρονης τεχνολογίας π.χ. ηλιακή ενέργεια, πλαστικά, ορυκτός πλούτος. Προφανώς η έρευνα πρέπει να έχει σχέση και να συμβάλει και στη βιομηχανική και την άλλη παραγωγή π.χ. την αγροτική.

Δεν συμφωνούμε όμως με την πρόταση για να έχει καθοριστικό λόγο ο Σ.Ε.Β. για την έρευνα. Ο Σ.Ε.Β. δεν φημίζεται για τις ερευνητικές προσπάθειες που έχει υποστηρίξει. Εν αντιθέσει, η Γ.Σ.Ε.Ε. έχει προσφέρει πολλά, ιδίως στον τομέα των κοινωνικών μελετών και δεν πρέπει να απουσιάζει από έναν τέτοιο διάλογο.

Συνολικά η εισήγηση διαπνέεται από μια νεοφιλελεύθερη νοοτροπία, για την οποία εμείς δεν συμφωνούμε και από ένα στενά ωφελιμιστικό πνεύμα, που αγνοεί τις συνέπειες των σύγχρονων ανθρωπογενών δραστηριοτήτων. Αυτό του είδους όμως η έρευνα και πρακτική έχει δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα στο περιβάλλον, στη βιοποικιλότητα, στην ποιότητα ζωής. Έχει οδηγήσει σε άκρατη και άκριτη κατασπατάληση φυσικών πόρων που θέτουν σε κίνδυνο, με το ρυθμό που συνεχίζονται, το μέλλον όχι μόνο της ανθρωπότητας, αλλά και του ίδιου του πλανήτη –π.χ. απόλυτη κυριαρχία τσιμέντου και αυτοκινήτου, υπερσυγκεντρώσεις πληθυσμού σε πόλεις είκοσι και

τριάντα εκατομμυρίων κατοίκων, φαινόμενο θερμοκηπίου, τρύπα όζοντος, ακραία καιρικά φαινόμενα, ανάγκη τεράστιας σπατάλης ενέργειας για κλιματισμό, ακόμα και σε εύκρατες χώρες όπως η δική μας κ.λπ.. Πρέπει να αποτελέσουν και αυτά, προφανώς, όπως και τόσα άλλα παρεμφερή, αντικείμενο προβληματισμού και έρευνας.

ΑΝΤΙΣΕΙΣΜΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΝΤΟΥΒΑΣ

Μετά από την εμπεριστατωμένη ενημέρωση που είχαμε, τόσο κατά την περασμένη περίοδο όσο και σε αυτή που διάγουμε τώρα και, που αισίως, έφτασε και αυτή στο τέλος της, από επιφανείς επιστήμονες σχετικά με την αντισεισμική προστασία, είμαι υποχρεωμένος να επαναλάβω και στην εφετινή εισήγηση μου ότι ο σεισμός για τη χώρα μας αποτελεί είδος «ενδημικό», με την Ελλάδα μας να συγκαταλέγεται ανάμεσα στις έξι πιο σεισμογενείς χώρες του κόσμου και να είναι η πιο σεισμογενής χώρα στην Ευρώπη, καθώς εκλύει το 50% του συνόλου της σεισμικής ενέργειας της περιοχής αυτής.

Θα πρέπει, λοιπόν, η παρακολούθηση της σεισμικής δράσης σε ολόκληρη την επικράτεια της χώρας να θεωρηθεί ως ένα κρίσιμο ζήτημα υψίστης σημασίας, ώστε ανά πάσα στιγμή οι αρμόδιοι φορείς να μπορούν να ενημερώνουν τους πολίτες, την Κυβέρνηση, τους Ο.Τ.Α., τα Μ.Μ.Ε., με σωστό, έγκυρο και υπεύθυνο τρόπο.

Φαινόμενα διαφωνιών, όπως αυτά που συμβαίνουν μετά από κάθε σεισμική δόνηση στα διάφορα τηλεοπτικά παράθυρα μεταξύ των σεισμολόγων μας, για το βάθος, το επίκεντρο, την ισχύ του σεισμού, πρέπει να εκλείψουν, διότι μόνο φόβο και σύγχυση επιφέρουν στους πολίτες.

Είναι δεδομένο ότι ο σεισμός δεν είναι προβλέψιμος. Μπορεί να συμβεί ανά πάσα στιγμή σε οποιοδήποτε σημείο της χώρας. Έτσι, πολίτες και κράτος θα πρέπει να προετοιμάζονται και να βρίσκονται ανά πάσα στιγμή σε ετοιμότητα, ως να επρόκειτο να δεχθούν ένα σεισμό κάθε μέρα, κάθε στιγμή, σε κάθε σημείο της χώρας.

Μετά από την εμπεριστατωμένη ενημέρωση της Επιτροπής μας εφέτος, δεν μπορούμε παρά να εξάγουμε τα αυτά συμπεράσματα με πέρυσι. Ότι δηλαδή η χώρα μας «κάθεται» πάνω σε πολλές «βόμβες μεγατόνων» που κανείς δεν είναι εις θέση να πει αν, τότε και πού και με ποια ένταση θα εκραγούν.

Αυτό που εγώ, τουλάχιστον, συνάγω ως κύριο συμπέρασμα είναι ότι, κατ' αρχάς, η χώρα μας ευρίσκεται σε πάρα πολύ ικανοποιητικό επίπεδο από πλευράς νομοθετικού πλαισίου, δοθέντος ότι κατά κοινή παραδοχή διαθέτουμε έναν από τους αριότερους αντισεισμικούς κανονισμούς παγκοσμίως. Τούτο, οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στο άρτια και βαθιά εξειδικευμένο στελεχιακό - επιστημονικό δυναμικό που στελεχώνει τους συναρμόδιους φορείς, όπως ο Ο.Α.Σ.Π., το Γεωδυναμικό Ινστιτούτο, η Γ.Γ. Έρευνας και Τεχνολογίας και το Τ.Ε.Ε..

Από την άλλη πλευρά, όμως, από όσα μας παρέθεσαν τόσο οι κ.κ. Μακρόπουλος και Παπαδόπουλος, Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος του Ο.Α.Σ.Π., αντίστοιχα, όσο και ο κ. Σταυρακάκης, Δ/ντης του Γεωδυναμικού Ινστιτούτου, αντιλαμβάνομαι ότι υφίσταται αδήριτη ανάγκη χάραξης ενός κεντρικού στρατηγικού σχεδιασμού υπό τον έλεγχο και τη μέριμνα της Πολιτείας. Ενός στρατηγικού σχεδίου, δηλαδή, που θα ισχύει και θα ακολουθείται σε όλα τα στάδια και επίπεδα της αντισεισμικής προστασίας και θωράκισης της χώρας, αρχής γινομένης από τον προσεισμικό έλεγχο των κτηρίων.

Έχω την αίσθηση ότι ο προσεισμικός έλεγχος, αν και όχι πανάκεια όπως ειπώθηκε, είναι ο βασικότερος μοχλός αντιμετώπισης των κινδύνων και των πιθανών συνεπειών που δύνανται να προκληθούν από έναν σεισμό. Διότι, τι να τον κάνουμε τον άρτιο αντισεισμικό κανονισμό, εάν δεν υπάρχει ουσιαστικός, ευρύς και εντατικός έλεγχος εφαρμογής του;

Δυστυχώς, είναι λυπηρό, όταν οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποδεικνύονται ανήμποροι να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους και να φανούν χρήσιμοι στον τομέα του αντισεισμικού σχεδιασμού και προσεισμικού ελέγχου. Διότι πώς

αλλιώς να ερμηνεύσω το γεγονός ότι μόλις πέντε χιλιάδες κτήρια επί συνόλου ογδόντα χιλιάδων ελέγχθηκαν από το 2001, στα πλαίσια του προσεισμικού ελέγχου των δημοσίων κτηρίων που εκπόνησε το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.; Ερευνητέον, βέβαια, πόσοι από τους 5.000 ελέγχους υπήρξαν πράγματι ουσιαστικοί!

Αλλά και σε ό, τι αφορά στα ιδιωτικά κτίρια, δεν υπάρχει δυνατότητα ελέγχου της ποιότητας κατασκευής και εφαρμογής των όρων του Αντισεισμικού Σχεδιασμού. Όπως επισημάνθηκε, εύστοχα, η Ελλάς είναι η μόνη χώρα που δεν έχει μητρώο κατασκευαστών, ούτε νομοθετικό πλαίσιο το οποίο να ορίζει ποιος μπορεί να χτίζει και με ποιους όρους, αλλά και για τον έλεγχο των υλικών κατασκευής προς όφελος του ιδιώτη.

Όλα αυτά αποτελούν πάγιο αίτημα του Τ.Ε.Ε. και θεωρώ πως ήρθε, πλέον, η ώρα να γίνουν πράξη. Άλλωστε, υπάρχει το ανάλογο στελεχιακό και επιστημονικό προσωπικό, καθώς ο Ο.Α.Σ.Π. απασχολεί τριακόσιους είκοσι τέσσερις μηχανικούς στην Υπηρεσία Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων (Υ.Α.Σ.) του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.. Οι μηχανικοί αυτοί πρέπει να αξιοποιηθούν και στα πλαίσια του προσεισμικού ελέγχου.

Στο σημείο αυτό, θέλω να επαναφέρω την πρόταση που διατύπωσα πέρυσι ενώπιον της Επιτροπής, σχετικά με τη δημιουργία Ανεξάρτητης Αρχής από επιστήμονες μηχανικούς όλων των ειδικοτήτων, η οποία θα πραγματοποιεί δειγματοληπτικούς ελέγχους μελετών που υποβάλλονται στα πολεοδομικά γραφεία της χώρας. Ταυτόχρονα, θεωρώ εκ των ων ουκ άνευ την καθιέρωση από την Ανεξάρτητη Αρχή συστήματος ποιοτικού ελέγχου και χορήγησης σήματος ποιότητας των οικοδομικών υλικών και υποχρεωτική χρήση των πιστοποιημένων υλικών δόμησης, υποχρεωτική συνεχή μετεκπαίδευση των μηχανικών και των τεχνιτών/εργολάβων (σιδεράδες, καλουπατζήδες) πάνω στα ζητήματα και τις τεχνικές της αντισεισμικής προστασίας.

Προτείνω, επίσης, την πλήρη υιοθέτηση του πιλοτικού προγράμματος αντισεισμικής προστασίας που από το 1996 έχει εκπονήσει και εφαρμόζει το Τ.Ε.Ε. σε συνεργασία με την Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας.

Κεντρικός σχεδιασμός πρέπει να υπάρξει και ως προς τη διαχείριση των κονδυλίων που διατίθενται για έρευνα. Είναι παράλογο να διαχειρίζονται τα κονδύλια αυτά, που είναι αρκετά, και κυρίως προερχόμενα από την Ε.Ε., διάφορες υπηρεσίες, χωρίς προηγούμενη συνεννόηση μεταξύ τους. Θεωρώ, ότι η Γ.Γ. Έρευνας και Τεχνολογίας, ως προϊσταμένη και καθ' ύλην αρμόδια κρατική αρχή ή ένα νέο Κεντρικό Συντονιστικό Όργανο, όπως έχω από πέρυσι προτείνει, υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών, με αυξημένες αρμοδιότητες χάραξης αντισεισμικής πολιτικής, θα πρέπει να συντονίζει σε συνεργασία με τους συναρμόδιους φορείς τα ερευνητικά προγράμματα, ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή και λυσιτελής απορρόφηση των κονδυλίων που διατίθενται για τη χρηματοδότηση σεισμολογικών ερευνητικών προγραμμάτων, αλλά και για τη συνεχή αναβάθμιση του τεχνολογικού εξοπλισμού παρακολούθησης του φαινομένου.

Το κεντρικό στρατηγικό σχέδιο πρέπει, όμως, να λειτουργεί και σε δεύτερη φάση, μετά δηλαδή την εμφάνιση του σεισμικού φαινομένου. Είναι κοινός τόπος ότι απαιτείται ενιαία επεξεργασία των σεισμολογικών δεδομένων ανά την επικράτεια. Και τούτο, όχι μόνον για λόγους επιστημονικούς, δηλαδή για να εκτιμώνται και να αξιοποιούνται τα στοιχεία του φαινομένου με τον καλύτερο δυνατό τρόπο από τους αρμόδιους φορείς, αλλά και για τη διαχείριση του πληθυσμού το χρονικό διάστημα μετά τον σεισμό. Διότι, βεβαίως, δεν προσφέρουν τις καλύτερες των υπηρεσιών, οι επιστήμονες που ερίζουν στα τηλεοπτικά «παράθυρα» για το ακριβές επίκεντρο και μέγεθος του σεισμού ή, χειρότερα, για το αν υπάρχει ή όχι κίνδυνος μεγαλύτερων σεισμών. Τέτοια φαινόμενα προκαλούν εύλογη ανησυχία και εκνευρισμό στους πολίτες, στοιχεία που υποσκάπτουν την ψύχραιμη αντιμετώπιση του φαινομένου.

Θα πρέπει, συνεπώς, ένας φορέας, είτε η Γ. Γ. Πολιτικής Προστασίας είτε ο Ο.Α.Σ.Π. είτε το Γεωδυναμικό Ινστιτούτο -ας το αποφασίσουν αυτό οι επιστήμονες και οι αρμόδιοι κυβερνητικοί παράγοντες- να είναι αρμόδιος για τη συλλογή των στοιχείων από όλα τα τοπικά σεισμολογικά δίκτυα της χώρας και

κατόπιν να προβαίνει στις σχετικές ανακοινώσεις, συστάσεις και συμβουλές προς το κοινό. Αυτό άλλωστε συμβαίνει σε όλες τις προηγμένες χώρες που αντιμετωπίζουν υψηλά επίπεδα σεισμικότητας (π.χ. ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ιταλία). Το βέβαιον πάντως είναι ότι προσωπικές επιδιώξεις και τυχόν οικονομικά συμφέροντα, υπό τη μορφή κρατικών επιχορηγήσεων, δεν χωρούν σε μία τόσο σοβαρή υπόθεση, όπως το σεισμικό φαινόμενο. Τέτοιου είδους νοσηρές συμπεριφορές πρέπει να πατάσσονται εν τη γενέσει τους.

Τέλος, πιστεύω ότι η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών είναι το ήμισυ του παντός, διότι και οι πολίτες έχουν χρέος και ευθύνη να κατανοήσουν ότι η αντισεισμική θωράκιση σημαίνει πάνω απ' όλα σωστές κατασκευές και να φροντίζουν ώστε οι οικοδομές που ανεγείρουν να έχουν πλήρη μελέτη, να απαιτούν ο επιβλέπων μηχανικός να επιβλέπει ουσιαστικά το έργο και να εκτελεί ποιοτικό έλεγχο των υλικών. Επιπλέον, οι ίδιοι να μην επεμβαίνουν στα κτήρια προσθέτοντας αυθαίρετες κατασκευές, να συντηρούν τα κτήρια τους, οι δε ιδιοκτήτες αυθαίρετα και παλαιών οικοδομών να ελέγχουν τη στατικότητα τους σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Η ενημέρωση πρέπει να είναι συνεχής από την παιδική, κιόλας, ηλικία στα νηπιαγωγεία και εν συνεχεία σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες. Η δε ενημέρωση θα πρέπει να γίνεται από ειδικούς και όχι απλά από τον δάσκαλο ή τον καθηγητή, διότι και αυτοί δεν είναι βέβαιοι ότι διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις για το φαινόμενο.

Ο σεισμός, πρέπει να μας γίνει βίωμα. Είναι, άλλωστε, ένα φυσικό φαινόμενο, όπως μία καταιγίδα ή ένας καύσωνας. Ας μάθουμε γι' αυτόν, ώστε να προαρμοστούμε στο ενδεχόμενο εμφάνισής του και να είμαστε έτοιμοι να αντιδράσουμε σωστά, και προπαντός ψύχραιμα, την κρίσιμη στιγμή.

Στο σημείο αυτό, αισθάνομαι την ανάγκη να κάνω ιδιαίτερη μνεία στον αξιότιμο Γ.Γ. Πολιτικής Προστασίας κ. Παναγιώτη Φούρλα, η παρουσία και το έργο του οποίου γεμίζει με αίσθημα ασφάλειας τους πολίτες ότι ο κρατικός μηχανισμός θα λειτουργήσει αποτελεσματικά τις δύσκολες στιγμές. Οφείλει, όμως, η Πολιτεία να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την περαιτέρω ενίσχυση του συστήματος Πολιτικής Προστασίας, τόσο σε επίπεδο ανθρωπίνων δυναμικών, όσο και σε υλικοτεχνική υποδομή και τεχνικά μέσα. Περισσότερα κονδύλια πρέπει να διατεθούν, ώστε σε κάθε φυσική καταστροφή, άρα και στον σεισμό, ο κρατικός μηχανισμός να μπορεί να επέμβει άμεσα και αποτελεσματικά. Η ύπαρξη ικανού εξοπλισμού μπορεί να συμβάλει καίρια στη διάσωση ανθρώπινων ζωνών μετά την επέλευση του φυσικού φαινομένου.

Συμπερασματικά, η αντισεισμική προστασία συνοψίζεται κατά τη γνώμη μου στην ιπποκράτεια ρήση, την οποία ως Πολιτεία και πολίτες πρέπει να έχουμε πάντα κατά νου: «ασφάλεια εστί το προνοεῖν και προλαμβάνειν, το δε προνοεῖν και προλαμβάνειν κρείττον εστί του θεραπεύειν».

ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ 2006-2013

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΝΙΑΤΗΣ – ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΟΣ

Πήραμε έγγραφο από τον Πανελλήνιο Σύλλογο Διπλωματούχων Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών. Υπάρχουν πενήντα χιλιάδες Έλληνες επιστήμονες που ασχολούνται με τα έργα των νέων τεχνολογιών, της πληροφορικής και των δικτύων.

Το έγγραφο αναφέρει, ότι, ενώ στο νόμο του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. του 2005 είχαν ενταχθεί οι 28 κατηγορίες για τα πληροφορικά συστήματα και δίκτυα και 29 για τις ηλεκτρονικές μελέτες, πράγμα που σημαίνει ότι τα αντίστοιχα Υπουργεία όφειλαν να συντάξουν μητρώο μελετητών και κατασκευαστών και τιμολόγια μελετών και έργων, δυστυχώς, με το νόμο για το Κτηματολόγιο που πρόκειται να συζητηθεί στη Βουλή αυτές οι δύο κατηγορίες ακυρώνονται.

Η περίπτωση αυτή ξεπερνά τη δράση της όποιας Κυβέρνησης και σχετίζεται απόλυτα με τον τρόπο, με τον οποίο η δημόσια διοίκηση αντιμετωπίζει τις νέες τεχνολογίες. Δηλαδή, η δημόσια διοίκηση αρνείται να καθιερώσει μηχανισμό παρακολούθησης της ποιότητας εφαρμογών των νέων τεχνολογιών

στην αναπτυξιακή διαδικασία του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.

Αποποιείται τις ευθύνες της η δημόσια διοίκηση, με αποτέλεσμα να βρισκόμαστε για πολλά χρόνια στην ίδια κατάσταση, όπου η κάθε υπηρεσία προκηρύσσει έργο, με αυθαίρετο τρόπο το κοστολογεί και με αυθαίρετο τρόπο αποφασίζει σε ποιον θα το αναθέσει, χωρίς να έχουν τεθεί εκ των προτέρων κριτήρια με καθορισμένο το βάρος καθενός από αυτά.

Γνωρίζουμε τις πρωτοβουλίες της Ε.Ε. και της χώρας μας, για να καλυφθούν τα ζητήματα των ηλεκτρονικών επιχειρηματικών υπηρεσιών, των υπηρεσιών υγείας, των μεταφορών, της ηλεκτρονικής μάθησης και της ανάπτυξης της ευρυζωνικότητας. Θα συνεχίσουν να εργάζονται τα νοσοκομεία χωρίς στοιχειώδες αρχείο ασθενών, αρχείο αποθήκης φαρμάκων και χωρίς εφαρμογή της τηλεϊατρικής; Θα συνεχίσει η δια βίου εκπαίδευση των εργαζομένων και των ανέργων, να γίνεται με την παρουσία του δασκάλου ή του επιμορφωτή, δηλαδή με τον παραδοσιακό τρόπο, αγνοώντας τις νέες τεχνολογίες που δίνουν τη δυνατότητα παράδοσης μαθημάτων εκ του μακρόθεν;

Αν συγκρίνουμε, στα θέματα αυτά, την Ευρώπη όχι μόνο με τις Η.Π.Α. και την Ιαπωνία, αλλά και με τους δύο νέους γίγαντες τις τεχνολογίας που είναι η Κίνα και η Ινδία, τότε θα διαπιστώσουμε υστέρηση σε αυτά, αλλά και στον επιπλέον τομέα της καινοτομίας.

Κατά το παρελθόν, η εισαγωγή νέων τεχνολογιών αντιμετωπίστηκε ως απλή μηχανογράφηση ήδη υφιστάμενων διαδικασιών, που σε μεγάλο βαθμό ήταν γραφειοκρατικές, χωρίς πρόνοια μετατροπής της διαδικασίας. Αυτό αποτελεί τον πιο φασιστικό τρόπο να κρατηθεί μια κοινωνία στα δεσμά του παρελθόντος. Η Ευρώπη αντιμετωπίζει την εφαρμογή των νέων τεχνολογιών με μεταρρυθμιστική λογική απέναντι στη διαδικασία εφαρμογής των νέων εργαλείων.

Όσον αφορά τις επικοινωνίες και την ευρυζωνικότητα, συμμετέχουμε με ποσοστό 6% στο ευρωπαϊκό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, με ποσοστό 25% στην ευρωπαϊκή ανάπτυξη και με 40% στην παραγωγικότητα των ιδιωτικών επιχειρήσεων.

Στη χώρα μας η ευρυζωνικότητα έχει μικρή εφαρμογή, προς το παρόν με 1% και ίσως μέχρι τέλους του έτους αυξηθεί λίγο, όταν ο μέσος ευρωπαϊκός όρος είναι 12%. Τα έργα ευρυζωνικότητας που έχουν ενταχθεί στο επιχειρησιακό σχέδιο της κοινωνίας της πληροφορίας δεν έχουν προχωρήσει με γρήγορο ρυθμό.

Υπάρχει έλλειψη θεσμικού πλαισίου για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και το Διαδίκτυο, έλλειψη σταθερού συστήματος επενδύσεων και ταχείας απονομής δικαιοσύνης, που αποθαρρύνει τους υποψήφιους επενδυτές, ανυπαρξία δεικτών μέτρησης της κάθε προσπάθειας και το τραγελαφικό, να ψηφίζει η Βουλή νόμο για τις τηλεπικοινωνίες, που προβλέπει προεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις, οι οποίες εάν δεν εκδοθούν άμεσα, θα καταστήσουν το νόμο ανενεργό. Αυτό τόνισαν και οι εκπρόσωποι του ιδιωτικού τομέα.

Υπάρχουν αντικειμενικά πρακτικά προβλήματα που μεγεθύνουν το κόστος της υλοποίησης ενός δικτύου οπτικών ινών σε δήμους της χώρας, εξαιτίας απαιτήσεων τους που ξεπερνούν τα όρια της λογικής.

Η χώρα μας φιλοδοξεί να δημιουργήσει επτά πόλους καινοτομίας στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, τη Θεσσαλία, την Πάτρα, το Βόλο, την Ξάνθη και την Κρήτη. Επιθυμητό θα ήταν να υπάρχουν σε κάθε περιφέρεια. Αυτό είναι το λιγότερο. Το χειρότερο, όμως, είναι ότι οι επτά πόλοι που έχουν ενταχθεί στο επιχειρησιακό πρόγραμμα ανταγωνιστικότητας, θα υλοποιηθούν ως έργο – γέφυρα με την επόμενη προγραμματική περίοδο και μέχρι το 2013.

Επομένως, ανεξάρτητα από ευθύνες του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, διαπιστώνουμε σημαντική υστέρηση στην υλοποίηση ορθών δράσεων, όπως είναι αυτή για τη δημιουργία ενός πόλου καινοτομίας.

Αν συνεχιστεί αυτή η διαδικασία και υπάρχει χάσμα μεταξύ αυτών που έχουν και κατέχουν την πληροφορία και αυτών που δεν έχουν, τότε θα προκληθεί νέος ταξικός διαχωρισμός της κοινωνίας.

Στις προτάσεις μας πρέπει να καταθέσουμε τα εξής. Όσον αφορά στο οργανωτικό, η πολυδιάσπαση και η διυπουργικότητα των δράσεων της κοινωνίας της πληροφορίας πρέπει να σταματήσει. Οι νέες τεχνολογίες και η κοινωνία της πληροφορίας πρέπει να ενταχθούν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Πρωθυπουργού, ώστε να πάψει η διαρκής σύγκρουση μεταξύ του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης στην ανάληψη της σχετικής ευθύνης.

Πρέπει να υιοθετήσουμε ψήφισμα ως Επιτροπή, με το οποίο να ζητούμε από την Κυβέρνηση να τοποθετηθεί στο θέμα της ανάπτυξης των ευρυζωνικών υποδομών.

Πρέπει να πάρουμε πρωτοβουλία ως Επιτροπή, για την παρακολούθηση του συντονισμού και του ελέγχου των πολιτικών προϋορισμένων των αντίστοιχων δημόσιων υπηρεσιών.

Τέλος, θα πρέπει να αναλάβουμε πρωτοβουλία ως χώρα, που θα επιβραβεύει τους καλούς και θα τιμωρεί τους κακούς. Πρέπει να δημιουργήσουμε λευκή λίστα αριστείας των δημοσίων υπηρεσιών, οι οποίες με γρήγορο τρόπο υιοθετούν τις νέες τεχνολογίες και μια μαύρη λίστα αντίστοιχων δημοσίων υπηρεσιών, που και τις δύο θα δημοσιοποιούμε για να επιβραβεύει ή να τιμωρεί ο τελικός αποδέκτης των νέων τεχνολογιών, που είναι η κοινωνία.

Εκείνο που έχει παρατηρηθεί από τους ανθρώπους της αγοράς, αλλά και από τη διαρκή νομοθετική εργασία στη Βουλή, είναι ότι υπάρχουν επικαλυπτόμενες αποφάσεις μεταξύ υπουργείων και διαχέεται οριζόντια η οποιαδήποτε Επιτροπή με τα συναρμόδια υπουργεία, οπότε δεν μπορούν να προχωρήσουν. Μιλάμε για τις νέες τεχνολογίες και ξέρουμε ότι υπάρχουν από το Γ' Κ.Π.Σ. 200.000.000. ευρώ προς διάθεση. Υπάρχουν μελέτες, όμως, καθυστερούν οι αναθέσεις των έργων, λόγω του ότι τα συναρμόδια υπουργεία έχουν γραφειοκρατικές διαδικασίες. Έτσι, προτάθηκε αυτή η Επιτροπή να ελέγχεται από τον Πρωθυπουργό ή από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών. Μόνο έτσι θα προχωρήσουμε.

ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ 2006-2013 ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ

Το ψηφιακό χάσμα ήδη υφίσταται στην Ελλάδα. Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες, το μεγαλύτερο τμήμα του ελληνικού πληθυσμού δηλώνει παντελώς άσχετο με τους υπολογιστές. Πρέπει, όμως, κανείς να αμφιβάλλει και για το κατά πόσο πραγματικά σχετικό με τους υπολογιστές είναι και το μέρος του πληθυσμού που δηλώνει ότι έχει κάποια ιδέα γι' αυτούς. Μια από τις κυριότερες αιτίες του φαινομένου είναι ότι οι Έλληνες δεν μπορούν να εξοικειωθούν με τους υπολογιστές γιατί τόσο οι υπολογιστές όσο και η πρόσβαση στο διαδίκτυο είναι εξοργιστικά ακριβόι στη χώρα μας. Άλλη σημαντική αιτία είναι η περιορισμένη εξοικείωση των Ελλήνων με το λατινικό αλφάβητο, πράγμα απαραίτητο για την καλή χρήση υπολογιστή. Η εξοικείωση αυτή μπορεί να προκύψει μόνο μέσα από την καλύτερη εκμάθηση ξένων γλωσσών στη χώρα μας.

Δεν μπορούμε να μη παρατηρήσουμε αυτό που πιστοποιούν όλες οι έρευνες, ότι οι πιο αποκομμένοι από τους υπολογιστές είναι οι άνεργοι. Αυτό κάνει το ψηφιακό χάσμα να ανατροφοδοτείται. Επίσης, δεν μπορούμε να αντισταθούμε στο ότι οι μεγαλύτερες γενιές στη χώρα μας είναι τεχνολογικά απαίδευτοι, πράγμα που τις φέρνει σε ιδιαίτερα δύσκολη θέση σε ό,τι αφορά την περίφημη κοινωνία της πληροφορίας και με όσα συνιστούν σε μεγάλο βαθμό την οικονομική ανάπτυξη της Ευρώπης τα τελευταία χρόνια. Ένα άμεσο μέτρο θα ήταν να υπάρξει διαφημιστική εκστρατεία που να προκαλεί τους πιο μεγάλους σε ηλικία συμπολίτες μας να μην τρομάζουν με την τεχνολογική εξέλιξη και την πληροφορική.

Οφείλουμε εδώ να επισημάνουμε τον κίνδυνο πρόσδεσης της χώρας μας στο άρμα της Microsoft, τη στιγμή που όλος ο υπόλοιπος αναπτυγμένος κόσμος κάνει ό,τι μπορεί για να γλιτώσει από το σφιχτό εναγκαλισμό της διαβόητης πολυεθνικής. Οι συμφωνίες που υπέγραψε το ελληνικό δημόσιο μαζί της ήταν ένα πολύ κακό βήμα. Η Ελλάδα οφείλει να ερευνήσει περισσό-

τερο τις δυνατότητες που παρέχει το ανοιχτό λογισμικό, ενώ θα είχε πολλαπλά οφέλη από το να στηρίζει τις προσπάθειες που γίνονται στην Ε.Ε. για την ενίσχυσή του και για τη θέσπιση φραγμών στην Microsoft.

Επίσης, οφείλει να στηρίξει τις προσπάθειες της Ε.Ε. για απαλλαγή του διαδικτύου από την αμερικανική κηδεμονία.

Όσον αφορά τις προτάσεις και τις επισημάνσεις της εισήγησης, θα θέλαμε να σταθούμε και να εκφράσουμε τις επιφυλάξεις μας στα ακόλουθα:

- Στο πως ακριβώς θα γίνει η ενίσχυση της καινοτομίας. Το νομικό πλαίσιο για τα πατενταρίσματα είναι ήδη πολύ σφιχτό. Η Ελλάδα οφείλει να παρακολουθήσει τις εξελίξεις στον τομέα του ανοιχτού λογισμικού.

- Στα στατιστικά στοιχεία που αναφέρονται για τα ευρυζωνικά δίκτυα ως κυρίαρχος μοχλός ανάπτυξης και να εκφράσουμε την ανησυχία μας ότι τέτοια ανάπτυξη γίνεται συχνά εις βάρος του χρόνου εργασίας των εργαζομένων.

- Στο ρόλο των μεγάλων εταιρειών στον τομέα της πληροφορικής, καθώς όλοι πιο γνωρίζουν ότι σχεδόν όλες οι καινοτομίες στο χώρο αυτό έχουν προέλθει από πολύ μικρές εταιρείες.

- Στην προτεινόμενη ανάθεση της ψηφιακής πολιτικής στον Πρωθυπουργό, πράγμα όχι μόνο κακό για το Κοινοβούλιο και τη Δημοκρατία, αλλά και παράλογο, γιατί ένας τέτοιος κεντρικός σχεδιασμός δεν μπορεί να λειτουργήσει καλά στον χαοτικό χώρο της πληροφορικής.

- Τέλος, θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι η οπτική ίνα είναι τροχοπέδη για την πιο διαδεδομένη μορφή γρήγορου διαδικτύου, του DSL, του οποίου λειτουργεί με βάση τα παραδοσιακά καλώδια χαλκού. Μάλιστα, η καθυστέρηση του στην Ελλάδα, σε αρκετές περιπτώσεις οφείλεται στο ότι τα παλιά καλώδια χαλκού του Ο.Τ.Ε. ξηλώθηκαν κατά σπάταλο τρόπο, όταν εγκαταστάθηκε η οπτική ίνα στην Ελλάδα.

Το διαδίκτυο, να υπενθυμίσουμε, δεν είναι μόνο ένα εργαλείο με σκοπό το οικονομικό όφελος, ούτε βέβαια είναι η πανάκεια για όλα τα προβλήματα που μας ταλανίζουν. Το διαδίκτυο προσφέρει επίσης διασκέδαση, πληροφόρηση και ενημέρωση. Για να μπορούν οι Έλληνες πολίτες να απολαύσουν αυτά τα αγαθά, η Πολιτεία οφείλει να τους παρέχει την απαραίτητη παιδεία, ώστε να μη χάνονται μέσα του.

Θα θέλαμε να γίνει πιο εύκολο να δωρίζονται παλιοί υπολογιστές στα σχολεία που τους έχουν ανάγκη, αντί να πετιούνται και να υπάρχει σε όσο το δυνατόν περισσότερα σχολεία ένας ειδικός επιφορτισμένος αποκλειστικά με τη λειτουργία του δικτύου υπολογιστών του σχολείου.

Θα έπρεπε να εξεταστεί πολύ σοβαρά η δυνατότητα, κάποιο ελληνικό πανεπιστήμιο να δημιουργήσει ένα ελληνικό Project Gutenberg στο οποίο θα περιληφθεί όλη η ελληνική γραμματεία που δεν υπάγεται σε πνευματικά δικαιώματα.

ΠΡΩΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΛΑΡΗΣ

Με τον όρο Ευρυζωνικότητα εννοούμε ένα προηγμένο και καινοτόμο περιβάλλον, τόσο σε επίπεδο υπηρεσιών όσο και τεχνολογικής υποδομής με κύριο χαρακτηριστικό την παροχή ταχύτερων συνδέσεων με το Διαδίκτυο, που επιτρέπουν την ανάπτυξη διαδικτυακών εφαρμογών και υπηρεσιών. Στα πλεονεκτήματα των ευρυζωνικών εφαρμογών συγκαταλέγεται το διαφοροποιημένο, κατά περίπτωση και αναλόγως των απαιτήσεων των χρηστών, φάσμα ταχυτήτων αποστολής και λήψης δεδομένων. Αν και η σύνδεση μιας ευρυζωνικής τεχνολογίας μπορεί να γίνει στο υπάρχον τηλεφωνικό δίκτυο, είτε της μορφής PSTN είτε ISDN, δεν επηρεάζει τον τρόπο χρήσης της τηλεφωνικής γραμμής. Η αδιάλειπτη, με απλό τρόπο, σύνδεση στο Διαδίκτυο και οι υψηλές ταχύτητες (10 - 100 φορές επιπλέον της συμβατικής σύνδεσης), σε συνδυασμό με πλήθος νέων εφαρμογών, εγγυώνται αξιόπιστες ψηφιακές συνδέσεις με εγγυημένα σταθερά υψηλές αποδόσεις.

Η ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων καθιστά εφικτή τη γρήγορη, φιλική στο χρήστη και με χαμηλό κόστος αποθήκευση, ανάκτηση, διακίνηση και επεξεργασία της ψηφιοποιημένης πλη-

ροφορίας σε διαφορετικές μορφές φωνής, δεδομένων, εικόνας. Τα οφέλη από την ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας μπορούν να συνοψισθούν στο παρακάτω απόσπασμα, σταχυολογημένο από την Έκθεση «Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΜΡΑΣΕΙΣ 2002»:

«Τα συστατικά μιας εθνικής υποδομής επικοινωνιών πρέπει να στοχεύουν σε μια συνολική πλατφόρμα υπηρεσιών, που συμβάλλουν στην ανάπτυξη της οικονομίας και της κοινωνίας. Για τις επιχειρήσεις, τα δίκτυα και οι νέες τεχνολογίες επικοινωνίας είναι εργαλεία εκσυγχρονισμού και ανταγωνιστικότητας. Για τον πολίτη, αποτελούν μέσο για μεγαλύτερη πρόσβαση σε πληροφορίες κάθε είδους και βελτίωση της ποιότητας ζωής. Για την κοινωνία, προσφέρουν νέες μεθόδους επικοινωνίας και κοινωνικού διαλόγου, διεύρυνσης της Δημοκρατίας και μείωσης κοινωνικών και γεωγραφικών διακρίσεων. Για τη χώρα μας συνολικά, δίνουν τη δυνατότητα προβολής και προώθησης ελληνικών θέσεων και συμφερόντων, διαφύλαξης της ελληνικής κληρονομιάς και ταυτότητας και επαφής με το ευρύτερο ελληνικό έθνος και τη διασπορά».

Στην τοποθέτησή του ο Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.) κ. Νικήτας Αλεξανδρίδης επεσήμανε, πως η ακολουθούμενη μέχρι σήμερα μεθοδολογία επέκτασης της Ευρυζωνικότητας στη χώρα μας ήταν αναποτελεσματική. Αυτό αποδεικνύεται από το γεγονός ότι είμαστε τελευταίοι στην Ευρώπη σε όλους τους δείκτες. Στην τοποθέτησή του ο κ. Νικήτας Αλεξανδρίδης περιέγραψε συνοπτικά τη σημερινή κατάσταση στην αγορά των δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, που επηρεάζουν την αγορά της Ευρυζωνικότητας και του Διαδικτύου, αναφέρθηκε, στη συνέχεια, στο ρόλο και στη στρατηγική της Ε.Ε.Τ.Τ. σε αυτά τα θέματα, για να εστιασθεί στο τέλος στους νέους στόχους, που θα πρέπει να θέσουμε ως χώρα, για την διερεύνηση του ευρυζωνικού Διαδικτύου, το οποίο εκτιμά ως είναι ζήτημα μεγάλης σπουδαιότητας. Στην παρουσίασή του ενώπιον της Επιτροπής κατέληξε με προτάσεις, που κατά την άποψή του θα συμβάλουν με επιτυχία στην ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας και του διαδικτύου στην Ελλάδα, με στόχο την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας.

Ο κ. Νικήτας Αλεξανδρίδης ανέφερε πως Η Ε.Ε.Τ.Τ. δεν είναι απλώς μια ανεξάρτητη αρχή, είναι επιπλέον ο εθνικός ρυθμιστής της αγοράς των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και του ευρυζωνικού Διαδικτύου. Διατηρεί τις κατάλληλες σχέσεις με την αγορά και τους φορείς του εξωτερικού, έχει τη δυνατότητα και το Know - how, που της επιτρέπουν να προσβλέπει στρατηγικά την αγορά και να συμβάλλει αποτελεσματικά στην ανάπτυξή της. Η Ε.Ε.Τ.Τ. είναι στρατηγικός εταίρος της Πολιτείας για τη διαμόρφωση της εθνικής στρατηγικής και για την ανάπτυξη του ευρυζωνικού Διαδικτύου και των εφαρμογών του. Στις άμεσες προτεραιότητες της Ε.Ε.Τ.Τ. ανήκει την υποχρέωση για άμεση εφαρμογή του νέου νόμου 3431, τονίζοντας, πως η υποχρέωση αυτή είναι ανελαστική ως προς τη χρονική υλοποίησή της, καθώς απειλούμαστε με την επιβολή προστίμων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ανάμεσα στα άλλα έργα της Ε.Ε.Τ.Τ. υπάρχει υποχρέωση, μέχρι το καλοκαίρι του 2006, να υλοποιηθούν τα κάτωθι:

- Ολοκλήρωση και κατάθεση στην Κοινότητα της ανάλυσης όλων των 18 επιμέρους αγορών για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Η όποια ρύθμιση και παρέμβαση, οφείλουν να ισορροπούν ανάμεσα, αφενός, στην εξασφάλιση συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού στην Αγορά και στην ενίσχυση ενός ελκυστικού επενδυτικού περιβάλλοντος, ώστε να ενισχυθούν οι επενδύσεις και να διαφυλαχθούν τα συμφέροντα των χρηστών.

- Για την ενίσχυση των υποδομών, που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας, προτεραιότητα δόθηκε στην ανάλυση των σχετικών αγορών χονδρικής, δηλαδή, της αδεσμοποίητης πρόσβασης σε μεταλλικούς βρόχους και υποβρόχους (LLU). Παράλληλα, η Ε.Ε.Τ.Τ. προχώρησε στη μείωση των μηνιαίων τελών μεριζόμενης πρόσβασης στο LLU κατά 50%, δημιουργώντας πρόσθετες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών και την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών. Ένα άλλο βήμα ήταν η αγορά των μισθωμένων κυκλωμά-

των για την ανάπτυξη της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης – ADSL.

- Σε νομοθετικό επίπεδο, οι δράσεις εστιάσθηκαν στη σύνταξη της δευτερογενούς νομοθεσίας, τόσο σε επίπεδο κανονιστικών διατάξεων όσο και των εισηγήσεων. Αναφέρθηκαν δύο κανονισμοί, των οποίων η εφαρμογή θα έχει άμεσο αντίκτυπο στην ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας στην Περιφέρεια:

Πρώτον, η απλοποίηση των διαδικασιών και η μείωση του χρόνου αδειοδότησης επιχειρήσεων, που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην εγκατάσταση δικτύων και στην παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Δεύτερον, η εισαγωγή της δυνατότητας «μερικής εκχώρησης ραδιοσυχνότητων», που έχει να κάνει και με τα ασύρματα ευρυζωνικά δίκτυα, δημιουργεί μια νέα δευτερογενή αγορά, προσελκύοντας ενδιαφερομένους σε τοπικό επίπεδο και εξασφαλίζοντας τη βέλτιστη χρήση των σπάνιων πόρων του φάσματος. Επιπλέον, αναφέρθηκε ο ορισμός των δικαιωμάτων διέλευσης, που αποτελεί απαραίτητη διαδικασία για την ανάπτυξη ενσύρματων εναλλακτικών δικτύων. Η σημερινή χαοτική κατάσταση ευθύνεται για την αποτροπή νέων επενδύσεων, κάτι που απαιτεί καλύτερη νομοθετική ρύθμισή της.

- Στους τομείς δραστηριοποίησης της Ε.Ε.Τ.Τ περιλαμβάνονται και τα ασύρματα δίκτυα. Με δεδομένη τη μορφολογία της χώρας μας και το κόστος των επενδύσεων για ενσύρματες λύσεις, οι ασύρματες επικοινωνίες αποτελούν λύση για βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα σε τοπικά επίπεδα. Τρεις ειδικότερες περιοχές είναι τα WiFi, τα WiMax και η απελευθέρωση του νέου φάσματος. Στο WiFi, με γνώμονα τα παραπάνω και κατόπιν εισηγήσεως της Ε.Ε.Τ.Τ., απελευθερώθηκε πλήρως η χρήση δικτύων WiFi στις ελεύθερες ζώνες των 2,4 και 5,5 GHz. Παράλληλα, η Ε.Ε.Τ.Τ αναλαμβάνει δράσεις για την ενίσχυση – προώθηση καινοτόμων τεχνολογιών και υπηρεσιών. Η τηλεφωνική κλήση μέσω internet VoIP είναι μια από αυτές.

- Μια άλλη τεχνολογία, που ήδη απασχολεί την Ε.Ε.Τ.Τ είναι η ψηφιακή ευρυεκπομπή, η DTV-T, digital radio. Μάλιστα, με τον αναμενόμενο νόμο περί ραδιοτηλεόρασης, η Πολιτεία πρέπει άμεσα να θέσει την ημερομηνία της ψηφιακής μετάβασης, νωρίτερα από το 2012, που είναι η τελευταία προθεσμία της Ε.Ε., καθώς είναι μια ευκαιρία για τη δημιουργία μιας νέας αγοράς, νέων θέσεων εργασίας και καλύτερων και περισσότερων υπηρεσιών στον πολίτη.

Για την ενημέρωση του κοινού σε θέματα Ευρυζωνικότητας, σχεδιάζεται μια μεγάλη εκστρατεία.

Αναφορικά με το «Όραμα 2020» (Vision 20/20), η πρόταση είναι «μέχρι το 2020 να έχει μετατραπεί η Ελλάδα σε μια κοινωνία ανταγωνιστικών υπηρεσιών υψηλής τεχνολογίας». Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, πρέπει:

α) Μέχρι το 2010, να έχουμε πετύχει: την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών σε όλους τους Έλληνες, τη μετάβαση στην Ψηφιακή Τηλεόραση, την υψηλής ταχύτητας διασύνδεση όλων των δημοσίων υπηρεσιών, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, σχολείων, ερευνητικών ιδρυμάτων.

β) Μέχρι το 2015 να έχει γίνει η Ελλάδα «Διαδικτυακός Κόμβος» της ευρύτερης περιοχής (ΝΑ Ευρώπη, Μέση Ανατολή, Βόρεια Αφρική).

γ) Μέχρι το 2020 η χώρα να παρέχει ανταγωνιστικές υπηρεσίες υψηλής τεχνολογίας.

Για την επίτευξη ενός εγχειρήματος τέτοιου μεγέθους είναι επιτακτική όχι μόνο η σύνταξη ενός οδικού χάρτη (roadmap), αλλά και η ύπαρξη ενός κεντρικού συντονιστή κοινής αποδοχής παρά τω πρωθυπουργώ, ανάλογο με τον/την Πρόεδρο της Οργανωτικής Επιτροπής του «Αθήνα 2004». Ο συντονιστής αυτός καθώς και η στρατηγική πρέπει εξ' αρχής να έχουν τη συναίνεση των πολιτικών κομμάτων, ώστε να διασφαλίζεται η συνέχειά τους, ανεξάρτητα από πολιτικές αλλαγές.

Μερικές ενέργειες, που θα είχαν άμεσο αποτέλεσμα, είναι οι εξής:

1) Ο προγραμματισμός οικονομικής ενίσχυσης των σχετικών δράσεων από μεγάλο μέρος του Δ' ΚΠΣ, με γνώμονα τη σπουδαιότητα του οράματος για τη χώρα.

2) Πρόσθετα κίνητρα για επιχειρηματικές δράσεις όπως: α)

ανάπτυξη υποδομών οπτικής ίνας β) ανάπτυξη καινοτόμων ασύρματων δικτύων, καθιστώντας την Ελλάδα test bed για νέες τεχνολογίες γ) σχεδιασμός οποιασδήποτε κοινότητας/οικισμού έργου πρέπει να προβλέπει την ευρυζωνική πρόσβαση.

3) Δράσεις για την ενημέρωση:

α) ενημερωτικά τηλεοπτικά δίσλεπτα σε ώρες υψηλής τηλεθέασης

β) για τον πολίτη της Περιφέρειας να δημιουργηθούν «κίσκια» (stands) σε δημοτικά/κρατικά διοικητικά κτήρια ή φορητούς σταθμούς, με ευρυζωνική πρόσβαση και επιλεγμένες demo υπηρεσίες.

4) Δράσεις για τόνωση της ζήτησης:

α) Υποχρέωση δημόσιων υπηρεσιών, σχολείων, διοικητικών περιφερειών, νοσοκομείων κλπ. για ευρυζωνική πρόσβαση υψηλών ταχυτήτων εντός ενός έτους.

β) Υιοθέτηση προγράμματος προνομιακής διάθεσης υπολογιστών σε μαθητές και σπουδαστές (αντίστοιχο με το πρόγραμμα του Nicholas Negreponte).

γ) Φορολογικές ελαφρύνσεις τόσο για πρόσβαση στο Internet όσο και για το δικτυακό εξοπλισμό εταιρειών και των υπαλλήλων τους.

δ) Παροχή φθηνής σύνδεσης ADSL σε δημοσίους υπαλλήλους, με την υιοθέτηση ενός μοντέλου ανάλογου με το πρόγραμμα «Δίοδος» για τους φοιτητές.

ε) Ρύθμιση, ώστε να επιτρέπονται οι δωρεές παλαιού εξοπλισμού δημοσίου για τις ανάγκες απομακρυσμένων περιοχών.

στ) Ταχύτερη ανάπτυξη on – line υπηρεσιών δημοσίου και

ζ) Έναρξη μελέτης για την κεντρική κρατική διαδικτυακή πύλη (e-government portal).

Οι θέσεις του κ. Αλεξανδρίδη συνοψίζονται στα εξής :

1) Την επιτακτική ανάγκη για την αλλαγή νοοτροπίας.

2) Τη διατύπωση ενός μακροπρόθεσμου οράματος/στρατηγικής.

3) Την ύπαρξη κεντρικού συντονισμού.

Κατά τον κ. Ιωαννίδη, η Ευρυζωνικότητα δεν είναι μόνο το Διαδίκτυο, αλλά και οι υποδομές.

Ο κ. Ιωαννίδης ξεκίνησε με μια αναφορά στη διείσδυση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του Διαδικτύου. Αναφέρθηκε στη σημερινή κατάσταση στην Ευρυζωνικότητα, στους βασικούς λόγους ανάπτυξης ή καθυστέρησης, στους μελλοντικούς στόχους και στο πώς θα πρέπει να διαμορφωθεί το μέλλον από όλους τους φορείς.

Η διείσδυση των ηλεκτρονικών υπολογιστών σήμερα δεν υπερβαίνει το 27% - με άλλες μελέτες το 29% - και του Internet, το οποίο κυμαίνεται μεταξύ 20% και 23%. Πολλοί από εκείνους, που δε χρησιμοποιούν το Internet, το 52%, περίπου, απαντούν ότι δεν το χρειάζονται. Το 30% λένε ότι δεν τους ενδιαφέρει, το 11,5% ότι δεν έχουν γνώσεις, το 3% ότι είναι ακριβό και το 1,6% ότι δεν έχουν ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Το πλέον προβληματικό όμως είναι ότι, όταν ερωτώνται, τι θα τους παρακινούσε, για να χρησιμοποιήσουν το Internet, το 80%, περίπου, απαντούν: «τίποτα».

Αυτό δείχνει μια πολύ μεγάλη έλλειψη ενημέρωσης για τα αγαθά, που έχει το Internet και η χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών

Στον τομέα της Ευρυζωνικότητας, στη χώρα μας δεν υπάρχουν εναλλακτικές υποδομές. Ο μόνος επενδυτής Ευρυζωνικότητας, είτε αυτό είναι με το ADSL είτε είναι με το δορυφορικό Internet, είναι ο ΟΤΕ. Την ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας την προωθεί ή ο OTENET ή ο ΟΤΕ με τις μειώσεις, που έκανε το 2005. Η διείσδυση του Internet στην Ελλάδα είναι μόνο 15% (Ιούνιος 2003).

Σήμερα, η διείσδυση της Ευρυζωνικότητας είναι 4% επί των τηλεφωνικών συνδέσεων και αυτό το ποσοστό επιτεύχθηκε μέσα σε διάστημα 32 μηνών. Η εντατική ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας ξεκίνησε μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες (σήμερα έχουμε 300.000 παροχές, το Σεπτέμβριο του 2004 είχαμε 36.000).

Σχετικά με τα νοικοκυριά, η διείσδυση πριν από τρεις μήνες ήταν 4% στην Ελλάδα και σήμερα είναι στο 6,3%. Βέβαια, υστε-

ρεί πάρα πολύ ακόμη, σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη.

Οι βασικοί λόγοι της καθυστέρησης ή της ανάπτυξης στις διάφορες χώρες σε μελέτη, που έγινε (JP Morgan) πριν από ένα χρόνο, είναι οι εξής: η διείσδυση των Η/Υ, το επίπεδο του ανταγωνισμού, η ετοιμότητα της χώρας να δεχθεί νέες τεχνολογίες και το κατά κεφαλήν εισόδημα.

Οι στατιστικοί δείκτες διείσδυσης δείχνουν μια μάλλον ζοφερή εικόνα

Σχετικά με το Internet, το 22% των Ελλήνων το χρησιμοποιεί. Ο ρυθμός ανάπτυξής του για τα επόμενα 5 χρόνια προβλέπεται να είναι 22%. Η Ελλάδα, μεταξύ των 15 χωρών της Ευρώπης, είναι η τελευταία, σχετικά με την ικανότητά της να δεχθεί νέες τεχνολογίες. Μελέτες δείχνουν, πως υπάρχει τεchnοφοβία και παράλληλα οι καιρικές συνθήκες της Ελλάδας επηρεάζουν αρνητικά την αποδοχή των τεχνολογιών της Πληροφορικής και του Internet. Έχει σχέση με τη δομή της κοινωνίας. Δεν υπάρχει επαρκές περιεχόμενο στο Διαδίκτυο, για να ανατρέξει ο χρήστης (2,4 ιστοσελίδες, ανά 1000 κατοίκους). Ένας, επίσης εξαιρετικά σημαντικός παράγοντας, είναι η ποιότητα του περιεχομένου. Μόνο το TAXISNET, αυτή τη στιγμή, είναι το βασικό εργαλείο, για το οποίο μπορούμε να πούμε, ότι υπάρχει πραγματικό περιεχόμενο στο ελληνικό Δημόσιο

Τον Αύγουστο του 2005, ο μέσος όρος σύνδεσης των νοικοκυριών στο ADSL ήταν 2,6%. Σήμερα, έχει φθάσει το 6,3%. Η Αττική προηγείται, ακολουθεί η Περιφέρεια των Νήσων, η Κρήτη, η Κεντρική Μακεδονία, η Δυτική Ελλάδα κ.ο.κ.. Σήμερα, το 80% του πληθυσμού μπορεί να έχει πρόσβαση στην Ευρυζωνικότητα.

Η παρούσα της Ευρυζωνικότητας, σε περιοχές από 3.000 τηλεφωνικές συνδέσεις και άνω, είναι πλήρης. Υστερεί σε περιοχές, όπου υπάρχουν 100 τηλεφωνικές συνδέσεις μέχρι 800 με 1000, περίπου. Εκεί θα γίνει η προσπάθεια, από εδώ και πέρα.

Ο μόνος φορέας, αυτή τη στιγμή, που παρέχει πραγματικές υποδομές Ευρυζωνικότητας, είναι ο ΟΤΕ. Εάν δεν εμφανιστούν σημαντικοί ανταγωνιστές στις υποδομές, είναι επόμενο ο ρυθμός να μην είναι τόσο γρήγορος, όσο σε άλλες χώρες. Η καλωδιακή τηλεόραση, στις άλλες χώρες της Ευρώπης, βοήθησε σημαντικά στην ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας.

Όσον αφορά στη Ρυθμιστική Αρχή, η παρέμβασή της πρέπει να είναι τέτοια, ώστε να προμοδετείται η επένδυση σε υποδομές και να μην ενισχύεται κυρίως η μεταπρατική μεταπώληση των προϊόντων του βασικού παρόχου, που είναι ο ΟΤΕ.

Η διείσδυση των ηλεκτρονικών υπολογιστών θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί, π.χ. με την αγορά ενός υπολογιστή, να υπάρχουν σημαντικές φορολογικές ελαφρύνσεις ή απαλλαγές, να μην υπάρχει σχολείο και μαθητής, που να μην έχει το δικό του ηλεκτρονικό υπολογιστή. Θα πρέπει να ενισχυθεί ένα εκτεταμένο Πρόγραμμα Αξιοποίησης των Τεχνολογιών Επικοινωνιών και Πληροφορικής στην Εκπαίδευση, για να αναπτυχθεί αντίστοιχη παιδεία χρήστη.

Το ίδιο πρέπει να γίνει και σε όλες τις θέσεις εργασίας, είτε στον ιδιωτικό είτε στο δημόσιο τομέα.

Προτείνεται ειδική χρηματοδότηση για την ανάπτυξη εφαρμογών και υπηρεσιών βασισμένη στην Ευρυζωνικότητα, λαμβάνοντας υπόψη τη δραστηριότητα κάθε περιοχής.

Η θέση της Ε.Ε. για το θέμα της ανάπτυξης της Ευρυζωνικότητας έχει τρία βασικά σημεία:

α) την ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας την οδηγούν οι εταιρείες της Αγοράς. Η όποια κρατική παρέμβαση θα πρέπει να αξιολογεί προσεκτικά τις τοπικές ανάγκες και με στόχο την ελάχιστη παραμόρφωση του ανταγωνισμού και της αγοράς

β) η κάλυψη των τοπικών αναγκών, θα πρέπει να ορίζεται λίγο πολύ σε τοπικό επίπεδο και να αναλαμβάνονται οι πρωτοβουλίες αυτές σε τοπικό επίπεδο

γ) για το γεφύρωμα του ψηφιακού χάσματος οι εθνικοί στόχοι θα πρέπει να εστιάζονται στην κάλυψη των απομακρυσμένων περιοχών, που αδυνατούν να προσεγγίσουν οι εταιρείες της Αγοράς και στη βάση της συμπλήρωσης των υφιστάμενων υποδομών, αλλά και στην έννοια της συστηματικής εκπαίδευσης, ενημέρωσης και τη διάχυση της γνώσης σε αυτούς τους τομείς.

Οι προσπάθειες πρέπει να συγκλίνουν στην ενίσχυση της ζήτησης και να διασφαλισθεί η τεχνολογική ουδετερότητα.

Μέλη του Σ.Α.Τ.Π.Ε είναι κυρίως εταιρίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Αποστολή του είναι η ενεργή συμμετοχή στο δημόσιο διάλογο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και η ουσιαστική συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς για την προώθηση ενός ρυθμιστικού πλαισίου της αγοράς τηλεπικοινωνιών, που θα διασφαλίζει συνθήκες κυρίως υγιούς ανταγωνισμού.

Απαίτηση του Συνδέσμου και των επιχειρήσεων του κλάδου αποτελούν η λειτουργία σαφούς νομοθετικού πλαισίου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, η εποικοδομητική συνεργασία με τους φορείς της Αγοράς για την ενίσχυση της ήδη συντελούμενης απελευθέρωσης των υπηρεσιών και, κυρίως, η πραγμάτωση της πλήρους απελευθέρωσης των υποδομών, η συνεχής ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και η ενθάρρυνση των επενδύσεων.

Τα θέματα και τα προβλήματα της Ευρυζωνικότητας έχουν να κάνουν με τις υποδομές, που αυτή τη στιγμή ανήκουν στον Ο.Τ.Ε.

Όλοι οι πάροχοι, που δίνουν υπηρεσίες Internet, έχουν συμβάλει στη μείωση των τιμών των υπηρεσιών Internet. Υπάρχουν δυσκολίες επένδυσης από παρόχους για ανάπτυξη αυτόνομου δικτύου οπτικών ινών.

Άλλος παράγοντας ανάπτυξης των ευρυζωνικών υπηρεσιών είναι ο τοπικός βρόγχος και εδώ υφίστανται θέματα διακριτικής μεταχείρισης των παρόχων με τον Ο.Τ.Ε..

Στους παραπάνω εισηγητές υποβλήθηκαν από τα μέλη της Επιτροπής ερωτήσεις, που κατηγοριοποιούνται ως εξής:

- ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Ανάπτυξη περιεχομένου στο ελληνικό Διαδίκτυο. Τι προβλέπεται, πώς μπορεί να υλοποιηθεί; Τι γνώμη έχετε για την πρόσφατη συνεργασία με την Microsoft, που έχει συνάψει ο κ. Αλογοσκούφης; Τι σχέση έχει αυτό με τις ελληνικές ανάγκες; Μήπως, όλη αυτή η φασαρία για το Ίντερνετ γίνεται για να εξυπηρετήσει τους σταθμούς τηλεόρασης; Τι έχετε να πείτε για το φακέλωμα, μέσω της χρήσης του Διαδικτύου; Τι ασφάλεια παρέχει το Ίντερνετ; Υπάρχει ασφάλεια στις νέες τεχνολογίες;

- ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Εφόσον η μέχρι σήμερα μεθοδολογία απέτυχε, αυτό είναι απαξίωση του προηγούμενου έργου; Ποια ήταν η μέχρι τώρα πορεία της Ε.Ε.Τ.Τ.; Τι έχει γίνει από τότε, όσον αφορά στην ετοιμότητά μας σε νέες τεχνολογίες; Ποια είναι τα αποτελέσματα της Ε.Ε.Τ.Τ. από τις 3/2004 μέχρι σήμερα; Τι φταίει για τη μέχρι τώρα καθυστέρησή μας; Η κακή στελέχωση της Ε.Ε.Τ.Τ.;

- ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ

Έχει η Ε.Ε.Τ.Τ. οικονομική αυτοτέλεια; Τι απογίνονται και πώς χρησιμοποιούνται τα ανταποδοτικά τέλη που συλλέγετε; Παίρνει η Ε.Ε.Τ.Τ. χρήματα από το Δημόσιο Προϋπολογισμό; Τι έγινε το προηγούμενο αποθεματικό της Ε.Ε.Τ.Τ.; Τι θα γίνει το αποθεματικό 2004-2005; Σχετικά με τα ανταποδοτικά τέλη; Αν τα χρήματα πήγαιναν για τους στόχους της Ε.Ε.Τ.Τ., αν πήγαιναν στον προϋπολογισμό της και δεν φεύγανε, πώς θα πετύχαινε η Ε.Ε.Τ.Τ. καλύτερα τους στόχους της;

- ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Αναφέρθηκε, ότι υπάρχει δυσλειτουργία στο υφιστάμενο νομικό πλαίσιο. Ποια πρόθεση έχει η Ε.Ε.Τ.Τ. για βελτίωση του νόμου;

- Η Ε.Ε.Τ.Τ.: ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ, ΤΙ ΕΧΕΙ ΚΑΝΕΙ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Πόσο ανεξάρτητη είναι η Αρχή σας, τη στιγμή, που ο διορισμός της Ολομέλειας άλλαξε και έγινε με πρόταση της Κυβέρνησης; Υπάρχουν αντίστοιχες ρυθμιστικές αρχές του εξωτερικού, που οι διοικήσεις τους διορίζονται από τον Υπουργό; Ποιες είναι οι σχέσεις της Ε.Ε.Τ.Τ. με τον ΟΤΕ; Γιατί υπήρξε καθυστέρηση στην προετοιμασία για ρύθμιση τόσο καιρό; Ποιο είναι το επιχειρησιακό σχέδιο της Ε.Ε.Τ.Τ. και ποιοι οι συγκεκριμένοι στόχοι της; Υπάρχουν προτάσεις σας για το Δ' ΚΠΣ και ποιες είναι αυτές; Είναι συγκεκριμένες από την Ε.Ε.Τ.Τ.;

- ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΟΤΗΤΑ - INTERNET

Τι έχει αλλάξει στρατηγικά, όσον αφορά στην Ευρυζωνικότητα και το Internet; Η έλλειψη ανάπτυξης της Ευρυζωνικότητας

είναι ευθύνη της Κυβέρνησης; Τι έγινε αυτά τα 2 χρόνια; (αν υπήρχε πολιτική από την Κυβέρνηση και αν αυτό έφτασε σε μας). Αναφέρθηκε το ΔΙΟΔΟΣ ως πετυχημένο μοντέλο. Γιατί διάφοροι εναλλακτικοί πάροχοι το θεωρούν μη πετυχημένο; Μήπως τα προγράμματα για τη Ευρυζωνικότητα έχουν υψηλό κόστος; Πώς θα καλυφθούν οι απομακρυσμένες περιοχές και τα νησιά; Το Internet είναι πολύ ακριβό και όχι διαδεδομένο. Πού οφείλεται η καμπύλη, που χαρακτηρίζει την Ευρυζωνικότητα; Είμαστε ουραγός σε απόλυτα μεγέθη. Πού οφείλεται αυτό; Τι παρεμβάσεις έχει η Ε.Ε.Τ.Τ. κάνει για να έχουμε αυτή την ανάπτυξη; Τι πρωτοβουλίες έχει πάρει η Ε.Ε.Τ.Τ.;

- ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ

Πρόταση ΣΟΣΣ: Συναίνεση, Όραμα, Συντονισμός, Στρατηγική

(Συστράτευση – Ενημέρωση)

Απαντώντας ο κ. Νικήτας Αλεξανδρίδης, Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.), είπε:

Όσον αφορά στην επίμαχη ερώτηση «τι πρέπει να γίνει»:

Πρέπει να δράσουμε άμεσα, ακόμα και αν διατρέχουμε τον κίνδυνο να γίνουν κάποια λάθη. Η αδράνεια είναι η καταστροφική επιλογή.

Η πρόταση έχει αρχικά τις λέξεις Συναίνεση, Όραμα, Συντονισμός, Στρατηγική.

Υπάρχει ανάγκη ενός κεντρικού συντονισμού για μια στρατηγική ανάπτυξης γενικότερα του Διαδικτύου και των νέων εφαρμογών του στη χώρα μας. Διότι, από μόνη της η Ευρυζωνικότητα δε θα σημαίνει τίποτε, αν δεν προβλέψουμε, πώς θα την αξιοποιήσουμε στο μέγιστο.

Η δημιουργία ενός μεγάλου οράματος, που θα συναρπάσει το λαό, το Κράτος και την επιχειρηματική κοινότητα και που θα το πιστέψουμε όλοι και θα στρατευθούμε για να το πετύχουμε. ΣΟΣΣ: Συναίνεση, Όραμα, Συντονισμός, Στρατηγική (Συστράτευση - Ενημέρωση).

Α) Συναίνεση: Να συμφωνήσουν κατ' αρχήν στο όραμα και στο ότι οι Υπηρεσίες Διαδικτύου και Πληροφορικής (ΥΔΠ) αποτελούν κλάδο, που έχει προοπτική μεγάλης ελληνικής επιτυχίας στις αγορές του εξωτερικού. Να στηρίξουν την κοινή εθνική στρατηγική και να συμφωνήσουν ότι το μεγαλύτερο μέρος του Δ'ΚΠΣ θα επενδυθεί προς επίτευξη αυτού του οράματος.

Β) Όραμα: Μέχρι το 2020, η Ελλάδα Χώρα Υπηρεσιών Hi – Tech, να γίνει, δηλαδή, μία διαδικτυακή δύναμη στην Ευρώπη, κυρίως σε ό,τι αφορά στις υπηρεσίες και στις εφαρμογές επάνω στο Internet, πρώτον γιατί αυτές δεν απαιτούν πολύ μεγάλα επενδυτικά κεφάλαια και υλικές υποδομές (αυτό, που κυρίως απαιτείται είναι οι «υποδομές σε γνώση» - intellectual infrastructure), δεύτερον, διότι μπορούν να αποτελέσουν κίνητρο για συνεχή εισροή ξένου συναλλάγματος και επενδύσεων στη χώρα μας και, τελικά, διότι ταιριάζουν περισσότερο στο χαρακτήρα και στις ικανότητες του λαού μας. Δηλαδή, θα πρέπει η Ελλάδα να μεταλλαχθεί σε Χώρα Υπηρεσιών Υψηλής Τεχνολογίας. Τέλος, να δημιουργηθεί το κατάλληλο οικονομικό κλίμα, που θα διευκολύνει να γίνουν επενδύσεις σε τέτοιες υπηρεσίες και εφαρμογές του Internet που θα μπορούν να αποσταλούν στο εξωτερικό.

Γ) Συντονισμός: Να ορισθεί ένα ικανότατο άτομο, κοινής αποδοχής, ως ο μόνος υπεύθυνος για θέματα Διαδικτύου και Πληροφορικής. Αυτό το άτομο θα έχει την ισχύ και θα προϊστανται ενός ευέλκτου «Στρατηγικού Κέντρου», το οποίο θα συντονίζει τις ενέργειες και θα παρακολουθεί την υλοποίηση του οράματος. Ένα άτομο, που δε θα αλλάζει με κάθε ανασχηματισμό ή αλλαγή Κυβέρνησης.

Δ) Στρατηγική (με Οδικό Χάρτη):

α) Μέχρι το 2010 να έχουμε πετύχει: την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών σ' όλους τους Έλληνες, τη μετάβαση στην Ψηφιακή Τηλεόραση και στην υψηλής ταχύτητας διασύνδεση όλων των δημόσιων υπηρεσιών, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, σχολείων, ερευνητικών ιδρυμάτων μεταξύ τους και με το Internet.

β) Μέχρι το 2015, να έχει γίνει η Ελλάδα «Ιντερνετικός Κόμβος» της ευρύτερης περιοχής (ΝΑ Ευρώπη, Μέση Ανατολή, Β. Αφρική).

γ) Μέχρι το 2020, η χώρα να παρέχει ανταγωνιστικές υπηρεσίες υψηλής τεχνολογίας.

Λοιπές προτάσεις:

Α) Να μελετηθούν καινοτόμοι τρόποι (με χρηματοδότηση, με κίνητρα, με μετάλλαξη του ΟΤΕ, κλπ), που θα επιτρέψουν στους Έλληνες να αποκτήσουν σύντομα χαμηλού κόστους και υψηλής ποιότητας πρόσβαση στο ευρυζωνικό Διαδίκτυο.

Β) Να μελετηθεί η μετάλλαξη του εκπαιδευτικού μας συστήματος, ώστε τα περισσότερα μαθήματα να βασίζονται και να γίνονται μέσω Διαδικτύου και να δοθεί η δυνατότητα μέρος των μαθημάτων να γίνεται εξ αποστάσεως.

Γ) Ανάπτυξη νέων βασικών υποδομών οπτικών ινών.

Απαντώντας ο κ. Ανδρέας Αναστασόπουλος, Πρόεδρος του Συνδέσμου Αδειοδοτημένων Τηλεπικοινωνιακών Παρόχων Ελλάδος (Σ.Α.Τ.Π.Ε.) είπε: Με την 11η Έκθεση της Ε.Ε., αναδεικνύεται ότι η αδεσμοποίηση πρόσβαση ευνοεί την ανάπτυξη των ευρυζωνικών υπηρεσιών. Ταυτόχρονα, η ευρωπαϊκή εμπειρία καταδεικνύει τα ακόλουθα. Υπάρχει αύξηση του μέσου όρου διείσδυσης ευρυζωνικών υπηρεσιών στην Ε.Ε. κατά 12% στο περασμένο έτος. Υπάρχει μείωση τιμών με παράλληλη αύξηση της ταχύτητας μετάδοσης. Οι χώρες, που εμφανίζουν υψηλό βαθμό διείσδυσης, διαθέτουν εναλλακτικές μορφές πρόσβασης και επαρκή ανταγωνισμό και ο υγιής ανταγωνισμός συνεπάγεται ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας μέσω του τοπικού βρόγχου, δηλαδή της αδεσμοποίησης πρόσβασης στον τοπικό βρόγχο. Στη χώρα μας υπάρχει έλλειψη δικτυακής υποδομής. Υπάρχουν προβλήματα στα δικαιώματα διέλευσης, όπου εκεί υπάρχει μια χαοτική κατάσταση. Πρέπει να υπάρξει ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα επίλυσης και άρσης αυτής της χαοτικής κατάστασης. Υπήρξε ένα σοβαρό πρόβλημα της χώρας μας στην εναρμόνιση του νέου θεσμικού πλαισίου κατά 2,5 χρόνια, κάτι το οποίο καθυστέρησε κατά πολύ την ανάλυση των σχετικών αγορών και το έργο της Επιτροπής. Καθυστέρησε η απελευθέρωση του τοπικού βρόγχου και ταυτόχρονα είδαμε στα 6 χρόνια της απελευθέρωσης μια εφαρμογή των υποχρεώσεων του ΟΤΕ για συνεγκατάσταση.

Θεσμικό πλαίσιο: Χρειάζεται να επικαιροποιηθεί με βάση τις νέες τεχνολογίες. Το βασικό πρόβλημα του νέου υφιστάμενου πλαισίου είναι, ωστόσο, η αδυναμία εφαρμογής του.

Μέχρι σήμερα, η επένδυση των εναλλακτικών παρόχων έχουν ξεπεράσει τα 300 εκατομμύρια ευρώ. Το 2004, το σύνολο των εναλλακτικών παρόχων είχε τζίρο 450 εκατ. μ και λειτουργικές ζημιές, περίπου, πλην 200 εκατ. ευρώ (κάτι, που δε δικαιολογείται από την έλλειψη κλιμάκωσης τζίρου, αν και κάποιες εταιρείες έχουν πλέον σημαντικό μέγεθος) και αυτό μας δημιουργεί ερωτηματικά.

Η ραγδαία αύξηση της ζήτησης ευρυζωνικών υπηρεσιών, σε συνδυασμό με την ευρωπαϊκή εμπειρία (όπου το 50% περίπου της αγοράς εξυπηρετείται από εναλλακτικούς παρόχους) δείχνει με ασφάλεια, ότι μπορούν να επενδυθούν τουλάχιστον 500 εκατ. ευρώ στην επόμενη τριετία. Για να προχωρήσει ένας πάροχος σε επενδύσεις, απαιτείται σταθερό και συγκεκριμένο περιβάλλον (ρυθμιστικό και οικονομικό), δυνατότητα πρόσβασης επί ίσους όρους σε όλα τα τμήματα αγοράς, πρόσβαση σε υποδομές με ίσους όρους για όλους τους παρόχους.

Με την παρουσία των εναλλακτικών παρόχων, ο Έλληνας καταναλωτής έχει σήμερα στη διάθεσή του υπηρεσίες, σταθερής τηλεφωνίας με τιμές μειωμένες κατά 8% περίπου στις αστικές κλήσεις, 40% περίπου στις υπεραστικές κλήσεις και περίπου 70% στις διεθνείς κλήσεις κ.λπ. Έχει πρόσβαση σε προηγμένες υπηρεσίες, απολαμβάνει αναβαθμισμένες υπηρεσίες εξυπηρέτησης (συμπεριλαμβανομένου και του ΟΤΕ) ως αποτέλεσμα του αυξημένου ανταγωνισμού.

Τα κριτήρια βιωσιμότητας είναι πολλά και επηρεάζονται από πληθώρα παραγόντων, όπως δημογραφικές και κοινωνικοπολιτικές συνθήκες.

Είναι επιτακτική μια εθνική στρατηγική ανάπτυξης των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Πρέπει να αποφασίσουμε με σαφήνεια, τόσο για την εθνική στρατηγική όσο και τη ρυθμιστική πολιτική, καθώς οι ηλεκτρονικές επικοινωνίες αποτελούν κρίσιμο παράγοντα για την οικο-

νομία και την κοινωνία.

Τα ανταποδοτικά τέλη παρόχων προς την Ε.Ε.Τ.Τ., ουσιαστικά, συνιστούν ουσιαστική πηγή εσόδων για την Ε.Ε.Τ.Τ. και μπορούν να συνεισφέρουν σημαντικά στην ανάπτυξη του κλάδου. Θα πρέπει να αξιοποιούνται σε δράσεις και πρωτοβουλίες της Επιτροπής, οι οποίες θα συμβάλλουν στην καλλιέργεια της ψηφιακής κουλτούρας, στην καταπολέμηση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού και στην ενίσχυση της ζήτησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.

Η κρίσιμη υποδομή είναι το δίκτυο πρόσβασης (χαλκός - το καλώδιο που συνδέει τον πελάτη με τον πάροχο). Θα αποτελούσε αλόγιστη σπατάλη η δημιουργία διπλών και τριπλών δικτύων πρόσβασης. Λόγω της κρίσιμότητας του δικτύου πρόσβασης, απαιτείται αυτονομία του δικτύου πρόσβασης και δημιουργία ενός νέου business unit (Access Service Division), στο οποίο θα μπορούν να ενσωματωθούν όλες οι υποδομές του Ο.Τ.Ε. (κατά το παράδειγμα της British Telecom). Το συγκεκριμένο Τμήμα πρέπει να είναι «απομονωμένο» από τον υπόλοιπο Οργανισμό και να προσφέρει επί ίσοις όροις πρόσβαση στις υποδομές και τον τοπικό βρόγχο, στον Ο.Τ.Ε.

Το Δ' Κ.Π.Σ., θα είναι πιο πολύ εστιασμένο σε υπηρεσίες και όχι υποδομές. Η άποψη του ΣΑΤΠΕ είναι, ότι μέχρι στιγμής βλέπει λίγο «ανάποδα» τα πράγματα.

Απαντώντας ο κ. Γεώργιος Ιωαννίδης, Γενικός Διευθυντής Τεχνολογίας του Ο.Τ.Ε. Α.Ε., συνόψισε την προηγούμενη παρουσίασή τους, αναφορικά με τους δείκτες διείσδυσης του Διαδικτύου στη χώρα μας, τους λόγους υστέρησης και στους βασικούς παράγοντες, που μπορούν να δώσουν ώθηση στο ρυθμό ανάπτυξης της Ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα, με έμφαση στην η ανάπτυξη και διάθεση των κατάλληλων εφαρμογών και υπηρεσιών, με βάση το δείκτη τεχνολογικής επίτευξης (technology achievement index) που απαρτίζεται από τέσσερις υποδείκτες:

- Δυνατότητα δημιουργίας τεχνολογίας μέσα σε μια χώρα (ευρεσιτεχνίες, που κατατίθενται και το ποσοστό των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης, που έρχονται από τη χρήση των πατεντών αυτών από το εξωτερικό).

- Αφορά στη διείσδυση και στην παραγωγή της χώρας να παράγει νέες τεχνολογίες και να τις χρησιμοποιεί (αριθμός των ηλεκτρονικών υπολογιστών, που παρέχουν πληροφορίες και περιεχόμενο και ποσοστό των εξαγωγών μιας χώρας σε σύγχρονο τεχνολογικό υλικό ως προς το σύνολο των εξαγωγών της).

- Χρήση της τηλεφωνίας και του ηλεκτρισμού

- Δυνατότητα, που έχουν οι πολίτες μιας χώρας, να μορφώνονται, (μέσος χρόνος μόρφωσης και αριθμός των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με ιδιαίτερη βαρύτητα στις επιστήμες, στα μαθηματικά, σε σπουδές Πολυτεχνείου).

Απ' αυτούς τους τέσσερις υποδείκτες η Ελλάδα παίρνει πολύ υψηλή βαθμολογία στους τελευταίους δύο. Δηλαδή, στη χρήση της τηλεφωνίας, σταθερής και κινητής, στην κατανάλωση ηλεκτρισμού και στο επίπεδο σπουδών. Σε αυτά, μάλιστα, είναι πιο ψηλά απ' ό,τι είναι η Ισπανία και η Πορτογαλία. Αντίθετα, στις πατέντες και στην εισπραξη δικαιωμάτων χρήσης από αυτές τις πατέντες, η Ελλάδα είναι πολύ χαμηλά, σχεδόν στο μηδέν. Επίσης, βρίσκεται πολύ χαμηλά στο ποσοστό των εξαγωγών, που σχετίζονται με τη νέα τεχνολογία και στον αριθμό των hosts, δηλαδή των υπολογιστών, που παρέχουν πληροφορίες.

Στην Ελλάδα φαίνεται να υπάρχει ένα δομικό πρόβλημα, σε σχέση με τη διαχείριση της καινοτομίας. Ως χώρα δείχνουμε ότι δεν μπορούμε να κινητοποιήσουμε τον κόσμο προς την κατεύθυνση της καινοτομίας. Δεν έχουμε πολλές πατέντες, δεν παράγουμε τεχνολογία, δε χρησιμοποιούμε την τεχνολογία που παράγουμε εμείς και δεν μπορούμε να εξάγουμε αυτή την τεχνολογία. Αυτό επηρεάζει και το βαθμό διείσδυσης του Internet.

Απαντώντας, ο κ. Παναγιώτης Βουρλούμης, Πρόεδρος ΟΤΕ Α.Ε., είπε:

Με την εξέλιξη των τηλεπικοινωνιών, σε μερικά χρόνια, η φωνή πλέον δε θα φέρνει κανένα εισόδημα ή θα φέρνει πολύ λίγο εισόδημα. Η Ευρυζωνικότητα είναι επένδυση και για τον

Οργανισμό, αλλά και για τη χώρα.

Απαντώντας, ο κ. Κωνσταντίνος Πριγκιπάκης, Διευθύνων Σύμβουλος της Q Telecom, είπε:

Η Q Telecom ενασχολείται με την τεχνολογία WiMAX. Είναι μια σύγχρονη τεχνολογία, που στηρίζεται σε πρότυπα ασύρματης ευρυζωνικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, φορητή θέση και κινητή θέση. Δηλαδή, ο πελάτης θα μπορεί να βρίσκεται σε μια από τις τελικές αυτές καταστάσεις. Παρέχει πολύ μεγάλη ασφάλεια, λόγω ισχυρής κωδικοποίησης. Δίνει διαφορετικά επίπεδα παροχής υπηρεσίας και ταχύτητας, που αυτή τη στιγμή φαίνεται να είναι μέχρι 10 Mbits/sec.

Ο τρόπος προαγωγής της Ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα είναι και μέσω της ασύρματης πρόσβασης. Είναι ασύρματες τεχνολογίες καινούργιες, όπως το WiMAX, που στηρίζεται στην ηλεκτρομαγνητική διάδοση των κυμάτων.

Αυτή τη στιγμή, οι δυσκολίες είναι τεράστιες, ακόμα και μετά την ψήφιση του νόμου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, ο οποίος έπρεπε ήδη να έχει προχωρήσει σε ένα μεγάλο βαθμό στην έκδοση της δευτερογενούς νομολογίας ή νομοθεσίας, πράγμα που δεν έχει γίνει.

Μεγάλο εμπόδιο είναι η παρεμβατικότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η πολιτική αποθάρρυνσης του ανταγωνισμού, όπως έρχεται από τον Ο.Τ.Ε., που είναι ο κύριος πάροχος στην Ελλάδα, που, τόσα χρόνια, ακόμα και με την παράταση της απελευθέρωσης στην Ελλάδα, καθυστέρησε την εφαρμογή των νέων τεχνολογιών,

Εδώ και ενάμιση χρόνο, δε δίδονται άδειες από τις κρατικές υπηρεσίες για εγκατάσταση κεραιών, γιατί έχουν «παγώσει» όλες οι διαδικασίες και ο νέος νόμος για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες δεν έχει εφαρμοστεί, γιατί η δευτερογενής νομολογία δεν έχει ακόμα παραχθεί. Ακόμα κι αν παραχθεί, η κοινωνία είναι ήδη αρνητικά τοποθετημένη και υπάρχει πλέον πολιτικό κόστος εφαρμογής της νομοθεσίας.

Η εφαρμογή των τεχνολογιών του WiMAX, που θα είναι σωτήριες στο να επέλθουν και να διορθώσουν το ψηφιακό χάσμα, που υπάρχει στην ελληνική κοινωνία, δε θα μπορέσουν να γίνουν, διότι η κοινωνία δε θα το επιτρέψει.

Για να γίνουν όλες αυτές οι επενδύσεις, πρέπει:

- α) να γίνει μια άμεση απεμπλοκή της διαδικασίας της αδειοδότησης των σταθμών - βάσεων των ασυρμάτων τηλεπικοινωνιών

να γίνει μια κεντρική παρέμβαση για αποδοχή και εφαρμογή των διαδικασιών αδειοδότησης από όλες τις διοικητικές αρχές.

Απαντώντας, ο κ. Ζαχαρίας Πιπεριδής, Γενικός Τεχνικός Διευθυντής της TIM, είπε:

Οι υπηρεσίες πάνω στις υποδομές γεννούν ανάγκες. Στο δίλημμα «υποδομή για να υπάρχουν υπηρεσίες ή να γεννήσουν υπηρεσίες για να γίνει υποδομή», η απάντησή είναι «να φτιάξουμε υποδομή και οι υπηρεσίες θα ακολουθήσουν».

Οι τρεις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας, σχετικά πολύ πρόσφατα, επένδυσαν 450 περίπου εκατομμύρια αγοράζοντας άδειες τρίτης γενιάς, πάνω στις οποίες ουσιαστικά στοχεύουν να δώσουν ευρυζωνικές υπηρεσίες τρίτης γενιάς. Εκεί που η ενσύρματη υποδομή είναι ακριβή, είναι χρονοβόρο να καλυφθεί το κενό με ασύρματες επικοινωνίες.

Απαντώντας, ο κ. Γεώργιος Στεφανόπουλος, Διευθυντής Στρατηγικής της VODAFONE, είπε:

Η ανάπτυξη των ευρυζωνικών υποδομών και γενικότερα της αγοράς της σταθερής τηλεφωνίας είναι προς όφελος της Αγοράς. Υπάρχουν τεχνικές δυνατότητες ανάπτυξης ασύρματων ευρυζωνικών υποδομών και για την επαρχία. Αυτές αξιολογούνται, ανάλογα με την εμπορική σημασία, που έχουν, αλλά και το κοινωνικό αποτέλεσμα, που μπορούν να δημιουργήσουν. Η χρήση κινητών υπηρεσιών στο δημόσιο τομέα είναι πολύ πιο πίσω από την υπόλοιπη αγορά. Επίσης, η χρήση των υπηρεσιών από την πλευρά των πολιτών υπολείπεται των προσδοκιών και των εταιρειών, αλλά και των πολιτών και του δημοσίου.

Στο σημερινό τηλεπικοινωνιακό νόμο απαγορεύεται η εγκατάσταση ασύρματων υποδομών στα νοσοκομεία και τα Α.Ε.Ι.. Αυτό δημιουργεί προβλήματα στην προώθηση παιδείας Ευρυζωνικότητας με ανάπτυξη υπηρεσιών και επινόηση νέων. Πρέπει

να επιτραπεί στην πανεπιστημιακή κοινότητα να «παίξει» με τις τεχνολογίες, να αναπτυχθεί νέα σκέψη από νέους ανθρώπους. Τονίσθηκαν οι υπηρεσίες δεδομένων και η σχετική σημασία, που μπορεί να έχουν στη μελλοντική ανάπτυξη των ευρυζωνικών υποδομών, όπου τα σημάδια είναι εν μέρει ενθαρρυντικά. Τα μέσα έσοδα από τις υπηρεσίες δεδομένων κυμαίνονται από 12% έως 16%, ανάλογα με την επιχείρηση του κλάδου. Κατά συνέπεια, υπάρχει βάσιμη προοπτική ανάπτυξης.

Απαντώντας, η κυρία Ειρήνη Νικολαΐδου, Διευθύντρια Ανταγωνισμού της Cosmote, είπε: Η κινητή τηλεφωνία μπορεί να αποτελέσει την κινητήρια δύναμη και το μοχλό για τη διάδοση της Ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα.

Η Cosmote προσφέρει την υπηρεσία του i-mode, η οποία δίνει τη δυνατότητα σε όλους, όσους το επιθυμούν, να ενημερώνονται και μάλιστα εν κινήσει, για όλα τα νέα, για ό,τι συμβαίνει στον κόσμο. Μπορούν επίσης να βλέπουν τηλεόραση στο κινητό τους και με αυτό τον τρόπο να βλέπουν και τις ειδήσεις, για το τι συμβαίνει. Μπορούν να έχουν επαφή με την εταιρεία τους και το e-mail τους, με το δίκτυο της εταιρείας, με το Internet και γενικότερα να έχουν όλα, όσα μπορεί να απολαύσει ένας σταθερός συνδρομητής.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ:

Συνοψίζοντας τις εισηγήσεις των εκπροσώπων των φορέων, που κλήθηκαν, μπορούμε να επιστημονούμε τα κύρια σημεία για τις δυσκολίες ανάπτυξης της Ευρυζωνικότητας στην Περιφέρεια, αλλά και τις προτάσεις προώθησής της στα παρακάτω:

Η Ευρυζωνικότητα ορίζεται, με την ευρεία έννοια, ως ένα περιβάλλον σύγχρονο τεχνολογικά, υλοποιήσιμο και καινοτόμο ως προς τις δυνατότητες, που παρέχει, από πολιτική, κοινωνική, οικονομική και τεχνολογική άποψη. Συγκεντρώνει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Δίκτυα υψηλών ταχυτήτων για εκτεταμένη χρήση από άτομα, εταιρείες, οργανισμούς, υπηρεσίες, σε προσιτές τιμές (με τη μορφή καταναλωτικού αγαθού), χωρίς τεχνολογικούς περιορισμούς, όσον αφορά στη μετάδοση και λήψη δεδομένων και τις υποδομές πρόσβασης.

- Προηγμένη δικτυακή υποδομή, που: α) επιτρέπει την κατανημμένη ανάπτυξη υπαρχόντων και μελλοντικών δικτυακών εφαρμογών και πληροφοριακών υπηρεσιών β) δίνει τη δυνατότητα αδιάλειπτης σύνδεσης των χρηστών σε αυτές γ) ικανοποιεί τις εκάστοτε ανάγκες των εφαρμογών σε εύρος ζώνης, αναδραστικότητα και διαθεσιμότητα και δ) είναι ικανή να αναβαθμίζεται συνεχώς και με μικρό επιπλέον κόστος, ώστε να εξακολουθεί να ικανοποιεί τις ανάγκες, όπως αυτές αυξάνονται και μετεξελίσσονται με ρυθμό και κόστος, που επιτάσσονται από την πρόοδο της πληροφορικής και της τεχνολογίας επικοινωνιών.

- Τη δυνατότητα του πολίτη να επιλέγει α) ανάμεσα σε εναλλακτικές προσφορές σύνδεσης, που ταιριάζουν στον εξοπλισμό του β) μεταξύ διαφόρων δικτυακών εφαρμογών και γ) μεταξύ διαφόρων υπηρεσιών πληροφόρησης και ψυχαγωγίας και με πιθανή συμμετοχή του ίδιου του πολίτη στην παροχή περιεχομένου, εφαρμογών και υπηρεσιών.

- Το κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο, αποτελούμενο από πολιτικές, μέτρα, πρωτοβουλίες, άμεσες και έμμεσες παρεμβάσεις, αναγκαίες για την ενδυνάμωση της καινοτομίας, την προστασία του ανταγωνισμού και την εγγύηση σοβαρής ισορροπημένης οικονομικής ανάπτυξης, ικανής να προέλθει από τη γενικευμένη συμμετοχή στην Ευρυζωνικότητα και στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Η μεθοδολογία ανάπτυξης της Ευρυζωνικότητας, που ακολουθήθηκε μέχρι σήμερα στη χώρα μας, παρουσίασε προβλήματα και δεν απέδωσε τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Οι δείκτες, που κατέγραψαν οι στατιστικές, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, είναι αποκαλυπτικοί της ψηφιακής υστέρησης, που παρατηρούμε στη χώρα μας. Εντούτοις, κάποια στοιχεία αναδεικνύουν τη δυναμική ανάπτυξης, που υπάρχει, όπως ο αριθμός χρηστών κινητής τηλεφωνίας και ο ρυθμός διείσδυσης του Διαδικτύου τα τελευταία χρόνια.

Οι παράγοντες, που επηρεάζουν την εξάπλωση της Ευρυζωνικότητας, είναι πολλοί: η μονοπωλιακή και ηγεμονική κυριαρχία

του Ο.Τ.Ε., το πλαίσιο δραστηριοποίησης των εναλλακτικών παρόχων, το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, αλλά και η καθυστέρηση έκδοσης δευτερογενούς νομολογίας, η έλλειψη ψηφιακής παιδείας.

Είναι επιτακτική η ανάγκη να καλύψουμε το ψηφιακό χάσμα, όπως αυτό αναδεικνύεται από τους δείκτες τόσο σε επίπεδο χρηστών όσο και παρεχόμενων υπηρεσιών.

Η ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας θα επιδράσει καταλυτικά στα κοινωνικά πρότυπα οργάνωσης, εξασφαλίζοντας συνοχή, συμμετοχή, ισότιμη επικοινωνία και πρόσβαση στη γνώση, ενισχύοντας ταυτόχρονα της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Η ελληνική κοινωνία, παρά την αναμφισβήτητη ψηφιακή υστέρηση εμφανίζει μια δυναμική ανάπτυξης στις Ν.Τ και για να πάψουμε να είμαστε ουραγοί στην Ε.Ε. πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα.

Η προώθηση της Ευρυζωνικότητας είναι δυσχερής, εξαιτίας της απουσίας εναλλακτικών δικτύων, της έλλειψης επιχειρηματικής πρωτοβουλίας από τους εναλλακτικούς παρόχους, του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού, της τεχνοφοβίας και της έλλειψης παιδείας αποδοχής της καινοτομίας.

Στη διάρκεια των τοποθετήσεων εκφράστηκαν παράπονα αναφορικά με μη τήρηση του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου, την αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην έκδοση δευτερογενούς νομολογίας, την έλλειψη προστασίας των εναλλακτικών παρόχων έναντι της μονοπωλιακής πολιτικής του Ο.Τ.Ε.

Προτάθηκε η αυτονόμηση των τοπικών δικτύων πρόσβασης του ΟΤΕ και η δημιουργία ενός νέου Τμήματος, απομονωμένο από τον υπόλοιπο Οργανισμό του ΟΤΕ, το οποίο να προσφέρει, επί ίσοις όροις, την πρόσβαση στις υποδομές και στον τοπικό βρόγχο.

Ως αντίλογο, ο ΟΤΕ υποστηρίζει ότι:

Η ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας δε συνδέεται, κατ' ανάγκη, όπως φαίνεται και από κάποιες χώρες, με την απελευθέρωση του τοπικού βρόγχου.

Οι εναλλακτικοί πάροχοι εξαντλούν την επιχειρηματική τους δράση στη μεταπώληση υπηρεσιών, που αγοράζουν χονδρικά και με φθηνές τιμές από τον ΟΤΕ, εμμένοντας, έτσι, σε μία μεταπρατική λογική.

Σε αντίθεση με τους αντίστοιχους στο εξωτερικό, οι εναλλακτικοί πάροχοι στην Ελλάδα δεν επενδύουν σε πρωτογενείς υποδομές.

Η βελτίωση της Ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα, χάρη στη συνδρομή του ΟΤΕ, ιδίως μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 2004, είναι αξιόλογη.

Όσον αφορά στους παράγοντες, που επηρεάζουν στην ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας, αναφέρθηκε ως πιο σημαντικός η διείσδυση των ηλεκτρονικών υπολογιστών, αφού βασικό μέσο πρόσβασης στο Internet παραμένει ο ηλεκτρονικός υπολογιστής και, άρα, το ποσοστό κτήσης και χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών λειτουργεί ως οροφή στο ποσοστό διείσδυσης της Ευρυζωνικότητας και του Internet γενικότερα. Στη χώρα μας το ποσοστό αυτό αγγίζει το 27,3% επί του πληθυσμού.

Επίσης, αναφέρθηκε το επίπεδο του ανταγωνισμού, που συμβάλλει στην περαιτέρω ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας, καθώς ωθεί τις εταιρείες στο να μειώσουν τιμές και να αναπτύξουν νέες και καινοτόμες υπηρεσίες. Σύμφωνα με διεθνείς μετρήσεις, ο ανταγωνισμός στις υποδομές είναι ακόμη σε χαμηλά επίπεδα στην Ελλάδα.

Άλλοι παράγοντες, που επηρεάζουν στην ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας είναι:

Η ετοιμότητα της χώρας να αναπτύσσει και να απορροφά νέες τεχνολογίες και καινοτομίες. Τα στοιχεία μέτρησης δείχνουν, ότι και σε αυτό το δείκτη, η Ελλάδα είναι ουραγός στην Ευρώπη.

Το κατά κεφαλήν εισόδημα, αν και σε ορισμένες περιπτώσεις αυτό έχει αποδειχθεί να μην είναι ιδιαίτερα σημαντικό (Κορέα παγκοσμίως πρώτη χώρα στην Ευρυζωνικότητα.)

Η ψηφιακή παιδεία των Ελλήνων πολιτών, που σχετίζεται με καιρικές συνθήκες, τεχνοφοβία κ.λπ..

Το τοπικό περιεχόμενο, που είναι διαθέσιμο ηλεκτρονικά, καθώς και οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες.

Παράγοντες, που μπορούν να επιταχύνουν το ρυθμό ανάπτυξης της ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα, είναι οι εξής:

Η διαθεσιμότητα των ευρυζωνικών υπηρεσιών.

Αύξηση των διαθέσιμων πορτών και κατά συνέπεια πελατών με συμπίεση τιμών.

Ανάπτυξη του ανταγωνισμού στις υποδομές.

Δημιουργία κινήτρων για την αύξηση της αγοράς των ηλεκτρονικών υπολογιστών (φορολογικές ελαφρύνσεις και απαλλαγές για την αγορά ηλεκτρονικού υπολογιστή, η παροχή υπολογιστών σε κάθε φοιτητή, μαθητή, σε όλους τους εργαζόμενους του δημόσιου και ιδιωτικού φορέα ή ολική ή μερική επιδότηση των ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς και η ανακύκλωσή τους).

Παροχή κινήτρων στους δημοσίους υπαλλήλους για χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και εφαρμογών Internet.

Ανάπτυξη και διάθεση των κατάλληλων εφαρμογών και υπηρεσιών.

Ανάπτυξη ηλεκτρονικών ψηφιακών υπηρεσιών που συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό του τρόπου συνδιαλλαγής μεταξύ πολίτη και πολιτείας.

Αθήνα, 28 Σεπτεμβρίου 2006

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΓΚΑΣ

Ο Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΛΑΡΗΣ

ΒΕΡΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΡΠΟΥΖΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΙΑΡΤΣΙΩΝΗΣ
ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ
ΕΛΕΝΗ-ΜΑΡΙΑ
ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΟΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ

ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΑΒΒΑΣ ΕΜΙΝΙΔΗΣ

ΑΡΙΑΔΝΗ ΜΑΝΟΥΣΟΥ

ΜΠΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΕΛΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΜΠΑΝΤΟΥΒΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΝΙΑΤΗΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ

ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΛΑΡΗΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ-ΣΥΛΒΑΝΑ

ΡΑΠΤΗ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΟΥΓΑΣ

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΟΒΛΙΑΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΪΔΟΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΑ' - ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Κατά την Β' Τακτική Σύνοδο της ΙΑ' Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

συνεστήθη με την υπ' αριθμ. 8455/6592 από 25.11.2005 απόφαση της Προέδρου της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής.

Η Επιτροπή συγκροτείται από 13 Μέλη και αποτελέστηκε από τους Βουλευτές, κ.κ. Ιωάννη Ιωαννίδη, Μαρία Κόλλια - Τσαρουχά, Έλενα Κουντουρά, Ελευθερία Μπερνιδάκη - Άλντους, Δημήτριο Τσαντούλα, Κωνσταντίνo Τσιάρα, Κωνσταντίνo Τσιπλάκη, Αγγελική Γκερέκου, Ελεωνόρα (Νόρα) Κατσέλη, Ελένη Κούρκουλα, Αθανασία Μερνιτίτη, Ελπίδα Παντελάκη και Νικόλαο Κωνσταντόπουλο.

Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη, στις 30 Νοεμβρίου 2005, η κυρία Μαρία Κόλλια - Τσαρουχά. Το αξίωμα της Α' Αντιπροέδρου της Επιτροπής κατέλαβε η κυρία Ελεωνόρα Κατσέλη, της Β' Αντιπροέδρου η κυρία Ελπίδα Παντελάκη και του Γραμματέα ο κ. Νικόλαος Κωνσταντόπουλος.

Αντικείμενο της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής, είναι «η μελέτη, έρευνα και εισήγηση προτάσεων, με σκοπό την προώθηση στην εκπαίδευση στην οικογένεια και στους άλλους κοινωνικούς θεσμούς, καθώς και την κατοχύρωση και εφαρμογή από την διοίκηση της αρχής της ισότητας των φύλων και ιδίως σε θέματα απασχόλησης και της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, κατ' εφαρμογή των άρθρων 4 παρ. 2 και 116 παρ. 2 του Συντάγματος».

Ειδικότερα, η παράγραφος 2 του άρθρου 4 ορίζει ότι «Οι Έλληνες και οι Ελληνίδες έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις».

Η παρ. 2 του άρθρου 116 παρέχει ρητό συνταγματικό θεμέλιο για τη λήψη από το νομοθέτη μέτρων θετικής δράσης και αποβλέπει στη συνολική εξισορρόπηση των πραγμάτων και την αποκατάσταση, σε γενικότερο επίπεδο, της ισότητας των δύο φύλων. Με τη διάταξη αυτή επιλύονται ερμηνευτικά προβλήματα και αποσαφηνίζεται ότι: «Δεν αποτελεί διάκριση λόγω φύλου η λήψη θετικών μέτρων για την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Το Κράτος μεριμνά για την άρση των ανισοτήτων που υφίστανται στην πράξη, ιδίως σε βάρος των γυναικών».

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 15 συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας 19 ωρών, περίπου, κατά τις οποίες εκλήθησαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της, Υπουργοί, Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων, δικαστικοί λειτουργοί, ο Συνήγορος και οι Βοηθοί Συνήγοροι του Πολίτη και εκπρόσωποι Φορέων και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, όπως εμφανίστηκαν στο αντίστοιχο Κεφάλαιο της Έκθεσης.

Η Επιτροπή, στη συνεδρίαση της 28 ης Ιουνίου 2006, στα πλαίσια ειδικής αναφοράς στο δημογραφικό πρόβλημα, ενημερώθηκε από εκπροσώπους του «Πολιτιστικού Συλλόγου Γυναικών Νέας Σινώπης» και του Δήμου Ζαλόγγου.

Η Επιτροπή απένειμε τιμητική διάκριση στους κατοίκους της Νέας Σινώπης «για την συνειδητή και πιστή προσήλωσή τους στο θεσμό της παραδοσιακής μεγάλης οικογένειας» και προβάλλει το παράδειγμά τους «ως φωτεινή πηγή αισιοδοξίας για το μέλλον του Τόπου».

II. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Συνεδρίαση της 30ης Νοεμβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εκλογή Προεδρείου.

2. Συνεδρίαση της 7ης Δεκεμβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συμμετοχή των γυναικών στα κοινά και προβληματισμοί, σχετικά με την αναλογική εκπροσώπησή τους στα ψηφοδέλτια των δημοτικών και νομαρχιακών εκλογών.

3. Συνεδρίαση της 15ης Δεκεμβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Υιοθεσία. Θεσμικό πλαίσιο και προβλήματα.

Εισηγητής: Δημήτριος Τσαντούλας.

4. Συνεδρίαση της 12ης Ιανουαρίου 2006**Θέμα ημερήσιας διάταξης:**

Προστασία παιδιών και εφήβων.

Εισηγήτρια: Αγγελική Γκερέκου.

5. Συνεδρίαση της 26ης Ιανουαρίου 2006**Θέμα ημερήσιας διάταξης:**

Υπεράσπιση των δικαιωμάτων των ανηλίκων.

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Συνήγορο του Πολίτη, κ. Γεώργιο Καμίνη και τον Βοηθό Συνήγορο (Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού), κ. Γεώργιο Μόσχο.

6. Συνεδρίαση της 9ης Φεβρουαρίου 2006**Θέμα ημερήσιας διάταξης:**

Προστασία παιδιών και εφήβων.

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από την Γενική Γραμματέα Πρόνοιας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κυρία Ιωάννα Δεσποτοπούλου.

7. Συνεδρίαση της 14ης Μαρτίου 2006**Θέμα ημερήσιας διάταξης:**

Έφηβοι και παραβάσεις της νομοθεσίας.

Εισηγήτρια: Αθανασία Μερεντίτη.

8. Συνεδρίαση της 23ης Μαρτίου 2006**Θέμα ημερήσιας διάταξης:**

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από την Γενική Γραμματέα Ισότητας των Φύλων, κυρία Ευγενία Τσουμάνη - Σπέντζα.

9. Συνεδρίαση της 11ης Απριλίου 2006**Θέμα ημερήσιας διάταξης:**

Προστασία παιδιών και εφήβων.

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι Εισαγγελείς Ανηλίκων, κυρίες Αλεξάνδρα Πίσχοινα και Ευσταθία Καπαγιάννη.

10. Συνεδρίαση της 11ης Μαΐου 2006**Θέμα ημερήσιας διάταξης:**

Προστασία παιδιών και εφήβων.

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Πρόεδρος του Συλλόγου «Το χαμόγελο του παιδιού», κ. Κώστας Γιαννόπουλος.

11. Συνεδρίαση της 30ης Μαΐου 2006**Θέμα ημερήσιας διάταξης:**

Γυναίκες και Μετανάστευση: Εμπορία ανθρώπων και καταναγκαστική πορνεία*.

12. Συνεδρίαση της 15ης Ιουνίου 2006**Θέμα ημερήσιας διάταξης:**

Προστασία παιδιών και εφήβων.

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Πρόεδρος του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κ. Ανδρέας Μήλιος.

*Κοινή συνεδρίαση με την Ειδική Διαρκή Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και τη Διακομματική Επιτροπή «Για την παρακολούθηση της πολιτικής της Μετανάστευσης».

13. Συνεδρίαση της 28ης Ιουνίου 2006**Θέματα ημερήσιας διάταξης:**

α) Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από εκπροσώπους του «Πολιτιστικού Συλλόγου Γυναικών Νέας Σίνωπης» και του Δήμου Ζαλόγγου, στα πλαίσια ειδικής αναφοράς στο δημογραφικό πρόβλημα.

β) Εισήγηση της Βουλευτού, κυρίας Αγγελικής Γκερέκου, ως προς το ζήτημα της προστασίας παιδιών και εφήβων.

γ) Συζήτηση, σχετικά με τη σύνταξη της προβλεπόμενης, από το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής, Έκθεσης.

14. Συνεδρίαση της 5ης Σεπτεμβρίου 2006**Θέμα ημερήσιας διάταξης:**

Αλκοόλ και νέοι.

Εισηγητής: Δημήτριος Τσαντούλας.

15. Συνεδρίαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2006**Θέμα ημερήσιας διάταξης:**

Αλκοόλ και νέοι – Ο ρόλος του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης στην αντιμετώπιση του προβλήματος.

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κ. Αθανάσιος Γιαννόπουλος.

III. ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Σύμφωνα με ομόφωνη απόφαση της Επιτροπής συγκροτήθηκαν έξι (6) Υποεπιτροπές, με αντικείμενο τη μελέτη και επεξεργασία συγκεκριμένων θεμάτων και την υποβολή σχετικών εισηγήσεων. Στις Υποεπιτροπές μετέχουν οι Βουλευτές, που αναφέρονται κατωτέρω, σύμφωνα με επιλογή των ιδίων. Η σύνθεση και το αντικείμενο των εργασιών των Υποεπιτροπών έχει ως ακολούθως:

1. ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Μαρία Κόλλια - Τσαρουχά

Δημήτριος Τσαντούλας

Αγγελική Γκερέκου

Ελεωνόρα Κατσέλη

2. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ

Κωνσταντίνος Τσιάρας

Ελπίδα Παντελάκη

3. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ – ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

Ιωάννης Ιωαννίδης

Έλενα Κουντουρά

Κωνσταντίνος Τσιάρας

Κωνσταντίνος Τσιπλάκης

4. ΕΥΑΙΣΘΗΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ (ΑΘΙΓΓΑΝΟΙ – ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ – ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ-ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΟΙ)

Μαρία Κόλλια - Τσαρουχά

Έλενα Κουντουρά

Αγγελική Γκερέκου

Δημήτριος Τσαντούλας

5. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ – ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ (ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ – ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ – ΔΙΑΖΥΓΙΟ – ΜΟΝΟΓΟΝΕΪΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ – Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ).

Μαρία Κόλλια - Τσαρουχά

Έλενα Κουντουρά

6. ΘΕΜΑΤΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Ελευθερία Μπερνιδάκη – Άλντους

Δημήτριος Τσαντούλας

IV. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ**Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΑ ΚΟΙΝΑ ΚΑΙ Η ΑΝΑΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΣΤΑ ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ**

Η συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική, στα κέντρα λήψης αποφάσεων, στην Κοινωνία, στην εργασία και, τέλος, στην ίδια τη ζωή είναι ένα ευρύτερο κοινωνικό και πολιτικό ζήτημα.

Θεωρητικά, όλα τα Κόμματα τάσσονται υπέρ της συμμετοχής των γυναικών στην Πολιτική και το πρόβλημα της γυναικείας υστέρησης στην πολιτική διαδικασία έχει, διαχρονικά, απασχολήσει τόσο τα Κόμματα, όσο και την Κοινωνία.

Όμως, στο επίπεδο της δημοκρατικής πράξης, το έλλειμμα είναι μεγάλο, γεγονός που αποδεικνύει, αφ' ενός μεν ότι οι στείρες διαπιστώσεις και οι καλές προθέσεις δεν αρκούν, αφ' ετέρου δε ότι η πολιτική ισότητα, ενώ νομικά προβλέπεται, δομικά εμποδίζεται. Άρα επιβάλλεται η λήψη μέτρων, ώστε να αποκτήσει ουσία και περιεχόμενο.

Σε μια προσπάθεια ενίσχυσης της θέσης των γυναικών και της συμμετοχής τους στα κοινά, τον Μάρτιο του 2001, η Ελληνική Βουλή ψήφισε τον ν. 2910/2001 (άρθρο 75), με τον οποίο εισήχθη η ποσόστωση του ενός τρίτου σε όλα τα ψηφοδέλτια των Δημοτικών και Νομαρχιακών Εκλογών.

Η υποχρεωτική συμμετοχή των γυναικών στις Δημοτικές Εκλογές του 2002 ήταν ένα μέτρο που, παρά τις μεγάλες δυσκολίες, που συνάντησε, κατά την πρώτη του εφαρμογή, κατά γενική ομολογία, είχε θετικά αποτελέσματα.

Το μέτρο υπερδιπλασίασε τον αριθμό των εκλεγμένων γυναικών στα Τοπικά και Δημοτικά Συμβούλια και συνετέλεσε στην ανάδειξη ικανών γυναικών, δίνοντάς τους την ευκαιρία να αναδείξουν τα ταλέντα, τα προσόντα και τις ικανότητές τους.

Είναι φανερό ότι προβληματική είναι η σχέση της Δημοκρατίας με το σύστημα σχέσεων των φύλων και όχι «απλώς» με τις γυναίκες.

Υπάρχει γενικότερο έλλειμμα ως προς την ισότητα.

Η λογική και η νοοτροπία, που συνοψίζονται στη φράση «όλοι οι άνδρες είναι ικανοί για όλα και πρέπει να αποδείξουν ότι δεν είναι ικανοί», ενώ για τις γυναίκες συμβαίνει το αντίθετο, είναι βαθειά ριζωμένη στην Ελληνική Κοινωνία.

Όμως, καμμία Κοινωνία δεν μπορεί να θεωρείται, ούτε δίκαιη, ούτε ανεπτυγμένη, εάν διατηρεί ανισότητες, που οφείλονται στο φύλο, ανισότητες, ιδιαίτερα επικίνδυνες, αφού υποκρύπτουν ένα ιδιότυπο ρατσισμό, τον οποίο οφείλουμε να ξεπεράσουμε, με κάθε τρόπο και με αιχμή του δόρατος την καταπολέμηση των στερεοτύπων.

Δεν αξίζει στην Ελλάδα του 2005 μια τέτοια νοοτροπία άνισης αντιμετώπισης της γυναίκας και άρνησης των ανδρών να αναγνωρίσουν τις ικανότητές της, να συνεργασθούν μαζί της και να μοιραστούν ρόλους και δράσεις.

Σήμερα σε μια Κοινωνία, όπου η διαδικασία λήψης αποφάσεων επιβάλλεται να εμπλουτισθεί από διαφορετικές απόψεις, είναι απαράδεκτο η παρουσία των γυναικών στην πολιτική να εξακολουθεί να μη θεωρείται, από κάποιους, φυσιολογική και αναγκαία.

Η Κοινωνία μας, εάν θέλει να ελπίζει στην πρόοδο, την εξέλιξη, την ευημερία και την ανθρωπιά, έχει ανάγκη συσπειρώσης όλων των δυνάμεών της.

Όσον αφορά στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, ιδιαίτερα ταλέντα των γυναικών, όπως η έμπυτη ευαισθησία τους, η οργανωτική ικανότητα, ή ακόμη και η αισθητική τους, μπορούν και πρέπει να αξιοποιηθούν ξεχωριστά, δεδομένου ότι οι Τοπικές Κοινωνίες τα έχουν περισσότερο ανάγκη. Για να γίνει, όμως, αυτό, πρέπει να παράσχουμε στις γυναίκες περισσότερες δυνατότητες για τον επηρεασμό των αποφάσεων της Κοινωνίας, στην οποία ζούμε.

Αλλωστε, το Ελληνικό Σύνταγμα, όπως και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θεωρούν πρωταρχικής σημασίας το θέμα της ισότητας των δύο φύλων στην πράξη και επισημαίνουν ότι η άρση των ανισοτήτων και η ισότητα των ευκαιριών είναι μια αρχή, η οποία πρέπει όχι μόνο να ισχύει, αλλά και να εφαρμόζεται.

Εφαρμογή της αρχής αυτής στην πράξη αποτελεί και η ποσόστωση, με την οποία εμπεδώνεται μια νέα νοοτροπία, περισσότερο ισόρροπη για τις γυναίκες και κατ' επέκταση για την ίδια την Κοινωνία.

Είναι βέβαιο ότι το μέτρο της υποχρεωτικής ποσόστωσης δεν λύνει το πρόβλημα και θα ήταν υποκριτικό να μείνουμε, μόνον, σε αυτό. Παρ' όλα αυτά, αποτελεί μια ουσιαστική και θετική παρέμβαση.

Τη στιγμή, λοιπόν, που συμφωνούμε όλοι ότι οι γυναίκες αντιμετωπίζουν πολλά και ποικίλα προβλήματα, ως προς την απόφασή τους να συμμετέχουν στα κοινά, ότι υπάρχει ανάγκη κοινωνικών και πολιτικών προϋποθέσεων ενθάρρυνσής τους, ότι τελικά η γυναίκα χρειάζεται να έχει λόγο έμπνευσης για τη συμμετοχή της, δεν μπορούμε να ακυρώσουμε την ποσόστωση, ένα μέτρο που, στην πράξη, αποδείχθηκε ότι είχε ιδιαίτερα θετικά αποτελέσματα.

ΕΦΗΒΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΕΡΕΝΤΙΠΗ

Από τα στοιχεία των αρμοδίων Υπηρεσιών, αλλά και από τα

πορίσματα επιστημονικών ερευνών, φαίνεται ότι στη Χώρα μας υπάρχει εφηβική παραβατικότητα, χωρίς, όμως, να προσλαμβάνει ιδιαίτερως ανησυχητικές διαστάσεις, όπως συμβαίνει στις δυτικές κοινωνίες και κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Το φαινόμενο αυτό εμφανίζεται σε ήπιες μορφές και, όπως προκύπτει από τα σχετικά στοιχεία, κυρίως, πρόκειται για παραβάσεις του Κ.Ο.Κ., κλοπές, επαιτεία και άλλα ήσσονος σημασίας αδικήματα. Επίσης, το πρόβλημα των ναρκωτικών παρουσιάζεται έντονο στις ηλικίες αυτές. Ο παραβάτης στην πλειονότητα των περιπτώσεων είναι Έλληνας, ηλικίας από 17 έως 19 ετών. Οι δολοφονίες είναι ελάχιστες και σύμφωνα με το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, από το 2001 έως το 2003 δεν σημειώθηκε καμία. Έντονη είναι, ωστόσο, η έλλειψη Ειδικών Μονάδων Μέριμνας στον ελλαδικό χώρο.

Αυτά είναι μερικά από τα συμπεράσματα, τα οποία συνάγονται από πρόσφατη σχετική έρευνα, ενώ από την σκιαγράφηση της φυσιογνωμίας των νεαρών παραβατών (κατά φύλο) προκύπτει ότι οι παραβάσεις της νομοθεσίας μπορούν να χαρακτηρισθούν ως μάλλον ήπιες.

Το δικαϊκό σύστημα αντιμετώπισης εκσυγχρονίστηκε με το νόμο 3189/2003. Η εφαρμογή του νόμου παρουσιάζει δυσχέρειες. Η έλλειψη, όμως, Ειδικών Μονάδων Μέριμνας είναι έντονη και το πρόβλημα των ναρκωτικών είναι εμφανές.

ΕΦΗΒΕΙΑ

Οι διαφορές με το Δυτικό Κόσμο

Το σημαντικότερο στοιχείο είναι ότι υπάρχει τεράστια διαφορά, ανάμεσα στην Χώρα μας και τις υπόλοιπες Χώρες του Δυτικού Κόσμου. Στις Η.Π.Α., την Αγγλία, τη Γαλλία, αλλά και σε άλλα κράτη, είναι σύνηθες το φαινόμενο, ανήλικοι, ακόμα και παιδιά, κάτω των δέκα ετών, να διαπράττουν αποτρόπαια εγκλήματα. Στην Ελλάδα τέτοια περιστατικά είναι σπάνια.

Ο ρόλος της Οικογένειας

Οι ήπιες μορφές παραβατικότητας οφείλονται και στο γεγονός ότι, στη Χώρα μας, η οικογένεια παραμένει, ακόμη, ένας θεσμός, που δεν έχει διαρραγεί. Παρ' όλα αυτά, οι ειδικοί κρούουν τον κώδυνο του κινδύνου και υποστηρίζουν ότι, σταδιακά, η υφή της οικογένειας αρχίζει να αλλάζει, κυρίως στα αστικά κέντρα. Για το λόγο αυτό προτείνουν τη λήψη άμεσων μέτρων για την κοινωνική προστασία και στήριξη των οικογενειών, που αντιμετωπίζουν προβλήματα.

Ειδικότερα, τα ερωτήματα που προκύπτουν σχετικά με την εφηβική εγκληματικότητα είναι πολλά.

Τι φταίει άραγε, όταν ένα παιδί οπλίζει το χέρι του και αφαιρεί μια ζωή; Ποιός ευθύνεται όταν ανήλικα παιδιά παρανομούν και παραβαίνουν τους νόμους, με πολύ μεγάλη ευκολία; Τελικά, τα αίτια είναι βιολογικά ή κοινωνικά; Η οικογένεια, η κοινωνία, η τηλεόραση, οι εκπαιδευτικοί ή το DNA ευθύνονται γι' αυτές τις πράξεις; Ειδικοί επιστήμονες έχουν συμπεριλάβει στους παράγοντες της παραβατικής συμπεριφοράς ακόμη και την διατροφή.

Απόψεις επιστημόνων για την παραβατικότητα ανηλίκων

Σύμφωνα με έρευνες, που έχουν πραγματοποιηθεί και σε άλλες Χώρες η παραβατικότητα είναι στενά συνδεδεμένη με την χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών, με μαθησιακές δυσκολίες και με προβλήματα ψυχικής υγείας. Επίσης, τα άτομα της κατηγορίας αυτής πάσχουν, πολύ συχνά, από κατάθλιψη. Οι νέοι, που εμφανίζουν συμπτώματα κατάθλιψης, που δεν γίνονται αντιληπτά από το περιβάλλον τους, είναι πιθανόν να εμφανίσουν παραβατική συμπεριφορά ή και να συνυπάρχουν με την παραβατικότητα. Αυτό το παιδί, εάν δεν υποστηριχθεί από την οικογένεια του, θα αναζητήσει καταφύγιο της οικογένειας, πιθανόν σε ομάδες, που ανήκουν στην υποκοουλτούρα και κάνουν χρήση ουσιών ή σχηματίζουν μικρές συμμορίες. Τα μέλη των ομάδων αυτών, αρχικά, θα του προσφέρουν ψευδή υποστήριξη, αλλά, στη συνέχεια, θα τον χρησιμοποιήσουν, οργανώνοντας την συμμετοχή του στη συμμορία ή και την διακίνηση ναρκωτικών.

Μια πιθανή ερμηνεία των λόγων, για τους οποίους, στη Χώρα μας, οι παραβάσεις της νομοθεσίας από τους νέους εμφανίζονται

ήπια μορφή, συγκριτικά με τις Χώρες του εξωτερικού οφείλεται στο ότι οι δεσμοί μεταξύ των μελών της ελληνικής οικογένειας παραμένουν ισχυροί. Η οικογένεια, σε μεγάλο ποσοστό, συνεχίζει να αποτελεί ασφαλή βάση για τα παιδιά. Στις Η.Π.Α. και σε κάποιες από τις Ευρωπαϊκές Χώρες οι δεσμοί με την οικογένεια διαρρηγνύονται από πολύ ενωρίς και, γενικά, καλλιεργείται τάση ανεξαρτητοποίησης των εφήβων και αποχώρησης από την οικογένεια, πριν αισθανθούν, ακόμη, έτοιμοι. Βέβαια, και στη Χώρα μας έχουμε, πλέον, φαινόμενα ανησυχητικά. Η δομή της ελληνικής οικογένειας αλλάζει, οι δεσμοί εξασθενούν διαρκώς. Η οικογένεια, στις μεγάλες πόλεις, είναι κοινωνικά απομονωμένη και, κατά κανόνα, εργάζονται και οι δύο γονείς. Η μητέρα από πολύ ενωρίς, παραδίδει τα παιδιά σε υποκατάστατα της μητρικής φροντίδας (παιδικούς σταθμούς -που, μερικές φορές, δεν λειτουργούν ικανοποιητικά- τηλεόραση και γυναικες, που μπορεί να μη διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα). Η ελληνική οικογένεια αρχίζει να προσεγγίζει, ιδίως, στις πόλεις, την εικόνα των οικογενειών του Εξωτερικού.

Σημαντικό, επίσης, στοιχείο αποτελεί, τα τελευταία χρόνια, η αύξηση κατά 200% του ποσοστού των εγκλημάτων σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης. Παρατηρούνται, δηλαδή, επιδείνωση της κοινωνικής παθολογίας και περισσότερα προβλήματα στις σχέσεις των ανθρώπων, με συνέπεια τα παιδιά να ωθούνται στην παραβατικότητα.

Η πλήρης έλλειψη Υπηρεσιών Μέριμνας για τους ανήλικους παραβάτες, στη Χώρα μας, αποτελεί το σημαντικότερο πρόβλημα, που συνδέεται με την παραβατικότητα των ανηλίκων, η οποία είναι μεν υπαρκτό ζήτημα, αλλά δεν θεωρείται, ιδιαίτερα, σοβαρό, ως προς τη φύση των αδικημάτων.

Η εθνική νομοθεσία διασφαλίζει τη δυνατότητα να ληφθούν τα ενδεικνυόμενα μέτρα μέριμνας. Η Χώρα μας, όμως, υστερεί στο δίκτυο Υπηρεσιών και κυρίως ως προς την Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων. Υστερεί, επίσης, στον τομέα της στήριξης των ανηλίκων παραβατών και των οικογενειών τους και στον τομέα πρόληψης, στην πρώιμη ηλικία. Μεγάλες ελλείψεις εμφανίζουν οι Υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Περίθαλψης, σε σχέση με την πρόληψη σε θέματα ψυχικών διαταραχών και προβλήματα κοινωνικής προσαρμογής.

Το σημαντικότερο ρόλο στην πρόληψη διαδραματίζει, βεβαίως, η οικογένεια. Για το λόγο αυτό, πρέπει να δημιουργηθούν Υπηρεσίες στελεχωμένες, με κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό. Παράλληλα, πρέπει να λειτουργούν πλήρως οργανωμένες Παιδοψυχιατρικές Υπηρεσίες, που θα συνδέονται άμεσα με τις Υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης. Ζήτημα προτεραιότητας αποτελεί η ευαισθητοποίηση και επιμόρφωση εκπαιδευτικών και γονέων.

Ο εγκλεισμός των ανηλίκων παραβατών σε Ιδρύματα πρέπει να εξαλειφθεί ως μέσον σωφρονισμού. Το στίγμα του εγκλεισμού και η απόδοση της ταυτότητας του εγκληματία σε ανήλικους παραβάτες, τους ακολουθεί σε όλη τους τη ζωή και διευκολύνει την οικοδόμηση μιας εγκληματικής σταδιοδρομίας.

Έρευνες, που πραγματοποιήθηκαν, αναδρομικά, σε δείγμα ενηλίκων, δείχνουν ότι ελαφρές παραβατικές συμπεριφορές, που δεν στιγματίστηκαν ως εγκληματικές και δεν επέσυραν την επίσημη κοινωνική αντίδραση ήταν εντελώς παροδικές και δεν επηρέασαν τη μετέπειτα ζωή των ανηλίκων. Αντίθετα, έρευνα σε δείγμα ενηλίκων, εγκλείστων σε φυλακή της Χώρας μας, κατέδειξε ότι, στην πλειονότητα τους, υπήρξαν, μακροχρόνια εγκλειστοί, ως ανήλικοι παραβάτες.

Θεωρείται χρήσιμο να προτιμηθούν η εφαρμογή εναλλακτικών τρόπων παρέμβασης της Πολιτείας και μεταχείρισης των ανηλίκων παραβατών, καθώς και η συμμετοχή σε προγράμματα κοινωφελούς εργασίας σε τοπικό, κυρίως, επίπεδο. Για παράδειγμα, θα ήταν πολύ πιο αποδοτικό και ωφέλιμο για ένα ανήλικο, ο οποίος έβλαψε άτομο τρίτης ηλικίας, αντί να εγκλεισθεί στη φυλακή, να προσφέρει τις υπηρεσίες του, για ένα διάστημα, σε Οίκο Ευγηρίας, ώστε να έχει την ευκαιρία να κατανοήσει τα προβλήματα της ηλικίας αυτής και να αντιληφθεί το μέγεθος του κακού και της αδικίας, που διέπραξε.

Επειδή εκτιμούμε ότι οι ανήλικοι είναι υπό διαμόρφωση προσωπικότητες και εάν δεν θέλουμε, ως Κοινωνία, να τους εξο-

μοιώσουμε με τους ενήλικες εγκληματίες, τότε η παρέμβαση θα πρέπει να είναι έγκαιρη (μέτρα πρόληψης), ελάχιστη (αποφυγή στιγματισμού) και έγκυρη (προσφορά υπηρεσιών από ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό). Σε κάθε άλλη περίπτωση, διαμορφώνουμε εγκληματίες καριέρας, διότι έχουμε, προ πολλού, παύσει να πιστεύουμε στον παιδαγωγικό χαρακτήρα του σωφρονισμού και του εγκλεισμού.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΕΦΕΒΩΝ ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΓΚΕΡΕΚΟΥ

Η Επιτροπή Ισότητας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου πραγματοποίησε σειρά ειδικών συνεδριάσεων για το συγκεκριμένο ζήτημα και διεμόρφωσε σχετικά ολοκληρωμένη εικόνα ως προς το θέμα της προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού στη Χώρα μας.

Οι ακρόασες εξωκοινοβουλευτικών προσώπων, εκπροσώπων θεσμών της Πολιτείας και ιδιωτικών φορέων, σε συνδυασμό με τις επικοινωνητικές τοποθετήσεις των μελών της Επιτροπής, συνέβαλαν στην ανάδειξη όλων των πτυχών του πολυεπίπεδου αυτού προβλήματος. Απρόβλεπτες συγκυρίες και συγκλονιστικά γεγονότα, που είδαν το φως της δημοσιότητας, το τελευταίο διάστημα, όπως η εξαφάνιση του μικρού Άλεξ στη Βέροια, η κακοποίηση του μικρού παιδιού στο Ηράκλειο Κρήτης και οι καταγγελίες για τις ελλείψεις του Ιδρύματος Βρεφών «Μητέρα», καθιστούν την πρωτοβουλία της Επιτροπής εξαιρετικά επίκαιρη.

Από την επεξεργασία του θέματος προέκυψαν οι βασικοί παράμετροι του προβλήματος. Επισημαίνεται ότι από την ακρόαση του αρμόδιου για τον Κύκλο των Δικαιωμάτων του Παιδιού Βοηθού Συνήγορου του Πολίτη κατεγράφησαν οι ακόλουθες διαπιστώσεις:

Ι. Σε θεσμικό επίπεδο, υπάρχει μεγάλη αδυναμία και ανεπάρκεια των Υπηρεσιών, που συνδέονται με την προστασία του παιδιού. Τεράστιο είναι και το πρόβλημα σε Ιδρύματα και αποκεντρωμένες Υπηρεσίες. Υπάρχουν ορισμένες, μη εξιδεικευμένες, Κοινωνικές Υπηρεσίες, που υπάγονται στις Νομαρχίες, με γενική αρμοδιότητα, ως προς ένα μεγάλο εύρος προνοιακών θεμάτων.

Είναι ανύπαρκτη η ειδική γνώση σε θέματα χειρισμού του κακοποιημένου ή παραμελημένου παιδιού. Ακόμη, όμως, και αυτές οι ελλείψεις κοινωνικές υπηρεσίες, δεν υπάρχουν σε όλους τους Δήμους. Τα παιδιά που κακοποιούνται, ή μια οικογένεια, που αντιμετωπίζει εσωτερική κρίση, δεν έχουν που να απευθυνθούν. Ο ν. 2447/1996 προέβλεπε ότι όλα τα Πρωτοδικεία της Χώρας, θα έχουν τις δικές τους Κοινωνικές Υπηρεσίες, αλλά η συγκεκριμένη διάταξη δεν εφαρμόστηκε ποτέ και οι Εισαγγελίες Ανηλίκων προσφεύγουν στις, ήδη προβληματικές, Υπηρεσίες των Δήμων και των Νομαρχιών.

Τα Δημόσια Ιδρύματα, αν και ευαισθητοποιημένα, κατά τα τελευταία χρόνια, παρουσιάζουν μεγάλες ελλείψεις σε επιστημονικό προσωπικό. Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις, κατά τις οποίες ανεδείκνυται και θελοντές καλύπτουν τα κενά, που δημιουργούνται από την έλλειψη κοινωνικών λειτουργών και ψυχολόγων σε Ιδρύματα, τα οποία έχουν αναλάβει την ευθύνη φροντίδας παιδιών. Σε μεγάλο βαθμό, ο ιδιωτικός τομέας έχει υποκαταστήσει την λειτουργία του Δημοσίου. Παρ' όλα αυτά, όμως, δεν υπάρχει σύστημα πιστοποίησης, χρηματοδότησης ελέγχου και προδιαγραφών.

Σύμφωνα με τις Οδηγίες του Συμβουλίου της Ευρώπης, αλλά και τις διεθνείς προδιαγραφές, τα παιδιά πρέπει να παραμένουν στα Ιδρύματα για το μικρότερο δυνατό χρονικό διάστημα. Για να επιτυγχάνεται ο στόχος αυτός, είναι αναγκαίο να λειτουργεί αποτελεσματικά ο θεσμός της Αναδοχής. Στη Χώρα μας, ο συγκεκριμένος θεσμός πάσχει και δεν εφαρμόζεται, σχεδόν καθόλου.

Ως προς το θέμα των Ατόμων με Αναπηρία, οι ελλείψεις των αρμοδίων Υπηρεσιών είναι ιδιαίτερα μεγάλες, τόσο στο επίπεδο της πρόνοιας όσο και στο επίπεδο της περίθαλψης. Συγκεκριμένα, αναφέρθηκε ότι, στο Π.Ι.Κ.Π.Α., αντιστοιχεί ένας νοσηλευτής σε κάθε 20 παιδιά.

ΙΙ. Επισημάνθηκε, ακόμη, ότι υπάρχει ανάγκη προώθησης μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα, ειδικής επιμόρφωσης, σχετικά με τα Δικαιώματα των Παιδιών. Κρίνεται απαραίτητο να εξευρεθούν όλοι οι αναγκαίοι τρόποι και οι συμμετοχικές εκείνες διαδικασίες, ώστε οι μθητές να κατανοήσουν το περιεχόμενο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Επιπροσθέτως, καταγράφονται τα ακόλουθα προβλήματα:

- Έλλειψη Ιδρυμάτων για προσωρινή φιλοξενία παιδιών, έως ότου ευρεθεί μόνιμο κατάλυμα. Τα παιδιά αυτά, διανυκτερεύουν, κατά κανόνα, στα Αστυνομικά Τμήματα.

- Ζητήματα παροχής ιατρικής φροντίδας σε κακοποιημένα παιδιά ηλικίας 14 έως 18 ετών. Θεωρητικά, το Νοσοκομείο Παιδών δεν μπορεί να τα δεχθεί, αλλά οι γιατροί του Νοσοκομείου, από ευαισθησία και ανθρωπιά, φθάνουν σε υπέρβαση καθηκόντων, προκειμένου να τα περιβάλουν.

- Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού στις Παιδουπόλεις, οι οποίες, για τον λόγο αυτό, αρνούνται να δεχθούν παιδιά με προβλήματα συμπεριφοράς.

Από τις τοποθετήσεις των μελών και των προσκεκλημένων της Επιτροπής κατεγράφησαν, επίσης, σημαντικές προτάσεις για την αντιμετώπιση του κρίσιμου θέματος της προστασίας των παιδιών και ιδιαίτερα των «παιδιών σε κίνδυνο», θέμα που αποτελεί, κυριολεκτικά, τη «μαύρη τρύπα» του προνοιακού μας συστήματος.

Παρά τις, σε ορισμένες περιπτώσεις, αντικρουόμενες απόψεις, κανείς δεν αμφισβητεί τις καλές προθέσεις όλων των εμπλεκόμενων στην προσπάθεια προστασίας των Δικαιωμάτων των Παιδιών. Ο ρόλος της Επιτροπής οφείλει να είναι συνθετικός, με στόχο την μεγαλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα.

Κατά συνέπεια, οι προτάσεις της Επιτροπής, για να αποβούν δημιουργικές και αξιοποιήσιμες από την Πολιτεία, θεωρείται απαραίτητο να κινούνται στα εξής επίπεδα:

- * Στο επίπεδο της Θεσμικής Οργάνωσης
- * Στο επίπεδο της Προστασίας Οικογενειακού Περιβάλλοντος και
- * Στο επίπεδο του Εκπαιδευτικού Συστήματος.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Στο επίπεδο της Θεσμικής Οργάνωσης:

* Το νομοσχέδιο, που παρουσιάστηκε από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, περιλαμβάνει μια πρόταση, που εισήχθη ο Συνήγορος του Πολίτη, σχετικά με την δια νόμου απαγόρευση της σωματικής τιμωρίας, θέμα για το οποίο η Ελλάδα εγκλείεται από το Συμβούλιο της Ευρώπης. Δεδομένου ότι, διεθνώς, οι επιστημονικές αρχές και τάσεις του Δικαίου αποκτηρύνουν τη σωματική τιμωρία, θα πρέπει η προτεινόμενη διάταξη, που αναφέρει ότι η χρήση της σωματικής τιμωρίας επιφέρει τις συνέπειες του ν. 1532, να ψηφισθεί και να στηριχθεί η εφαρμογή της.

* Προστασία ανηλίκων μαρτύρων και αποφυγή της δευτερογενούς κακοποίησης, στο Δικαστήριο, του παιδιού-θύματος. Το παιδί-μάρτυρας, θύμα κακοποίησης ή σεξουαλικής εκμετάλλευσης, θα πρέπει, προηγουμένως, να εξετάζεται από ψυχολόγους και ο Δικαστής να απευθύνει τις ερωτήσεις, μέσω ψυχολόγου, όπως συμβαίνει σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, (Ολλανδία ή Αυστρία). Στις Χώρες αυτές, η εξέταση δεν γίνεται ενώπιον ακροατηρίου, αλλά σε ειδικό χώρο, βιντεοσκοπείται και στη συνέχεια προβάλλεται στην Αίθουσα του Δικαστηρίου. Κρίνεται αναγκαία η εφαρμογή και στη Χώρα μας της συγκεκριμένης διαδικασίας, η οποία, σύμφωνα με τους παιδοψυχιάτρους, θεωρείται και η πλέον ενδεδειγμένη για την προστασία της παιδικής ψυχής.

* Εκπροσώπηση των συμφερόντων παιδιού στο Δικαστήριο, από τρίτο άτομο - δικηγόρο.

* Θεσμοθέτηση Οικογενειακού Δικαστή, που αναλαμβάνει, αποκλειστικά, υποθέσεις οικογενειακού χαρακτήρα.

* Αντιμετώπιση των συνεπειών της κακοποίησης από εξειδικευμένες Υπηρεσίες Παιδικής Προστασίας, σε όλη τη Χώρα, με κεντρική καθοδήγηση, υποστήριξη και διαρκή ενημέρωση και ευαισθητοποίηση όλων των επαγγελματιών, που ασχολούνται με τα παιδιά.

* Ίδρυση Υπηρεσίας ή λειτουργία τηλεφωνικής γραμμής, στην οποία θα μπορούν να απευθύνονται τα παιδιά, που κακοποιούνται. Προγράμματα ευρείας ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης μέσω των Σχολείων και των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.

* Η παρέμβαση, σε περιπτώσεις κακοποίησης ή σεξουαλικής εκμετάλλευσης, να μη γίνεται, μόνον, κατόπιν καταγγελίας ή ενημέρωσης από το Σχολείο ή τους γείτονες, αλλά και αυτεπάγγελτα, όπως γίνεται, κατά κανόνα, στις Χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις Ηνωμένες Πολιτείες.

* Θεσμοθέτηση συστήματος πιστοποίησης, προδιαγραφών λειτουργίας και κριτηρίων χρηματοδότησης για όλες τις Μη Κυβερνη-

τικές Οργανώσεις, οι οποίες ασχολούνται με θέματα προστασίας παιδιών.

* Στο θέμα της μεταχείρισης των ασυνόδευτων παιδιών και των παιδιών θυμάτων παράνομης διακίνησης, θα πρέπει το καθεστώς κρατήσεων και απελάσεων, που ισχύει στη Χώρα μας, να εκσυγχρονισθεί και να εναρμονισθεί προς τα ισχύοντα στις άλλες Χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιβάλλεται η αλλαγή της νομοθεσίας, η οποία εμφανίζει υστέρηση, ως προς το θέμα αυτό. Η παρέμβαση του Κράτους πρέπει να προσλάβει προνοιακό και όχι δικωτικό χαρακτήρα.

* Έκδοση των Προεδρικών Διαταγμάτων, που απαιτούνται, για να λειτουργήσει αποτελεσματικά ο θεσμός της Ανάδοχης Οικογένειας.

* Δημιουργία Ειδικού Χώρου για παροχή άμεσης βοήθειας, ο οποίος θα υπάγεται απ' ευθείας στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, ούτως ώστε οι Εισαγγελίες Ανηλίκων να έχουν άμεση δικαιοδοσία και δυνατότητες, ως προς την προσωρινή φύλαξη και φιλοξενία των παιδιών, που αντιμετωπίζουν προβλήματα.

* Επιτακτική ανάγκη δημιουργίας ενός Κρατικού Ξενώνα, που θα φιλοξενεί, κατά αποκλειστικότητα, ασυνόδευτα παιδιά.

* Αποδοχή, από πλευράς Κράτους, ενός συγκεκριμένου Φορέα, συντονισμού και διαχείρισης των περιστατικών παιδιών, που βρίσκονται σε κίνδυνο και την παραπομπή τους σε χώρους φιλοξενίας. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται η αξιοποίηση όλων των θέσεων των ξενώνων.

* Πρόβλεψη για την Περιφέρεια, δηλαδή, συνεργασία, σε τοπικό επίπεδο, Κρατικών και Ιδιωτικών Φορέων, που προσφέρουν τις ίδιες υπηρεσίες, μέσω των Κέντρων Κοινωνικής Στήριξης. Τα κέντρα αυτά λειτουργούν, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και διεθνώς, ως ξενώνες προσωρινής φιλοξενίας σε επίπεδο Δήμου ή Κοινότητας.

* Προώθηση ενός θεσμικού πλαισίου για μόνιμη, ευέλκκη, και αποτελεσματική συνεργασία Κρατικών Φορέων και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, με στόχο την προστασία των παιδιών, που ευρίσκονται σε κίνδυνο.

* Προσπάθεια εξάλειψης της ιδρυματικής μεταχείρισης, ως μέσου σωφρονισμού των παιδιών, με παραβατική συμπεριφορά. Εφαρμογή εναλλακτικών τρόπων παρέμβασης και μεταχείρισης των ανηλίκων παραβατών, καθώς και εφαρμογή προγραμμάτων κοινωφελούς εργασίας, σε τοπικό, κυρίως, επίπεδο.

* Προσπάθεια προσέλκυσης Εθελοντών, ακόμη και στις κρατικές Υπηρεσίες και διαρκής επιμόρφωσή τους σε θέματα παιδικής μέριμνας.

2. Στο επίπεδο της Προστασίας του Οικογενειακού Περιβάλλοντος:

* Αναγνώριση ως παιδιού-θύματος και του παιδιού, ενώπιον του οποίου, διαπράττεται βία μεταξύ των γονέων.

* Προστασία των παιδιών από τις διαμάχες των ενηλίκων, κατά τη διαδικασία έκδοσης διαζυγίων. Στόχος είναι να μη υπάρχουν παιδιά-όμηροι ενδοοικογενειακών αντιπαραθέσεων και αντικείμενα αντιδικίας γονέων. Καθιέρωση διαμεσολαβητικών υπηρεσιών για την εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων, καθώς και ίδρυση Κοινωνικών Υπηρεσιών στα Πρωτοδικεία.

3. Στο επίπεδο του Εκπαιδευτικού Συστήματος:

* Το Δίκτυο, που συγκροτήθηκε με πρωτοβουλία του Συνηγόρου του Πολίτη, σε συνεργασία με Δημόσιες Αρχές και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και στο οποίο μετέχουν το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού και άλλοι Φορείς, εκτός από την κατάργηση της σωματικής τιμωρίας να εργασθεί προς την κατεύθυνση της εκπαίδευσης των γονέων και της ευαισθητοποίησης του κοινού.

* Υποχρέωση καταγγελίας από τους εκπαιδευτικούς, όταν περιέρχονται στην αντίληψή τους περιπτώσεις κακοποίησης, δηλαδή, ενημέρωση του Διευθυντού του Σχολείου και στη συνέχεια των Εισαγγελικών Αρχών. Αξιοποίηση των Κοινωνικών Υπηρεσιών (Κέντρα Ψυχικής Υγείας), αλλά και στήριξη της οικογένειας, που ευρίσκεται σε κρίση.

* Δεδομένου ότι τα δύο τρίτα των περιπτώσεων κακοποίησης δεν αποκαλύπτονται, υπάρχει ανάγκη εξειδικευμένων εκπαιδευτικών και θεσμοθέτησης Περιφερειακών Κοινωνικών Υπηρεσιών, εφ' όσον, προς το παρόν, θεωρείται υπερβολική πολυτέλεια η ίδρυση Κοινωνικών Υπηρεσιών στα Σχολεία.

* Ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα ψυχολόγων και κοινωνικών

λειτουργιών, όπως συμβαίνει στις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.

* Παρουσίαση, υπό μορφή παιδικού βιβλίου, της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, με ελκυστική εικονογράφηση και διανομή του σε όλα τα Σχολεία της Χώρας.

Είναι προφανές ότι οι συγκεκριμένες προτάσεις δεν θα επιλύσουν, μέσα σε μια ημέρα, όλα τα προβλήματα, που συνδέονται με τα Δικαιώματα των Παιδιών. Αποσκοπούν, όμως, στην κατά πολύ βελτίωση της υφισταμένης κατάστασης.

Ιδιαίτερης προσοχής και ειδικής διαχείρισης χρήζουν προβλήματα, όπως η παιδική εργασία και επαιτεία, η παιδική πορνεία, η παιδική πορνογραφία, ο ρατσισμός στα σχολεία, ο κοινωνικός αποκλεισμός και η «γκετοποίηση», η εκπαίδευση των παιδιών, που ανήκουν σε μειονεκτούσες ομάδες και ιδιαίτερα των ταγγανόπαιδων, οι συνέπειες της εκμετάλλευσης, εγκατάλειψης και της σωματικής και ψυχικής κακοποίησης, οι παιδικές τηλεοπτικές εκπομπές και τα πρότυπα βίας, η βία των ανηλίκων, καθώς και η παιδική και εφηβική εγκληματικότητα, σε συνδυασμό με την αναζήτηση των αιτίων, που την προκαλούν.

Τα συγκεκριμένα ζητήματα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο ενός δευτέρου κύκλου συζητήσεων στην Επιτροπή μας. Οφείλουμε ως Κοινωνία, να εστιάσουμε στον τομέα της πρόληψης, πράγμα που μπορεί να γίνει, μόνον, με συγκεκριμένες πρωτοβουλίες, προτάσεις και μέτρα.

Η ιεράρχηση του θέματος από την Πολιτεία, ως θέματος μεζονος προτεραιότητας, η εφαρμογή ολοκληρωμένης και μακροπρόθεσμης στρατηγικής, με γνώμονα τα συμφέροντα του παιδιού, μακριά από κομματικές αντιπαραθέσεις και αποσπασματικές προσεγγίσεις, η δημιουργική εταιρική σχέση μεταξύ Πολιτείας και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, αποτελούν σημαντικά και απαραίτητα βήματα στην κατεύθυνση μιας ρεαλιστικής και αποτελεσματικής πολιτικής στον Τομέα της Παιδικής Προστασίας.

Εκείνο, που πρέπει να κατανοήσουμε όλοι, είναι ότι η προσπάθεια για την Προστασία των Παιδιών, δεν αποτελεί τελεσίδικη πράξη, ή απόφαση, αλλά συνθέτει συνεχή προσπάθεια διαρκούς επαγρύπνησης και προσαρμογής στις αλλαγές των κοινωνικών συνθηκών.

Οι θέσεις και προτάσεις του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας περιλαμβάνονται σε ιδιαίτερο υπόμνημα, που κατετέθη από την Βουλευτή κυρία Ελπίδα Παντελάκη και έχει ως ακολούθως:

ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

1. Η Συμμετοχή των γυναικών στα κοινά και η αναλογική εκπροσώπηση στα ψηφοδέλτια των δημοτικών και νομαρχιακών εκλογών.

Η επιχειρηματολογία της ισόρροπης εκπροσώπησης των δύο φύλων, αρχικά αναπτύχθηκε παράλληλα με την επιχειρηματολογία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ίσες ευκαιρίες και ίσα δικαιώματα. Παραβλέποντας, σκόπιμα, οι βιολογικές διαφορές και η κοινωνική ανισοτιμία της γυναίκας, που στον καπιταλισμό, θα εξακολουθεί να υπάρχει, δεδομένου ότι το ίδιο το σύστημα καλλιεργεί την ανισότητα μεταξύ των ανθρώπων.

Για την ουσιαστική συμμετοχή της γυναίκας στην πολιτική ζωή, απαιτούνται προϋποθέσεις, οι οποίες θα εξασφαλίζουν τη δυνατότητά της να μπει και να δράσει στους πολιτικούς και κοινωνικούς αγώνες, όπως η μόνιμη και σταθερή δουλειά, με πλήρη δικαιώματα, οι δημόσιες και δωρεάν υπηρεσίες υγείας, πρόνοιας, παιδείας και άλλα. Πρόκειται, δηλαδή, για ουσιαστική στήριξη της οικογένειας, ώστε η γυναίκα να αφιερώνει χρόνο για τη δράση στο κίνημα και την πολιτική. Σε κάθε περίπτωση, θεωρούμε ότι πρέπει να αυξηθεί η συμμετοχή των γυναικών, πρώτα και κύρια, στο συνδικαλιστικό – γυναικείο – λαϊκό κίνημα, ώστε να αποκτήσει την απαιτούμενη ταξική συνείδηση και, εν συνεχεία, να συμμετέχει στα όργανα και να αναδειχθεί σε αξιωματούχο.

2. Έφηβοι και παραβάσεις της νομοθεσίας.

Στη συγκεκριμένη εισήγηση, δεν θίγονται τα αίτια της εφηβικής παραβατικότητας, που βρίσκονται στη βάση του ίδιου του καπιταλισμού και της συνεχώς αυξανόμενης και πολύπλευρης κρίσης του. Απαιτείται ουσιαστική πρόληψη και στήριξη του θεσμού της οικογένειας.

3. Προστασία παιδιών και εφήβων.

Στην εισήγηση δεν γίνεται καμμία αναφορά στο ρόλο του Σχολείου, των Μ.Μ.Ε. και άλλων ιδεολογικών μηχανισμών του κράτους και της αστικής τάξης. Σε κάθε περίπτωση, η κακοποίηση και η σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο, με πολιτικά, κοινωνικά και οικονομικά αίτια, που σχετίζεται, άμεσα, με την ταξική κοινωνία. Ως εκ τούτου, το ζήτημα αυτό δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί, μόνο, νομικοτεχνικά, όπως προτείνεται με τη συγκεκριμένη εισήγηση. Περαιτέρω, δεν συμφωνούμε με τον ρόλο των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (κριτήρια και προδιαγραφές χρηματοδότησης) και με τη συμμετοχή Ιδιωτικών Φορέων στα κέντρα κοινωνικής στήριξης.

Οι Εισηγήσεις έγιναν δεκτές, κατά πλειοψηφία και συναπαρτίζουν την Έκθεση της Επιτροπής, η οποία υποβάλλεται προς την Ολομέλεια της Βουλής.

Αθήνα, 28 Σεπτεμβρίου 2006

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΜΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ

Η Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΛΕΩΝΟΡΑ ΚΑΤΣΕΛΗ

Η Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΛΠΙΔΑ ΠΑΝΤΕΛΑΚΗ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΠΛΑΚΗΣ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΓΚΕΡΕΚΟΥ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
ΜΠΕΡΝΙΔΑΚΗ-ΑΛΑΝΤΟΥΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΑΝΤΟΥΛΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΚΟΥΡΚΟΥΛΑ
ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΑ' - ΣΥΝΟΔΟΣ Β'
ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Κατά τη Β' Τακτική Σύνοδο της ΙΑ' Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Περιφερειών συνεστήθη με την υπ' αριθμ. 8455/6592 από 25.11.2005 απόφαση της Προέδρου της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής.

Η Επιτροπή συγκροτείται από 30 Μέλη και αποτελέσθηκε από τους Βουλευτές κ.κ. Παναγιώτη Αδρακτά, Ιλχάν Αχμέτ, Ξενοφώντα Βεργίνη, Γεώργιο Βλάχο, Θαλασσινό Θαλασσινό, Χριστιάνα Καλογήρου, Ανδρέα Καραγκούννη, Γεώργιο Καρασμένη, Γεώργιο Κοντογιάννη, Αθηνά Κόρκα-Κώνστα, Αθανάσιο Μπούρα, Ελισάβετ Παπαδημητρίου, Ιωάννη Πίττα, Νικόλαο Σταυρογιάννη, Ιορδάνη Τζαμτζή, Μαργαρίτη Τζίμα, Δημοσθένη Τσιαμάκη, Μιλτιάδη Βέρρα, Μιχαήλ Καρχιμάκη, Γεώργιο Λιάνη, Αθανάσιο Μωραίτη, Μιχαήλ Παντούλα, Λάμπρο Παπαδήμα, Ευάγγελο Παπαχρήστο, Θεοδώρα Τζάκρη, Θεοχάρη Τσιόκα, Εμμανουήλ Φραγκιαδουλάκη, Αναστάσιο Χωρέμη, Νικόλαο Γκατζή και Ιωάννη Δραγασάκη.

Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη, στις 30 Νοεμβρίου 2005, ο κ. Γεώργιος Καρασμένης. Το αξίωμα του Α' Αντιπροέδρου της Επιτροπής κατέλαβε ο κ. Θεοχάρης Τσιόκας, του Β' Αντιπροέδρου ο κ. Νικόλαος Γκατζής και του Γραμματέα ο κ. Ιωάννης Δραγασάκης.

Αντικείμενο της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α'

του Κανονισμού της Βουλής, είναι «η παρακολούθηση και ενημέρωση της Βουλής για τη λειτουργία των περιφερειακών οργάνων της Πολιτείας και ιδίως για ζητήματα σχεδιασμού και εφαρμογής της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης».

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 22 συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας 51 ωρών και 40 λεπτών, κατά τις οποίες εκλήθησαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της, Υπουργοί, Ευρωβουλευτές, Γενικοί Γραμματείς Περιφερειών και εκπρόσωποι Φορέων, όπως εμφανίζεται στο αντίστοιχο Κεφάλαιο της Έκθεσης.

II. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Συνεδρίαση της 19ης Οκτωβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος, κ. Κωνσταντίνο Έξαρχο.

2. Συνεδρίαση της 16ης Νοεμβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης, κ. Σεραφείμ Τσόκα.

3. Συνεδρίαση της 17ης Νοεμβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, κ. Ανδρέα Λεουδίη.

4. Συνεδρίαση της 30ης Νοεμβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εκλογή Προεδρείου.

5. Συνεδρίαση της 13ης Δεκεμβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής, κ. Χαράλαμπο Μανιάτη.

6. Συνεδρίαση της 15ης Δεκεμβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Ηπείρου, κ. Δημήτριο Πανοζάχο.

7. Συνεδρίαση της 17ης Ιανουαρίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από το Προεδρείο της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος (Ε.Ν.Α.Ε.) για τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Τέταρτη Προγραμματική Περίοδος.

/.

8. Συνεδρίαση της 24ης Ιανουαρίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από το Προεδρείο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.), σχετικά με το νέο νομοθετικό πλαίσιο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

9. Συνεδρίαση της 23ης Φεβρουαρίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Χρήστο Φώλια και τον Γενικό Γραμματέα Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου, κ. Κωνσταντίνο Μουσουρούλη, για το Γ' και Δ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

10. Συνεδρίαση της 28ης Φεβρουαρίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, κ. Γεώργιο Τσιότρα.

11. Συνεδρίαση της 9ης Μαρτίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Ευρωβουλευτή, κ. Κωνσταντίνο Χατζηδάκη, σχετικά με το Δ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

12. Συνεδρίαση της 15ης Μαρτίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τον Ειδικό Γραμματέα Διοικητικού Τομέα Προγραμματισμού και Εφαρμογών του Γ' Κ.Π.Σ. του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Δημήτριο Παπαγιαννίδη, για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα.

13. Συνεδρίαση της 12ης Απριλίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, κ. Προκόπη Παυλόπουλο και τον Υφυπουργό κ. Αθανάσιο Νάκο, για θέματα της αρμοδιότητάς τους.

14. Συνεδρίαση της 25ης Μαΐου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, κ. Σάββα Τσιτουρίδη, για θέματα της αρμοδιότητάς του, που έχουν σχέση με την Περιφέρεια.

/.

15. Συνεδρίαση της 31ης Μαΐου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση επί των εισηγήσεων μελών της Επιτροπής, κυρίας Αθηνάς Κόρκα – Κώνστα και κ. Μαργαρίτη Τζίμα, σχετικά με την Περιφερειακή Ανάπτυξη.

16. Συνεδρίαση της 22ας Ιουνίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση επί των εισηγήσεων μελών της Επιτροπής, κ. Δημοσθένη Τσιμακή και κυρίας Ελισάβετ Παπαδημητρίου, σχετικά με την Περιφερειακή Ανάπτυξη.

17. Συνεδρίαση της 28ης Ιουνίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση επί των εισηγήσεων μελών της Επιτροπής, κ.κ. Ξενοφώντα Βεργίνη και Θαλασσινού Θαλασσινού, σχετικά με την Περιφερειακή Ανάπτυξη.

18. Συνεδρίαση της 13ης Ιουλίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση επί των εισηγήσεων μελών της Επιτροπής, κ.κ. Γεωργίου Κοντογιάννη και Μιχαήλ Παντούλα, σχετικά με την Περιφερειακή Ανάπτυξη.

19. Συνεδρίαση της 23ης Αυγούστου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση επί της εισηγήσεως του Αντιπροέδρου της Επιτροπής, κ. Θεοχάρη Τσιόκα, σχετικά με την Περιφερειακή Ανάπτυξη.

20. Συνεδρίαση της 29ης Αυγούστου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση επί της εισηγήσεως του Αντιπροέδρου της Επιτροπής, κ. Νικολάου Γκατζή, σχετικά με την Περιφερειακή Ανάπτυξη.

21. Συνεδρίαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γεώργιο Αλογοσκούφη, σχετικά με το υπό κατάρτιση νομοσχέδιο για τις επενδύσεις – Δ' Κ.Π.Σ..

22. Συνεδρίαση της 28ης Σεπτεμβρίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εισήγηση του Προέδρου της Επιτροπής, κ. Γεωργίου Καρασμήνη και έγκριση του τελικού σχεδίου Έκθεσης της Επιτροπής.

III. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΥΡΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗ ΣΤΟ ΡΟΛΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Αποτελεί για εμένα τιμή καθώς και για όλους τους συναδέλφους, προσωπική ικανοποίηση να μπορούμε τεκμηριωμένα να υποστηρίξουμε ότι η Επιτροπή μας, σε αυτή τη Σύνοδο συνέβαλε καθοριστικά στην προσπάθεια για την επίτευξη του μεγάλου εθνικού στόχου, που είναι η ανάκαμψη και η ισόρροπη ανάπτυξη της ελληνικής περιφέρειας.

Και μόνο τα στοιχεία που στοιχειοθετούν τη δραστηριότητά της, είναι ενδεικτικά. Πραγματοποιήθηκαν 22 συνεδριάσεις και σε συνδυασμό με τις συνεδριάσεις της περασμένης περιόδου, είχαμε τη δυνατότητα να συνεργαστούμε εποικοδομητικά με όλους τους περιφερειάρχες της χώρας, με τη ΚΕΔΚΕ και την ΕΝΑΕ. Και βέβαια γίναμε αποδέκτες των απόψεων, για όλα τα προβλήματα της εκτός κέντρου Ελλάδας, καθώς και των θέσεων και προτάσεων για την αντιμετώπιση και επίλυσή τους.

Είναι, επίσης, σημαντικό ότι ακούσαμε Υπουργούς, Ευρωβουλευτές, δηλαδή, τους κατ' εξοχήν αρμόδιους, σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο για την περιφερειακή ανάπτυξη, να καταθέτουν τις πολύτιμες δικές τους θέσεις γι' αυτό το μείζον εθνικό ζήτημα.

Θεωρώ ότι ο απολογισμός του μέχρι σήμερα έργου της Επιτροπής μας, είναι απόλυτα θετικός. Είμαι σίγουρος ότι αυτή η εκτίμηση αποτελεί κοινή πεποίθηση όλων των συναδέλφων που συμμετέχουμε σ' αυτή τη μεγάλη προσπάθεια της ανάκαμψης και της ανάπτυξης της ελληνικής περιφέρειας.

Πιστεύω ότι έχουμε ανταποκριθεί πλήρως στην αποστολή μας και το υποστηρίζω μετά λόγου γνώσεως, δεδομένου ότι τόσο οι προτάσεις που έχουν κατατεθεί μέσω των εισηγήσεων των δέκα συναδέλφων, όσο και οι παρεμβάσεις των συναδέλφων που έχουν καταγραφεί στα πρακτικά, είναι κατά γενική ομολογία και παραδοχή, τεκμηριωμένες. Καλύπτουν απόλυτα το στόχο, που εξ ορισμού έχει η Επιτροπή μας, δηλαδή, τη μελέτη των προβλημάτων που μαστίζουν την ελληνική περιφέρεια και την αναζήτηση εφικτών, ρεαλιστικών δράσεων για την ουσιαστική αντιμετώπιση και επίλυσή τους.

Ο διακομματικός χαρακτήρας της Επιτροπής, δίνει το μέτρο, του τι μπορούμε να πετύχουμε με τη κοινή προσπάθεια, μακριά από κομματικές σκοπιμότητες, δεσμεύσεις και αγκυλώσεις.

Βέβαια, αν όλη αυτή η δουλειά, όλη αυτή η ενδελεχής έρευνα, τα συμπεράσματα και οι προτάσεις που έχουν κατατεθεί από όλους τους συναδέλφους και ειδικότερα από τους εισηγητές δεν αξιοποιηθούν ανάλογα, θα αποδειχθούν γράμμα, κενό περιεχομένου.

Με απλά λόγια, αυτό σημαίνει ότι είναι η Πολιτεία πρέπει να αρθεί στο ύψος των περιστάσεων, να αναλογιστεί τις δικές της ευθύνες και να δρομολογήσει πρωτοβουλίες και δράσεις προς την κοινή επιδίωξη, δηλαδή, τη συστηματική προσπάθεια, ώστε η ελληνική περιφέρεια να απεγκλωβιστεί από τη μιζέρια, στην οποία την έχουν καταδικάσει πολιτικές δεκαετιών και την υιοθέτηση μιας νέας πολιτικής, που θα διασφαλίζει την προοπτική ανάπτυξης, αυτής της «Άλλης Ελλάδας», της ξεχασμένης Περιφέρειας, στα πρότυπα των σύγχρονων δομών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η πιο αποκαρδιωτική διαπίστωση της πολύμηνης έρευνάς μας, είναι το τεράστιο χάσμα ανάμεσα στο Κέντρο και την Περιφέρεια, το οποίο συνεχώς διευρύνεται και αφορά όχι μόνο στο εισόδημα, αλλά και στις συνθήκες διαβίωσης. Το χάσμα οφείλεται, πρώτον, στην έλλειψη εθνικού προϋπολογισμού, ειδικά για την περιφέρεια και δεύτερον, στον κακό έως ανύπαρκτο σχεδιασμό και συνεπώς, την μη ορθή αξιοποίηση των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης. Πρώτη και σοβαρότερη παρενέργεια αυτής της κατάστασης είναι ότι οι τελικοί φορείς του έργου της ανάκαμψης και της ανάπτυξης, που είναι οι νομαρχίες, οι δήμοι και οι αναπτυξιακές εταιρείες, δεν διαθέτουν την αναγκαία στελέχωση για τη δραστηριοποίηση, με συνέπεια το τελικό προϊόν τους και οι προτάσεις τους, να γίνονται με ελλείψεις φακέλους.

Ακόμα μια αιτία του κακού, είναι το γραφειοκρατικό μας

σύστημα, που καταγράφεται ως ο σημαντικότερος λόγος για τις καθυστερήσεις στην διακήρυξη, στη δημοπράτηση και στην εκτέλεση των έργων. Θα κλείσω αυτό το κεφάλαιο με ένα εντυπωσιακό και αποκαλυπτικό στοιχείο. Αν δεν υπήρχαν ή αν είχαν αντιμετωπιστεί έγκαιρα οι παραπάνω δυσλειτουργίες, η Χώρα μας στη δεκαετία 1990 – 2000, θα είχε μία αύξηση στην ανάπτυξη, κατά μία ποσοστιαία μονάδα σε κάθε περίοδο. Ποια θα πρέπει να είναι η απάντησή μας, απέναντι σε αυτήν την κατάσταση; Κατ' αρχήν, πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερο βάρος στην αναθεώρηση του Γ' ΚΠΣ, με τρόπο ώστε κονδύλια, τα οποία δεν απορροφώνται, να μεταφερθούν σε έργα με πολύ μεγάλη απορροφητικότητα και μάλιστα αυτά τα κονδύλια θα πρέπει να πάνε στις αδύναμες, μειονεκτικές περιοχές, που παρουσιάζουν μεγάλες ενδοπεριφερειακές ανισότητες.

Έχει επανειλημμένα επισημανθεί, στην Επιτροπή μας, ότι το Δ' ΚΠΣ αποτελεί, ίσως, την τελευταία μεγάλη ευκαιρία για την ανάκαμψη και την ανάπτυξη της ελληνικής περιφέρειας. Ας γίνει συνειδηση και στόχος όλων ότι αυτή τη φορά δεν πρέπει να χαθεί ούτε ένα ευρώ, ότι αυτή τη φορά δεν θα υπάρξει για κανέναν καμία δικαιολογία.

Η λογική του Δ' ΚΠΣ είναι διαφορετική από τη λογική του Γ' ΚΠΣ. Στη σύγχρονη εποχή προτάσσεται ως ισοδύναμος στόχος, ο περιορισμός των ανισοτήτων, με βασική προϋπόθεση τη συνοχή ανάμεσα στα κράτη – μέλη και με ύψιστη επιδίωξη ο κόσμος της περιφέρειας να κρατηθεί στο τόπο του. Τα τελευταία χρόνια καταγράφεται μια ανησυχητική τάση φυγής προς τα αστικά κέντρα, που αν συνεχισθεί, θα είναι, ίσως, η χαριστική βολή στην, ήδη, αιμορραγούσα ύπαιθρο και γενικά στην ελληνική περιφέρεια. Έχουμε υποχρέωση να αποτρέψουμε αυτή τη «μυύρη» προοπτική. Υπάρχει μόνο ένας τρόπος. Να αποτελέσει κεντρική επιλογή της πολιτείας η **βιώσιμος αειφόρος περιφερειακή ανάπτυξη**. Πρέπει, δηλαδή, να δημιουργήσουμε ένα νέο μοντέλο περιφερειακής ανάπτυξης, το οποίο θα δίνει βάρος στην αξιοποίηση του ανθρώπινου παράγοντα και δυναμικού. Ένα μοντέλο, που θα επιφέρει τομές και ανατροπές στις διοικητικές και αναπτυξιακές δομές της χώρας μας, γι' αυτό χρειάζονται νέες ιδέες, όπως αυτές που έχουν καταγραφεί από όλους τους συναδέλφους στην Επιτροπή μας.

Συνεπώς, απαιτείται επαναπροσδιορισμός του ρόλου της Περιφέρειας μέσα στο Κράτος και στρατηγικός σχεδιασμός της περιφερειακής ανάπτυξης, ώστε να καταστεί ανταγωνιστική σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Πρόσφατα εγκρίθηκε ο νέος περιφερειακός χάρτης ενισχύσεων από την Κομισιόν, ο οποίος δεν δίνει το ανώτατο όριο ενισχύσεων σε όλες τις περιφέρειες και ειδικότερα στις περιφέρειες, που είναι εκτός του στόχου 1 και στις οποίες είναι έντονα τα χαρακτηριστικά των περιφερειακών ανισοτήτων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, είναι η Κεντρική Μακεδονία, όπου ο Νομός Θεσσαλονίκης έχει το διπλάσιο εισόδημα από τους υπόλοιπους νομούς και ειδικότερα από την Πέλλα. Μιλάμε για ένα νομό με τρομακτική έλλειψη υποδομών, για το μοναδικό ακριτικό νομό, που δεν διαθέτει έξοδο προς Βορρά και ακόμα χειρότερα δεν έχει κήθετο επί της Εγνατίας Οδού, περίπτωση μοναδική σε ολόκληρη τη Βόρειο Ελλάδα. Γι' αυτές τις αδύναμες μειονεκτικές περιοχές χρειάζεται αύξηση των δημοσίων επενδύσεων, κατάρτιση περιφερειακών προγραμμάτων ανάπτυξης, ενίσχυση και θέσπιση κινήτρων για ιδιωτικές επενδύσεις στις επιχειρήσεις, που θα θελήσουν να δραστηριοποιηθούν σε αυτές τις αδύναμες και μειονεκτικές περιοχές.

Επίσης, νομοί, οι οποίοι έχουν κοινά σύνορα με ξένο κράτος, να χαρακτηρίζονται αυτόματα παραμεθόριοι στο σύνολό τους. Ακόμη, όταν είναι απομονωμένοι από την υπόλοιπη χώρα και το εξωτερικό και παρουσιάζουν τα χαρακτηριστικά της αποβιομηχάνισης, του οικονομικού δημογραφικού μαρασμού, να χαρακτηρίζονται προβληματικοί.

Οι ίδιες οι περιφέρειες να προγραμματίζουν, να σχεδιάζουν και να υλοποιούν το δικό τους πλάνο ανάπτυξης. Η πολιτεία και το κράτος βελτιώνοντας τη δική τους λειτουργία και τον επιτελικό τους ρόλο, οφείλουν να στηρίζουν την αυτοδύναμη αναπτυξιακή προοπτική της περιφέρειας, με τη χάραξη μιας πολιτικής με επίκεντρο τις τοπικές ανάγκες και δυνατότητες. Θα επα-

ναλάβω, για πολλοστή φορά, ότι μόνο έτσι θα χτυπήσουμε και-
ρια τις σημερινές κραυγαλέες ανισότητες ανάμεσα σε Περιφέ-
ρειες και θα δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις για μια ταχύ-
ρυθμη πορεία ανάκαμψης και ισόρροπης ανάπτυξης.

Θέλω, ειλικρινά, να ευχαριστήσω, από καρδιάς, όλους τους
συναδέλφους, για την άριστη και εποικοδομητική συνεργασία,
που κράτησε στο ύψος των περιστάσεων τις συνεδριάσεις μας
και ανέδειξε τον πραγματικά υπερκομματικό χαρακτήρα της
Επιτροπής μας. Πιστεύω ότι η Έκθεση της Επιτροπής, βασι-
σμένη σε στοιχεία, υπεύθυνες θέσεις και τεκμηριωμένες προ-
τάσεις θα αποτελέσει ένα πολύτιμο βοήθημα για την Κυβέρνη-
ση, τα Κόμματα και την Τοπική Αυτοδιοίκηση, στην προσπάθεια
να πετύχουμε τον εθνικό μας στόχο, δηλαδή, την Περιφερειακή
ισόρροπη ανάπτυξη.

IV. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Α. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΤΖΙΜΑΣ

Η πλήρης απασχόληση πάντα αποτελούσε έναν από τους
στόχους της Κοινότητας, που υπήρχε, ήδη, στη Συνθήκη της
Ρώμης. Ήδη, από τις αρχές της λειτουργίας του, το Ευρωπαϊκό
Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) υπήρξε όργανο βοήθειας για την προ-
ώθηση της απασχόλησης και της κινητικότητας των εργαζομέ-
νων.

Ωστόσο, η συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών πριν από
το 1997, συνίστατο κυρίως στην παραδοσιακή συνεργασία
μεταξύ κυβερνήσεων και στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών,
όπως ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
και ο Διεθνής Οργανισμός Εργασίας, πολυμερείς χώροι, ευρω-
παϊκός και διεθνής αντίστοιχα, για τη συνεργασία, ιδίως, σε
θέματα αγοράς της εργασίας.

Από τα διαρθρωτικά προβλήματα και τις μακροοικονομικές
δυσχέρειες της δεκαετίας του 1990 προέκυψε η αναγκαιότητα
για μια συντονισμένη απάντηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η
«Λευκή Βίβλος Delors» του 1993 για την ανάπτυξη, την ανταγω-
νιστικότητα και την απασχόληση αποτέλεσε το πρώτο βήμα
προς μια αληθινή συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Βασίζό-
μενο σε αυτήν, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Έσσης εντοπίζει
πέντε βασικούς στόχους, που τα κράτη μέλη δεσμεύονται να
επιδιώξουν:

- ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων μέσω της επαγγελματι-
κής κατάρτισης
- υποστήριξη στις παραγωγικές επενδύσεις, μέσω μετριοπα-
θών μισθολογικών πολιτικών
- βελτίωση της αποτελεσματικότητας των θεσμών της αγο-
ράς εργασίας
- εντοπισμός νέων πηγών θέσεων εργασίας, μέσω των τοπι-
κών πρωτοβουλιών
- προώθηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας για ορι-
σμένες ομάδες στόχους όπως οι νέοι, οι μακροχρόνια άνεργοι
και οι γυναίκες

Στο πλαίσιο αυτό, η Συνθήκη του Άμστερνταμ του 1997 προ-
βλέπει ένα νέο κεφάλαιο, σχετικά με την απασχόληση το οποίο,
σεβόμενο πάντα την αρμοδιότητα των κρατών - μελών στον
τομέα της πολιτικής για την απασχόληση, ενισχύει την κοινοτι-
κή προσέγγιση με συνολικό τρόπο σε όλα τα κράτη - μέλη και
συγκεκριμενοποιείται με μια συντονισμένη στρατηγική για την
απασχόληση.

Η προαγωγή ενός ειδικευμένου εργατικού δυναμικού και μιας
αγοράς εργασίας, που προσαρμόζεται ευκολότερα στις οικο-
νομικές μεταβολές καθίσταται «θέμα κοινού ενδιαφέροντος». Η
Συνθήκη θέτει επίσης τη νομική βάση για τη θέσπιση μιας Επι-
τροπής για την απασχόληση και καθιερώνει την ψήφο κατά ειδι-
κή πλειοψηφία στους τομείς, που σχετίζονται με την απασχόλη-
ση, πράγμα που διευκολύνει τη λήψη απόφασης.

**Η γέννηση της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχό -
ληση: η διαδικασία του Λουξεμβούργου (Νοέμβριος 1997)**

Κατόπιν της συμπεριληψής του νέου τίτλου «Απασχόληση»

στη συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) το 1997, οι αρχηγοί
κρατών ή κυβερνήσεων εγκαινίασαν την ευρωπαϊκή στρατηγική
για την απασχόληση (ΕΣΑ), στη διάρκεια της ευρωπαϊκής Διά-
σκεψης Κορυφής για την απασχόληση που έγινε στο Λουξεμ-
βούργο, ώστε να συντονιστούν οι εθνικές πολιτικές στον τομέα
της απασχόλησης.

Η ΕΣΑ καθιερώνει ένα πλαίσιο πολύπλευρης εποπτείας, το
οποίο παρακινεί τα κράτη-μέλη να εφαρμόσουν πιο αποτελε-
σματικές πολιτικές στον εν λόγω τομέα. Αφορά, επίσης, την ικα-
νότητα επαγγελματικής ένταξης, το επιχειρηματικό πνεύμα, την
ικανότητα προσαρμογής και την ισότητα ευκαιριών στο επίπεδο
της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας.

Η προώθηση της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχό-
ληση (ΕΣΑ) το 1997.

Η διάσκεψη κορυφής του Λουξεμβούργου για την απασχόλη-
ση τον Νοέμβριο του 1997, προηγείται της έναρξης ισχύος της
Συνθήκης του Άμστερνταμ, προωθώντας την ΕΣΑ. Ο στόχος
της ΕΣΑ είναι η μείωση της ανεργίας σε σημαντικό βαθμό στο
ευρωπαϊκό επίπεδο εντός πέντε ετών. Η ΕΣΑ καθιερώνει ένα
πλαίσιο πολύπλευρης εποπτείας, που περιλαμβάνει συγκεκρι-
μένα μια ετήσια κοινή Έκθεση για την απασχόληση, κατευθυ-
ντήριες γραμμές για την απασχόληση, που θα χρησιμεύσουν
ως βάση για τα εθνικά σχέδια δράσης που εκπονούνται από τα
κράτη μέλη, καθώς και συστάσεις του Συμβουλίου προς τους
Υπουργούς των διαφόρων κρατών μελών

Ο συντονισμός των εθνικών πολιτικών σε θέματα απασχόλη-
σης έχει ουσιαστικά ως στόχο τη δέσμευση των κρατών-μελών
ως προς ένα κοινό σύνολο σκοπών και στόχων, γύρω από τέσ-
σερις πυλώνες, ήτοι την ικανότητα προς εργασία, το επιχειρη-
ματικό πνεύμα, την προσαρμοστικότητα και την ισότητα των
ευκαιριών:

* ικανότητα προς εργασία: καταπολέμηση της μακροχρόνιας
ανεργίας και της ανεργίας των νέων, εκσυγχρονισμός των
συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, ενεργός παρακολού-
θηση των ανέργων, προτείνοντάς τους μια εναλλακτική λύση
στον τομέα της κατάρτισής τους ή της απασχόλησης (μετά 6
μήνες για τους νέους άνεργους και 12 μήνες για τους μακρο-
χρόνια άνεργους), μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης της σχο-
λικής φοίτησης κατά 50%, καθώς και εγκατάσταση μιας συμ-
φωνίας-πλαίσιου, μεταξύ εργοδοσίας και κοινωνικών εταίρων
για το άνοιγμα των επιχειρήσεων στην κατάρτιση και την από-
κτηση εμπειρίας

* επιχειρηματικό πνεύμα: θέσπιση σαφών, σταθερών και
αξιόπιστων κανόνων για τη δημιουργία και τη διαχείριση επιχει-
ρήσεων και απλοποίηση των διοικητικών υποχρεώσεων για τις
μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Η στρατηγική προτείνει
τη μείωση σε σημαντικό βαθμό του κόστους, που προκύπτει
από την πρόσληψη ενός πρόσθετου εργαζομένου, τη διευκό-
λυνση της μετάβασης στην ανεξάρτητη απασχόληση και τη
δημιουργία μικρών επιχειρήσεων, την ανάπτυξη αγορών κεφα-
λαίου υψηλού επιχειρηματικού κινδύνου, ώστε να διευκολυνθεί
η χρηματοδότηση των ΜΜΕ, και τη μείωση των φορολογικών
επιβαρύνσεων, που επιβάλλονται στην εργασία πριν από το
έτος 2000μ

* προσαρμοστικότητα: εκσυγχρονισμός της οργάνωσης και
της ευελιξίας της εργασίας και εφαρμογή συμβάσεων προσαρ-
μόσιμων σε διάφορους τύπους εργασίας, υποστήριξη προ-
γραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης εντός των επιχειρήσε-
ων μέσω της εξάλειψης των φορολογικών φραγμών και την
κινητοποίηση των ενισχύσεων του δημοσίου για τη βελτίωση
των δεξιοτήτων του ενεργού πληθυσμού, δημιουργία βιώσιμων
θέσεων εργασίας και αποτελεσματική λειτουργία της αγοράς
εργασίας

* ισότητα των ευκαιριών: καταπολέμηση των διαφορών μετα-
ξύ ανδρών και γυναικών και αυξημένη απασχόληση των τελευ-
ταίων, μέσω της εφαρμογής πολιτικών διακοπής σταδιοδρο-
μίας, γονικής άδειας, εργασίας μερικής απασχόλησης, καθώς
και υπηρεσιών ποιότητας για τη φύλαξη παιδιών. Η ΕΣΑ προ-
τείνει, επίσης, στα κράτη-μέλη τη διευκόλυνση της επιστροφής
στην εργασία, ιδίως για τις γυναίκες.

Η ΕΣΑ θεσπίζει μια νέα μέθοδο εργασίας, «την ανοικτή μέθο-

δο συνεργασίας» (ΑΜΣ). Με τη μέθοδο αυτή δημιουργείται ισορροπία μεταξύ της ευθύνης της Κοινότητας και εκείνης των κρατών - μελών (αρχή της «επικουρικότητας»). Θεσπίζονται ποσοτικοποιημένοι κοινοί στόχοι, που θα πρέπει να επιτευχθούν στο κοινοτικό επίπεδο και εφαρμόζεται η εποπτεία σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενθαρρυνόμενη από την ανταλλαγή εμπειριών. Η ΑΜΣ διευκολύνει την πολιτική συζήτηση σε διάφορα επίπεδα και ακολουθεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση: οι ενέργειες που αναλαμβάνονται στον τομέα της απασχόλησης, θα πρέπει να είναι συνεπείς ως προς τους τομείς που σχετίζονται με την απασχόληση, όπως οι πολιτικές στον κοινωνικό τομέα, στην εκπαίδευση, στο φορολογικό καθεστώς, στην πολιτική για τις επιχειρήσεις και στην περιφερειακή ανάπτυξη.

Ο στόχος που ορίστηκε από το Συμβούλιο της Λισσαβόνας του Μαρτίου 2000 ήταν να γίνει η Ευρώπη «η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης στον κόσμο, ικανή για μια βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, συνοδευόμενη από ποσοτική και ποιοτική βελτίωση της απασχόλησης και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή» εντός δεκαετίας. Η ΕΣΑ αποκτά όλη της τη σπουδαιότητα μέσα στο πλαίσιο αυτής της συνολικής στρατηγικής. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, τον Μάρτιο του 2002, ζήτησε εξάλλου την ενίσχυση της ΕΣΑ ως μέσου της στρατηγικής της Λισσαβόνας σε μια διευρυμένη Ευρώπη.

Νέο ξεκίνημα για τη στρατηγική της Λισσαβόνας (2005)

Ο ενδιάμεσος απολογισμός της Στρατηγικής της Λισσαβόνας και ιδίως τα αποτελέσματα, που επιτεύχθηκαν στον τομέα της απασχόλησης, δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά. Ο ρυθμός δημιουργίας θέσεων απασχόλησης επιβραδύνθηκε και οι επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη εξακολουθούν να είναι ανεπαρκείς.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να δώσει νέα ώθηση στη στρατηγική, πρότεινε μια απλουστευμένη διαδικασία συντονισμού με εστίαση των προοπθειών στα εθνικά σχέδια δράσης (ΕΣΔ). Παύει να δίνει πλέον έμφαση στους αριθμητικούς στόχους και διατηρεί μόνο το στόχο του 3% του ΑΕΠ έως το 2010 για την έρευνα και την ανάπτυξη. Στην ανακοίνωση το κέντρο βάρους μετατοπίζεται από τους μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους στις επείγουσες ενέργειες, που πρέπει να εφαρμοστούν στα κράτη - μέλη.

Η Επιτροπή, για τη διενέργεια της εν λόγω επανεξέτασης, βασίστηκε στην Έκθεση της ομάδας υψηλού επιπέδου με τίτλο «Η αντιμετώπιση των προκλήσεων: η Στρατηγική της Λισσαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση» του Νοεμβρίου 2004. Η εν λόγω αξιολόγηση, η οποία διεξήχθη καθ' ύποδειξη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Μαρτίου 2004, εξετάζει την πρόοδο που σημειώθηκε στο πλαίσιο της Στρατηγικής της Λισσαβόνας και είναι δριμύεια: απουσία ανάλυσης αποφασιστικής πολιτικής δράσης και αδυναμία πλήρους εφαρμογής της εσωτερικής αγοράς προϊόντων και δημιουργίας αγοράς υπηρεσιών. Στην Έκθεση καυτηριάζεται, επίσης, η υπερφορτωμένη ατζέντα, ο ανεπαρκής συντονισμός και οι ασυνδύαστες προτεραιότητες.

Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή αποφάσισε να δώσει το μεγαλύτερο βάρος στις ενέργειες, που πρέπει να αναληφθούν και όχι στους αριθμητικούς στόχους, που πρέπει να επιτευχθούν. Η καταληκτική χρονολογία του 2010 και οι στόχοι που συνδέονται με τα διάφορα ποσοστά απασχόλησης παύουν να χαρακτηρίζονται προτεραιότητες. Η ανακοίνωση παρουσιάζεται στο πλαίσιο αυτό ως μια προσπάθεια επανακαθορισμού των πολιτικών προτεραιοτήτων, κυρίως σε θέματα οικονομικής μεγέθυνσης και απασχόλησης.

Μεγαλύτερη οικονομική μεγέθυνση

Για να επιτύχουν καλύτερα αποτελέσματα, τα κράτη-μέλη πρέπει να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στην υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων, που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο της Στρατηγικής και να εφαρμόσουν μακροοικονομικές πολιτικές, που θα επικεντρώνονται στη σταθερότητα και βιώσιμες δημοσιονομικές πολιτικές. Είναι αναγκαία μια νέα εταιρική σχέση για την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση, προκειμένου να

δοθεί νέα ώθηση στη στρατηγική της Λισσαβόνας. Η Επιτροπή, για να ενισχύσει την οικονομική μεγέθυνση, σκοπεύει:

- * να καταστήσει την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) ελκυστικότερη για τους επενδυτές και τους εργαζόμενους, αναπτύσσοντας την εσωτερική αγορά, βελτιώνοντας τις ευρωπαϊκές και εθνικές κανονιστικές ρυθμίσεις, διασφαλίζοντας την ύπαρξη ανοικτών και ανταγωνιστικών αγορών στην Ευρώπη και στο εξωτερικό, και τέλος, επεκτείνοντας και βελτιώνοντας τις ευρωπαϊκές υποδομές

- * να ενθαρρύνει τη γνώση και την καινοτομία, βελτιώνοντας τις επενδύσεις στην έρευνα και στην ανάπτυξη, διευκολύνοντας την καινοτομία, την εφαρμογή των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ) και τη βιώσιμη χρήση των πόρων, και τέλος συμβάλλοντας στη δημιουργία μιας σταθερής ευρωπαϊκής βιομηχανικής βάσης.

Καλύτερες και περισσότερες θέσεις εργασίας

Η Επιτροπή προβλέπει την επανεξέταση της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση το 2005. Εξάλλου η νέα πρόταση της Επιτροπής, σχετικά με το δημοσιονομικό πλαίσιο για την περίοδο 2007-2013 αντιπροσωπεύει μια αλλαγή στόχευσης προς όφελος της οικονομικής μεγέθυνσης και της απασχόλησης. Για να δημιουργηθούν περισσότερες θέσεις εργασίας καλύτερης ποιότητας, η Επιτροπή προβλέπει:

- * να προσελκύσει μεγαλύτερο αριθμό ατόμων στην αγορά εργασίας και να εκσυγχρονίσει τα συστήματα κοινωνικής προστασίας. Τα κράτη - μέλη και οι κοινωνικοί εταίροι καλούνται να εφαρμόσουν πολιτικές που θα παρακινούν τους εργαζόμενους να παραμένουν στην ενεργό επαγγελματική ζωή και θα τους αποτρέπουν από το να εγκαταλείπουν πρόωρα την αγορά εργασίας. Πρέπει, επίσης, να μεταρρυθμίσουν το σύστημα κοινωνικής προστασίας για την επίτευξη καλύτερης ισορροπίας, μεταξύ ασφάλειας και ευελιξίας.

- * να βελτιώσει την ικανότητα προσαρμογής των εργαζομένων και των επιχειρήσεων και να αυξήσει την ευελιξία των αγορών εργασίας, προκειμένου να μπορέσει η Ευρώπη να προσαρμοστεί στις αναδιαρθρώσεις και στην εξέλιξη των αγορών. Η απλοποίηση της αμοιβαίας αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων, θα διευκολύνει την κινητικότητα του ανθρώπινου δυναμικού σε ολόκληρη την Ευρώπη. Τα κράτη - μέλη θα πρέπει να καταργήσουν το ταχύτερο δυνατόν όλους τους περιορισμούς στον εν λόγω τομέα.

- * να επενδύσει περισσότερο στο ανθρώπινο κεφάλαιο μέσω της βελτίωσης της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων. Η Επιτροπή προβλέπει ιδίως την έγκριση κοινοτικού προγράμματος για τη διά βίου εκπαίδευση και κατάρτιση. Τα κράτη - μέλη θα παρουσιάσουν, επίσης, μια εθνική στρατηγική στον εν λόγω τομέα το 2006.

Το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Απασχόλησης (ΕΠΑ)

Σε συνεργασία με τις εθνικές διοικητικές υπηρεσίες, η Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας Ευκαιριών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθιέρωσε ένα σύστημα πληροφόρησης, σχετικά με τις πολιτικές απασχόλησης: το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Απασχόλησης (ΕΠΑ).

Κύριος στόχος του Παρατηρητηρίου, το οποίο συστάθηκε το 1982, είναι η δημιουργία ενός δικτύου ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών - μελών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την παροχή πληροφοριών και τη διενέργεια συγκριτικών ερευνών για τις πολιτικές απασχόλησης και τις τάσεις της αγοράς εργασίας.

Στα μέλη του Παρατηρητηρίου περιλαμβάνονται εκπρόσωποι των 25 κρατών - μελών, και των κρατών-μελών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ).

Το Παρατηρητήριο, με την τωρινή του μορφή, βασίζεται σε δύο δίκτυα:

- * το MISEP (Σύστημα αμοιβαίας πληροφόρησης σχετικά με τις πολιτικές απασχόλησης)

- * το SYSDM (Κοινοτικό σύστημα τεκμηρίωσης για την απασχόληση).

MISEP (Σύστημα αμοιβαίας πληροφόρησης σχετικά με τις

πολιτικές απασχόλησης)

Το MISEP είναι δίκτυο αποτελούμενο από εκπροσώπους των εθνικών διοικητικών υπηρεσιών που είναι αρμόδιες για θέματα απασχόλησης στα κράτη - μέλη. Κύρια αποστολή του MISEP είναι η παροχή πληροφοριών για τις πολιτικές απασχόλησης, που εφαρμόζονται στα κράτη - μέλη. Κάθε χρόνο οργανώνονται δύο συνεδριάσεις με τα μέλη του MISEP, για να συζητηθούν οι πολιτικές απασχόλησης. Επιπλέον, τα μέλη συντάσσουν άρθρα για τον δικτυακό τόπο, καθώς και για τις εκδόσεις του ΕΠΑ.

SYSDEM (Κοινοτικό σύστημα τεκμηρίωσης για την απασχόληση)

Το SYSDEM είναι δίκτυο αποτελούμενο από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες της αγοράς εργασίας (έναν ανά κράτος μέλος), που επικουρούν τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

Αποστολή του SYSDEM είναι:

- * να συλλέγει και να καταρτίζει Εκθέσεις για τις αξιολογήσεις και τις έρευνες που διενεργούνται σχετικά με τον αντίκτυπο της πολιτικής που εφαρμόζεται στον τομέα της αγοράς εργασίας, καθώς και σχετικά με τις εξελίξεις των αγορών σε εθνικό επίπεδο. Οι Εκθέσεις αυτές συνοψίζονται, υποβάλλονται σε επεξεργασία, μεταφράζονται και δημοσιεύονται από τη γραμματεία του ΕΠΑ δύο φορές το χρόνο.

- * να εξετάζει ειδικές πιυχές των πολιτικών που συνδέονται με τις προτεραιότητες της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση (ΕΣΑ) και να παρέχει κατάλληλες συμβουλές στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή

- * να παρέχει συμβουλές και αναλύσεις των εθνικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση καθώς και άλλων ειδικών πιυχών της πολιτικής.

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο μετά το 2007

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) να επικεντρωθεί κατά την περίοδο 2007-2013 σε τέσσερις τομείς δράσης: στη βελτίωση της ικανότητας προσαρμογής των εργαζομένων και των επιχειρήσεων, στη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και της συμμετοχής στην αγορά εργασίας, στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης και στην προώθηση των εταιρικών σχέσεων για την επιβολή μεταρρυθμίσεων.

Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της περιφερειακής πολιτικής, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε, τον Ιούλιο του 2004, ένα σύνολο προτάσεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ) και το Ταμείο Συνοχής.

Ο νέος κανονισμός θα πρέπει να εφαρμοστεί από την 1η Ιανουαρίου 2007, ημερομηνία που προβλέπεται για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 1784/99 για το ΕΚΤ. Ωστόσο, η παρούσα πρόταση δεν εφαρμόζεται στα μέτρα που έχουν εγκριθεί, πριν από την ημερομηνία αυτή. Ο νέος κανονισμός θα πρέπει να επανεξετασθεί το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2013.

* Στόχος

Στόχος του ΕΚΤ είναι να ενισχύσει την οικονομική και κοινωνική συνοχή με την υποστήριξη των εθνικών πολιτικών, που έχουν ως στόχο την πλήρη απασχόληση, τη βελτίωση της ποιότητας και της παραγωγικότητας στην εργασία, την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης και τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων στον τομέα της απασχόλησης.

* Προτεραιότητες

Το πεδίο εφαρμογής του ΕΚΤ αφορά τους στόχους «Σύγκλιση» - για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες - και την «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση», που προσαθεί να προβλέψει και να προωθήσει οικονομικές μεταβολές, για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις.

Οι προτεραιότητες των δύο αυτών στόχων είναι:

- * αύξηση της ικανότητας προσαρμογής των εργαζομένων και των επιχειρήσεων. Προτείνεται να αυξηθεί η επένδυση σε ανθρώπινο δυναμικό, μέσω προγραμμάτων διά βίου μάθησης, διαφάνειας των επαγγελματικών προσόντων και ικανοτήτων και μέσω της προώθησης του επιχειρηματικού πνεύματος και της καινοτομίας. Θα πρέπει, εξάλλου, να γίνει πρόβλεψη και θετική διαχείριση των οικονομικών αλλαγών

- * βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση όσων αναζητούν εργασία, όσων δεν ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα, των γυναικών και των μεταναστών. Θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν και να ενισχυθούν οι σχετικοί φορείς, και συγκεκριμένα οι υπηρεσίες απασχόλησης, και να εφαρμοστούν δραστικά και προληπτικά μέτρα, για να προσδιοριστούν εκ των προτέρων οι ανάγκες. Θα πρέπει να θεσπιστούν ειδικά μέτρα για τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας και την ενίσχυση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των μεταναστών

- * ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης των μειονεκτούντων ατόμων και καταπολέμηση των διακρίσεων

- * επιβολή μεταρρυθμίσεων στον τομέα της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης, μέσω των εταιρικών σχέσεων.

Στο πλαίσιο του στόχου «Σύγκλιση», το ΕΚΤ στηρίζει, επίσης, τις εξής προτεραιότητες:

- * περισσότερες επενδύσεις σε ανθρώπινο δυναμικό, με μεταρρυθμίσεις στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεγαλύτερη συμμετοχή στη διά βίου εκπαίδευση και κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, μέσω της έρευνας και της καινοτομίας

- * ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και αποτελεσματικότητας, ώστε να συμβάλουν στη χρηστή διακυβέρνηση.

Η χρηματοδότηση του ΕΚΤ, που χορηγείται μέσω δημόσιων διαδικασιών υποβολής προσφορών έχει τη μορφή μεμονωμένης ή συνολικής μη επιστρεπτέας ενίσχυσης, επιστρεπτέας ενίσχυσης, επιδότησης επιτοκίου, μικροπιστώσεων ή αγοράς αγαθών και υπηρεσιών.

Η στήριξη του ΕΚΤ στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση

Με την παρούσα ανακοίνωση εναρμονίζονται οι προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), που αποτελεί το χρηματοδοτικό μέσο για την προώθηση της περιφερειακής συνοχής, με εκείνες της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση (ΕΣΑ). Στην ανακοίνωση παρουσιάζονται οι τρόποι με τους οποίους το χρηματοδοτικό αυτό μέσο στηρίζει τους τέσσερις βασικούς στόχους για τη βελτίωση της αγοράς εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και υποστηρίζονται οι δεσμεύσεις που έλαβαν τα κράτη - μέλη στα οικεία εθνικά σχέδια δράσης για την απασχόληση.

Με τον κανονισμό αριθ.1784/1999 του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 1999, επανακαθορίστηκαν οι προτεραιότητες του ΕΚΤ, που προτάθηκαν στην Ατζέντα 2000 και οριστικοποιήθηκαν τα προγράμματα του ΕΚΤ για την περίοδο 2000-2006.

Διευρύνεται το πεδίο δράσης του ΕΚΤ, που παύει να αποτελεί πρόγραμμα κατάρτισης και μετατρέπεται σε στρατηγικό μέσο με ένα ευρύ φάσμα επενδυτικών μέτρων για τους ανθρώπινους πόρους, οι οποίοι αναγνωρίζονται πλέον ως κινητήρια δύναμη της οικονομικής μεγέθυνσης. Το ΕΚΤ επιδιώκει να συντονίσει τις εθνικές πολιτικές για την αγορά εργασίας, προκειμένου να τις καταστήσει αποτελεσματικότερες και να δώσει το κύριο βάρος στη δημιουργία απασχόλησης. Τα προγράμματα επικεντρώνονται σε προληπτικές ενέργειες, στην ισοτιμία των ευκαιριών, στην κοινωνική ένταξη και στην πρόσβαση στις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Για την περίοδο 2000-2006 χορηγήθηκαν στο ΕΚΤ 60 δισ. ευρώ στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση (ΕΣΑ).

Κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης (2005-2008)

Οι ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και την απασχόληση συγκεντρώνουν σε ένα ενιαίο, συνεκτικό και απλοποιημένο κείμενο τις συστάσεις της Επιτροπής, σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών (ΠΠΟΠ), καθώς και τις προτάσεις, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση για την περίοδο 2005-2008. Αποτελούν το κύριο πολιτικό μέσο για την ανάπτυξη και την εφαρμογή της στρατηγικής της Λισσαβόνας.

Οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση παρουσιάζονται

ζονται συνεπώς σε ένα ολοκληρωμένο πολιτικό μέσο, που καλύπτει τόσο τον μακροοικονομικό όσο και τον μικροοικονομικό τομέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το μέσο αυτό παρουσιάζει έτσι μια σαφή στρατηγική θεώρηση των ευρωπαϊκών διακυβευμάτων και επιτρέπει στην Επιτροπή να κατευθύνει τις προσπάθειες των κρατών μελών στις δράσεις που έχουν προτεραιότητα. Ορισμένες κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση πρέπει να εφαρμοστούν σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες κατευθυντήριες γραμμές σε άλλους τομείς. Έτσι, θα ενισχυθούν αμοιβαία οι διάφοροι τομείς της οικονομίας.

Πρώτον, για την προσέλκυση περισσότερων ατόμων στην αγορά εργασίας και για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, η Επιτροπή προτείνει:

- * να εφαρμοστούν πολιτικές απασχόλησης, που θα στοχεύουν στην πλήρη απασχόληση, στη βελτίωση της ποιότητας και της παραγωγικότητας στην εργασία και στην ενίσχυση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής (ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 16). Οι πολιτικές αναμένεται ότι θα διευκολύνουν την ΕΕ να επιτύχει, κατά μέσο όρο, συνολικό ποσοστό απασχόλησης 70%, ποσοστό απασχόλησης για τις γυναίκες τουλάχιστον 60% και ποσοστό απασχόλησης για τους ηλικιωμένους εργαζόμενους (από 55 έως 64 ετών) 50%, και να μειώσει την ανεργία και την αεργία. Τα κράτη - μέλη πρέπει να θέσουν εθνικούς στόχους όσον αφορά τα ποσοστά απασχόλησης για το 2008 και το 2010μ

- * να προωθηθεί μια προσέγγιση σχετικά με την εργασία, που να βασίζεται στον κύκλο ζωής (ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 17), με τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:

- ανανέωση των προσπαθειών για τη διάνοιξη προοπτικών απασχόλησης για νέους και μείωση της ανεργίας των νέωνμ
- αποφασιστική δράση για την κατάργηση των διαφορών μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα απασχόλησης, ανεργίας και αμοιβώνμ
- καλύτερος συνδυασμός επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, μέσω προσβάσιμων και οικονομικών προσιτών κέντρων φροντίδας των παιδιών και άλλων εξαρτώμενων ατόμωνμ
- εκσυγχρονισμός των συστημάτων συνταξιοδότησης και υγείας, για να διασφαλιστεί η καταλληλότητά τους, η χρηματοοικονομική βιωσιμότητά τους και η ικανότητα προσαρμογής στην εξέλιξη των αναγκών, κατά τρόπο ώστε να υποστηριχθεί η συμμετοχή στην απασχόληση και η παράταση του επαγγελματικού βίου, με την προώθηση, μεταξύ άλλων, κατάλληλων κινήτρων για εργασία και για την αποθάρρυνση της πρόωρης συνταξιοδότησηςμ

- στήριξη των συνθηκών εργασίας, που ευνοούν την ενεργό συμμετοχή του γηράσκοντος εργατικού δυναμικού.

Αυτή η κατευθυντήρια γραμμή πρέπει να εφαρμοστεί σε συνδυασμό με την κατευθυντήρια γραμμή «Να διασφαλιστεί η οικονομική βιωσιμότητα» (αριθ. 2) σχετικά με τη μακροοικονομική πολιτική.

- * να δημιουργηθούν αγορές εργασίας, χωρίς αποκλεισμούς για όσους αναζητούν εργασία και για τα μειονεκτούντα άτομα (ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 18) με τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:

- εφαρμογή ενεργών και προληπτικών μέτρων αγοράς εργασίας, όπως ο έγκαιρος προσδιορισμός των αναγκών, η βοήθεια στην αναζήτηση απασχόλησης, ο προσανατολισμός και η κατάρτιση στο πλαίσιο εξατομικευμένων σχεδίων δράσης, η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών που είναι απαραίτητες για την ενσωμάτωση των μειονεκτούντων ατόμων στην αγορά εργασίας και για τη συμβολή στην κοινωνική και εδαφική συνοχή και στην εξάλειψη της φτώχειαςμ

- συνεχής προσαρμογή των συστημάτων εισφορών/παροχών, συμπεριλαμβανομένων της διαχείρισης και της εξάρτησης των παροχών και της μείωσης των υψηλών οριακών φορολογικών συντελεστών, προκειμένου να καταστεί η εργασία οικονομικά συμφέρουσα και να εξασφαλιστούν κατάλληλα επίπεδα κοινωνικής προστασίας.

*** να βελτιωθεί η κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργα -**

σίας (ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 19) με τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:

- εκσυγχρονισμός και ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας, ιδίως των υπηρεσιών απασχόλησηςμ
- μεγαλύτερη διαφάνεια των δυνατοτήτων απασχόλησης και κατάρτισης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για τη διευκόλυνση της κινητικότητας σε ολόκληρη την Ευρώπημ
- καλύτερη πρόβλεψη των αναγκών σε δεξιότητες, των ελλείψεων και των αδυναμιών της αγοράς εργασίαςμ
- καλύτερη διαχείριση της οικονομικής μετανάστευσης.

Δεύτερον, για να βελτιωθεί η προσαρμοστικότητα των εργαζομένων και των επιχειρήσεων και να αυξηθεί η ευελιξία των αγορών εργασίας, η Επιτροπή προτείνει:

- * να προωθηθεί η ευελιξία σε συνδυασμό με την ασφάλεια της απασχόλησης και να μειωθεί ο κατακερματισμός της αγοράς εργασίας (ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 20), με τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:

- προσαρμογή της νομοθεσίας για την απασχόληση και επανεξέταση, εφόσον απαιτείται, του επιπέδου ευελιξίας, που παρέχουν οι συμβάσεις αορίστου και ορισμένου χρόνουμ
- καλύτερη πρόβλεψη και θετική διαχείριση των αλλαγών, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών αναδιαρθρώσεων, ιδίως των αλλαγών που συνδέονται με το άνοιγμα των αγορών, έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθεί το κοινωνικό κόστος τους και να διευκολυνθεί η προσαρμογήμ

- στήριξη των αλλαγών στο εργασιακό καθεστώς, συμπεριλαμβανομένων της κατάρτισης, της αυτοαπασχόλησης, της σύστασης επιχειρήσεων και της γεωγραφικής κινητικότηταςμ
- προώθηση και διάδοση καινοτόμων και προσαρμοσμένων μορφών οργάνωσης εργασίας, συμπεριλαμβανομένων της βελτίωσης της υγείας και της ασφάλειας και της πολυμορφίας των συμβατικών εργασιακών ρυθμίσεων και των ρυθμίσεων για τα ωράρια εργασίας, προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα και η παραγωγικότητα στην εργασιακή προσαρμογή σε νέες τεχνολογίες στο χώρο εργασίαςμ καθοριστική δράση για τη μετατροπή της αδήλωτης εργασίας σε νόμιμα κατοχυρωμένη απασχόληση.

Αυτή η κατευθυντήρια γραμμή πρέπει να εφαρμοστεί σε συνδυασμό με την κατευθυντήρια γραμμή «Να ενισχυθεί η συνοχή μεταξύ των μακροοικονομικών και των διαρθρωτικών πολιτικών» (αριθ. 4) σχετικά με τη μακροοικονομική πολιτική.

- * να εξασφαλιστεί ευνοϊκή προς την απασχόληση εξέλιξη των μισθών και άλλων στοιχείων κόστους που συνδέονται με την εργασία (ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 21), με τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:

- διαμόρφωση του ορθού πλαισίου για συστήματα μισθολογικών διαπραγματεύσεων, το οποίο θα αντανάκλα τις διαφορές της παραγωγικότητας και των τάσεων της αγοράς εργασίας σε τομεακό και περιφερειακό επίπεδο, με πλήρη σεβασμό του ρόλου των κοινωνικών εταίρωνμ

- παρακολούθηση και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, επανεξέταση της διάρθρωσης και του επιπέδου του μη μισθολογικού κόστους εργασίας και των επιπτώσεων του στην απασχόληση, ιδίως για τους χαμηλόμισθους και για εκείνους που εισέρχονται για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας.

Αυτή η κατευθυντήρια γραμμή πρέπει να εφαρμοστεί σε συνδυασμό με την κατευθυντήρια γραμμή «Να εξασφαλιστεί ότι οι μισθολογικές εξελίξεις συμβάλλουν στη μακροοικονομική σταθερότητα και την οικονομική ανάπτυξη» (αριθ. 5), σχετικά με τη μακροοικονομική πολιτική.

Τρίτον, για την αύξηση των επενδύσεων στο ανθρώπινο δυναμικό με τη βελτίωση της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων, η Επιτροπή προτείνει:

- * να αυξηθούν και να βελτιωθούν οι επενδύσεις σε ανθρώπινο δυναμικό (ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 20), με τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:

- χάραξη αποτελεσματικών στρατηγικών διά βίου μάθησης, σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές δεσμεύσεις, με την πρόβλεψη κινήτρων και μηχανισμών επιμερισμού του κόστους μεταξύ των επιχειρήσεων, των δημόσιων αρχών και των ατόμων, ιδίως για τη σημαντική μείωση του αριθμού των μαθητών που εγκαταλεί-

πουν πρόωρα το σχολείο

- αύξηση της πρόσβασης στην αρχική επαγγελματική εκπαίδευση, στη δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων των μαθητιών και της επιχειρηματικής κατάρτισης

- αύξηση της συμμετοχής στη συνεχή κατάρτιση και στην κατάρτιση στο χώρο εργασίας, καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής, ιδίως για τους ανειδίκευτους και τους ηλικιωμένους εργαζόμενους.

Αυτή η κατευθυντήρια γραμμή πρέπει να εφαρμοστεί σε συνδυασμό με την κατευθυντήρια γραμμή «Να αυξηθούν και να βελτιωθούν οι επενδύσεις στον τομέα της Ε&Α» (αριθ. 12), σχετικά με τη μακροοικονομική πολιτική.

- * να προσαρμοστούν τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης στις νέες απαιτήσεις ως προς τις δεξιότητες (ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 23), με τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:

- καλύτερη πρόβλεψη των επαγγελματικών απαιτήσεων και των βασικών προσόντων, καθώς και πρόβλεψη των μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες

- διεύρυνση της προσφοράς εργαλείων εκπαίδευσης και κατάρτισης ανάπτυξη πλαισίων για τη στήριξη της διαφάνειας των προσόντων, της αποτελεσματικής τους αναγνώρισης και της επικύρωσης της ανεπίσημης εκπαίδευσης και κατάρτισης

- διασφάλιση της ελκυστικότητας και του ανοίγματος των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και της εφαρμογής προτύπων ποιότητας υψηλού επιπέδου.

Το 2006 και το 2007, η Επιτροπή θα αναθεωρήσει τις κατευθυντήριες αυτές γραμμές, αν αυτό κριθεί απαραίτητο. Παρουσιάζει τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αναθεώρησης της στρατηγικής της Λισσαβόνας.

Παραδείγματα πολιτικών απασχόλησης σε χώρες - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Απασχόλησης δημοσιεύει περιοδικές μελέτες με τις οποίες καταγράφει και αξιολογεί τις πολιτικές απασχόλησης που εκπονούνται στα κράτη - μέλη βάσει των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση. Η πιο πρόσφατη περιοδική ανασκόπηση, η οποία δημοσιεύτηκε το πρώτο τρίμηνο του 2006, αναφέρεται τόσο σε οριζόντιες πολιτικές απασχόλησης, που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, αλλά και σε επί μέρους πολιτικές που απευθύνονται σε συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες.

Μεταξύ των γενικών πολιτικών απασχόλησης περιγράφονται

- * Μεγάλης κλίμακας μεταρρυθμιστικά-διαρθρωτικά προγράμματα

- * Μεταρρυθμίσεις στα φορολογικά καθεστώτα

Μία τάση που διαμορφώνεται σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες είναι η δημιουργία των προϋποθέσεων εκείνων, που θα βοηθήσουν τις γυναίκες να συνεχίσουν να εργάζονται ή να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας, έπειτα από την απόκτηση ενός παιδιού. Το σκεπτικό είναι ότι πολλές μητέρες δυσκολεύονται να συνδυάσουν την εργασία με τις οικογενειακές υποχρεώσεις, που αφορούν στην φροντίδα των παιδιών.

Παρατηρείται, λοιπόν, μια δυναμική σε πολιτικές που αφορούν προγράμματα αναδιάρθρωσης των συστημάτων κοινωνικής μέριμνας για τα παιδιά. Με τις πολιτικές αυτές προωθούνται μέτρα για την ενίσχυση της παιδικής φροντίδας, εκτός οικογενειακού πλαισίου, προκειμένου να διευκολυνθούν οι γονείς στις αυξημένες υποχρεώσεις.

Στην Κύπρο προωθείται η αναδιάρθρωση του σχολικού ωραρίου, σε συνδυασμό με την προώθηση ευέλικτων μορφών εργασίας για τις γυναίκες, ενώ στη Δανία θεσμοθετήθηκε Επιτροπή που θα εξετάσει και θα επαναπροσδιορίσει τη σχέση εργασίας-προσωπικής ζωής υπό το πρίσμα των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ανάγκη να υπάρξει ισορροπία μεταξύ εργασίας και οικογενειακών υποχρεώσεων.

Στη Φινλανδία προωθείται η αναδιάρθρωση του συστήματος αδειών μητρότητας/πατρότητας με την εξισορρόπηση της κατανομής των εν λόγω αδειών, μεταξύ αντρών και γυναικών και η επιμήκυνση των αδειών που χορηγούνται σε οικογένειες,

που έχουν υιοθετήσει παιδιά ή έχουν παιδιά, που αντιμετωπίζουν μακροχρόνια προβλήματα υγείας.

Στην Ιρλανδία λαμβάνονται μέτρα για την βελτίωση της πρόσβασης σε προγράμματα παιδικής φροντίδας, που περιλαμβάνουν την εισαγωγή της Εθνικής Στρατηγικής για την Παιδική Φροντίδα. Στόχος της Στρατηγικής είναι να αυξήσει την παροχή της κρατικής μέριμνας για τα παιδιά και να βοηθήσει τους γονείς με το κόστος της παιδικής φροντίδας. Επίσης, προβλέπονται φοροελαφρύνσεις για όσους απασχολούνται στη φροντίδα των παιδιών ή επενδύουν σε παιδικούς σταθμούς. Προβλέπεται, επίσης, η χορήγηση επιδόματος για κάθε παιδί κάτω των 6 ετών. Η στρατηγική της Ιρλανδίας για την παιδική φροντίδα είναι 10ετούς διάρκειας και αναμένεται να βελτιώσει τις διαθέσιμες υπηρεσίες φροντίδας, διευκολύνοντας έτσι τους γονείς στην συνέχιση της απασχόλησης τους.

Για την απασχόληση των νέων τα ευρωπαϊκά κράτη προωθούν προγράμματα κατάρτισης ανέργων, προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας και ενισχύσεις σε νέους αυτοαπασχολούμενους. Ταυτόχρονα δίνονται κίνητρα, κυρίως φοροαπαλλακτικού χαρακτήρα σε επιχειρήσεις που προσλαμβάνουν άνεργους νέους και επιχειρείται μεγαλύτερη ευελιξία στις εργασιακές σχέσεις.

Στη Γαλλία οι εταιρείες που προσλαμβάνουν άνεργους νέους κάτω των 26 ετών θα εξαιρούνται από τις ασφαλιστικές εισφορές για μία τριετία για κάθε νεοπροσλαμβανόμενο. Από τις ασφαλιστικές εισφορές θα απαλλάσσονται και οι εταιρείες που απασχολούν νέους σε προγράμματα πρακτικής εξάσκησης με μισθό λιγότερο των 360 ευρώ/μήνα.

Για τη απασχόληση των ηλικιωμένων δίνονται κίνητρα για την παραμονή τους στην αγορά εργασίας ή/και την επανένταξη τους μετά από απόλυση.

Στο Βέλγιο άνεργοι των 50 ετών ενθαρρύνονται να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας, μέσω ειδικών προγραμμάτων μετεκπαίδευσης και υποστήριξης. Επιπλέον, η Φλαμανδική Κυβέρνηση προχώρησε στη δημιουργία ειδικού κέντρου με την επωνυμία Εργασία και Ηλικία, το οποίο θα προωθήσει τη θετικότερη διαχείριση του εργατικού δυναμικού μεγαλύτερης ηλικίας με την ταυτόχρονη πριμοδότηση εργοδοτών που προσλαμβάνουν άνεργους ηλικιωμένους.

Στη Κύπρο αυξήθηκε το όριο συνταξιοδότησης των δημοσίων υπαλλήλων από τα 60 στα 63.

Στη Δανία περιορίζεται ο αριθμός όσων βγαίνουν σε πρόωρη σύνταξη, ενώ η κυβέρνηση μελετά τρόπους, για να καταργήσει το σχήμα πρόωρης συνταξιοδότησης.

Σε όλα σχεδόν τα κράτη - μέλη διαφοροποιούνται οι όροι χορήγησης επιδομάτων ανεργίας. Τα κράτη - μέλη επιδοτούν πλέον όσους εκ των ανέργων επανεντάσσονται στην αγορά εργασίας με διάφορα σχήματα που συμπληρώνουν τους μισθούς.

Στην Ολλανδία η κυβέρνηση ενέκρινε μέτρα, τα οποία επιτρέπουν στις αρχές της Αυτοδιοίκησης να ενισχύουν άνεργους, που παραμένουν εκτός εργασίας για διάστημα μεγαλύτερο των 5 ετών.

Εκτός από τα κίνητρα που δίνονται τόσο σε άνεργους όσο και σε επιχειρήσεις για την ανάπτυξη της απασχόλησης διάφορα σχήματα διαμορφώνονται για την αποτελεσματικότερη λειτουργία των κέντρων εξεύρεσης εργασίας. Γενικά προωθείται η βελτίωση πρόσβασης ανέργων σε διαθέσιμες θέσεις εργασίας με τον εκσυγχρονισμό των δικτύων-γραφείων εξεύρεσης εργασίας και την μεγαλύτερη διάδοση των νέων τεχνολογιών με το σκεπτικό ότι, ενώ υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας δεν είναι πάντα δυνατός ο εντοπισμός κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού για την στελέχωση τους.

Σε ό,τι αφορά την ομαλότερη ένταξη των οικονομικών μεταναστών δίνεται έμφαση στην καλύτερη ενημέρωση των οικονομικών μεταναστών για την κατάσταση στην αγορά εργασίας και τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται.

Στην Ιρλανδία το σχήμα «know before you go» έχει σαν στόχο την καλύτερη ενημέρωση των εν δυνάμει οικονομικών μεταναστών, διαχέοντας πληροφορίες για ζητήματα στέγασης, υγείας, φορολογίας και κοινωνικής ασφάλισης. Περιλαμβάνει, επίσης,

μέτρα για την αντιμετώπιση γλωσσικών ή/και πολιτισμικών ζητημάτων, που μπορεί να εμποδίζουν την ομαλή ένταξη των μεταναστών στην αγορά εργασίας.

Διάφορες πολιτικές εκπονούνται με στόχο τον αναδιάρθρωση των εργασιακών σχέσεων και την προώθηση πιο ευέλικτων μορφών εργασίας, ζητήματα που απασχολούν και τη χώρα μας.

Στην Αυστρία η κυβέρνηση προτίθεται να εναρμονίσει τη νομοθεσία, που διέπει την απασχόληση στο Δημόσιο τομέα με αυτή που διέπει τον ιδιωτικό τομέα, ενώ στη Δανία αναμένεται να προχωρήσει η αλλαγή του ωραρίου των καταστημάτων, για να παραμένουν ανοιχτά περισσότερες ώρες και μέρες, ώστε να δημιουργηθούν περισσότερες θέσεις απασχόλησης.

Μεγάλη έμφαση δίνεται, επίσης, στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και στη δημιουργία περισσότερων μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε τομείς, όπου παρουσιάζεται κατά περίπτωση συγκριτικό πλεονέκτημα. Οι ενισχύσεις αυτές έχουν τη μορφή κονδυλίων που διατίθενται για τη δημιουργία μικρομεσαίων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας (Ιρλανδία) ή την καθιέρωση φοροελαφρύνσεων για μικρές επιχειρήσεις (Μάλτα).

Τέλος, μεγάλης κλίμακας επενδύσεις πραγματοποιούνται για την εκπαίδευση και κατάρτιση εργαζομένων σε όλα σχεδόν τα κράτη-μέλη της ΕΕ. Κονδύλια διατίθενται για τη δημιουργία σχημάτων απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, ενώ προωθούνται μεταρρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό της επαγγελματικής κατάρτισης με στόχο την προσέλκυση περισσότερων νέων σε αυτή.

Στην Ολλανδία θα διατεθεί ποσό ύψους 75 εκατομμυρίων ευρώ για τη δημιουργία θέσεων πρακτικής εξάσκησης και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας.

Β. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΑΘΗΝΑ ΚΟΡΚΑ - ΚΩΝΣΤΑ

Είναι κοινή παραδοχή και στην Ευρωπαϊκή Ένωση ότι είναι αναγκαία η αναπτυξιακή πορεία των κρατών - μελών της. Η περιφερειακή ανάπτυξη ως πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε αυτό ακριβώς στοχεύει.

Το ζητούμενο βέβαια, είναι η ανάπτυξη ίσων ευκαιριών μεταξύ των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η επίτευξη της ενότητας στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Επικράτειας. Η λειτουργία της αγοράς παρεμποδίζεται από την ύπαρξη ανισοτήτων, είτε μεταξύ κέντρου και περιφέρειας, είτε διαπεριφερειακά, είτε λόγω της άνισης εκμετάλλευσης των δυνάμεων και των δυνατοτήτων των περιφερειών. Δηλαδή, με άλλα λόγια, η περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αυτή, η οποία επιφέρει την οικονομική και κοινωνική συνοχή. Η συνοχή αυτή πραγματοποιείται μέσω των διαρθρωτικών ταμείων, των τριών στόχων προτεραιότητας (σύγκλιση, περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση, και ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία), των κοινοτικών πρωτοβουλιών: α) Interreg για την διαπεριφερειακή συνεργασία, β) Leader για την αειφόρο ανάπτυξη της υπαίθρου και για την άρση της απομόνωσης των περιοχών, γ) Urban για παρεμβάσεις στην αστική ανάπτυξη, την εφαρμογή πρακτικών φιλικών προς το περιβάλλον προσφέροντας αστική αναζωογόνηση, δ) Equal, πρωτοβουλία, που στόχο είχε την καταπολέμηση των διακρίσεων και της ανισότητας στον τομέα της απασχόλησης, και ε) του Ταμείου Αλληλεγγύης.

Δυσκολίες της περιφερειακής πολιτικής

Οι νέες συνθήκες της σύγχρονης οικονομίας έχουν δημιουργήσει νέες ανάγκες. Οι επιχειρήσεις επιζητούν ένα σταθερό οικονομικό περιβάλλον, για να εγκατασταθούν και να δραστηριοποιηθούν. Εξετάζουν επισταμένα όλους τους τομείς του οικονομικού περιβάλλοντος και του χωροταξικού (νομοθεσία, εξασφάλιση ποιότητας και εργατικού δυναμικού, και άλλα) με απώτερο στόχο την ανταγωνιστικότητα των επιχειρηματικών τους δράσεων.

Διεύρυνση

Με την διεύρυνση της Ευρωπαϊκής οικογένειας δημιουργήθηκαν παράλληλα με τις νέες δυνατότητες και ανάγκες. Οι νέες

χώρες, που μπήκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελούν μια πρόκληση για την Ευρώπη, καθώς επεκτείνεται η ενιαία αγορά από 370 εκατομ. καταναλωτές σε 455 εκατομ. καταναλωτές και ενισχύεται η θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο διεθνές πολιτικό στερέωμα.

Μία από τις επιπτώσεις της διεύρυνσης είναι και η ανάγκη για την επαναξιολόγηση των κοινοτικών πολιτικών. Η ετερογένεια των συμφερόντων πλέον στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιτάσσει την προσαρμογή της περιφερειακής πολιτικής στις νέες ανάγκες. Στις ήδη υπάρχουσες αποκλίσεις των παλιών κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προστίθενται σήμερα και οι διαφορές και οι ανισότητες με τις νέες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πολλές μάλιστα από αυτές έχουν εισόδημα κατώτερο από το 40% του κοινοτικού μέσου όρου. Αυτό που χρειάζεται είναι η επικέντρωση σε μια αναπτυξιακή πορεία των νέων χωρών, ώστε να μπορέσουν να καλύψουν τα όποια κενά και να συμβαδίσουν με τους ρυθμούς των παλιών κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Περιβάλλον

Πέραν των οικονομικών δεικτών και της απαιτούμενης σύγκλισης, που είναι το κύριο ζητούμενο των περιφερειακών πολιτικών, υπάρχει και το θέμα του περιβάλλοντος, το οποίο με το δικό του ειδικό βάρος μπαίνει στην ατζέντα των περιφερειακών πολιτικών. Η ανάπτυξη των περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι διττή. Από την μία η ανάπτυξη των οικονομικών στοιχείων των περιοχών και από την άλλη ο σεβασμός του περιβάλλοντος.

Η υποβάθμιση του περιβάλλοντος είναι ένα πρόβλημα, το οποίο ταλανίζει τα τελευταία χρόνια όχι μόνο την χώρα μας, αλλά και την Ευρώπη και τον κόσμο ολόκληρο. Δυστυχώς τα στοιχεία αναδεικνύονται μέρα με την μέρα αρνητικά, ως προς την προστασία του περιβάλλοντος.

Η φθορά του περιβάλλοντος είναι πολύμορφη. Σχετίζεται α) με την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος, β) την ανάλωση των φυσικών πόρων, γ) την ρύπανση του αέρα, των υδάτων και του εδάφους. Η ποιότητα της υγείας του ανθρώπου τίθεται σε ένα πλαίσιο αμφίρροπο και αβέβαιο.

Κατόπιν τούτων, η προστασία του περιβάλλοντος αναδεικνύεται ως μία από τις κυριότερες προκλήσεις με τις οποίες έρχεται αντιμέτωπη η Ευρώπη. Γίνεται λόγος από πολλούς ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση προώθησε περισσότερο την οικονομία και την ανάπτυξη των εμπορικών συναλλαγών, και παραμέρισε το θέμα του περιβάλλοντος. Όμως, αυτό είναι κατά βάση αντιφατικό, γιατί η ανάπτυξη δεν μπορεί να βασίζεται σε σαθρά θεμέλια, όπως αυτά της εξάντλησης των φυσικών πόρων, την αλόγιστη χρήση των δυνάμεων της φύσης και των δυνατοτήτων του περιβάλλοντος.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ξεκίνησε δράσεις από το 1972 (τότε ΕΟΚ) για την αντιμετώπιση οικολογικών προβλημάτων, κυρίως για τον περιορισμό της ρύπανσης, μέσω της θέσπισης ελάχιστων προτύπων, ιδιαίτερα σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων, ρύπανσης των υδάτων και του αέρα.

Η αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης και η προτεραιότητα της προστασίας του περιβάλλοντος ενσωματώθηκαν στους στόχους και στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την συνθήκη του Άμστερνταμ (1997). Με το πρόγραμμα "Προς μια αειφόρο ανάπτυξη" για την περίοδο 1992-2000 έγινε προσπάθεια για μια οριζόντια αντιμετώπιση όλων των παραγόντων, που συνέβαλαν στην ρύπανση του περιβάλλοντος (βιομηχανία, ενέργεια, τουρισμός, μεταφορές, γεωργία).

Η σημασία που δόθηκε στην περιβαλλοντική διάσταση των υπολοίπων πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταδεικνύεται από το γεγονός ότι η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής πολιτικής στις άλλες πολιτικές κατέστη υποχρεωτική για τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας, ρυθμίζοντας την σχέση του περιβάλλοντος με άλλους τομείς, όπως της απασχόλησης, της ενέργειας, της γεωργίας, της συνεργασίας για την ανάπτυξη, της ενιαίας αγοράς, της βιομηχανίας, της αλιείας, της οικονομικής πολιτικής και των μεταφορών.

Οι στόχοι για μακροπρόθεσμη αειφόρο ανάπτυξη, που εστιάζουν

ζονται κυρίως στην αλλαγή του κλίματος, τις μεταφορές, την υγεία και τους φυσικούς πόρους τέθηκαν τον Μάιο του 2001, με την υιοθέτηση μιας ανακοίνωσης για την ευρωπαϊκή στρατηγική για την αειφόρο ανάπτυξη.

Τον Ιούλιο του 2002 η βαρύτητα δίνεται πλέον στην αλλαγή του κλίματος, στην φύση και την βιοποικιλότητα, στο περιβάλλον και την υγεία, στην διαχείριση φυσικών πόρων και αποβλήτων. Ακολούθως το έκτο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον προτείνει γραμμές δράσης για την βελτίωση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, για την συνεργασία με την αγορά και τους πολίτες, και για την βελτίωση της ενσωμάτωσης του περιβάλλοντος στις άλλες κοινοτικές πολιτικές. Καινοτομώντας, προτείνεται η ανάπτυξη μιας οικολογικής αγοράς προϊόντων και η προώθηση προϊόντων με λιγότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους. Μπαίνει και τυπικά το κριτήριο της ποιότητας της ζωής στα πλαίσια των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι όροι που εισέρχονται στην ορολογία των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πέραν των κλασικών περιβαλλοντικών προβλημάτων, είναι η αειφόρος χρήση των πόρων, η πρόληψη και ανακύκλωση αποβλήτων, η ποιότητα του εδάφους και το αστικό περιβάλλον.

Όλοι πιστεύουμε ότι στο περιβάλλον οφείλεται ο σεβασμός που του αρμόζει, αλλά πρέπει να υπάρξει και ανάπτυξη στην χώρα, με επενδύσεις και επενδύσεις, που θα μπορούν να αντέξουν στην ανταγωνιστικότητα.

Αειφόρος Ανάπτυξη – ΕΣΠΑ

Η αειφόρος ανάπτυξη σχετίζεται με την πολιτική, καθώς και με την στρατηγική για συνεχή οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, που δεν συνεπάγεται την καταστροφή του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων. Αντιθέτως, εγγυάται την ορθολογική βιωσιμότητά τους. Στην Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η έννοια της αειφόρου ανάπτυξης ορίζεται ως «η σεβόμενη το περιβάλλον ανάπτυξη», δηλαδή εκείνη που εγγυάται την περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

Στην Έκθεση της Παγκόσμιας Επιτροπής για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη (Brundland), η Αειφόρος Ανάπτυξη ορίζεται ως η ανάπτυξη, η οποία καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος (του σήμερα) χωρίς, όμως, να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες, πρόνοια δηλαδή για τις ανάγκες του μέλλοντος.

Με την θεσμοθέτηση των περιφερειακών προγραμμάτων, η στόχευση δεν ήταν μόνο η ανάπτυξη, αλλά και η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, η ανασυγκρότηση της υπαίθρου, η ανάπτυξη της ενδοχώρας, η ενίσχυση και αναβάθμιση της τουριστικής δραστηριότητας και η υποστήριξη του ανθρώπινου δυναμικού.

Με την προοπτική του Δ' ΚΠΣ ή όπως ορθότερα καλείται του ΕΣΠΑ, Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς, τίθενται νέοι στόχοι που συνδυάζουν την βιώσιμη ανάπτυξη με την κοινωνική συνοχή.

Για την Ελλάδα ο στόχος είναι η επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και συνοχής προς το μέσο ευρωπαϊκό επίπεδο. Με την κατάρτιση του ΕΣΠΑ καθορίζονται τομεακές πολιτικές με συγκεκριμένα αναπτυξιακά προγράμματα.

Ελλάδα - Περιφερειακή Ανάπτυξη και Περιβάλλον

Η θέση της χώρας μας στα Βαλκάνια, καθώς και τα ιδιόμορφα χαρακτηριστικά των περιοχών της Ελλάδας, πάντοτε επέβαλαν στην πολιτική ατζέντα την αναγκαιότητα της ανάπτυξης. Η αναπτυξιακή πορεία της χώρας μας καθορίστηκε κυρίως, από την ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα τότε και έπειτα Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι πρωταρχικοί στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν η κοινωνική και οικονομική συνοχή, καθώς και η άμβλυνση των αποκλίσεων μεταξύ των κρατών και μεταξύ των περιφερειών. Αυτό στόχευε στην εξομάλυνση των επιπέδων ανάπτυξης και υποδομών

σε διαπεριφερειακό επίπεδο. Δεν είναι δυνατό δύο γείτονες περιφέρειες να είναι εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και λόγω διαφορετικής αναπτυξιακής πορείας των δύο κρατών - μελών

που ανήκουν, να διαφοροποιούνται και να δημιουργούνται κοινωνικοοικονομικές ανισότητες.

Η Ελλάδα λόγω της απόστασης από άλλα κράτη - μέλη της Κοινότητας, δηλαδή, λόγω μη άμεσης γειννίας με αυτά, βρισκόταν, ίσως, στο περιθώριο τα προηγούμενα χρόνια.

Οι πολιτικές που ακολουθήθηκαν είτε με τα ΜΟΠ (Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα), είτε με τα ΚΠΣ, δυστυχώς, δεν συνέβαλαν όσο επεβάλλετο στην ανάπτυξη που μπορούσε να επιτευχθεί, παρά το γεγονός ότι αποτέλεσαν τις «μεγάλες ευκαιρίες» για την χώρα μας. Η έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού της κοινοτικής ενίσχυσης για την Περιφέρεια και οι ελλείψεις στις πολιτικές επιλογές στην αναπτυξιακή πολιτική για την κοινωνική ευημερία δημιούργησαν θεσμικά και τεχνικά κενά στην πορεία απορρόφησης των κοινοτικών πόρων και των αναπτυξιακών προγραμμάτων. Η οικονομική δραστηριότητα είχε ανάγκη από την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, και ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, από την ύπαρξη βασικών υποδομών και αναπτυξιακών σχεδίων, από την προσέλκυση επενδυτικών κεφαλαίων, καθώς και από την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της χώρας μας.

Η ουσία, όμως, δεν είναι η απόδοση ευθυνών, αλλά το γεγονός ότι δεν υλοποιήθηκαν έργα αναπτυξιακής φύσης, τα οποία θα ενθάρρυναν την ανάπτυξη της Περιφέρειας, θα ενδυνάμωναν την καθημερινότητα των πολιτών και θα συνέβαλαν στην σύγκλιση. Τα έργα αυτά θα συνέβαλαν στην ανάπτυξη της Περιφέρειας, θα έδιναν πνοή στην Περιφέρεια. Έχασε την ευκαιρία η Ελληνική Περιφέρεια να σταθεί στην θέση που της αξίζει. Έχασε την δυνατότητα να αναδείξει τις ιδιαιτερότητες της και τις χαρακτηριστικές και ξεχωριστές της ιδιότητες. Δεν στήριχταν τα φυσικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας, όπως για παράδειγμα οι τουριστικές ιδιαιτερότητες, η αγροτική παραγωγή, η ενεργειακή αποθήκη της χώρας μας - ο ήλιος της χώρας μας - και άλλα πολλά που θα στήριζαν τον κόσμο της Περιφέρειας.

Οι πτυχές της περιφερειακής ανάπτυξης είναι πολλές και ποικίλες. Η ανάπτυξη της Περιφέρειας δεν σχετίζεται μόνο με την κατασκευή οδικών έργων ή λιμανιών, δηλαδή της σύνδεσης της Περιφέρειας με τα αστικά κέντρα, την δημιουργία, δηλαδή, έργων υποδομής. Σε αυτά εντάσσονται δημόσια έργα, που συνδέουν περιφερειακά κέντρα με τα αστικά κέντρα, όπως η Εθνική Οδός Κόρινθος - Πάτρα - Πύργος, η Εθνική Οδός Κόρινθος - Τρίπολη - Σπάρτη - Καλαμάτα, το Πέταλο του Μαλλιακού, η Ιόνια Οδός, ή έργα, όπως βελτιώσεις των λιμανιών στην Τήνο, στην Κέρκυρα, στην Ζάκυνθο, στην Κω, καθώς και η διάθεση αεροδρομίων για πολιτική χρήση, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες της Περιφέρειας και άλλα πολλά. Βασική μέριμνα της περιφερειακής ανάπτυξης αποτελεί μια ολοκληρωμένη αναπτυξιακή στρατηγική. Αυτή η στρατηγική εναπόκειται στην διασύνδεση της ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας, της προστασίας του περιβάλλοντος με παράλληλη προώθηση μιας ενεργειακής πολιτικής με σεβασμό προς το περιβάλλον, καθώς και της τουριστικής και αγροτικής ανάπτυξης σε ένα ενισχυμένο πλαίσιο Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (είτε Α' Βαθμού είτε Β' Βαθμού). Στα παραπάνω έρχονται να προστεθούν και οι σύγχρονες συνθήκες της εποχής μας. Επομένως, η καινοτομία και η ανάπτυξη της τεχνολογίας αποτελούν βασικούς συντελεστές για την ανάπτυξη των Περιφερειών, καθώς και για την διαπεριφερειακή συνεργασία και συνύπαρξη. Δεν μπορεί η Περιφέρεια να μείνει εκτός της τεχνολογικής επανάστασης, που πραγματοποιείται στον τομέα των τεχνολογιών και επικοινωνιών.

Σκοπός της γενικότερης πολιτικής για την χώρα μας είναι να καταστεί η Ελλάδα κέντρο επενδύσεων. Μέχρι το 2010 ο προγραμματισμός των επενδύσεων αγγίζει επενδύσεις 4,5 δις ευρώ. Οι επενδύσεις αυτές σχετίζονται με την περιφερειακή ανάπτυξη και την μετατροπή της χώρας σε διαμετακομιστικό κέντρο αναφορικά με το φυσικό αέριο, ηλεκτρισμό και πετρέλαιο. Με την κίνηση αυτή ενισχύεται η οικονομική ανάπτυξη και φυσικά δημιουργούνται χιλιάδες θέσεις εργασίας.

Οι ανάγκες είναι πολλές. Αυτό, όμως, που μας καλούν οι συνθήκες να πράξουμε είναι η όσο το δυνατό αρτιότερη αντιμετώπιση των καταστάσεων για την άμβλυνση των ανισοτήτων.

Για τον λόγο αυτό είναι επιτακτική η ανάγκη μιας σωστής διαχείρισης με συγκροτημένη και δομημένη πολιτική, με σχέδιο και ευθύνη.

Οι προβληματισμοί είναι αρκετοί. Θα ήθελα να επικεντρωθώ σε τρία σημεία κομβικής σημασίας, που αποτελούν τις βάσεις για την ανάπτυξη της Περιφέρειας. Αυτά είναι α) η δημιουργία 5 Αναπτυξιακών περιφερειών, β) ο χωροταξικός σχεδιασμός και γ) η σύνδεση της ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος στις επιχειρήσεις και στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Οι προβληματισμοί που εγείρονται αναφορικά με την δημιουργία των 5 Αναπτυξιακών Περιφερειών έχουν να κάνουν με τα εξής:

Το βασικότερο ζήτημα είναι η αξιοποίηση των κοινοτικών χρημάτων. Δεν είναι αρκετό το να έχει κάποιος χρήματα, αλλά να υπάρχει και η ανάλογη διαχειριστική δυνατότητα όχι μόνο απλά για την απορρόφηση κάποιων πόρων, αλλά και για την ολοκληρωτική απορρόφηση των πόρων, που μας δίνονται. Δηλαδή, λαμβάνοντας υπόψη τους κανονισμούς των διαρθρωτικών ταμείων, να μπορούμε να επιτυγχάνουμε το μέγιστο δυνατό αποτέλεσμα αναφορικά με την απόδοση των κοινοτικών πόρων στην χώρα μας. Το θέμα δεν είναι να μην περισσέψει μόνο ούτε ένα ευρώ, αλλά να τοποθετηθεί εποικοδομητικά και το τελευταίο ευρώ από τους κοινοτικούς πόρους. Επομένως, οφείλουμε σαν χώρα να αναπτύξουμε τέτοιους μηχανισμούς που θα ενθαρρύνουν την εποικοδομητική απορρόφηση, για να έχουμε την «επιβράβευση» της «ανακύκλωσης» πόρων, κατέχοντας έναν δείκτη υψηλής και ποιοτικής απορροφητικότητας.

Περαιτέρω, φυσικά η οργάνωση των αναπτυξιακών παρεμβάσεων σε περιφερειακό, τοπικό ή και σε νομαρχιακό επίπεδο είναι επιβεβλημένη. Οι παρεμβατικές δράσεις δεν μπορεί να αποκλείουν τομείς ή περιοχές. Για παράδειγμα, όλοι γνωρίζουμε ότι βασικοί τομείς των περιφερειών είναι πρώτα απ' όλα η αγροτική ανάπτυξη, η τουριστική ανάπτυξη και έπειτα ο τομέας των υπηρεσιών. Για την στήριξη της Ελληνικής Περιφέρειας δεν είναι αναγκαία η μονομερής προσέγγιση της ανάπτυξης της μέσω έργων υποδομής. Η ενίσχυση του αγροτικού τομέα θα δώσει πνοή στους ανθρώπους της Περιφέρειας, που ως επί το πλείστον έχουν χαμηλά εισοδήματα και χρήζουν βοήθειας.

Το μέλλον του αγροτικού τομέα συνδέεται στενά με την ισόρροπη ανάπτυξη των αγροτικών εκτάσεων, οι οποίες καλύπτουν το 80 % του ευρωπαϊκού εδάφους. Πέραν των μέτρων στήριξης στις γεωργικές αγορές, η ευρωπαϊκή πολιτική σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην εδαφική, οικονομική και κοινωνική συνοχή. Ο ισχυρός ρόλος της γεωργίας, η συνεκτίμηση των περιβαλλοντικών προβλημάτων, η διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων και η διαφύλαξη της αγροτικής κληρονομιάς αποτελούν τις βασικές συνιστώσες για την ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Επομένως, η υιοθέτηση των 5 Αναπτυξιακών Περιφερειών θεσμικά ενέχει την δυνατότητα υποστήριξης των αναπτυξιακών παρεμβάσεων στην Περιφέρεια και των έργων που οφείλουν να εμπεριέχουν αυτές οι παρεμβάσεις. Στόχος είναι ο συντονισμός κινήσεων. Ήδη η Κυβέρνηση και το αρμόδιο Υπουργείο, το Υπουργείο Εσωτερικών, επεξεργάζεται σχέδιο νόμου για την δημιουργία αυτών των Αναπτυξιακών Περιφερειών. Η αποσαφήνιση του ρόλου αυτών των θεσμών, η οριοθέτηση του αντικείμενου τους, καθώς και η σχέση τους με τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι ζητήματα που χρήζουν προσοχής για την αρτιότερη λειτουργία των Αναπτυξιακών και την προώθηση μιας ολοκληρωμένης αναπτυξιακής παρέμβασης.

Η δεύτερη μέριμνα για την περιφερειακή ανάπτυξη σχετίζεται με την υιοθέτηση μια ισόρροπης και βιώσιμης χωροταξικής ανάπτυξης του εδάφους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατ'επέκταση των περιφερειών της Ελλάδας. Οι αλλαγές που επέρχονται λόγω των νέων συνθηκών ζωής επιβάλλουν την χάραξη ενός πλαισίου για την χωροταξική πολιτική. Το 80% του σημερινού ευρωπαϊκού πληθυσμού είναι αστικός. Οι συσχετισμοί πόλεων, αστικών κέντρων και υπαίθρου μεταλλάσσονται ραγδαία. Η περιθωριοποίηση των αγροτικών ζωνών είναι ένα από τα αποτελέσματα της συσσώρευσης του πληθυσμού στα αστικά κέντρα. Η πληθυσμιακή συγκέντρωση αντιπαραβάλλεται

στις ελλείψεις των σύγχρονων κοινωνιών σε υποδομές και εξοπλισμό για την αντιμετώπιση του φαινομένου.

Συνάμα η συγκέντρωση αυτή δημιουργεί ένα πλέγμα σύνθετων προβλημάτων, που σχετίζονται και με το περιβάλλον. Η προστασία των φυσικών πόρων και του οικοσυστήματος τίθεται σε ένα πολύ «πνιγνό» πλαίσιο, καθώς οι ανάγκες του σύγχρονου πληθυσμού για μετακίνηση δημιουργούν επιπλέον περιβαλλοντικές πιέσεις και συμφόρηση στην αναπτυξιακή και χωροταξική πραγματικότητα.

Οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον χωροταξικό σχεδιασμό δεν είναι σαφώς καθορισμένοι. Αποτελούν το πλαίσιο, στο οποίο στηρίζονται οι υπόλοιπες πολιτικές. Για τον λόγο αυτό εμείς ως εκπρόσωποι του ελληνικού λαού οφείλουμε να συμβάλουμε πιο εξειδικευμένα στην επίτευξη μιας χωροταξικής αναπτυξιακής στρατηγικής, που θα μπορεί να σταθεί όχι μόνο στο ύψος των περιστάσεων του σήμερα, αλλά να ενέχει και στοιχεία διορατικότητας και προβλεψιμότητας για πιθανά προβλήματα του μέλλοντος.

Οφείλουμε να συμβάλλουμε στην ανάπτυξη μιας νέας σχέσης μεταξύ των πόλεων,

μεταξύ των πόλεων και της υπαίθρου, μεταξύ των περιφερειών. Η εφαρμογή ενός πολυκεντρικού μοντέλου θα μπορέσει να λειτουργήσει αποσβεστικά στην πληθυσμιακή υπερσυγκέντρωση και στην μονομερή οικονομική ανάπτυξη συγκεντρωμένων περιοχών. Δηλαδή, δημιουργώντας πολλά κέντρα ανάπτυξης, αποφεύγουμε την μονομερή ανάπτυξη μόνο της πρωτεύουσας ή μεγάλων αστικών κέντρων. Η έμφαση στην ανάπτυξη των πόλεων-εισόδων θα συμβάλει στην ανάπτυξη στην Περιφέρεια. Ο έλεγχος της αστικής επέμβασης, παράλληλα με την αξιοποίηση των οικονομικών ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής και την αρτιότερη διαχείριση τους, συνεπικουρούν στην δημιουργία συνεκτικότερων πόλεων, πιο αυταρκών και πολυλειτουργικών. Θα πρέπει να ενταχθεί και η προσαρμογή των υπαρχόντων ρυθμιστικών εργαλείων στα δεδομένα του γενικού χωροταξικού πλαισίου, καθώς και η ανάπτυξη δομών συντονισμού μεταξύ των χωροταξικών εργαλείων, που θα ενέχουν και την προστασία του περιβάλλοντος.

Στόχος είναι ο όσο το δυνατόν αρτιότερος σχεδιασμός χρήσεων της γης, καθώς και ο συντονισμός των οικονομικών δραστηριοτήτων, ώστε να επιτευχθεί η ισότιμη διαπεριφερειακή ανάπτυξη και πορεία. Στην παραπάνω μέριμνα ένας βασικός παράγοντας που διαφαίνεται, αλλά και που αποτελεί ουσία της είναι η ύπαρξη σύνεσης στην διαχείριση της φύσης και της περιβαλλοντικής κληρονομιάς. Γιατί δεν μπορεί να υπάρξει αστική ανάπτυξη, χωρίς τον σεβασμό στην ίδια την γη, το ίδιο το περιβάλλον.

Το περιβάλλον αποτελεί για τον χωροταξικό σχεδιασμό την ουσιαστική «πρώτη ύλη» για ανάπτυξη. Η αξιοποίηση του φυσικού χώρου δεν είναι καθόλου αμελητέα ποσότητα. Αποτελεί τον βασικό συντελεστή της ανάπτυξης. Πάνω σε αυτή την ανάπτυξη που πραγματοποιείται σήμερα, θα βασιστεί και η αυριανή γενιά των πολιτών, επομένως η αλόγιστη χρήση πηγών και πόρων ή η καταστροφή τους, θα συντελέσει στην αναστροφή του επιθυμητού αποτελέσματος, που δεν είναι άλλο από την βιώσιμη ανάπτυξη και την διαφύλαξη αυτής της ανάπτυξης προς τις επόμενες γενιές. Για τον λόγο αυτό, με σεβασμό προς το περιβάλλον και με ευθύνη απέναντι στους αυριανούς πολίτες, οφείλουμε και ως άνθρωποι, αλλά και ιδιαίτερα ως πολιτεία να χαλκεύσουμε μια πολιτική ανάπτυξης φιλική προς το περιβάλλον και που μπορεί να λειτουργήσει μακροπρόθεσμα.

Το περιβάλλον αποτελεί τον χώρο, στον οποίο πραγματοποιούνται οι όποιες δραστηριότητες οικονομικής φύσης. Επομένως, η ανάπτυξη συναρτάται κατά άμεσο τρόπο από την προστασία του περιβάλλοντος. Η σύνδεση της περιβαλλοντικής διάστασης στην επιχειρηματική δραστηριότητα είναι ένας αρκούντως σημαντικός παράγοντας. Η αναπτυξιακή διαδικασία των επιχειρήσεων πρέπει να συνδέεται με την θέσπιση -από πλευράς κράτους- κινήτρων για την υιοθέτηση πρακτικών φιλικών προς το περιβάλλον, πάντα έχοντας κατά νου την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και την προσπάθεια παραγωγής όσο το δυνατόν περισσότερων προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον.

Η ενίσχυση της «πράσινης βιομηχανίας» με παραγωγικές και ερευνητικές δραστηριότητες, που αφορούν στην ανάπτυξη τεχνολογιών προστασίας και διαχείρισης του περιβάλλοντος ή/και σχετικού εξοπλισμού αποτελούν έναν τομέα αιχμής, όπου θα μπορούσε να δοθεί ακόμη περισσότερη έμφαση. Η ανάπτυξη αυτού του τομέα μπορεί να συνεισφέρει στην προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και να φέρει πολλαπλασιαστικά αναπτυξιακά αποτελέσματα, μέσω της αύξησης της απασχόλησης και της ανάπτυξης της τεχνονομίας.

Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στη λειτουργία των δομών και των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί και οφείλει να συμβάλει στην προστασία του περιβάλλοντος. Οι ΟΤΑ θα πρέπει να συμβάλουν και αυτοί με τον τρόπο τους α) στον αρτιότερο σχεδιασμό χρήσης γης β) καθώς και στην καλύτερη οργάνωση της διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων. Θα πρέπει να συμπεριληφθούν στα πλαίσια λειτουργίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρόνοιες και μέτρα για την ανάπτυξη των περιβαλλοντικών υποδομών και συστημάτων (διαχείριση αποβλήτων, ΧΥΤΑ, διαλογή/ ανάκτηση/ ανακύκλωση απορριμμάτων, διαχείριση υδρεύσεων, βελτίωση ενεργειακών δικτύων, Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, συστήματα συμπαραγωγής, κλπ). Στον άξονα αυτό συμπεριλαμβάνονται όλα τα μέτρα και οι υποδομές, που μπορούν να συνεισφέρουν στην ολοκληρωμένη διαχείριση και μείωση των περιβαλλοντικών πιέσεων, που προκύπτουν από τα σύγχρονα καταναλωτικά πρότυπα, την αστικοποίηση και την αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας. Σε συνδυασμό με τα ειδικά χωροταξικά σχέδια, τα οποία θα καθορίζουν επιτέλους τις χρήσεις γης, θα γνωρίζουμε εκ των προτέρων ποιές περιοχές προσφέρονται για επενδύσεις και ποιες όχι. Δηλαδή, θα καθορίζουν ποιες είναι παραγωγικές περιοχές για εξασφάλιση υψηλής παραγωγικότητας, ποιες είναι προστατευόμενες και ποιες είναι αστικές.

Οι δράσεις που μπορεί να αναλάβει η Τοπική Αυτοδιοίκηση, μπορεί να συμπεριλαμβάνουν την βελτίωση διαχείρισης των αποβλήτων, την ενημέρωση των πολιτών και την προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης, την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών ενέργειας και την πραγματοποίηση επενδύσεων για την εξοικονόμηση ενέργειας και εν γένει μέτρα πρόληψης των κινδύνων για το περιβάλλον.

Θα ήθελα μια ακόμη φορά, να επισημάνω ότι χρειάζεται συντονισμένη προσπάθεια από τον Α' και Β' Βαθμό Αυτοδιοίκησης, ταυτόχρονα με την Περιφέρεια και το Κράτος. Με αυτόν τον τρόπο θα ξεπερασούν προβλήματα και μικροοικικές αντιλήψεις και θα είναι δυνατόν να χωροθετηθούν αρμονικά οι πόλεις μας και οι οικισμοί μας, καθώς και οι δραστηριότητές μας μέσα στο φυσικό περιβάλλον. Βέβαια, υπάρχουν κάποιοι παράγοντες που λειτουργούν ανασταλτικά όπως: α) ότι η προτεινόμενη δράση είναι πολύπλοκη και ενέχει δυσκολία, ιδιαίτερα, αν σκεφτούμε μάλιστα ότι πολλές υπηρεσίες των Δήμων δεν είναι επαρκώς ενημερωμένες, β) οι ίδιοι οι κάτοικοι αποτελούν πολλές φορές ανασταλτικό παράγοντα, μολοντί είναι οι αποδέκτες του όποιου σχεδιασμού (απλό παράδειγμα αποτελεί ο ΧΥΤΑ μεταξύ Δήμων, για τον οποίο συμφωνούν όλοι να γίνει, αλλά ποτέ στο δικό μας χώρο, λίγο πιο πέρα.)

Στόχος είναι η οργανωτική και θεσμική ανασυγκρότηση, η ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου, η κοινωνική συνοχή και η εξασφάλιση της ποιότητας ζωής σε όλες τις περιφέρειες. Η Περιφέρεια, ή υπαίθρος, όπως ο λαός μας καλεί, χρήζει μιας ισόρροπης ανάπτυξης γεωγραφικά και βιώσιμης περιβαλλοντικά. Η άμβλυνση των αποστάσεων και των μεγάλων διαφορών στο επίπεδο της ευημερίας μεταξύ περιφερειών θα συμβάλει στην συγκράτηση του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές. Με την ανάπτυξη στην Περιφέρεια, θα διαφοροποιηθεί προς θετική κατεύθυνση η οικονομία της υπαίθρου και δη των αγροτικών περιοχών και θα αναπτυχθούν τοπικά δυνάμεις και σχέσεις αλληλεξάρτησης και συμπληρωματικότητας και με τις άλλες περιφέρειες, αλλά και με τα αστικά κέντρα. Με τον τρόπο αυτό θα επιτευχθεί πλέον η αναζωογόνηση της Περιφέρειας.

Η Κυβέρνηση έθεσε από την πρώτη μέρα της διακυβέρνησής της τις βάσεις για την υιοθέτηση μιας «καθαρής» πολιτικής.

Μέσα στους στόχους της πολιτικής αυτής εμπεριέχεται η προώθηση ενεργειακών έργων, η κατάρτιση ενός μακροπρόθεσμου σχεδιασμού για το σεβασμό στο περιβάλλον, η απεξάρτηση από συμβατικές μορφές ενέργειας και η προώθηση ανανεώσιμων πηγών (όπως για παράδειγμα βιοκαύσιμα, φυσικό αέριο, κ.α.). Προωθούνται η χρήση καθαρών μορφών ενέργειας και η εφαρμογή προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας.

Τίθεται, δηλαδή, ένας αναπτυξιακός προγραμματισμός της χώρας, ο οποίος περιλαμβάνει α) την κατασκευή έργων και την λήψη μέτρων, που διασφαλίζουν την προστασία του περιβάλλοντος, β) την πρόληψη των επερχόμενων κινδύνων, γ) την ανάληψη πρωτοβουλιών για την διαπεριφερειακή συνεργασία για θέματα βιωσιμότητας του περιβάλλοντος, οι οποίες θα συμβάλουν στην τοπική και διαπεριφερειακή ανάπτυξη.

Η Επιτροπή μας, πρέπει να εκπέμψει το δικό μας μήνυμα και την δική μας βούληση για την αναβάθμιση και ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Γ. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΤΕΧΝΗΤΩΝ ΛΙΜΝΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΣΤΕΡΕΑΣ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΣΙΑΜΑΚΗΣ

Η Ευρώπη των 25 έχειβάλει ένα πρωταρχικό στοίχημα και είναι αποφασισμένη, για να πετύχει τη γεφύρωση των περιφερειακών ανισοτήτων.

Πρέπει οπωσδήποτε να πετύχουμε συνθήκες ευημερίας και κοινωνική συνοχή. Είναι μια συνεχής πρόκληση, που χρειάζεται διαρκή προσπάθεια μέσα από τολμηρές πολιτικές.

Στην Ελλάδα το πρόβλημα των περιφερειακών ανισοτήτων είναι υπαρκτό και πολύ παλιό. Τα αίτια του εντοπίζονται σε όλη τη διάρκεια της νεότερης ιστορίας μας.

Οι μεγάλες περιφερειακές ανισότητες που δημιουργήθηκαν κατά το παρελθόν, δυστυχώς, δεν έκλεισαν, όταν υπήρξε η μεγάλη ευκαιρία να γίνει αυτό, με την εφαρμογή Ευρωπαϊκής περιφερειακής Πολιτικής και την απορρόφηση των κοινοτικών πόρων.

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά πολλών περιοχών λειτουργούσαν ανασταλτικά ως αξεπέραστες αντιξοότητες. Οι αναπτυξιακές δυνατότητες τους, ο πλούτος τους, τα δυναμικά και συγκριτικά πλεονεκτήματά τους έμεναν αναξιοποίητα.

Η Ελληνική Περιφέρεια στέρευε από οικονομική δραστηριότητα, από επενδύσεις, από σταθερές δουλειές, αλλά πάνω από όλα και κυρίως από ανθρώπους.

Η εισήγηση αφορά την ανάπτυξη ενός τμήματος των Περιφερειών Στερεάς και Δυτικής Ελλάδας, μέσα από την αξιοποίηση, ανάδειξη και ανάπτυξη των τεχνικών Λιμνών Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου.

Ο στόχος της εισήγησης μου είναι διπλός: α) να χαρτογραφηθεί επίσημα η παραλίμνια περιοχή, ώστε να αναδειχθούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της και οι δυνατότητές της ως μοχλός ανάπτυξης των περιφερειών και, β) να δρομολογηθεί η ανάπτυξη της περιοχής με επίκεντρο τις Τεχνητές Λίμνες μέσα από συγκεκριμένες θεσμικές ενέργειες και πολιτισμικές δράσεις.

Η γνωριμία με την ευρύτερη περιοχή επιτρέπει πέρα από την εξοικονόμηση και την αναγνώριση της ιδιαίτερης αναπτυξιακής φυσιογνωμίας της.

Η αναγκαιότητα της ανάπτυξης της περιοχής είναι ένας στόχος, που από τη στιγμή που τίθεται, δέχεται αναγκαστικά την αναγκαιότητα ανάπτυξης της περιφέρειας, ως πολιτική προτεραιότητα στα πλαίσια αφενός, μιας κυβερνητικής πολιτικής στήριξης της περιφέρειας και κατάργησης των διαφορετικών ταχυτήτων και ευκαιριών στην ελληνική επικράτεια και, αφετέρου, εντάσσεται στις απαιτήσεις και τη λογική της Ευρωπαϊκής αναπτυξιακής προοπτικής της Ελληνικής περιφέρειας.

Ο δεύτερος στόχος της παρούσας εισήγησης, που είναι η δρομολόγηση των όποιων αποφάσεων, έρχεται ως φυσικό επακόλουθο της αναγκαιότητας για δράση. Η απόφαση ανάπτυξης δεν είναι ανάπτυξη από μόνη της. Χρειάζεται πολιτική πράξη. Δεν θα είμαι αναλυτικός στο, γιατί πρέπει να γίνουν πράξεις. Θα

πω μόνο ότι δεν νομίζω ότι υπάρχει σπιθαμή ελληνικού χώρου που να μην μας χρειάζεται, που σε όρους ανάπτυξης να περισσεύει. Αν σε αυτή μου την άποψη βρίσκω συμπαράστατες, τότε πιστεύω ότι η ανάπτυξη της παραλίμνιας περιοχής θα στηρίζεται σε στέρεες βάσεις και έχοντας πολλούς υποστηρικτές θα πάρει σάρκα και οστά.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όλοι μας γνωρίζουμε ότι η πατρίδα μας, μετά από τις τραυματικές εμπειρίες που υπέστη, σε όλους τους τομείς, από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και τον εμφύλιο που επακολούθησε, άρχισε την ανασυγκρότησή της, από την αρχή της δεκαετίας του 1950, για να φθάσει στη σημερινή κατάσταση, όπου πλέον κατατάσσεται μεταξύ των ανεπτυγμένων χωρών, κατέχουσα εξέχουσα θέση στα Βαλκάνια και με αυξημένο κύρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το 1950 μπορεί να χαρακτηριστεί ως έτος ορόσημο πέραν των άλλων εξελίξεων και για την ιστορία του ηλεκτρισμού στην Ελλάδα.

Πράγματι, μέχρι τότε η παραγωγή και η διανομή της ηλεκτρικής ενέργειας γινόταν από 400 περίπου ηλεκτρικές εκμεταλλεύσεις, οι οποίες εξυπηρετούσαν σχεδόν 800 πόλεις και κωμοπόλεις, λειτουργούσαν ανεξάρτητα η μια από την άλλη και ήταν δημοτικές, κοινοτικές ή ακόμη και ιδιωτικές.

Με αυτό το καθεστώς παραγωγής και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας προέκυπταν σοβαρά προβλήματα στην κάλυψη των αναγκών, γιατί και έλλειψη ρεύματος υπήρχε, αλλά και η τιμή κατανάλωσης ήταν σχεδόν απαγορευτική.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες στις αρχές του 1950, ιδρύθηκε η Δ.Ε.Η. και έτσι, ο εξηλεκτρισμός της χώρας τίθεται σε νέα πλαίσια με στόχο την ενιαία ρύθμιση του θέματος.

Από τότε, μέχρι και σήμερα, έχει ηλεκτροδοτηθεί σχεδόν το 100% του πληθυσμού της χώρας και η ανά κάτοικο ετήσια κατανάλωση από 87 kw/h το 1952, έφθασε το 1990 σε 2956 kw/h.

Η Δ.Ε.Η. προκειμένου να έχει επάρκεια για κατανάλωση, αλλά και φθινό ρεύμα, επινόησε διάφορους τρόπους παραγωγής μεταξύ δε, των άλλων και την υδροηλεκτρική ενέργεια, μέσω των φραγμάτων στους μεγαλύτερους ποταμούς, ή σε κάποιες περιπτώσεις και σε μικρότερους ποταμούς, εφόσον η γεωμορφολογία του εδάφους το επέτρεπε.

Τα ποτάμια και οι λίμνες συνδέθηκαν έτσι, στενά και αναπόσπαστα με την εξέλιξη και τη συλλογική πρόοδο.

Ιστορικά βέβαια, το υγρό στοιχείο κατείχε πάντα ιδιαίτερη θέση, τόσο σε πραγματικούς όρους ανάπτυξης, όσο και μεταφυσικές σημασιολογικές προσεγγίσεις, όπως για παράδειγμα μέσω της μυθοπλασίας. Γύρω από τις όχθες των λιμνών και κατά μήκος της κοίτης των ποταμών ένθεν και ένθεν, άνθισαν μεγάλες πόλεις, συναντήθηκαν πολιτισμοί, δημιουργήθηκαν ιδέες, τέχνες και γνώσεις, συγκροτήθηκαν και αναπτύχθηκαν εμπορία, δίδαξαν μεγάλοι οραματιστές και κήρυκες θρησκειών.

Η ύπαρξη και ανάπτυξη καλλιεργειών εξαρτήθηκε από το νερό και τους υδροφόρους ποταμούς.

Πολλές φορές ο ζωδόχος ποταμός έδειχνε και την οργή του και απόβαινε τιμωρός με τις ορμητικές πλημμύρες του, θυμίζοντας στον άνθρωπο το μέτρο της δύναμής του.

Μέσα από ένα συνεχή αγώνα που διεξήγαγε, ο άνθρωπος έκανε προσπάθεια να υπερβεί το μέτρο και τους περιορισμούς της φύσης, παλεύοντας να αξιοποιήσει τα στοιχεία της, όπως ο ποταμός, για τον οποίο χιλιάδες τραγούδια ακούστηκαν εξυμνώντας το υδάτινο μεγαλείο του.

Η αποτελεσματικότητα του ανθρώπου υπήρξε συνάρτηση του επιπέδου της τεχνολογίας του και οι επεμβάσεις του μπορούν να κριθούν ή να κατακριθούν ως θετικές ή αρνητικές. Σίγουρα, όμως, επέδρασαν καίρια στη διαμόρφωση της προόδου και ευημερίας του.

Μέσα από αυτή την πάλη υπήρξε το αποτέλεσμα της αποξήρανσης λιμνών, η αποστράγγιση ελών, η αλλαγή στη ροή των ποταμών και ο σχηματισμός τεχνητών λιμνών.

Η ΑΡΧΗ ΤΩΝ ΦΡΑΓΜΑΤΩΝ

Τα πρώτα φράγματα που κατασκευάστηκαν ήταν του Λούρου

το 1954, του Λάδωνα το 1955 και του Ταυρωπού το 1959, γνωστό στο Πανελλήνιο σήμερα, ως λίμνη Πλαστήρα.

Όλα τα φράγματα μελετήθηκαν και κατασκευάστηκαν εξ' ολοκλήρου από ξένες εταιρίες, εκτός από το φράγμα του Λούρου, στο οποίο συμμετείχε και η ΕΤΕΡ ΑΕ.

Το 1965 ολοκληρώθηκε η κατασκευή του φράγματος Κρεμαστών με Αμερικάνικες πιστώσεις. Ήταν το πρώτο χωμάτινο και ένα από τα μεγαλύτερα της Ευρώπης.

Ακολούθησε το 1969 το φράγμα Καστρακίου, παρουσιάζοντας ιδιαίτερο ενδιαφέρον από την άποψη ότι, ήταν το πρώτο που εξ' ολοκλήρου κατασκευάστηκε από Ελληνικές Εταιρίες (Οδών και Οδοστρωμάτων, Δομική και ΕΔΟΚ – ΕΤΕΡ Α.Ε.)

Έτσι, προέκυψαν οι τεχνητές λίμνες ανά την Ελλάδα, δημιουργώντας κάτι το ξεχωριστό στο σύνολο των οικοσυστημάτων.

Τόσο κατά την περίοδο δημιουργίας των τεχνητών λιμνών όσο και στη συνέχεια, άνθισε μια μεγάλη συζήτηση – προβληματισμός, αναφορικά με την έννοια και τον τρόπο της παρέμβασης στα φυσικά οικοσυστήματα. Ο προβληματισμός αυτός, που παραμένει ζωντανός, περιστρέφεται γύρω από τρία ερωτήματα κυρίως:

Είναι πραγματικά έννοιες ασύμβατες μεταξύ τους, η οικονομική ανάπτυξη και η προστασία του περιβάλλοντος;

Τα μεγάλα έργα (και εν προκειμένω τα υδροηλεκτρικά) διαταράσσουν πάντα ανεξαιρέτως την ισορροπία της φύσης;

Οι τεχνολογικές παρεμβάσεις είναι πάντα συνώνυμες με την καταστροφή των οικοσυστημάτων;

Υπογραμμίζω ότι, κατά την άποψή μου, είναι δυνατή και αποτελεσματική η ισόρροπη σχέση ανάπτυξης και προστασίας περιβάλλοντος.

Εξάλλου, η έννοια της αειφόρου ανάπτυξης καλύπτει όλες τις έννοιες και τις παραμέτρους, προκαλώντας και τη θωράκιση μέσα από θεσμούς και την ταυτόχρονη διαφώτιση για κάθε δράση και ενέργεια σε τέτοιου είδους έργα, μέσω των οποίων θα προκύψουν πολυδραστηριότητες, με τελικό αποδέκτη τον άνθρωπο για καλύτερη ποιότητα ζωής από κάθε πλευρά.

Ο ΑΧΕΛΩΟΣ

Ο Αχελώος πηγάζει σε υψόμετρο 2000 μέτρα στην οροσειρά της Πίνδου, ρέει στη δυτική Στερεά Ελλάδα με κατεύθυνση από Βορρά προς Νότο, σε μήκος 220 χιλιόμετρα και εκβάλλει στο Ιόνιο πέλαγος.

Ο Αχελώος ή Ασπροπόταμος, όπως τον λέγανε, ήταν σεβαστός στην αρχαιότητα από τις ελληνικές φυλές, που τον θεωρούσαν θεό, εντυπωσιασμένες από την αφρονία των νερών και τη δύναμή του.

Τον παρίσταναν ως κερασφόρο γίγαντα με όψη ταύρου και σώμα τεράστιου φιδιού, προφανής αναφορά στο φιδωτό σχήμα ή στα κλωθογυρίσματά του, όπως λέγεται στην απλή γλώσσα.

Κατά τη μυθολογία ο Αχελώος πάλεψε με τον Ηρακλή και νικήθηκε, όταν ο μυθικός ήρωας επρόκειτο να παντρευτεί την κόρη του Βασιλιά των Αιτωλών, την οποία διεκδικούσε και ο ποτάμιος Θεός.

Την ενεργειακή δύναμη του πολυσήμαντου Αχελώου εκμεταλλεύτηκε η Δ.Ε.Η. στο υδροηλεκτρικό έργο Κρεμαστών, το οποίο αποτελείται στο σύνολό του από το φράγμα, το Σταθμό Παραγωγής Ενέργειας και τις συναφείς τεχνητές κατασκευές.

Πριν γίνει το φράγμα η ροή του Αχελώου ήταν ακανόνιστη, με πλημμύρες το χειμώνα και μικρές παροχές το καλοκαίρι, ενώ στην περιοχή Μεσολογίου και Αιτωλικού αντιμετώπιζαν πρόβλημα ελονοσίας.

Τα έργα όμως της Δ.Ε.Η. μαζί με τα υπόλοιπα τεχνικά έργα στην ευρύτερη περιοχή εξασφάλισαν :

Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για την τροφοδοσία του εθνικού δικτύου

Προσέφεραν άρδευση και ύδρευση

Έθεσαν υπό έλεγχο τις πλημμύρες που γινόταν στις χαμηλές υψομετρικά περιοχές.

Πέραν δε αυτών, απέδωσαν μεγάλες εκτάσεις στη γεωργική εκμετάλλευση.

Κύρια πηγή τροφοδοσίας του έργου είναι τα νερά κυρίως του Αχελώου και των παραποτάμων του Αγραφιώτη και του Ταυρω-

πού ή Μέγδοβα. Τα τρία ποτάμια συναντώνται δύο χιλιόμετρα βορειότερα από το φράγμα, όπου βρίσκεται και το ομώνυμο χωριό Τριπόταμος Ευρυτανίας.

ΤΟ ΦΡΑΓΜΑ ΚΡΕΜΑΣΤΩΝ

Το φράγμα Κρεμαστών κατασκευάστηκε σε ένα στένωμα της κοίτης του Αχελώου, στο σημείο όπου η λαϊκή παράδοση αναφέρει ότι ο θρυλικός και φτεροπόδαρος Κατσαντώνης πήδησε από τη μια όχθη στην άλλη, καθώς τον κυνηγούσαν οι Τούρκοι και γι' αυτό η θέση λέγεται «ΠΗΔΗΜΑ ΤΟΥ ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗ».

Αναγνωριστική μελέτη για το φράγμα έγινε μεταξύ του 1918-1921 από δύο μηχανικούς, έναν Ελβετό και ένα Γάλλο, για λογαριασμό του Υπουργείου Δημοσίων Έργων.

Το 1938 η αμερικανική εταιρεία Coorper εκπόνησε προκαταρκτική μελέτη παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για παραγωγή αλουμινίου.

Το 1941 και 1946 η υπόθεση του φράγματος ήλθε και πάλι στην επιφάνεια, μέσω του Υπουργείου Δημοσίων Έργων, ενώ ουσιαστική κινητικότητα επήλθε μετά το 1950.

Το 1958 η Δ.Ε.Η. έκανε προκαταρκτική μελέτη και την υπέβαλλε στο Διεθνές Ταμείο Δανειοδότησης και Ανάπτυξης, η οποία ολοκληρώθηκε το 1959 και υποβλήθηκε στο ίδιο ταμείο για δανειοδότηση του έργου, από το οποίο και απέσπασε τελικά δάνειο 31 εκατομμυρίων δολαρίων.

Η μελέτη κατασκευής, η επίβλεψη και η εποπτεία των κατασκευαστικών δραστηριοτήτων και η μέριμνα αγοράς του κύριου εξοπλισμού ανατέθηκαν με σύμβαση το 1960 σε μια αμερικανική εταιρεία με έδρα το Denver του Colorado.

Με βάση αυτή τη σύμβαση η Δ.Ε.Η. έστειλε στην Αμερική ομάδα μηχανικών, οι οποίοι εκπαιδεύτηκαν και αποτέλεσαν στη συνέχεια το βασικό πυρήνα έμπειρου και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού κατασκευής τέτοιων έργων.

Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

ΚΑΙ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Το κυρίως έργο εκτελέστηκε από τον Ιανουάριο του 1962 μέχρι τα τέλη του 1965, ενώ η έναρξη και λειτουργία του εργοστασίου άρχισε τον Ιούνιο του 1966.

Το συνολικό κόστος έφθασε τα 85 εκατομμύρια δολάρια.

Οι εργασίες εκτελέστηκαν σε 24ώρη βάση με πολυάριθμο ανθρώπινο δυναμικό, το οποίο στην πλειοψηφία του προερχόταν από την ευρύτερη περιοχή και καθώς, δεν διέθετε εμπειρία, η οποιαδήποτε ουσιαστική εκπαίδευση και εμπειρία απέκτησε, υπήρξε πολύ χρήσιμη για τα επόμενα έργα.

Στην αιχμή των εργασιών, εργάστηκαν συνολικά 3500 άτομα και λόγω της πολυπλοκότητας των εργασιών και της απειρίας που προανέφερα, σημειώθηκαν 30 θανατηφόρα ατυχήματα και εκατοντάδες ελαφρότερα.

Το φράγμα είναι χωμάτινο και αποτελείται από αργιλικό αδιαπέραστο πυρήνα, ο οποίος στηρίζεται εκατέρωθεν, σε ζώνες προστασίας από κροκάλα και σε συμπαγή βραχώδη όγκο ένθεν και ένθεν της κοίτης.

Ο συνολικός όγκος των υλικών ανέρχεται σε 8.130.000 κυβικά μέτρα.

Το ύψος του φράγματος από τη θεμελίωση μέχρι τη στέψη είναι 160 μέτρα και για εκείνη την εποχή ήταν το υψηλότερο της Δυτικής Ευρώπης.

Η τεχνητή λίμνη (ταμιευτήρας νερού) καλύπτει έκταση 81 τετραγωνικά χιλιόμετρα, έχοντας μέγιστη ικανότητα αποθήκευσης 4,75 δισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων νερού και μέγιστη στάθμη 295 μέτρα.

Εξαιτίας του ταμιευτήρα, σημειώθηκαν για μερικά χρόνια ισχυρές σεισμικές δονήσεις στην περιοχή, φαινόμενο που ξεπέρασε τα συνήθη όρια δημιουργώντας ειδική αναφορά στη διεθνή βιβλιογραφία.

Το φράγμα διαθέτει 4 υδροστροβίλους με ονομαστική ισχύ 109 MW έκαστος. Η μέγιστη ισχύς των 4 μονάδων είναι 437 MW. Οι μονάδες 1 έως 3 τέθηκαν σε λειτουργία στο τέλος Ιανουαρίου του 1966, ενώ η 4η μονάδα τέθηκε σε λειτουργία τον Ιούνιο του 1967.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Α. ΛΙΜΝΗ ΚΡΕΜΑΣΤΩΝ

Η Λίμνη Κρεμαστών βρίσκεται στην Δυτική Στερεά Ελλάδα στα όρια των Νομών Ευρυτανίας και Αιτωλοακαρνανίας.

Η συνολική έκταση της λίμνης (88.000 στρέμματα) εκτείνεται μεταξύ των παρακάτω Δήμων.

Από την Ευρυτανική πλευρά οι Δήμοι που αποτελούν την παραλίμνια περιοχή είναι:

1. Δήμος Ασπροποτάμου
2. Δήμος Απεραντίων
3. Δήμος Βίνιανης
4. Δήμος Φραγκίστας
5. Δήμος Καρπενησίου
6. Δήμος Προυσού

Από την Αιτωλοακαρνανική πλευρά οι αντίστοιχοι παραλίμνιοι δήμοι είναι:

1. Δήμος Παρακαμπυλίων
2. Δήμος Ινάχου

Τα όρια της λίμνης προσδιορίζονται στη μεν βόρεια πλευρά από τη Γέφυρα Τέμπλας, στη δε νότια πλευρά από το Φράγμα Κρεμαστών. Η μέγιστη διάμετρος της λίμνης είναι τέσσερα (4) χιλιόμετρα, με δυτικό όριο τις παρυφές του όρους Κανάλα (δυτικά στο Χαλκόμερα) και με ανατολικό όριο στη θέση «Ζέστιανα». Η ελάχιστη διάμετρος της είναι 100-150 μέτρα στη θέση Γαϊδούρα, με δυτικό όριο την περιοχή Κόζιακα και με ανατολικό όριο την περιοχή Κάτω Πρατοβούνι.

Στη λίμνη Κρεμαστών εκβάλλουν οι ποταμοί: Αχελώος, Αγραφιώτης, Ταυρωπός (Μέγδοβας) καθώς και οι δευτερεύοντες ποταμοί: Καρπενησιώτης, Κρικελοπόταμος και Γρανισιώτης, δημιουργώντας έτσι ένα ενιαίο υδάτινο δίκτυο, το οποίο διατρέχει σχεδόν όλο το Νομό Ευρυτανίας¹.

Τις δύο πλευρές της λίμνης ενώνουν σε διάφορα σημεία οι γέφυρες Τέμπλας, Τατάρνας και Επισκοπής, που αποτελούν μνημεία από μόνες τους, με τη δική τους ιστορία και την ξεχωριστή αρχιτεκτονική τους.

Όπως διακρίνεται καθαρά στους επισυναπτόμενους χάρτες, σχεδόν ολόκληρη η Δυτική Ευρυτανία άπτεται της Λίμνης. Είναι ως ένα βαθμό ορατό και κατανοητό, μόνο με μια απλή χωρική προσέγγιση, ότι η ανάπτυξη της εν λόγω περιοχής σχετίζεται άμεσα με την εκμετάλλευση της λίμνης, καθώς μόνο πλέον μορφές αγροτουρισμού και εναλλακτικού τουρισμού θα μπορούσαν να αποτελέσουν ένα συγκριτικό πλεονέκτημα για την περιοχή, σε συνδυασμό με τη φυσική ομορφιά και την ιδιαίτερη γεωμορφολογία.

ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ

Ο ΞΕΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ

Για την κατασκευή και την λειτουργία αυτού του υδροηλεκτρικού έργου, το οποίο θεωρείτο, για την εποχή του και θεωρείται ακόμη και σήμερα το μεγαλύτερο στην Ελλάδα και ένα από τα μεγαλύτερα στην Ευρώπη, προέκυψε και πολύ μεγάλο κόστος.

Το κόστος δεν περιορίζεται στην αποτίμηση χρήματος μόνο, αλλά και την ευρύτερη σημασία της γιατί:

- Η τεχνητή λίμνη με συνολική έκταση 88.000 στρέμματα, απλώνεται σαν χταπόδι ανάμεσα από βουνά, λαγκάδια, χαράδρες, φαράγγια, προσχυσίγενείς και αρκετά παραγωγικές καλλιεργήσιμες εκτάσεις, κατέκλεισε ο,τιδήποτε βρήκε στο πέρασμά της κρατώντας το για πάντα μέσα στον υγρό τάφο.

- Από τους δύο νομούς Ευρυτανίας και Αιτωλοακαρνανίας κατακλείσθηκαν στα νερά της λίμνης συνολικά 20 χωριά εκ των οποίων ορισμένα κατά 100% στο σύνολο των κτημάτων και των εντός αυτών υφιστάμενων οικισμών και κτισμάτων.

- Πνίγηκαν δημόσιες δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις, απαραίτητες και προσοδοφόρες για τους κατοίκους της περιοχής, των οποίων η παραγωγική τους δραστηριότητα ήταν γεωργοκτηνοτροφική και συνεπώς οι μεν, χορτολιβαδικές εκτάσεις ήταν αναγκαίες για τη βοσκή των ζώων, οι δε, δασικές εκτάσεις λίαν απαραίτητες για την κάλυψη άμεσων προσωπικών απολήψεων ξυλείας για πολλαπλή χρήση.

- Πνίγηκαν μνημεία της φύσης, τα οποία προσέθεταν ένα

μεγαλείο στον τοπικό πολιτισμό, έχοντας απaráμιλλο φυσικό κάλλος και ευρισκόμενα σε απόλυτη αρμονική συνύπαρξη με τα ιστορικά, θρησκευτικά και πολιτισμικά μνημεία που υπήρχαν στην ευρύτερη περιοχή.

Από αυτά που προανέφερα πολλά αποτιμήθηκαν σε χρήμα, έστω και πενιχρό, που κατεβλήθη ως αποτιμηθείσα αξία. Από τους δύο νομούς και τους οκτώ (8) συνολικά δήμους κατακλίσθηκαν διάφορα δημοτικά διαμερίσματα (πρώην κοινότητες) ή οικισμοί μερικώς ή ολικώς όπως φαίνεται στους επισυναπτόμενους πίνακες.

Είναι ωστόσο, πάρα πολλά, τα οποία αποτιμώνται σε συναί-

σθημα και ψυχοπνευματική απόλαυση του ανθρώπου μέσα από την φύση, τα οποία δεν εξαγοράζονται με το χρήμα. Εκτός αυτού, πόσο να πληρώσεις, τους ανθρώπους εκείνους που αναγκάστηκαν να γκρεμίσουν οι ίδιοι τα σπίτια τους, να ξεθάψουν και να μεταφέρουν τα οστά των προγόνων τους; Η εξισορρόπηση αυτού του κόστους, του πραγματικού ανθρώπινου κόστους, πρέπει να επέλθει με άλλους τρόπους, μερικούς από τους οποίους θα αναφέρω πιο κάτω.

Μια απλή ανάγνωση στους πίνακες που ακολουθούν, θα σας δώσει πλήρη και ολοκληρωμένη εικόνα, των όσων στην παρούσα εισήγησή μου διατυπώνω.

ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

A/A	ΔΗΜΟΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ Ή ΕΚΤΑΣΗ ΖΗΜΙΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΣΙΜΑ ΚΤΗΜΑΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ Ή ΕΚΤΑΣΗ ΖΗΜΙΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ	ΆΛΛΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ
1	ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟ	ΜΕΡΙΚΗ		
2		ΝΕΟΥ ΑΡΓΥΡΙΟΥ [ΟΙΚΙΣΜΟΙ Ν. ΑΡΓΥΡΙ & ΔΑΦΝΟΥΛΛΑ]	ΜΕΡΙΚΗ		
3	ΑΠΕΡΑΝΤΙΩΝ	ΤΟΠΟΛΙΑΝΩΝ	ΜΕΡΙΚΗ		
4		ΒΕΛΛΩΡΑΣ	ΜΕΡΙΚΗ		
5		ΣΙΒΙΣΤΑΣ	100%	80%	ΤΟ 50% ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ,
			[ΕΚΤΑΣΗ ΚΤΗΜΑΤΩΝ 4-5 ΧΙΛ. ΣΤΡ'ΕΜΜΑΤΑ]		ΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟ 100% ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΥ
6	ΧΡΥΣΟΒΩΝ		100%	30%	
			[ΕΚΤΑΣΗ 2-3 ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΧΙΛ.]		
7	ΒΙΝΙΑΝΗΣ	ΚΕΡΑΣΟΧΩΡΙΟΥ	ΕΛΑΧΙΣΤΑ		
8	ΦΡΑΓΚΙΣΤΑΣ	ΤΡΙΠΟΤΑΜΟΥ	100%	80%	
9		ΔΥΤΙΚΗΣ ΦΡΑΓΚΙΣΤΑΣ	60%	30%	
10		ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ	100%	30%	
11		ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ	100%	20%	
12		ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	80%		
13	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ	ΠΑΠΑΡΟΥΣΙΟΥ / ΣΕΛΛΩΝ/ ΑΓΙΑΣ ΒΛΑΧΕΡΝΑΣ	ΕΛΑΧΙΣΤΑ		
14	ΠΡΟΥΣΟΥ	ΣΑΡΚΙΝΗΣ	ΕΛΑΧΙΣΤΑ		

ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

A/A	ΔΗΜΟΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ Ή ΕΚΤΑΣΗ ΖΗΜΙΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΣΙΜΑ ΚΤΗΜΑΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ Ή ΕΚΤΑΣΗ ΖΗΜΙΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ	ΆΛΛΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ
1	ΠΑΡΑΚΑΜΠΥΛΙΩΝ	ΑΓΑΛΙΑΝΟΥ	ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ	50%	
2		ΨΗΛΟΒΡΑΧΟΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΕΛΑΧΙΣΤΑ	
3		ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	100%	100%	ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ, ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ
4		ΧΟΥΝΗΣ	ΕΛΑΧΙΣΤΑ		
5		ΣΙΔΗΡΩΝ	100%	100%	ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ, ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ

6	ΙΝΑΧΟΥ	ΑΛΕΥΡΑΔΑΣ	90%	30%
7		ΤΡΙΚΛΙΝΟΥ	100%	30%
8		ΧΑΛΚΙΟΠΟΥΛΟΥ	ΕΛΑΧΙΣΤΑ	
			[ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΑΛΚΟΡΕΜΑ]	80%
9		ΠΕΡΔΙΚΑΚΙΟΥ	20%	ΕΛΑΧΙΣΤΑ
10		ΒΡΟΥΒΙΑΝΩΝ	30%	
		A) ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΒΡΟΥΒΙΑΝΩΝ		
11		B) ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΑΥΛΑΚΙΟΥ	ΕΛΑΧΙΣΤΑ	
			ΚΥΡΙΩΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ	
			ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΤΟΞΟΤΟ	
			ΓΕΦΥΡΙ ΑΥΛΑΚΙΟΥ	

B. ΛΙΜΝΗ ΚΑΣΤΡΑΚΙΟΥ

Εξίσου σημαντική από κάθε άποψη είναι και η λίμνη Καστρακίου, η οποία έχει συνολική έκταση περίπου το 1/3 της λίμνης Κρεμαστών και βρίσκεται ολόκληρη στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας.

Η λίμνη Καστρακίου εκτείνεται στο νότιο τμήμα του Δήμου Ινάχου, το δυτικό τμήμα του Δήμου Παρακαμπυλίων, το βόρειο τμήμα του Δήμου Νεαπόλεως και ένα ελάχιστο του ανατολικού τμήματος στο Δήμο Στράτου.

Από την δημιουργία της λίμνης κατακλίσθηκαν διάφορα δημοτικά διαμερίσματα (πρώην κοινότητες) ή οικισμοί μερικώς ή ολικώς ως εξής:

A/A	ΔΗΜΟΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ Ή ΕΚΤΑΣΗ ΖΗΜΙΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΣΙΜΑ ΚΤΗΜΑΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ Ή ΕΚΤΑΣΗ ΖΗΜΙΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ	ΆΛΛΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ
1	ΠΑΡΑΚΑΜΠΥΛΙΩΝ	ΣΑΡΓΙΑΔΑΣ	50%		
2		ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ	ΕΛΑΧΙΣΤΑ		
3		ΣΤΡΑΤΟΥ	ΕΛΑΧΙΣΤΑ		
4	ΙΝΑΧΟΥ	ΜΑΛΑΤΑΪΚΟ	100%	90%	
5		ΜΠΑΜΠΑΛΙΟ 2	100%	100%	
6		ΑΜΟΡΓΙΑΝΩΝ	30%		
7		ΠΟΔΑΓΟΡΑΣ	100%	50%	

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΕΧΝΗΤΩΝ ΛΙΜΝΩΝ

Έχουμε ήδη περιγράψει την εικόνα του χθες και του σήμερα, αλλά το μεγάλο ζητούμενο για όλους μας και ειδικά για τους Αιτωλοακαρνανίτες είναι το **ΑΥΡΙΟ**.

Πρέπει να προσδιορίσουμε **ΠΟΥ, ΠΩΣ, ΠΟΤΕ** και με **ΠΟΙΑ** μέσα στοχεύουμε να αφυπνίσουμε τον κοιμώμενο γίγαντα της πλουτοπαραγωγικής μας πηγής, που στην συγκεκριμένη περίπτωση είναι οι Τεχνητές Λίμνες ΚΡΕΜΑΣΤΩΝ και ΚΑΣΤΡΑΚΙΟΥ.

Θα αναφερθώ στο χρόνιο προβληματισμό μου σχετικά με τους «θαμμένους τόπους». Και όταν λέω «θαμμένους τόπους», εννοώ τόπους νεκρούς. Τόπους, όπου ενώ κάποτε έσφυζαν από ζωή και ενώ διαθέτουν όλες τις τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις να αναδειχθούν σε νέα κέντρα ανάπτυξης, παραμένουν – για διάφορους λόγους που θέλω να πιστεύω ότι άπτονται παθογενών φαινομένων της γραφειοκρατίας και όχι απουσίας πολιτικής βούλησης], - σιωπηροί και ανεκμετάλλευτοι, παραμένουν «θαμμένοι» κάπου μέσα στη γεωγραφία της χώρας μας, έχοντας ως μόνους συνομιλητές, όσους ακόμη, για καθαρά συναισθηματικούς λόγους, τους επισκέπτονται.

Έχω και προσωπική εμπειρία καθώς κατάγομαι από το χωριό Σιβίστα Ευρυτανίας, το οποίο κατεκλύσθη από τα νερά της λίμνης στο 100% των κτημάτων και στο 80% των κτισμάτων της. Έξω από τον υγρό τάφο έμεινε μόνο ο οικισμός Πρατοβούνι, που σήμερα στέκει σαν μια αετοφωλιά σκαρφαλωμένος στα βράχια και πλαισιωμένος με την άγρια ομορφιά της φύσης, έχει στο οπτικό του πεδίο την απέραντη λίμνη.

Τόσο στο χωριό μου όσο και σε άλλα χωριά υποχρεωθήκαμε το καλοκαίρι του 1965 να σκάσουμε τα νεκροταφεία μας και να μεταφέρουμε τα οστά των προγόνων μας σε πιο ψηλό σημείο, κτίζοντας ακόμη και κοινοτάφειο, όπου χρειάστηκε.

Τόσο για τους ανθρώπους που στο βωμό της ανάπτυξης

θυσίασαν τους κόπους μιας ζωής, όσο και για αυτούς που κατοικούν σήμερα σε τόπους ξεχασμένους, απαιτείται έμπρακτα μέσα από αποφασιστικές ενέργειες και δράσεις, να δείξουμε την πρόθεσή μας για ουσιαστική ανάπτυξη με άξονα την τοπική κοινωνία και μοχλό ανάπτυξης τις τεχνητές λίμνες.

A. ΣΤΟΧΟΣ: Η ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Βασικός στόχος και σωστά οργανωμένη επιδίωξη πρέπει να είναι η ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της ευρύτερης περιοχής, η οποία παρεμβάλλεται μεταξύ και πέριξ των τεχνητών λιμνών, Στράτου, Καστρακίου και Κρεμαστών με άμεση [χρονικά] οδική σύνδεση με την λίμνη Πλαστήρα μέσω του κεντρικού οδικού άξονα Αγράφων, του οποίου άρχισε ήδη η κατασκευή του πρώτου τμήματος.

Για την ορθολογική διαχείριση, μελέτη και ανάδειξη της περιοχής, κρίνεται απολύτως αναγκαία η δημιουργία ενιαίου «ΦΟΡΕΑ», ο οποίος στην πλειοψηφία του θα αποτελείται από εκπροσώπους της τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού των Νομών Ευρυτανίας και Αιτωλοακαρνανίας με την συμμετοχή τεχνοκρατών.

B. ΣΤΟΧΟΣ: ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Στο πλαίσιο της θεσμικής – νομικής κατοχύρωσης της πρόθεσης για ανάπτυξη το πρώτο βήμα που απαιτείται, είναι η δια νόμου αποδέσμευση των υδάτων από τη Δ.Ε.Η. για άλλες χρήσεις, πέραν της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Οι οποιεσδήποτε άλλες χρήσεις να είναι αποκλειστικό δικαίωμα του παραπάνω Φορέα.

- Να υπάρχει ειδική μεταχείριση από την πολεοδομία ως προς τη διαδικασία έκδοσης οικοδομικών αδειών με την αναγνώριση

και καθιέρωση ειδικών εκπνώσεων, προκειμένου να αναπτυχθεί η περιοχή, μέσω επενδυτικών δραστηριοτήτων.

- Να υπάρχει η δυνατότητα προκειμένου για μετοικεσία ιδιωτών (κατοίκων της περιοχής) παραχώρησης χορτολιβαδικών εκτάσεων, καθώς και δασικών με χαμηλή και αραιή βλάστηση για αναπτυξιακούς – επενδυτικούς σκοπούς, αλλά και οικιστικούς προκειμένου να επιστρέψουν στον τόπο τους (ως κύρια και όχι εξοχική κατοικία), με συμβολικό τίμημα.

- Να αξιοποιηθούν ειδικά κίνητρα του Αναπτυξιακού Νόμου. Να ισχύσει στην προαναφερθείσα περιοχή ότι ισχύει σήμερα με τον υπ' Αριθμ. 3299/2004 Αναπτυξιακό νόμο στην Δ' ζώνη κινήτρων.

- Να ισχύσει ειδική ρύθμιση στην κατανάλωση ρεύματος. Σε περίπτωση άντλησης νερού από τις τεχνητές λίμνες για ύδρευση και άρδευση από κατοίκους Αχελωπολήκτων περιοχών, η τιμή του ρεύματος προς τη Δ.Ε.Η. να είναι συμβολική (κόστος) και όχι εις το ακέραιο.

Γ. ΣΤΟΧΟΣ: ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

Για την ανάδειξη της περιοχής απαραίτητη είναι αφενός, η βελτίωση του υφιστάμενου οδικού δικτύου και αφετέρου, η δημιουργία έργων υποδομής, κυρίως οδοποιίας εκεί, όπου δεν υφίστανται. Συγκεκριμένα τα όσα περιγράφονται ακολούθως αποτελούν μια ελάχιστη, αλλά ολοκληρωμένη δράση στην κατεύθυνση αυτή.

- **Παραλίμνιος δρόμος.** Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η κατασκευή και η βελτίωση (όπου υφίσταται) περιμετρικού παραλίμνιου δρόμου τόσο στη λίμνη Κρεμαστών όσο και στη λίμνη Καστρακίου, κυρίως από την ανατολική της πλευρά με κάθετες προσβάσεις προς τη λίμνη.

- Ειδικά για τη λίμνη Κρεμαστών πρέπει να κατασκευασθεί το κομμάτι από τη Γέφυρα Επισκοπής μέχρι τη Γέφυρα Τέμπλας (όπου δεν υφίσταται) και πέραν αυτής, μέχρι τη Συκιά Άρτας, όπου προβλέπονται ταμειωτήρες νερού σε περίπτωση εκτροπής του Αχελώου για τον Θεσσαλικό Κάμπο.

Πέραν τούτου αναγκαία κρίνεται και η κατασκευή - βελτίωση και ασφαλτόστρωση του δρόμου από Αμπέλια Αγίου Βλασίου – Φράγμα Κρεμαστών- Αλευράδα – Τρίκλινο- Κελιά- Χαλκόρεμα (με πρόσβαση προς τον Άγιο Ανδρέα Ερειμίτη Χαλκιοπούλων, με ειδικό μονοπάτι και όχι με δρόμο) – Μηλιά – Ρισιώρια, ώστε να ενωθεί με τον υφιστάμενο επαρχιακό δρόμο προς Περδικάκι – Βρουβιάνα – Γέφυρα Τέμπλας.

- **Κατασκευή μικρών προβλητών.** Στις κάθετες προσβάσεις προς τη λίμνη πρέπει να κατασκευασθούν μικρές προβλήτες για την προσέγγιση μικρών σκαφών αναψυχής.

- **Αισθητικοί χώροι.** Σε περιοπτα και χαρακτηριστικά σημεία της φύσης να δημιουργηθούν αισθητικοί χώροι αναψυχής για περιηγητές.

- Πέραν τούτων με πρωτοβουλία και μέριμνα των ΔΕΣΕ των Περιφερειών Δυτικής και Στερεάς Ελλάδας, να γίνει εξωραϊσμός του χώρου περίξ των δύο μεγάλων γεφυρών: Επισκοπής και Τατάρνας, όπου ο χώρος σήμερα θυμίζει σεληνιακό τοπίο.

Δ. ΣΤΟΧΟΣ: ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

1. ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Από το Υπουργείο Πολιτισμού προτείνεται η ανάληψη άμεσης δράσης για την αποκατάσταση και συντήρηση των ιστορικών και πολιτιστικών μνημείων περιμετρικά από τη λίμνη Κρεμαστών και Καστρακίου. Τα κυριότερα μνημεία πέρα από τις προαναφερθείσες γέφυρες, είναι:

- Κάστρο Τσούκας
- Κάστρο Σιβίστας (εντός της λίμνης)
- Κάστρο Βελαώρας
- Καστράκι Τοπολιάνων
- Κάστρο Εμπεσού (Ιδομενέους)
- Κάστρο Αμοργιανών (Στη Μακρυάδα)
- Κάστρο Γιαννοπούλων κ.α.

Οι δράσεις του Υπουργείου Πολιτισμού θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν και σε εθελοντική βάση με την συνεργασία

των Σχολών Αρχαιολογίας και των Τμημάτων Συντήρησης των Πανεπιστημίων, εν είδει εκπαιδευτικής εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, η συμβολή των τοπικών δήμων στην παροχή φιλοξενίας ή οποιας άλλης συνδρομής, κρίθει απαραίτητη ή επιθυμητή, θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη.

2. ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ανάπτυξη τουρισμού ήπιας μορφής με στόχο την καθιέρωση εναλλακτικών μορφών τουρισμού, για παράδειγμα αγώνες καγιάκ, ράφτιγκ κλπ. Επίσης, προτείνεται η συνδυαστική αξιοποίηση και προβολή του μονοπατιού Ε4 για την ανάπτυξη του περιηγητικού τουρισμού. Στο ίδιο πλαίσιο της συντονισμένης και τοπικά εστιασμένης δράσης, θα πρέπει να αξιοποιηθούν τόσο η Ιερά Μονή Τατάρνας, όσο και κυρίως η Ιερά Μονή Προυσού, για την επιπλέον ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειώσω, ότι έχει ήδη ξεκινήσει μια προεργασία και επιτόπια επίσκεψη – έρευνα από ειδικούς συνεργάτες εξειδικευμένων εταιρειών και χειριστές υδροπλάνων, για την διερεύνηση της δυνατότητας προσέγγισης της λίμνης με υδροπλάνα. Όπως με έχουν διαβεβαιώσει κάτι τέτοιο είναι εφικτό, και εφόσον υπάρξει μια σχετική υποδομή στον παραλίμνιο χώρο, η πραγματοποίηση διαδρομών με υδροπλάνα, θεωρείται δεδομένη.

Ιδιαίτερη αναφορά σχετικά με τις δυνατότητες δράσεις του Υπουργείου Τουρισμού πρέπει να γίνει στην ανάπτυξη του **Ιαματικού Τουρισμού**. Σε αρκετές θέσεις, κατά μήκος του Αχελώου ποταμού υπάρχουν αρκετές ιαματικές πηγές. Συγκεκριμένα:

1. Στο Δ.Δ. Νέου Αργυρίου του Δ. Ασπροποτάμου, οι ιαματικές πηγές παραμένουν χωρίς καμία εκμετάλλευση και κατά συνέπεια καμία υποδομή δεν υφίσταται.

2. Στο Δ.Δ. Αλευράδας του Δ. Ινάχου, υπάρχουν τα Λουτρά Κρεμαστών με υποτυπώδεις βέβαια εγκαταστάσεις και ελάχιστη εκμετάλλευση.

3. Στο Δ.Δ. Χαλκιοπούλων του Δ. Ινάχου υπάρχουν τα Λουτρά Χαλκιοπούλων, χωρίς καμία βασική υποδομή και εκμετάλλευση.

4. Στο Δ.Δ. Αμοργιανών (Θέση Πραντικό) του Δ. Ινάχου υπάρχουν ιαματικές πηγές στην παρυφή από την όχθη της λίμνης Καστρακίου, χωρίς επίσης καμία απολύτως υποδομή και εκμετάλλευση.

Όλες οι ανωτέρω ιαματικές πηγές με σωστή μελέτη, προγραμματισμό και φυσικά υλοποίηση των κατάλληλων υποδομών, δύνανται να αναδειχθούν σε μια ακόμη πλουτοπαραγωγική πηγή των δύο περιφερειών, προσελκύοντας περιηγητές και λάτρεις του ιαματικού τουρισμού, οι οποίοι γνωρίζουν τις θεραπευτικές του ιδιότητες.

Είμαι απόλυτα πεπεισμένος, ότι στην Ευρυτανία είναι δυνατή η επέκταση της τουριστικής περιόδου καθ' όλο το χρόνο. Είναι ένας Νομός που κάθε εποχή παρουσιάζει ιδιαίτερες όψεις, αναδεικνύοντας και διαφορετικές ευρυτανικές πλευρές και επιτρέποντας ποικίλλες προσεγγίσεις.

3. ΑΠΟ ΤΗ Γ.Γ. ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Προτείνεται η καθιέρωση ετήσιας δράσης στο χώρο των λιμνών, είτε με τη μορφή αθλητικού αγώνα ή αθλοπαιδιών, είτε με τη μορφή εκδηλώσεων προσέλκυσης στον αθλητισμό. Οι εκδηλώσεις αυτές θα μπορούσαν να δομηθούν, αλλά και να υλοποιηθούν ακόμη και πριν τη δημιουργία φορέα διαχείρισης ή των υποδομών που προαναφέρθηκαν.

4. ΑΠΟ ΤΗ Γ.Γ. ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ

Πιστεύω απόλυτα ότι θα προσέφερε ύψιστη υπηρεσία στους νέους ανθρώπους η γνωριμία με τη λίμνη, μέσα από την οργάνωση ενός διήμερου πολυεκδηλώσεων στο χώρο. Τέτοιες συντονισμένες εκδηλώσεις έχουν εξάλλου, γίνει θεσμός σε άλλες περιοχές της χώρας με απόλυτη επιτυχία.

Όσα αναφέρονται στον τομέα των δράσεων παραπάνω, είναι μόνο ενδεικτικά των όσων θα μπορούσαν να γίνουν. Στο βαθμό που υπάρχει η θέληση για δράση και η απόφαση για ανάπτυξη,

τα μέσα και οι συγκεκριμένες μορφές δράσεις, θα βρεθούν. Εξάλλου, η συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, με εθελοντικές οργανώσεις πολιτών, αλλά και με τον ιδιωτικό τομέα έχει πολλά να προσφέρει στην κατεύθυνση αυτή. Στην παρούσα εισήγηση, συνειδητά επιλέχθηκε η ενδεικτική μόνο αναφορά δράσεων εν είδει παραδείγματος, περισσότερο, για να κατευθύνει τη σκέψη μας στο τι μπορεί να γίνει, αν υπογραμμίζω, υπάρχει θέληση, παρά για να εξαντλήσει το τι πρέπει να γίνει.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Εν κατακλείδι σημειώνω ότι, σύμφωνα και με την εκπνευσμένη άποψη και θέληση της Κυβέρνησης, του Πρωθυπουργού προσωπικά και της Ν.Δ., η ώρα για την ανάπτυξη της Περιφέρειας έχει έλθει.

Προσωπικά με τις όποιες γνώσεις και εμπειρίες διέθετα, έκανα την εισήγησή μου, με εδραία την πεποίθηση, ότι δεν θα παραμείνει απλώς στα αρχεία της Βουλής, αλλά θα μετουσιωθεί σε πράξη.

Για να γίνει αυτό, για να περπατήσει δηλαδή, η συγκεκριμένη Περιφέρεια το δρόμο της ανάπτυξης, χρειάζονται σε πρώτο στάδιο δύο απαραίτητα βήματα:

1. Να γίνει άμεσα από ειδικούς τεχνοκράτες μια μελέτη, η οποία θα δείξει ακριβώς **ΤΡΟΠΟΥΣ, ΧΡΟΝΟΥΣ, ΜΕΣΑ** και οικονομικά αποτελέσματα **ΚΟΣΤΟΥΣ - ΟΦΕΛΟΥΣ** για την ορθολογική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής των δύο περιφερειών Στερεάς και Δυτικής Ελλάδας.

2. Σε σας προσωπικά, εναπόκειται αυτό το περίγραμμα της εισήγησης να μετατραπεί σε **ΕΙΔΙΚΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ** για την Ανάπτυξη της Περιοχής.

Μιας περιοχής η οποία χωρίς τη θέλησή της, αλλά με την σθεναρή θέληση και απόφαση του Κράτους, το οποίο έχει και τη δύναμη και, σωστά έπραξε για την κατασκευή και λειτουργία του υδροηλεκτρικού φράγματος, ως έργο κοινής ωφελείας, έδωσε κτήματα, κτίσματα, εκκλησίες, Μοναστήρια, σχολεία, εικονίσματα και νεκροταφεία. Έδωσαν οι κάτοικοι το συναίσθημα της αγάπης και λατρείας για τον τόπο που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν και σας υπογραμμίζω ότι, το οποίο συναίσθημα δεν διαπραγματεύεται, δεν συναλλάσσεται και δεν αμείβεται, παρά μόνον δικαιώνεται μέσα από την ανάπτυξη αυτής της περιοχής.

Ο Νομός Ευρυτανίας, στο σύνολό του, αλλά και πέραν του ημίσεος του Νομού Αιτωλοακαρνανίας και κυρίως τον ορεινό του όγκο, με τα άπειρα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα, μεταξύ των οποίων και τα πλούσια νερά, με τα οποία τροφοδοτούν το Αθηνοκεντρικό Κράτος, περιμένουν από την πολιτεία όχι έλεος και ψίχουλα, αλλά αυτά που δικαιούνται.

Με συντονισμένες θεσμικές κινήσεις και ορθολογική χρήση λογικών πιστώσεων μπορεί αυτή η περιοχή να αναπτυχθεί, όχι μόνο για να συγκρατήσει τον εκει πληθυσμό της, ο οποίος έχει κολλήσει στον τόπο του σαν το στρείδι στο βράχο, αλλά να επανακάμψουν και πολλοί από αυτούς που έφυγαν εκτός και εντός Ελλάδας, ακολουθώντας την αστυφιλία και, πέραν τούτων να αποτελέσει και τον φυσικό πνεύμονα για τα πέντε (5) εκατομμύρια Αθηναίων, με δεδομένο το γεγονός ότι οι αποστάσεις σχεδόν έχουν μηδενιστεί μέσω των οδικών αξόνων που οδηγούν από το Κέντρο στην Περιφέρεια.

Όπως προείπα, θεωρώ ότι δεν χρειάζεται να επιχειρηματολογήσει κανείς για την αναγκαιότητα πράξεων ανάπτυξης.

Η Ελληνική Περιφέρεια χρειάζεται και απαιτεί άμεσα πολιτικές αποφάσεις και θεσμικές ενέργειες που θα αποδεικνύουν τον προσανατολισμό στην ισόρροπη ανάπτυξη. Απέναντι σε αυτή την απαίτηση είμαστε όλοι, υπόλογοι. Σε μας εναπόκειται, οι όποιες προτάσεις να μετατραπούν, μέσα από επεξεργασία και περαιτέρω μελέτη, σε έργα.

Πιστεύω και στην δέσμευση της Κυβέρνησης για ανάπτυξη της Περιφέρειας, αλλά και στην ευαισθησία και ανησυχία όλων των συναδέλφων για το μέλλον της Περιφέρειας. Η πίστη αυτή με οπλίζει με αισιοδοξία τόσο για το μέλλον της γενέτειρας μας όσο και κυρίως για την αειφορική ανάπτυξη των Νομών Ευρυτανίας και Αιτωλοακαρνανίας.

Είναι αναγκαίο να συμβαδίσουμε με κοινές αποφάσεις, ενέρ-

γειες και δράσεις για την Ελληνική Περιφέρεια.

Δ. Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΩΣ ΦΟΡΕΑΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Στο παρελθόν είχα αμφισβητήσει την αποτελεσματικότητα της περιφερειακής πολιτικής των τελευταίων ετών, από την Ενιαία Πράξη μέχρι σήμερα. Η υλοποίησή της αφορούσε – και φοβόμυ ακόμα αφορά – στη σύσταση καταλόγων έργων και στην παρακολούθηση των οικονομικών τους μόνο μεγεθών, με υπόβαθρο κάποιες αναπτυξιακές στοχεύσεις και κατευθύνσεις, που στηρίχθηκαν σε δεδομένα και σε μοντέλα, που, αν δεν ήταν τελειώς λανθασμένα, ήταν σίγουρα ελλιπματικά.

Από την Επιτροπή μας και από πολλούς καλούς συναδέλφους, έχει κατατεθεί προβληματισμός για μια σειρά ζητημάτων και δυσλειτουργιών. Αλλά, έχει κατατεθεί και η βούληση για αναθεώρηση αποτυχημένων ή αδιέξοδων πολιτικών και σύνταξη άλλων, σε ανταπόκριση, όχι μόνο προς τους στόχους που περιλαμβάνουν τα θεσμικά πλαίσια από το ν.1622 μέχρι σήμερα, αλλά και προς τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες. Είκοσι χρόνια μετά την Ενιαία Πράξη και δεκαέξι μετά τη συγκρότηση της Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Πολιτικής, η Ελλάδα, παρά την απορρόφηση σημαντικών πόρων συνοχής, ανεδείχθη αξιολογούμενη πρωταθλήτρια στην επιβεβαίωση της αρνητικής κριτικής των εκτός των χωρών συνοχής εταιρών μας, ότι η συμμετοχή μας, δηλαδή, στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, ήταν μόνο ονομαστική και στενά προσδιορισμένη στα μέσα χρηματοδότησης. Ενώ η συνοχή, που έπρεπε να αναζητείται συνδυασμένα και ισόρροπα ως οικονομική και κοινωνική, συνδέθηκε μόνο με οικονομικούς δείκτες, που κυνηγήσαμε και συναντήσαμε έντιμα ή με δημιουργική λογιστική.

Ύψιστης προτεραιότητας στοχεύσεις, όπως ποιότητα ζωής, περιβαλλοντική αναβάθμιση, κοινωνική και πολιτική ανάπτυξη, δημοκρατική θωράκιση, στη βάση των αρχών της επικουρικότητας και της συμπληρωματικότητας όλων των επιπέδων διοίκησης, απετέλεσαν και αποτελούν βίβλους εισηγήσεων σε χρηματοδοτούμενες ημερίδες και συνελεύσεις, αλλά συναντούν ελάχιστα την καθημερινότητα των πολιτών και τις πρακτικές των ασκούντων την εξουσία σε κάθε επίπεδο. Η Περιφέρεια, θεσμός διοικητικός, αλλά και προγραμματικός, στην Ελλάδα εκλαμβάνεται ακόμα ως σταθμός μετακύλησης των ευρωπαϊκών ενισχύσεων και της λογιστικής παρακολούθησης των χρηματοδοτικών ροών προς τις Νομαρχίες και τους Δήμους. Η αποσυγκέντρωση κάποιων αρμοδιοτήτων αντί να ενισχύσει, πιστεύω, ότι απλώς καταρράκωσε το κύρος της, γιατί οι αδυναμίες και οι ελλείψεις στη δομική της συγκρότηση, δεν της επέτρεψαν και δεν της επιτρέπουν ακόμα, να ασκεί τις κτηθείσες αρμοδιότητες αποτελεσματικά, στην ουσία των πραγμάτων, αλλά και αξιόπιστα προς τους πολίτες.

Η ανάδειξη της τοπικής συνιστώσας των προς λύση προβλημάτων και η αναζήτηση της συνενωτικής συμμετοχής των τοπικών κοινωνιών στη λήψη αποφάσεων, βρίσκεται πια στην καρδιά της δημοκρατικής διακυβέρνησης. Αποτελεί δε δικαίωμα και υποχρέωση του πολίτη, κατοχυρωμένο μαζί με πολλά άλλα, στη Χάρτα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η πρόσφατη γεωπολιτική ιστορία της Ευρώπης και τα συνακόλουθα μεταναστευτικά ρεύματα, αφού μούδιασαν για λίγο τους ευρωπαϊκούς λαούς, έφεραν νέα θεσμικά πλαίσια, νέους τρόπους διαβίωσης στις πόλεις μας, νέες δημογραφικές καταστάσεις, αλλά και την ανάγκη για άμεση συγκρότηση πολιτικών, που θα διευκολύνουν τη βιώσιμη ένταξη των μεταναστών στους τόπους εγκατάστασης και θα σπάσουν, στη γέννησή τους, κάθε πιθανότητα δημιουργίας πυρήνων ρατσισμού, ξενοφοβίας, αλλά έναντι και κοινωνικού αποκλεισμού και απομόνωσης.

Σήμερα 40.000.000 μετανάστες και οι κατιόντες τους, ζουν μαζί μας στα 25 ευρωπαϊκά κράτη. Θεωρείται από τους Ευρωπαίους το 26ο κράτος της Ένωσης και είναι το τέταρτο

σε μέγεθος και το πρώτο σε κρισιμότητα προβλημάτων, που χρήζουν – και μάλιστα υπερήμερα – αντιμετώπισης. Η μετα-
νάστευση είναι ένα φαινόμενο όχι καινούργιο. Θυμόμαστε
όλοι ή έχουμε ακούσει οι νεότεροι, τα προ πενήντα ετών
μεταναστευτικά ρεύματα και βιώνουμε ακόμα τις επιπτώσεις
εκείνων των πολιτικών, που τελικά δεν ήταν και τόσο άσχη-
μες. Υπήρξε επιτυχημένη η ενσωμάτωση εκείνων των ροών
των Ελλήνων, των Τούρκων στη Γερμανία, στο Βέλγιο, στη
Σουηδία. Υπάρχουν και κίνδυνοι. Αλλά ανδείχθη ότι ο βασι-
κότερος των κινδύνων, που αφορά πυρήνες ανάφλεξης,
κυρίως μεταξύ των μεταναστών δεύτερης γενιάς, στις χώρες
που άλλοτε είχαν αποικίες, όπως η Γαλλία.

Δεν γνωρίζουμε και δεν μπορούμε να εκτιμήσουμε, πόσοι
από αυτούς τους μετανάστες θα επιστρέψουν στις χώρες
προέλευσης και πόσοι θα ενταχθούν στις χώρες εγκατάστα-
σης δίπλα μας. Γνωρίζουμε ότι θα έπρεπε και δικός μας στό-
χος στη σημερινή ατζέντα να είναι, ότι και αυτοί μπορούν να
κινηθούν και θα έπρεπε να κινηθούν σε όλα τα κοινωνικά
μορφώματα, μέχρι και τα κέντρα λήψης αποφάσεων. Υπάρχει
Έλληνας μετανάστης Βουλευτής στη Γερμανία, ο κ. Μαρκά-
κης. Υπάρχουν τρεις Τούρκοι Βουλευτές στη Γερμανία.
Υπάρχουν 1-2 Έλληνες και Τούρκοι Βουλευτές στη Σουηδία.
Υπάρχει ένας εξαιρετικός Τούρκος Βουλευτής στην Ολλαν-
δία.

Στην Ελλάδα σήμερα, υπάρχουν 1.000.000 μετανάστες.
Δυστυχώς, τα στατιστικά μας στοιχεία είναι τόσο αδύναμα,
όσο αδύναμη είναι και η μεταναστευτική μας πολιτική. Εκεί
-νο που γνωρίζουμε κυρίως από τις προσεγγίσεις των ιδίων
των μεταναστών, είναι ότι το 65% αυτών των μεταναστών,
δηλαδή 650.000, είναι Αλβανοί. Ο Συνήγορος του Πολίτη,
κληθείς από πολλές καταγγελίες, αναγκάστηκε να παρέμβει
τα τελευταία χρόνια και μας παραδίδει κάθε χρόνο μια Έκθε-
ση για τη μετανάστευση και τους μετανάστες, στον κύκλο της
εργασίας του για τα δικαιώματα του ανθρώπου. Αποτυπώνει
με αξιοπιστία τις διακυμάνσεις του έμπρακτου σεβασμού της
ελληνικής διοίκησης απέναντι στα δικαιώματα των αλλοδα-
πών και τον βαθμό, στον οποίο αυτοί απολαμβάνουν των δικαιω-
μάτων τους στο εσωτερικό της ελληνικής επικράτειας.

Σε πεδία διοικητικής δράσης, στα οποία σύμφωνα και με
προηγούμενες Εκθέσεις του, ο σεβασμός ορισμένου ή ορι-
σμένων δικαιωμάτων είναι μειωμένος για λόγους, κυρίως,
δομικούς της οργάνωσης και της λειτουργίας τους, δεν εμφα-
νίζεται ιδιαίτερη βελτίωση. Σημειώνει ο Συνήγορος του Πολί-
τη ότι πρόκειται για διοικητικούς χώρους, με δική τους εσω-
τερική λογική, όπως είναι η Αστυνομία, οι φυλακές, ο στρα-
τός, τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι φορείς δια-
χείρισης επαγγελματικών δικαιωμάτων. Επισημαίνει ότι
υπάρχουν παγιωμένες πρακτικές, που, αν δεν αποβλέπουν
σε αυτό, σίγουρα ευνοούν την παράκαμψη κάθε αρχής δια-
φάνειας και αμεροληψίας και προσφέρουν υποστήριξη στην
αυθαιρεσία και στην ατιμωρησία, εξακολουθώντας, χωρίς
αξιοσημείωτη, προς το παρόν, τάση μείωσης. Παρά ταύτα, σε
όλα τα σχετικά επίπεδα παρατηρείται μια διαφοροποίηση με
αβέβαιο, αλλά, πάντως, κάποιο προσανατολισμό.

Τελικές πρωτοβουλίες του Υπουργείου Εσωτερικών καρπο-
φορούν γενικά σε νομοθετικό επίπεδο. Η διοικητική, όμως,
πραγματικότητα δεν φαίνεται να κινείται στο ίδιο πνεύμα. Η
κρατούσα ερμηνεία πρόσφατης εγκυκλίου του Εισαγγελέα του
Αρείου Πάγου, σχετικά με την πρόσβαση δικαιωμένων σε στοι-
χεία, που τηρεί η διοίκηση, έχει δώσει το έναυσμα για την επα-
νεμφάνιση φυλάκων διαφάνειας. Το φαινόμενο και η ανάγκη
καταπολέμησης του, αναπτύσσονται ειδικότερα. Ωστόσο, κλίμα
αναβίωσης νοστορπιών παρελθόντος φαίνεται να επικρατεί σε
πολλά νευραλγικά γραφεία του αρμόδιου Υπουργείου. Εκτός
από την πλήρη στασιμότητα στα ζητήματα ιθαγένειας, όσον
αφορά σε ομογενείς και αλλογενείς, εκδηλώνεται πρόσφατα
και μία σκλήρυνση στη στάση των υπηρεσιών να παρέχουν τα
αναγκαία, για τη δικαιολόγηση των επιλογών τους στοιχεία.

Φαντάζομαι ότι πέραν των προβλημάτων, που όλοι γνωρίζου-
με, για τους ρομά και τους ομογενείς, σίγουρα πολλοί μετανά-
στες και ομογενείς έρχονται στα γραφεία σας, για να παραπο-

νεθούν με τα παθήματα τους στα Υπουργεία Εσωτερικών και
Δικαιοσύνης. Ελπίδες και συζητήσεις γέννησε η ψήφιση του
νόμου 3304/2005, «για την καταπολέμηση των διακρίσεων και
την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης». Αναμφίβολα,
όμως, το νομοθέτημα που απασχόλησε περισσότερο από κάθε
άλλο φέτος, δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, είναι ο νέος
μεταναστευτικός νόμος 3386, για τον οποίο ο Συνήγορος του
Πολίτη συνέβαλε δραστήρια κατά τη διάρκεια της πολύ δύσκο-
λης διαβούλευσης. Η πραγματική εμβέλεια των ρυθμίσεων
αυτού του νόμου είναι πολύ δύσκολο να αποτιμηθεί. Ακόμα,
ήδη, το εγχείρημα της λεγόμενης τρίτης νομομοποίησης φαίνε-
ται, ότι συνεχίζει να έχει πρόβλημα και ο νόμος αποδίδει λιγό-
τερα από τα προσδοκώμενα.

Η βαθιά αμηχανία ολόκληρης της ελληνικής διοίκησης απέ-
ναντι στο μεταναστευτικό φαινόμενο και τη προοπτική συμβίω-
σης με το διαφορετικό είναι και πάλι έκδηλη. Δεν έχει αναφορά
μόνο σε νόμους. Ωστόσο ή έστω και η άκρως επιφυλακτική συμ-
φιλιώση του ελληνικού κράτους με την ιδέα της ένταξης των
μεταναστών, της λίγο ή πολύ οριστικής εγκατάστασης αλλογε-
νούς πληθυσμού στη χώρα, αποτελεί θετική συνεισφορά αυτού
του νομοθετήματος.

Στην Ελλάδα, η αρμοδιότητα της διαχείρισης των προβλημά-
των της μετανάστευσης, πέραν των τεχνικών προβλημάτων,
ήρθε στις Περιφέρειες και στα περιφερειακά κέντρα και στα
περιφερειακά γραφεία των Περιφερειών στις έδρες των νομών.
Στην αντίστοιχη Διακομματική Επιτροπή για την Μετανάστευση,
είναι συνταρακτικό, ότι όλοι οι συνάδελφοι έχουν κάτι να ανα-
φέρουν περίπου εξοργιστικό από τη διαχείριση του μετανα-
στευτικού προβλήματος και τα καθημερινά προβλήματα των
μεταναστών από τις έδρες των νομών τους.

Επισημαίνουν ότι υπάρχει απαράδεκτη προβληματική στελέ-
χωση, παρά τις λίγες προσθήκες κάποιων ωρομισθίων από
ευρωπαϊκά προγράμματα και τα stages. Συνεχίζουν να υπά-
ρχουν στο πολίτη, που περιδιαβάζει την πόλη, ουρές, εκνευρι-
σμοί, απώλειες εργατωρών, ενδυνάμωση, τελικά, κοινωνικά
της καχυποψίας μεταξύ ελληνικού κράτους και μεταναστών.
Υπάρχουν παγκοίμως αποδεκτά μη ενημερωμένοι υπάλληλοι.
Δεν υπάρχει ηλεκτρονική καταγραφή και δεν υπάρχει on line
ενημέρωση φακέλων, που τηρούνται στο κέντρο για τους ίδιους
ανθρώπους, στο Υπουργείο Εσωτερικών ή στο Κέντρο Απελά-
σεων, στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, στο κέντρο της περιφέρειας
και στα computer στις οθόνες των γραφείων, που μεριμνούν για
τα προβλήματα τους.

Υπάρχει η συντήρηση και ίσως, η ενίσχυση των δημιουργη-
θέντων κυκλωμάτων προώθησης ή διευκόλυνσης διαδικασιών
με την αποδοχή πολιτικά προϊσταμένων ανά νομό και περιφέ-
ρεια. Δεν μπόρεσε κανείς, τουλάχιστον στο δικό μου το νομό,
να μου εξηγήσει με ποιο νόμο και με ποια κοινωνική συλλογι-
στική, οι δικηγόροι προωθούνται στις ουρές μαζί με 10-20 φακέ-
λους, όταν κανένας νόμος δεν το προβλέπει. Ίσως είναι χρήσι-
μοι ή νομιμοποιούν τη χρησιμότητα τους από την αδυναμία του
κράτους ή την μη βούληση των υπαλλήλων του κράτους, να
ενημερώσουν. Υπάρχει εξαιρετικά στρεβλή διαδικασία μεταξύ
όλων των συναρμόδιων φορέων, αστυνομία, ασφαλιστικοί
φορείς, Ι.Κ.Α., Ο.Γ.Α., Ο.Α.Ε.Δ.. Δεν ξέρει κανένας μετανάστης,
εάν πρέπει να έχει τα 150 ένσημα ή δεν πρέπει, εάν πέραν των
150 ενσήμων, μπορεί να έχει και επίδομα ανεργίας. Έχω απο-
φάσεις του Ο.Α.Ε.Δ. που σε τρεις μετανάστες έδωσε και σε
δύο δεν έδωσε. Είναι πάρα πολλά τα παραδείγματα που ανα-
φέρει και κατακρίνει ο Συνήγορος του Πολίτη.

Βεβαίως, υπάρχει πλήρης απουσία φορέων, ίσως και νοο-
τροπίας κοινωνικής στήριξης των μεταναστών για ενσωμάτωση,
για εμπέδωση αισθήματος ασφάλειας και για το μετανάστη και
για τον Έλληνα συμβιώντα με τον μετανάστη.

Τι ζητάει ο μετανάστης; Ζητάει να νομιμοποιηθεί τα χαρτιά
του, εφόσον τα είχε. Ζητάει να νομιμοποιηθεί, έστω και αν δεν
είχε χαρτιά, αλλά ήταν εδώ σε χρόνους που προβλέπει ο νόμος,
αλλά δεν μπόρεσε να έχει τις αποδείξεις και δεν τις είχε, διότι
φοβόταν να τις αποκτήσει και λογικά πρέπει να κατανοήσουμε,
ότι δεν ήταν εύκολο να μην φοβάται. Χρειάζεται ο εργαζόμενος
μετανάστης και κυρίως η εργαζόμενη γυναίκα μετανάστρια,

που τα ποσοστά μη δηλωμένης εργασίας είναι εξοργιστικά, να εργάζεται νόμιμα. Ζητάει - και ορθώς πιστεύω - στο μέτρο που έχουμε τα ακριβότερα παράβολα στην Ευρώπη, τα παράβολα να είναι στις οικονομικές δυνατότητες του μέσου όρου των μεταναστών, αν όχι του φτωχότερου.

Βεβαίως, όταν αρνούνται την αίτηση του, καλό είναι να δεχθούμε την απαίτηση του για επιστροφή αυτών των παραβόλων. Αν και η αστυνομία είναι ο φορέας που περισσότερο από τους άλλους, έχει ανταποκριθεί στο κυβερνητικό κάλεσμα για καλή συμπεριφορά και για εκλογικευμένη λειτουργία, παραμένει έχουσα κάποια προβλήματα, που αφορούν κυρίως τις διαδικασίες απέλασης, όπου το τριήμερο του νόμου, τους φορτώνει με δουλειά, στην οποία δεν μπορούν να ανταποκριθούν. Έτσι δεν έχουν συνήθως οι μετανάστες την απόλαυση του δικαιώματος τους σε απάντηση, για να έχουν το τριήμερο της ένστασης.

Έτσι πολλοί χάνουν την ευκαιρία που δικαιούνται, διότι το πλαίσιο είναι πάρα πολύ στενό. Εκεί, όμως, που είναι, πιστεύω, οι προβλέψεις του νόμου και εναντίον του ανθρωπιστικού δικαίου είναι σε ό,τι αφορά την επανένωση των οικογενειών. Υπάρχει ένας τρόπος διευκόλυνσης για αυτούς τους γάμους. Υπάρχουν ιστορίες έκδοσης, από ληξιαρχεία, γεννήσεων και αναγγελιών γάμων, που, όμως, στη συνέχεια αντιμετωπίζουν τη σύζυγο κεχωρισμένα. Δηλαδή, ξεκινάει πάλι η διαδικασία αίτησης, για ή όχι, παράβολο, παραμονή, μη παραμονή. Εν πάση περιπτώσει, στη διαδικασία της παγκόσμιας αντιμετώπισης της ισότητας των φύλων, μπορούμε να το παραδεχθούμε. Αλλά, όταν αυτό έρχεται στα παιδιά, όπως στον πολιτισμένο κόσμο, κάθε παιδί που γεννιέται, όπου όποιον και να γεννιέται, είναι Έλληνας ή είναι Αμερικανός. Θυμόμαστε τις στρατιές των Ελλήνων που ξαναγύρισαν στην Αμερική για να κάνουν το παιδί τους κάτοχο του αμερικανικού διαβατηρίου. Γυναίκες που πάνε, για λόγους υγείας, να γεννήσουν στην Αγγλία, έχουν τη δυνατότητα τα παιδιά τους να έχουν εναλλακτική υπηκοότητα.

Σε μας, ακόμη, δεν έχει το δικαίωμα ένα παιδί από νόμιμο γάμο μεταναστών στην Ελλάδα, έστω και νόμιμα διαβιούντων εδώ στην Ελλάδα, να γίνεται αυτόματα Έλληνας ή δεν μπορεί να επιλέξει, αν θα είναι Έλληνας. Το χειρότερο ακόμη είναι ότι, όταν γίνεται 18 ετών, αυτό το παιδί ξεκινάει τη διαδικασία του πατέρα του και της μητέρας του. Πρέπει να βρει δουλειά, να συνάψει σύμβαση αορίστου χρόνου με κάποιον εργοδότη. Δηλαδή, θα πάει μια νεαρή 18χρονη κόρη μεταναστών να εργαστεί σαν οικιακή βοηθός και θα πρέπει να συνάψει σύμβαση αορίστου χρόνου, που δεν δικαιούται και ο Έλληνας να επιτρέψει στον εαυτό του να το κάνει, γιατί, εν πάση περιπτώσει, δοκιμάζεις τους συνεργάτες σου ακόμα και σε αυτό το επίπεδο και βεβαίως πρέπει σε αυτή την ηλικία το παιδί 18 ετών που βγαίνει από το σχολείο να πληρώσει αυτό το παράβολο, που δεν μπορεί να έχει.

Είναι προς τιμήν της Ελλάδας ότι ατύπως στα θέματα παιδείας και υγείας, με εντολές από το υψηλόφρονα κέντρα - και στην προηγούμενη Κυβέρνηση και τώρα - δεν έχουμε πρόβλημα, τουλάχιστον στην πρόσβαση. Στην λειτουργία, από τη σημαία στη Μηχανιώνα μέχρι τις σημαίες στα επαρχιακά μας κέντρα, που μας έχουν στιγματίσει παγκόσμια, βιώνουμε προβλήματα που έχουν σχέση με την πλήρη απουσία πολιτικών για πραγματική ενσωμάτωση στην εργασία, για αποδοχή ότι από δω και πέρα θα ζούμε με αλλογενείς, τους οποίους όχι μόνο πρέπει να ανεχόμαστε, αλλά πρέπει να επιθυμούμε και την εμπλοκή τους στα πράγματα που επηρεάζουν τη ζωή τους και που αυτοί οι ίδιοι την επηρεάζουν. Βέβαια, ένα μεγάλο κομμάτι από αυτό είναι η πολιτική, το ερωτηματικό της ψήφου, τουλάχιστον στα τοπικά προς το παρόν ζητήματα, αλλά και οι εντάξεις στους κομματικούς μηχανισμούς, αν όντως τα κόμματα, όπως πιστεύω εγώ, είναι εργαστήρια κοινωνικής προσφοράς.

Τι πρέπει να κάνει η Περιφέρεια, που έχει την αρμοδιότητα και τι προτείνω ότι πρέπει να κάνει η Επιτροπή μας; Η Ευρώπη έχει κάνει σημαντικά βήματα, καίτοι και η ίδια ξαφνιάστηκε από την ταχύτητα του ρεύματος και την ποικιλομορφία των προβλημάτων και σε επίπεδο Επιτροπής και σε επίπεδο Ευρωπαϊκού βουλίου πρόσφατα. Και το Συμβούλιο της Ευρώπης βέβαια, που παρακολουθεί την υλοποίηση των προβλέψεων της Χάρτας

Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, παρεμβαίνει και παρακολουθεί, μάλιστα με επιτελείς Βουλευτές του και τις διαδικασίες ανά κράτος και καταγγέλλει. Εμείς δεν είμαστε από τους έχοντες τις καλύτερες των επιδόσεων, οφείλω να σας πω.

Είναι σημαντικό φέτος ότι και οι δύο εισηγήσεις των δύο κέντρων αφορούν σε ελληνική προσφορά. Δηλαδή, και ο εισηγητής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και ο εισηγητής του Συμβουλίου της Ευρώπης στην Επιτροπή Μετανάστευσης είναι Έλληνες. Είναι ο συνάδελφος κ. Λαμπρινίδης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, του οποίου την Έκθεση υιοθέτησε ομόφωνα το Ευρωπαϊκό βούλιο και η αρμόδια Επιτροπή για το ποιες θα είναι οι καινούργιες κατευθύνσεις, αλλά και πρακτικές στην υλοποίηση πολιτικών και σε τοπικό επίπεδο. Στο Συμβούλιο της Ευρώπης εισηγητής είναι ο Βουλευτής της Ν.Δ. ο κ. Νίκος Δένδιας, που ετοιμάζει μια πάρα πολύ καλή δουλειά, που, ήδη, στο πρωτόλειο έχουμε όλοι αποδεχτεί.

Η Ελλάδα τι κάνει; Υπάρχει καταρχάς πολύ καλή συνεργασία με όλους τους εκπροσώπους της διεθνούς κοινότητας, του Ο.Η.Ε., της Ε.Ε., κολοσσιαίων μη κυβερνητικών Οργανώσεων, με τον φορέα της ελληνικής Κυβέρνησης, το Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής, που, όμως, είναι μια Ανεξάρτητη Αρχή, που ψηλάφησε πολύ καλά το πρόβλημα. Η καταγραφή των προβλημάτων, τα προγράμματα που έχει αρχίσει και υλοποιεί και παρουσία στη Βουλή, στην Επιτροπή Μετανάστευσης του κ. Ζαβού με έκαναν φέτος να αισθανθώ ότι η χώρα μας πραγματικά έχει «πάρει τα πάνω της». Πιστεύω ότι είναι πάρα πολύ θετικό ότι και η Ελληνική Βουλή, ανταποκρινόμενη σε αίτημα του αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, για να είμαι ειλικρινής, αλλά με ταχύτατη αποδοχή από την κυρία Μπενάκη ενθουσιωδώς, ίδρυσε μια Διακομματική Επιτροπή Μετανάστευσης, όπου θεωρώ ότι κάναμε πολύ καλή δουλειά, όπως κάνουμε και σε αυτήν την Επιτροπή. Πήραμε παράταση για τον ερχόμενο χρόνο, αλλά έχουμε ήδη συλλέξει στοιχεία, προβληματισμούς. Ζήτησα να κάνω αυτή την αναφορά εδώ, γιατί τελικά συμφωνώ απόλυτα ότι για να προοδεύσουμε ως Κράτος, εμείς που έχουμε φτάσει και ίσως ξεπεράσει το 10% των κατοίκων μας που είναι μετανάστες και που βιώνουμε σήμερα σχολεία ή παράπονα γονιών - όπως στο Πόρτο Χέλι και σε κάποιες περιοχές του Άργους - ότι η πλειοψηφία των παιδιών είναι Αλβανοί, θα πρέπει πάρα πολύ γρήγορα να κάνουμε το αυτονόητο, που είναι να βοηθήσουμε στην ένταξη αυτών των ανθρώπων, που δεν είναι δύσκολη δουλειά, πιστεύω. Πρέπει να μάθουν τη γλώσσα μας και αυτοί και οι γονείς τους. Πρέπει να απολαύσουν του διεθνούς δικαϊματός τους να μαθαίνουν και τη δική τους γλώσσα και αυτό μπορούν να το κάνουν με διακρατική συμφωνία και στήριξη από τις χώρες προέλευσης, αλλά και από την Ελλάδα και πρέπει πάρα πολύ σοβαρά να δούμε, όχι μόνο στο Δ' Κ.Π.Σ., αλλά και στις «ουρές» του Γ', το δικαίωμά μας για πόρους για αυτήν ακριβώς τη δουλειά. Δηλαδή, όλα αυτά τα εξελιγμένα προγράμματα κοινωνικής ένταξης, είναι «τρελό» να μην τα αξιοποιούν οι Περιφέρειες, να μην υπάρχει ούτε πρόταση απορρόφησης σε τέτοιου είδους δράσεις για την παιδεία και για τον πολιτισμό.

Κυρίως, τώρα, ο διεθνής συνασπισμός για την τρομοκρατία επέτρεψε σε κάποιους ανεγκέφαλους να της δώσουν θεολογική αναφορά, για να το λένε μουσουλμανικό πρόβλημα που δεν είναι. Πιστεύω ότι η εκπαίδευση των νέων και των ενηλίκων σε αυτή τη χώρα, είναι ένα κρίσιμο, απαραίτητο και υπερήμερο θέμα.

Προτείνω μια κοινή συνεδρίαση με την Επιτροπή Μετανάστευσης, με την οποία έχουμε, ήδη, αποφασίσει να κάνουμε κάποιες συναντήσεις, όχι κατ' ανάγκη στην Αθήνα αλλά και σε περιφερειακά κέντρα, με την παρουσία των αρμοδίων διοικητικών και πολιτικών αρχών. Θεωρώ ότι η Κοινοβουλευτική διάσταση του εκδημοκρατισμού στη χώρα μας, είναι η πλέον οικεία με το πρόβλημα, αλλά και υποχρεωμένη να συνταιριάσει τον Έλληνα πολίτη και τον μετανάστη με την πολιτική βούληση. Σε τελική ανάλυση εκπρόσωποι του λαού μας και της περιφέρειάς μας είστε εσείς και εγώ και όχι οι εναλλασσόμενες Κυβερνήσεις. Εύχομαι στις φετινές αποφάσεις να συμπεριληφθεί ότι από τα πρώτα θέματα με τα οποία θα ασχοληθούμε είναι η ενί-

σχυση της Περιφέρειας, όχι μόνο για άσκηση μεταναστευτικής πολιτικής, αλλά για διεύρυνση, ίσως, αυτής της πολιτικής και για συμμετοχή στη συγκρότηση στρατηγικής επίτευξης της πολιτικής, που απαιτείται και θέλουμε να έχουμε, απέναντι στις ευρωπαϊκές και παγκόσμιες υποχρεώσεις μας.

Ε. ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ζήτημα της ανάπτυξης της νησιωτικής Ελλάδας είναι τεράστιο, όσο τεράστιες είναι και οι δυσκολίες που βιώνουν οι κάτοικοι των νησιωτικών περιοχών, εξ' αιτίας των σωρευμένων δυσεπιλύτων προβλημάτων που διαχρονικά τους ταλαιπωρούν και τα οποία οφείλονται στις ιδιαιτερότητες που χαρακτηρίζουν τις περιοχές αυτές. Αυτές τις περιοχές και τις ιδιαιτερότητές τους τα τελευταία χρόνια τις συμπεκνώνουμε στον όρο «Νησιωτικότητα».

Είναι προφανές ότι με δυσκολία μπορεί να αντιμετωπιστεί μέσα από τις λίγες σελίδες της παρούσης εισήγησης – πρότασης το μεγάλο αυτό ζήτημα της νησιωτικής ανάπτυξης, το οποίο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τη νησιωτικότητα. Στόχος και φιλοδοξία είναι το ξεκίνημα ενός ουσιαστικού διαλόγου μέσα στη Διακομματική Επιτροπή, με την κατάθεση προτάσεων και απόψεων με την αντίστοιχη επεξεργασία και αξιοποίηση τους, ώστε να περάσουμε σε μια νέα εποχή για τα νησιά μας, με προοπτική την αειφόρο ανάπτυξη.

Όταν πριν μερικά χρόνια ακούγονταν σποραδικά φωνές ότι στα νησιά τίποτα δεν είναι το ίδιο με τη στεριανή Ελλάδα, πολλοί το θεωρήσαν υπερβολικό και άλλοι δογματικό. Και όμως, αυτή είναι η πραγματικότητα, η οποία ευτυχώς άρχισε να αναγνωρίζεται και σε ευρωπαϊκό επίπεδο και να διαμορφώνεται η δική της ορολογική οντότητα με τον όρο «Νησιωτικότητα» (Insularity).

Έτσι, η νησιωτικότητα, διαμορφώνεται ως εργαλείο, για να ξεπεραστούν τα εμπόδια, νομικά και οικονομικά που καθλώνουν την ανάπτυξη των νησιωτικών περιφερειών και παράλληλα, αναζωπύρωσε την ελπίδα των νησιωτών για αειφόρο ανάπτυξη.

Πρέπει να τονιστεί ότι η νησιωτικότητα δεν αποτελεί πανάκεια, στην οποία θα στηριχτεί αποκλειστικά η ανάπτυξη των νησιών. Είναι, όμως, ένα σπουδαίο στοιχείο, απαραίτητο για την αναπτυξιακή τους πορεία, αφού με την αναγνώρισή της παρέχεται η δυνατότητα να εξισοροποιηθούν οι ανισότητες μεταξύ ηπειρωτικής και νησιωτικής χώρας.

Η παρούσα εισήγηση χωρίζεται σε τέσσερα μέρη. Στο πρώτο μέρος δίνονται οι απαραίτητοι ορισμοί. Στο δεύτερο μέρος περιγράφεται το βασικό νομικό πλαίσιο, που διέπει τη νησιωτικότητα, τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και στο εθνικό επίπεδο. Στο τρίτο μέρος παρατίθενται ορισμένα στατιστικά στοιχεία για τις νησιωτικές περιοχές της Ελλάδας, και στο τέταρτο μέρος εκτίθενται, πολύ περιληπτικά, οι προτάσεις και οι απόψεις σχετικά με την πληρέστερη αξιοποίηση της νησιωτικότητας. Επιτυχημένη περιφερειακή πολιτική είναι αυτή που δημιουργεί τις προϋποθέσεις, να παραμείνουν οι πολίτες στον τόπο τους. Η νησιωτικότητα είναι το απαραίτητο εργαλείο, για να μείνουν οι νησιώτες στα νησιά μας.

Α. ΟΡΙΣΜΟΙ

Ο ορισμός του «νησιού» αποτελεί αντικείμενο τόσο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (United Nations convention on the law of the sea), όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurostat "Portrait of the Islands). Είναι προφανές ότι ο ορισμός του νησιού κατέχει ξεχωριστή θέση, διότι ενέχει σοβαρά οικονομικά αποτελέσματα, ενώ επηρεάζει άμεσα το σχεδιασμό της εξωτερικής πολιτικής και καθορίζει, σε μεγάλο βαθμό, τις σχέσεις μεταξύ κρατών, που συνορεύουν μεταξύ τους με θαλάσσια σύνορα.

Ευρωπαϊκή Ένωση

Σύμφωνα με τον ορισμό που δίνεται από την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία, ως νησί θεωρούμε εκείνο το κομμάτι γης, το οποίο περιβάλλεται από νερό και:

- Κατοικείται από περισσότερους από πενήντα ανθρώπους
- Δεν συνδέεται με την ηπειρωτική χώρα με μόνιμη σύνδεση (γέφυρα, υποθαλάσσια σήραγγα, κλπ).
- Απέχει από την ηπειρωτική χώρα τουλάχιστον ένα χιλιόμετρο.
- Δεν είναι πρωτεύουσα χώρας μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

Και σε επίπεδο Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ως νησί ορίζουμε το φυσικά σχηματισμένο κομμάτι γης που περικλείεται από νερό, και το οποίο παραμένει πάνω από το νερό σε συνθήκες παλίρροιας. (Part VIII, Article 121, UN Convention on the law of the sea).

Παράλληλα, καθορίζονται, με βάση τον πιο πάνω ορισμό, και σειρά άλλων θεμάτων, όπως ο καθορισμός των χωρικών υδάτων, της υφαλοκρηπίδας και της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης, τα οποία, αν και σημαντικά στο επίπεδο των διεθνών σχέσεων, δεν επηρεάζουν στον αντίστοιχο βαθμό τη λειτουργικότητα του όρου νησιωτικότητα.

Η Νησιωτικότητα αναφέρεται στις ιδιαίτερες συνθήκες, που διέπουν τις νησιωτικές περιφέρειες και τους τρόπους αντιμετώπισής τους. Πρόκειται για ιδιαιτερότητες που κατά γενική παραδοχή ασκούν σημαντική επίδραση στην ποιότητα ζωής των νησιωτών και έχουν σοβαρές παρενέργειες στην οικονομική και κοινωνική ζωή των νησιών μας, χωρίς, βεβαίως, να αφήνουν ανεπηρέαστη και την λειτουργία των θεσμών στις περιοχές αυτές.

Β. ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η νησιωτικότητα έχει, ήδη, αποκτήσει θεσμικό υπόβαθρο τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και σε εθνικό επίπεδο. Αναγνωρίζεται, έτσι, και θεσμικά ο ρόλος της στην προώθηση της εδαφικής και κοινωνικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσονται και οι εθνικές νομοθεσίες και ιδιαίτερα της Ελλάδας, της Ιταλίας και της Μεγάλης Βρετανίας.

Ευρωπαϊκή Ένωση

Περίπου 13,5 εκατομμύρια ευρωπαίοι πολίτες ζουν σε νησιά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όμως, ο νησιωτικός πληθυσμός είναι σχετικά μικρός, ενώ πολλές φορές είναι ασήμαντος, συγκρινόμενος, κατ' αναλογία, με τους πληθυσμούς των κρατών μελών.

Μόνο η Ελλάδα και η Ιταλία έχουν ποσοστό νησιωτικού πληθυσμού 12% επί του συνόλου του πληθυσμού. Αντίθετα, τα ποσοστά του νησιωτικού πληθυσμού στις άλλες χώρες είναι σημαντικά χαμηλότερα. Ειδικότερα, στην Ισπανία 6%, στην Πορτογαλία 5%, στη Γαλλία 3%, ενώ κάτω από 1% στην Δανία, στη Φινλανδία, στη Σουηδία, στη Γερμανία, στην Ολλανδία και τη Μεγάλη Βρετανία.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, από πολύ νωρίς έχει αναγνωρίσει τις ιδιαιτερότητες των νησιών:

- 1983 - Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο - Εκθεση της Επιτροπής Περιφερειακής Πολιτικής και Χωροταξίας (εισηγητής D.Harris), σχετικά με τις "Περιφερειακές Παράκτιες Περιοχές και τα νησιά της Ε.Κ.", έγγραφο 1-105/83.
- 1986 - Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Επιτροπή Περιφερειακής Πολιτικής και Χωροταξίας (εισηγητής S.Barret), σχετικά με τις περιφερειακές παράκτιες περιοχές και τα νησιά της Κοινότητας", έγγραφο PE 103.652, 28/1/86
- 1987 - ΟΚΕ - Μειονεκτικές Νησιωτικές Περιοχές, Γνωμοδότηση της Ολομέλειας (συνεδρίαση στις 2/7/87)
- 1988 - Συμβούλιο Κορυφής Ρόδου: ειδική παράγραφος για τις ιδιαιτερότητες των νησιών στη τελική διακήρυξη
- 1989 - Επιτροπή Ε.Κ., ανάθεση μελέτης με τίτλο "The socio-economic consequences of completing the internal market for island regions of the E.C" στην Ernst & Young.

- 1987 - Επιτροπή ΕΚ: 3η περιοδική έκθεση για την κοινωνικο-οικονομική κατάσταση των περιφερειών, σ.46-49
- 1993 - EUROSTAT, The portrait of the islands
- 1994 - Επιτροπή Ε.Κ.: Ευρώπη 2000, "Παράκτιες Περιοχές και νησιά", σ.177-194.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ήδη έχει κατοχυρώσει θεσμικά τη νησιωτικότητα. Πρώτο ουσιαστικό βήμα έγινε με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ (Άρθρο 158) και αργότερα με τη Σύνοδο Κορυφής της Νίκαιας και με το υπ' αριθμ. Α4-0118/98 ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που αφορά τα προβλήματα των νησιωτικών περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο ψήφισμα αυτό αναφέρονται διεξοδικά όχι μόνο οι λόγοι για τους οποίους έπρεπε να γίνει σεβαστή από τα Κράτη - Μέλη η συνθήκη του Άμστερνταμ, αλλά με αυτό δίνονταν και οι κατευθύνσεις προς αυτά των ενδεδειγμένων Εθνικών Πολιτικών για τις νησιωτικές περιοχές τους.

Το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είναι ένα σημαντικό κείμενο, στο οποίο αφού ελήφθησαν υπόψη όλες οι υποδείξεις, προτάσεις, συμπεράσματα και ψηφίσματα επισήμων φορέων και οργάνων χάραξε το πλαίσιο και καθοδηγεί πώς πρέπει να κινηθούν οι εθνικές πολιτικές των κρατών μελών της Ε.Ε., αναφορικά με τα προβλήματα των νησιωτικών περιοχών τους.

Η νησιωτικότητα κατέχει ξεχωριστή θέση και στο σχέδιο για τη Συνταγματική Συνθήκη. Ειδικότερα, στο Ευρωσύνταγμα γίνεται άμεση αναφορά στα νησιά σε τέσσερα κύρια σημεία:

Άρθρο III-116 που αφορά στην ένταξη των νησιών μας στις μειονεκτούσες περιοχές, δίνει τη δυνατότητα να ενταχθούν σ' αυτό όλες ανεξαιρέτως οι νησιωτικές μας περιοχές.

Άρθρο III-220 που αφορά στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή και αποτελεί ουσιαστικά εξέλιξη του άρθρου 158 της Συνθήκης του Άμστερνταμ.

Άρθρο III-167, παρ. 3 το οποίο αφορά στις κρατικές ενισχύσεις καθορίζοντας ποιες ενισχύσεις δύνανται να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά. Το άρθρο αυτό αντικαθιστά το άρθρο 87 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Τέλος, αναφορά στα νησιά γίνεται και στο **άρθρο III-246** που αφορά στα διευρωπαϊκά δίκτυα.

Παράλληλα και άλλοι Ευρωπαϊκοί φορείς έχουν αναγνωρίσει τις ιδιαιτερότητες των νησιών. Ειδικότερα:

Συμβούλιο της Ευρώπης

- 1981 - Δημιουργία της Διάσκεψης των Ευρωπαϊκών Νησιωτικών Περιφερειών (Conférence des Régions Insulaires Européennes) στο πλαίσιο της Διάσκεψης των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης (Conférence des Pouvoirs Locaux et Régionaux de l'Europe)

- 1981 - Διακήρυξη της Tenerife
- 1984 - Διακήρυξη των Αζορών
- 1991 - Διακήρυξη των νησιών Alland

Διάσκεψη των Περιφερειακών και Παράκτιων Περιοχών της Ευρώπης (Conférence des Régions Périphériques et Maritimes) - (Διαπεριφερειακή οργάνωση με μέλη περισσότερες από 80 περιφέρειες)

- 1980 - Ίδρυση της Επιτροπής Νησιών για την προβολή των νησιωτικών ιδιαιτεροτήτων και την επίλυση των προβλημάτων
- 1993 - Διακήρυξη "Για μια ευρωπαϊκή πολιτική των νησιών", 14η Διάσκεψη στη Κέρκυρα, 8-9/4/93

Διάσκεψη των Επιμελητηρίων των Ευρωπαϊκών περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ιδρύθηκε το 1994 με πρωτοβουλία της Διάσκεψης Επιμελητηρίων Ελληνικών Νησιών.

- 1995 - Μανιφέστο "Για μια κοινοτική πολιτική βιώσιμης ανάπτυξης των νησιωτικών περιοχών της Ε.Ε.", που υιοθετήθηκε στο 2ο Συνέδριο της Διάσκεψης, Palma de Mallorca, 27-28/10/95

Εθνικό Δίκαιο

Η Νησιωτικότητα κατέχει ιδιαίτερη θέση και στο Δίκαιο της Χώρας μας. Ειδικότερα, ο Συνταγματικός Νομοθέτης, αναγνωρίζοντας τη σημασία του νησιωτικού χώρου για την εξασφάλιση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, αλλά και την αναγνώριση των ιδιαίτερων συνθηκών που διέπουν τα νησιά μας, σε συνάρτηση με το σχεδιασμό πολιτικών για την άμβλυνση των ανισοτήτων μεταξύ ηπειρωτικής και νησιωτικής Ελλάδας, φρόντισε

να την κατοχυρώσει Συνταγματικά.

Έτσι, με την ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 101 του Συντάγματος, ο Συνταγματικός Νομοθέτης αναγνωρίζει τη νησιωτικότητα και υποχρεώνει τον κοινό νομοθέτη και τη Δημόσια Διοίκηση, όταν δρουν κανονιστικά, να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες των νησιών μας.

Η διάταξη αυτή αναμένεται να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο με την επικείμενη αναθεώρηση του Συντάγματος, όπου η νησιωτικότητα θα αποτυπώνεται ρητά με συνταγματική διάταξη και όχι με ερμηνευτική δήλωση. Ήδη, στην πρόταση που κατέθεσε η Νέα Δημοκρατία υπάρχει η πρόβλεψη και, ταυτόχρονα η πολιτική βούληση για περαιτέρω ενίσχυση της νησιωτικότητας.

Παράλληλα, νομοθετικές διατάξεις στο πλαίσιο της νησιωτικότητας, ήδη, υιοθετούνται, όπως η πρόσφατη τροπολογία των Υπουργείων Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής και Εθνικής Οικονομίας σχετικά με την ενίσχυση και χρηματοδότηση υποδομών των νησιών με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους. Με την ρύθμιση αυτή, ενσωματώνονται στο εσωτερικό δίκαιο οι όροι και οι προϋποθέσεις εφαρμογής παρεμβάσεων στα μικρά νησιά και στις απομακρυσμένες νησιωτικές περιοχές δια «συνολικής επιχορήγησης» κατά την έννοια του άρθρου 9 (Θ) του Κανονισμού 1260/1999 του Συμβουλίου Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 21-6-1999 «Περί γενικών διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία». Η συνολική επιχορήγηση αποτελεί ένα εργαλείο υλοποίησης μέρους του Επιχειρησιακού Προγράμματος, παράλληλα με τις τρέχουσες δράσεις (ΠΕΠ, Τομεακά Προγράμματα, Θησέας, Ιδιωτικές Επενδύσεις).

Ειδικότερα, όσον αφορά στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο, στα πλαίσια της αναθεώρησης του Γ' ΚΠΣ (Δεκέμβριος 2005) συμφωνήθηκε και ανακοινώθηκε η άμεση υλοποίηση ολοκληρωμένης παρέμβασης στις νησιωτικές περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου και του Ιονίου με τρία βασικά χαρακτηριστικά:

- Χρηματοδότηση έργων (οδοποιία, λιμενικά, δημόσιες κτιριακές υποδομές, έργα περιβάλλοντος) που καλύπτουν διαπιστωμένες ανάγκες των μικρότερων νησιών, όπως οι ανάγκες αυτές προκύπτουν από τις προτάσεις που έχουν υποβάλλει οι Ο.Τ.Α. προς το Υπουργείο Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής.

- Τη συγχρηματοδότηση από κοινοτικούς πόρους υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (υδροδότηση άνυδρων νησιών, κλπ), με αντίστοιχη ελάφρυνση του κρατικού προϋπολογισμού.

- Την ενιαία υλοποίηση του προγράμματος με ευθύνη των ΥΠΕΘΟ και ΑΙΓΑΙΟΥ και περιορισμένο αριθμό τελικών δικαιούχων (μικρά νησιά, απομονωμένες νησιωτικές περιοχές), ώστε να εξασφαλιστεί η γρήγορη και αποτελεσματική ολοκλήρωσή του.

Στόχος, καταρχήν, είναι η χρηματοδότηση κάθε νησιού, μέχρι ποσό ενός εκατομμυρίου ευρώ (1.000.000 €), περίπου, μέχρι την ολοκλήρωση του προγράμματος στο Γ' ΚΠΣ. Με τη ρύθμιση αυτή τίθεται η θεσμική βάση για την εφαρμογή του προγράμματος και ξεκινά αμέσως η πρώτη φάση του για την οποία έχουν ήδη εγγραφεί πιστώσεις των τριών Π.Ε.Π., περίπου 40.000.000 €, προκειμένου να χρηματοδοτηθούν συγκεκριμένα τεχνικά έργα και ορισμένες άυλες δράσεις. Το ποσό αυτό μπορεί να αυξηθεί από το Γ' ΚΠΣ μέχρι 50.000.000 Ευρώ περίπου, ενώ από 1-1-2007 το πρόγραμμα θα μπορεί να απορροφά πόρους και από το Δ' Κ.Π.Σ. Επεξηγηματικά αναφέρεται ότι η έννοια της «συνολικής επιχορήγησης» είναι η ανάθεση της διαχείρισης της σε «ενδιάμεσο φορέα», ο οποίος εξυπηρετεί σκοπούς δημοσίου συμφέροντος και χαρακτηρίζεται από εγκυρότητα και εμπειρία στη διοικητική και οικονομική διαχείριση, ενώ πρέπει, ταυτόχρονα, να διαθέτει εξειδίκευση, που να έχει σχέση με το αντικείμενο της «συνολικής επιχορήγησης». Το ρόλο του ενδιάμεσου φορέα, σύμφωνα με τον κανονισμό, μπορούν να αναλάβουν, μεταξύ άλλων, τοπικές αρχές, οργανισμοί περιφερειακής ανάπτυξης, καθώς και μη κυβερνητικοί οργανισμοί.

Η επιλογή του ενδιάμεσου φορέα και η συγκρότηση συντονιστικής επιτροπής του προγράμματος, κρίθηκε αναγκαία προκειμένου να καταστεί ευχερής η άμεση εφαρμογή της παρέμβασης και η ουσιαστική υποστήριξη εκείνων των ΟΤΑ, που αποδεδειγμένα δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις

άλλων χρηματοδοτικών προγραμμάτων, λόγω έλλειψης στελέχωσης και άλλων αναγκών υποστηρικτικών δομών.

Παρόλα αυτά, στόχο πρέπει να αποτελεί η εφαρμογή ολοκληρωμένης νησιωτικής πολιτικής, που είναι άλλωστε και προγραμματική δέσμευση της Κυβέρνησης, πολιτική που απορρέει από τη σημασία της βιώσιμης ανάπτυξης των νησιών μας σε συνδυασμό με τις σημαντικές και διαχρονικά διαπιστωμένες ανάγκες τους.

Είναι ένα βήμα που αποτυπώνει και την ξεχωριστή κατάσταση που διέπει το νησιωτικό χώρο της Ελλάδας, αφού ακόμα και σε ακμαίες οικονομικά νησιωτικές περιφέρειες, υπάρχουν νησιά τα οποία υπολείπονται δραματικά στους επιμέρους αναπτυξιακούς τομείς.

Γ. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η ιδιαίτερη κατάσταση που διέπει τα νησιά μας αποτυπώνεται πλήρως με της παράθεση ορισμένων δεικτών, που αφορούν τις νησιωτικές περιφέρειες της χώρας.

Αν και παρατηρείται ικανοποιητικός ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ στις τέσσερις νησιωτικές περιφέρειες της χώρας, είναι γεγονός ότι ο ρυθμός ανάπτυξης δεν είναι ίδιος για όλα τα νησιά, ακόμα και μεταξύ αυτών της ίδιας περιφέρειας. Αυτό οφείλεται και στις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει η νησιωτικότητα.

Οι ιδιαιτερότητες αυτές συνοψίζονται στα εξής:

1. Παράγοντας απομάκρυνσης από την ηπειρωτική χώρα. Καθορίζεται από την απόσταση του νησιού από την ηπειρωτική χώρα και την πρωτεύουσα, όσο και από το διοικητικό κέντρο της νησιωτικής περιφέρειας. Είναι προφανές ότι άλλα προβλήματα αντιμετωπίζει η Σύρος (διοικητικό κέντρο, σχετικά κοντά στην Αθήνα) και άλλα προβλήματα η Σίκιος. Ο παράγοντας απομάκρυνσης εξαρτάται άμεσα και από το ευρύτερο δίκτυο ακτοπολικών συγκοινωνιών, στο βαθμό που, για παράδειγμα, η Κύθηρος (το κοντινότερο γεωγραφικά νησί των Κυκλάδων προς τον Πειραιά) να θεωρείται πιο απομακρυσμένο από τη Σύρο ή τη Μύκονο. Ο παράγοντας απομάκρυνσης είναι από τους πιο σημαντικούς σε οικονομικούς όρους, αφού συνιστά και παράγοντα απομάκρυνσης από τα κέντρα αγορών και διανομής.

2. Πληθυσμιακός Παράγοντας: Εξ' ορισμού, πυκνοκατοικημένες περιοχές παρουσιάζουν περισσότερες δυνατότητες ανάπτυξης, καθώς συγκροτούν δυναμικά αναπτυσσόμενες αγορές, και αναμφισβήτητα αναπτύσσουν ισχυρότερα πολιτικά δίκτυα επιρροής, αλλά και μεγαλύτερη απορρόφηση κοινοτικών κονδυλίων.

3. Νησιωτικές Περιφέρειες	Πυκνότητα (κατ/τ.χμ)
Βόρειο Αιγαίο	48
Ιόνια Νησιά	88
Νότιο Αιγαίο	51
Κρήτη	68
Μέσος Όρος Ε.Ε.	116

Πηγή: Eurostat (Regional Stat. Offices)

4. Εδαφική Έκταση: Είναι προφανές ότι μεγάλα νησιά πλεονεκτούν έναντι των μικρότερων. Ως προς την εδαφική έκταση χρειάζεται να γίνουν ορισμένες επισημάνσεις:

- Αν και η Ε.Ε. μιλά για ενιαίο χώρο 400.000.000 πολιτών, ουσιαστικά μιλά για την ηπειρωτική Ε.Ε.. Για τους νησιώτες ο ενιαίος χώρος αφορά αποκλειστικά το νησιωτικό τους χώρο. Συνεπώς την εδαφική έκταση πρέπει να την εξετάζουμε για κάθε νησί ξεχωριστά, και όχι με βάση τη νησιωτική περιφέρεια, που εντάσσεται το νησί.

- Καμιά φορά οι κλασικές στατιστικές, δεν αντικατοπτρίζουν την πλήρη εικόνα του νησιωτικού χώρου. Αντίθετα, στα πλαίσια της νησιωτικότητας επισημαίνεται ότι υπάρχει ανεκμετάλλετος νησιωτικός χώρος (ορεινές περιοχές, προστατευόμενες περιοχές, κλπ).

- Όλα αυτά οδηγούν στην συγκέντρωση των οικονομικών δραστηριοτήτων των νησιωτών στις ακτές του νησιού, παρά στις ορεινές περιοχές, με αποτέλεσμα τον περιορισμό των αγροτικών εκμεταλλεύσεων.

- Οικονομικός Παράγοντας: Κατά κανόνα, η οικονομία των

νησιωτικών περιοχών χαρακτηρίζεται από Α.Ε.Π. μικρότερο από τον αντίστοιχο της ηπειρωτικής χώρας, ενώ και τα ποσοστά ανεργίας είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα της ηπειρωτικής Ελλάδας. Τα νησιά του Βόρειου Αιγαίου έχουν το θλιβερό πρόβλημα να έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας, το οποίο ξεπερνά, ως περιφέρεια το 12%.

5. Δομή της Οικονομικής Δραστηριότητας: Οι νησιωτικές περιφέρειες χαρακτηρίζονται από συγκεκριμένη δομή της οικονομικής τους δραστηριότητας, με το συντριπτικό ποσοστό να αφιερώνεται στον τριτογενή τομέα της οικονομίας, σε βαθμό μη αναστρέψιμο. Ουσιαστικά, στο πλαίσιο της νησιωτικότητας, οι παρεμβάσεις κατευθύνονται προς την ενίσχυση του τριτογενούς τομέα, ώστε να εξασφαλιστεί η περαιτέρω ανάπτυξη των νησιωτικών περιοχών.

Νησιωτικές Περιφέρειες	Πρωτογενής Τομέας %	Δευτερογενής Τομέας %	Τριτογενής Τομέας %
Βόρειο Αιγαίο	18	24	58
Νότιο Αιγαίο	8	23	69
Ιόνια Νησιά	25	16	59
Κρήτη	33	13	54
Μέσος Όρος Ε.Ε.	4.3	28.9	66.5

Πηγή: Eurostat

Οι πέντε παράγοντες που συνιστούν τη νησιωτικότητα δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την καλύτερη δυνατή χαρτογράφηση των προβλημάτων και την εύρεση τρόπων αντιμετώπισής τους. Θεωρείται σκόπιμο πριν από τις προτάσεις να εκτεθούν, κατά τρόπο περιληπτικό, βασικά προβλήματα που χαρακτηρίζουν τις νησιωτικές περιοχές, δηλαδή αυτά που αποκαλούμε «ιδιαιτερότητες».

Θεματική προσέγγιση των προβλημάτων:

- Ακτοπολικές συγκοινωνίες.
- Ανεργία.
- Δημογραφικό.
- Ενεργειακό.
- Τουρισμός.
- Αγροτικός Τομέας.
- Υγεία.
- Εκπαίδευση.
- Χωροταξικός σχεδιασμός.
- Υποδομές.
- Φορολογία-Κίνητρα
- Στελέχωση και λειτουργία των υπηρεσιών.

Ασφαλώς υπάρχουν και άλλα, όμως, αυτά είναι εκείνα που μπορούν να χαρακτηριστούν ως τα βασικότερα.

Ακτοπολική Συγκοινωνία: Τα προβλήματα στην Ακτοπλοία είναι γνωστά και έχουν αναδειχθεί επανειλημμένως μέσα και έξω από τη Βουλή. Η ακτοπολική σύνδεση, ιδίως των μικρών νησιών, αλλά και των απομακρυσμένων νησιών με τον Πειραιά είναι πολύ παραπάνω από προβληματική. Η διασύνδεση των νησιών μεταξύ τους σε διαπεριφερειακό επίπεδο, καθώς και με τα μεγάλα λιμάνια της χώρας είναι σχεδόν υποτυπώδης. Για τους νησιώτες, η ακτοπολική συγκοινωνία κατέχει ξεχωριστή θέση στις διεκδικήσεις τους, γιατί τους βγάζει από την απομόνωση και αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την ανάπτυξη των νησιών. Η νησιωτική Ελλάδα δεν έχει το προνόμιο της δημιουργίας άνετων λεωφόρων, που εξασφαλίζουν απρόσκοπτη διασύνδεση στους πολίτες της χερσαίας χώρας. Για τα νησιά, λεωφόρος είναι η θάλασσα και γέφυρες τα πλοία που τη διασχίζουν. Το θεσμικό πλαίσιο για τις ακτοπολικές συγκοινωνίες προσέθεσε αντί να λύσει προβλήματα και, το κυριότερο, παγίωσε την τραγική κατάσταση ιδίως για τα μικρά και απομακρυσμένα νησιά. Φωτεινή εξαίρεση η ενδοσυγκοινωνία, δηλαδή η συγκοινωνία μεταξύ των νησιών κάθε νησιωτικής περιφέρειας, όπου τουλάχιστον τα τελευταία δύο χρόνια έχουν γίνει σημαντικά βήματα.

Ανεργία: Πλήττει κυρίως τις γυναίκες και τη νεολαία, με αποτέλεσμα οι νέοι των νησιών να τα εγκαταλείπουν, για να αναζητήσουν την τύχη τους στην ηπειρωτική χώρα. Το ποσοστό ανεργίας βαίνει συνεχώς αυξανόμενο, ενώ η καταγεγραμμένη ανεργία στα νησιά ξεπερνά το πανελλαδικό μέσο όρο.

Δημογραφικό: Ο πληθυσμός των νησιών γερνάει. Τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής δείχνουν ελάχιστη αύξηση και τούτο κυρίως εξαιτίας της εγκατάστασης στα νησιά οικονομικών μεταναστών. Ο ενεργός πληθυσμός των νησιών κατέχει το μικρότερο ποσοστό σε σχέση με τις άλλες ηλικίες. Πρόσφατη έρευνα καθηγητού του Πανεπιστημίου Αιγαίου, σε σχέση με το δημογραφικό των νησιών, αναδεικνύει την τραγικότητα της κατάστασης.

Ενεργειακό: Η ενέργεια στα νησιά βρίσκεται σε οριακό επίπεδο, πλην αυτών που είναι διασυνδεδεμένα με το κεντρικό δίκτυο της χώρας. Τα υπόλοιπα αντιμετωπίζουν σοβαρότατα προβλήματα. Τα εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, παλαιάς ως επί το πλείστον τεχνολογίας, είναι ανεπαρκή για να καλύψουν τις κατ' έτος αυξανόμενες ενεργειακές ανάγκες των νησιών. Η πολιτική των προηγούμενων κυβερνήσεων σε ότι αφορά της Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) δεν απέφερε αποτελέσματα, εξαιτίας και των προβλημάτων που δημιουργούσε το ισχύον νομικό καθεστώς. Οι ελλείψεις σε στελεχιακό δυναμικό των εργοστασίων της Δ.Ε.Η. καλύπτονταν μέχρι τώρα, κατά πάγια τακτική, με εποχικό προσωπικό και μόνο οι φιλότιμες προσπάθειες των εργαζομένων της Δ.Ε.Η. απέτρεψαν περισσότερο δυσάρεστες καταστάσεις και εξασφάλισαν, στοιχειωδώς, ενέργεια. Βεβαίως, στον προγραμματισμό της Δ.Ε.Η. προβλέπονται νέες μονάδες (Σάμος, Ρόδος, Λέσβος, κλπ). Όμως, οι διαδικασίες είναι χρονοβόρες, και μέχρι την υλοποίηση είναι βέβαιο ότι θα υπάρξουν προβλήματα. Είναι αυτονόητο ότι χωρίς ενέργεια δεν μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη. Ο νέος νόμος για τις Α.Π.Ε. με ειδικές προβλέψεις και ρυθμίσεις για τα νησιά, δημιουργεί κλίμα αισιοδοξίας για το μέλλον, όσο αφορά τον τομέα αυτόν.

Τουρισμός: Η βαριά βιομηχανία της χώρας μας και ιδιαίτερα των νησιών μας, λόγω και των διεθνών συγκυριών, σε ορισμένα ακριτικά νησιά εξακολουθεί και παραμένει σε φθίνουσα πορεία. Οι υπηρεσίες του Ε.Ο.Τ. τόσο σε περιφερειακό όσο και νομαρχιακό επίπεδο είναι υποβαθμισμένες και ελλιπέστατα στελεχωμένες και η τουριστική προβολή μόλις τα δυο τελευταία χρόνια αρχίζει και ανταποκρίνεται στις σκληρές συνθήκες του διεθνούς ανταγωνισμού. Η ίδρυση του Υπουργείου Τουρισμού δημιουργεί αισιόδοξες προοπτικές για τη μελλοντική πορεία του τουρισμού. Όμως, είναι απαραίτητο να επισημανθεί ότι, ειδικά για τα νησιά θα πρέπει να υπάρξει παρεμβατική πολιτική από το εν λόγω Υπουργείο και σε άλλους δημόσιους τομείς, που έχουν σχέση με τον τουρισμό.

Αγροτικός Τομέας: Στον αγροτικό τομέα η επί δεκαετίες ανύπαρκτη πολιτική σώρευσε πάρα πολλά προβλήματα, τόσα ώστε ο αγροτικός τομέας των νησιών να συρρικνωθεί δραματικά, ιδίως την τελευταία δεκαετία. Η απορρόφηση ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα αυτό είναι ανύπαρκτη και το αγροτικό εισόδημα σχεδόν εκμηδενίστηκε. Η νέα Κ.Α.Π. μπορεί να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης του κρίσιμου αυτού τομέα, επιβάλλεται όμως συστηματική ενημέρωση του αγροτικού πληθυσμού για τις δυνατότητες που παρέχονται μέσα από αυτή και την αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας και των νέων μεθόδων καλλιέργειας. Είναι απαραίτητο να επισημανθεί ότι στα νησιά ο γεωργικός κλήρος είναι μικρός και ως εκ τούτου η μηχανική καλλιέργεια στις περισσότερες περιπτώσεις είναι αδύνατη. Αυτή η ιδιαιτερότητα είναι αναγκαίο να ληφθεί υπόψη από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στον επικείμενο σχεδιασμό βάσει των μελετών, που θα εκπονηθούν για κάθε Περιφέρεια.

Υγεία: Και στον ευαίσθητο τομέα της υγείας υπάρχουν προβλήματα που αφορούν κυρίως ελλείψεις σε νοσηλευτικό, διοικητικό και ιατρικό προσωπικό με την παρατήρηση, βέβαια, ότι το ήδη υπηρετούν με αυταπάρνηση και εντατικές προσπάθειες προσπαθεί την υγεία μας.

Εκπαίδευση: Στον τομέα της εκπαίδευσης, παρά τις παρεμβάσεις, κυρίως ως προς την επίλυση του κτιριακού προβλήματος, εντούτοις, υπάρχουν διαχρονικά προβλήματα που αφορούν την έγκαιρη στελέχωση των σχολείων, την έλλειψη σχολείων δεύτερης ευκαιρίας. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου χρειάζεται περαιτέρω ενίσχυση σε ό,τι αφορά τις υποδομές.

Χωροταξικός σχεδιασμός: Ο εθνικός χωροταξικός σχεδιασμός είναι απαραίτητη προϋπόθεση για ουσιαστική και αιεφόρο ανάπτυξη. Δυστυχώς, τα ειδικά χωροταξικά που ισχύουν σε ορισμένα νησιά, ως επί το πλείστον, δεν λύνουν αλλά προσθέτουν προβλήματα και αποτελούν τροχοπέδη για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων και την κατασκευή υποδομών, αλλά και την προσέλκυση νέων επενδύσεων, πέρα από τα προβλήματα που δημιουργούνται από την εφαρμογή τους, σε ότι αφορά την κατάληψη της γης.

Υποδομές: Χρειάζονται βελτιώσεις και συμπληρώσεις σε λιμάνια, αεροδρόμια, δρόμους, καθόσον τα νησιά, κυρίως αυτές τις υποδομές χρειάζονται. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί και σε υποδομές που έχουν σχέση με τη νεολαία, όπως αθλητικοί χώροι, πολιτιστικά κέντρα, κλπ.

Φορολογία-Κίνητρα: Στα νησιά, όπως άλλωστε και στην υπόλοιπη χώρα, την τελευταία εικοσαετία έγιναν ελάχιστες επενδύσεις με αποτέλεσμα την οικονομική στασιμότητα, την αύξηση της ανεργίας και την εσωτερική μετανάστευση. Ο αναπτυξιακός νόμος, που ψηφίστηκε πρόσφατα, με τα κίνητρα που περιλαμβάνει δημιουργεί κατάλληλο περιβάλλον για επενδύσεις. Όμως, οι ιδιαιτερότητες των νησιών επιβάλλεται να ληφθούν υπόψη, καθόσον, η δημιουργία ελκυστικού κλίματος για επενδύσεις ιδιωτικού τομέα απαιτεί και περεταίρω κίνητρα για επενδύσεις στις νησιωτικές περιοχές, ακριβώς λόγω των ιδιαιτεροτήτων τους.

Στελέχωση και λειτουργία των υπηρεσιών: Παρά τη διόγκωση του δημόσιου τομέα, η κατανομή του προσωπικού δεν έχει λάβει υπόψη τις ιδιαιτερότητες των νησιών, με αποτέλεσμα οι υπηρεσίες και οι φορείς των Ο.Τ.Α. και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων να υπολειπονται και να μην μπορούν να ανταπεξέλθουν ικανοποιητικά στις σύγχρονες απαιτήσεις και προκλήσεις της απορρόφησης των κονδυλίων από τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης. Η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού αποτελεί τροχοπέδη για την ανάπτυξη των νησιών, ενώ χάνονται μεγάλες αναπτυξιακές ευκαιρίες. Παράλληλα, η έλλειψη προσωπικού δημιουργεί σημαντική ανασχεση στο σύνολο των τουριστικών υπηρεσιών των νησιών, αλλά και του ευρύτερου τριτογενούς τομέα.

Δ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Όπως στην αρχή της εισήγησης αναφέρθηκε, είναι αδύνατον να υπάρξει, όχι μόνο διεξοδική ανάλυση, αλλά έστω και απλή καταγραφή όλων των προβλημάτων της νησιωτικής Ελλάδας. Αξία έχει να μην σταθούμε στο στάδιο της διαπίστωσης των προβλημάτων, αλλά να περάσουμε στην εξέταση των δυνατοτήτων και των ευκαιριών που μας δίνονται, για να τα ξεπεράσουμε.

Είναι σημαντικό να περάσουμε πια στην ανάληψη πρωτοβουλιών και δράσεων ή, εν πάση περιπτώσει, στη διαμόρφωση των ειδικών πολιτικών, που πιστεύουμε ότι απαιτούνται και να επιδιώξουμε την εφαρμογή τους. Αυτή η επισήμανση γίνεται, γιατί τα προβλήματα, καθώς οι ιδιαιτερότητες της νησιωτικής Ελλάδας αποτελούν εδώ και δεκαετίες αντικείμενο συνεδρίων, ημερίδων, διημερίδων, συσκέψεων, διαβουλευσεων και εξαγγελιών και, παρά ταύτα, η κατάσταση ελάχιστα έχει βελτιωθεί, και αυτό τα τελευταία χρόνια.

Είναι αναγκαιότητα και πάγιο αίτημα όλων των φορέων της νησιωτικής χώρας η εφαρμογή ενός ειδικού αναπτυξιακού προγράμματος, που θα οδηγήσει με σιγουριά τα νησιά μας στην αιεφόρο ανάπτυξη. Η δική μας Επιτροπή, μας προσέφερε ακόμα μια ευκαιρία να διατυπώσουμε προτάσεις για τη διαμόρφωση πολιτικών, οι οποίες θα δώσουν τη δυνατότητα να αναληφθούν πρωτοβουλίες και δράσεις για την προώθηση επίλυσης ζητημάτων των νησιών, που συνδέονται άμεσα με την ανάπτυξη τους.

Συγκεκριμένα, μερικά ζητήματα τα οποία θα πρέπει να τεθούν σε διαβούλευση και ύστερα από επεξεργασία να λάβουν τη μορφή πορίσματος ανάλογο με αυτό που είχε συντάξει η διακομματική επιτροπή το Νοέμβριο του 1990 για το Αιγαίο και τη Θράκη. Ειδικότερα:

- Ειδικό αναπτυξιακό νόμο για τις νησιωτικές περιοχές με τον

οποίο:

- * Θα καθιερώνονται επενδυτικά κίνητρα
- * Θα βελτιώνεται η ακτοπλοϊκή διασύνδεση μεταξύ των νησιών.
- * Θα αξιοποιούνται οι νέες τεχνολογίες, προς την κατεύθυνση επίλυσης προβλημάτων που σχετίζονται με την απομόνωση (τηλεϊατρική, κλπ).
- * Τομεακό επιχειρησιακό πρόγραμμα για τη νησιώτικη Ελλάδα, στα πλαίσια του Δ' ΚΠΣ, που θα διαχειρίζεται το Υπουργείο Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, παράλληλα προς τα Π.Ε.Π. και τα άλλα Κοινοτικά προγράμματα.
- * Αναβάθμιση του Υπουργείου Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, ώστε να δοθεί η δυνατότητα παραγωγής ειδικών πολιτικών για τις νησιωτικές περιοχές και εφαρμογής τους.
- * Αύξηση των πόρων για τις νησιωτικές περιοχές μέσα από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.
- * Ουσιαστικά κίνητρα για την παραμονή των νησιωτών στον τόπο τους, καθώς και κίνητρα μετεγκατάστασης προς τα νησιά των νησιωτών που κατοικούν στην ηπειρωτική χώρα.
- **Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας:**
- * Δικτύωση της προσφοράς: εξωστρέφεια και καινοτομία.
- * Αναβαθμισμένη παροχή υπηρεσιών (τουρισμός και εναλλακτικές μορφές του, ιαματικός, θρησκευτικός, αγροτικός, κλπ).
- * ροιόντα πρωτογενή τομέα (ιδιοτυπία, ονομασία προέλευσης σε λάδι, κρασί, κλπ).
- * Επιδότηση κόστους μεταφοράς πρώτων υλών παραγωγής και εμπορευμάτων.
- **Απασχόληση:** Ενίσχυση των δράσεων και των πρωτοβουλιών για νεανική και γυναικεία απασχόληση. Δικτύωση της με εκπαίδευση και κατάρτιση. Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας.
- **Υπηρεσίες.** Αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών στις θαλάσσιες και αεροπορικές συγκοινωνίες. Συντονισμός φορέων της Διοίκησης, Δημόσιας, Ο.Τ.Α. Α' και Β' Βαθμού, των Νομικών Προσώπων και των ενδιαισμένων φορέων.
- **Περιβάλλον.** Προστασία του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος, με έμφαση στη διατήρηση των νησιωτικών χαρακτηριστικών. Διαχείριση των αποβλήτων, χωροταξικός σχεδιασμός, σε συνδυασμό με τον εθνικό χωροταξικό σχεδιασμό, προστασία, διαχείριση και αξιοποίηση των υδάτινων πόρων των νησιών. Αποτελεσματική προστασία της θάλασσας και των ακτών μας με ολοκληρωμένο πρόγραμμα κατασκευής μονάδων βιολογικών καθαρισμών.
- **Κοινωνικές υποδομές.** Καινοτόμες πρωτοβουλίες στην υγεία (αξιοποίηση νέων τεχνολογιών), ίδρυση Κέντρων Υγείας, επαρκώς στελεχωμένων σε κάθε μικρό νησί, με αντίστοιχη παροχή κινήτρων για το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, εκπαίδευση με την ίδρυση Σχολών, που έχουν σχέση με τα ναυτικά επαγγέλματα, όπως ναυτική ακαδημία, σχολές λιμενικού, αλλά και με τον τουρισμό, όπως σχολές τουριστικών επαγγελμάτων. Στήριξη των πανεπιστημιακών Σχολών που εδρεύουν σε νησιά και επέκτασή τους. Ίδρυση και άλλων τμημάτων Τ.Ε.Ι..
- * Πρόνοια και κοινωνική προστασία. Ίδρυση μονάδων φροντίδας ηλικιωμένων, κέντρα διαμονής λαθρομεταναστών.
- * Ενέργεια. Ενίσχυση πρωτοβουλιών και έρευνα για επενδύσεις στις Α.Π.Ε.. Έμφαση στην παραγωγή βιομάζας για βιοκαύσιμα. Δίκτυα διανομής προσαρμοσμένα στο νησιωτικό περιβάλλον.
- * Πολιτισμός. Ανάδειξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς, προστασία και συντήρηση αρχαίων και βυζαντινών μνημείων. Προστασία και ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων. Ίδρυση πολιτιστικών κέντρων, ενθάρρυνση πολιτιστικών δραστηριοτήτων.
- Φυσικά όλες οι προτάσεις ενταγμένες στο πλαίσιο ενός ειδικού αναπτυξιακού προγράμματος, που αναφέρθηκε.
- Για τους νησιώτες είναι βασικός όρος ζωής να υπάρξει ουσιαστική ανάπτυξη. Για να πετύχουμε κάτι τέτοιο χρειαζόμαστε όραμα, συνέπεια και εργατικότητα. Τα λάθη και οι παραλείψεις του παρελθόντος παραμένουν για την ιστορία. Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε είναι μεγάλες.** Ο ανταγωνισμός πολύ σκληρός. Παραμερίζοντας μικροκομματικές σκοπιμότητες και κοιτάζοντας κατάματα την πραγματικότητα, με

υψηλό αίσθημα ευθύνης απέναντι στις μελλοντικές γενιές των νησιωτών, συνεγείροντας το σπουδαίο ανθρώπινο δυναμικό των νησιωτών μας, μπορούμε να μετατρέψουμε τα μειονεκτήματα σε πλεονεκτήματα. Καθοριστικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Είναι χρέος της πολιτείας, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερο-τητες της νησιωτικής χώρας, και τη διαφορετικότητα της από τη στεριανή Ελλάδα, να κάνει το όραμα και την εξαγγελία για ολοκληρωμένη νησιωτική πολιτική, πράξη. Κλείνοντας αυτήν την εισήγηση, είναι σκόπιμο να γίνει ειδικότερη αναφορά στο πόρισμα της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για το Αιγαίο και τη Θράκη, που συγκροτήθηκε το Νοέμβριο του 1990, στο οποίο διαπιστώθηκε η αναγκαιότητα «...ότι η ανάπτυξη των κρίσιμων παραμεθορίων περιοχών της χώρας και ιδιαίτερα αυτών που βρίσκονται στο ανατολικό μας σύνορο αποτελεί όρο εθνικής επιβίωσης», καθώς επίσης και στην απόφαση της Ε.Ν.Α.Ε. στο έκτακτο συνέδριό της που πραγματοποιήθηκε στη Σάμο το 2001, με την οποία, αποφασίζονται, μεταξύ άλλων τα εξής: «Μετά την πρόσφατη συνταγματική αναθεώρηση, σύμφωνα με την οποία αναγνωρίζεται η νησιωτική ιδιαιτερότητα είναι απαραίτητη η αλλαγή των διαδικασιών και της μεθοδολογίας σχεδιασμού των πολιτικών και συνακλούθα των αναπτυξιακών προγραμμάτων, λαμβάνοντας ως βάση σχεδιασμού το νησί (για τα μεγαλύτερα), ή τη νησιωτική ενότητα (για τα μικρότερα νησιά) και όχι την Περιφέρεια, όπως γίνεται σήμερα»

Για τους νησιώτες δεν υπάρχουν, πλέον, περιθώρια πειραματισμών και αυτοσχεδιασμών. Το καθημερινά διαμορφούμενο στον Ευρωπαϊκό, και όχι μόνο, χώρο, ανταγωνιστικό περιβάλλον, επιβάλλει την εγρήγορση όλων. Στην προσπάθεια που καταβάλλουμε για την αειφόρο ανάπτυξη των νησιών και την ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων τους δεν περισσεύει κανείς.

ΣΤ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

«ΔΙΑΧΕΪΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΪΗΣΗ ΤΩΝ ΠΏΡΩΝ ΤΩΝ ΚΠΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΪΗΣΗ ΤΟΥ Δ' ΚΠΣ»
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΞΕΝΟΦΩΝ ΒΕΡΓΙΝΗΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ελλάδα γιόρτασε πρόσφατα τα 25 χρόνια συμμετοχής της στην ευρωπαϊκή οικογένεια. Κατά τη διάρκεια όλων αυτών των ετών η χώρα έγινε αποδέκτης των πολιτικών και των αναπτυξιακών δράσεων της ΕΕ. Ειδικότερα, μέσα στα πλαίσια της Περιφερειακής Πολιτικής η Ελλάδα έλαβε κοινοτικά κονδύλια από τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ) και από τα τρία Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης, που στόχο είχαν και εξακολουθούν να έχουν τη δημιουργία των προϋποθέσεων εκείνων, που θα οδηγήσουν σε μια ισόρροπη, συνολική και ολοκληρωμένη αειφόρο ανάπτυξη.

Η Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική (ΕΠΠ) είναι γνωστό ότι είναι μια πολιτική αλληλεγγύης και συνοχής. Συμβάλλει στην ανάπτυξη Περιφερειών, που για διάφορους λόγους (γεωγραφικούς, πολιτισμικούς, οικονομικούς) υστερούν σημαντικά, σε σύγκριση με Περιφέρειες άλλων κρατών στην Ελλάδα. Δεν αμφισβητείται ότι τα τρία ΚΠΣ δημιούργησαν τις αναγκαίες συνθήκες για την εφαρμογή και υλοποίηση εθνικών πολιτικών σε τομείς όπως: γεωργία, εκπαίδευση, οικονομία, μεταφορές κ.λπ. Εξίσου αδυναμίες, που έχουν να κάνουν με την απaráδεκτη γραφειοκρατία και την αναποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης, καθώς και την έλλειψη στρατηγικής και εμπειρίας, οδήγησαν σε χαμηλά επίπεδα τους ρυθμούς απορροφητικότητας των κοινοτικών πόρων. Από το άλλο μέρος, ουδείς μπορεί να παραβλέψει, ότι η έλλειψη επαρκών διαθέσιμων εθνικών κεφαλαίων αποτελεί βασικό περιοριστικό παράγοντα, αφού για την υλοποίηση των Κοινοτικών Προγραμμάτων απαιτείται αναλογική συμμετοχή εθνικών πόρων.

Σήμερα, η Ελλάδα, με βάση τις εμπειρίες που απέκτησε και το νέο σχεδιασμό – προγραμματισμό που εφαρμόζει καλείται να αλλάξει τις ανωτέρω συνθήκες που αφορούν: τη διαχείριση και την αξιοποίηση του Δ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Δηλαδή, τη διαχείριση των πόρων της Νέας Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013, οι οποίοι ανέρχονται σε 20 δις μ περίπου, έναντι 25 δις ευρώ του προηγούμενου Γ' ΚΠΣ.

Η Επιτροπή Περιφερειών, η δική μας Επιτροπή, συνεδρίασε αρκετές φορές επί του θέματος. Η Επιτροπή κάλεσε και άκουσε προσεκτικά όλους τους Περιφερειάρχες να καταθέτουν απόψεις και εμπειρίες, θεωρία και πράξη. Μαζί τους σε πολλά συμφωνήσαμε και σε άλλα διαφωνήσαμε ή επαινέσαμε αντίστοιχα. Διαπιστώσαμε επαρκή ή ελλιπή ορθολογικό προγραμματισμό ή αποδοτική και μη διαχείριση των πόρων κτλ. Σήμερα, κύριοι συνάδελφοι καλούμαστε σε διάλογο μεταξύ μας προκειμένου να οδηγηθούμε σε συμπεράσματα, που θα βοηθήσουν στην αντιμετώπιση των αδυναμιών που προέκυψαν κατά την εφαρμογή και διαχείριση των ΚΠΣ. Καλούμαστε, με αίσθημα ευθύνης να προτείνουμε λύσεις για την ορθολογικότερη και αποτελεσματικότερη διαχείριση των κοινοτικών κονδυλίων, ώστε να συμβάλουμε στην προσπάθεια για περαιτέρω ανάπτυξη της χώρας και ιδιαίτερα της ελληνικής περιφέρειας.

II. Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ

Το Γ' ΚΠΣ δεν ξεκίνησε με τις καλύτερες προοπτικές, αφού εφαρμόστηκε με 18 μήνες καθυστέρηση, γεγονός που φανέρωνε τις αδυναμίες και τα προβλήματα που, δυστυχώς, δεν αντιμετωπίστηκαν στα πρώτα χρόνια. Παράλληλα, η έλλειψη στρατηγικής στον αναπτυξιακό σχεδιασμό ενθάρρυνε μια εγχώρια συνολική ανάπτυξη και όχι μια αυτόνομη ανάπτυξη των Περιφερειών. Δόθηκε, με λίγα λόγια, προτεραιότητα στον Τομεακό Προγραμματισμό και όχι στον Περιφερειακό. Έτσι αρκετές Περιφέρειες δεν αναπτύχθηκαν όσο θα έπρεπε ή ακόμη και δεν έλαβαν τους αναγκαίους πόρους, που απαιτούσε η υλοποίηση των δραστηριοτήτων, που είχαν προγραμματιστεί.

Η μέχρι σήμερα εμπειρία από τα προηγούμενα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης έχει σαφώς αναδείξει ποια προβλήματα υπάρχουν στην διαχείριση των πόρων, σε ποιους τομείς και πώς αυτά μπορεί καλύτερα να αντιμετωπιστούν. Ειδικότερα, τα βασικότερα προβλήματα που προέκυψαν κατά την εφαρμογή του Γ' ΚΠΣ (2000 – 2006), σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, είναι τα ακόλουθα:

1. Το σύστημα ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων έργων αποδείχθηκε προβληματικό. Η Ελλάδα, ήδη, από την εφαρμογή των προηγούμενων ΚΠΣ παρουσίαζε μεγάλες καθυστερήσεις στην εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με θεμελιώδεις Οδηγίες της Ε.Ε. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτε-

λούν:

- Η Οδηγία 92/50, που αναφέρεται στον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Η Οδηγία ενσωματώθηκε στο Ελληνικό Δίκαιο πέντε χρόνια μετά την υποχρέωση εφαρμογής της.

- Η Οδηγία 93/37, που αναφέρεται στον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς ύδατος, ενέργειας, μεταφορών και τηλεπικοινωνιών ενσωματώθηκε στο ελληνικό Δίκαιο επτά χρόνια μετά την υποχρέωσή της εφαρμογή.

- Ο Νόμος 3164/03 (σήμερα 3316/05) που αφορά τις μελέτες των έργων. Ο Νόμος ψηφίστηκε δέκα χρόνια μετά, με σημαντικά προβλήματα σύγκρουσης με τη κοινοτική νομοθεσία, ενώ τα εφαρμοστικά Προεδρικά Διατάγματα δεν εκδόθηκαν ποτέ!

2. Το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των έργων χाराκτηρίζεται από μεγάλη γραφειοκρατία, προγραμματικό κατακερματισμό και υψηλό κόστος λειτουργίας σε σχέση με την αποδοτικότητά του. Επίσης, ο αριθμός των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης είναι μεγάλος, γεγονός που κάνει τον συντονισμό τους δύσκολο και ανέφικτο. Δηλαδή, ο υπάρχων κρατικός μηχανισμός χαρακτηρίζεται από περιορισμούς και διαρθρωτικές αγκυλώσεις, οι οποίες λειτουργούσαν (και συνεχίζουν να λειτουργούν), ως τροχοπέδη σε μια περίοδο κατά την οποία θα έπρεπε να υπήρχε απρόσκοπτη και μέγιστα αποδοτική λειτουργία όλων των μηχανισμών.

3. Ο Προγραμματισμός και η εξειδίκευση των αναπτυξιακών και καινοτόμων δράσεων παρουσιάζουν πολλές αδυναμίες. Ούτε σαφής ο Προγραμματισμός και ούτε έγκαιρη η εξειδίκευση.

4. Η υιοθέτηση των βέλτιστων πρακτικών και η βέλτιστη διαχείριση ήταν σχεδόν ανύπαρκτες. Η χώρα έπρεπε, ήδη, να συγκαταλέγεται στα ευρωπαϊκά «Best Practices» και όχι να βρίσκεται σε φάσεις βελτίωσης συστημάτων, κάτι για το οποίο ευθύνονται, κυρίως, οι πρώτες κυβερνήσεις μετά την ένταξη.

Οι ανωτέρω αδυναμίες προκάλεσαν προβλήματα στην απορρόφηση των κοινοτικών πόρων για τον απλούστατο λόγο ότι η απορρόφηση αυτή συναρτάται με τις δυνατότητες του κρατικού μηχανισμού να σχεδιάζει και να εκτελεί έργα και δράσεις σε ένα ευρύ αναπτυξιακό φάσμα και μάλιστα σε συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα.

Η παρούσα κυβέρνηση μετά από 2 χρόνια διακυβέρνησης έκανε ένα μεγάλο βήμα, και αυτό δεν μπορεί να αμφισβητηθεί, αφού κατάφερε να βελτιώσει αυτή την κατάσταση εφαρμόζοντας μια πολιτική, η οποία οδήγησε σε υπερδιπλάσια απορρόφηση των κοινοτικών κονδυλίων και διπλασιασμό του ρυθμού απορροφητικότητας (από 0,43% σε 0,88%). Ο κατωτέρω πίνακας δείχνει τα στοιχεία:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ		
	ΑΠΟΡΡΟΦΗΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΠΟΡΡΟΦΗΤΙΚΟΤΗΤΑ	Πολ/σιο
(α)	01/01/2000 – 31/03/2004 (β)	1/4/2004 – 31/05/2006 (γ)	γ/β (δ)
Ανατολικής			
Μακεδονίας – Θράκης	14,53 %	45 %	3 φορές
Κεντρικής Μακεδονίας	15 %	46 %	3
Δυτικής Μακεδονίας	18,70 %	44 %	2,5
Ηπείρου	8,30 %	39 %	5
Θεσσαλίας	12,82 %	45 %	4
Στερεάς Ελλάδας	8,90 %	44 %	5
Αττικής	28,50 %	57 %	2
Δυτικής Ελλάδας	25 %	44 %	2
Πελοποννήσου	6,70 %	38 %	6
Ιονίων Νήσων	13,84 %	36 %	3
Βορείου Αιγαίου	9 %	39 %	4
Νοτίου Αιγαίου	14,10 %	39 %	3
Κρήτης	23 %	44 %	2
Σύνολο	15,26 %	43,07 %	3

Ο ανωτέρω πίνακας δίνει ανάγλυφα τη συγκριτική εικόνα βαθμού απορρόφησης κοινοτικών πόρων, όταν σε 51 μήνες (01/01/2000-31/03/04) το ποσοστό απορρόφησης ήταν μόλις 15,26 % και σε 26 μήνες (δηλαδή στο 50% του χρόνου) η απορρόφηση τριπλασιάστηκε (43,07 %)! Η στήλη (δ) δείχνει το πολ/σιο της αύξησης απορρόφησης και την αποτελεσματικότητα της Κεντρικής Κυβέρνησης και των Περιφερειών.

Όμως, παρά τη σημαντική αύξηση της απορροφητικότητας των κοινοτικών πόρων κάποια προβλήματα εξακολουθούν να υφίστανται, με αποτέλεσμα να κινδυνεύουμε να χάσουμε αξιοποιήσιμους πόρους. Οι παραλείψεις του παρελθόντος, που οφείλονται κυρίως στην έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού, έχουν ακόμη συνέπειες στην εφαρμογή των κοινοτικών προγραμμάτων και πρέπει να καταπολεμηθούν. Ειδικότερα, πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην ελληνική περιφέρεια, όπου παρουσιάζονται ανισότητες σε κοινοτικό και κυρίως σε εθνικό επίπεδο.

Εξίσου, όμως, πρέπει να προσεχθούν οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες που, δυστυχώς, σε ορισμένες περιφέρειες διευρύνονται αντί να περιορίζονται. Οι μεταξύ Περιφερειών ανισότητες πρέπει σοβαρά να απασχολήσουν την Ε.Ε., αλλά και τις εθνικές κυβερνήσεις και ειδικότερα σ' ότι μας αφορά, την Ελλάδα. Οι συνεχώς αυξανόμενες ανισότητες στην ανάπτυξη αποτελούν πρόκληση για τις κοινωνίες των πολιτών και δείχνουν έλλειψη διοικητικής ευθύνης και κοινωνικής ευαισθησίας.

III. ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ Γ' ΚΠΣ

Όπως προαναφέρθηκε, οι πόροι που λαμβάνει η Ελλάδα από την Ε.Ε., στα πλαίσια της περιφερειακής πολιτικής, συμβάλλουν σημαντικά στην ανάπτυξη της και ιδιαίτερα των περιφερειών της που έχουν κατά κεφαλήν ΑΕΠ μικρότερο του μέσου κοινοτικού (κατώφλι 75%). Η δυναμική ενός τέτοιου εργαλείου, όπως το ΚΠΣ, είναι πολύ σημαντική για κάθε κράτος - μέλος και απαιτεί την ύπαρξη ορθολογικού προγραμματισμού και ευέλικτου μηχανισμού υλοποίησης. Η επιλογή, η εκτέλεση, η παρακολούθηση και η πληρωμή των ενταγμένων πράξεων διέπονται από διατάξεις, οι οποίες περιλαμβάνονται σε Κανονισμούς που έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η κοινοτική νομοθεσία εξακαθαρίζει με σαφήνεια τις απαιτήσεις που θέτει η Ε.Ε. για τη σωστή διαχείριση των πόρων που διατίθενται, προκειμένου το κάθε κράτος - μέλος, να προσεγγίσει το ευρωπαϊκό επίπεδο διαβίωσης. (**Κανονισμός 1260/1999** σημαντικότερα σημεία του οποίου δίνονται στο παράρτημα).

Πιο συγκεκριμένα, η κοινοτική νομοθεσία δίνει μια ακριβή εικόνα των κανόνων ένταξης, υλοποίησης και πληρωμής των συγχρηματοδοτούμενων έργων (Πράξεων), καθώς και τις επιπτώσεις που επιφέρει η τυχόν παρέκκλιση από την εφαρμογή τους στα κράτη - μέλη. Αν παρατηρήσει κανείς με προσοχή τους Κανονισμούς θα διαπιστώσει ότι παρέχουν στα κράτη - μέλη μεγάλη ευελιξία στην υλοποίηση των Πράξεων (σύμφωνα με το εκάστοτε εθνικό δίκαιο) και εστιάζουν σε θέματα που άπτονται του υγιούς ανταγωνισμού, της δημοσιότητας και της πιστής εφαρμογής της περιγραφής του φυσικού αντικείμενου της ενταγμένης πράξης. Δηλαδή, η Επιτροπή μέσω των διάφορων Κανονισμών προωθεί τη διαφάνεια (στους διαγωνισμούς) και όχι τις τροποποιήσεις των φυσικών αντικείμενων των Πράξεων (όπως συμβαίνει πολλές φορές), σε σημείο που αρκετές υλοποιούμενες πράξεις, τελικά, να διαφέρουν από τις ενταγμένες (ως προς το είδος τους).

Η κοινοτική νομοθεσία, επίσης, δίνει ιδιαίτερη προσοχή στις δομές διαχείρισης και ελέγχου των χρηματοδοτούμενων Πράξεων. Πιο συγκεκριμένα, για τις Διαχειριστικές Αρχές ορίζει ότι το αντικείμενό τους πρέπει να είναι η παρακολούθηση των οικονομικών και στατιστικών δεδομένων σχετικά με την εκτέλεση των Πράξεων και την εφαρμογή του Προγράμματος. Από το άλλο μέρος, για τους φορείς ελέγχου εκτέλεσης των Πράξεων, δέχεται οποιονδήποτε εθνικό φορέα που είναι επιφορτισμένος με την αρμοδιότητα αυτή. Βασική και αναγκαία προϋπόθεση για την απρόσκοπτη εκτέλεση και πληρωμή των Πράξεων είναι η ορθή επιλογή της, βάσει του συμπληρώματος προγραμματισμού που έχει συντάξει το κράτος - μέλος. Από τη πλευρά του

το εκάστοτε κράτος - μέλος έχει τη θεμελιώδη υποχρέωση να ενημερώνει τακτικά την Επιτροπή για την εξέλιξη της πορείας των Προγραμμάτων. Το ίδιο ισχύει για τη δήλωση των καταγεγραμμένων αδυναμιών διαχείρισης ή ελέγχου που προκύπτουν κατά τη πορεία του Προγράμματος. Συγκεκριμένα :

Α) Ορθολογική διαδικασία ένταξης, υλοποίησης και πληρωμής των συγχρηματοδοτούμενων έργων

Σύμφωνα με τους κοινοτικούς Κανονισμούς, προκειμένου να υπάρξει μια ολοκληρωμένη διαδικασία ένταξης, υλοποίησης και πληρωμής των συγχρηματοδοτούμενων έργων, η οποία να είναι συμβατή με τις κοινοτικές επιταγές, θα πρέπει να ακολουθείται η κατωτέρω διαδικασία:

1. Δημιουργία αρχής διαχείρισης και αρχής πληρωμών με παράλληλο καθορισμό αρμοδιοτήτων.
 2. Εκπόνηση συμπληρώματος προγραμματισμού, (άξονες, μέτρα).
 3. Δημοσίευση προσκλήσεων προς τελικούς δικαιούχους.
 4. Υποβολή προτάσεων από τους δυνητικούς τελικούς δικαιούχους.
 5. Έλεγχος των προτάσεων από τη διαχειριστική αρχή, για την πληρότητα των κριτηρίων ένταξης, όπως αυτά περιγράφονται στην πρόσκληση.
 6. Έκδοση απόφασης ένταξης.
 7. Έναρξη υλοποίησης της ενταγμένης Πράξης.
 8. Έλεγχος υλοποίησης ενταγμένης πράξης, όσον αφορά το φυσικό, οικονομικό και ποσοτικό αντικείμενο, όπως αυτό περιγράφεται στην αίτηση ένταξης, τα επισυναπτόμενα στοιχεία (π.χ. μελέτες) και τους κανόνες (εθνικούς και κοινοτικούς) που τη διέπουν.
 9. Καταγραφή όλων των στοιχείων των εκτελούμενων εργασιών σε πληροφοριακό σύστημα.
 10. Κατάθεση αιτήσεων πληρωμής αναλόγως των πιστοποιημένων δαπανών.
 11. Διόρθωση, τυχόν, καταγεγραμμένων από τους ελέγχους σφαλμάτων υλοποίησης της Πράξης.
 12. Αποπεράτωση υλοποίησης και παραλαβή της Πράξης.
 13. Κατάθεση τελικής αίτησης πληρωμής.
 14. Σύσταση Επιτροπών παρακολούθησης για την παρουσίαση των στοιχείων υλοποίησης του Προγράμματος και των καταγεγραμμένων αδυναμιών και αποκλίσεων.
- Χρήσιμο υποβοηθητικό εργαλείο για την ορθή πραγματοποίηση της ανωτέρω διαδικασίας είναι η τεχνική βοήθεια, που θα χρηματοδοτεί όλες τις απαιτούμενες δράσεις, (μελέτες, εμπειρογνομosύνες, παρακολούθηση), που αφορούν την επιλογή, το σχεδιασμό και την υλοποίηση τόσο σε επίπεδο Πράξης όσο και σε επίπεδο Προγράμματος.

Β) Τι πήγε «στραβά» στη διαχείριση του Γ' ΚΠΣ

Κατά την άποψή μου, η εφαρμογή της ανωτέρω διαδικασίας στην Ελλάδα τα προηγούμενα χρόνια ή δεν εφαρμόστηκε ή δεν ακολούθησε με συνέπεια τους κοινοτικούς Κανονισμούς, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουμε σήμερα προβλήματα απορροφητικότητας των κοινοτικών κονδυλίων, τα οποία δυστυχώς χάνει η Περιφέρεια. Τα φαινόμενα, που παρατηρήθηκαν είναι τα κάτωθι:

1. Πραγματοποιούνταν Περιφερειακά Συμβούλια, στα οποία αποφασίζονταν τα έργα (κάθε Περιφέρειας) που επρόκειτο να ενταχθούν στο Πρόγραμμα.
2. Η ωριμότητα των έργων δεν εξεταζόταν ποτέ. Αυτό σημαίνει δυο πράγματα: ότι δεν υπήρχε γνώση για το αν αυτά τα έργα συνοδεύονται από συγκεκριμένες μελέτες και δεύτερον, δεν λαμβάνονταν αποφάσεις για τη χρηματοδότηση εκπόνησης μελετών, για τα έργα εκείνα που είναι λιγότερο ώριμα.
3. Δεν υπήρχε προγραμματισμός - χρηματοδότηση για μελέτες. Οι εντάξεις των έργων γίνονταν χωρίς μελέτες από ελεγκτές που δεν είχαν την ιδιότητα του μηχανικού.
4. Κυριαρχούσε στην επιλογή των έργων το πολιτικό και προσωπικό μόνο κριτήριο.
5. Δεν υπήρχε εθνικός κορμός από τον οποίο να γίνεται η επιλογή των μικρότερων έργων. Οι εντάξεις γίνονταν κατά το

δοκούν. Άρα, οι επιλεξιμότητες ήταν ασαφείς.

6. Όλα τα έργα ήταν προαποφασισμένα με αποτέλεσμα κανένα άλλο έργο να μην έχει τη δυνατότητα να ενταχθεί, ακόμη και αν διέθετε την απαιτούμενη ωριμότητα που προέβλεπαν οι προ-σκήσεις του Προγράμματος.

7. Δεν αναπτύχθηκε διάλογος με τους ενδιαφερόμενους φορείς (τελικούς δικαιούχους - Περιφέρειες), προκειμένου να αναδειχθούν οι ανάγκες για εκτέλεση των απαραίτητων έργων υποδομής. Το γεγονός αυτό σήμαινε ότι δεν εφαρμόστηκε ένας σχεδιασμός με βάση το εθνικό και κοινωνικό συμφέρον, για την ανάπτυξη της Περιφέρειας. Αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι η Περιφέρεια και γενικότερα οι απομονωμένες περιοχές να χάνουν πόρους, που θα συνέβαλλαν σημαντικά στην κατασκευή υποδομών και θα τους έδιναν μια αναπτυξιακή πνοή. Παράλληλα, μέσω του σχεδιασμού αυτού θα εξασφαλιζόταν η χρηματοδότηση για την εκπόνηση των απαιτούμενων μελετών ωριμότητας.

8. Υπήρξε έντονο το φαινόμενο του ανταγωνισμού, στην καθημερινή πρακτική, μεταξύ των τελικών δικαιούχων (Δήμων, Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων). Δηλαδή, όλοι επεδίωκαν να υποβάλουν πρώτοι πρόταση χρηματοδότησης, με ταυτόχρονο παραγκωνισμό των ασθενέστερων ανταγωνιστών τους, οι οποίοι δεν διέθεταν τους απαραίτητους πόρους για την χρηματοδότηση των μελετών ωριμότητας των προτεινόμενων έργων. Αυτό το φαινόμενο δημιουργούσε μια χαστική κατάσταση, η οποία φάνηκε στη φάση της κατάθεσης των προτάσεων στις αντίστοιχες Διαχειριστικές Αρχές. Εκεί υπερίσχυαν τα στενά πολιτικά (κομματικά) κριτήρια, αφού στη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, που βασίζεται στον αριθμό πρωτοκόλλου της πρότασης, όλοι προσπαθούσαν να εξασφαλίσουν τον μικρότερο δυνατό αριθμό για την πρότασή τους. Αποτέλεσμα ήταν η δημιουργία του «πολέμου» του αριθμού πρωτοκόλλου, ο οποίος οδηγούσε, στις πλείστες των περιπτώσεων, στην έκδοση αποφάσεων ενταξης από τις Διαχειριστικές Αρχές έργων, με βασικές ελλείψεις ωριμότητας.

9. Όσα έργα εντάχθηκαν στο Πρόγραμμα έχοντας βασικές ελλείψεις ή δεν θα συμβασιτοποιηθούν ποτέ ή αν καταφέρουν τελικά να συμβασιτοποιηθούν θα εκτελεστούν τελικά με τεράστια προβλήματα και καθυστερήσεις. Το αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι γνωστό σε όλους και αφορά στην επιστροφή των πόρων, που δαπανήθηκαν για την εκτέλεσή τους, στην Ε.Ε.

10. Βασικό μερίδιο ευθύνης, για τις προαναφερόμενες απώλειες πόρων, που οφείλονται στην κακή εκτέλεση και διαχείριση των έργων και των συμβάσεών τους, έχει αποκλειστικά η κάθε Διαχειριστική Αρχή, η οποία είναι επιφορτισμένη με τον έλεγχο ωριμότητας των προτάσεων (μονάδα Β), καθώς και τον έλεγχο ορθής εκτέλεσής τους κατά το στάδιο της υλοποίησης (μονάδα Γ).

11. Η στελέχωση των Διαχειριστικών Αρχών δεν γινόταν από ανθρώπινο δυναμικό που να διαθέτει το θεωρητικό υπόβαθρο για την άρτια εκτέλεση της διαχείρισης και παρακολούθησης των Δημοσίων έργων (π.χ. Μηχανικοί). Σημειωτέον τα Δημόσια Έργα αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοτικά μέρος της συνολικής χρηματοδότησης των Προγραμμάτων. Οπότε μπορεί να φανταστεί κανείς το μέγεθος της αναληψίας που διαπράττεται.

12. Επειδή στις περισσότερες Διαχειριστικές Επιτροπές δεν υπήρχε Μηχανικός παρατηρήθηκε το φαινόμενο οι Διαχειριστικές Αρχές και η Αρχή Πληρωμής να καταλογίζουν συλλήβδην μη επιλέξιμες δαπάνες στα εκτελούμενα έργα. Αυτό το έκαναν, προκειμένου να αποσοβηθεί ο κίνδυνος ελέγχου από την Ε.Ε. για τα έργα αυτά και να μην καταδειχθούν οι όποιες πειθαρχικές ή ποινικές ευθύνες που θα προέκυπταν για τους εμπλεκόμενους (δημόσιους υπάλληλους και φορείς) κατά την επίβλεψη και παραλαβή των έργων.

13. Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι παρατηρείται μία σύγχυση αρμοδιοτήτων, όσον αφορά στην άσκηση των καθηκόντων των στελεχών των Διαχειριστικών Αρχών. Λόγω της σύγχυσης αυτής, έγιναν πολλές φορές παρεμβάσεις στο σχεδιασμό του μελετητικού αντικείμενου ενός έργου ή στην υλοποίησή του από ειδικότητες ξένες προς το αντικείμενο του μηχανικού. Η έλλειψη αυτή οδήγησε, τις κατά νόμο υπηρεσίες, σε άστοχες

και άσχετες παρατηρήσεις που προκάλεσαν μεγάλες καθυστερήσεις και σοβαρά προβλήματα στην εκτέλεση των έργων που χρηματοδοτούνται από την Ε.Ε. Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα αναφέρω, ότι στέλεχος της Διαχειριστικής, προκειμένου το έργο να ολοκληρωθεί, κάνει υπόδειξη στην επιβλέπουσα τεχνική υπηρεσία του Δημοσίου να συνάψει δεύτερη ανεξάρτητη σύμβαση, αντί να του ζητήσει να συνάψει συμπληρωματική σύμβαση, που θα ήταν, στην προκειμένη περίπτωση, απόλυτα σύνομη με το ισχύον εθνικό δίκαιο. Η σύναψη δεύτερης σύμβασης στην αναφερόμενη περίπτωση, υπέκρυπτε παρατυπίες, βάσει του εθνικού δικαίου.

14. Η κοινοτική νομοθεσία προβλέπει, ότι η εκτέλεση των δημοσίων έργων πραγματοποιείται από τα κράτη - μέλη, σύμφωνα με την εκάστοτε εθνική νομοθεσία, εφόσον δεν υπάρχουν αντίστοιχη κοινοτική. Επί του προκειμένου, κοινοτική νομοθεσία περί εκτέλεσης δημοσίων έργων δεν υπάρχει. Κοινοτική μέριμνα υπάρχει μόνο, όσον αφορά τους κανόνες τήρησης της δημοσιότητας, του υγιούς ανταγωνισμού και των ίσων ευκαιριών, που αποτελούν και τις βασικές αρχές εφαρμογής όλων των κοινοτικών Κανονισμών. Από το άλλο μέρος πρέπει να σημειωθεί, ότι η κοινοτική νομοθεσία δεν προβλέπει πούθενά ότι υπάρχουν μελέτες που αποκλείονται από τη χρηματοδότηση τους.

15. Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, έχει εκδόσει κατάλογο επιλέξιμων δαπανών με συγκεκριμένο κωδικό.

16. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τα δημόσια έργα εκτελούνται μόνο από τους φορείς που έχουν κατά το νόμο οριστεί για την εκτέλεση και παρακολούθησή τους. Συνεπώς, όσα έργα είναι αποδεδειγμένα σύννομα, βάση της νομοθεσίας, είναι κατά προέκταση σύννομα και για την Ε.Ε.

17. Όταν το ποσοστό της ανάλωσης των επί ελάσσων δαπανών στην εκτέλεση των δημοσίων έργων υπερβεί το 10%, τότε η Ε.Ε. προβαίνει σε Σύσταση προς την Ελληνική πολιτεία. Αυτό συμβαίνει, διότι θεωρεί ότι η επιπλέον ανάλωση του 10%, προξενεί αλλαγές στο αρχικό δημοπρατηθέν φυσικό συμβατικό αντικείμενο, με αποτέλεσμα να προκαλούνται προβλήματα στον υγιή ανταγωνισμό. Κατ' αυτό τον τρόπο δίνεται πλεονέκτημα στον εγκαταστημένο εργολάβο. Αυτό συμβαίνει γιατί, αν οι διαφοροποιήσεις στα ποσά των οικονομικών προσφορών ήταν γνωστές από την αρχή, τότε περισσότεροι εργολάβοι ίσως, να συμμετείχαν στο διαγωνισμό ή να προσέφεραν διαφορετικό εύρος οικονομικής προσφοράς. Συνεπώς, αποδεικνύεται ότι η πρακτική που ακολουθήθηκε κατά την ανάθεση και εκτέλεση των έργων είχε ως συνέπεια να παραβιάζονται οι κοινοτικές αρχές και η εύρυθμη λειτουργία της αγοράς.

18. Σχετικά με την επιλεξιμότητα των δαπανών επικρατεί μεγάλη παραπληροφόρηση, η οποία εκτείνεται σε ολόκληρο το σύστημα διαχείρισης του Γ' ΚΠΣ. Από τις Διαχειριστικές Αρχές μέχρι και την Αρχή Πληρωμής.

19. Μια άλλη χρήσιμη πληροφορία που εξάγεται από την κοινοτική νομοθεσία αφορά στην υποχρέωση ενημέρωσης της Επιτροπής για τις κυρώσεις που επιβάλλονται λόγω των παρατυπιών, που ο έλεγχος καταγράφει στην εκτέλεση των έργων.

20. Τέλος, αλλά όχι και τελευταίο, πρέπει να σημειωθεί ότι μέχρι σήμερα καμία μελέτη δεν έχει υλοποιηθεί από κάποιον από τους φορείς που έχουν επιφορτιστεί με τον έλεγχο και παρακολούθηση αυτών (ΜΟΔ, Διαχειριστικές), προκειμένου να διαπιστωθούν οι ανάγκες και η εύρυθμη λειτουργία των αρχών αυτών. Η εταιρία ΜΟΔ, του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, σύμφωνα με το Ν. 2860/2000, είναι ο αρμόδιος φορέας για τον έλεγχο της διαχειριστικής ικανότητας των Διαχειριστικών Αρχών.

Όλα όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω περιγράφουν, σε συντομία, τις αγκυλώσεις που παρουσιάζει ο μηχανισμός διαχείρισης των ΚΠΣ και οι οποίες δικαιολογούν με το παραπάνω τα αίτια της χαμηλής απορροφητικότητας που παρουσιάζουν οι πόροι του Γ' ΚΠΣ, καθώς και τη σημαντική απώλεια πόρων που παρατηρείται από τα εκτελούμενα έργα. Με την έλευση του Δ' ΚΠΣ η κατάσταση αυτή πρέπει να θεραπευτεί, αν θέλουμε να αξιοποιηθούν οι κοινοτικοί πόροι της 4ης Προγραμματικής Περιόδου και να κερδίσει η Περιφέρεια το στοίχημα της ανάπτυξης.

IV. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Η αναστροφή της ανωτέρω κατάστασης δεν είναι μια εύκολη υπόθεση. Απαιτούνται χρόνος και καινοτόμες λύσεις, προκειμένου να θεραπευτούν οι αγκυλώσεις του μηχανισμού διαχείρισης που αναφέρθηκαν. Μερικές προτάσεις, που μπορεί να συμβάλουν σημαντικά στην επίλυση και ανατροπή της δυσμενούς οικονομικής κατάστασης που επιφέρει στη χώρα όχι μόνο η απώλεια κοινοτικών πόρων (που ίσως να είναι κατά περίπτωση και λογιστική), αλλά και στην επιστροφή πόρων λόγω κακοδιαχείρισης και σφαλμάτων υλοποίησης, είναι οι ακόλουθες:

1. Τα Περιφερειακά Συμβούλια, στη βάση χρονικού προγραμματισμού, οφείλουν να ιεραρχούν ορθολογιστικά τις ανάγκες για τα έργα που επιλέγονται, ανάλογα με την ωριμότητά τους, και παράλληλα να εξασφαλίζουν τους αναγκαίους πόρους για την εκπόνηση των μελετών που υπολείπονται. Ο Προγραμματισμός επιτρέπει την απορρόφηση των κονδυλίων σε βάθος χρόνου, σύμφωνα με το Πρόγραμμα που έχει δηλωθεί στην Επιτροπή. Επιπλέον, μια προγραμματισμένη και ορθή απορρόφηση (ωρίμανση, συμβασιολογία και πληρωμή), εκτός του ότι ελαχιστοποιεί τους κινδύνους αστοχιών των έργων, επιτυγχάνει παράλληλα και τις απαιτήσεις του κανόνα «**v+2**».

2. Ολόκληρη η διαδικασία παραγωγής ενός δημοσίου έργου πρέπει να είναι, κατά βάση, αποκλειστικής ευθύνης των τεχνικών υπηρεσιών, όπως ορίζει το ισχύον νομικό πλαίσιο.

3. Οι διαδικασίες δημοπράτησης, παρακολούθησης, εκτέλεσης, πληρωμής, όλων των δημοσίων, περιφερειακών, νομαρχιακών, δημοτικών και κοινοτικών, έργων, καθώς και οι ευθύνες και υποχρεώσεις, όλων των φορέων που εμπλέκονται στη διαδικασία αυτή, καθορίζονται επακριβώς από τους νόμους **1418/84, 2229/94, 2372/96, 2576/97, 2539/97, 2648/98, 2719/99, 3263/04, 3316/05**.

4. Η σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής με δομή και εμπειρία τεχνικής υπηρεσίας, θα βοηθήσει σημαντικά τη λειτουργία του συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων, το οποίο πρέπει να λειτουργεί σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο. Η Αρχή αυτή θα ελέγχει, θα μεριμνά και θα επιλύει προβλήματα που αφορούν τα δημόσια έργα, συμβάλλοντας σημαντικά στην επίτευξη των στόχων, που έχουν τεθεί για την εφαρμογή των προγραμμάτων, από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

5. Η δημιουργία ξεχωριστών τμημάτων, εντός των Διαχειριστικών Αρχών, για την εκτέλεση των δημοσίων έργων και των άυλων δράσεων, θα ενίσχυε σημαντικά τον εποπτικό και διαχειριστικό τους ρόλο. Φυσικά, για την ικανοποιητική λειτουργία των ανωτέρω δύο σχημάτων απαιτείται η στελέχωσή τους με τις κατάλληλες ειδικότητες, που επιβάλουν η παρακολούθηση και ο έλεγχος του είδους των πράξεων. Η στελέχωση υπηρεσιών με το κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό μπορεί να κοστίζει, αλλά η απόδοσή του εξουδετερώνει στο πολλαπλάσιο τη δαπάνη πρόσληψης του προσωπικού!

6. Όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς στη διαδικασία των συγχρηματοδοτούμενων έργων πρέπει να γνωρίζουν επακριβώς τις αρμοδιότητες και το θεσμικό τους ρόλο. Αυτή η παρατήρηση είναι σημαντική, προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα σύγχυσης αρμοδιοτήτων μεταξύ των φορέων (Αρχές Διαχείρισης, Πληρωμής, διάφορες υπηρεσίες) που εμπλέκονται στην εκτέλεση των Δημοσίων Έργων. Η σύγχυση των αρμοδιοτήτων αποτελεί σύνθημα και διευρυμένο φαινόμενο στην Ελληνική Διοίκηση που έχει πια παγιωθεί και δυνάμυνται ως αυτοφύεση!

7. Κρίνεται επιτακτική η διεξαγωγή άμεσου ελέγχου των φακέλων όλων των ενταγμένων έργων, έστω και την τελευταία στιγμή, προκειμένου αυτά να ιεραρχηθούν με μοναδικό κριτήριο την ωριμότητά τους. Κατ' αυτόν τον τρόπο, με τη συνδρομή της Τεχνικής Βοήθειας, θα συμπληρώνονται άμεσα οι ελλείψεις ωριμότητας, που θα επισημανθούν, ώστε τα έργα αυτά να προχωρήσουν σε άμεση δημοπράτηση και υλοποίηση. Αυτό σημαίνει ταυτόχρονα απορρόφηση πόρων.

8. Όλα τα έργα που δεν θα μπορέσουν να υλοποιηθούν από το Γ' ΚΠΣ, και που εμφανίζουν μια σχετικά καλή ωριμότητα, μπορούν να τοποθετηθούν σε μία δεξαμενή ωρίμανσης, με την προοπτική των άμεσων απορροφήσεων, στο πλαίσιο εφαρμο-

γής του Δ' ΚΠΣ.

9. Απαιτείται η δημιουργία ενός πυρήνα, στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, ο οποίος θα στελεχώνεται από έμπειρους μηχανικούς και καταξιωμένους νομικούς συμβούλους, στο αντικείμενο εκτέλεσης συμβάσεων δημοσίων έργων. Ο πυρήνας αυτός θα διαθέτει λόγω εμπειρίας αυξημένη διαπραγματευτική ικανότητα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με αποτέλεσμα την αποσόβηση περικοπής κονδυλίων έργων, που εκτελούνται σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία.

10. Τέλος, πρέπει να υπάρχει καταλογισμός ευθυνών προς τα στελέχη των Διαχειριστικών και της Αρχής Πληρωμής στη περίπτωση της πλημμελούς εκτέλεσης των καθηκόντων τους. Κάτι τέτοιο μέχρι σήμερα δεν προβλεπόταν από κανένα νομικό πλαίσιο. Η ενέργεια αυτή θα συμβάλει σημαντικά στην ορθή εκτέλεση των καθηκόντων των στελεχών των αρμόδιων Αρχών, αφού οι υπεύθυνοι θα τιμωρούνται για τις άστοχες και αναποτελεσματικές ενέργειές τους, που έχουν συνήθως ως αποτέλεσμα την απώλεια κοινοτικών πόρων.

V. Το Δ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Το Δ' ΚΠΣ με πόρους που ανέρχονται στα 20 δις μ (εκτός των αγροτικών επιδοτήσεων, που ανέρχεται σε άλλα 21 δις μ), για την Ελλάδα, αποτελεί την τελευταία μεγάλη ευκαιρία της χώρας να κερδίσει το στοίχημα της ανάπτυξης. Μιας ανάπτυξης, η οποία θα επιτευχθεί με την εξάλειψη των διαρθρωτικών αγκυλώσεων που παρατηρούνται στον κρατικό μηχανισμό, με τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης, με την αξιοποίηση του κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού, με αιχμή του δόρατος μια στρατηγική που θα λαμβάνει υπόψη σοβαρά τον άνθρωπο και το περιβάλλον και με την ανάπτυξη της ελληνικής Περιφέρειας.

Η υλοποίηση του νέου δημοσιονομικού πακέτου θα ξεκινήσει την 1^η Ιανουαρίου του 2007, ενώ ήδη το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών έχει δώσει τις πρώτες κατευθύνσεις και προτεραιότητες υλοποίησης του. Ειδικότερα, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών την περίοδο 2007 – 2013 θα διατεθούν στην Περιφέρεια 16 δις μ, δηλαδή το 80 % περίπου των κονδυλίων της 4^{ης} Προγραμματικής Περιόδου. Αυτό το ποσό θα διατεθεί για την ενίσχυση της Ελληνικής Περιφέρειας, την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών και την ψηφιακή σύγκλιση για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και την αύξηση της παραγωγικότητας της οικονομίας.

Ο σχεδιασμός του Υπουργείου βρίσκεται προς τη σωστή κατεύθυνση. Πρέπει, όμως, να γίνει κατανοητό ότι η ανάπτυξη της χώρας και ιδιαίτερα της Περιφέρειας δεν συνδέεται μόνο με τις κοινοτικές ενισχύσεις, οι οποίες αποτελούν μια συμπληρωματική προσφορά σε ένα ευρύτερο σχέδιο εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής. Απαιτείται πολλή δουλειά, στρατηγική, σχεδιασμός και προτεραιότητες, οι οποίες θα κάνουν τη διαφορά και θα οδηγήσουν στην πολυπόθητη ανάπτυξη.

A. Αξιοποίηση των πόρων του Δ' ΚΠΣ και ανάπτυξη της Περιφέρειας

Η ανάπτυξη της Περιφέρειας δεν είναι μια εύκολη υπόθεση. Οι πόροι που δίνονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση σε κάθε προγραμματική περίοδο είναι σημαντικοί και έχουν σαφή προσανατολισμό αφού:

- Απευθύνονται σε μειονεκτικές περιφερειακές περιοχές, που δεν επωφελήθηκαν ιδιαίτερα από τα προηγούμενα ΚΠΣ.

- Δίνουν έμφαση στην προώθηση των νέων τεχνολογικών συστημάτων, της ψηφιακής σύγκλισης και της καινοτομίας.

Κάθε κράτος – μέλος με τη σειρά του πρέπει με σωστό σχεδιασμό και στρατηγική να κατευθύνει τους πόρους εκεί που είναι αναγκαίοι, προκειμένου να αξιοποιηθούν και να αποδώσουν τα μέγιστα. Στο σημείο αυτό υστερεί η Ελλάδα.

Όπως ανέφερα και στην παράγραφο IV ένα πρώτο βήμα για τη βελτίωση της κατάστασης που επικρατεί είναι ο εξορθολογισμός του μηχανισμού διαχείρισης των κοινοτικών πόρων. Η εναρμόνιση της χώρας μας με τη κοινοτική νομοθεσία (σε θέμα-

τα συγχρηματοδότησης – υλοποίησης έργων) επιβάλλει:

1. Την ύπαρξη Διαφάνειας – Ενημέρωσης – Δημοσιότητας (όλοι οι κοινοτικοί Κανονισμοί βασίζονται στις αρχές αυτές).
2. Την ύπαρξη εθνικού κορμού από τον οποίο θα γίνεται η επιλογή των έργων.
3. Τη καθιέρωση διαλόγου με τους αρμόδιους φορείς της περιφέρειας, ώστε να γνωστοποιούνται οι πραγματικές ανάγκες τους.
4. Τη στελέχωση των μηχανισμών διαχείρισης με το κατάλληλο δυναμικό.
5. Την ύπαρξη προγραμματισμού για τη χρηματοδότηση μελετών.
6. Τον καθορισμό αρμοδιοτήτων στις Διαχειριστικές Αρχές και Αρχές Πληρωμών.

Οι ανωτέρω δράσεις αποτελούν προαπαιτούμενα στοιχεία για μια αποτελεσματική διαχείριση και αξιοποίηση των πόρων του επερχόμενου Δ' ΚΠΣ. Πέρα, όμως, από τη σωστή διαχείριση απαιτείται να δοθεί προτεραιότητα και σε άλλους τομείς, προκειμένου η Περιφέρεια να επιδιώξει μια ολοκληρωμένη ανάπτυξη. Πιο συγκεκριμένα πρέπει:

* Να προσδιοριστούν οι διαρθρωτικές αδυναμίες, που υπάρχουν σε κάθε Περιφέρεια και να δοθεί προτεραιότητα στην αντιμετώπισή τους.

* Να διαμορφωθεί μια μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή στρατηγική για κάθε Περιφέρεια, η οποία να λαμβάνει υπόψη τα δυνατότα και τα αδύνατα σημεία κάθε Περιφέρειας. Με αυτό τον τρόπο θα δίνεται η δυνατότητα της ταυτόχρονης αντιμετώπισης των αναγκών των Περιφερειών μακροπρόθεσμα (μοντέλο χωροταξικής ενότητας).

* Να αποφευχθεί η υπερσυγκέντρωση των επενδύσεων στα αναπτυξιακά κέντρα, διότι κάτι τέτοιο μπορεί να αποβεί σε βάρος της ισόρροπης ανάπτυξης μακροπρόθεσμα.

* Να ενισχυθεί η διοικητική ικανότητα για σχεδιασμό, υλοποίηση και διαχείριση των αναπτυξιακών Προγραμμάτων σε περιφερειακό επίπεδο. Η ανάγκη να δοθεί προτεραιότητα στον περιφερειακό προγραμματισμό είναι επιτακτική.

Β. Ύπαιθρος Χώρα:

Οι κοινοτικές δράσεις, σχετικά με την ανάπτυξη της υπαίθρου και του ευρύτερου αγροτικού χώρου προβάλλουν την αειφορία ως κεντρική αξία και απαιτούν το σεβασμό του τοπίου και του περιβάλλοντος. Η ανάπτυξη της υπαίθρου και η στήριξη νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, που δεν έχουν άμεση σχέση με την παραγωγή, όπως για παράδειγμα ο αγροτουρισμός, θα στρέψει τον πληθυσμό της Περιφέρειας σε νέες οικονομικές δραστηριότητες που θα βοηθήσουν την οικονομία και κοινωνία των περιοχών αυτών και μετά το 2013, οπότε θα έχει ολοκληρωθεί το Δ' ΚΠΣ. Δράσεις, όπως, ο αγροτουρισμός θα αναζωογονήσουν τις τοπικές οικονομίες και κοινωνίες με αποτέλεσμα τη συγκράτηση του πληθυσμού της υπαίθρου, την αύξηση της απασχόλησης, αλλά και την προσέλκυση νέων ρευμάτων από τα απρόσωπα αστικά κέντρα στις μικρές ζωντανές κοινότητες. Στο νέο προγραμματισμό, λοιπόν, πρέπει να περιέχονται δράσεις, που να αναφέρονται σε εναλλακτικές μορφές ενασχόλησης του πληθυσμού της υπαίθρου. Οι εναλλακτικές μορφές απασχόλησης δημιουργούν με τη σειρά τους ευκαιρίες απασχόλησης για συμπληρωματικό εισόδημα και νέες προϋποθέσεις για αναβάθμιση ποιότητας ζωής, ιδιαίτερα για τους νέους.

Γ. Δημόσια Διοίκηση:

Η αναδιάρθρωση της Δημόσιας Διοίκησης κρίνεται εντελώς απαραίτητη για την ανάπτυξη ακόμη και των μικρότερων και πιο «αδύναμων» δήμων και κοινοτήτων, ώστε να αποφεύγεται η κατασπατάληση πόρων. Η δημιουργία πέντε νέων αναπτυξιακών Περιφερειών σίγουρα αποτελεί ένα πρώτο βήμα για τον περιορισμό των ανισοτήτων. Οι νέες αυτές Περιφέρειες: α) Μακεδονίας-Θράκης, με έδρα τη Θεσσαλονίκη, β) Θεσσαλίας-Ηπείρου-Στερεάς Ελλάδας, με έδρα τη Λάρισα, γ) Δυτικής Ελλάδας, με έδρα την Πάτρα, δ) Αττικής, με έδρα την Αθήνα, ε) Κρήτης και νήσων Αιγαίου, με έδρα το Ηράκλειο, θα επιτρέψουν

την απεικόνιση των πραγματικών αναγκών, αλλά και αναπτυξιακών δυνατοτήτων των Περιφερειών με αποτέλεσμα την ορθότερη κατανομή των κοινοτικών πόρων.

Πέραν αυτού, όμως, για να γίνει πιο αποτελεσματική η Δημόσια Διοίκηση χρειάζονται: διαφάνεια και καταπολέμηση της διαφθοράς σε όλα τα επίπεδα, καθώς και αξιολόγηση όλων των προσώπων της διοικητικής πυραμίδας. Στον τομέα αυτό πολύ σημαντική είναι η ψηφιακή σύγκλιση, που θα κάνει αποτελεσματικότερη τη διοίκηση και εξυπηρέτηση των πολιτών μέσω του διαδικτύου, χωρίς τη φυσική παρουσία τους στις δημόσιες υπηρεσίες.

Δ. Ανταγωνιστικότητα:

Μεγάλη σημασία πρέπει να δοθεί στη δημιουργία ενός ευνοϊκού επιχειρηματικού κλίματος για την προσέλκυση νέων ξένων επενδύσεων, αλλά και την ανάπτυξη των εγχώριων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, στη Περιφέρεια είναι απαραίτητη η συνύπαρξη μιας σειράς συνθηκών, οι οποίες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη στρατηγική κάθε Περιφέρειας. Οι συνθήκες αυτές είναι:

- Η εξασφάλιση επαρκούς βασικής υποδομής.
 - Η διασφάλιση συνθηκών συγκράτησης του ανθρώπινου δυναμικού.
 - Η προώθηση νέων τεχνολογιών και καινοτομίας.
 - Η ενθάρρυνση και ενδυνάμωση της αειφόρου περιβαλλοντικής διαχείρισης.
 - Η ενίσχυση της θεσμικής και διοικητικής ικανότητας.
- Η εξασφάλιση αυτών των συνθηκών, με τη βοήθεια των κοινοτικών πόρων, θα καταστήσει την περιφέρεια:
- Πιο ελκυστική στους επισκέπτες.
 - Χώρο άσκησης επιχειρηματικών δράσεων.
 - Ελκυστικό τόπο διαμονής και διαβίωσης των κατοίκων.

Ε. Διάδοση νέων τεχνολογιών:

Η διάδοση και ενσωμάτωση των νέων τεχνολογικών συστημάτων στην εκπαίδευση, τη δημόσια διοίκηση και τις επιχειρήσεις θα ενισχύσει σημαντικά τις διαπεριφερειακές, διακρατικές και διασυνοριακές συνεργασίες, αλλά και θα δώσει στους πολίτες την ευκαιρία να έχουν άμεση πρόσβαση στις ευρωπαϊκές υπηρεσίες για την καλύτερη πληροφόρησή τους σχετικά με τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης.

ΣΤ. Ανθρώπινοι πόροι:

Μεγάλη σημασία έχει η ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου και η προώθηση της δια βίου μάθησης και κατάρτισης, η ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εκπαιδευόμενων, η ανάπτυξη της απασχόλησης, και ιδιαίτερα η γυναικεία επιχειρηματικότητα, η ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και η σύνδεση μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων.

Στη σημερινή εποχή η επένδυση στον ανθρώπινο παράγοντα αποτελεί βασική παράμετρο ανάπτυξης της χώρας. Η ενσωματωμένη τεχνολογία αποτελεί συνθήκη αναγκαία και απαραίτητη για την αύξηση της παραγωγικότητας και τον εκσυγχρονισμό λειτουργίας των δομών μιας κοινωνίας. Ο σχεδιασμός των δράσεων ανάπτυξης των ανθρωπίνων πόρων απαιτεί:

- Πλήρη υποστήριξη των εθνικών αναπτυξιακών πολιτικών από τις δράσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) (π.χ. συνάρτηση με αναπτυξιακό νόμο).
- Όλες οι δράσεις που αναφέρονται σε επαγγελματική κατάρτιση και προώθηση της απασχόλησης να περιλαμβάνονται σε ολοκληρωμένα σχέδια παρέμβασης για μια γεωγραφική περιοχή ή ομάδα.

- Ημβέλεια και το οικονομικό μέγεθος των παρεμβάσεων πρέπει να είναι τέτοια, ώστε να επέρχεται η βελτίωση στα οικονομικά μεγέθη μιας περιοχής.

- Διαμόρφωση συνεκτικών σχεδίων ανάπτυξης και απασχόλησης σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Κατά συνέπεια, η ενεργοποίηση του δυναμικού της περιφέρειας θα αποτελέσει βασική παράμετρο για την ανάπτυξη και ενίσχυση της απασχόλησης.

VI. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω, θεωρώ, ότι η χώρα μας μπορεί να κερδίσει το στοίχημα της ανάπτυξης και να καταπολεμήσει τις ανισότητες που υπάρχουν, μεταξύ των περιφερειών της. Όμως, για την επίτευξη αυτού του σκοπού πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη, ότι απαιτείται πολλή δουλειά και προγραμματισμός. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι η περιφερειακή ανάπτυξη δεν επιτυγχάνεται μόνο από τις δημόσιες επενδύσεις και τους κοινοτικούς πόρους. Είναι αποτέλεσμα και άλλων παραμέτρων, οι οποίες έχουν να κάνουν με τη χάραξη ορθολογικής εθνικής στρατηγικής, την αποτελεσματική διαχείριση των κοινοτικών πόρων και την διαμόρφωση σχεδίων ανάπτυξης, που θα δίνουν προτεραιότητα στον άνθρωπο, το περιβάλλον και την κοινωνική ευημερία.

Χρειαζόμαστε μια εθνική στρατηγική που να βασίζεται σε ένα μοντέλο «**χωροταξικής ενότητας**», που θα συμβάλει τα μέγιστα στην μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της Ελληνικής Περιφέρειας. Κατ' αυτόν τον τρόπο όμορες περιφέρειες με συναφή προβλήματα και εγγενείς αδυναμίες θα μπορούν να επιλύουν τις αδυναμίες τους μέσα στα πλαίσια ενός ενιαίου χώρου, ο οποίος θα δίνει έμφαση στον άνθρωπο και το περιβάλλον. Ένας τέτοιος σχεδιασμός, δεν είναι ανάγκη να ταυτίζεται με τη διοικητική διαίρεση της χώρας. Απαιτεί, όμως, τη χρήση νέας τεχνολογίας για την ποσοτική βελτίωση του διαθέσιμου εισοδήματος των κατοίκων, τη δικαιότερη κατανομή του εισοδήματος, την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, το σεβασμό στις παραδόσεις και προστασία του περιβάλλοντος! Συνεπώς, για την εφαρμογή ενός υπεύθυνου προγράμματος ανάπτυξης στη Περιφέρεια πέραν των όσων αναφέρθηκαν απαιτούνται:

- Ολοκλήρωση συνολικής χωροταξικής μελέτης για όλους τους τομείς (θα περιλαμβάνει επί μέρους τεχνικές - περιβαλλοντολογικές και οικονομικές μελέτες) και ολοκλήρωση του κτηματολογίου.

- Χωροταξικός σχεδιασμός, που θα διευρύνει το πεδίο του και κατ' αντικείμενο (π.χ. υγεία, εκπαίδευση)

- Ολοκλήρωση μεγάλων και μικρών έργων κατά ζώνες στο εσωτερικό των περιφερειών, αλλά και των γύρω περιοχών με καθορισμένο βαθμό προτεραιότητας.

- Συμμετοχή και σύγκλιση όλων των δυνάμεων των περιφερειών (δυνάμεων οικονομικών - πνευματικών - εξουσίας) για να προωθηθούν λύσεις εφικτές στα πλαίσια των διαθέσιμων οικονομικών πόρων (τοπικών - εθνικών και κοινοτικών κονδυλίων) και να ολοκληρωθεί σε συνέχειες γενεών το όνειρο για μια αναπτυσσόμενη περιοχή με κοινωνική ευθύνη και ευαισθησία.

- Συμμετοχή και ανάληψη προσωπικής ευθύνης.

Η ύπαρξη στρατηγικού σχεδιασμού και προγραμματισμού είναι η μια όψη του θέματος. Η άλλη έχει να κάνει με τη διαχείριση των κοινοτικών πόρων. Όπως ανέφερα στη σχετική με το θέμα αυτό παράγραφο απαιτείται μεγάλη προσοχή, προκειμένου να κατευθυνθούν οι πόροι εκεί που είναι αναγκαίοι και τελικά να αξιοποιηθούν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο. Για την επίτευξη αυτού του στόχου απαιτούνται:

- Ύπαρξη διαφάνειας - Ενημέρωσης - Δημοσιότητας (όλοι οι κοινοτικοί Κανονισμοί βασίζονται στις αρχές αυτές).

- Ύπαρξη εθνικού κορμού από τον οποίο θα γίνεται η επιλογή των έργων.

- Καθιέρωση διαλόγου με τους αρμόδιους φορείς της περιφέρειας, ώστε να γνωστοποιούνται οι πραγματικές ανάγκες τους.

- Στελέχωση των μηχανισμών διαχείρισης με το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό.

- Στελέχωση των Δημοσίων υπηρεσιών υλοποίησης των έργων με έμπειρο ανθρώπινο δυναμικό στην παραγωγή μελετών και έργων ή δημιουργία ανά Περιφέρεια Ανώνυμων Εταιριών τύπου ΕΓΝΑΤΙΑΣ Α.Ε., ΕΡΓΟΣΕ Α.Ε., οι οποίες θα συμπληρώνουν τις υφιστάμενες Δημόσιες Υπηρεσίες στο έργο τους.

- Ύπαρξη προγραμματισμού για τη χρηματοδότηση μελετών.

- Καθορισμός αρμοδιοτήτων στις Διαχειριστικές Αρχές και Αρχές Πληρωμών.

- Καθορισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ των υπηρεσιών διαχείρισης και των υπηρεσιών υλοποίησης των έργων - πράξεων, ώστε

να αποφευχθούν οι αλληλοεπικαλύψεις αρμοδιοτήτων. (Η κάθε υπηρεσία να είναι υπόλογη για το έργο ευθύνης της)

- Καθορισμός κανόνων εκλεξιμότητας και διάχυσή τους προς όλες τις υπηρεσίες υλοποίησης έργων.

- Ενημέρωση των στελεχών των υπηρεσιών περί κανονισμών εκλεξιμότητας και συνεχής επιμόρφωση τους για την εφαρμογή των κανονισμών της ΕΕ.

- Απλοποίηση των εντύπων, Τεχνικό Δελτίο - Τριμηνιαίο - Μηνιαίο, που στην πράξη «βαραίνουν», τη διαδικασία και δημιουργούν περισσότερα προβλήματα από αυτά που σχεδιάστηκαν να επιλύσουν.

- Αυτόματη ενημέρωση του μηνιαίου δελτίου, από την υπηρεσία που εκδίδει την επιταγή πληρωμής του αναδόχου, μέσω μοναδικού κωδικού έργου.

Όλες αυτές οι παράμετροι σε συνδυασμό με τη παραχώρηση προτεραιότητας στην ανάπτυξη της υπαίθρου, στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, στην ενθάρρυνση της διάδοσης της νέας τεχνολογίας και καινοτομίας και στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της περιφέρειας, θεωρώ ότι θα συμβάλουν σημαντικά στη δημιουργία μιας ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης. Μιας ανάπτυξης που θα συνέβαλε στην εξάλειψη των ανισοτήτων και στη καλύτερη κατανομή του εισοδήματος με κοινωνική ευθύνη και ευαισθησία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

«Κοινοτική Νομοθεσία για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα»

Τα σημαντικότερα σημεία του Κανονισμού **1260/1999**, από όπου συνάγονται πολύτιμες πληροφορίες είναι τα παρακάτω:

Κανονισμός 1260/1999

- * Στην **παράγραφο 41** των εκτιμήσεων, αναφέρεται ότι, όταν δεν υπάρχουν κοινοτικοί κανόνες, θα πρέπει να εφαρμόζονται στις επιλέξιμες δαπάνες, οι σχετικοί εθνικοί κανόνες.

- * Στην **παράγραφο 42** των εκτιμήσεων, αναφέρεται ότι είναι αναγκαίο να απλουστευθούν οι κανόνες και οι διαδικασίες ανάληψης υποχρεώσεων και πληρωμών.

- * Στην **παράγραφο 43** των εκτιμήσεων, αναφέρεται ότι είναι αναγκαίο να εισαχθούν κανόνες χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης με την υποχρέωση δικαιολόγησης και απόδειξης των δαπανών.

- * Στην **παράγραφο 44** των εκτιμήσεων, αναφέρεται ότι για να εξασφαλιστεί η χρηστή διαχείριση των κοινοτικών πόρων, είναι αναγκαίο να βελτιωθούν οι προβλέψεις και η εκτέλεση δαπανών και ότι οι καθυστερήσεις στη δημοσιονομική εκτέλεση μπορούν να προκαλέσουν επιστροφή της προκαταβολής και αυτεπάγγελτες αποδεσμεύσεις πιστώσεων.

- * Στην **παράγραφο 47** των εκτιμήσεων, αναφέρεται ότι οι αρμοδιότητες της διαχειριστικής αρχής αφορούν κυρίως τη συλλογή στοιχείων σχετικά με τα αποτελέσματα και τη διαβίβασή τους στην Επιτροπή, την ορθή δημοσιονομική εκτέλεση, την οργάνωση της αξιολόγησης και την τήρηση των υποχρεώσεων σε θέματα δημοσιότητας και κοινοτικού δικαίου.

- * Στην **παράγραφο 48** των εκτιμήσεων, αναφέρεται ότι η Επιτροπή παρακολούθησης είναι όργανο ορισμένο από το κράτος μέλος που συνοδεύει την παρέμβαση, ελέγχει τη διαχείρισή της εκ μέρους της διαχειριστικής αρχής, εξασφαλίζει την τήρηση των οικείων κατευθύνσεων και κανόνων εφαρμογής και εξετάζει την αξιολόγησή της.

- * Στο **άρθρο 22 του κεφαλαίου IV του τίτλου II**, που αφορά την Τεχνική Βοήθεια, αναφέρει ότι περιλαμβάνει μέτρα προπαρασκευής, παρακολούθησης, αξιολόγησης και ελέγχου, όπως, μελέτες.

- * Στο **άρθρο 30 του κεφαλαίου I του τίτλου III, παράγραφος 3** που αφορά την επιλεξιμότητα των δαπανών, αναφέρει ότι οι συναφείς εθνικοί κανόνες εφαρμόζονται στις επιλέξιμες δαπάνες, εκτός εάν η Επιτροπή θεσπίσει, εφόσον χρειαστεί, κοινούς κανόνες επιλεξιμότητας. Επίσης, στην παράγραφο 2, μια δαπάνη δεν μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμη για τη συμμετοχή των Ταμείων, εάν καταβληθεί πράγματι από τον τελικό δικαιούχο

πριν από την ημερομηνία παραλαβής από την Επιτροπή της αίτησης για παρέμβαση.

*** Στο άρθρο 30 του κεφαλαίου I του τίτλου III παράγραφος**

4, ορίζεται, επίσης, ότι δεν είναι επιλέξιμη μία δαπάνη, όταν επηρεάζει τη φύση ή τους όρους πραγματοποίησης της ή παρέχει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε μία επιχείρηση ή δημόσιο οργανισμό και απορρέει είτε από μεταβολή της φύσης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος μιας υποδομής είτε από τη διακοπή ή τη μετεγκατάσταση μιας παραγωγής δραστηριότητας.

*** Στο άρθρο 32 του κεφαλαίου II του τίτλου III παράγραφος**

2, ορίζεται ότι ανάλογα με την πρόοδο εφαρμογής της παρέμβασης, το σύνολο ή ένα μέρος της πληρωμής έναντι επιστρέφεται στην Επιτροπή από την αρχή πληρωμής, εάν καμία αίτηση πληρωμής δεν έχει αποσταλεί στην Επιτροπή εντός 18 μηνών από την απόφασή της για τη χορήγηση συμμετοχής των Ταμείων.

*** Στο άρθρο 32 του κεφαλαίου II του τίτλου III παράγραφος**

3, ορίζεται ότι με τις ενδιάμεσες πληρωμές αποδίδονται από την Επιτροπή οι δαπάνες που έχουν πράγματι καταβληθεί στο πλαίσιο των Ταμείων και πιστοποιηθεί από την αρχή πληρωμής.

*** Στο άρθρο 32 του κεφαλαίου II του τίτλου III παράγραφος**

6, ορίζεται ότι τα κράτη μέλη ορίζουν τις αρχές που είναι αρμόδιες για την έκδοση των πιστοποιήσεων και δηλώσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 3 και 4.

*** Στο άρθρο 32 του κεφαλαίου II του τίτλου III παράγραφος**

7, ορίζεται ότι το αργότερο στις 30 Απριλίου κάθε έτους, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή ενημερωμένες προβλέψεις τους σχετικά με την υποβολή αιτήσεων πληρωμής για την τρέχουσα δημοσιονομική χρήση και τις προβλέψεις για την επόμενη δημοσιονομική χρήση.

*** Στο άρθρο 34 του κεφαλαίου I του τίτλου IV παράγραφος**

1, ορίζεται ότι η διαχειριστική αρχή είναι υπεύθυνη για την αποτελεσματικότητα και την κανονικότητα της διαχείρισης και της εφαρμογής και ιδίως για :

1. τη δημιουργία μηχανισμού συλλογής αξιόπιστων οικονομικών και στατιστικών στοιχείων
2. την προσαρμογή και εφαρμογή του συμπληρώματος προγραμματισμού
3. τη σύνταξη και υποβολή της ετήσιας έκθεσης εκτέλεσης στην Επιτροπή
4. τη διοργάνωση της ενδιάμεσης αξιολόγησης
5. τη χρησιμοποίηση από τους οργανισμούς που συμμετέχουν στη διαχείριση και εφαρμογή της παρέμβασης είτε χωριστού λογιστικού συστήματος είτε κατάλληλης λογιστικής κωδικοποίησης όλων των συναλλαγών που σχετίζονται από την παρέμβαση.
6. την κανονικότητα των πράξεων που χρηματοδοτούνται και ιδίως την εφαρμογή μέτρων εσωτερικού ελέγχου συμβατών με τις αρχές της χρηστής διαχείρισης
7. τη συμβατότητα προς τις κοινοτικές πολιτικές, όπως προβλέπεται στο άρθρο 12 στο πλαίσιο εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις
8. την τήρηση των υποχρεώσεων σχετικά με την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα

*** Στο άρθρο 35 του κεφαλαίου I του τίτλου IV παράγραφος**

3, ορίζεται ότι η επιτροπή παρακολούθησης βεβαιώνεται για την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα της εκτέλεσης της παρέμβασης.

*** Στο άρθρο 37 του κεφαλαίου I του τίτλου IV παράγραφος**

2, ορίζεται ότι κάθε ετήσια και τελική έκθεση εκτέλεσης που συντάσσεται από τη διαχειριστική αρχή και εξετάζεται και εγκρίνεται από την επιτροπή παρακολούθησης, περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία :

1. οποιαδήποτε αλλαγή των γενικών όρων έχει σημασία για την εφαρμογή της παρέμβασης
2. την πρόοδο εφαρμογής των αξόνων προτεραιότητας και των μέτρων για καθένα από τα Ταμεία
3. τη δημοσιονομική εκτέλεση της παρέμβασης
4. τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την εξασφάλιση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της εφαρμογής όπως :
1. τις ενέργειες παρακολούθησης, δημοσιονομικού ελέγχου

και αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τη συλλογή στοιχείων

2. σύνθεση των σημαντικών προβλημάτων που έχουν ανακύψει κατά τη διαχείριση της παρέμβασης, καθώς και τα τυχόν ληφθέντα μέτρα

3. τη χρησιμοποίηση της τεχνικής βοήθειας

4. τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την εξασφάλιση της δημοσιότητας

5. τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την εξασφάλιση της συμβατότητας με τις κοινοτικές πολιτικές

*** Στο άρθρο 38 του κεφαλαίου II του τίτλου IV παράγραφος**

1, ορίζεται ότι τα κράτη-μέλη φέρουν την ευθύνη σε πρώτο βαθμό για τον δημοσιονομικό έλεγχο των παρεμβάσεων. Για το σκοπό αυτό λαμβάνουν τα ακόλουθα μέτρα :

1. εξακριβώνουν ότι έχουν δημιουργηθεί και εφαρμόζονται συστήματα διαχείρισης και ελέγχου
2. διαβιβάζουν στην Επιτροπή περιγραφή των συστημάτων αυτών
3. διασφαλίζουν ότι η διαχείριση των παρεμβάσεων γίνεται σύμφωνα με το σύνολο των εφαρμοστέων κοινοτικών κανόνων και ότι τα κονδύλια, που τίθενται στη διάθεσή τους χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης
4. πιστοποιούν ότι οι δηλώσεις δαπανών που υποβάλλονται στην Επιτροπή είναι ακριβείς και ότι προκύπτουν από την εφαρμογή λογιστικών συστημάτων, βάσει δικαιολογητικών που επιδέχονται επαλήθευση
5. προλαμβάνουν, εντοπίζουν και διορθώνουν παρατυπίες, τις ανακινώνουν στην Επιτροπή, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και την τηρούν ενήμερη όσον αφορά την εξέλιξη των διοικητικών και δικαστικών δώξεων
6. υποβάλλουν στην Επιτροπή, κατά την περάτωση κάθε παρέμβασης, δήλωση προσώπου ή υπηρεσίας λειτουργικά ανεξάρτητου ή ανεξάρτητης από την ορισθείσα διαχειριστική αρχή. Στη δήλωση παρατίθεται σύνθεση των πορισμάτων των ελέγχων που διεξήχθησαν κατά τα προηγούμενα έτη και κρίνεται η εγκυρότητα της αίτησης πληρωμής του υπολοίπου καθώς και η εγκυρότητα και η νομιμότητα και η κανονικότητα των πράξεων που καλύπτονται από το οριστικό πιστοποιητικό δαπανών.
7. συνεργάζονται με την Επιτροπή, για να εξασφαλιστεί ότι η χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων είναι σύμφωνη με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης
8. ανακτούν τα ποσά που ενδεχομένως έχουν απολεσθεί λόγω παρατυπιών οι οποίες διαπιστώθηκαν, χρεώνοντας, ανάλογα με την περίπτωση, τόκους υπερημερίας.

*** Στο άρθρο 39 του κεφαλαίου II του τίτλου IV παράγραφος**

1, ορίζεται ότι τα κράτη - μέλη φέρουν κατά πρώτο λόγο την ευθύνη για τη δίωξη των παρατυπιών, ενεργώντας κατόπιν αποδείξεων για οιαδήποτε μείζονα τροποποίηση επηρεάζει τη φύση ή τους όρους εφαρμογής ή ελέγχου μίας παρέμβασης και πραγματοποιώντας τις αναγκαίες δημοσιονομικές διορθώσεις. Το κράτος μέλος πραγματοποιεί τις δημοσιονομικές διορθώσεις που απαιτούνται σε σχέση με την επί μέρους ή τη συστηματικής φύσεως παρατυπία. Οι διορθώσεις συνίστανται σε ολική ή μερική κατάργηση της σχετικής κοινοτικής συμμετοχής. Τα κονδύλια που απελευθερώνονται μπορούν να διατεθούν εκ νέου στη συγκεκριμένη παρέμβαση.

*** Στο άρθρο 39 του κεφαλαίου II του τίτλου IV παράγραφος**

2, ορίζεται ότι αν μετά την ολοκλήρωση των αναγκαίων επαληθεύσεων η Επιτροπή διαπιστώνει :

1. ότι ένα κράτος μέλος δεν έχει συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει της παραγράφου 1
 2. ή ότι το σύνολο ή μέρος μιας πράξης δεν δικαιολογεί ούτε μέρος ούτε το σύνολο της συμμετοχής των ταμείων
 3. ή ότι υφίστανται σοβαρές ελλείψεις στα συστήματα διαχείρισης ή ελέγχου, ικανές να προκαλέσουν ανωμαλίες συστηματικής φύσεως
- η Επιτροπή αναστέλλει τις σχετικές ενδιάμεσες πληρωμές και αφού εκθέσει τους λόγους, ζητεί από το κράτος μέλος να υποβάλει τις παρατηρήσεις του και αν απαιτείται να προβεί σε διορθώσεις εντός τακτής προθεσμίας.

Εάν το κράτος - μέλος έχει αντιρρήσεις σχετικά με τις παρατηρήσεις που διατύπωσε η Επιτροπή, το κράτος - μέλος καλείται σε ακρόαση από την Επιτροπή, κατά την οποία οι δύο πλευρές, σε συνεργασία, βασιζόμενη στην εταιρική σχέση, καταβάλουν προσπάθειες για την επίτευξη συμφωνίας, σχετικά με τις παρατηρήσεις και τα συμπεράσματα που πρέπει να συναχθούν από αυτές.

* Στο **άρθρο 39 του κεφαλαίου II του τίτλου IV παράγραφος 3**, ορίζεται ότι μετά την εκπνοή της προθεσμίας που τάσσει η Επιτροπή, εάν δεν έχει επιτευχθεί συμφωνία και εάν το κράτος - μέλος δεν έχει προβεί στις διορθώσεις και λαμβάνοντας υπόψη τις τυχόν παρατηρήσεις του κράτους μέλους, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει εντός τριών μηνών :

1. να μειώσει την πληρωμή έναντι που αναφέρει το άρθρο 32 παράγραφος 2

2. ή να πραγματοποιήσει τις απαιτούμενες δημοσιονομικές διορθώσεις, καταργώντας εν όλω ή εν μέρει τη συμμετοχή των Ταμείων στη συγκεκριμένη παρέμβαση.

Όταν αποφασίσει για το ποσό μιας διόρθωσης, η Επιτροπή, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, λαμβάνει υπόψη τη φύση της παρατυπίας ή της τροποποίησης, καθώς και την έκταση και τις δημοσιονομικές επιπτώσεις των ελλείψεων που διαπιστώθηκαν στα συστήματα διαχείρισης ή ελέγχου των κρατών μελών.

Εάν δεν ληφθεί απόφαση για την ανάληψη δράσης είτε σχετικά με το στοιχείο 1) είτε σχετικά με το στοιχείο 2), παύει αμέσως η αναστολή των ενδιάμεσων πληρωμών.

* Στο **άρθρο 39 του κεφαλαίου II του τίτλου IV παράγραφος 4**, ορίζεται ότι κάθε ποσό το οποίο αποτελεί αντικείμενο απαίτησης ως αχρεωστήτως καταβληθέν, πρέπει να επιστρέφεται στην Επιτροπή. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται με τόκους υπερμερείας.

* Στα **άρθρα 40, 41, 42, 43 του κεφαλαίου III του τίτλου IV**, ορίζεται ότι για να εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητα των διαρθρωτικών παρεμβάσεων της Κοινότητας, αυτές αποτελούν αντικείμενο :

1. της εκ των προτέρων αξιολόγησης που εμπίπτει στην ευθύνη των αρμόδιων αρχών και χρησιμεύει ως βάση για την παρασκευή των σχεδίων των παρεμβάσεων και του συμπληρώματος προγραμματισμού

2. της ενδιάμεσης αξιολόγησης που διενεργείται με ευθύνη της διαχειριστικής αρχής από ανεξάρτητο αξιολογητή και εξετάζει την χρησιμοποίηση των πιστώσεων, την εξέλιξη της παρακολούθησης και της εφαρμογής, τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων, την ορθότητά τους και την επίτευξη των στόχων. Οι εργασίες αξιολόγησης ολοκληρώνονται το αργότερο στις 30/12/2005.

3. της εκ των υστέρων αξιολόγησης που πραγματοποιείται από την Επιτροπή και αποσκοπεί στην ανάλυση της χρησιμοποίησης των πόρων, της αποτελεσματικότητάς τους, της επάρκειας των παρεμβάσεων και του αντίκτυπου τους.

Ζ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

Στην Ευρώπη των Περιφερειών, έχουν ξεκαθαρίσει οι ρόλοι του κεντρικού κράτους, των αποκεντρωμένων υπηρεσιών και της Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού.

Όλοι γνωρίζουμε πλέον την ξεκάθαρη θέση μας ότι ήρθε η ώρα της Περιφέρειας και ο ρόλος που πρέπει να παίξει η τοπική αυτοδιοίκηση είναι ιδιαίτερης σημασίας.

Για τη νέα προγραμματική περίοδο η έμφαση στην Περιφερειακή ανάπτυξη αποτελεί στρατηγική επιλογή για τη χώρα μας.

Οι Περιφέρειες περικλείουν την πολύμορφη ευρωπαϊκή οικονομική, κοινωνική, ιστορική και πολιτισμική κληρονομιά, αλλά αποτελούν και έναν από τους βασικότερους φορείς αξιολόγησης των εθνικών προγραμμάτων.

Η περιφερειακή πολιτική, άλλωστε, δεν υποστηρίζει μόνο την καινοτομία μέσω της επένδυσης που πραγματοποιεί, αλλά εκ

των πραγμάτων ασκεί από μόνη της μία καινοτόμο πολιτική κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να βελτιώνει την απόδοση και απορροφητικότητα των δημοσίων χρηματοδοτικών προγραμμάτων.

Η θέση της Κυβερνήσεως μας είναι ξεκάθαρη:

Πιστεύουμε στην ανεξάρτητη και, πάνω απ' όλα, οικονομικά αυτοδύναμη Αυτοδιοίκηση.

Η Αυτοδιοίκηση αποτελεί βασικό συστατικό της διαμορφούμενης κοινωνίας των πολιτών, αλλά και βασικό μοχλό άσκησης της πολιτικής της αποκέντρωσης. Γι' αυτό το λόγο με ουσιαστικές παρεμβάσεις και μέτρα-τομές, δημιουργούμε το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο και περιβάλλον, ώστε να μπορέσουν να αξιοποιηθούν όλες οι δημιουργικές και παραγωγικές δυνατότητες της Αυτοδιοίκησης. Συγκεκριμένα προχωρήσαμε :

- Στη χάραξη αναπτυξιακής στρατηγικής για τους Δήμους και τις Κοινότητες της χώρας, ιδίως μέσω του Προγράμματος «Θησέας», με την καθιέρωση αντικειμενικών κριτηρίων κατανομής, καθώς και με τη διαμόρφωση συνθηκών πλήρους διαφάνειας,

- Στον τριπλασιασμό των πόρων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με τον ν. 3345/2005

- Στον υπερδιπλασιασμό του ρυθμού απορρόφησης των Κοινοτικών Κονδυλίων μέσω των Π.Ε.Π. Είναι χαρακτηριστικό ότι τα προηγούμενα χρόνια, ο μέσος όρος απορροφητικότητας των δεκατριών Π.Ε.Π. ανερχόταν σε **15,6%**, ενώ τα δυο τελευταία χρόνια έφθασε στο **40,6%**, με εντυπωσιακά μάλιστα ποσοστά εκεί όπου υπήρχαν οι χαμηλότερες επιδόσεις.

- Στην προώθηση της σύμπραξης με τον ιδιωτικό τομέα, που εξασφάλισε έναν συμπληρωματικό τρόπο χρηματοδότησης των αναπτυξιακών επενδύσεων. Οι συμπράξεις μπορούν να βοηθήσουν, ώστε να αρχίσει να λειτουργεί το αίσθημα της δυνατότητας «απεξάρτησης» από την κρατική χρηματοδότηση. Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι οι Δήμοι, μέσω αυτής της συνεργασίας, μπορούν να αξιοποιήσουν την περιουσία τους, τις πλουτοπαραγωγικές τους πηγές, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους και τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα. Σήμερα, σε ό,τι αφορά στα ΣΔΙΤ, μέσω του προγράμματος Θησέας έχει εγκριθεί η χρηματοδότηση προσυμβατικών διαδικασιών συμπράξεων για 98 δράσεις δαπάνης 8,2 εκατομμυρίων ευρώ, προϋπολογισμού έργων 1.700 εκατομμυρίων ευρώ. Άλλωστε, είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό το γεγονός ότι όλο και περισσότεροι δήμοι υποβάλλουν προτάσεις για συμμετοχή στο πρόγραμμα, καθώς γίνεται πλέον αντιληπτό ότι οι συμπράξεις αποτελούν μια δυναμική συνεργασία προς όφελος του πολίτη.

Είναι κοινό μυστικό ότι το συμφέρον των πολιτών - συνεπώς και το εθνικό συμφέρον- είναι άμεσα συνδεδεμένο με τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων, οι οποίες τα τελευταία χρόνια, σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία, έχουν μεγεθυνθεί. Στην πραγματικότητα η διεύρυνση αύξησε σημαντικά τον αριθμό των περιοχών, που βρίσκονται κάτω από το κατώτατο όριο, στο οποίο η Ένωση επεμβαίνει για να τις βοηθήσει να αναπτυχθούν.

Οι ανισότητες μεταξύ των περιφερειών της Ένωσης μετά την ένταξη των δέκα νέων κρατών μελών έχουν αυξηθεί. Ειδικότερα:

1. Στα νέα κράτη μέλη το 92% του πληθυσμού τους βρίσκεται σε περιφέρειες, που βρίσκονται κάτω του 75% του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης των «25».

2. Το 61% του πληθυσμού ζει σε περιοχές με κατά κεφαλήν ΑΕΠ κάτω του 50%.

3. Στην ΕΕ των «15», 32 περιφέρειες ή το 14% του πληθυσμού κατοικεί σε περιοχές που βρίσκονται κάτω του 75% του μέσου όρου ΑΕΠ της ΕΕ.

4. Άλλες 17 περιφέρειες (16 εκ των οποίων ανήκουν στην ΕΕ-15), που αντιπροσωπεύουν πάνω από το 4% του πληθυσμού της ΕΕ-25, θα είχαν παραμείνει κάτω από το κατώτατο όριο 75% χωρίς την διεύρυνση.

5. Υπάρχουν επίσης 12 περιφέρειες της ΕΕ-15 (13 στην ΕΕ-25) που έχουν καταφέρει να βγουν εκτός του Στόχου 1 των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ. Αυτές είναι οι επιτυχημένες περιπτώσεις της περιφερειακής πολιτικής.

Τέλος, σε ό,τι αφορά την Ελλάδα οι περιφέρειες με το υψηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ (ΑΕΠ > 75% του μέσου όρου της

ΕΕ-25) είναι η Στερεά Ελλάδα με 105,4% και το Νότιο Αιγαίο 88,00%.

Αντίθετα, οι φτωχότερες ελληνικές περιοχές που εντάσσονται μάλιστα στο Στόχο 1 (περιφέρειες με κατά κεφαλήν ΑΕΠ < 75% της ΕΕ-25) είναι:

α) η Δυτική Ελλάδα με 56,42%,

β) Ανατολική Μακεδονία – Θράκη με 57,49%,

γ) η Ήπειρος με 59,41%,

δ) η Θεσσαλία με 63,01%,

ε) τα Ιόνια νησιά με 65,71%,

στ) η Κρήτη με 72,41%

ε) η Πελοπόννησος με 73,82%,

ζ) το Βόρειο Αιγαίο με 74,38% .

Πίνακας: Ελληνικές Περιφέρειες: Κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά *

Κωδικός περιοχής	Περιφέρεια	Στόχος 1 (μέχρι σήμερα)	Πληθυσμός	% πληθυσμού	Κατά κεφαλήν ΑΕΠ ΕΕ- 25= 100	Κατά κεφαλήν ΑΕΠ ΕΕ- 15= 100	Δείκτης ανεργίας %
GR11	Ανατολική Μακεδονία –Θράκη	Ναι	604,4	5,5	57,49	52,45	10,3
GR14	Θεσσαλία	Ναι	736,2	6,7	63,01	57,49	9,7
GR21	Ήπειρος	Ναι	336,5	3,1	59,41	54,20	11,0
GR22	Ιόνια νησιά	Ναι	213,9	2,0	65,71	59,95	11,0
GR23	Δυτική Ελλάδα	Ναι	723,9	6,6	56,42	51,47	8,9
GR25	Πελοπόννησος	Ναι	598,4	5,5	73,82	67,35	7,7
GR41	Βόρειο Αιγαίο	Ναι	203,6	1,9	74,38	67,86	7,4
GR43	Κρήτη	Ναι	595,7	5,4	72,41	66,06	6,8
GR12	Κεντρική Μακεδονία	Ναι	1888,8	17,2	76,04	69,37	10,1
GR13	Δυτική Μακεδονία	Ναι	293,7	2,7	76,89	70,15	16,1
GR30	Αττική	Ναι	3896,8	35,6	79,12	72,18	8,7
GR24	Στερεά Ελλάδα	Ναι	558,4	5,1	105,40	96,16	8,6
GR42	Νότιο Αιγαίο	Ναι	299,8	2,7	88,00	80,28	10,9

ΑΕΠ κατά κεφαλήν το 2003 σε ΜΑΔ, ΕΥ25 = 100 *

Κράτη μέλη της ΕΕ. χώρες ΕΖΕΣ και υποψήφιες χώρες

Λουξεμβούργο	208	Ελλάδα	79
Ιρλανδία	131	Σλοβενία	77
Δανία	123	Πορτογαλία	75
Αυστρία	121	Μάλτα	73
Ολλανδία	120	Τσεχία	69
Ηνωμένο Βασίλειο	119	Ουγγαρία	61
Βέλγιο	116	Σλοβακία	51
Σουηδία	115	Εσθονία	48
Γαλλία	113	Λιθουανία	46
Φινλανδία	111	Πολωνία	46
ΕΕ-15	109	Λετονία	42
Γερμανία	108	Νορβηγία	149
Ιταλία	107	Ελβετία	129
Ευρωζώνη	107	Ισλανδία	116
ΕΕ-25	100	Ρουμανία	30
Ισπανία	95	Βουλγαρία	29
Κύπρος	83	Τουρκία	27

Ο υψηλός βαθμός περιφερειακών ανισοτήτων πρέπει να εξεταστεί, προκειμένου να απελευθερωθεί το τεράστιο αναπτυξιακό δυναμικό της Ευρώπης.

Για το λόγο αυτό, ο Πρωθυπουργός έδωσε εντολή, η οποία άρχισε ήδη να εφαρμόζεται, στη φάση του σχεδιασμού που βρίσκμαστε, το 80% των πόρων του Δ' Κ.Π.Σ. να κατευθυνθεί στην Περιφέρεια.

Γι' αυτόν, επίσης, τον λόγο την επόμενη προγραμματική περίοδο 2007-2013, σε συνάφεια των προτεραιοτήτων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) με τη Στρατηγική της Λισσαβόνας και δεδομένων των μεγάλων περιφερειακών ανισοτήτων στην ΕΕ των 25, το μεγαλύτερο μέρος του προτεινόμενου προϋπολογισμού για την περίοδο 2007-2013 απευθύνεται στις πιο μειονεκτικές περιοχές ως προς το στόχο της σύγκλισης.

Αλλά και οι προτεραιότητες που τίθενται σε επίπεδο διαπεριφερειακής συνεργασίας είναι οι εξής:

- καινοτομία, οικονομία γνώσης, αποφυγή κινδύνων,
- ανταλλαγή εμπειριών όσον αφορά στον προσδιορισμό, μεταφορά και διάδοση των καλύτερων πρακτικών συμπεριλαμβανόμενης της υφιστάμενης αστικής ανάπτυξης
- προαγωγή ενεργειών όπως οι μελέτες, συλλογή στοιχείων, παρήτρηση και ανάλυση των αναπτυξιακών τάσεων της ΕΕ.

Για να αντιμετωπιστούν αυτές τις προκλήσεις απαιτείται να είναι προετοιμασμένοι οι φορείς υλοποίησης των πράξεων και οι Περιφέρειες να προετοιμαστούν έγκαιρα. Πρέπει οι κεντρικοί φορείς να παρουσιάσουν τις προτεραιότητές τους για τα έργα που προωθούν προς υλοποίηση, ώστε να μην υπάρχει πρόβλημα επικαλύψεων και για να υπάρχει συντονισμός.

Θα ήθελα, ωστόσο, να επικεντρωθώ στις νέες προκλήσεις της **τουριστικής πολιτικής** στην περιφερειακή ανάπτυξη, που μαζί με την αγροτική παραγωγή και την αποκέντρωση της ενέργειας (εναλλακτικές μορφές ενέργειας), αποτελούν έναν από τους βασικότερους τομείς που κρατούν ακόμη ζωντανή την Ελληνική Περιφέρεια και αφήνουν ελπίδες, για να καταστεί ελκυστικότερη και ανταγωνιστικότερη στο άμεσο μέλλον.

Ειδικά για τις πολλές ορεινές περιοχές της χώρας μας, ο εναλλακτικός τουρισμός-οικοτουρισμός και η ενίσχυση της τοπικής απασχόλησης που αυτή η ανερχόμενη δραστηριότητα συνεπάγεται, αποτελεί συχνά την μοναδική οικονομική προοπτική, αλλά και την απάντηση στην αστυφιλία και την ερήμωση της υπαίθρου.

Σήμερα η ανάπτυξη της τουριστικής βιομηχανίας είναι μία από τις βασικές προτεραιότητες της ΕΕ, καθώς η συμβολή του κλάδου στο ΑΕΠ ανέρχεται σε 11% περίπου, ενώ απασχολεί πάνω από 12% του εργατικού δυναμικού.

Ο τουρισμός έχει ωφεληθεί πολύ από τη χρηματοδοτική στήριξη των διαφόρων ευρωπαϊκών μέσων και θα συνεχίσει με πιο εντατικούς ρυθμούς. Κατά την περίοδο 2007-2013, τα διαρθρωτικά ταμεία, το νέο Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και άλλα προγράμματα της ΕΕ, θα στηρίξουν χρηματοδοτικά την ανάπτυξη επιχειρήσεων, υπηρεσιών, υποδομών στις βιώσιμες μορφές τουρισμού, με **ιδιαίτερη έμφαση:**

- στην ανάπτυξη δικτύων,
- πόλων καινοτομίας,
- υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας,
- κοινών διασυνοριακών τουριστικών στρατηγικών και
- ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ των περιφερειών.

Είναι μια ευκαιρία που δεν πρέπει να αφήσουμε να περάσει αναξιοποίητη και η ελληνική Περιφέρεια με τους ενισχυμένους μηχανισμούς της πρέπει να αξιοποιήσει στο έπακρον.

Ειδική έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη της καινοτομίας, ως προϋπόθεση για βιώσιμη περιφερειακή ανάπτυξη.

Οι Περιφερειακοί Πόλοι Καινοτομίας (ΠΠΚ) είναι ένα νέο πρόγραμμα της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας, που έχουν σκοπό την ενίσχυση των τεχνολογικών και καινοτομικών επιδόσεων των Περιφερειών της χώρας και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της περιφερειακής οικονομίας.

Η Ένωση αυτή οργανώνεται γύρω από κάποια αγορά ή ένα τεχνολογικό και επιστημονικό χώρο, ο οποίος καλείται να ανα-

πτύξει και να αξιοποιήσει μια κρίσιμη μάζα τεχνολογικών και καινοτομικών ιδεών, έτσι ώστε να καταστεί ανταγωνιστικός σε εθνικό και ιδιαίτερα σε διεθνές επίπεδο. Η υπάρχουσα επιστημονική και τεχνολογική αριστεία ή η ικανότητα ανάπτυξης αριστείας, ως παράγοντας ενδυνάμωσης της ανταγωνιστικής θέσης της συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής, αποτελεί ζωτικό συστατικό των στόχων ενός Περιφερειακού Πόλου Καινοτομίας.

Βασικός στόχος του ΠΠΚ είναι η τόνωση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας, μέσω της ενδυνάμωσης των ερευνητικών, τεχνολογικών και καινοτομικών δραστηριοτήτων της Περιφέρειας, καθώς και των οργανισμών και επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους χώρους αυτούς και γι' αυτό θα πρέπει να αποτελεί και βασική προτεραιότητα στην άσκηση περιφερειακής πολιτικής.

Σήμερα **ο τουρισμός αποτελεί** θεμέλιο για την **περιφερειακή** και κοινωνική συνοχή της χώρας μας. **Όραμα μας είναι να αναδείξουμε ένα νέο Ελληνικό τουριστικό προϊόν, το οποίο να βασίζεται στην ανταγωνιστικότητα και στην ποιότητα των υπηρεσιών.**

Για την Ελλάδα, κεντρικό κεφάλαιο στη Στρατηγική Περιφερειακής **Ανάπτυξης και Απασχόλησης** και στόχος που αλλάζει την εικόνα της Περιφέρειας είναι η επέκταση της τουριστικής οικονομίας μας, σε νέες περιοχές, αλλά και ο εμπλουτισμός της με νέες υπηρεσίες, που προϋποθέτει την δημιουργία ευέλικτου μηχανισμού και επιτελικού σχεδιασμού της τουριστικής πολιτικής σε τοπικό-περιφερειακό επίπεδο.

Στόχος μας είναι η ολοκληρωμένη τουριστική ανάπτυξη με έμφαση στις ειδικές μορφές τουρισμού και ανάδειξη του ξεχωριστού ιστορικού – πολιτιστικού περιβάλλοντος, που διαθέτει η χώρα μας.

Προς αυτήν την κατεύθυνση πρέπει να ενεργοποιηθούν πολιτικές για την σύνδεση του τουρισμού με τις εναλλακτικές δυνατότητες κάθε περιοχής, με τη θρησκευτική και τη λαϊκή παράδοση, με τον πρωτογενή τομέα.

Η πολιτική της Κυβέρνησης έδωσε, για το σκοπό αυτό, κίνητρα προσαρμοσμένα στις ανάγκες της νέας εποχής και των τοπικών προορισμών με στόχο την μεγιστοποίηση της συμβολής του τουρισμού στην τοπική-περιφερειακή ανάπτυξη.

Οι αγροτικές περιοχές έχουν γίνει ελκυστικότερες και προσφέρουν πολλές περιβαλλοντικές δραστηριότητες με συνέπεια, τις τελευταίες δεκαετίες, ο αγροτικός τουρισμός-οικοτουρισμός να έχει καταστεί σημαντική πηγή διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας και να συνδυάζεται αρμονικά με τις γεωργικές δραστηριότητες.

Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι **πολιτική της Κυβέρνησης δεν είναι να μετατρέψει τον αγρότη σε ξενοδόχο, αλλά να ενισχύσει συμπληρωματικά το εισόδημα του.** Είναι ανάγκη να συνειδητοποιήσει ο Έλληνας αγρότης, από τις επενδύσεις που γίνονται στον αγροτουρισμό, ότι κατέχει θέση υψίστης σημασίας στον εν γένει σχεδιασμό για την ανάπτυξη της οικονομίας και να διευκολυνθεί κατά τις καθημερινές του δραστηριότητες στην ύπαιθρο.

Αυτό πραγματοποιείται κατ' αρχήν με την εξασφάλιση όλων εκείνων των προϋποθέσεων -εκπαιδευτικών, οικονομικών, ποιοτικών, εργασιακών, οργανωτικής κουλτούρας- για να αναπτυχθεί ένα βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης.

Επί παραδείγματι, δεν είναι δυνατόν να μιλάμε για τουριστική ανάπτυξη στην Περιφέρεια και να μην υπάρχει συμμετοχή των τοπικών κοινωνικών στην εφαρμογή της πολιτικής αυτής. Η σύνδεση του τουρισμού με τον πολιτισμό και την παιδεία είναι απαραίτητη προϋπόθεση, για να υπάρξει διαρκής ανάπτυξη σε μια περιοχή, αλλά και για να μπορέσουν οι κάτοικοι της συγκεκριμένης περιοχής να γευθούν τα αποτελέσματα της ανάπτυξης. Δηλαδή, δεν είναι δυνατόν σε μια περιοχή –όπως η Ηλεία- με επτά αναγνωρισμένες από το κράτος ιαματικές πηγές, να αναπτυχθεί ιαματικός τουρισμός, χωρίς να υπάρξει αντίστοιχος επαγγελματικός προσανατολισμός των νέων προς την κατεύθυνση της μορφής τουρισμού, που θέλουμε να αναπτύξουμε.

Η σύνδεση της αναπτυξιακής προσπάθειας που γίνεται στον τουριστικό τομέα με την εκπαίδευση και τον πολιτισμό, μπορεί

να εξελιχθεί σε μια αποτελεσματική μέθοδο και για την καταπολέμηση της ανεργίας, αρκεί βέβαια να υπάρξει κεντρικός πολιτικός σχεδιασμός και ανάλογος επαγγελματικός προσανατολισμός των νέων.

Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε όλοι ότι η αξιοποίηση του πολιτιστικού πλούτου της Ελλάδος, η προστασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και η διασύνδεσή τους με τον τουρισμό, αποτελούν παράγοντες οικονομικής ανάπτυξης. Στην ουσία αποτελούν ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της χώρας μας έναντι άλλων χωρών που προσφέρουν μέχρι σήμερα αντίστοιχο τουριστικό προϊόν, επικεντρωμένο στον ήλιο και στη θάλασσα.

Στην προσπάθεια ανάπτυξης της περιφέρειας σημαντικές είναι και οι χρηματοδοτήσεις του Γ' ΚΠΣ και ιδιαίτερα του Κοινοτικού προγράμματος Leader και Ο.Π.Α.Α.Χ. του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα του ΥΠΑΝ για την προώθηση επενδύσεων και δραστηριοτήτων, καθώς και η διαρκής αναβάθμιση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών με βάση τον εναλλακτικό τουρισμό, και φυσικά η κατάρτιση επαγγελματιών σε αυτούς τους τομείς.

Φορείς υλοποίησης για αυτά τα προγράμματα είναι τόσο οι ιδιώτες όσο και η Τοπική Αυτοδιοίκηση και συλλογικοί φορείς.

Γεγονός παραμένει βέβαια ότι η γραφειοκρατία και η πολυπλοκότητα των προγραμμάτων αποθαρρύνουν συχνά τους ενδιαφερόμενους να απαντήσουν στις προσκλήσεις για χρηματοδότηση. Γι' αυτό και **χρειάζονται προσπάθειες για εκπαίδευση της πληροφόρησης και συστηματικής διάχυσης από τα τοπικά κέντρα και τους τοπικούς συμβουλευτικούς φορείς.**

Σε αυτή την προσπάθεια που γίνεται σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, εξίσου απαραίτητες είναι λοιπόν οι συμπράξεις και η δικτύωση (clusters) μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων φορέων (διαδημοτικές, διαπεριφερειακές συνεργασίες) εθνικών και διεθνών, σε κάθε επίπεδο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, που αφορά την τουριστική ανάπτυξη μιας περιοχής, με στόχο την δημιουργία οικονομιών κλίμακας, ευελιξίας και επιμερισμού του κόστους της επένδυσης.

Γιατί αν και τα τελευταία χρόνια έχουν παρατηρηθεί αρκετές προσπάθειες προς την κατεύθυνση της οικότουριστικής ανάπτυξης, οι απόπειρες αυτές είναι αποσπασματικές, κατακερματισμένες, όχι επαρκώς προβλεπόμενες και δεν έχουν συμβάλει στη δημιουργία ενός εθνικού οικότουριστικού προϊόντος.

Το βασικό, λοιπόν, είναι να ξεφύγουμε από τη λογική των αποσπασματικών προσπαθειών, που δεν δίνουν ουσιαστικές απαντήσεις και **να χαράξουμε ένα συνολικό σχέδιο για κάθε περιοχή**, με στόχο την αποτελεσματικότητα και βιωσιμότητα των δράσεων και την προστιθέμενη αξία στην τοπική οικονομία.

Για αυτό απαιτείται μια συνδυασμένη παρέμβαση για την διαμόρφωση ενός τέτοιου σχεδίου, μέσα από τη συνεργασία της πολιτείας, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των τοπικών αναπτυξιακών φορέων και των κοινωνικών εταίρων.

Ωστόσο, όταν μιλάμε για συνολικό σχέδιο ανάπτυξης αυτό πρέπει να περιλαμβάνει και τη δημιουργία υποδομών, οι οποίες θα δράσουν υποστηρικτικά στην ανάπτυξη του τουρισμού. Σήμερα ο τουρίστας έχει ξεφύγει από τη λογική της δεκαετίας του '50 και του '60, όπου ανεχόταν και σε πολλές περιπτώσεις ικανοποιείτο από την ύπαρξη μιας πρωτόγονης κατάστασης. Σήμερα, ο τουρίστας θέλει και στο τελευταίο χωριό που θα διανυκτερεύσει να νιώθει ασφάλειά και σε ό,τι αφορά την υγεία του, και σε ό,τι αφορά την προσωπική του ασφάλεια και σε ό,τι αφορά στις μετακινήσεις του. Ακόμα – ακόμα δεν μπορείς να πετύχεις τουριστική ανάπτυξη τα Σαββατοκύριακα χωρίς να δίνεις τη δυνατότητα στους επισκέπτες σου για άνετη και γρήγορη πρόσβαση στο internet. Ή να μην έχεις ασφαλές οδικό δίκτυο, το οποίο θα δίνει τη δυνατότητα γρήγορης πρόσβασης στους τόπους τουριστικού προορισμού.

Συνεπώς, στόχος μας πρέπει να είναι και η επέκταση της εσωτερικής τουριστικής και παραθεριστικής δραστηριότητας, η οποία συνήθως εκπορεύεται από την περιοχή της πρωτεύουσας, σε «νέες» περιοχές, οι οποίες έως σήμερα είναι εκτός εμβέλειας, κυρίως λόγω του χρόνου μετακίνησης.

Επίσης, δεν είναι δυνατόν να μιλάμε για κεντρικό σχεδιασμό

στην ανάπτυξη του τουρισμού και να μην υπάρχει συνεργασία των συναρμοδίων υπουργείων.

Συχνά – πυκνά όσοι μιλούν για σύνδεση του τουρισμού με τον πολιτισμό και για τουριστική ανάπτυξη εκτός Αττικής, κάνουν λόγο για το τρίγωνο Ολυμπία – Μυκήνες – Δελφοί. Έστω, λοιπόν, ότι κάποιο τουριστικό γραφείο του εξωτερικού δημιουργεί ένα «πακέτο» προσφοράς με αυτό το περιεχόμενο. Το ερώτημα που προκύπτει είναι υπάρχει σύγχρονο οδικό δίκτυο, για να καλυφθεί η μετακίνηση των τουριστών στο προαναφερθέν τρίγωνο;

Οι προβληματικές αναφορικά με το ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των Περιφερειών της ΕΕ αναδεικνύονται σε μείζονα θέματα της ευρωπαϊκής πολιτικής ατζέντας.

Τα σημερινά προβλήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν, άλλοτε σε μικρότερο και άλλοτε σε μεγαλύτερο βαθμό τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των προβλημάτων των Περιφερειών της.

Τελικά, από την ποικιλομορφία, την ανομοιογένεια και την διαφορετικότητα που χαρακτηρίζουν σε μεγάλο βαθμό τις ευρωπαϊκές περιφέρειες, ξεκινάει το ιδεώδες της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, αλλά και οριοθετείται η πραγματικότητα των δυσκολιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. **Γιατί δεν μπορούμε να φανταστούμε μία ισχυρή Ευρώπη, χωρίς ισχυρές Περιφέρειες. Αλλά από την άλλη πλευρά, δεν μπορούμε να φανταστούμε μία ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, χωρίς τον σεβασμό στην ιδιαιτερότητα.**

Η διευρυμένη πλέον Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να ενισχύσει τις δυνατότητες των χωρών και των περιοχών τους και να τις βοηθήσει να ανταπεξέλθουν στο διεθνή ανταγωνισμό. Αυτό όμως απαιτεί:

- * την ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας,
- * τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κατάρτισης και
- * την δημιουργία νέων και περισσότερων θέσεων εργασίας στην περιφέρεια.

Εξάλλου ο φιλόδοξος καταληκτικός στόχος της περιφερειακής πολιτικής είναι **μία μέρα καμία Περιφέρεια να μη χρειάζεται ενίσχυση** και να αντιμετωπίζει τις ανάγκες της μέσα από ένα αυτοτροφοδοτούμενο σύστημα αρχών, αξιών και πολιτικών πρακτικών.

Η ολοκλήρωση της αποκέντρωσης πρέπει να αποτελέσει τον κινητήριο μοχλό επίτευξης των προαναφερομένων .

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΝΤΟΥΛΑΣ

Στον τομέα των μεταφορών η Ελλάδα διεκδικεί μία παγκόσμια πρωτοτυπία. Λειτουργεί ως ομοσπονδία ανεξάρτητων και ανταγωνιστικών φορέων χωρίς συνολικό σχέδιο ανάπτυξης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα οι υποδομές, όπου το φαινόμενο των αλληλοσυγκρουόμενων πολιτικών είναι σύνηθες. Άλλος ο σχεδιασμός και οι προτεραιότητες του ΥΠΕΧΩΔΕ και άλλος του Υπουργείου Μεταφορών, με αποτέλεσμα την κατασπατάληση πόρων και ανθρώπινου δυναμικού. Πολλές φορές η σκοπιμότητα και η αποδοτικότητα ενός έργου θυσιάζονται μπροστά στο φόβο του πολιτικού κόστους, λες και η Ελλάδα έχει την οικονομική δυνατότητα για τέτοιες πολυτέλειες, τη στιγμή, μάλιστα, που οι πολίτες επιζητούν την ικανοποίηση και άλλων βασικών κοινωνικών αναγκών από το κράτος.

Η ίδια κατάσταση επικρατεί και στο πεδίο της εκτέλεσης των μεταφορών. Πακτωλός επιδοτήσεων για τις αστικές συγκοινωνίες της Αθήνας (κρατικές - ΟΑΣΑ) και της Θεσσαλονίκης (ιδιωτικές - ΟΑΣΘ), καμία, όμως, ενίσχυση για τις συγκοινωνίες της Περιφέρειας. Σα να πρόκειται για άλλη χώρα. Ο επιδοτούμενος και συνεχώς ελλειμματικός ΟΣΕ δρομολογεί τον Προαστιακό μέχρι την Κόρινθο με χαμηλό εισιτήριο. Ανταγωνίζεται, έτσι, αθέμιτα το ΚΤΕΛ Κορινθίας, το οποίο από τα έσοδα της γραμμής Κόρινθος - Αθήνα - Κόρινθος προσδοκά να καλύψει το κόστος της συγκοινωνίας στις άγονες γραμμές της ορεινής Κορινθίας. Το ερώτημα που προκύπτει είναι απλό. Αν το φτηνό εισιτήριο του Προαστιακού οδηγήσει σε κρίση το ΚΤΕΛ Κορινθίας, τότε ποιος θα εξυπηρετήσει τους πολίτες της ορεινής

περιοχής; Ουδείς μέχρι στιγμής έχει δώσει απάντηση. Οι αρμόδιοι ενδέχεται να έχουν και πλήρη άγνοια του προβλήματος.

Η αναφορά στο συγκεκριμένο παράδειγμα και όχι μόνο, αποκαλύπτει την ύπαρξη δομικού προβλήματος στη λειτουργία του ελληνικού κράτους. Στη συγκεκριμένη περίπτωση αποκαλύπτει την απουσία ενιαίας Πολιτικής Μεταφορών, η οποία δεν πρόκειται να εφαρμοστεί όσο διατηρείται η σημερινή πολυδιάσπαση αρμοδιοτήτων σε διάφορα Υπουργεία και Οργανισμούς.

Η Πολιτική Μεταφορών οφείλει να υπηρετεί το γενικό αναπτυξιακό σχέδιο της χώρας, η εκπόνηση του οποίου θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα εκτενούς διαλόγου των Υπουργείων, που είναι αρμόδια για το Περιβάλλον, τη Χωροταξία, τα Δίκτυα και την Οικονομία, με τους πολίτες. Είναι αυτονόητο ότι η Πολιτική Μεταφορών, εκτός του εθνικού σχεδιασμού, θα πρέπει να υπηρετεί και τους σχεδιασμούς της κάθε Περιφέρειας και του κάθε ΟΤΑ.

Πρέπει να καταστεί απολύτως σαφές σε όλους τους αρμόδιους ότι δεν μπορεί να γίνεται λόγος για αναπτυξιακή στρατηγική, περιφερειακή ανάπτυξη και – πολύ περισσότερο – για ορεινή και νησιωτική πολιτική, αν δε διασφαλίζονται οι μεταφορικές ανάγκες και δεν προσφέρονται οι αντίστοιχες υπηρεσίες στους κατοίκους των δύσκολων αυτών περιοχών της πατρίδας μας. Οι συγκοινωνίες στις περιοχές αυτές είναι υπηρεσίες κοινής ωφέλειας, που συμβάλλουν καθοριστικά στην κοινωνική, οικονομική και γεωγραφική συνοχή.

Η Πολιτεία έχει υποχρέωση να διασφαλίζει με επαρκή συχνότητα, με ασφάλεια και με ένα «λογικό» οικονομικό αντίτιμο μεταφορικές υπηρεσίες σε όλους τους πολίτες, χωρίς καμία διάκριση, κατά τη σαφή πρόβλεψη του άρθρου 4 παραγρ. 2 του Συντάγματος : «Οι Έλληνες και οι Ελληνίδες έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις».

Η αλήθεια είναι ότι μέχρι στιγμής στον τομέα των συγκοινωνιών οι πολίτες κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες. Στους «πατρίκους» της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης και στους «πληβείους» όλης της άλλης Ελλάδας. Η διάκριση, όμως, αυτή είναι απολύτως αντισυνταγματική και, ως εκ τούτου, παντελώς απαράδεκτη.

Η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (ΚΕΔΚΕ) αντιλαμβάνομενη τη σπουδαιότητα του όλου ζητήματος διοργάνωσε ειδικό συνέδριο με θέμα : « *Δήμοι της Περιφέρειας και οδικές συγκοινωνίες – Συμμετοχή στο σχεδιασμό και τη λειτουργία*», Πάτρα – Σεπτέμβριος 2005. Το συνέδριο κατέληξε στα εξής ενδιαφέροντα συμπεράσματα, τα οποία παρουσιάζω κωδικοποιημένα :

1. Η ανάπτυξη βιώσιμων, αποτελεσματικών, ελκυστικών και σύγχρονων συγκοινωνιακών συστημάτων αποτελεί αναπόσπαστο και βασικό στοιχείο της πολιτικής της βιώσιμης κινητικότητας, που πρέπει να αποτελέσει κεντρικό στόχο προτεραιότητας και για τις πόλεις της Ελληνικής Περιφέρειας.

2. Τα αστικά κέντρα της Περιφέρειας βρίσκονται σε οριακό σημείο όσον αφορά τα προβλήματα που σχετίζονται με την ικανοποίηση των αναγκών μετακίνησης : εξελίσσονται σε μικρογραφίες της Αθήνας με συνεχώς υποβαθμιζόμενο κυκλοφοριακό περιβάλλον. Οι αστικές συγκοινωνίες, οι οποίες θα μπορούσαν να αποτελέσουν εναλλακτική στο ΙΧ λύση μετακινήσεων, στις περισσότερες πόλεις αδυνατούν να ανταποκριθούν στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες.

3. Οι Καποδιστριακοί Δήμοι αντιμετωπίζουν έλλειμμα ενδοδημοτικής και διαδημοτικής συγκοινωνιακής σύνδεσης, η οποία δημιουργεί προβλήματα εξυπηρέτησης των κατοίκων. Η κατάσταση αυτή επιδρά αρνητικά στη συνοχή τους. Τα υπεραστικά ΚΤΕΛ αναγκάζονται να μειώνουν ή και να καταργούν μη βιώσιμες γραμμές, με αποτέλεσμα τα περισσότερα χωριά της υπαίθρου να έχουν ελλιπή ή καθόλου συγκοινωνία. Οι πληθυσμιακές συνέπειες είναι τραγικές. Ολόκληρες οικογένειες αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την υπαίθρο.

4. Η εφαρμογή συνολικών πολιτικών διαχείρισης των μετακινήσεων στους ΟΤΑ της περιφέρειας, με ευθύνη των ίδιων και κεντρικό εργαλείο την ανάπτυξη συγκοινωνιακών εξυπηρετήσεων, είναι ζήτημα προτεραιότητας. Πρέπει να τους παρασχεθούν οι αναγκαίοι προς τούτο πόροι και να οργανωθούν κατάλληλα

οι υπηρεσίες τους.

5. Η έλλειψη κάθε αντισταθμιστικής χρηματοδότησης για τις συγκοινωνίες της Περιφέρειας, σε αντίθεση με το καθεστώς επιδοτήσεων που πολύ σωστά ισχύει για την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, συνιστά παραβίαση της συνταγματικής επιταγής περί ίσης μεταχείρισης των πολιτών, καθώς και των βασικών κανόνων που απορρέουν από την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών.

6. Για την άρση αυτής της ανισότητας, την εξασφάλιση της βιωσιμότητας των συγκοινωνιακών δικτύων και την αναβάθμιση και επέκτασή τους, προκειμένου να ανταποκριθούν στις σύγχρονες ανάγκες, η ΚΕΔΚΕ απαιτεί τη θεσμική ρύθμιση για τη χρηματοδότηση των ΟΤΑ, με ειδικό πόρο που θα διατίθεται αποκλειστικά γι' αυτό το σκοπό.

7. Οι Δήμοι που εκπροσωπούν τους πολίτες αποφασίζουν για το επίπεδο εξυπηρέτησης (γραμμές, δρομολόγια) και συμβάλλονται με τα ΚΤΕΛ, τα οποία ως «Μεταφορείς» εκτελούν το έργο. Το ισχύον εθνικό νομοθετικό πλαίσιο, που προβλέπει τη μεταξύ τους συνεργασία, πρέπει να αναθεωρηθεί, για να διευκολύνει την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών.

8. Ως στόχος του προγράμματος ενίσχυσης των αστικών και υπεραστικών συγκοινωνιών της Περιφέρειας πρέπει να θεθεί ο συνολικός εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση των δικτύων. Τούτο οδηγεί στην απαίτηση χρηματοδότησης από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους – στο πλαίσιο του Δ'ΚΠΣ – για επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό (όπως έγινε στην περίπτωση της Αθήνας και Θεσσαλονίκης).

Προβάλλει, επομένως, η ανάγκη δημιουργίας δικτύου δημοτικών συγκοινωνιών. Ως δημοτική συγκοινωνία ορίζεται η συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση στα όρια ενός δήμου (ενδοδημοτική) ή και περισσότερων δήμων (διαδημοτική). Ο δήμος ή ο σύνδεσμος δήμων είναι η αναθέτουσα αρχή, που έχει ως σκοπό να σχεδιάσει και να λειτουργήσει στην περιοχή ευθύνης του την ενδοδημοτική ή διαδημοτική συγκοινωνία. Φορείς εκτέλεσης των δημόσιων οδικών συγκοινωνιών στην Ελληνική Περιφέρεια είναι τα ΚΤΕΛ (αστικά και υπεραστικά) και οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ρόδου και Κω.

Όπως αναφέρθηκε στην αρχή της Εισήγησης, το κράτος επιδοτεί άμεσα (από τον κρατικό προϋπολογισμό) ή έμμεσα (δανειοδοτήσεις με εγγυητή το δημόσιο) τις αστικές συγκοινωνίες της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Τα ποσά ξεπερνούν τα 500 εκατ. ευρώ ετησίως. Χάρη σε αυτή την επιδότηση οι πολίτες που ζουν στα δύο αυτά αστικά συγκροτήματα απολαμβάνουν καλές υπηρεσίες με καινούργια λεωφορεία (μέσος όρος ηλικίας τα 5 έτη) και με χαμηλό εισιτήριο (0,50 ευρώ).

Για τριάντα τέσσερις (34) άλλες πόλεις, κυρίως πρωτεύουσες νομών, η αστική συγκοινωνία εκτελείται, πολλές φορές, με παμπάλαια λεωφορεία. Υπάρχουν περιπτώσεις, όπως η Πάτρα, όπου ο μέσος όρος ηλικίας των λεωφορείων είναι τα 20 έτη, ενώ σε αυτές το εισιτήριο είναι κατά πολύ υψηλότερο (από 0,65 έως 0,75 ευρώ).

Η Ομοσπονδία Αστικών ΚΤΕΛ και οι δημοτικές επιχειρήσεις Ρόδου και Κω για τις 34 αυτές πόλεις εκπόνησαν συγκοινωνιακή και κοστολογική μελέτη. Το συμπέρασμα ήταν εντυπωσιακό. Με επιδότηση 43 εκατ. ευρώ ετησίως (τιμές 2005) θα μπορούσαν όλα τα τοπικά ΚΤΕΛ που εκτελούν την αστική συγκοινωνία, στις συγκεκριμένες πόλεις, να αντικαταστήσουν τα λεωφορεία τους με νέα αντιρρυπαντικής τεχνολογίας και παράλληλα να μειώσουν το εισιτήριο στα επίπεδα της Αθήνας – Θεσσαλονίκης (0,50 ευρώ).

Είναι αξιοσημείωτη η παρατήρηση της μελέτης ότι από μόνη της η αύξηση κατά 0,05 ευρώ/εισιτήριο στην Αθήνα θα μπορούσε να αντισταθμίσει το συνολικό κόστος της ταυτόχρονης μείωσης των εισιτηρίων των αστικών συγκοινωνιών και των 34 πόλεων.

Έχει υπολογιστεί, επίσης, ότι με ετήσια επιδότηση 15 εκατ. ευρώ θα μπορούσε να αρχίσει, από την 1.1.2007, η σταδιακή μείωση της τιμής των εισιτηρίων, ώστε σε 2-3 χρόνια η χρηματοδότηση να ανέβει στα 43 εκατ. ευρώ, το αντίτιμο του εισιτηρίου να είναι ίδιο με αυτό της Αθήνας και η ανανέωση των λεωφορείων να επιτευχθεί στο σύνολό της.

Πέρα από τις αστικές συγκοινωνίες των πόλεων της Ελληνικής Περιφέρειας υπάρχουν και οι άγονες γραμμές των καποδιστριακών δήμων. Κοινό χαρακτηριστικό των ορεινών και νησιωτικών δήμων όλης της χώρας είναι η μη ύπαρξη ενδοδημοτικής και διαδημοτικής συγκοινωνίας και σε πολλές περιπτώσεις η απουσία σύνδεσης των οικισμών των δημοτικών διαμερισμάτων με τις πρωτεύουσες των νομών. Πολλά χωριά με λίγους κατοίκους δεν έχουν συγκοινωνία καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Είκοσι πέντε (25) υπεραστικά ΚΤΕΛ από όλη τη χώρα, από τον Έβρο έως την Κρήτη και από την Κέρκυρα έως τη Χίο, ανέθεσαν σε ειδικούς επιστήμονες την εκπόνηση συγκοινωνιακής και κοστολογικής μελέτης για 89 καποδιστριακούς δήμους. Μελέτες συνέταξαν μονομερώς και άλλοι δήμοι ή - ύστερα από συμφωνία - δήμοι με τα τοπικά ΚΤΕΛ. Πάντως, το σύνολο των δήμων που έως και σήμερα διαθέτει αντίστοιχες μελέτες πλησιάζει, ίσως, τους διακόσιους. **(συν.1)**

Από την ανάγνωση της μελέτης, που αναφέρεται στους 89 καποδιστριακούς δήμους, προκύπτει ότι με επιδότηση 15 εκατ. ευρώ ετησίως, θα μπορούσε να σχεδιαστεί και υλοποιηθεί μία πολύ καλή συγκοινωνία για τις προβληματικές αυτές περιοχές της χώρας. Αν η παρέμβαση της πολιτείας επεκταθεί στο σύνολο των καποδιστριακών δήμων, τότε το απαιτούμενο ποσό ανέρχεται στα 120 εκατ. ευρώ ετησίως, με τιμές του 2005.

Η επίκληση οικονομικής στενότητας θα μπορούσε να μας οδηγήσει στη βραχυπρόθεσμη λύση να διατεθεί από την 1.1.2007 το μισό ποσό, δηλαδή 7,5 εκατ. ευρώ, ώστε να αρχίσει πιλοτικά η δημοτική συγκοινωνία στους πρώτους 89 καποδιστριακούς δήμους, των οποίων οι μελέτες είναι έτοιμες. Η πολιτεία θα δώσει έτσι ένα απόδειγμα της βούλησής της για ανασυγκρότηση και ανάπτυξη της υπαίθρου. Με τη διάθεση 22,5 εκατ. ευρώ για τις αστικές συγκοινωνίες και άγονες γραμμές 34 πόλεων και 89 καποδιστριακών δήμων θα μπορούσε να αρχίσει η εφαρμογή μιας σοβαρής πολιτικής στον τομέα των δημόσιων συγκοινωνιών στην ελληνική περιφέρεια.

Τέλος, θα παραθέσω τα εξής στοιχεία: Ο ΟΑΣΑ και ο ΟΑΣΘ επιδοτούνται από το κράτος με 500 εκατ. ευρώ ετησίως. Ο ΟΣΕ με 520 εκατ. ευρώ, ενώ για τις άγονες γραμμές των νησιών μας η Ο.Α. και η ακτοπλοΐα επιδοτούνται με 500 και 110 εκατ. ευρώ αντίστοιχως. Σύνολο επιδοτήσεων 1.630.000.000 ευρώ ετησίως.

Στον αντίποδα της σπάταλης και επιλεκτικής αυτής κρατικής ενίσχυσης αντιπαράκειται η ανάγκη παρέμβασης του κράτους, προκειμένου να γίνει πράξη η άρση της κοινωνικής και οικονομικής ανισότητας **(συν.2)** μεταξύ των πολιτών και η εξασφάλιση της βιωσιμότητας των συγκοινωνιακών δικτύων με ταυτόχρονη αναβάθμιση και επέκτασή τους, ώστε αυτά να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες σε επίπεδο ελληνικής περιφέρειας. Συγκεκριμένα προτείνεται η ετήσια επιδότηση των συγκοινωνιών ως εξής :

1. Αστικές συγκοινωνίες περιφερειακών πόλεων : 43 εκατ. ευρώ

2. Δημοτικές συγκοινωνίες καποδιστριακών δήμων: 120 εκατ. ευρώ

3. Άγονες ακτοπλοϊκές γραμμές νησιών : 110 εκατ. ευρώ

4. Άγονες αεροπορικές γραμμές νησιών : 50 εκατ. ευρώ

Συνολικό ποσό επιδότησης: 323 εκατ. ευρώ . Κάτι παραπάνω, δηλαδή, από το μισό της ετήσιας επιχορήγησης των αστικών συγκοινωνιών Αθήνας - Θεσσαλονίκης. Το συγκεκριμένο ποσό θα μπορούσε να προκύψει ακόμα και από την ορθολογική διαχείριση των ήδη επιδοτούμενων φορέων (ΟΑΣΑ, ΟΑΣΘ, Ο.Α., ακτοπλοΐα).

Η Πολιτική Μεταφορών ενός σύγχρονου ευρωπαϊκού κράτους πρέπει να υπηρετεί το στόχο κάθε οικισμός της χώρας να εξυπηρετείται με δύο ημερήσια δρομολόγια και στο λιμάνι κάθε νησιού, όσο μικρό κι αν είναι αυτό, να προσεγγίζει καθημερινά ένα, τουλάχιστον, πλοίο.

Η υλοποίηση αυτής της πολιτικής θα έχει τεράστιες οικονομικές, κοινωνικές και αναπτυξιακές επιπτώσεις στο σύνολο της ξεχασμένης Ελληνικής Περιφέρειας. Είναι βέβαιο ότι η κοινωνική της απόδοξη θα είναι απείρως μεγαλύτερη από το προβλεπόμενο οικονομικό κόστος εφαρμογής της. Το ελληνικό πολιτικό σύστημα οφείλει να κάνει πράξη το διακηρυγμένο στόχο για

ενίσχυση της Περιφέρειας. Αξίζει να το τολμήσουμε όλοι μαζί.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΥΝΗΜΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

1. Κατάσταση δήμων και κοινοτήτων που υπέβαλαν στην ΚΕΔΚΕ αίτημα χρηματοδότησης δημοτικών συγκοινωνιών.

2. Πίνακας μεταβολών στο αντίτιμο του εισιτηρίου μεταξύ Ιωαννίνων και Αθήνας - Θεσσαλονίκης, που δείχνει την τεράστια οικονομική επιβάρυνση που υφίστανται οι κάτοικοι της περιφέρειας σε σχέση με τους κατοίκους των αστικών αυτών συγκροτημάτων.

Δήμοι οι οποίοι έχουν υποβάλει στην ΚΕΔΚΕ αίτημα χρηματοδότησης Δημοτικών Συγκοινωνιών

Νομός Αιτωλοακαρνανίας: Δ. Αγγελοκάστρου, Δ. Αστακού, Δ. Θέρμου, Δ. Θεσπιών, Δ. Ινάχου, Δ. Μακρυνείας, Δ. Νεαπόλεως, Δ. Πανατωλικού, Δ. Παραβόλας, Δ. Παρακαμπυλίων, Δ. Πλατάνου, Δ. Πυλλήνης, Δ. Στράτου, Δ. Φυτειών

Νομός Αργολίδας: Δ. Ναυπλίου

Νομός Άρτας: Δ. Αγνάντων, Δ. Αθαμανίας, Δ. Αμβρακικού, Δ. Άραχθου, Δ. Άρτας, Δ.Γ. Καραϊσκάκη, Δ. Ηράκλειας, Κ. Θεοδωριανών, Κ. Μελισσουργών, Δ. Πέτα, Δ. Τετραφυλίας, Δ. Φιλοθέης

Νομός Αχαΐας: Δ. Αιγίου, Δ. Ακράτας, Δ. Διακοπτού, Δ. Δύμης, Δ. Ερινέου, Δ. Καλαβρύτων, Δ. Λαρισσού, Δ. Μόβρης, Δ. Συμπολιτείας, Δ. Φαρρών

Νομός Δράμας : Δ. Δοξάτου, Δ. Καλαμπακίου, Δ. Νευροκοπίου, Δ. Νικηφόρου, Δ. Παρανεστίου, Δ. Προσοτσάνης, Κ. Σιδηρονήρου, Δ. Σιταγρών

Νομός Έβρου: Δ. Αλεξανδρούπολης, Δ. Διδυμοτείχου

Νομός Ευβοίας: Δ. Κύμης, Δ. Μεσσαπίων, Δ. Ταμναιών, Δ. Χαλκιδέων

Νομός Ευρυτανίας: Δ. Ασπροποτάμου, Δ. Βίνιανης, Δ. Δομνίστας, Δ. Καρπενησίου, Δ. Κτημενίων, Δ. Προυσού, Δ. Φουρνάς, Δ. Φραγκίστας

Νομός Ζακύνθου: Δ. Ζακύνθου

Νομός Ηλείας: Δ. Πύργου

Νομός Ημαθίας: Δ. Αλεξανδρείας, Δ. Αντιγονιδών, Δ. Ειρηνοπούλης, Δ. Μακεδονίδος, Δ. Μελίκης, Δ. Πλατεός

Νομός Ηρακλείου: Δ. Αρκαλοχωρίου, Δ. Αστερουσίων, Δ. Βιάννου, Δ. Γόρτυνας, Δ. Ζαρού, Δ. Κόφινα, Δ. Μαλίων, Δ. Μοιρών, Δ. Ρούβα, Δ. Τυμπακίου

Νομός Ιωαννίνων : Δ. Α.Παγωνίου, Δ. Αν.Ζαγορίου, Δ. Δελβινακίων, Δ. Δωδώνης, Δ. Εγνατίας, Δ. Κεντρ.Ζαγορίου, Δ. Κονίτσης, Δ. Μαστοροχωριών, Δ. Μετσόβου, Δ. Μολοσσών, Δ. Σελών

Νομός Καβάλας : Δ. Καβάλας, Δ. Κεραμωτής, Δ. Χρυσούπολης

Νομός Καρδίτσας : Δ. Αργιθέας, Δ. Αχελώου, Δ. Μενελαΐδας, Δ. Μουζακίου, Δ. Σοφάδων, Δ. Ταμασίου, Δ. Φύλλου

Νομός Κερκύρας : Δ. Αγ.Γεωργίου, Δ. Εσπερίων, Δ. Θιναλίου, Δ. Κασσωπαίων, Δ. Λευκιμμάτων, Δ. Μελιτειών

Νομός Κεφαλληνίας: Δ. Αργοστολίου, Δ. Ελειού-Πρόνων, Δ. Πυλαρέων

Νομός Κοζάνης: Δ. Κοζάνης

Νομός Κορινθίας: Δ. Αγίων Θεοδώρων, Δ. Βέλου-Νεραντζάς, Δ. Κορινθίας, Δ. Λουτρακίου, Δ. Νεμέας, Δ. Ξυλόκαστρου, Δ. Σαρωνικού, Δ. Συκιώνος (Κιάτου)

Νομός Κυκλάδων: Δ. Μυκόνου, Δ. Πάρου, Δ. Άνω Σύρου, Δ. Ερμούπολης, Δ. Ποσειδωνίας

Νομός Λαρίσης: Δ. Αμπελώνος, Δ. Λάρισας, Δ. Λιβαδίου, Δ. Μακρυχωρίου, Δ. Μελιβοίας, Δ. Νίκαιας, Δ. Τυρνάβου

Νομός Λέσβου: Δ. Μυτιλήνης

Νομός Μαγνησίας: Δ. Αγριάς, Δ. Αλμυρού, Δ. Αργαλαστής, Δ. Αισωνίας, Δ. Αρτέμιδας, Δ. Βόλου, Δ. Ιωλκού, Δ. Μηλέων, Δ. Μουρεσίου, Δ. Νέας Ιωνίας, Δ. Πορταριάς, Δ. Φερών

Νομός Ξάνθης: Δ. Ξάνθης

Νομός Πιερίας: Δ. Δίου, Δ. Ελαφίνας, Δ. Κατερίνης, Δ. Κορινού, Δ. Παραλίας, Δ. Πέτρας

Νομός Ροδόπης: Δ. Κομοτηνής

Νομός Σερρών: Δ. Αμφίπολης, Δ. Ν.Ζίχνης, Δ. Σερρών, Δ. Στρυμονικού

Νομός Τρικάλων: Δ. Καλαμπάκας
 Νομός Φθιώτιδος: Δ. Λαμίας
 Νομός Φωκίδος: Δ. Άμφισσας, Δ. Βαρδουσίων, Δ. Γαλαξειδίου, Δ. Γραβιάς, Δ. Δελφών, Δ. Δεσφίνας, Δ. Ευπαλίου, Δ. Ιτέας, Δ. Καλλιέων, Δ. Λιδωρικίου, Δ. Παρνασσού, Δ. Τολοφώνας
 Νομός Χανίων: Δ. Βουκολίων, Δ. Ιναχωρίου, Δ. Κισσάμου, Δ. Κολυμβαρίου, Δ. Μηθύμνης
 Νομός Χίου: Δ. Αγ.Μηνά, Δ. Αμάνης, Δ. Ιωνίας, Δ. Καμποχώρων, Δ. Καρδαμύλων, Δ. Μαστιχοχωρίων, Δ. Ομηρούπολης, Δ. Χίου

ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΑΣΤΙΚΟ ΚΤΕΛ
τιμή εισπηρίου Ιωαννίνων
Ιωαννίνων

διαφορά με τιμή εισπηρίου
Αθήνας – Θεσσαλονίκης
(απλό 0,50Ε – φοιτητικό 0,25Ε)

	απλό	φοιτητικό	απλό	φοιτητικό
Α' Ζώνη	0,75 Ε	0,55Ε	+0,25Ε	+0,30Ε
Β' Ζώνη	1,10Ε	0,55Ε	+0,60Ε	+0,30Ε
Γ' Ζώνη	1,55Ε	0,80Ε	+1,05Ε	+0,55Ε

ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΟ ΚΤΕΛ

Α' Ζώνη (έως 20 χλμ. από Ιωάννινα)	1,00Ε	+0,50Ε
Β' Ζώνη (έως 30 χλμ. από Ιωάννινα)	1,60Ε	+1,10Ε

ΣΗΜ:

α) Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η πληρότητα των λεωφορείων σε Αθήνα – Θεσσαλονίκη κινείται σε πολύ υψηλά επίπεδα, ενώ η αντίστοιχη πληρότητα στις άγονες γραμμές των καποδιστριακών δήμων δεν ξεπερνά το 10% σε ετήσια βάση.

β) Από την παράθεση των στοιχείων καθίσταται εμφανής η επιβάρυνση των κατοίκων των καποδιστριακών δήμων και των φοιτητών περιφερειακών ΑΕΙ – ΤΕΙ σε σχέση με Αθήνα – Θεσσαλονίκη.

Θ'. Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ – ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ ΜΕ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΤΣΙΟΚΑΣ

Το πρόγραμμα της ανάπτυξης της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην Ελλάδα, είναι μία ευκαιρία τόσο για την κεντρική διοίκηση όσο και για την Τοπική αυτοδιοίκηση, ώστε να μπορέσουν να επιλυθούν διαρθρωτικά προβλήματα, που αφορούν τόσο την οργάνωση της ίδιας της διοίκησης, όσο και τις σχέσεις της με τον πολίτη. Σε αυτή την νέα επανοργάνωση της δημόσιας διοίκησης με βασικό πρωταγωνιστή τον αυτοματισμό των διοικητικών διαδικασιών, την μηχανοργάνωση και την λειτουργική διασύνδεση των διοικητικών μονάδων μεταξύ τους (interoperability), το πλαίσιο συνεργασίας Φορέων του Κεντρικού Κράτους και της Αυτοδιοίκησης, θα επιτελέσει καθοριστικό ρόλο, ώστε να είναι λειτουργική και αποτελεσματική η χρήση

των νέων συστημάτων.

Οι νέες τεχνολογίες έχουν την ιδιομορφία να βρίσκονται στο σταυροδρόμι μεταξύ πληροφορικής, δικαίου και οικονομίας και να εμπλέκουν δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, επιχειρώντας την απαγκίστρωση της δράσης της δημόσιας διοίκησης από την στόχευση στις διαδικασίες (rule oriented), και την εισαγωγή της στόχευσης στα αποτελέσματα (result oriented). Το Προγράμμα-τα της Κοινωνίας της Πληροφορίας πρέπει να θέτουν ως προτεραιότητα τον πολίτη και τις παρεχόμενες αποδοποιημένες υπηρεσίες, επικεντρώνοντας στο «τι» μπορεί να κάνει η εκάστοτε αποκεντρωμένη δημόσια υπηρεσία, ώστε να μπορέσει, ο πολίτης ή ο εκπρόσωπος της επιχείρησης ή η άλλη δημόσια υπηρεσία :

* να εξυπηρετηθούν το δυνατόν συντομότερο στο χαμηλότερο διοικητικό επίπεδο,

* να βρουν τον αρμόδιο χειριστή με τον ευκολότερο τρόπο και κατά το δυνατόν συντομότερο,

* να μειώσουν τον χρόνο αναμονής,

* να μειώσουν την γεωγραφική απόσταση μεταξύ των υπηρεσιών ή ενδοπηρεσιακά, όταν για την ίδια υπόθεση οι πολίτες απευθύνονται σε περισσότερα του ενός γραφεία ή υπηρεσίες,

* να εξυπηρετηθούν μέσα από το διαδίκτυο.

Παρά την ευκαιρία αξιοποίησης των μέσων που παρέχει η «Πληροφορική» για τον εκσυγχρονισμό της αποκεντρωμένης δημόσιας διοίκησης και για την μείωση των μετακινήσεων του πολίτη της επαρχίας προς την πρωτεύουσα, τα έργα που αναπτύσσει η Αυτοδιοίκηση στη Κοινωνία της Πληροφορίας είναι πενιχρά και το το κεντρικό κράτος δεν ενθαρρύνει αυτήν την δυνατότητα.

Το πρόγραμμα που αφορούν την Κοινωνία της Πληροφορίας παρέχουν δυνατότητες, που θα μπορέσουν να βελτιώσουν την παραγωγικότητα, αποδοτικότητα, τα οφέλη σε σχέση με το κόστος λειτουργίας, αλλά κυρίως την ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών από τους δημόσιους Οργανισμούς. Τα προγράμματα αυτά θα μπορούσαν να εξυπηρετήσουν όλους τους πελάτες της δημόσιας διοίκησης και ειδικότερα: τις δημόσιες υπηρεσίες, τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους διεθνείς οργανισμούς ή τα Κοινωνικά όργανα, τα οποία πλέον όλο και πιο συχνά έρχονται σε επικοινωνία με τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και να εντείνουν την συνεργασία με τους εθνικούς φορείς, και άρα απαιτούν μία καλύτερη ανταπόκριση από αυτούς.

Βασικός αποδέκτης είναι ο πολίτης που πρέπει να αντιμετωπίζεται ως :

- φορολογούμενος : διερεύνηση των δυνατοτήτων της απλοποίησης για μια οικονομικότερη και παραγωγικότερη δημόσια διοίκηση,

- καταναλωτής : εφαρμογή διαδραστικών μέσων με επίκεντρο τον χρήστη και την ικανοποίηση των εξατομικευμένων αναγκών κάθε κατηγορίας χρηστών,

- ψηφοφόρος : εφαρμογή μεθόδων που θα διασφαλίσουν την διαφάνεια, τον έλεγχο, την συμμετοχικότητα και την δημοκρατικότητα.

Τα οφέλη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μέσα από την εφαρμογή τέτοιων προγραμμάτων είναι τεράστιας σημασίας και μακροχρόνιας απήχησης :

Θα βελτιωθεί η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών μέσα από την μείωση των «διοικητικών συνόρων» και εμποδίων στη σχέση μεταξύ δημοσίων διοικήσεων, πολιτών και επιχειρήσεων. Τα εμπόδια αυτά όχι μόνο παρακαλύουν την σχέση πολίτη-δημόσιας διοίκησης, αλλά και αποθαρρύνουν την ανάπτυξη των ιδιωτικών πρωτοβουλιών.

Η χρήση της Τεχνολογίας, Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) θα παρέχει μακροοικονομικά οφέλη στις τοπικές κοινωνίες. Έρευνες έδειξαν ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών μειώνει το κόστος των δημοσίων προμηθειών κατά 5% (όταν το σύνολο των δημοσίων προμηθειών απορροφά το 15-20% του ΑΕΠ)

Η διασύνδεση των αρχείων και η αύξηση της διαδικτυακής επικοινωνίας μεταξύ των δημοσίων υπηρεσιών της αποκεντρωμένης δημόσιας διοίκησης θα ευνοήσει την ανταλλαγή εμπειριών σε θέματα ανάπτυξης νέων διαδημοτικών πολιτικών, που

είτε θα συνδέονται με την εξυπηρέτηση του πολίτη, είτε θα αφορούν τη χρήση πολύ-δικτυακών αρχιτεκτονικών δομών. Για παράδειγμα, ανάπτυξη εφαρμογών γεωγραφικών πληροφοριακών συστημάτων, κυρίως στη διαχείριση απορριμμάτων, στην ύδρευση, αποχέτευση και στην ρύθμιση της κυκλοφορίας. Με την νέα οργάνωση θα εφαρμόζονται πλέον ανοιχτά κοινά κριτήρια μεταξύ των ΟΤΑ, ώστε να μοιράζονται εμπειρίες και ως προς την τυποποίηση των διαδικασιών ως εργαλείο υλοποίησης της αποτελεσματικής-αποδοτικής διακυβέρνησης.

Η βέλτιστη οργάνωση και λειτουργία της αποκεντρωμένης δημόσιας διοίκησης θα επιτευχθεί μέσα από την οργάνωση των ηλεκτρονικών συναλλαγών και των συνεργασιών μεταξύ των δημοσίων υπηρεσιών, την προώθηση ψηφιοποιημένων διαδικάσεων μεταξύ πολιτών /επιχειρήσεων με τον δημόσιο τομέα και την χρήση των παρεχόμενων τεχνολογικών μέσων. Όλα τα παραπάνω θα υποστηρίξουν την συνολικότητα στη δράση του δημόσιου τομέα, θα διασυνδέσουν τις δημόσιες υπηρεσίες μεταξύ τους, ώστε να εξυπηρετείται ταχύτερα και αποτελεσματικότερα ο διοικούμενος, π.χ. δυνατότητα παρακολούθησης των διοικητικών υποθέσεων των πολιτών via internet.

Εξάλλου το αίτημα για διαλειτουργικότητα μπορεί να απαντηθεί μέσα από το πρόγραμμα της Κοινωνίας της Πληροφορίας, γιατί θα βοηθήσει στην αποδοτικότερη λειτουργία των ΟΤΑ. Ως διαλειτουργικότητα θα ορίσουμε το μέσο εκείνο μέσα από το οποίο τα συστήματα, οι πληροφορίες και οι μέθοδοι εργασίας διασυνδέονται μεταξύ τους, με στόχο να παύσει η αυτονομία των υπηρεσιών και θα επιτραπεί στους χρήστες να απευθύνονται σε ένα μόνο ταμείο ή γραφείο, πραγματικό ή εικονικό, χωρίς να γνωρίζουν ποια τμήματα ή υπηρεσίες πραγματικά έχουν συνεργαστεί για το θέμα εκ των προτέρων. Για παράδειγμα, οποιοδήποτε μητρώο ή αρχείο μιας υπηρεσίας, εφόσον αποτελεί χρήσιμο εργαλείο και για άλλη υπηρεσία, μπορεί να χρησιμοποιείται και από αυτήν, χωρίς να απαιτείται η επανασύσταση του αρχείου αυτού και από την ενδιαφερόμενη υπηρεσία ή χωρίς πολλαπλές εγκρίσεις και πολιτικές παρεμβάσεις.

Πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι:

Ο στόχος για την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι οι πολίτες, μέχρι το 2010, να λαμβάνουν με μία επίσκεψη (όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο) την υπηρεσία που ζητούν, να παραλαμβάνουν την πλειοψηφία των πληροφοριών που αναζητούν μέσα από τις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων και να μένουν ικανοποιημένοι από τα χρονικά όρια ανταπόκρισης των υπηρεσιών στα αιτήματά τους. Αυτός ο στόχος πρέπει να γίνει πλέον και στόχος των ΟΤΑ και όλης της εθνικής διοίκησης στη χώρα μας, μέσα από την εφαρμογή αντίστοιχων προγραμμάτων εφαρμογής.

Προϋποθέσεις για την υλοποίηση των φιλόδοξων και μακρόπνοων σχεδίων των παραπάνω είναι :

Η εισαγωγή οργανωτικών και θεσμικών αλλαγών. Η καταγραφή των διοικητικών διαδικασιών, η πιστοποίηση όπως λέγεται στην διάλεκτο λειτουργίας των ΚΕΠ, δεν πρέπει να αποτελέσει το πρώτο και τελευταίο βήμα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Αιτούμενο στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση, είναι αφού γίνει η καταγραφή των υφιστάμενων διοικητικών διαδικασιών να ακολουθήσει η επανοργάνωσή τους σε νέα απλοποιημένη βάση, η αντικατάσταση ή η κατάργηση των περιττών γραφειοκρατικών διαδικασιών (ή αλλιώς η διαδικασία απογραφειοκρατικοποίησης) και η τυποποίηση, τέλος, των απλουστευμένων σύγχρονων διαδικασιών. Η καταγραφή των διοικητικών περιοχών οι οποίες, είτε δεν εξυπηρετούν τους καταστατικούς στόχους για τους οποίους είχαν προβλεφθεί είτε χρήζουν απλοποίησης βάσει της ιεράρχησης των εθνικών προτεραιοτήτων για την βελτίωση της δημόσιας δράσης, είτε αφορούν μεγάλο ποσοστό των πολιτών, θα βοηθήσουν στην καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, αλλά και θα διευκολύνουν την εργασία των δημοσίων υπαλλήλων.

Η συμβολή του ανθρωπίνου δυναμικού. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην κατάρτιση των δημοσίων υπαλλήλων σε θέματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ώστε να μπορούν να αποκτήσουν τις ικανότητες και δεξιότητες που απαιτούνται, για να υιοθετήσουν και να διοικήσουν την αλλαγή αυτή (change management). Οι χρήστες των νέων συστημάτων θα πρέπει να εκπαιδεύονται, ώστε να υιοθετήσουν τον νέο τρόπο εργασίας και να εκσυγχρονιστούν.

Οι μηχανισμοί υποστήριξης, διότι δεν αρκεί μόνο η υλοποίηση των παραπάνω, αλλά και η παρακολούθηση της εφαρμογής τους (monitoring) μέσα από ένα αποτελεσματικό διαρκή μηχανισμό υποστήριξης. Για παράδειγμα, θα υπάρχει ο άνθρωπος της Κοινωνίας της Πληροφορίας παντού σε κάθε Δήμο. Αυτός, όμως, χρειάζεται στήριξη και η στήριξη μπορεί να δοθεί με κεντρικές πολιτικές επιλογές.

Η ενσωμάτωση της αλλαγής και η αλλαγή της κουλτούρας ως προς τον «τρόπο που γίνονται τα πράγματα στο δημόσιο». Η μετακύλιση της διοικητικής ευθύνης από τον διοικούμενο στην διοίκηση (να μην μετακινούνται οι πολίτες για την εξυπηρέτησή τους από την δημόσια διοίκηση, αλλά τα έγγραφα ηλεκτρονικά ή έντυπα) θα χρειαστεί χρόνο, έως ότου γίνει πραγματικότητα. Έτσι παραδείγματος χάρι, ένας δημόσιος Αθηναίος ο οποίος σπουδάζει στη Θεσσαλονίκη θα πρέπει να πάρει από το ΚΕΠ Θεσσαλονίκης το πιστοποιητικό σε πραγματικό χρόνο. Βεβαίως, αυτή η διαδικασία που απαιτεί αλλαγή κυρίως στην διοικητική κουλτούρα και την νοοτροπία του δημοσίου υπαλλήλου, αλλά και του πολίτη χρειάζεται και αυτή προετοιμασία και διαδικασία. Χρειάζεται πολιτικό σχεδιασμό και βούληση!

Η αξιοποίηση όλων των κοινοτικών πόρων και η καλή προετοιμασία για το Δ' ΚΠΣ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει την τοπική ανάπτυξη και την τόνωση της περιφερειακής ανάπτυξης, ενισχύει την περιφερειακή διαπραγμάτευση και τη συνεννόηση. Άρα, εκεί οι Δήμοι πρέπει να έχουν μια κεντρική δυνατότητα διαπραγμάτευσης και παρέμβασης σε όλες τις διαδικασίες!

Τι θα κερδίσουν οι Δήμοι από όλες αυτές τις περιπτώσεις;

- Αξιοποιούν κεντρικές και υφιστάμενες υποδομές, επικοινωνούν καλύτερα με την κεντρική διοίκηση, μεταξύ τους και με τους πολίτες.

- Μέσα από τον αναβαθμισμένο συντονιστικό και συνεργατικό ρόλο των ΟΤΑ θα μπορέσουν να συντονιστούν οι δράσεις, να διευκολυνθεί η ανταλλαγή πληροφορήσεων μεταξύ των Δήμων. Δεν έχουμε αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα -ενώ αυτό το φαινόμενο υπάρχει αλλού- ότι μέσα από το δίκτυο να μπορείς και ανταλλάσσεις πληροφορίες, να μαθαίνεις κάτι που έκανε κάποιος σε μια γωνιά της Ελλάδας ή σε μια γωνιά της Ευρώπης και να διδάσκεσαι από αυτό.

- Τέλος, οι δράσεις διάδοσης των ευρυζωνικών δικτύων και υπηρεσιών, η σημασία του γρήγορου ίντερνετ και ότι μπορεί να βοηθήσει αυτό, αποτελούν το διακύβευμα για την σύγχρονη οργάνωση της Αποκεντρωμένης δημόσιας διοίκησης. Υπάρχουν, ήδη, προγράμματα που τρέχουν, αλλά δυστυχώς δεν αξιοποιούνται. Θεωρείται απαραίτητη η κατασκευή μητροπολιτικών δικτύων οπτικών ινών, ώστε να εξασφαλισθεί η δυνατότητα σύνδεσης όλων των δημοσίων κτιρίων μιας πόλης (νοσοκομεία, πανεπιστήμια, νομαρχίες, δημαρχεία), στις 50-70 μεγαλύτερες πόλεις της Ελλάδας. Η υποδομή αυτή μπορεί να δώσει πολύ γρήγορο ίντερνετ, που ειδικά σε εφαρμογές ιατρικής ή άλλες εφαρμογές, όπως επιχειρηματικές, είναι πάρα πολύ χρήσιμη.

- Ευρύτερη αξιοποίηση έργων, που ήδη υλοποιούνται σε τομείς, παραδείγματος χάρι στον πολιτισμό υπάρχει ένα μεγάλο πρόγραμμα, που ήδη υλοποιείται για ψηφιοποίηση πολιτιστικού υλικού. Ο οποιοσδήποτε Δήμος με πολιτιστική κληρονομιά θα μπορεί να το αξιοποιήσει και να προβάλλει τον Δήμο του.

Είναι ανάγκη να υπογραμμιστεί τώρα η σημασία ενός αντίστοιχου εθνικού εγχειρήματος για την ηλεκτρονική οργάνωση της δημόσιας διοίκησης και την ευκαιρία για την καλύτερη οργάνωση των ΟΤΑ. Στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανατίθεται το έργο αυτό σε Υπουργείο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, αποδεικνύοντας την σημασία που δίνεται στον τομέα αυτό. Και ο υπεύθυνος για την ηλεκτρονική διοίκηση των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης, ο οποίος προτείνεται να ορισθεί θα πρέπει να είναι άτομο υψηλών προσόντων και να είναι υπόλογος για όλα τα θέματα που ανακύπτουν και αφορούν την υλοποίηση ενός αντίστοιχου προγράμματος, που θα αφορά την διάλυση της Κοινωνίας της Πληροφορίας στο επίπεδο του Δήμου ή του κάθε φορέα. Δεν αρκεί η προμήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών και κάποιο δίκτυο, στόχος είναι αυτά να μην μένουν στις αποθήκες, αλλά να αξιοποιούνται. Αξιοποίηση

σημαίνει αναδιοργάνωση, σημαίνει νέο τρόπο δουλειάς, σημαίνει πολλά και δύσκολα πράγματα. Προϋποθέτει ένα άλλο πολιτικό δρόμο! Άλλες επιλογές!

Ι. ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Οι θέσεις και οι προτάσεις του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας περιλαμβάνονται σε ιδιαίτερο υπόμνημα, που κατετέθη από τον Βουλευτή κ. Νικόλαο Γκατζή.

Ι. ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Υπάρχουν πολλές και διαφορετικές αντιλήψεις για την ανάπτυξη και έχουν ταξικό περιεχόμενο.

Ανάπτυξη για ποιόν και σε όφελος τίνος.

Το ΚΚΕ αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των αναπτυξιακών νόμων, με γνώμονα τη συμβολή τους στη συνδυασμένη ικανοποίηση των λαϊκών αναγκών.

Βασικό κριτήριο αξιολόγησης για εμάς είναι η επίδραση του αναπτυξιακού αποτελέσματος **στη βελτίωση της συνολικής θέσης** των εργαζομένων και συγκεκριμένα:

“ Στο μερίδιο των λαϊκών στρωμάτων από τη ετήσια συνολική «πίτα» της ανάπτυξης.

“ Στην προαγωγή της ασφάλειας της εργασίας και τη προστασίας του περιβάλλοντος.

“ Στην αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας.

“ Στην άμβλυνση της περιφερειακής ανισομετρίας, με ταυτόχρονη αύξηση της κοινωνικής ευημερίας.

Ο συνολικός ταξικός προσανατολισμός της ανάπτυξης, καθορίζει σε τελευταία ανάλυση και το περιεχόμενο της εκάστοτε πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης.

Το κύριο ερώτημα που πρέπει να μας απασχολεί - και μας απασχολεί μόνιμα είναι:

Αποτελεσματική πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης για ποιόν;

Από τα αποτελέσματα των έως τώρα πολιτικών ανάπτυξης μέσα από τους εκάστοτε αναπτυξιακούς νόμους προκύπτει ότι αυτοί οδήγησαν σε μια ουσιαστική αντιμετώπιση των προβλημάτων της περιφερειακής ανισότητας, της ανεργίας και μιας μεταβολής του διαθέσιμου εισοδήματος των μισθωτών, ανάλογη με την συγκριτικά αυξημένη μεταβολή του κατσκευαλύν ΑΕΠ σε ορισμένες περιφέρειες.

Περιφέρειες Ν.Α. Τ.Α πολλές φορές ασχολούνται και εκπονούν μελέτη για την ανάπτυξη της περιοχής τους. Είναι καθαρά εκδηλώσεις - κατά την άποψη μας - ουτοπίας, από το γεγονός ότι.

Καμιά Περιφέρεια, η νομός, ή δήμος δεν είναι δυνατόν να αποτελέσει αναπτυξιακή νησίδα, έξω από τη γενικότερη αναπτυξιακή πορεία της χώρας.

Αυτό δεν σημαίνει βέβαια ότι δεν υπάρχει ανισόμετρη ανάπτυξη ανάμεσα σε περιφέρειες ή νομούς και μέσα στην ίδια Περιφέρεια και σε δήμους.

Αυτό είναι συστατικό στοιχείο της καπιταλιστικής ανάπτυξης.

Υπενθυμίζουμε ενδεικτικά το - όχι και τόσο πρόσφατο 2004 - συμπέρασμα του ΙΟΒΕ, ότι ο υψηλός συγκριτικά με την Ευρωζώνη ρυθμός ανάπτυξης συνολικά της χώρας, δεν μπορεί «να συντηρήσει ούτε καν τα υφιστάμενα επίπεδα απασχόλησης».

Σημειώνουμε, επίσης, τα αναλογικά μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας και μικρότερου κατά κεφαλήν εισοδήματος στη Δυτ. Μακεδονία, στην Ήπειρο, στην Ανατ. Μακεδονία - Θράκη, καθώς και το χαμηλό ύψος επενδύσεων, που κατευθύνθηκε στη Δυτ. Μακεδονία και στην Πελοπόννησο τα προηγούμενα 7-8 χρόνια.

Η μια μετά την άλλη οι κυβερνήσεις του δικομματισμού -υπηρετώντας το σύστημα - ψηφίζουν διάφορους «αναπτυξιακούς νόμους».

Τόσο οι αναπτυξιακοί νόμοι, όσο και το φορολογικό σύστημα, μαζί με τον προϋπολογισμό της χώρας, δεν είναι τίποτε άλλο, παρά εργαλεία αναδιανομής του παραγόμενου κατ' έτος πλούτου της χώρας, υπέρ των λίγων και ισχυρών οικονομικών συμφερόντων, της πλουτοκρατίας.

Παράλληλα καθηλώνουν το μέρος του κεφαλαίου, το οποίο δαπανάται για μισθούς και εργοδοτικές εισφορές! Άλλωστε δεν είναι τυχαίο, και δεν πρέπει να περάσει απαρατήρητη, η

απουσία αναλυτικών δημοσιευμένων στοιχείων του Υπ. Οικονομίας, σχετικά με την επίδραση των αναπτυξιακών νόμων στην απασχόληση, στο εργατικό δυναμικό κλ.π.

Αιτία των αρνητικών αποτελεσμάτων είναι η ίδια η στόχευση των προηγούμενων αναπτυξιακών πολιτικών και νόμων, αλλά και αυτού που ισχύει.

Βασικό κίνητρο ήταν και παραμένει η ταχύτερη συσσώρευση κεφαλαίου, σε ορισμένες περιοχές σε συνθήκες όξυνσης του μονοπωλιακού ανταγωνισμού και απελευθερωμένης ευρυνωσιακής αγοράς.

Η αναγωγή της βελτίωσης της κεφαλαιακής κερδοφορίας σε βασικό αναπτυξιακό κίνητρο οδηγεί σε αποτυχία κάθε προσπάθεια ριζικής αντιμετώπισης της περιφερειακής ανισομετρίας με ταυτόχρονη διασφάλιση της ικανοποίησης των λαϊκών αναγκών.

Ο ιδιώτης επενδυτής αξιολογεί, όπως είναι φυσικό, από την πλευρά του την κατάλληλη περιοχή επένδυσης με κύριο κριτήριο τη μέγιστη δυνατή κερδοφορία. Γι αυτό και η πλειοψηφία των ιδιωτικών επενδύσεων, εξακολουθεί να κατευθύνεται στην ευρύτερη περιοχή των μεγάλων αστικών κέντρων (Αθήνα, Θεσσαλονίκη), λαμβάνοντας υπόψη την απόσταση από την μεγάλη μάζα των καταναλωτών, από τα κέντρα λήψης των αποφάσεων, από τους συνδυασμένους κόμβους μεταφοράς εξαγωγών, καθώς και το βαθμό συγκέντρωσης εξειδικευμένων στελεχών υποδομής, υποστήριξης κλπ.

Ας δούμε χαρακτηριστικά την αγωνία που εκφράζεται για την κατάσταση σ' ορισμένες περιοχές της Β. Ελλάδας.

Μπορούμε να εξετάσουμε το ζήτημα αυτό αποσπασμένα από την δέσμευση σημαντικών κρατικών κονδυλίων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού και Ελληνικού Σχεδίου Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων; (εννιόσας τις δρχ. είναι η συμμετοχή της Ελλάδας).

Πρέπει να δούμε ότι η αναπτυξιακή πορεία της Β. Ελλάδας είναι συνδεδεμένη με την διαμόρφωση της ως κέντρο διαχείρισης της **εξαγωγής κεφαλαίων** στη βαλκανική αγορά.

Ο Σύνδεσμος Εξαγωγών Β. Ελλάδας εκτίμησε ότι έχουν χαθεί 35000 θέσεις εργασίας από την ελληνική επικράτεια μεταξύ 1996-2002, λόγω της μετατόπισης της παραγωγικής δραστηριότητας στα Βαλκάνια και μόνο για τον κλάδο της ένδυσης.

Έχουμε, λοιπόν, σήμερα μια αναπτυξιακή πολιτική που διεκδικεί την απόκτηση πρόσθετου κέρδους ορισμένων ιδιωτικών ομίλων και από την άλλη οξύνει μακροπρόθετα το πρόβλημα της ανεργίας και υπονομεύει το εργατικό εισόδημα και με πολλές ακόμη επιπτώσεις στο σύνολο της ζωής των εργαζομένων.

Το ΚΚΕ αναδεικνύει την ανάγκη ενός διαφορετικού σχεδιασμού της οικονομίας με γνώμονα τη λαϊκή ευημερία και όχι το κεφαλαιακό κέρδος.

Ο σχεδιασμός αυτός θα υπηρετεί συνδυασμένα τους στόχους της ικανοποίησης των λαϊκών αναγκών και της περιφερειακής ανάπτυξης.

Θα συνδυάσει αποτελεσματικά στόχους σε περιφερειακό κλαδικό και οριζόντιο επίπεδο (περιβάλλον, ασφάλεια, την εργασία, εξοικονόμηση ενέργειας, έρευνα κλ.π),

Ο κοινωνικός χαρακτήρας της ιδιοκτησίας των βασικών μέσων παραγωγής, είναι κατά τη γνώμη μας ο αναγκαίος όρος για τη συγκέντρωση, την οργάνωση και την κατανομή των πόρων και των μέσων, τα οποία θα υπηρετήσουν αυτή τη φιλόδοξη στόχευση.

Με μια τέτοια πολιτική, η περιφερειακή ανάπτυξη θα έχει τη δική της αναπτυξιακή δράση με αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πηγών, της εμπειρίας και τεχνολογίας και κυρίως με προσοχή στην προστασία του περιβάλλοντος,

Διαφωνούμε στρατηγικά με την κατεύθυνση του σημερινού αναπτυξιακού δρόμου των πολιτικών και νόμων, που την υπηρετούν.

ΙΑ. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ

Είναι κοινός τόπος ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο των Περιφερειών ως κινητήριας δύναμης της ανάπτυξης

μιας χώρας. Αναφέρομαι σε μια δομή και οργάνωση που προσδιορίζεται από την ανάγκη σχεδιασμού ενός νέου θεσμικού πλαισίου, το οποίο θα ρυθμίζει, αποτελεσματικά, διοικητικά, λειτουργικά, υπηρεσιακά και αναπτυξιακά θέματα των Περιφερειών.

Είναι γεγονός ότι σ' αυτή τη Σύνοδο υπήρξε έντονος προβληματισμός και έκδηλη αγωνία απ' όλους τους συναδέλφους, οι οποίοι συμμετέχουν στο διάλογο της Επιτροπής μας, σχετικά με την ανάπτυξη και τη στήριξη της ελληνικής περιφέρειας.

Οι βασικότερες, λοιπόν, επισημάνσεις που σταχυολογούνται από τα πρακτικά των συνεδριάσεων της Επιτροπής είναι οι εξής:

1. Κρίνεται απαραίτητο να ενισχυθεί ο ρόλος της Περιφέρειας μέσα στο κράτος και ειδικότερα στους τομείς του προγραμματισμού, σε διανομαρχιακό επίπεδο και ειδικότερα στην εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας και της αποκέντρωσης.

2. Θεωρείται αναγκαία η κατάρτιση Νέου σύγχρονου Οργανισμού λειτουργίας της Περιφέρειας. Νέο νομικό και διοικητικό πλαίσιο για τη δημιουργία αυτοδιοικούμενων οργανισμών και αποκεντρωμένων μονάδων διοίκησης του κράτους. Μόνο έτσι θα μειωθεί το χάσμα ανάμεσα στην εξουσία και τον πολίτη και θα πολλαπλασιασθούν οι ευκαιρίες ενεργητικής συμμετοχής των πολιτών στην πραγμάτωση κοινών στόχων.

3. Πρέπει να ενισχυθεί ο ρόλος του Περιφερειακού Συμβουλίου, ο οποίος σήμερα θεωρείται υποβαθμισμένος, αφού υπολειτουργεί προσπαθώντας να καλύψει τις ελάχιστες απαιτούμενες διαδικασίες.

4. Η βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται στους πολίτες, η άρση γραφειοκρατικών δυσλειτουργιών και η αποτελεσματικότητα στην υλοποίηση πολιτικών προγραμμάτων έχουν άμεση συνάρτηση με την ταχύτητα των αποφάσεων για μεταφορά αρμοδιοτήτων από τα Υπουργεία προς την Περιφέρεια.

Είναι γνωστό ότι η ίδρυση της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και η συγκρότηση της περιφέρειας ως ενιαίας διοικητικής μονάδας του κράτους δεν συνοδεύθηκε από την προσαρμογή της νομοθεσίας όλων των Υπουργείων, σύμφωνα με το νέο θεσμικό πλαίσιο, ώστε να προσδιοριστεί, με σαφήνεια, ο φορέας άσκησης κάθε αρμοδιότητας. Αυτό δημιούργησε σημαντικό πρόβλημα ως προς την παρουσία του κράτους σε επίπεδο νομού, κυρίως, όσον αφορά στον έλεγχο, στην υλοποίηση πολιτικών και στην εφαρμογή των νόμων από διάφορους φορείς, όπως ΟΑΕΔ, Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, Κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων και σε άλλες περιπτώσεις.

Στον τομέα αυτό απαιτείται ενίσχυση των δυνατοτήτων άσκησης ελέγχου και διαδικασιών εποπτείας των Ο.Τ.Α. με:

* Καθιέρωση ελεγκτικών μηχανισμών και αξιοποίηση σε περιφερειακό επίπεδο των ήδη υπαρχόντων σε πανελλήνια κλίμακα

* Απλούστευση των διαδικασιών ελέγχου νομιμότητας

* Διεύρυνση του συντονιστικού ρόλου της περιφέρειας στις αναπτυξιακές πρωτοβουλίες των Ο.Τ.Α., για να αποφευχθεί η σπατάλη ανθρωπίνων και οικονομικών πόρων, εκσυγχρονισμός των συστημάτων παρακολούθησης και ελέγχου, τόσο για την εξυγίανση των οικονομικών των Ο.Τ.Α., όσο και στην εκτέλεση των τοπικών δημοσίων έργων από τους δήμους και τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις.

Συμπερασματικά, στη νέα αναδιοργανωμένη και σύγχρονη περιφέρεια πρέπει να μεταφερθούν - σε συνάρτηση με τους απαιτούμενους πόρους - το σύνολο σχεδόν των εκτελεστικών δραστηριοτήτων του κράτους, προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή μια διοίκηση στόχων και αποτελεσμάτων.

5. **Ανθρώπινο δυναμικό.** Καμία μεταρρύθμιση, κανένας εκσυγχρονισμός δεν μπορεί να προσφέρει εχέγγυα επιτυχίας, αν δεν στηριχθεί πάνω στο κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό. Ποια είναι, όμως, σήμερα η υφιστάμενη κατάσταση; Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις των περιφερειαρχών που κατατέθηκαν στην Επιτροπή παρατηρείται:

α) Μεγάλη έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού

β) Υποστελέχωση ιδιαίτερα στις νησιωτικές περιφέρειες, όπου είναι συνεχή τα αιτήματα μετατάξεων

γ) Έλλειψη εκπαίδευσης και επιμόρφωσης του υπάρχοντος προσωπικού, ιδιαίτερα στην προσέγγιση των νέων τεχνολογιών,

σε συνδυασμό με το πρόβλημα στέγασης σε διάσπαρτα κτίρια, που έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία σοβαρών προβλημάτων στην αποτελεσματική διεκπεραίωση των αρμοδιοτήτων τους, στην αντιμετώπιση στοιχειωδών λειτουργικών αναγκών και στην αδυναμία ανταπόκρισης στις σύγχρονες απαιτήσεις για την παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου.

δ) Η αξιοποίηση των μέσων που διαθέτει η Κοινωνία της Πληροφορίας και τα συστήματα πληροφορικής είναι άκρως αναγκαία. Η σύγχρονη λειτουργία της διοίκησης είναι αδιανόητη, χωρίς τη χρήση και αξιοποίηση της πληροφορικής τεχνολογίας.

ε) Υφιστάμενες ρυθμίσεις εμποδίζουν την ενδοπεριφερειακή οριζόντια κινητικότητα των υπαλλήλων. Παρατηρείται το φαινόμενο αρκετοί υπάλληλοι να μην έχουν συνειδητοποιήσει ότι, πλέον, είναι υπάλληλοι της περιφέρειας και να θεωρούν ότι είναι υπάλληλοι των Υπουργείων. Το φαινόμενο αυτό επιτείνει το καθεστώς των πρόσθετων απολαβών από Υπουργεία, γεγονός που δημιουργεί ενδοϋπαλληλικά προβλήματα, αλλά και πρόσθετη δυσκολία μετακίνησης σε άλλους τομείς, όπου παρατηρείται έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού και οικονομικών πόρων.

Συνεπώς, προκειμένου να επιτύχει η οποιαδήποτε μεταρρυθμιστική προσπάθεια ή, έστω, προκειμένου στοιχειωδώς οι Περιφέρειες να ανταποκριθούν στις υφιστάμενες απαιτήσεις για ποιότητα και αποτελεσματικότητα στις παρεχόμενες υπηρεσίες προς τον πολίτη, επιβάλλεται:

* Η πρόσληψη και στελέχωσή τους με υψηλού επιπέδου εξειδικευμένο προσωπικό.

* Η στήριξη του υπάρχοντος δυναμικού, με εντατικά ταχύρρυθμα προγράμματα εξοικείωσης με τις νέες τεχνολογίες και διαρκής επιμόρφωση.

* Η άρση των ενδοπεριφερειακών οικονομικών ανισοτήτων μεταξύ των υπαλλήλων και η διευκόλυνση της οριζόντιας κινητικότητας για την αξιοποίηση του κάθε υπαλλήλου στην κατάλληλη θέση, που θα μεγιστοποιήσει την συνεισφορά του στη νέα προσπάθεια.

* Ειδικά, για τις νησιωτικές περιφέρειες, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η υποστελέχωση και το διαρκές αίτημα μετακίνησης, μετάταξης των υπαλλήλων, πρέπει να θεσπιστούν ρυθμίσεις, που θα παρέχουν κίνητρα για την παραμονή των υπαλλήλων για ένα σημαντικό χρονικό διάστημα μετά την πρόσληψή τους. Ξαν τέτοια προτείνονται η μοριοδότηση των υπαλλήλων, η εντοπιότητα, η παραμονή για 15 τουλάχιστον έτη στη θέση τους από την ημέρα διορισμού, καθώς και πρόσθετα οικονομικά κίνητρα.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ - Κ.Π.Σ

Για να επιτευχθεί ο στόχος της συνοχής και της ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης πρέπει πρωτίστως οι πολίτες να παραμείνουν στις εστίες τους. Να έχουν όλα εκείνα τα κίνητρα και την αρωγή από την Πολιτεία και τους αυτοδιοικητικούς θεσμούς, ώστε εύκολα, γρήγορα και αποτελεσματικά να κάνουν πράξη τις ιδέες τους για δημιουργία και προκοπή.

Ζήτημα πρώτης προτεραιότητας είναι η απλοποίηση των διαδικασιών υλοποίησης σχεδίων, ώστε να μην αποτελούν τροχοπέδη στην όποια επιθετική προσπάθεια και κατ' επέκταση στην ανάπτυξη της περιφέρειας, χωρίς να μειωθεί, χωρίς να υποβαθμιστεί η αποτελεσματικότητα των ελέγχων, επιβάλλεται να απεγκλωβιστούμε ταχύτητα από τις σφιχτές γραφειοκρατικές δομές, που τόσα προβλήματα δημιούργησαν και δημιουργούν στην αξιοποίηση των Κ.Π.Σ..

Εάν τότε ήταν η περιρρέουσα ατμόσφαιρα στην Ευρώπη ως προς την χρηστή διαχείριση των πόρων, που επέβαλε, σήμερα διαθέτουμε και εμπειρία και τεχνογνωσία και αποτελεσματικότητα στους ελέγχους και η όποια διαδικασία αξιοποίησης των κονδυλίων θα είναι πιο προσιτή, πιο φιλική και εφελτήριο δημιουργίας για ανάπτυξη. Ασφαλώς, θα πρέπει να ΔΙΔΑΧΘΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΑ ΛΑΘΗ ΜΑΣ. Το στοίχημα της ανάκαμψης και της ισόρροπης ανάπτυξης στην Περιφέρεια μπορεί να κερδηθεί μόνο, εάν διδαχθούμε από τα λάθη του παρελθόντος, εάν αποφύγουμε «παλιές αμαρτίες», όπως η κατασπατάληση των κονδυλίων σε έργα, χωρίς στόχευση, μικρά και άνευ αποτελέσματος που εξυπηρετούν αποκλειστικά μικροπολιτικές σκοπιμότητες.

Σήμερα κατέχοντας εμπειρία, τεχνογνωσία αλλά και κριτική διάθεση από τα λάθη του παρελθόντος πρέπει να λάβουμε ιδιαίτερα μέτρα για τον αρτιότερο σχεδιασμό των προγραμμάτων του Δ' ΚΠΣ και για περισσότερη ευελιξία όπως:

* Περιορισμό αριθμού τομεακών επιχειρησιακών προγραμμάτων

* Λίγες και ισχυρές επιτελικές υπηρεσίες διαχείρισης

* Μείωση αριθμού φορέων υλοποίησης (λίγοι, ικανοί και πιστοποιημένοι)

* Ενδυνάμωση των αδύναμων τελικών δικαιούχων με ειδικά κριτήρια ώστε να μην αποκλείσουμε κανένα.

Είναι έντονη η ανάγκη δημιουργίας υποδομών παρά τα τρία Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης και τον πακτωλό χρημάτων, που εισέρευσε στη χώρα. Είναι καιρός να προχωρήσουμε σε στοχευμένες πολιτικές και δράσεις με αποκλειστικά κριτήρια τις εθνικές προτεραιότητες και τις τοπικές ανάγκες. Έτσι, θα διεκδικηθεί με επιτυχία ο στόχος της ισόρροπης ανάπτυξης των Περιφερειών και της συνοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Έτσι θα διασφαλιστεί η δίκαιη συμμετοχή στην ανάπτυξη όλων των Περιφερειών.

Οι Εισηγήσεις έγιναν δεκτές από το σύνολο των μελών της Επιτροπής, πλην του εκπροσώπου του Κ.Κ.Ε., Βουλευτού κ. Νικολάου Γκατζή, ο οποίος διεφώνησε και συναπαρτίζουν την Έκθεση της Επιτροπής.

Αθήνα, 29 Σεπτεμβρίου 2006

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ

**Ο Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΤΣΙΟΚΑΣ**

**Ο Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ**

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ
ΙΛΙΑΝ ΑΧΜΕΤ
ΞΕΝΟΦΩΝ ΒΕΡΓΙΝΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ
ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΘΗΝΑ ΚΟΡΚΑ-ΚΩΝΣΤΑ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ
ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΙΤΤΑΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΙΟΥΔΑΝΗΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΤΖΙΜΑΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΣΙΑΜΑΚΗΣ
ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΕΡΡΑΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΩΡΑΙΤΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΝΤΟΥΛΑΣ
ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ
ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ
ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΤΣΙΟΚΑΣ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥΛΑΚΗΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΧΩΡΕΜΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ**

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΑ' – ΣΥΝΟΔΟΣ Β' ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος, συνεστήθη σύμφωνα με το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής (μέρος Κοινοβουλευτικό), όπως τροποποιήθηκε με απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής στη συνεδρίαση της 17ης Φεβρουαρίου 2005 (ΦΕΚ 49 Α'/25.2.2005) και συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ. 8455/6592 από 25 Νοεμβρίου 2005 απόφαση της Προέδρου της Βουλής.

Ως αντικείμενο εργασιών της Επιτροπής ορίζεται η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της κατάστασης του περιβάλλοντος στη χώρα και των συνεπειών των διαφόρων δράσεων επ' αυτού. Η επιτροπή συμβάλλει συμβουλευτικά στη λήψη αποφάσεων και στη χάραξη της εθνικής στρατηγικής για την προστασία του περιβάλλοντος.

Συγκεκριμένα στόχοι της επιτροπής είναι η προστασία του αστικού και φυσικού περιβάλλοντος από ανθρωπογενείς δράσεις και φυσικές καταστροφές, η βελτίωση και ανάπλαση του αστικού περιβάλλοντος και η αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, η διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας της ελληνικής φύσης και των οικοσυστημάτων, η ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων, η προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων, η διαχείριση των ορυκτών πόρων, όπως επίσης και η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και η ενθάρρυνση πολιτικών βιώσιμης ανάπτυξης στους τομείς της γεωργίας, του τουρισμού, της βιομηχανίας, των μεταφορών, της βιοτεχνολογίας και της ενέργειας.

Επιπλέον της αρμοδιότητας της επιτροπής ανήκει η έκφραση γνώμης επί της ετήσιας εθνικής έκθεσης για την κατάσταση του περιβάλλοντος και επί των λοιπών εκθέσεων που κατατίθενται στη Βουλή, επί της εθνικής στρατηγικής για τη μείωση εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου, επί της εθνικής στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη, επί της εφαρμογής των κοινοτικών οδηγιών και διεθνών συμβάσεων κ.λπ..

Για την επίτευξη του σκοπού της η επιτροπή προστασίας περιβάλλοντος μπορεί να συνδέεται, επί θεματικής βάσης, με ανάλογες δραστηριότητες των κοινοβουλίων άλλων χωρών, διεθνών οργανισμών, κρατικών ή μη κυβερνητικών οργανώσεων, ιδρυμάτων, ερευνητικών κέντρων κ.ά., καθώς επίσης να ενθαρρύνει τη διεθνή συνεργασία και έρευνα, ιδίως εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος.

Η Επιτροπή αποτελέσθηκε από 30 μέλη και συγκεκριμένα από τους Βουλευτές Γεώργιο Βασιλείου, Μιχαήλ Γιαννάκη, Νικόλαο – Γεώργιο Δένδια, Σταύρο Καλαφάτη, Χριστιάνα Καλογήρου, Κρινιώ Κανελλοπούλου, Θεόδωρο Καραόγλου, Γεώργιο Κασαπίδη, Αθανάσιο Κατσιγιάννη (Πρόεδρο της Επιτροπής), Γεώργιο Κοντογιάννη, Έλενα Κουντουρά, Ανδρέα Λυκουρέντζο, Κωνσταντίνο Μαρκόπουλο, Ιωάννη Πλακιδάκη, Αριστοτέλη (Αρη) Σταθάκη, Φίλιππο Τσαλίδη, Βασίλειο Χρύση, Χρήστο Αηδόνη, Παναγιώτη Αντωνακόπουλο, Ευάγγελο Αργύρη, Δημήτριο Βαρβαρίγο, Μαρία Δαμανάκη, Κωνσταντίνο Καίσερη, Θεόδωρο Κολιοπάνο (Αντιπρόεδρο της Επιτροπής), Βασίλειο Οικονόμου, Χρήστο Παπουτσή, Κωνσταντίνο Σπηλιόπουλο, Φώτιο Χατζημιχάλη, Ελπίδα Παντελάκη, και Ασημίνα Ξηροτύρη – Αικατερινάρη (Γραμματέα της Επιτροπής).

Η Επιτροπή πραγματοποιεί 17 συνεδριάσεις, κατά τις οποίες κλήθηκαν σε ακρόαση υπουργοί, υπηρεσιακοί παράγοντες, εκπρόσωποι επιστημονικών φορέων, μη κυβερνητικών περιβαλλοντικών οργανώσεων και ειδικοί επιστήμονες, όπως εμφανίζεται, αναλυτικότερα, στο αντίστοιχο κεφάλαιο της Έκθεσης.

Οι εργασίες της Επιτροπής διήρκεσαν από 20 Οκτωβρίου 2005 μέχρι 28 Σεπτεμβρίου 2006, ημερομηνία, κατά την οποία

κατετέθη στην Ολομέλεια της Βουλής η Έκθεση.

Β. ΘΕΜΑΤΑ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΣΧΟΛΗΘΗΚΕ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Συνεδρίαση της 20ης Οκτωβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας κ. **Εμμανουήλ Κεφαλογιάννη** για την περιβαλλοντική διάσταση της πολιτικής του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας.

2. Συνεδρίαση της 25ης Νοεμβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εκλογή Προεδρείου.

Συνάντηση με αντιπροσωπεία της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας Τροφίμων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για θέματα περιβάλλοντος στην Ελλάδα. Προβλήματα και προοπτικές. Στη συνάντηση συμμετείχαν και τα μέλη της Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.

Στη συνεδρίαση παρέστη ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, κ. **Σταύρος Καλογιάννης**.

3. Συνεδρίαση της 29ης Νοεμβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τη Δήμαρχο Αθηναίων κυρία **Ντόρα Μπακογιάννη**, για τις πολιτικές προστασίας περιβάλλοντος του Δήμου Αθηναίων.

4. Συνεδρίαση της 10ης Ιανουαρίου 2006

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

1. Κυκλοφοριακά προβλήματα στις μεγάλες πόλεις της χώρας.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν ο κ. **Ιωάννης Φραντζεσκάκης**, Συγκοινωνιολόγος, Ομότιμος Καθηγητής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, ο κ. **Παναγιώτης Παπαδάκος**, Πρόεδρος του Συλλόγου Ελλήνων Συγκοινωνιολόγων και οι κ.κ. **Αθανάσιος Ζαφειρόπουλος** και **Μιχαήλ Πετράκης**, Πρόεδρος του Δ. Σ. και πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής του Ecocity, αντίστοιχα.

2. Αναφορές μελών της Επιτροπής για περιβαλλοντικά προβλήματα.

5. Συνεδρίαση της 31ης Ιανουαρίου 2006

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Αναφορές των μελών της Επιτροπής, Γεωργίου Κοντογιάννη, Έλενας Κουντουρά και Μαρίας Δαμανάκη, σε περιβαλλοντικά θέματα.

β) Από τους Χώρους Υγειονομικής Ταφής Απορριμάτων (Χ.Υ.Τ.Α.) στους Χώρους Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (Χ.Υ.Τ.Υ.): Πρόληψη, ανακύκλωση, ανάκληση υλικών και ενέργειας.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν ο Πρόεδρος του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, κ. **Ιωάννης Αγαπητίδης**, ο Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, κ. **Στέφανος Κώστας** και ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Εναλλακτικής Διαχείρισης του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, κ. **Αδαμάντιος Σκορδίλης**.

6. Συνεδρίαση της 22ας Φεβρουαρίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Προγραμματισμός του έργου της Επιτροπής.

7. Συνεδρίαση της 21ης Μαρτίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση για την επίσκεψη της Επιτροπής στον Ασωπό ποταμό (σύνορα νομών Αττικής και Βοιωτίας). Συζήτηση σχετικά με τα μέτρα προστασίας, που πρέπει να ληφθούν και απόφαση για ανάληψη πρωτοβουλιών από την Επιτροπή.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν ο κ. **Ακίνδυρος Κελεπερτζής**, Καθηγητής Γεωχημείας και Περιβαλλοντικής Γεωχημείας του Τμήματος Γεωργίας και Γεωπεριβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αθηνών, η κυρία **Μαρία Λοιζίδου**, Καθηγήτρια της Σχολής Χημικών Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και ο κ.

Ιωάννης Δερμιτζάκης, Γενικός Επιθεωρητής Περιβάλλοντος της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ..

8. Συνεδρίαση της 22ης Μαρτίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Προοπτικές ανάπτυξης της αιολικής ενέργειας στην Ελλάδα.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν ο κ. **Ιωάννης Αγαπητίδης**, Πρόεδρος του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, ο κ. **Γεώργιος Περιστέρης**, Πρόεδρος του Συνδέσμου Επενδυτών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και ο κ. **Ιωάννης Τσιπουριδής**, Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Αιολικής Ενέργειας.

9. Συνεδρίαση της 12ης Απριλίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Πολιτικές κυκλοφορίας και στάθμευσης στις μεγάλες πόλεις. Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν οι κ.κ. **Θεόδωρος Μπεχράκης**, **Χρόνης Ακρίπιδης** και **Θεόδωρος Σκυλακάκης**, Δήμαρχος, Αντιδήμαρχος και Δημοτικός Σύμβουλος του Δήμου Αθηναίων, αντίστοιχα, **Χρήστος Τέγος**, Δήμαρχος Καρδίτσας, **Γρηγόριος Ζαφειρόπουλος**, Δήμαρχος Χαλανδρίου, **Σπύρος Στριφτός**, Δήμαρχος Αχαρνών και **Αθανάσιος Καταρτζής**, Γενικός Διευθυντής του Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

10. Συνεδρίαση της 14ης Απριλίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Ενημέρωση και συζήτηση, σχετικά με την πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τη δημιουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Κοινότητα (INSPIRE). Κοινή συνεδρίαση με την Ειδική Διαρκή Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν τα μέλη της που συμμετείχαν στη Διακοινοβουλευτική Συνάντηση για το INSPIRE που έγινε στη Σουηδία (2 – 4 Απριλίου), καθώς και η κυρία **Ανδριάννα Κατσίνια**, Τμηματάρχης του Οργανισμού Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας, ο κ. **Μαρίνος Κάβουρας**, Καθηγητής του Ε.Μ.Π., Αντιπρόεδρος της «Κτηματολόγιο Α.Ε.» και εκπρόσωπος της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. στο INSPIRE, ο κ. **Γεώργιος Πανόπουλος**, Αγρονόμος Τοπογράφος Μηχανικός, εκπρόσωπος του Τ.Ε.Ε. στις ομάδες εμπειρογνομώνων του INSPIRE, ο κ. **Δημήτριος Γκατζηρούλης**, Σύμβουλος Γεωπληροφορικής, και ο κ. **Ιωάννης Αλαβάνος**, Πρόεδρος του Τ.Ε.Ε..

11. Συνεδρίαση της 17ης Μαΐου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Εφαρμογές ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα κτίρια και εξοικονόμηση ενέργειας.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν οι κ.κ. **Ιωάννης Αγαπητίδης**, Πρόεδρος του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, **Θεόδωρος Δραγκιώτης**, Πρόεδρος του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, **Γεώργιος Μέντζος**, Διευθυντής Διεύθυνσης Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας του Υπουργείου Ανάπτυξης, **Απόστολος Ευθυμιάδης**, εκπρόσωπος του Τ.Ε.Ε. καθώς και οι κυρίες **Ευγενία Λάζαρη**, Υπεύθυνη Τμήματος Κτιρίων του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και **Γαρουφαλιά Γιδάκου**, Προϊσταμένη Τμήματος Εξοικονόμησης Ενέργειας του Υπουργείου Ανάπτυξης.

12. Συνεδρίαση της 30ης Μαΐου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Συζήτηση επί των εισηγήσεων των Βουλευτών κ.κ. Γεώργιου Βασιλείου, Μιχαήλ Γιαννάκη, Νικολάου Δένδια, Χριστιάνας Καλογήρου και Έλενας Κουντουρά, στο πλαίσιο της σύνταξης της προβλεπόμενης, από το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής, Έκθεσης της Επιτροπής.

13. Συνεδρίαση της 22ας Ιουνίου 2006

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Συζήτηση επί των εισηγήσεων των Βουλευτών κ.κ. Αριστο-

τέλη Σταθάκη και Βασιλείου Χρύση, στο πλαίσιο της σύνταξης της προβλεπόμενης, από το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής, Έκθεσης της Επιτροπής.

β) Αναφορές των Βουλευτών κ.κ. Γεωργίου Κοντογιάννη, Σταύρου Καλαφάτη, Ασημίνας Ξηροτύρη – Αικατερινάρη, σε θέματα προστασίας περιβάλλοντος.

14. Συνεδρίαση της 28ης Ιουνίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Έγκριση της Έκθεσης της Επιτροπής.

15. Συνεδρίαση της 25ης Ιουλίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Πολιτικές ολοκληρωμένης διαχείρισης των απορριμμάτων.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν ο κ. **Κωνσταντίνος Τζανακούλης**, Δήμαρχος Λαρισαίων, ο κ. **Αδαμάντιος Σκορδίλης**, Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Εναλλακτικής Διαχείρισης του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ. Ε., ο κ. **Ιωάννης Ραζής**, Γενικός Διευθυντής του Συστήματος Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και η κυρία **Γεωργία Κολόμβου**, συνεργάτης του Κέντρου Μηχανικής Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Columbia.

16. Συνεδρίαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2006

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των πολεμικών συγκρούσεων στο Λίβανο. Την Επιτροπή ενημέρωσε ο Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας, κ. **Εμμανουήλ Κεφαλογιάννης**.

17. Συνεδρίαση της 29ης Νοεμβρίου 2005

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Η κατάσταση της Μεσογείου σήμερα.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν οι κ.κ. Δημήτριος Καραβέλλας, Διευθυντής του WWF – Ελλάς, Νίκος Χαραλαμπίδης, Διευθυντής της Greenpeace, Μιχαήλ Σκούλλος, Πρόεδρος του ΜΙΟ – ESCDE, Χριστίνα Θεοχάρη, Εκπαιδευτής του Τ.Ε.Ε. και Νίκος Χρυσόγερος, Πρόεδρος του Δικτύου Μεσόγειος SOS.

Γ. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ

Μετά από δεκαετίες αλόγιστης εκμετάλλευσης και δοκιμίας των αντοχών του Περιβάλλοντος, διαπιστώνουμε πως ο δρόμος προς την Αειφορία αποτελεί Ευθύνη και Υποχρέωση όλων μας απέναντι στις μελλοντικές γενιές που θα κατοικήσουν αυτόν τον πλανήτη.

Η εξάντληση των φυσικών και ενεργειακών πόρων, η υπερθέρμανση του πλανήτη και η συνεχιζόμενη υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος, δημιουργούν την ανάγκη του αναπροσδιορισμού του παραδοσιακού τρόπου με τον οποίο αντιμετωπίζουμε την έννοια της ανάπτυξης, καλώντας μας να ακολουθήσουμε πιο βιώσιμες αναπτυξιακές κατευθύνσεις. Σήμερα που ο κατάλογος των συνεπειών της ρύπανσης του περιβάλλοντος έχει διευρυνθεί για να συμπεριλάβει τις άμεσες επιπτώσεις επί της υγείας του ανθρώπου και τα μακροπρόθεσμα οικονομικά και κοινωνικά κόστη, η βιώσιμη ανάπτυξη προβάλλει σαν η μοναδική ευκαιρία για την ανάκτηση των χαμένων περιβαλλοντικών ισορροπιών και την διασφάλιση της συνέχισης της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Η συστηματική επιδίωξη για την ενσωμάτωση των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης στην ελληνική πραγματικότητα προκύπτει ως φυσική συνέπεια των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η χώρα μας σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο. Ενδεικτικά αναφέρονται η διάσκεψη του Ρίο (1992) για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, όπου η Ευρωπαϊκή Ένωση έθεσε τον στόχο της μείωσης των επιπέδων των ρύπων του διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) έως το έτος 2000 στα επίπεδα του 1993 και η σύμβαση – πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές αλλαγές, που υπογράφηκε το 1997 στο Κιότο της Ιαπωνίας, όπου για τη χώρα μας προβλέφθηκε η συγκράτηση της εκπομπής των αερίων του θερμοκηπίου στο + 25% για το 2010 σε σχέση με το

1990. Επιπλέον ένα σύνολο Κανονισμών και Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προδιαγράφουν τις κατευθύνσεις για την άσκηση της περιβαλλοντικής πολιτικής της χώρας μας.

Όπως επισημαίνεται τα τελευταία χρόνια τα Κοινοβούλια, έχοντας μέσα από τη νομοθετική διαδικασία την ευθύνη για τη νομιμότητα των διαφόρων πολιτικών δράσεων, θα κληθούν και αυτά να λογοδοτήσουν στις επόμενες γενιές, σε περίπτωση αποτυχημένης εφαρμογής των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης. Είναι λοιπόν πολύ σημαντικό να υπάρχει αποτελεσματική προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης, καθώς και έλεγχος των πολιτικών που εφαρμόζονται για την προστασία του περιβάλλοντος μέσα από την ίδρυση Ειδικών Επιτροπών, οι οποίες θα έχουν άμεση διασύνδεση με την κοινωνία των πολιτών και τους φορείς εκείνους που δραστηριοποιούνται σε περιβαλλοντικά ζητήματα. Το Ελληνικό Κοινοβούλιο ανταποκρινόμενο πλήρως σε αυτήν την ανάγκη, δημιούργησε μια αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή που λειτουργεί ως ανοιχτό φόρουμ διαλόγου, κατάθεσης προτάσεων, παρεμβάσεων και ελέγχου για όλα τα σχετικά με το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη ζητήματα.

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος του Ελληνικού Κοινοβουλίου δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία της Πρόεδρου της Βουλής, κυρίας Άννας Μπενάκη Ψαρούδα. Ύστερα από απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής για την τροποποίηση του κανονισμού λειτουργίας της, όπως αυτή δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα της κυβερνήσεως (Τεύχος Α', αρ. Φύλλου 49, 25 Φεβρουαρίου 2005) το αντικείμενο, οι στόχοι και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Περιβάλλοντος ορίζονται ως ακολούθως:

Αντικείμενο της Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος είναι η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της κατάστασης του περιβάλλοντος στη χώρα και των συνεπειών των διαφόρων δράσεων επ' αυτού. Η Επιτροπή συμβάλει συμβουλευτικά στη λήψη αποφάσεων και στη χάραξη της εθνικής στρατηγικής για την προστασία του περιβάλλοντος.

Συγκεκριμένα, στόχοι της Επιτροπής είναι η προστασία του αστικού και φυσικού περιβάλλοντος από ανθρωπογενείς δράσεις και φυσικές καταστροφές, η βελτίωση και ανάπτυξη του αστικού και η αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, η διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας της ελληνικής φύσης και των οικοσυστημάτων, η ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων, η προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων, η διαχείριση των ορυκτών πόρων, όπως επίσης και η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και η ενθάρρυνση πολιτικών βιώσιμης ανάπτυξης στους τομείς της γεωργίας, του τουρισμού, της βιομηχανίας, των μεταφορών, της βιοτεχνολογίας και της ενέργειας.

Επιπλέον στην αρμοδιότητα της Επιτροπής ανήκει η έκφραση γνώμης επί της ετήσιας εθνικής έκθεσης για την κατάσταση του περιβάλλοντος και επί των λοιπών εκθέσεων που κατατίθενται στη Βουλή, επί της εθνικής στρατηγικής για τη μείωση εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου, επί της εθνικής στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη, επί της εφαρμογής των κοινοτικών οδηγιών και διεθνών συμβάσεων κ.λπ..

Για την επίτευξη του σκοπού της η Επιτροπή μπορεί να συνδέεται, επί θεματικής βάσης, με ανάλογες δραστηριότητες των Κοινοβουλίων άλλων χωρών, διεθνών οργανισμών, κρατικών ή μη κυβερνητικών οργανώσεων, ιδρυμάτων, ερευνητικών κέντρων κ.ά., καθώς επίσης να ενθαρρύνει τη διεθνή συνεργασία, ιδίως εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος.

Στην Επιτροπή μέχρι στιγμής έχουν συζητηθεί πληθώρα θεμάτων όπως η περιβαλλοντική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η πορεία της εκπαίδευσης προς την Αειφορία στη χώρα μας, η περιβαλλοντική διάσταση της πολιτικής του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, η διαχείριση των απορριμμάτων, οι πολιτικές κυκλοφορίας και στάθμευσης στις μεγάλες πόλεις, οι προοπτικές ανάπτυξης της Αιολικής Ενέργειας στην Ελλάδα, η πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την δημιουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Κοινότητα (INSPIRE), οι πολιτικές εξοικονόμησης ενέργειας στα κτήρια κ.λπ. με τη συμμετοχή

εκπροσώπων της εκτελεστικής εξουσίας, Ευρωβουλευτών, εκπροσώπων της Νομαρχιακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μη κυβερνητικών οργανώσεων και επιστημονικών φορέων.

Το παρόν τεύχος περιέχει εισηγήσεις Βουλευτών, μελών της Επιτροπής, για ορισμένα από τα περιβαλλοντικά θέματα που εξετάστηκαν κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων. Στις εισηγήσεις γίνεται περιγραφή του θέματος ακολουθούμενη, όποτε απαιτείται, από προτεινόμενες λύσεις, οι οποίες μετά την διεξαγωγή σχετικής συζήτησης έγιναν αποδεκτές από την Επιτροπή. Επίσης περιλαμβάνεται παράρτημα με αναφορές Βουλευτών που κατατέθηκαν στην Επιτροπή.

Ακολουθεί συνοπτική παρουσίαση των εισηγήσεων.

Α) Πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σχετικά με την δημιουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Κοινότητα (INSPIRE) (εισήγηση Βουλευτού Α' Αθηνών, Έλενας Κουντουρά).

Στόχος της προταθείσας οδηγίας, που την παρούσα στιγμή βρίσκεται στο στάδιο της δεύτερης ανάγνωσης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, είναι η δημιουργία ενός κοινού συστήματος πληροφοριών χωρικού χαρακτήρα που θα διευκολύνει στην διαμόρφωση και στην υλοποίηση της περιβαλλοντικής πολιτικής της Κοινότητας. Η Οδηγία περιλαμβάνει ένα σύνολο γεωγραφικών και περιβαλλοντικών πληροφοριών εκτεινόμενο σε 34 θεματικά επίπεδα, που θα μπορούν μέσα από τις κατάλληλες τεχνικές προσαρμογές να καταστούν εύκολα ανταλλάξιμες, μεταξύ των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι πληροφορίες του INSPIRE θα αναζητούνται σε ένα κεντρικό ευρωπαϊκό Portal, το οποίο θα αποτελείται από τη σύνθεση των αντίστοιχων εθνικών.

Οι κύριοι προβληματισμοί που ανακύπτουν από τη δημιουργία αυτού του κοινού συστήματος διάθεσης χωρικών πληροφοριών, έχουν να κάνουν με θέματα ανάλυσης κόστους οφέλους, διάθεσης και χρέωσης της πληροφορίας και προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων. Στη χώρα μας παρόμοιοι προβληματισμοί έχουν εκφραστεί από τη Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού, η οποία έρχεται να προσθέσει και ένα επιπλέον ζήτημα, αυτό της ασφάλειας από τη διάθεση των στοιχείων. Στο τέλος της εισήγησης της η κα. Κουντουρά καταλήγει στην άποψη πως το INSPIRE θα αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο, όχι μόνο για την περιβαλλοντική προστασία της χώρας, αλλά και για την αναπτυξιακή της πολιτική και συγκεκριμένα για τα ζητήματα εκείνα όπου η χωρική παράμετρος καλείται να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο.

Β) Ρύπανση Ασωπού ποταμού (εισήγηση Βουλευτού Νομού Βοιωτίας, Μιχάλη Γιαννάκη).

Ο Ασωπός ποταμός είναι επισήμως χαρακτηρισμένος ως αποδέκτης υγρών αποβλήτων με Προεδρικό Διάταγμα που εξεδόθη το 1969. Ύστερα δε από τα κίνητρα που εδόθησαν για την απομάκρυνση των ρυπανουσών βιομηχανικών και βιοτεχνικών μονάδων από τα κεντρικά σημεία της Αττικής, πολλοί επιχειρηματίες άρχισαν να εγκαθιστούν τις δραστηριότητές τους κατά μήκος της Εθνικής Οδού, στα όρια των Νομών Αττικής και Βοιωτίας, όπου δεν υπήρχε κανένας σχεδιασμός υποδοχής, μετατρέποντας έτσι τον Ασωπό ποταμό σε εύκολη λύση για την διάθεση των υγρών τους αποβλήτων. Σύμφωνα με τα στοιχεία μελέτης του 1996, οι βιομηχανικές μονάδες που παράγουν υγρά απόβλητα ανέρχονται σε 78, από τις οποίες μόνο οι 16 έχουν ειδικά συστήματα για την επεξεργασία τους.

Η ρύπανση του Ασωπού ποταμού αποτελεί ένα ιδιαίτερα ανησυχητικό πρόβλημα το οποίο μάλιστα εκτείνεται σε μια γεωγραφική ενότητα 3 Νομών (Αττική, Βοιωτία, Εύβοια). Η περιβαλλοντική επιβάρυνση, καθώς και οι επιπτώσεις επί της υγείας των κατοίκων θα πρέπει να θεωρούνται, σύμφωνα με τα στοιχεία που μας παρουσιάζει στην εισήγηση του ο κ. Γιαννάκης, ως δεδομένες, αλλά όχι ως μη αναστρέψιμες αν γίνουν εγκαίρως οι απαραίτητες ενέργειες για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Για τον λόγο αυτό προτείνεται μια δέσμη μέτρων, η οποία θα περιλαμβάνει την επικαιροποίηση της μελέτης για την ίδρυση και λειτουργία κεντρικής μονάδας επεξεργασίας βιομηχανικών αποβλήτων περιοχής Ασωπού και αστικών λυμάτων Αυλώνας, την ίδρυση και στελέχωση Γραφείου Περιβάλλοντος στην

περιοχή Οινοφύτων – Σχηματαρίου, τον καθαρισμό της κοίτης του ποταμού, την επέκταση των ελέγχων και των επιθεωρήσεων, τον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου για τα πρόστιμα κ.λπ..

Γ) Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας – Αιολική Ενέργεια (εισήγηση Βουλευτού Νομού Λέσβου, Χριστιάνας Καλογήρου).

Η μεγάλη ηλιοφάνεια της χώρας μας (2/3 του χρόνου) και οι υψηλές θέσεις που καταλαμβάνει στον πίνακα με τα πιο αξιοποιήσιμα ενεργειακά αιολικά πεδία του κόσμου, αποτελούν σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα που θα έπρεπε να είχαν ήδη δρομολογήσει σειρά εξελίξεων για την ανάπτυξη αυτών των φιλικών προς το περιβάλλον μορφών ενέργειας. Μετά την υπογραφή του πρωτοκόλλου του Κιότου και την έκδοση της Κοινοτικής Οδηγίας 2001/77/ΕΚ προκύπτουν έμμεσες και άμεσες υποχρεώσεις για τη χώρα μας, αναφορικά με την προώθηση των Α.Π.Ε. στην εγχώρια ενεργειακή αγορά. Οι αιτίες λοιπόν που επιβάλλεται αυτή η ενεργειακή στροφή έχουν να κάνουν με διεθνείς δεσμεύσεις για την συνεισφορά μας στην αντιμετώπιση φαινομένων που δημιουργούν κινδύνους για το περιβάλλον και τη συνέχιση της αναπτυξιακής διαδικασίας. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, αλλά όχι λιγότερο σημαντικό, η προώθηση των Α.Π.Ε. στη χώρα μας συνδέεται με την αξιοποίηση των αναπτυξιακών ευκαιριών, που συνοδεύουν αυτού του είδους τις ενεργειακές επενδύσεις και την απεξάρτησή μας από το ενεργοβόρο και ιδιαίτερα ασταθές σε ότι αφορά τις οικονομικές του διακυμάνσεις πετρέλαιο. Αναφερόμενη στα Αιολικά πάρκα και τα μετρήσιμα οφέλη που αυτά προσπορίζουν στις τοπικές κοινωνίες η εισήγτρια, κα. Καλογήρου, κάνει λόγο για τη συμβολή τους στην αύξηση της τοπικής απασχόλησης με τη δημιουργία εστιών εν δυνάμει μόνιμου εισοδήματος. Αναφέρεται επίσης στα αντισταθμιστικά οφέλη που προκύπτουν όπως η κατασκευή συνοδευτικών των Α.Π.Ε. έργων υποδομής.

Συμπερασματικά, για την επιτυχή προώθηση των Α.Π.Ε. απαιτούνται ξεκάθαρες και απλές αδειοδοτικές διαδικασίες, η θέσπιση ειδικών κινήτρων και η κατάρτιση ενός Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου. Μέσα από αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο, η Ελλάδα που κάποτε βρέθηκε στην πρωτοπορία, όταν πριν από 23 χρόνια κατασκεύασε το πρώτο αιολικό πάρκο στην Ευρώπη, θα μπορούσε να ανακτήσει το χαμένο έδαφος προς τη Βιώσιμη Ανάπτυξη αξιοποιώντας το πλούσιο σε Α.Π.Ε. ενεργειακό της δυναμικό.

Δ) Θαλάσσια ρύπανση και η περιβαλλοντική διάσταση των πολιτικών του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας (εισήγηση Βουλευτού Β' Πειραιώς, Γεωργίου Βασιλείου).

Είναι γενικώς αποδεκτό, ότι οι ελληνικές θάλασσες διατηρούν υψηλά επίπεδα καθαρότητας. Η ρύπανση όμως των υδάτων και η υποβάθμιση της βιοποικιλότητας των θαλασσών αποτελούν μια μόνιμη απειλή, η οποία χρήζει συνεχούς παρακολούθησης και απαιτεί την κατάλληλη προετοιμασία των φορέων που είναι υπεύθυνοι για την αντιμετώπιση τέτοιων καταστάσεων. Ως ρυπογόνες δραστηριότητες θα πρέπει να εκλαμβάνονται η δημιουργία πετρελαιοκηλίδων συνεπεία ατυχήματος, η μικροβιολογική ρύπανση, η ρύπανση από τις θαλάσσιες μεταφορές, η ρύπανση από την διάλυση των πλοίων κ.λπ.. Την δε βιοποικιλότητα των θαλασσών απειλούν ιδιαίτερα η μείωση των ενάλιων αποθεμάτων και η υπερβλάστηση επιβλαβών φυκών.

Στη χώρα μας τον πρώτο λόγο για την πρόληψη και την προστασία της θαλάσσιας ρύπανσης έχει το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, το οποίο έχει συγκροτήσει ειδική Διεύθυνση για το σκοπό αυτό. Σημαντική είναι επίσης η συνεισφορά του Γαλάζιου Ταμείου το οποίο χρηματοδοτεί δράσεις, με πόρους προερχόμενους από πρόστιμα, για την προστασία και την αποκατάσταση του θαλασσιού περιβάλλοντος.

Στο τέλος της εισήγησης του ο κ. Βασιλείου, αναφέρεται στην αναγκαιότητα της δημιουργίας συνεργιών μεταξύ κοινωνίας – πολιτείας, που θα πρέπει να καταλήγουν σε μια κοινή προσπάθεια για την προστασία των ελληνικών θαλασσών και ακτών. Εφιστά επίσης την προσοχή μας σε μια κατηγορία θεμάτων όπως η πάταξη του φαινομένου της λαθραλιείας και η προστασία των ελληνικών αλιευμάτων, η εντατικοποίηση των

εκστρατειών ενημέρωσης των αλιέων, η ορθολογικότερη διαχείριση των αποβλήτων των λιμένων της χώρας, η εκμετάλλευση των διαθέσιμων Κοινοτικών προγραμμάτων για την αντιμετώπιση της θαλάσσιας ρύπανσης κ.λπ..

Ε) Γενικότερα περιβαλλοντικά θέματα (εισήγηση Βουλευτού Νομού Κερκύρας, Νικολάου Δένδια).

Το περιβάλλον, όπως επισημαίνει ο εισηγητής, συνδέεται με πολλές παραμέτρους της καθημερινής μας ζωής και ως εκ τούτου δεν μπορεί παρά να μας απασχολεί ολοένα και περισσότερο. Οι κλιματικές αλλαγές, η ρύπανση του αέρα και των υδάτων, η αλόγιστη χρήση των φυσικών πόρων, η αύξηση του όγκου των απορριμμάτων δημιουργούν εστίες υποβάθμισης των οικοσυστημάτων, απειλώντας παράλληλα την ποιότητα της ζωής μας. Στο πλαίσιο της προσπάθειας για την προστασία, βελτίωση και αποκατάσταση του περιβάλλοντος απαιτούνται ολοκληρωμένες πολιτικές παρεμβάσεις, αναδιάρθρωση των στρατηγικών ανάπτυξης προς την κατεύθυνση βιωσιμότερων αναπτυξιακών επιλογών και συστηματοποίηση των εκστρατειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού.

Εξειδικεύοντας τις παρεμβάσεις που συναντάμε σε πολιτικό επίπεδο σήμερα, ο κ. Δένδιας αναφέρεται σε θέματα χωροταξικού σχεδιασμού και σχεδιασμού για τη διαχείριση των απορριμμάτων, στις πολιτικές που ακολουθούνται για τις προστατευόμενες περιοχές και στα τρέχοντα θέματα διακρατικής συνεργασίας στο τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος.

Σε ότι αφορά την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, δίνει ιδιαίτερη σημασία στη αναγκαιότητα εξεύρεσης μιας μόνιμης φόρμουλας συνεργασίας μεταξύ της αρμόδιας Επιτροπής της Βουλής και μη κυβερνητικών περιβαλλοντικών οργανώσεων, η οποία θα επεκτείνεται και σε άλλα θέματα με περιβαλλοντικό περιεχόμενο.

Η εισήγηση κλείνει με την απαρίθμηση μιας σειράς ενεργειών που απαιτούνται για την βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και την εξασφάλιση των μελλοντικών γενεών με περιβαλλοντική συνείδηση, ενέργειες όπως η εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και η επιτάχυνση των διαδικασιών για την ενσωμάτωση στο εθνικό μας δίκαιο των σχετικών κοινοτικών οδηγιών, η ενίσχυση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, η παρότρυνση των πολιτών να αναλάβουν δράση για τη σωτηρία του πλανήτη κ.λπ..

ΣΤ') Αντισεισμική προστασία υφιστάμενων κατασκευών (εισήγηση Βουλευτού Νομού Δωδεκανήσου, Βασιλείου Χρύση).

Η σημαντικότητα του συγκεκριμένου θέματος προκύπτει από την υψηλή σεισμικότητα που παρατηρείται στη χώρα μας, η οποία την φέρνει στην πρώτη θέση στην Ευρώπη και στην 6^η σε παγκόσμια κατάταξη. Ο καθορισμός ζωνών επικινδυνότητας, συνοδευόμενος από συγκεκριμένες ρυθμίσεις για τον τρόπο κατασκευής και θωράκισης των νεόδμητων κτηρίων, αποτελεί το βασικό προληπτικό μέτρο για την αντιμετώπιση του σεισμικού κινδύνου στην χώρα μας, ότι γεγονός όμως, ότι στην Ελλάδα υπάρχουν πάρα πολλά παλαιά κτήρια, τα οποία δεν τηρούν τις σύγχρονες προδιαγραφές σεισμικής ασφαλείας, δημιουργούν επιπρόσθετες ανάγκες για την ύπαρξη μιας αποτελεσματικότερης στρατηγικής προσεισμικού ελέγχου και ενίσχυσης των υφιστάμενων κατασκευών.

Στο τέλος της εισήγησής του ο κ. Χρύσης, καταλήγει σε μια σειρά προτάσεων για μια αντισεισμική πολιτική που θα προβλέπει την εφαρμογή εντατικών και μακροπρόθεσμων μέτρων άμεσης απόδοσης. Συγκεκριμένα, προτείνει την ανάπτυξη της έρευνας σε όλα τα επίπεδα, την ενημέρωση των πολιτών για το βαθμό σεισμικότητας των περιοχών που διαβιούν, την διασφάλιση της ανθεκτικότητας των υφιστάμενων κατασκευών, την ενίσχυση σε ανθρώπινο δυναμικό και υλικοτεχνική υποδομή των μηχανισμών επέμβασης κ.λπ.. Επιπλέον, επισημαίνει την αναγκαιότητα για συνεργασία μεταξύ Πολιτείας και Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, το οποίο ήδη υλοποιεί το Εθνικό Πρόγραμμα Αντισεισμικής Ενίσχυσης των Υφιστάμενων Κατασκευών και για προώθηση όλων των σχετικών προγραμμάτων μέσω της συμμετοχής των Ο.Τ.Α..

Ζ) Κυκλοφοριακό πρόβλημα και περιβάλλον (εισήγηση Βουλευτού Β' Αθηνών, Άρη Σταθάκη).

Η εισήγηση του κ. Σταθάκη αποτελεί μια άμεση καταγραφή του όλου προβλήματος, αποδίδοντας τις ευθύνες τόσο στην πολιτεία όσο και στους πολίτες εκείνους που με την οδική τους συμπεριφορά επιβαρύνουν το περιβάλλον και δημιουργούν επιπρόσθετο κυκλοφοριακό φόρτο.

Σε ότι αφορά στην ρύπανση της ατμόσφαιρας, ο κ. Σταθάκης τονίζει την αναγκαιότητα της προώθησης των εναλλακτικών καυσίμων, της ανανέωσης του στόλου των Δημοσίων Υπηρεσιών με οχήματα ηλεκτρικά και της ενημέρωσης των πολιτών αναφορικά με τα πλεονεκτήματα των διαθέσιμων αντιρρυπαντικών τεχνολογιών. Για τη βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών της πρωτεύουσας τονίζει ότι θα πρέπει να γίνουν ενέργειες όπως η βελτίωση των δημοσίων συγκοινωνιών με έμφαση στην επέκταση του δικτύου του μετρό, η δημιουργία χώρων στάθμευσης δίπλα από τους σταθμούς του μετρό και σε άλλα σημεία της πόλης, η εφαρμογή του μέτρου της ελεγχόμενης στάθμευσης για τους εμπορικούς δρόμους, η διασφάλιση της ανεμπόδιστης κυκλοφορίας των οχημάτων αστικής συγκοινωνίας επί των λεωφορειολωρίδων κ.λπ..

Σε ότι αφορά στην οδική συμπεριφορά, απαιτούνται προσπάθειες προς την κατεύθυνση της αλλαγής νοοτροπιών που επιτρέπουν την ύπαρξη φαινομένων, όπως η παράνομη στάθμευση σε κεντρικούς δρόμους και διασταυρώσεις ή ο ελλιπής έλεγχος των καυσασερίων των αυτοκινήτων.

Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της Επιτροπής κατατέθηκαν αναφορές από Βουλευτές – μέλη που πραγματεύονταν είτε ειδικά περιβαλλοντικά προβλήματα είτε περιβαλλοντικά προβλήματα τοπικού χαρακτήρα. Πρόκειται για τις αναφορές των:

1. Βουλευτού Α' Αθηνών Έλενας Κουντουρά για την βαμβάκωση των πεύκων.
2. Βουλευτού Επικρατείας Μαρίας Δαμανάκη για το Ποικίλο Όρος.
3. Βουλευτού Νομού Λέσβου Χριστιάνας Καλογήρου για Α.Π.Ε. – Υβριδικά Συστήματα.
4. Βουλευτού Νομού Ηλίας Γεωργίου Κοντογιάννη για α) τα απόβλητα των ελαιολιτριβίων και β) τα πλαστικά θερμοκήπια γ) τη λίμνη Καϊάφα.
5. Βουλευτού Α' Θεσσαλονίκης Σταύρου Καλαφάτη για το πρόγραμμα «Πράσινη Στέγη».
6. Βουλευτού Α' Θεσσαλονίκης Ασημίνας Ξηροτύρη – Αικατερινάρη για τους πυρηνικούς αντιδραστήρες στις γειτονικές χώρες.

Οι αναφορές αυτές περιλαμβάνονται στο παράρτημα του παρόντος τεύχους.

Θανάσης Χρ. Κασιγιάννης
Πρόεδρος της Επιτροπής

INSPIRE - ΥΠΟΔΟΜΗ ΠΑ ΤΗ ΧΩΡΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΕΙΣΗΓΗΣΗ: ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ

Εδώ και αρκετά χρόνια η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει έμπρακτα δείξει το ενδιαφέρον της σε πληθώρα περιβαλλοντολογικών ζητημάτων. Η ίδια η Ένωση, μέσω του έργου και της δράσης της, και οι ευρωπαίοι πολίτες, έχουν πλέον διαμορφώσει μία «συνεχώς αυξανόμενη» περιβαλλοντολογική συνείδηση.

Συνεχίζοντας λοιπόν σε αυτήν την κατεύθυνση, σας εισηγούμαι την προτεινόμενη Οδηγία INSPIRE. Η πρωτοβουλία αυτή, μεταφραζόμενη ως η «Υποδομή για τη Χωρική Πληροφορία στην Ευρώπη», ξεκίνησε εδώ και πέντε έτη, και έχει θέσει το στόχο να δημιουργηθεί ένα κοινό σύστημα γεωγραφικών πληροφοριών, για τη διαμόρφωση, υλοποίηση, έλεγχο και αξιοποίηση της περιβαλλοντικής πολιτικής της Κοινότητας. Η Οδηγία περιλαμβάνει γεωγραφικές και περιβαλλοντικές πληροφορίες σε συνολικά 34 θεματικά επίπεδα και σκοπεύει να υπερκεράσει τις όποιες διαφορές καθιστούν αδύνατη την ανταλλαγή στοιχείων και δεδομένων μεταξύ των χωρών της Ε.Ε., επιτρέποντας έτσι την πρόσβαση σε πληροφορίες απαραίτητες για την επίτευξη των στόχων που θέτει η οδηγία.

Η χωρική πληροφορία -πληροφορία που περιγράφει τον περι-

βάλλοντας γεωγραφικό χώρο και τα φαινόμενα σε αυτόν- μπορεί να διαδραματίσει συγκεκριμένο ρόλο στην περιβαλλοντική πολιτική της Ε.Ε., δεδομένου ότι επιτρέπει το συνδυασμό πληροφοριών από διάφορους επιστημονικούς κλάδους, και για οικίλες χρήσεις. Οι χωρικές πληροφορίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εκπόνηση χαρτών οι οποίοι, αποτελούν βασικό εργαλείο για τη χάραξη χωροταξικής και αναπτυξιακής πολιτικής. Η προτεινόμενη οδηγία διαμορφώνει νομικό πλαίσιο για τη δημιουργία και λειτουργία Υποδομής Χωρικών Πληροφοριών στην Ευρώπη, με σκοπό τη χάραξη, εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση των κοινοτικών πολιτικών, σε όλα τα επίπεδα, και την παροχή πληροφοριών του δημοσίου τομέα, τόσο σε Εθνικό, όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η δημιουργία λοιπόν ενός κοινού συστήματος γεωγραφικών πληροφοριών των χωρών της Ε.Ε., θα έχει ως αποτέλεσμα μεταξύ των άλλων την εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση των δράσεων των κρατών – μελών, με κύριο όφελος τη σημαντική ενίσχυση της περιβαλλοντικής πολιτικής της Ε.Ε.. Επιπλέον, θα παρέχει συμβατές και αξιοποιήσιμες πληροφορίες για όλους τους τομείς, πλέον του περιβάλλοντος, όπως οι μεταφορές και η αγροτική πολιτική, και θα βοηθήσει, επίσης, στην υποστήριξη της νέας προσέγγισης προς μια πιο συγκροτημένη εφαρμογή πολιτικής, όπως προτάσσει εξάλλου η στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης στην Ε.Ε.. Η πρόληψη ή η διαχείριση φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών, η διαχείριση της ποιότητας των υδάτων, οι κλιματικές μεταβολές, η βιοποικιλότητα, οι επιδημίες, δεν γνωρίζουν σύνορα και απαιτούν άμεσα διαθέσιμη ομογενοποιημένη πληροφορία σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Για όλους αυτούς τους λόγους, η Επιτροπή αποφάσισε να υποβάλει την οδηγία INSPIRE στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε η χωρική πληροφορία να καταστεί άμεσα διαθέσιμη και αξιοποιήσιμη σε επίπεδο τόσο εθνικής όσο και κοινοτικής πολιτικής και να επιτραπεί η πρόσβαση του κοινού στην πληροφορία αυτή.

Επιτρέψτε μου να αναφερθώ στις θεμελιώδεις στρατηγικές αρχές του INSPIRE.

Πρώτον, όλα τα δεδομένα θα συλλέγονται άπαξ και θα τηρούνται σε επίπεδο, που αυτό να μπορεί να γίνεται αποτελεσματικά. Πρέπει να είναι δυνατόν ο συνδυασμός σε ένα ενιαίο σύνολο χωρικής πληροφορίας, προερχόμενης από διαφορετικές πηγές ανά την Ευρώπη και η κατανομή της σε πολλούς χρήστες και περιοχές εφαρμογής.

Δεύτερον, η πληροφορία που συλλέγεται σε ένα επίπεδο, θα πρέπει να μπορεί να τεθεί και σε διαφορετικά επίπεδα. Η γεωγραφική πληροφορία, που κρίνεται απαραίτητη για τη σωστή κυβερνητική διαχείριση σε κάθε επίπεδο, πρέπει να είναι επαρκής και ευρέως διαθέσιμη, υπό συνθήκες που δεν εμποδίζουν την εκτεταμένη χρήση της. Πρέπει να είναι εύκολο να βρεθεί, ποια γεωγραφική πληροφορία είναι διαθέσιμη, ποια μπορεί να ικανοποιήσει συγκεκριμένη χρήση και υπό ποιες συνθήκες μπορεί να αποκτηθεί και να χρησιμοποιηθεί.

Τέλος, τα γεωγραφικά δεδομένα πρέπει να είναι κατανοητά και να ερμηνεύονται εύκολα, προκειμένου να απεικονιστούν κατάλληλα και με φιλικό τρόπο προς το χρήστη.

Η πρωτοβουλία INSPIRE δεν δρομολογεί ένα εκτεταμένο πρόγραμμα συλλογής νέων χωρικών δεδομένων στα κράτη μέλη. Ωστόσο, θεωρείται πως το κάθε κράτος μέλος θα αναπτύξει τη δική του Εθνική Υποδομή Χωρικών Πληροφοριών. Στόχος του INSPIRE είναι η σταδιακή εναρμόνιση των υποδομών χωρικών δεδομένων των κρατών μελών σε μία ενιαία Ευρωπαϊκή Υποδομή. Έχει σχεδιαστεί για να βελτιστοποιήσει τις δυνατότητες αξιοποίησης των δεδομένων που διατίθενται ήδη, μέσω της τεκμηρίωσής τους, της λειτουργίας υπηρεσιών που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτά, στην αύξηση της διαλειτουργικότητάς τους, και της αντιμετώπισης των δυσκολιών στις οποίες προσκρούει η χρήση τους.

Οι κανόνες υλοποίησής του INSPIRE θα προάγουν τη διαλειτουργικότητα μεταξύ χωρικών δεδομένων, τα οποία προέρχονται από διαφορετικούς φορείς συλλογής, παραγωγής και χρήσης γεωγραφικής πληροφορίας. Η οδηγία ταξινομεί τις 34 διαφορετικές θεματικές ενότητες των χωρικών πληροφοριών σε

τρία (3) χωριστά Παραρτήματα. Το κάθε παράρτημα, περιέχει θεματικές κατηγορίες δεδομένων και επίσης τις διαφορετικές προθεσμίες για την εφαρμογή των απαιτήσεων του INSPIRE. Η προθεσμία για την υλοποίηση και των τριών παραρτημάτων είναι το τέλος του 2009.

Στην εφαρμογή της, η οδηγία θα μας δώσει σημαντική υποστήριξη σε καίρια σημεία της περιβαλλοντικής πολιτικής. Ενδεικτικά σας αναφέρω: τη διασφάλιση της εφαρμογής της υπάρχουσας περιβαλλοντικής νομοθεσίας και την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών προβληματισμών σε σχετικές Κοινοτικές πολιτικές. Διασφάλιση καλύτερης και πιο εύκολης πρόσβασης σε περιβαλλοντικές πληροφορίες στους πολίτες. Ανάπτυξη μιας περιβαλλοντικά πιο συνειδητής στάσης της χρήσης γης και επίσης τη μελλοντική ευελιξία στη λήψη αποφάσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για χωροταξικά θέματα.

Οι πληροφορίες από το INSPIRE θα εμφανίζονται και θα παρέχονται από ένα ευρωπαϊκό PORTAL, το οποίο θα αποτελείται από τη σύνθεση των αντίστοιχων εθνικών PORTAL, που θα αναπτυχθούν. Οι κυρίως επωφελοόμενοι από την πρόταση αυτή θα είναι, όσοι συμμετέχουν στην χάραξη, εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών – σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο. Πρόκειται για τις δημόσιες αρχές, τους νομοθέτες, τους πολίτες και τις οργανώσεις τους. Ωστόσο, αναμένεται να επωφεληθούν και άλλες ομάδες χρηστών, όπως τα πανεπιστήμια, οι ερευνητές, οι ιδιωτικές τομέας και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Η οδηγία περιλαμβάνει δύο παράλληλες διαδικασίες, μία νομική, και μία τεχνική. Όσον αφορά στη νομική διαδικασία, τον Ιούλιο του 2004, εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τη δημιουργία χωρικών πληροφοριών στις χώρες της Ε.Ε.. Τον Ιούνιο του 2005, διατυπώθηκε η άποψη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από την πρώτη ανάγνωση. Η ομάδα - περιβάλλον του Συμβουλίου κατέληξε στην πλέον πρόσφατη ομόφωνη απόφαση της, στις 23 Ιανουαρίου 2006.

Στην παρούσα της φάση, η Οδηγία βρίσκεται στη δεύτερη ανάγνωση της από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, όπου συζητήθηκε στην Επιτροπή Περιβάλλοντος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και διατυπώθηκαν οι θέσεις και τα σχόλιά του. Ακολούθησε συζήτηση στην Ομάδα Περιβάλλοντος του Συμβουλίου για τις διατυπωθείσες θέσεις από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Μετά την ολοκλήρωση των συζητήσεων στην Ομάδα του Συμβουλίου, το θέμα προχωράει στο COREPER, όπου θα εξεταστούν, κυρίως, θέματα πολιτικής σημασίας. Η τελευταίες αλλαγές που συζητούνται, συνοψίζονται σε απαιτήσεις για έναν αριθμό τεχνικών ρυθμίσεων, που θα πρέπει να πραγματοποιήσουν οι χώρες, για την εναρμόνιση των δεδομένων και τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών.

Πρέπει να παρατηρήσουμε, πως υπάρχει μια διάσταση απόψεων σε ορισμένα ευαίσθητα ζητήματα. Από τη μία πλευρά του Συμβουλίου Υπουργών, με την οποία συμφωνεί και η Ένωση των εθνικών οργανισμών χαρτογραφίσεων και κτηματολογίου, και από την άλλη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αν και οι δύο πλευρές συμφωνούν για την ανάγκη παροχής υψηλής ποιότητας ομογενοποιημένης πληροφορίας μέσω διαλειτουργικών υπηρεσιών, η παραμένουσα διαφωνία μεταξύ των δύο πλευρών εντοπίζεται στα εξής σημεία:

Πρώτον, στην ανάλυση κόστους οφέλους, της οποίας ζητείται αναθεώρηση.

Δεύτερο σημείο της διαφωνίας είναι η διάθεση, δηλαδή εάν θα υπάρχει δυνατότητα χρέωσης της επισκόπησης και τηλεφόρτωσης των πληροφοριών, και ως εκ τούτου ένα μεγάλο μέρος των συζητήσεων επικεντρώνεται στα ζητήματα πολιτικής διάθεσης. Και οι δύο πλευρές συμφωνούν βέβαια, ότι η αναζήτηση πληροφοριών θα είναι δωρεάν.

Το τρίτο θέμα διαφωνίας είναι τα πνευματικά δικαιώματα. Η κοινή θέση του Συμβουλίου δέχεται ότι τα κράτη μέλη μπορεί να περιορίζουν την πρόσβαση του κοινού στα χωρικά δεδομένα όταν θίγονται πνευματικά δικαιώματα. Η Οδηγία για την πρόσβαση στην περιβαλλοντική πληροφορία θέτει επίσης περιορισμούς όταν θίγονται πνευματικά δικαιώματα. Αντίθετα η επι-

τροπή αφαιρεί τη διατύπωση για εξαίρεση στην πρόσβαση όταν θίγονται πνευματικά δικαιώματα.

Από πλευράς χρονοδιαγράμματος αναμένεται το κείμενο να έχει οριστικοποιηθεί με την ολοκλήρωση της δεύτερης ανάγνωσης, κατά την θητεία της Αυστριακής Προεδρίας. Η οδηγία αναμένεται να υιοθετηθεί περίπου στις αρχές του 2007. Γενικά το χρονοδιάγραμμα της INSPIRE αποτελείται από 3 φάσεις. Την προπαρασκευαστική (2005-2006), τη μεταβατική (2007-2008) και την φάση εφαρμογής (2009-2013).

Η προπαρασκευαστική φάση (2005-2006)

που βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη, με τη συγκρότηση Ομάδων Εμπειρογνομόνων, υπεύθυνων για τη σύνθεση των προσχεδίων των Κανόνων Υλοποίησης της οδηγίας INSPIRE. Έχουν οριστεί πέντε (5) ομάδες εμπειρογνομόνων, που ασχολούνται με τους κανόνες υλοποίησης. Για την Ελλάδα να αναφέρω ότι συμμετέχει εμπειρογνώμονας στην Ομάδα καθορισμού του μοντέλου των χωρικών δεδομένων, ο οποίος προτάθηκε από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.).

Η μεταβατική φάση (2007-2008)

Όπου η οδηγία ισχύει μετά την αποδοχή της από το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο και τα κράτη-μέλη έχουν περίπου 2 χρόνια για να εφαρμόσουν τις αρχές της στην εθνική τους Νομοθεσία. Σε αυτή τη φάση η Επιτροπή θα έχει οργανώσει τους δικούς της μηχανισμούς, ενώ το ίδιο πρέπει να συμβεί στα κράτη μέλη, τα οποία θα πρέπει να ορίσουν και τον υπεύθυνο φορέα επικοινωνίας με την Επιτροπή.

Τέλος η φάση εφαρμογής (2009-2013)

που η οδηγία ψηφίζεται ως κανονισμός, και γίνεται μέρος της εθνικής νομοθεσίας, και αρχίζει η διαδικασία της τήρησης των απαιτήσεων. Τα κράτη μέλη λογοδοτούν στην επιτροπή. Στο τέλος αυτής της ζετίας τα κράτη θα υποβάλουν την πρώτη Έκθεση και στη συνέχεια κάθε τρία χρόνια. Ανά εξαετία, η Επιτροπή θα αποδίδει Έκθεση στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Στην Ελλάδα, το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ. Ε., ως αρμόδιος φορέας για το περιβάλλον, σε συνεργασία με τη μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία στην Ε.Ε. στις Βρυξέλλες, παρακολουθεί την Οδηγία INSPIRE, καθώς το θέμα κινείται και επισπεύδεται από τη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Ε.Ε., ενώ το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος συμμετέχει με αντιπρόσωπο στις Ομάδες Εμπειρογνομόνων διατύπωσης των Κανόνων Υλοποίησης.

Στην Χώρα μας, σήμερα, έχει οριστεί ως αρμόδιος φορέας για την παραγωγή γεωγραφικών υποβάθρων, ο Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδος (Ο.Κ.Χ.Ε.), που εποπτεύεται από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ. Ε.. Στην πράξη, όμως, πολλοί φορές έχουν συναρμοδιότητα, καθώς και την άμεση ανάγκη να παράγουν τα δικά του δεδομένα, με το δικό τους τρόπο και για τις δικές τους ανάγκες. Από την τεχνική ομάδα εμπειρογνομόνων για την εφαρμογή της Οδηγίας που λειτουργεί υπό την εποπτεία της Επιτροπής, έχει ζητηθεί να δηλωθούν οι επίσημοι εθνικοί φορείς, καθώς και οι ομάδες ενδιαφέροντος. Έτσι, το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ. Ε. μέσω του Ο.Κ.Χ.Ε. κάλεσε τους σχετικούς φορείς, όπως είναι η Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού, η Υπηρεσία Γεωργίας, το Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών, το Τ.Ε.Ε., να εκδηλώσουν το σχετικό ενδιαφέρον κατά την κρίση τους. Σε μια Υποδομή Χωρικών Δεδομένων όπως το INSPIRE, δεν καταλύεται ο ρόλος του κάθε υπεύθυνου για την παραγωγή συγκεκριμένης θεματικής κατηγορίας δεδομένων, ωστόσο τίθεται το ζήτημα να υπάρχει ένας κεντρικός φορέας, ο οποίος να συντονίζει την Υποδομή.

Ως προς τις θέσεις για την Οδηγία που έχουν εκδηλωθεί κατά καιρούς από διάφορους εθνικούς φορείς και το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ. Ε., δεν έχουν εκφραστεί σημαντικές αντιρρήσεις, αλλά κάποιοι γενικοί προβληματισμοί. Για παράδειγμα, η Γεωγραφική Υπηρεσία του Στρατού, έχει εκφράσει προβληματισμούς που αφορούν στη διάθεση των γεωγραφικών δεδομένων, στην κατοχύρωση των πνευματικών δικαιωμάτων και στα θέματα ασφάλειας των στοιχείων. Ενώ ο Ο.Κ.Χ.Ε. υιοθετεί γενικά τις θέσεις του EuroGeographics, που είναι ευρωπαϊκό όργανο των φορέων γεωγραφικής πληροφορίας. Το σημείο που επικεντρώθηκε το ενδιαφέρον κατά τη διάρκεια των συζητήσεων για την Οδηγία,

αφορούσε στο καθεστώς χρέωσης των δεδομένων. Οι περισσότερες χώρες προτιμούσαν τη χρέωση των δεδομένων, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ήταν υπέρ της ελεύθερης διάθεσης. Το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ. Ε. δε διαθέτει μηχανισμό χρέωσης των στοιχείων και έτσι, τα περιβαλλοντικά δεδομένα τα διαθέτει ήδη χωρίς χρέωση. Μπορεί, όμως, να αποδεχθεί την ενδιάμεση θέση μιας χαμηλής χρέωσης, τουλάχιστον για τους φορείς όπως ο Ο.Κ.Χ.Ε., που επιθυμούν και μπορούν να το εφαρμόσουν για λόγους συντήρησης και φυσικά, αξιοπιστίας των στοιχείων.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ε.Ε., το κόστος του INSPIRE υπολογίζεται από 3,6 εκ. ευρώ μέχρι 5,4 εκ. ευρώ, ετησίως, ανά κράτος. Τα οφέλη, καθαρά σε περιβαλλοντικό επίπεδο, προσδιορίζονται μεταξύ 27 - 42 εκ. ευρώ, για κάθε κράτος χωρίς να συνεκτιμάται το κοινωνικό όφελος της Οδηγίας. Οι μελέτες επίδρασης έχουν δείξει ότι το INSPIRE θα επιτρέπει την εξοικονόμηση χρημάτων, καθώς τα οφέλη υπερβαίνουν κατά πολύ τις απαραίτητες επενδύσεις, βοηθώντας στη βελτίωση του περιβάλλοντος και υποστηρίζοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη στα κράτη - μέλη.

Συμπερασματικά, μπορούμε λοιπόν να πούμε, πως υπάρχει η αναγκαιότητα σε εθνικό και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, για την ύπαρξη ενός δικτύου διαλειτουργικών υπηρεσιών χρήσης της εναρμονισμένης χωρικής πληροφορίας και ενιαίο πλαίσιο πολιτικής διάθεσης.

Κατά κοινή ομολογία η δημιουργία, λήψη και ομογενοποίηση των δεδομένων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, θα είναι χρονοβόρα και δαπανηρή, όμως κατά γενική εκτίμηση, μακροπρόθεσμα τα οφέλη θα ξεπερνούν το κόστος. Πρέπει βέβαια να αντιμετωπιστούν ζητήματα, όπως για παράδειγμα τεχνικής φύσης θέματα, που θα αφορούν την τήρηση της πληροφορίας και τις ιδιαίτερες εφαρμογές σε ορισμένες υπηρεσίες.

Δεν πρέπει να βλέπουμε αυτή την οδηγία μόνο ως στοιχείο προστασίας του περιβάλλοντος, αλλά και ως ένα εργαλείο που θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για την αναπτυξιακή πολιτική της χώρας και την κοινωνική προστασία. Ποιες βασικές ανάγκες μας θα καλυφθούν από αυτή την Οδηγία: Αυτό που όλοι θέλουμε είναι να καλύψει τις ανάγκες προστασίας του περιβάλλοντος, να καλύψει τις ανάγκες προστασίας της υπαίθρου και ενός προγραμματισμού αγροτικής ανάπτυξης, που η χώρα μας έχει ιδιαίτερη ανάγκη. Γενικότερα, να συμβάλει στην ανάπτυξη της χώρας. Η έλλειψη, μέχρι τώρα, Κτηματολογίου, χωροταξικού σχεδιασμού και άλλων εργαλείων έχουν δημιουργήσει κάποια προβλήματα στο πρόγραμμα ανάπτυξης της χώρας. Αυτή η οδηγία ίσως μας βοηθήσει και παράλληλα συνεισφέρει και σε άλλες λειτουργίες του ελληνικού κράτους.

Η ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΟΥ ΑΣΩΠΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΜΙΧΑΗΛ ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Το πρόβλημα με τη ρύπανση των νερών του Ασωπού ποταμού αφορά μια γεωγραφική περιοχή στα όρια τριών νομών (Αττικής – Βοιωτίας – Εύβοιας).

Ο ποταμός πηγάζει από την ορεινή Βοιωτία και εκβάλλει στο Νότιο Ευβοϊκό Κόλπο. Έχει μήκος περίπου 50 χιλιομέτρων και διαρρέει την ομώνυμη λεκάνη, η οποία περιλαμβάνεται στα όρια των Δήμων Τανάγρας, Σχηματαρίου, Οινόφυτων, Αυλώνα, και των κοινοτήτων Σκάλας Ωρωπού και νέων Παλατιών.

Τα νερά του Νότιου Ευβοϊκού Κόλπου που δέχεται τον Ασωπό ποταμό, βρέχουν τα παράλια των νομών Βοιωτίας, Αττικής και Εύβοιας.

Οι ανθρώπινες δραστηριότητες και επεμβάσεις κατά μήκος του ποταμού είναι ιδιαίτερα εμφανείς. Ο ποταμός δέχεται σημαντικές ποσότητες βιομηχανικών αποβλήτων από την άτυπη βιομηχανική ζώνη Οινόφυτων – Σχηματαρίου καθώς και οικιστικών λυμάτων.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Το 1969 με Προεδρικό Διάταγμα ορίζεται ο Ασωπός ως αποδέκτης αποβλήτων. Παράλληλα δίνονται ισχυρά κίνητρα για την απομάκρυνση των ρυπογόνων δραστηριοτήτων της βιομηχανίας και της βιοτεχνίας από την Αττική χωρίς κανένα χωροταξί-

κό σχεδιασμό.

Οι επιχειρηματίες θέλοντας να λειτουργούν οι επιχειρήσεις τους όσο το δυνατό πλησιέστερα στην Πρωτεύουσα και το λιμάνι του Πειραιά άρχισαν να εγκαθίστανται στα όρια των νομών Αττικής και Βοιωτίας, κατά μήκος της Εθνικής Οδού, στην περιοχή Οινόφυτων – Σχηματαρίου.

Έτσι ο Ασωπός ποταμός έγινε ανέξοδη και εύκολη λύση για τα υγρά απόβλητα της βιομηχανίας. Με το πέρασμα των ετών και τη μετεγκατάσταση και άλλων βιομηχανιών δημιουργήθηκε γύρω από τον Ασωπό μια «άτυπη» βιομηχανική ζώνη εκατοντάδων βιομηχανικών και βιοτεχνικών μονάδων, χωρίς καμιά ουσιαστική υποδομή.

Μόλις το 1996 το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ. Ε. ξεκίνησε τη διαδικασία ίδρυσης του Οργανισμού Προστασίας του Ασωπού Ποταμού. Για το σκοπό αυτό υπογράφηκε πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ. Ε., Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Αττικής και Βοιωτίας και του Συνδέσμου Δήμου και Κοινοτήτων του Ασωπού Ποταμού. Εκεί ορίζεται ότι μέχρι της δημοσίευσης του απαραίτητου Ιδρυτικού Προεδρικού Διατάγματος του Οργανισμού, οι παραπάνω συνεργαζόμενοι με το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ. Ε. θα λειτουργήσουν ως Κοινοπραξία, έχοντας στόχο τη συγκρότηση των αναγκαίων υπηρεσιών για την υλοποίηση των στόχων του Οργανισμού. Για το σκοπό αυτό διατέθηκαν τα ποσά των 160.000.000 δρχ. Όμως το Π.Δ. δεν έχει εκδοθεί ακόμα.

Παράλληλα, το 1996, το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ. Ε. ανέθεσε μια μελέτη – έρευνα στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο με τίτλο «Ίδρυση και λειτουργία κεντρικής Μονάδας επεξεργασίας βιομηχανικών αποβλήτων περιοχής Ασωπού και αστικών λυμάτων Αυλώνας» ύψους 118.000.000 δρχ. τότε.

Η μελέτη παραλήφθηκε 2 χρόνια μετά, το 1998. Έκανε καταγραφή της τότε κατάστασης και προέβλεπε τη δημιουργία αγωγού που θα δεχόταν τα βιομηχανικά απόβλητα και τα λύματα του Αυλώνα, θα τα διοχέτευε σε κεντρική εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων.

Η όλη πρόταση είχε κόστος 18.000.000 ευρώ και η μελέτη κατέληγε σε ολοκληρωμένα τεύχη δημοπράτησης.

Έκτοτε το πρόβλημα παρέμεινε, χωρίς να γίνει άλλη προσπάθεια προς την κατεύθυνση της υλοποίησης της μελέτης ή στην εφαρμογή άλλης προτεινόμενης λύσης.

Αποσπασματικά, μόνο, γίνονται κάποιοι έλεγχοι εφαρμογής των κανόνων αδειοδότησης των βιομηχανιών, οι οποίοι απέδωσαν μόνο κάποια πενιχρά πρόστιμα που δεν λειτουργούν αποτρεπτικά για τους ρυπαίνοντες, λόγω ανεπαρκούς θεσμικού πλαισίου για την επιβολή τέτοιων προστίμων.

Στις 14 Μαρτίου 2006, μέλη της Επιτροπής μας επισκέφτηκαν την περιοχή του Ασωπού και είχαμε την ευκαιρία να διαπιστώσουμε από κοντά την έκταση του προβλήματος. Είχαμε δε τη δυνατότητα να ενημερωθούμε και να συζητήσουμε με τους Νομάρχες Βοιωτίας και Ανατολικής Αττικής, καθώς και με τους Δημάρχους της περιοχής στα Δημαρχεία Αυλώνα και Οινόφυτων.

Την επόμενη εβδομάδα από την επίσκεψη αυτή και συγκεκριμένα στις 21 Μαρτίου 2006, πραγματοποιήθηκε ειδική συνεδρίαση της Επιτροπής μας όπου έγινε αναλυτική παρουσίαση του θέματος και ακολούθησε συζήτηση με σκοπό τη σύνταξη πρότασης προς το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ. Ε.. Στη συνεδρίαση αυτή συμμετείχαν ο κ. Ακινδύνος Κεπελερτζής, Καθηγητής Γεωχημείας και Περιβαλλοντικής Γεωχημείας του Τμήματος Γεωργίας και Γεωπεριβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αθηνών, η κα Μαρία Λοϊζίδου, Καθηγήτρια της Σχολής Χημικών Μηχανικών του ΕΜΠ, η οποία ήταν η υπεύθυνη της μελέτης του '96, οκ. Ιωάννης Δερμιτζάκης Γενικός Επιθεωρητής Περιβάλλοντος της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ. Ε., όπως επίσης οι εκπρόσωποι της Νομαρχιακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης της ευρύτερης περιοχής.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Σήμερα λειτουργούν πλέον εκατοντάδες βιομηχανικές και βιοτεχνικές μονάδες παραγωγής ποικίλων χημικών προϊόντων, από τρόφιμα και φαρμακευτικά έως λιπάσματα και πλαστικά, μεταλλουργικές μονάδες, κλωστοϋφαντουργεία, βαφεία καθώς και κτηνοτροφικές και πτηνοτροφικές μονάδες.

Συνολικά παράγεται στην περιοχή περίπου το 20% της πανελληνίας βιομηχανικής παραγωγής και δραστηριοποιούνται τεράστιες βιομηχανίες, με μεγαλύτερη την Ε.Α.Β. και το Πολεμικό Αεροδρόμιο της Τανάγρας, οι οποίες πέρα από τα υγρά απόβλητα δημιουργούν τεράστια προβλήματα, όπως διαχείρισης των στερεών βιομηχανικών αποβλήτων, ατμοσφαιρικής ρύπανσης, ηχορύπανσης καθώς και τεράστια κοινωνικά προβλήματα, λόγω έλλειψης υποδομών.

Το πρόβλημα που εξετάζουμε είναι πολυδιάστατο, με εκρηκτικές διαστάσεις και η όποια λύση για την απορρύπανση του Ασωπού δε μπορεί να είναι ξεκομμένη από τα υπόλοιπα περιβαλλοντικά προβλήματα που δημιουργούνται εξαιτίας των δραστηριοτήτων στην ευρύτερη περιοχή. Η περιβαλλοντική επιβάρυνση έχει ξεπεράσει κάθε όριο και οι επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων είναι δεδομένες. Η όποια καθυστέρηση λήψης αποφάσεων από την Πολιτεία θα είναι καταστροφική.

Ο πληθυσμός, που υποφέρει και θίγεται άμεσα ή έμμεσα από την κατάσταση αυτή, είναι πολύ μεγάλος. Πέρα από τους μόνιμους κατοίκους της περιοχής που διαρρέει ο Ασωπός, το θέμα αφορά και πολλές χιλιάδες παραθεριστές οι οποίοι κάθε καλοκαίρι κάνουν το μπάνιο τους στη θαλάσσια περιοχή του Νότιου Ευβοϊκού. Εάν συνεχίσουμε να λειτουργούμε με τον τρόπο αυτό, τα πρόστιμα από την Ε.Ε. θα πρέπει να τα θεωρούμε δεδομένα.

Εξειδικεύοντας όμως το πρόβλημα στα υγρά απόβλητα, σύμφωνα με τη μελέτη του '96, έχουμε 78 μονάδες να παράγουν υγρά απόβλητα και μόνο 16 από αυτές να διαθέτουν ειδικά συστήματα διαχείρισης υγρών αποβλήτων, ενώ 31 μονάδες απορρίπτουν στο ποτάμι νερά ψύξης μηχανών, υγροποιημένο ατμό και νερά έκλυσης βυτίων σκυροδέματος.

Οι έλεγχοι όποτε υπάρχει δυνατότητα να γίνουν, λόγω έλλειψης προσωπικού στις υπηρεσίες της Νομαρχίας Βοιωτίας και απουσίας γραφείου περιβάλλοντος στην συγκεκριμένη περιοχή που υπάρχει το πρόβλημα, είναι πολύ δύσκολο να αποδώσουν καρπούς, λόγω δυσκολίας πρόσβασης στην κοίτη του Ποταμού και της ύπαρξης πλήθους «τυφλών» αγωγών που δημιουργούν ένα παράνομο δαιδαλώδες δίκτυο.

Όποτε, καταφέρνει το κλιμάκιο που διενεργεί τον έλεγχο, να διαπιστώσει κάποια παρανομία, τότε η παράνομη βιομηχανία προτιμά να πληρώσει το πρόστιμο που θα της επιβληθεί παρά να συμμορφωθεί, μιας και το κόστος από το πρόστιμο είναι μικρότερο από το κόστος λειτουργίας των συστημάτων επεξεργασίας υγρών αποβλήτων.

Επίσης οικισμοί διοχετεύουν τα λύματά τους στον ποταμό.

Αποτέλεσμα όλων αυτών, είναι οι εξετάσεις των υδάτων των γεωτρήσεων ύδρευσης του Δήμου Οινόφυτων και των υδάτων της θάλασσας του Ευβοϊκού Κόλπου να δίνουν χρόνο με το χρόνο χειρότερα αποτελέσματα.

Ήδη τα αποτελέσματα από το Γενικό Χημείο του Κράτους σε δειγματοληψίες πόσιμου νερού από το δίκτυο του Δήμου Οινόφυτων ήταν οριακά (υπολειμματικό χλώριο, νιτρικά, χρώμιο, μόλυβδος κ.α.).

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η κατάσταση δείχνει να είναι ακόμα αναστρέψιμη, όμως τα δεκάδες χιλιάδες κυβικά μέτρα των βιομηχανικών αποβλήτων και οι δεκάδες τόνοι οργανικών λυμάτων που πέφτουν καθημερινά στο ποτάμι, το οποίο έχει τη δυνατότητα αποδόμησης μόνο 5 τόνων, εντείνουν και διογκώνουν επικίνδυνα το πρόβλημα.

Χρειάζεται, επομένως, επείγουσα λήψη δέσμης μέτρων για να οδηγηθούμε στη λύση του μεγάλου θέματος, το μέγεθος του οποίου δεν επιτρέπει την αντιμετώπιση του από την τοπική Αυτοδιοίκηση, αλλά επιβάλλει την καταπολέμησή του με εθνικό σχεδιασμό από την Κεντρική Πολιτική Εξουσία.

Η δέσμη αυτή πρέπει να περιλαμβάνει τα παρακάτω μέτρα:

1. Ίδρυση και στελέχωση Γραφείου Περιβάλλοντος στην περιοχή Οινόφυτων – Σχηματαρίου.
2. Άμεση πρόσληψη 4 ειδικευμένων επιστημόνων, ώστε να στελεχωθεί το συγκεκριμένο γραφείο.
3. Καθαρισμός της κοίτης του Ασωπού, ώστε να είναι δυνατή η πρόσβαση σε αυτή σε όλο το μήκος της.

4. Επικαιροποίηση της μελέτης ίδρυσης κεντρικής μονάδας επεξεργασίας βιομηχανικών αποβλήτων και οικιστικών αποβλήτων του Δήμου Αυλώνα και των Ωρωποχωρίων του Ε.Μ.Π., η οποία έχει υποβληθεί το 1997 στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ. Ε. και έμεινε ανεφάρμοστη.

5. Δημιουργία νέου ή ενίσχυση του υπάρχοντος φορέα για την Προστασία και Διαχείριση του Ασωπού Ποταμού.

6. Εκπόνηση χωροταξικού σχεδιασμού της ευρύτερης περιοχής.

7. Επέκταση των ελέγχων και των επιθεωρήσεων κατά τη διάρκεια της ημέρας και της νύκτας.

8. Δημιουργία Κλειστού Αγωγού Διοχέτευσης των Επεξεργασμένων Υγρών Αποβλήτων.

9. Υλοποίηση της κατασκευής του Κεντρικού Βιολογικού Καθαρισμού.

10. Ταυτοποίηση των αγωγών που καταλήγουν στον ποταμό με τις βιομηχανίες στις οποίες ανήκει ο καθένας.

11. Παρακολούθηση των ποιοτικών παραμέτρων των υγρών αποβλήτων σε πραγματικό χρόνο.

12. Αναθεώρηση των περιβαλλοντικών όρων, ώστε να προβλέπεται μετρητής παροχής λυμάτων για όλες τις δραστηριότητες που διοχετεύουν λύματα σε ποταμούς.

13. Εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου για τα πρόστιμα.

Κατάθεση σχεδίου νόμου με βάση τη λογική της αναλογικότητας, το οποίο να προβλέπει συγκεκριμένα πρόστιμα για κάθε κατηγορία ποσοτικών, ποιοτικών και επικίνδυνων παραβάσεων στον τομέα της απόθεσης ακατέργαστων υγρών αποβλήτων σε ποταμούς, χωρίς τη μεσολάβηση της κρίσης του ελεγκτού και με πρόβλεψη για περαιτέρω κλιμάκωση των ποινών σε περιπτώσεις υποτροπής των παραβατών.

Με δεδομένο το ενδιαφέρον που έχουμε επιδείξει για την επίλυση του Εθνικού αυτού προβλήματος, προτρέπουμε το αρμόδιο Υπουργείο στην υιοθέτηση των πιο πάνω προτάσεων μας.

Κάθε πρωτοβουλία από μεριάς του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ. Ε., η οποία θα οδηγήσει στην άμβλυνση ή ακόμα και τη λύση του προβλήματος, θα ανακουφίσει μεγάλο μέρος των κατοίκων 3 νομών της χώρας και θα εξασφαλίσει ένα ανθρώπινο και δημιουργικό περιβάλλον διαβίωσης και ανάπτυξης για αυτούς και τα παιδιά τους.

Πιστεύουμε, πως άμεσα η πολιτεία θα ανταποκριθεί στο αίτημα των κατοίκων της περιοχής για ένα καλύτερο περιβάλλον. Υπενθυμίζουμε, πως ο θεσμοθετημένος ρόλος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος της Βουλής περιορίζεται μόνο στην ανάδειξη του θέματος και στην κατάθεση των προτάσεών της, οι οποίες συμβάλουν ουσιαστικά στην επίλυση του προβλήματος.

ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ – ΑΙΟΛΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

Η Ελλάδα, χώρα ευρωπαϊκή, βαλκανική και μεσογειακή, βρίσκεται στο κέντρο μιας από τις πλέον ευαίσθητες περιοχές του κόσμου. Η γεωπολιτική σημασία της χώρας μας είναι μεγάλη και στενά συνδεδεμένη με τις εκάστοτε διεθνείς εξελίξεις.

Το ίδιο ισχύει και σήμερα, στο λυκαυγές του 21ου αιώνα. Η θέση της Ελλάδας, μεγάλο πλεονέκτημα για τους κατοίκους της, συγκαταλέγεται στα σημαντικά όπλα της εκάστοτε ηγεσίας του τόπου, ώστε να συμβάλλει για ένα καλύτερο μέλλον ειρήνης και ευημερίας, προς όφελος της σημερινής αλλά και των επόμενων γενεών.

Η μικρή αυτή εισαγωγή κρίνω πως είναι αναγκαία, για να υπογραμμιστεί η σημασία της ενεργειακής μας πολιτικής στις παρούσες διεθνείς συνθήκες. Και τούτο γιατί στρατηγική επιλογή αποτελεί η βαθμιαία δημιουργία προϋποθέσεων για την, κατά το δυνατόν, αυτονόμηση της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας της χώρας από τις ενεργειακές εξαρτήσεις.

Με λίγα λόγια, η αναδιάρθρωση των πηγών ενεργειακής τροφοδοσίας της Ελλάδας πρέπει να γίνεται αντιληπτή από τον πολιτικό κόσμο, αλλά και τους πολίτες, ως κρίσιμη παράμετρος εθνικής πολιτικής, αφού η ολοένα και περιοριζόμενη εξάρτησή μας από τις «ενεργοπαραγωγικές» χώρες του πλανήτη, διευρύνει

την πολιτική και διπλωματική ανεξαρτησία μας. Να τονίσω στο σημείο αυτό, ότι η ίδια βάση πολιτικού προβληματισμού διακατέχει αυτήν την περίοδο ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, για τους λόγους που όλοι αντιλαμβανόμαστε.

Από την άλλη πλευρά, η ενέργεια συνδέεται με δύο σημαντικές δραστηριότητες των σύγχρονων κοινωνιών, την επιχειρηματικότητα στον κλάδο της ενέργειας, με υψηλότερες μάλιστα κερδοφορίες, και τον αγώνα για την προστασία του περιβάλλοντος.

Υπό το φως αυτών των δεδομένων, όταν μιλάμε για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και στο πλαίσιο μιας συγκροτημένης ενεργειακής πολιτικής, καταλήγουμε στην παράμετρο «αιεφορία», η οποία σπεύδω να υπογραμμίσω, συνιστά την πεμπτούσια του όρου «ανανεώσιμος».

Πολύ περισσότερο, η παράμετρος αυτή στην Ελλάδα αποκτά βαρύνουσα σημασία, επειδή η χώρα μας ευνοείται από την Φύση με δύο σπάνιους φυσικούς πόρους: Την ηλιοφάνεια για τα 2/3 του χρόνου, και τον άνεμο, που σε ορισμένες περιοχές της Ελλάδας πνέει σχεδόν συνεχώς.

Μ' αυτές τις σκέψεις και με αίσθηση εθνικής ευθύνης υποστηρίζω ότι ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο δεν πρέπει να περιορίζεται σε μια τρέχουσα δραστηριότητα ή ανάγκη των Ελλήνων, αλλά να έχει στραμμένο το βλέμμα στις επόμενες γενιές. Και γι' αυτό θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί και έτοιμοι για καινοτομίες και ευρηματικότητες στο πλαίσιο της κοινοβουλευτικής μας δουλειάς.

Πριν κλείσω το πρώτο τμήμα της εισήγησής μου, θα ήθελα να υπογραμμίσω την ιδιαίτερη σημασία της υπεύθυνης ενεργειακής πολιτικής, που ασκεί η παρούσα κυβέρνηση. Με σκληρή και μεθοδική δουλειά -και αξίζουν συγχαρητήρια και ολόπλευρη στήριξη στο έργο του κ. Σιούφα- βήμα προς βήμα η Ελλάδα μετατρέπεται σε κεντρικό ενεργειακό κόμβο διασύνδεσης της Δύσης με τις πετρελαιοπαραγωγικές χώρες καθώς και με τους ασιατικούς ταμειυτήρες Φυσικού Αερίου.

Μέσα σ' ένα ασφαλές, για τη χώρα μας, περιβάλλον ενεργειακής επάρκειας, τίθεται το ζήτημα του τρόπου παραγωγής ενέργειας. Ένα θέμα με διαρκώς αυξανόμενη σημασία όχι μόνο για τους επαίοντες και τους ειδικούς επιστήμονες, αλλά και για τους αρμόδιους φορείς, την πολιτεία και τις τοπικές κοινωνίες.

Το να βαδίσουμε σταθερά προς τις **Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας**, δρούμε προς όφελος του Περιβάλλοντος και δίνουμε σημαντικές αναπτυξιακές προοπτικές για επενδύσεις και θέσεις εργασίας, στοχεύοντας στην ενεργειακή μας ανεξαρτησία και αυτονομία.

Οι κλιματικές αλλαγές είναι ραγδαίες, οι επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και στους ζώντες οργανισμούς είναι ορατές στην καθημερινότητά όλων μας, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο.

Στην παγκόσμια προσπάθεια για να ξεπεραστεί η κλιματική κρίση και οι επιπτώσεις της, είναι καίριας σημασίας η στροφή προς τη χρήση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, που αποτελεί για τη χώρα μας - ιδιαίτερα δε για τις νησιωτικές περιφέρειες - ιδέα υλοποιήσιμη, λύση ρεαλιστική και ταυτόχρονα συμφέρουσα.

Οι Α.Π.Ε. είναι ιδανική επιλογή για την αιεφορία στην τροφοδοσία των νησιών με ηλεκτρική ενέργεια, με πολλαπλά περιβαλλοντικά και οικονομικά οφέλη. Αιολικά πάρκα συνδυαζόμενα με αντλησιοταμιευτήρες ως ολοκληρωμένα υβριδικά συστήματα, μπορούν, ειδικά στα νησιά, σύμφωνα με μελέτες των ειδικών, να οδηγήσουν σε αυξημένη διείσδυση της ανανεώσιμης ηλεκτροπαραγωγής στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας. Παράλληλα, με την πλήρη αξιοποίηση του διαθέσιμου δυναμικού, οδηγούμαστε στη μέγιστη εξοικονόμηση συμβατικών καυσίμων και αερίων ρύπων, που αυτό άλλωστε είναι και το ζητούμενο των καιρών.

Ακολουθώντας, θα αναφερθώ στην **αιολική ενέργεια** που αποτελεί ένα εργαλείο σημαντικό και αυτό γιατί είναι άφθονη, φιλική προς το περιβάλλον, ανεξάντλητη, μειώνει τις απώλειες μεταφοράς ενέργειας, ενισχύει την ενεργειακή ανεξαρτησία, είναι η μοναδική (μη πυρηνική) μεσοπρόθεσμη λύση για την αντιμετώπιση του φαινομένου των κλιματικών αλλαγών και συμ-

βάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη λόγω του τοπικού της χαρακτήρα.

Ακόμη και αν βάλουμε, προς στιγμή, στην άκρη τους λόγους επιβίωσης του πλανήτη, του ανθρώπινου είδους και όλων των άλλων ειδών που επιτάσσουν την ταχύτερη και μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση των Α.Π.Ε. και αναλύσουμε την υπάρχουσα ενεργειακή κατάσταση μόνο με οικονομοτεχνικά κριτήρια, καταλήγουμε στο ότι συμφέρει η εγκατάσταση αιολικών πάρκων. Μια λύση καθαρή, φθηνή και ασφαλή, καθώς η ανάπτυξη της αιολικής ενέργειας και γενικότερα των Α.Π.Ε. είναι μονόδρομος, για μια κοινωνία που επιδιώκει την αειφόρο ανάπτυξη, όχι μόνο σε ενεργειακό επίπεδο. Αν μάλιστα λάβουμε υπόψη, ότι η τιμή του πετρελαίου επιδεικνύει, ιδιαίτερα τον τελευταίο καιρό, μια μόνιμη ανοδική πορεία και ότι η πορεία αυτή μπορεί να επιταχυνθεί από το γεγονός της εξάντλησης των αποθεμάτων, τότε η ωφελιμότητα της επένδυσης στην Αιολική Ενέργεια καθίσταται προφανής και στον πιο δύσπιστο.

Η κατασκευή και η λειτουργία αιολικών πάρκων μπορεί να δημιουργήσει ισχυρούς πόλους τοπικής ανάπτυξης και περιβαλλοντικής αναβάθμισης. Προσπορίζει πολλαπλά, μετρήσιμα και ουσιαστικά οφέλη στις τοπικές κοινωνίες και στις περιοχές που εγκαθίστανται αυτά, καθώς:

- Συμβάλλουν σημαντικά στην αύξηση της τοπικής απασχόλησης (π.χ. για μια εγκατεστημένη ισχύ αιολικών πάρκων 50MW απαιτούνται 600-900 ανθρωπομήνες απασχόλησης, κατά τη φάση της κατασκευής τους και 13-16 μόνιμοι εργαζόμενοι στη φάση λειτουργίας τους. Φυσικά υπάρχει και η φιλόδοξη, αλλά ρεαλιστική δυνατότητα κατασκευής /συναρμολόγησης μεγάλων τμημάτων του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού των έργων αυτών, γεγονός που θα μπορούσε να εκτοξεύσει την τοπική απασχόληση).

- Η λειτουργία αιολικών πάρκων προσφέρει ένα μόνιμο και σημαντικό ετήσιο έσοδο στους τοπικούς Δήμους και την τοπική οικονομία.

- Η κατασκευή αιολικών πάρκων σε μια περιοχή συνοδεύεται από την παράλληλη υλοποίηση σειράς αντισταθμιστικών οφελών, πέραν των άμεσων και μετρήσιμων οικονομικών εισροών και των δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης (κατασκευή έργων υποδομής-οδικό δίκτυο, τηλεπικοινωνίες, ηλεκτρικό δίκτυο/ προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού-οικοτουρισμός).

- Προστατεύει αποφασιστικά το περιβάλλον μιας περιοχής, περιορίζοντας σε σημαντικό βαθμό τις εκπομπές επιβλαβών για την υγεία ρυπαντικών ουσιών, που προκαλούνται από την καύση ορυκτών καυσίμων (η κατασκευή και λειτουργία αιολικών πάρκων 50MW στην Ελλάδα, έχει ως αποτέλεσμα την αποτροπή έκλυσης στην ατμόσφαιρα περίπου 2.300 τόνων το χρόνο διοξειδίου του θείου, 180 τόνων το χρόνο οξειδίου του αζώτου, 120 τόνων το χρόνο αιωρούμενων σωματιδίων και 128.000 τόνων το χρόνο διοξειδίου του άνθρακα).

Ας μιλήσουμε όμως και με οικονομικούς όρους. Η αιολική ενέργεια είναι από τις πιο ώριμες τεχνολογίες ανανεώσιμης πηγής και από τις πιο φθηνές.

Σήμερα, μια KWH από Α.Π.Ε. αγοράζεται ακριβότερα από μια «συμβατική», και θα εξηγήσω το γιατί. Μια KWH από Α.Π.Ε. κοστίζει 0,073 ευρώ, όταν η τρέχουσα τιμή του συστήματος είναι 0,060 ευρώ. Καίτοι φαινομενικά ακριβότερη, η ενέργεια από Α.Π.Ε. αποδεικνύεται στην πράξη φθηνότερη, αν συνυπολογίσουμε το κόστος των δικαιωμάτων ρύπων και των προστίμων που χρειάζεται να καταβάλλει η Δ. Ε.Η. σύμφωνα με τα δεδομένα του Πρωτοκόλλου του Κιότο, την, σταθερά, αυξητική τάση της τιμής του πετρελαίου, αλλά και το λεγόμενο «εξωτερικό κόστος». Χαρακτηριστικό είναι πως το 2005 η Δ. Ε.Η. κατέβαλλε 12,6 εκατ. ευρώ για δικαιώματα ρύπων, ποσό που αναμένεται να φθάσει τα 70 εκατ. ευρώ μέχρι το 2010, σύμφωνα με σχετικές μελέτες. Επίσης, αναφορικά με το «εξωτερικό» κόστος (υπολογίζει τις ποσοτικές εκφράσεις των συνεπειών στη δημόσια υγεία, στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, κ.α.) σύμφωνα με τη μελέτη EXTERNE του 2001 αποδεικνύεται πως η αιολική ενέργεια προκαλεί επιπλέον εξωτερικό κόστος μόλις 2,5 Ευρώ ανά 1000 KWH, την ίδια στιγμή που ο λιγνίτης προκαλεί 50-80

ευρώ, το πετρέλαιο 30-50 ευρώ και το φυσικό αέριο 10 ευρώ.

Στη χώρα μας υπάρχει η απαραίτητη τεχνογνωσία και σε μελετητικό επίπεδο, όπου αρκετοί φορείς (όπως το Κ.Α.Π.Ε.) επιτελούν εξαιρετικό έργο, δημιουργώντας το κατάλληλο τεχνικό και ερευνητικό υπόβαθρο, ώστε να μπορούμε με σοβαρότητα και συνέπεια να επενδύσουμε στις Α.Π.Ε. και να θέσουμε τις βάσεις για ενεργειακή αυτονομία ιδίως στις νησιωτικές περιοχές.

Όμως ποια είναι η σημερινή πραγματικότητα στην Ελλάδα;

Το πρώτο αιολικό πάρκο που κατασκευάστηκε στην Ευρώπη, κατασκευάστηκε στη χώρα μας, συγκεκριμένα στην Κύθνο το 1983, δηλαδή πριν από 23 χρόνια. Στο διάστημα αυτό, και ενώ η χώρα μας θα μπορούσε να είναι στην πρωτοπορία της ανάπτυξης των τεχνολογιών, μείναμε πίσω χάνοντας πολύτιμο χρόνο, ενώ η Ισπανία, όπου τα πρώτα μεγάλα προγράμματα ανάπτυξης άρχισαν στα τέλη της δεκαετίας του 90, είναι πλέον η πιο ραγδαία αναπτυσσόμενη παγκόσμια δύναμη της αιολικής ενέργειας, δεύτερη τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με σχεδόν 8.500MW εγκατεστημένης ισχύος από αιολική ενέργεια (πίσω μόνον από την πρώτη Γερμανία που διαθέτει 16.500 MW) ξεπερνώντας ακόμα και τις Η.Π.Α. που αριθμούν 6.500MW. Η χώρα μας, από τους ουραγούς σε αυτήν την κατάσταση, αγγίζει τα 525MW σε 100 αιολικά πάρκα. Χαρακτηριστικό του χρόνου που περνά ανεκμετάλλευτος είναι πως το 2003 είχαμε περισσότερες εγκαταστάσεις από την Πορτογαλία. Όμως το 2004 η Πορτογαλία μας πέρασε και μέσα στο 2005 έβαλε 500 MW. Όσα δηλαδή κατασκεύασαμε στην Ελλάδα μέσα σε 22 χρόνια, τα κατασκεύασε η Πορτογαλία μέσα σε ένα έτος!!

Μείναμε πίσω και πρέπει να πάμε μπροστά! Ξεπερνώντας το σημερινό ανεπαρκές νομοθετικό πλαίσιο, που οδηγεί σε εγγενείς αδυναμίες προώθησης έργων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση Α.Π.Ε., μπορούμε να κερδίσουμε το χαμένο χρόνο.

Η χώρα μας, χάρη στο πλούσιο αιολικό δυναμικό της, την υψηλή ηλιοφάνεια, τα διαθέσιμα γεωθερμικά πεδία και τους υδάτινους πόρους, έχει όλες τις δυνατότητες χρησιμοποίησης Α.Π.Ε. για την παραγωγή ενέργειας. Προϋπόθεση όμως για αυτό είναι η λήψη σειράς μέτρων, όπως η δημιουργία νέου απλού θεσμικού πλαισίου αδειοδοτικής διαδικασίας για έργα Α.Π.Ε., η θέσπιση ειδικών κινήτρων για την ανάπτυξη επενδύσεων παραγωγής ενέργειας με χρήση Α.Π.Ε. στις νησιωτικές περιοχές της χώρας και η κατάρτιση ειδικού χωροταξικού σχεδιασμού σε περιοχές με υψηλό αιολικό δυναμικό, με σκοπό τη διασφάλιση των επενδύσεων στον τομέα των Α.Π.Ε.. Παράλληλα, πρέπει να ικανοποιήσουμε τις δεσμεύσεις, που απορρέουν από υπάρχουσες διεθνείς συνθήκες όπως το Πρωτόκολλο του Κιότο και η Κοινοτική Οδηγία 2001/77/EK (η οποία προβλέπει στο παράρτημά της για την Ελλάδα ενδεικτικό στόχο κάλυψης από ανανεώσιμες ενεργειακές πηγές, περιλαμβανομένων των μεγάλων υδροηλεκτρικών έργων, το έτος 2010, ίσο με 20,1% της ακαθάριστης κατανάλωσης ενέργειας).

Η πολιτική βούληση υπάρχει, η τεχνολογία είναι ώριμη και οι επενδυτές ήδη εκφράζουν έντονο ενδιαφέρον. Με το κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο, ο στόχος της κατάκτησης της ενεργειακής αυτονομίας με αξιοποίηση των Α.Π.Ε. φαντάζει πλέον εφικτός.

Κάνοντας την προοπτική πράξη, πηγαίνουμε «όπου φυσάει ο άνεμος» και ο άνεμος φυσά σταθερά προς την αξιοποίηση των Α.Π.Ε.. Η εφαρμογή μιας αξιόπιστης ενεργειακής πολιτικής είναι επένδυση για τη χώρα, επένδυση για το μέλλον. Είναι ζητούμενο για λόγους αναπτυξιακούς, οικονομικούς, κοινωνικούς, αλλά και εθνικούς. Γι' αυτό καλούμαστε όλοι να ενώσουμε τις δυνάμεις μας, πέρα από χρώματα και κόμματα γιατί αυτή είναι μια υπόθεση όλων μας.

Πηγές:

1. Μελέτη του Δρος Νίκου Βασιλάκου, Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Παραγωγών ΑΠΕ (EREF) & Αντιπροέδρου του Ομίλου για τη Διάδοση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας με τίτλο: «Αιολική Ενέργεια: Μια σημαντική συμβολή

για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την Απασχόληση στη χώρα μας».

2. Άρθρο του κ. Γιάννη Ελαφρού στην εφημερίδα «Καθημερινή» (13-5-06) με τίτλο «Στην Αιολική ενέργεια...δεν κουνάει φύλλο!».

3. Μελέτη των κ.κ. Ε. Μπινόπουλου και Π. Χαβιαρόπουλου με τίτλο «Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις των αιολικών πάρκων: «Μύθος και πραγματικότητα»».

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΟΥ Υ.Ε.Ν. ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

«...Ζούμε στην ομορφότερη χώρα του κόσμου» και τα λόγια αυτά δεν είναι τυχαία. Και δεν είναι τυχαία, διότι όποιο σημείο της χώρας μας και εάν ψάξεις, όποια ακρογιαλιά και εάν δεις, όποιο νησάκι και χωριό, είναι ένα μικρό διαμάντι στην γαλάζια απεραντοσύνη του Αιγαίου και της Μεσογείου.

Οι ελληνικές θάλασσες και τα νησιά μας παινεύτηκαν από όλους, γίνανε ποίημα, εικόνες και στολίζουν τις καρδιές μας και αποτελούν κόσμημα σε όλο τον κόσμο. Και είμαστε περήφανοι και έτσι πρέπει να είναι.

Οι θάλασσές μας αποτελούν ζωγόνα πηγή για τους Έλληνες και προσφέρουν απλόχερα τα κάλλη τους σε πολλούς τομείς. Είναι αλήθεια, ότι η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος αποτελεί μια δραστηριότητα με έντονο κοινωνικό χαρακτήρα. Τα τελευταία χρόνια έχει καταστεί προφανές, ότι η προστασία του αποτελεί προϋπόθεση για την οικονομική ανάπτυξη και την τουριστική αξιοποίηση των παράκτιων περιοχών. Η ποιότητά του και των ακτών μιας περιοχής αποτελεί ταυτόχρονα δείκτη για τον πολιτισμό και την ποιότητα ζωής των κατοίκων.

Ωστόσο το θαλάσσιο περιβάλλον υφίσταται σημαντικές πιέσεις και κινδυνεύει. Οι ρυθμοί υποβάθμισης της βιοποικιλότητάς του, τα επίπεδα ρύπανσης από επικίνδυνες ουσίες και οι αναδυόμενες επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος είναι μερικές από τις πλέον ορατές προειδοποιητικές ενδείξεις. Η προσφάτως δημοσιευθείσα Χίλιετής Αξιολόγηση του Οικοσυστήματος των Ηνωμένων Εθνών (Η.Ε.), υπογράμμισε τα προβλήματα των μειούμενων ενάλιων αποθεμάτων και των επιβλαβών υπερβλαστήσεων φυκών, που οδηγούν στην καταστροφή της θαλάσσιας ζωής, ως δύο από τα σημαντικότερα παραδείγματα επιταχυνόμενων, ραγδαίων και ενδεχομένως μη αναστρέψιμων μεταβολών στα οικοσυστήματα.

Οι κυριότερες απειλές του θαλάσσιου περιβάλλοντος περιλαμβάνουν τις επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος, τη ρύπανση (συμπεριλαμβανομένης της ρύπανσης από επικίνδυνες ουσίες από χερσαίες πηγές τη βιομάζα, τη μικροβιολογική ρύπανση, τις πετρελαιοκηλίδες που σχηματίζονται συνεπεία ατυχημάτων, τη ρύπανση λόγω των μεταφορών, τη ρύπανση από τη διάλυση των πλοίων και την ηχητική ρύπανση) τις επιπτώσεις από την εμπορική αλιεία της εισαγωγής μη ιθαγενών (εξωτικών) ειδών, κυρίως μέσω της εκ μέρους των πλοίων απόρριψης του ερματικού ύδατος, ον εμπλουτισμό σε θρεπτικά υλικά (ευτροφισμός) και την επακόλουθη υπερβλάστηση φυκών.

Από τα παραπάνω καθίσταται σαφές, ότι για να διατηρηθούν και ιδίως να προστατευθούν οι ελληνικές θάλασσες, θέλει και αρετή και τόλμη. Θέλει τεράστια προσπάθεια, οργάνωση, εκσυγχρονισμό, ανάπτυξη και ιδίως εγρήγορση και πρόληψη.

Η πρόληψη είναι η καλύτερη ασπίδα προστασίας για τις ελληνικές θάλασσες και το θαλάσσιο οικοσύστημα.

Τον πρώτο λόγο στην προσπάθεια αυτή για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος έχει το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, το οποίο έχει επιφορτιστεί ένα σπουδαίο έργο και καλείται να αντεπεξέλθει σε ένα ομολογουμένως δύσκολο ρόλο.

Για το σκοπό αυτό έχει ήδη συγκροτηθεί και λειτουργεί στο Υ.Ε.Ν. με την άριστη συνεργασία του λιμενικού σώματος, ειδική Δεύθυνση Πρόληψης και Αντιμετώπισης Ρύπανσης, η οποία παράγει τεράστιας κοινωνικής και οικονομικής σημασίας έργο.

Βασικοί της στόχοι :

1) Η εφαρμογή σχεδίων εκτάκτων ανάγκης για την προληπτι-

κή αντιμετώπιση της θαλάσσιας ρύπανσης.

2) Ο συντονισμός και η συνεργασία με άλλους φορείς στην προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

3) Ο συντονισμός και η επιθεώρηση των πλοίων.

4) Η αναζήτηση αυτών που ρυπαίνουν τις θάλασσες.

5) Η επιβολή κυρώσεων.

6) Η εισήγηση μέτρων και η σύνταξη μελετών για την βελτίωση και καλύτερη απόδοση στο έργο της προστασίας των θαλάσσιων.

7) Η νομοπαρασκευαστική προετοιμασία στον τομέα του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

8) Η εισήγηση σε θέματα τεχνικού εξοπλισμού, εξοπλισμού των λιμανιών, η εποπτεία και η κατάρτιση αναπτυξιακών προγραμμάτων, κ.λπ..

Υπάρχουν οργανωμένα σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών, με τη συμμετοχή όλων των αρμοδίων φορέων, με σκοπό την αντιμετώπιση φαινομένων θαλάσσιας ρύπανσης.

Το Υ.Ε.Ν. μέσω των υπηρεσιών του συμμετέχει σε διεθνείς οργανισμούς σε θέματα προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος, παρακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις και εισηγείται μέτρα για το σκοπό αυτό. Η θέση και η αναγνώριση της προσπάθειας αυτής διεθνώς, είναι αποδεδειγμένη, καθώς Έλληνες συμμετέχουν σε ανώτατα όργανα διεθνών οργανισμών.

Πρέπει να σημειωθεί, ότι στη χώρα μας η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» έχει λάβει από τις αυστηρότερες διεθνώς μορφές, καθώς οι κυρώσεις που προβλέπονται είναι αυστηρότερες και ποικίλες και ειδικότερα ποινικές, διοικητικές και αστικής φύσεως και τέλος πειθαρχικές κατά των υπευθύνων.

Από το 1994 έχει δημιουργηθεί το Γαλάζιο Ταμείο, οι πόροι του οποίου προέρχονται κυρίως από την επιβολή των προστίμων αυτών. Στόχος του, να χρηματοδοτήσει τη γενική προσπάθεια προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος, τόσο προληπτικά, όσο και κατασταλτικά, όταν, όπου και όπως χρειαστεί, με όλα τα μέσα και άμεσα.

Ομολογουμένως, τα μέτωπα τα οποία έχει να αντιμετωπίσει το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας στο τομέα της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος είναι πολλά.

Παρά όμως τις δυσκολίες που έχει μπροστά του, έχει να επιδείξει ένα σπουδαίο έργο. Και αυτό φαίνεται, ξεκάθαρα από τις διακρίσεις των ελληνικών θαλάσσιων. Οι γαλάζιες σημαίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν κατακλύσει τα πελάγη μας και πρέπει να είμαστε περήφανοι.

Τα αγαθά που οι ελληνικές θάλασσες προσφέρουν και ιδίως τα αλιεύματα, είναι παγκοσμίως διάσημα. Και εδώ όμως παrouσιάζονται φαινόμενα κατάχρησης, με βασικότερο την λαθραλιεία και την υπεραλιεία. Το Υ.Ε.Ν., σε συνεργασία με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, έχει θέσει στόχους για την εξομάλυνση των φαινομένων αυτών, τον έλεγχο από το λιμενικό Σώμα και την επιτήρηση των θαλασσών και την τιμωρία των παραβατών.

Αυτό όμως που εγώ διερωτώμαι είναι : πόσους λιμενικούς πρέπει να διαθέσουμε για να επιτηρούν τις θάλασσες; Όσοι και να υπάρχουν, πάλι δεν επαρκούν. Δεν επαρκούν, γιατί δεν έχει αναπτυχθεί, σε επαρκή βαθμό, η πληροφόρηση και ενημέρωση, τόσο στους επαγγελματίες, όσο και στους ερασιτέχνες ψαράδες.

Πρέπει να προστατεύσουμε τα ελληνικά αλιεύματα και για να γίνει αυτό απαιτείται μελέτη, προγραμματισμός και να τεθούν κάποια όρια, τα οποία όμως αυστηρά να τηρούνται.

Ένα επίσης μελανό σημείο, είναι η προστασία και η εκλογικευμένη διαχείριση των αποβλήτων στα λιμάνια της χώρας. Σε αυτόν τον αγώνα πρέπει να επιστρατευτούν όλοι οι αρμόδιοι φορείς, οι τοπικοί, οι Ο.Τ.Α., κ.λπ..

Η ίδρυση φορέων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών μέσα από τον τύπο, έντυπο και ηλεκτρονικό. Ο πελεκάνος της ΕΡΤ, ήταν ένα απλό αλλά ουσίωςδες μήνυμα που έπιανε τόπο.

Ακόμη και η εκμετάλλευση κοινοτικών προγραμμάτων σε θέματα θαλάσσιας ρύπανσης.

Η εισαγωγή πρωτοβουλιών, δράσεων και μεγαλύτερης ενημέρωσης στην Α'βάθμια και Β'βάθμια εκπαίδευση, για να γνω-

ρίσουν τα παιδιά μας τις θάλασσες αλλά και να συνειδητοποιηθούν.

Να αναβαθμιστεί η μέχρι σήμερα πολύ καλή παρουσία του Υπουργείου για θέματα θαλάσσιου περιβάλλοντος, στο διαδίκτυο, να υπάρξει μια πιο επιθετική επικοινωνιακή πολιτική αλλά και διαφήμιση των ελληνικών θαλασσών.

Η προστασία των θαλασσών και των ακτών μας απαιτεί κοινή στράτευση πολιτείας και κοινωνίας. Η διεθνής εμπειρία και πρακτική έχει αποδείξει ότι η ρύπανση της θάλασσας μπορεί να εξαλειφθεί, με την ύπαρξη ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού, που να βασίζεται στις αρχές της αειφορίας και με την συλλογική και συντονισμένη προσπάθεια όλων μας.

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΑΥΤΟ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

Η αντίληψη ότι το περιβάλλον αποτελεί ένα ζήτημα που ενδιαφέρει μόνο μια μειονότητα φυσιολατρών ανήκει οριστικά στο παρελθόν. Τα θέματα περιβάλλοντος αποκτούν σήμερα όλο και μεγαλύτερη σημασία. Το φυσικό περιβάλλον μας αφορά όλους, γιατί συνδέεται με όλες τις πτυχές της καθημερινής μας ζωής. Είναι απαραίτητο για την επιβίωση κάθε ζωντανού οργανισμού. Τρέφει τον άνθρωπο και τον συντηρεί. Η αλόγιστη ανάπτυξη που συντελείται στην εποχή μας, οδηγεί στην καταστροφή του και απειλεί τη μελλοντική σταθερότητα και ευμάρεια των κοινωνιών μας.

Ο άνθρωπος επεμβαίνει στη φύση με βάνουσο τρόπο και εκείνη έχει αρχίσει να τον εκδικείται. Είναι καιρός, λοιπόν, να αφήσει τη θεωρία και να δείξει με πράξεις τη φροντίδα του για το περιβάλλον, αφού μόνο έτσι επενδύει σε ένα καλύτερο μέλλον για τον πλανήτη, αλλά και για την ποιότητα ζωής του. Η διαμόρφωση, λοιπόν, περιβαλλοντικής πολιτικής βασισμένη στην αρχή της αειφόρου ανάπτυξης, καθίσταται αναγκαία.

Ενδεικτικά αναφέρω ορισμένες από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει το περιβάλλον, τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η αλλαγή κλίματος και η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη, η ρύπανση του αέρα και των υδάτινων πόρων, η απώλεια της βιοποικιλότητας, η αύξηση του όγκου των αποβλήτων, οι γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί, η αλόγιστη χρήση των φυσικών πόρων, είναι προβλήματα που απαιτούν την προσοχή μας. Σημειώστε ότι σε μια μελέτη που δημοσίευσε πέρσι ο Ο.Η.Ε., αναφέρεται ότι 15 από τα 24 οικοσυστήματα, που είναι ουσιαστικής σημασίας για την ευμάρειά μας υποβαθμίζονται ή χρησιμοποιούνται κατά μη διατηρήσιμο τρόπο.

Κατά την πρώτη συνεδρίαση της νεοσυσταθείσας Επιτροπής Περιβάλλοντος της Βουλής των Ελλήνων, κρίθηκε σκόπιμο να προσκληθούν ορισμένες μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, προκειμένου να ενημερώσουν τα μέλη της Επιτροπής για διάφορα περιβαλλοντικά θέματα που απασχολούν την ελληνική κοινωνία. Κύρια επιλογή της Επιτροπής είναι η συνεργασία με τις μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και η ευαισθητοποίηση των πολιτών για τα περιβαλλοντικά ζητήματα που απασχολούν τη χώρα και τον πλανήτη γενικότερα. Η Επιτροπή θεωρεί τις Μ.Κ.Ο. εταίρους στη χάραξη και την εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής. Θεωρεί ότι αναδεικνύουν τα περιβαλλοντικά προβλήματα και παρακινούν το κοινωνικό σύνολο να αναλάβει δράσεις σε θέματα περιβαλλοντικής προστασίας και αειφόρου ανάπτυξης.

Η θέση αυτή είναι απόλυτα συμβατή με το Ευρωπαϊκό γίγνεσθαι. Ενδεικτική της σημασίας που δίνει και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις Μ.Κ.Ο. είναι η απόφαση με αριθμ. 466/2002/ΕΚ, σχετικά με τη θέσπιση ενός κοινοτικού προγράμματος δράσης που έχει ως στόχο να ενθαρρύνει τη δράση των Μ.Κ.Ο. που έχουν ως πρωταρχικό μέλημα την προστασία του περιβάλλοντος και που συμβάλουν στην ανάπτυξη και εφαρμογή της ευρωπαϊκής πολιτικής και νομοθεσίας στον τομέα του περιβάλλοντος. Βέβαια, υπάρχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούν αυτές οι μη κυβερνητικές οργανώσεις για να ενισχυθούν. Η ενίσχυση που θα τους χορηγείται πρέπει να επικεντρώνεται στις προτεραιότητες του 6ου Προγράμματος Δράσης της Ε.Ε. για το Περιβάλλον, που, εν πολλοίς, περιγράφει

και τους στόχους της ελληνικής κυβερνητικής πολιτικής.

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής Περιβάλλοντος παρέστη καταρχήν ο κ. Σκούλλος, πρόεδρος του Mediterranean Information Office, και παρουσίασε τη δραστηριότητα του Οργανισμού. Υπογράμμισε το γεγονός της έλλειψης υποστήριξης και κατ' επέκταση χρηματοδότησης των περιβαλλοντικών οργανώσεων από την πολιτεία.

Τη δραστηριότητα του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας παρουσίασε κατόπιν η πρόεδρος του, κα Νίκη Γουλανδρή. Εκτός των άλλων, τόνισε ότι «το ελλειμματικό στοιχείο στη διαχείριση και συνειδητοποίηση του περιβάλλοντος είναι η κοινωνία, η οποία δε μετέχει». Σκοπός του Μουσείου, είναι μεταξύ άλλων, και η ενημέρωση της κοινωνίας, ώστε ο άνθρωπος να σκεφτείται και την επιβίωση των παιδιών του.

Τέλος, ο Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρίας για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, κος Κώστας Καρράς, παρουσίασε τα αποτελέσματα μιας δημοσκοπήσης που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα σε δείγμα 2000 ατόμων, σχετικά με τη στάση της ελληνικής κοινωνίας απέναντι σε μεγάλα περιβαλλοντικά ζητήματα.

Παρατηρείται μια μεταστροφή της κοινής γνώμης μεταξύ 2001 – 2005 για θέματα περιβάλλοντος. Υπάρχουν ενδείξεις ότι οι πολίτες είναι περισσότερο ευαισθητοποιημένοι σε περιβαλλοντικά θέματα. Ιδιαίτερα οι ηλικίες άνω των 35 ετών παρουσιάζουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τα γενικότερα ζητήματα της κοινωνίας και της χώρας. Από την έρευνα φάνηκε, ότι ανάμεσα στα διάφορα κοινωνικά θέματα, τα περιβαλλοντικά προβλήματα καταλαμβάνουν τις πρώτες θέσεις, ακολουθούμενα από τα θέματα των ναρκωτικών, της εγκληματικότητας, της παιδείας και της οικονομικής δυσχέρειας.

Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι το επίπεδο ευρύτητας των γνώσεων έχει αυξηθεί σε σχέση με το 2001. Σήμερα, ο κόσμος γνωρίζει περισσότερα περιβαλλοντικά προβλήματα και ανησυχεί περισσότερο, γεγονός άκρως ενθαρρυντικό. Ένα από τα πιο σοβαρά προβλήματα που αναγνωρίζουν οι Έλληνες είναι η ρύπανση των υδάτινων πόρων, καθώς και η ρύπανση του αέρα, τα καυσαέρια και τα σκουπίδια. Ακόμη, σημαντικό ποσοστό συγκεντρώνουν τα επικίνδυνα τρόφιμα, η αλλαγή του κλίματος και η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη.

Ένα άλλο στοιχείο της έρευνας, είναι η αίσθηση προσωπικής ευθύνης που πλέον αναγνωρίζουν οι πολίτες όσον αφορά στα περιβαλλοντικά προβλήματα. Βέβαια, παρόλο που φάνηκε μεγάλο ενδιαφέρον για μελλοντική συμμετοχή του κόσμου σε περιβαλλοντικές οργανώσεις ή σε προγράμματα σχολείων, Δήμων και Κοινοτήτων και σε ενέργειες στα πλαίσια της γειτονιάς, η πλειοψηφία των Ελλήνων αναφέρει ως μέτρο για την προστασία του περιβάλλοντος, μόνο το ότι δεν ρίχνει σκουπίδια. Ένα 9% έχει τη δυνατότητα για ανακύκλωση. Οι πολίτες, δηλαδή, βρίσκονται σε ένα στάδιο παθητικής πρόσληψης πληροφόρησης. Έχουν συνειδητοποιήσει τα προβλήματα, αλλά δεν έχουν αρχίσει να αναλαμβάνουν δράσεις.

Όσον αφορά στην ενημέρωση για περιβαλλοντικά ζητήματα, την πρώτη θέση εξακολουθεί να καταλαμβάνει η τηλεόραση, ακολουθούν με αρκετή διαφορά οι εφημερίδες, το ραδιόφωνο, το διαδίκτυο, τα περιοδικά ποικίλης ύλης και τα ειδικά περιοδικά. Για ακόμη μία φορά φαίνεται ότι η περιβαλλοντική ενημέρωση στα σχολεία είναι πολύ δημοφιλής και έχει καλά αποτελέσματα.

Επιπλέον, σημαντικό πόρισμα της έρευνας είναι ότι το κράτος έρχεται πρώτο στην ικανότητα επηρεασμού της κοινής γνώμης και ακολουθούν οι Δήμοι και οι Κοινότητες, τα σχολεία, οι περιβαλλοντικές οργανώσεις, οι επιχειρήσεις, τα πολιτικά κόμματα.

Τέλος, τέθηκαν κάποια ερωτήματα για συγκεκριμένα πολιτικά ζητήματα. Ένα από αυτά αφορούσε το Πρωτόκολλο του Κιότο. Η πλειοψηφία των ερωτώμενων θεώρησε, ότι η χώρα καθυστέρησε να πάρει τα ενδεδειγμένα μέτρα και να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου του Κιότο. Ένα δεύτερο ερώτημα αφορούσε στο διαχωρισμό του Υπουργείου Π.Ε.Χ.Ω.Δ. Ε. Το 35% δε γνώριζε το θέμα, ενώ το 52% βλέπει θετικά το διαχωρισμό.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Την κατεύθυνση της πολιτικής της χώρας μας στον τομέα της περιβαλλοντικής προστασίας έδωσε ο υφυπουργός Π.Ε.Χ.Ω.Δ. Ε., κος Στ. Καλογιάννης παρουσιάζοντας στα μέλη της Επιτροπής, τις ενέργειες του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ. Ε.. Συγκεκριμένα, ορισμένες από τις δράσεις του Υπουργείου που ανέφερε είναι οι εξής:

- Κατάρτιση του Εθνικού Χωροταξικού Σχεδίου και των Ειδικών Χωροταξικών Πλαισίων που αφορούν στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, στον τουρισμό, στη βιομηχανία, στους ορεινούς όγκους και στον παράκτιο χώρο.

- Έμφαση στις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου «Φύση 2000». Μετά τις πέντε αρχικά θεσμοθετημένες περιοχές, προωθήθηκαν τον τελευταίο χρόνο οι ρυθμίσεις για άλλες επτά, που αφορούν ορεινούς όγκους και υγρότοπους, ενώ προωθείται η θεσμοθέτηση άλλων τριών.

- Συνεργασία με άλλα κράτη – μέλη για την εξεύρεση συμπληρωματικών χρηματοδοτικών μέσων, όπως είναι το "Life Plus", ένα νέο χρηματοδοτικό πρόγραμμα που θα τεθεί σε ισχύ το 2007 και θα στηρίξει τις προτεραιότητες του 6^{ου} Περιβαλλοντικού Προγράμματος Δράσης (2002 – 2012).

- Έμφαση στον Εθνικό Σχεδιασμό Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων καθώς και στην αποκατάσταση των χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης των απορριμμάτων, έργο το οποίο χρηματοδοτείται από το επιχειρησιακό πρόγραμμα του Γ' Κ.Π.Σ. «Περιβάλλον».

- Προώθηση συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης των συσκευασιών των προϊόντων και άλλων προϊόντων που βρίσκονται στο τέλος του κύκλου ζωής τους, όπως φθαρμένα ελαστικά οχημάτων κ.α..

- Τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το Πρωτόκολλο του Κιότο. Έχει ήδη εκπονηθεί και εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Εθνικό Σχέδιο κατανομής Δικαιωμάτων Εκπομπών Αερίου.

- Βαρύτητα στην αναβάθμιση του υδάτινου περιβάλλοντος, με τη σύσταση Κεντρικής Υπηρεσίας Υδάτων και Περιφερειακών υπηρεσιών.

Σημειωτέον ότι με την κύρωση της Σύμβασης του Aarhus, από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, είναι πλέον επιτρεπτή η πρόσβαση στις πληροφορίες, η συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και η πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα.

Επίσης, η χρηματοδότηση των δράσεων που αφορούν στο περιβάλλον, εξασφαλίζεται από το επιχειρησιακό πρόγραμμα «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» καθώς και από τα υπόλοιπα περιφερειακά και τομεακά προγράμματα του Γ'Κ.Π.Σ. και το Ταμείο Συνοχής.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- Καταλήγοντας αναφέρω κάποιες απαραίτητες, κατά τη γνώμη μου, ενέργειες προκειμένου να εξασφαλίσουμε σε εμάς και τα παιδιά μας ένα πιο οικολογικό μέλλον και να συμβάλουμε στη δημιουργία μιας κοινωνίας, που θα συνδυάζει το σεβασμό στο περιβάλλον με ολόένα μεγαλύτερη ευμάρεια.

- Επιτάχυνση της ενσωμάτωσης των Κοινοτικών Οδηγιών.

- Συνεργασία και ανταλλαγή απόψεων με τις μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

- Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, η οποία ξεκινά από τα πρώτα χρόνια του σχολείου.

- Ευαισθητοποίηση των πολιτών, προκειμένου να συνειδητοποιήσουν ότι η προστασία του περιβάλλοντος μας αφορά όλους και εξαρτάται από τις ενέργειες του καθενός.

- Παρότρυνση των πολιτών να αναλάβουν δράσεις για τη σωτηρία του πλανήτη.

- Μεγαλύτερη συνεργασία και συντονισμός των δράσεων μεταξύ των κρατών – μελών της Ε.Ε., δεδομένου ότι, ο αέρας που αναπνέουμε και το νερό που πίνουμε δε γνωρίζουν εθνικά σύνορα.

- Εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

**ΑΝΤΙΣΕΙΣΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΧΡΥΣΗΣ**

Η χώρα μας από αρχαιοτάτων χρόνων ήταν μια σεισμογενής

περιοχή. Οι περιοδικές σεισμικές δονήσεις που γίνονται κατά περιοχές, δοκιμάζουν την ανθεκτικότητα των υφιστάμενων κτιρίων ιδιαίτερα στις αστικές περιοχές.

Το Εθνικό Πρόγραμμα Αντισεισμικής Ενίσχυσης Υφισταμένων κατασκευών (Ε.Π.ΑΝΤ.Υ.Κ.) που υλοποιεί το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας, υπήρξε θέμα εκτενούς συζήτησης και προβληματισμού, κατά την συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος της Βουλής στις 18-5-2005, υπό την Προεδρία του κ. Αθανασίου Κασιγιάννη.

Τα μέλη της Επιτροπής Περιβάλλοντος διακρίνονται από ιδιαίτερη ευαισθησία στο θέμα αυτό και κατά την ευρεία συζήτηση που επακολούθησε, τα μέλη της Επιτροπής εξέφρασαν τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς τους, σχετικά με τις υφιστάμενες κατασκευές.

Η αντοχή τους σε μια σεισμική διέγερση είναι προϋπόθεση ασφάλειας για τη ζωή των κατοίκων, ιδιαίτερα σε πυκνοκατοικημένες περιοχές. Το σεισμικό φαινόμενο είναι βέβαιο ως προς την επέλευσή του και απολύτως βέβαιο ως προς τις συνέπειές του. Γι' αυτό το λόγο πρέπει να εστιάσουμε την προσοχή μας στον τομέα των συνεπειών, ετοιμάζοντας ένα πρόγραμμα που θα υιοθετήσει η πολιτεία για την πρόληψη των συνεπειών του σεισμικού φαινομένου.

Ιδιαίτερη αναφορά στην προσεισμική ενίσχυση των υφιστάμενων ιδιωτικών και πολιτειακών κτιρίων έγινε από τον καθηγητή του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, κ. Θεοδόσιο Τασιό, ο οποίος αναρωτήθηκε ποιές προτάσεις κατέθεσε το Τ.Ε.Ε. μετά από οκταετή προσπάθεια και ποιες οι δράσεις της πολιτείας.

Από τον όλο προβληματισμό, που αναπτύχθηκε στην συνεδρίαση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, προέκυψε η διαπίστωση ότι οι μετασεισμικές συνέπειες δείχνουν ότι η ανθεκτικότητα των κτιρίων που κατασκευάστηκαν προ του 1985 είναι μεγαλύτερη από τα κτίρια που κτίστηκαν προ του έτους αυτού.

Αυτό έδειξε ο σεισμός της Πάρνηθας. Κι' αυτή η κρίσιμη διαπίστωση ισχύει και διεθνώς. Τα κτίρια που κατασκευάστηκαν προ του 1980 έχουν μειωμένη ασφάλεια.

Στη χώρα μας, η απογραφή του 2001 μας έδωσε πολλές και χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με το υλικό κατασκευής των κτιρίων. Αυτό επετεύχθη με καλή συνεργασία του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας και της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας.

Εντυπωσιακό είναι το στοιχείο, ότι με πληθυσμό 10 εκατομμύρια κατοίκους στην χώρα μας υπάρχουν 4 εκατομμύρια κτίρια, εκ των οποίων τα μισά είναι τοιχοκτίσματα.

Ο υπερβολικός αριθμός κτισμάτων οφείλεται στη διπλή κατοικία, τα γραφεία και τις αποθήκες. Τα τοιχοκτίσματα κτίρια οδηγούν στο συμπέρασμα ότι υπάρχει διπλάσια και ίσως τριπλάσια σεισμική διακινδύνευση, από τα κτίρια που είναι κατασκευασμένα από μπετόν.

Η χαρτογράφηση της Ελληνικής επικράτειας με τη συχνότητα των σεισμικών δονήσεων και το βαθμό επικινδυνότητας κάθε περιοχής, πρέπει να αποτελέσουν την πυξίδα για την κατανομή πόρων από το Υπουργείο Εσωτερικών για την αντισεισμική προστασία.

Η ενίσχυση των υφιστάμενων κτιρίων, μέσω προγραμμάτων του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ. Ε. σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, μπορεί να γίνει αποτελεσματικά μέσω των Ο.Τ.Α. οι οποίοι έχουν άμεση αντίληψη των υφιστάμενων κατασκευών και δυνατότητα άμεσης παρέμβασης.

Προς αυτή την κατεύθυνση πρέπει να κινηθούν οι δράσεις της πολιτείας έχοντας ευαισθητοποιήσει τους πολίτες με τα Μ.Μ.Ε.. Η προστασία της περιουσίας και της ζωής των κατοίκων είναι Συνταγματική επιταγή, που είναι απ' όλους σεβαστή και πρέπει να έχει έμπρακτη υποστήριξη.

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος με τις απόψεις και τις θέσεις των Βουλευτών που κατετέθησαν στους επιστήμονες που προσεκληθήσαν για ενημέρωσή τους, κατέληξε συμπερασματικά ότι η αντισεισμική ενίσχυση των υφιστάμενων κατασκευών είναι απαραίτητη.

Οι δράσεις της πολιτείας πρέπει να εναρμονισθούν με τις προτάσεις του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.).

Τοιουτοτρόπως θα διασφαλιστεί η ανθεκτικότητα των υφιστάμενων κτιρίων σε περίπτωση εντόνου σεισμικής ενέργειας

και θα ενισχυθεί από ψυχολογικής άποψης το αίσθημα ασφάλειας των κατοίκων.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

Κάθε φορά που κάνει ζέστη και έχουμε νέφος, θυμάμαι μία μελέτη και έναν τρομακτικό χάρτη, που είχε δημοσιευθεί το Φθινόπωρο του 1993 και έδειχνε ότι, σε 100 χρόνια η χώρα μας δεν θα υπάρχει. Στη θέση της θα είναι μία μεγάλη έρημος. Χωρίς κανένα ίχνος ζωής. Σε εκατό χρόνια δηλαδή, θα έχουμε καταφέρει να σβήσουμε την Ελλάδα από το χάρτη.

Και όλοι ξέρουμε ότι αυτό δεν θα είναι τυχαίο. Είναι αποτέλεσμα του τρόπου που λειτουργούμε εμείς οι Έλληνες, οι οποίοι δεν συμφωνούμε ποτέ, ακόμα και στα θέματα που έχουν σχέση με το περιβάλλον και τη ζωή μας, αλλά βλέπουμε μόνο το συμφέρον μας εκείνη τη στιγμή.

Ξέρουμε ότι η ποιότητα των καυσίμων είναι τραγική, αλλά βγαίνουν οι εταιρίες και μας λένε ότι δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Λέμε όλοι ότι πρέπει να γίνονται, συνεχώς, έλεγχοι καυσαερίων, αλλά κυκλοφορούμε με χαλασμένους καταλύτες, βάζουμε αμόλυβδη σε αυτοκίνητα που δεν έχουν καταλύτη και κάποιοι υπάλληλοι των ΚΤΕΟ πλουτίζουν δίνοντας συγχωροχάρτια.

Λέμε όλοι ότι χρειάζεται ταχύτερη ροή κυκλοφορίας, αλλά εμείς οι ίδιοι κλείνουμε τις διασταυρώσεις, παρκάρουμε στις γωνίες, ή σε διπλή σειρά και δημιουργούμε απίστευτα μποτιλιαρίσματα.

Λέμε όλοι ότι πρέπει να μην πηγαίνουμε με τα αυτοκίνητά μας στο κέντρο, αλλά τα παίρνουμε και κάνουμε βόλτες στους κεντρικούς δρόμους, για να χαζέψουμε στα μαγαζιά.

Λέμε όλοι ότι μοτοσικλέτες και παπάκια μπορούν να λύσουν το κυκλοφοριακό πρόβλημα, αλλά βγαίνουν κάποιοι και τα παίρνουν στο κυνήγι.

Λέμε όλοι ότι πρέπει να έχουμε γκαράζ σε κάθε πολυκατοικία, αλλά πάμε και πληρώνουμε για να ξεπεράσουμε το νόμο και να μην κάνουμε γκαράζ.

Λέμε όλοι ότι πρέπει να φύγουν οι βιομηχανίες από το λεκανοπέδιο της Αττικής, αλλά έρχεται κάποιος και δίνει άδειες στους δικούς του...

Πού μας οδηγούν όλα αυτά ;

Στο να πνιγούμε στο νέφος, να καταστρέψουμε την Αθήνα και σιγά-σιγά όλη τη χώρα μας. Αυτήν την ακόμα πανέμορφη και ζηλευτή χώρα, που τόσο αγαπούμε. Κρίμα.

Βρήκα στο αρχείο μου μία εκπομπή του 1994, στην οποία έλεγα για το βενζόλιο που υπάρχει στον αέρα της Αθήνας και αποτελούσε τότε, έναν καινούριο, πολύ σοβαρό κίνδυνο για την υγεία μας. Έλεγα μάλιστα, ότι το βενζόλιο της Αθήνας ήταν 10 φορές πάνω από το όριο που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Το πόσο πάνω από τα όρια ήταν, από τότε, αυτοί οι ρύποι, είχε φανεί από το γεγονός, ότι οι Έλληνες και ξένοι επιστήμονες που έκαναν τις μετρήσεις στην Αθήνα αναγκάστηκαν να αλλάξουν την κλίμακα των υπολογισμών τους, για να χωρέσουν οι υψηλές τιμές των ρύπων. Ο κ. Γιαν. Ζώμας μάλιστα, ως επίκουρος καθηγητής, στο εργαστήριο Φυσικής της Ατμόσφαιρας, στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και Γενικός συντονιστής του προγράμματος, είχε πει ότι οι μετρήσεις μας οδηγούσαν σε μερικά σημαντικά συμπεράσματα.

Το πρώτο, ήταν ότι κινδυνεύαμε και έπρεπε να πάρουμε πολύ σοβαρά μέτρα στο άμεσο μέλλον... (μέχρι το 1996-1997 δηλαδή). Το δεύτερο, ήταν ότι τα μέτρα που είχαμε πάρει μέχρι τότε ήταν λανθασμένα ή ανεπαρκή και έπρεπε να αναθεωρηθούν. Και το τρίτο, ήταν ότι το μεγάλο κακό το κάναμε εμείς οι ίδιοι οι οδηγοί, που δεν ρυθμίζουμε σωστά τον κινητήρα του αυτοκινήτου μας, που δεν ελέγχουμε τα καυσαέρια, που δεν αντικαθιστούμε τον χαλασμένο καταλύτη, ή τον βγάζουμε για να έχουμε καλύτερη απόδοση, (μεγάλη κουταμάρα), που βάζουμε αμόλυβδη βενζίνη σε αυτοκίνητα που δεν έχουν καταλύτη κ.λπ..

Όλα αυτά τα έλεγα το 1994.

Βρήκα και μία άλλη εκπομπή μου, με ημερομηνία 15/5/97, στην οποία έλεγα ότι "Η Αθήνα βρίσκεται στο επίκεντρο του

παγκόσμιου ενδιαφέροντος, αφού εδώ (στην πόλη του νέφους) γίνεται το πρώτο Συνέδριο Αντιρρυπαντικής Τεχνολογίας. Επιστήμονες από όλο τον κόσμο έφθασαν στη χώρας μας, για να πάρουν μέρος στο τριήμερο συνέδριο που γίνεται στην Πολυτεχνειούπολη του Ζωγράφου, με θέμα τα αυτοκίνητα και τους κινητήρες που δεν ρυπαίνουν την ατμόσφαιρα. Ανάμεσα στα αυτοκίνητα που θα παρουσιασθούν, θα είναι το ηλεκτρικό Τογιάτα Ραβ-4, το ηλεκτρονικό Ρενώ Κλιό, το BMW 316 με κινητήρα που χρησιμοποιεί φυσικό αέριο, το ηλεκτρικό Πεζώ 106, το ηλεκτρικό Σιτροέν Σαξό, το Αουντι Ντούο, (που έχει δύο κινητήρες, έναν με πετρέλαιο και έναν ηλεκτρικό), το ηλεκτρικό EV-1 της Τζένεραλ Μότορς και βεβαίως το ηλεκτρικό αυτοκίνητο του Πολυτεχνείου μας»...

Τότε είχε γίνει και μία μεγάλη συζήτηση, για το αν θα έπρεπε όλοι οι οργανισμοί και οι δημόσιες υπηρεσίες να αγοράσουν, για την κίνηση μέσα στις πόλεις, μικρά ηλεκτρικά αυτοκίνητα, ώστε να μη ρυπαίνουν περισσότερο τον αέρα που αναπνέουμε. Είχε γίνει βεβαίως και συζήτηση για τα πετρελαιοκίνητα αυτοκίνητα, τα οποία τώρα πια, δεν ρυπαίνουν την ατμόσφαιρα.

Τι έγινε από τότε μέχρι σήμερα; Τίποτε απολύτως! Μάλλον γιατί κανένας δεν φρόντισε να ενημερωθεί σωστά.

Κανένας δεν φαίνεται να διάβασε τη Μελέτη του Ε.Μ.Π., στην οποία αναφέρεται ότι οι ρύποι από τη χρήση πετρελαιοκίνητων αυτοκινήτων νέας τεχνολογίας, στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη μπορεί να αυξηθούν κατά 1%. Αν όμως αποσύρουμε από την κυκλοφορία τα πετρελαιοκίνητα που έχουν ηλικία πάνω από 20 χρόνια, θα έχουμε μείωση των ρύπων κατά...40%! Μας τρομάζει δηλαδή η αύξηση των ρύπων κατά 1% και δεν μας απασχολεί καθόλου η δυνατότητα μείωσής τους κατά 40%...

Και πέρα από αυτό, έχουμε και την παγκόσμια αποκλειστικότητα να επιτρέπουμε την κίνηση των πετρελαιοκίνητων αυτοκινήτων σε όλη την περιφέρεια, αλλά δεν επιτρέπουμε την κίνησή τους σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Κανένας όμως δεν μας είπε πού θα παρκάρουν τα αυτοκίνητά τους όσοι έρχονται στην Αθήνα. Έχουμε κανένα μεγάλο παρκινγκ στην Ελευσίνα, ή στη Μαλακιά; Θα τα αφήσουν στα χωράφια και θα έρθουν στο κέντρο με ταξί; Και μετά πώς θα φτάσουν πάλι πίσω; Για να καταλάβετε το παράλογο του θέματος, υπάρχουν δρόμοι οι οποίοι στην μία πλευρά ανήκουν στη Θεσσαλονίκη, ή στην Αθήνα, αλλά στην άλλη πλευρά είναι... περιφέρεια. Όσοι μένουν στη μία πλευρά λοιπόν, μπορούν να αγοράσουν ένα σύγχρονο πετρελαιοκίνητο αυτοκίνητο, ενώ οι γείτονες που μένουν απέναντι δεν μπορούν.

Με ενοχλεί επίσης το γεγονός, ότι κανένας δεν φρόντισε να ενημερωθεί για τα πρόσθετα που εξαφανίζουν τον καπνό από το πετρέλαιο, αλλά και για τις νέες μεθόδους ποιοτικού και ποσοτικού ελέγχου του πετρελαίου, που εξασφαλίζουν τέλεια ποιότητα.

Όπως με ενοχλεί ότι δεν δίνουμε κίνητρα για τα αυτοκίνητα που κινούνται με εναλλακτικά καύσιμα, φυσικό αέριο και υγραέριο, το οποίο το καίμε, αντί να το χρησιμοποιούμε. Κίνητρα, αλλά όχι σπουδαία έχουμε δώσει μόνο στα υβριδικά αυτοκίνητα, τα οποία κινούνται με δύο κινητήρες. Έναν ηλεκτρικό, που εξασφαλίζει μεγάλη οικονομία μέσα στην πόλη και ένα βενζινοκινητήρα. Με ένα τέτοιο αυτοκίνητο κινούμε τα τελευταία 3-4 χρόνια και γι' αυτό είχα ενημερώσει τον υπεύθυνο της Βουλής, ότι μπορεί να πάρει πίσω το βουλευτικό αυτοκίνητό μου, γιατί δεν το χρησιμοποιώ στις κινήσεις μου στην πόλη.

Τι άλλο κάναμε; Κάναμε υποχρεωτική την Κάρτα Ελέγχου Καυσαερίων, αλλά ένας προσεκτικός έλεγχος έδειξε ότι αυτοί οι έλεγχοι, έχουν ανάγκη από...μεγαλύτερο έλεγχο! Γιατί περίπου το 40% των αυτοκινήτων που χαρακτηρίστηκαν καθαρά, ντουμανιάζουν την ατμόσφαιρα και μας σκοτώνουν με τα βλαβερά καυσαέρια.

Είπαμε ότι θα βρούμε ειδικό «νεκροταφείο» για να θάβουμε τους καταλύτες, ή ότι θα τους ανακυκλώνουμε, με μία ειδική κατεργασία, αλλά το νεκροταφείο των καταλυτών δεν έγινε ποτέ, ενώ και η διαδικασία της ανακύκλωσης των καταλυτών δεν προχώρησε. Πού βρίσκονται πεταγμένοι οι καταλύτες που αλλάχθηκαν αυτά τα χρόνια; Περνάει κάποιος να τους μαζεύει από τα συνεργεία; Οι μηχανικοί αφήνουν τη δουλειά τους και

πάνε στον Ο.Δ. Δ. Υ. να τους πετάξουν; Και οι άλλοι που είναι στις μικρές πόλεις και τα χωριά ή ακόμα χειρότερα στα νησιά τους στέλνουν με το ταχυδρομείο;

Καθιερώσαμε την «Ημέρα χωρίς Αυτοκίνητο», αλλά το μήνυμα δεν πέρασε σωστά και φάνηκε σαν απαγόρευση της κυκλοφορίας εκείνη την ημέρα. Κανένας δεν είπε να πηγαίνουμε στη δουλειά μας με ποδήλατα βεβαίως, αλλά η ημέρα αυτή, πέρα από τον συμβολισμό της, μας δίνει μια καλή ευκαιρία να διαπιστώσουμε ότι υπάρχουν και άλλοι τρόποι να πάμε στη δουλειά μας. Σε άλλες χώρες αφήνουν σκόπιμα, τα αυτοκίνητά τους μακριά, για να τους δοθεί η ευκαιρία να περπατήσουν, ενώ εμείς λέμε ότι το περπάτημα είναι τιμωρία! Εμείς είμαστε κακομαθημένοι και θέλουμε να πάρουμε το αυτοκίνητό μας εμπρός από την πόρτα μας, να κατεβούμε μέχρι το κέντρο της πόλης και να παρκάρουμε ακριβώς έξω από τη δουλειά μας, ακριβώς έξω από το κατάστημα στο οποίο θέλουμε να πάμε για να ψωνίσουμε, ακριβώς έξω από το εστιατόριο που μας αρέσει. Και όταν λέμε ακριβώς έξω, το εννοούμε. Ακριβώς έξω, πάνω στο πεζοδρόμιο, πάνω στη διαχωριστική νησίδα, πάνω στη διάβαση των πεζών, στον πεζόδρομο ή ακριβώς στη γωνία του δρόμου, στο σημείο που εμποδίζουμε όλους τους άλλους. Εμείς να κάνουμε τη δουλειά μας και όλοι οι άλλοι ας πάνε να κόψουν το λαϊμό τους.

Κυρίες και κύριοι, πιστεύω ότι όλοι έχετε δει εκείνη την ασπρόμαυρη, κλασική ταινία «Λατέρνα, Φτώχεια και Φιλότιμο» του Αλέκου Σακελλάριου, με πρωταγωνιστές την Τζένη Καρέζη, τον Μίμη Φωτόπουλο και τον Βασίλη Αυλωνίτη. Η ιστορία άρχιζε με τους δύο άνδρες να κουβαλούν τη λατέρνα τους στην Πλάκα, (κοστά στους Αερώδες) και να τη στήνουν σε ένα σταυροδρόμι, για να παίξουν μουσική και να βγάλουν καμιά δραχμούλα. Εκεί που όλα ήταν ήσυχα όμως εμφανίζονταν ξαφνικά, (και από τους 4 δρόμους) 4 από τα λιγιστά, τότε, τροχοφόρα. Ένα φορτηγό, από αυτά που είχαν αφήσει μετά τον πόλεμο οι Άγγλοι, ένα ταξί, (μαύρο, τετράγωνο με σχάρα πίσω), ένα στέησον-βάνγκον, (με εξωτερική ξύλινη επένδυση, από αυτά που τα χρησιμοποιούσαν και σαν σχολικά) και μία τρίκυκλη μοτοσικλέτα με κασόνι. Και αμέσως, οι οδηγοί τους, κλασικά σοφεράκια της εποχής, άρχιζαν να πατούν κλάξον, να βρίζουν και να μουντζώνουν, αναγκάζοντας τον Αυλωνίτη και τον Φωτόπουλο να ξαναφορτωθούν τη λατέρνα και να φύγουν από εκεί, λέγοντας ότι «η κατάσταση στους δρόμους της Αθήνας, είναι πια αφόρητη».

Η ταινία αυτή είχε γυριστεί το 1955. Από τότε, έχουν περάσει 51 ολόκληρα χρόνια. Η κατάσταση όμως, αντί να βελτιωθεί, γίνεται κάθε μέρα και χειρότερη. Γιατί, οι πολιτικοί, δεν τόλμησαν και δεν ενδιαφέρθηκαν να σώσουν την πόλη. Το μόνον που τους ένοιαζε τότε, όπως άλλωστε και τώρα, ήταν να μας γεμίζουν με υποσχέσεις.

Εμείς ζούσαμε στην Πλάκα και ο πατέρας μου συζητούσε με τους γείτονες όλα αυτά που έλεγαν οι υπουργοί και οι βουλευτές. Θυμάμαι ότι κάποιος είχε πει πως θα γκρεμίσει όλα τα χαμόσπιτα της Πλάκας και θα κάνει λεωφόρους, ένας άλλος είχε πει ότι θα ενώσει με ένα μεγάλο, ίσιο δρόμο την πλατεία Συντάγματος με τη λεωφόρο Συγγρού και όλοι μαζί έλεγαν ότι θα βελτιώσουν τις συγκοινωνίες και ότι θα φτιάξουν γκαράζ για την εποχή που κάθε οικογένεια θα έχει ένα δικό της αυτοκίνητο. Από τότε μέχρι τώρα όμως, δεν έγινε τίποτα από αυτά.

Πέρασαν δηλαδή αυτά τα 50 χρόνια και εμείς εξακολουθούμε να ακούμε και δυστυχώς, να πιστεύουμε, ένα σωρό τέτοιες υποσχέσεις. Υποσχέσεις που ξέρουμε ότι δεν θα πραγματοποιηθούν ποτέ. Γιατί, μαζί με τη λατέρνα, χάθηκε και το φιλότιμο. Και από τον τίτλο εκείνης της ταινίας, έμεινε μόνον η φτώχεια. Φτώχεια στην τσέπη, φτώχεια στα οράματα, φτώχεια στις ιδέες και φτώχεια στην ανθρωπιά!

Το κυκλοφοριακό στο κέντρο της πόλης αποκλείεται να λυθεί, όταν στοιβάζουμε όλο και περισσότερα αυτοκίνητα στον ίδιο περιορισμένο χώρο. Στο λεκανοπέδιο της Αθήνας για παράδειγμα, μπαίνουν κάθε χρόνο περισσότερα από 150.000 καινούρια αυτοκίνητα, τα οποία για να παρκάρουν το ένα πίσω από το άλλο, χρειάζονται περίπου 900 χιλιόμετρα.

Η μόνη λύση είναι να αποκτήσουμε ακόμα καλύτερες συγκοινωνίες, να μάθουμε τις διαδρομές που κάνει το κάθε μέσο και

μετά να πεισθούμε ότι πρέπει να αφήσουμε στο σπίτι το αυτοκίνητο και να πάμε στη δουλειά μας με τα μέσα μαζικής μεταφοράς. Αν είχαμε καλές συγκοινωνίες κανένας δεν θα ήταν τόσο παλαβός, να πάρει το αυτοκίνητό του για να πάει στο κέντρο, ξέροντας ότι θα τρυπήσει το στομάχι του από το άγχος και θα ξοδέψει ένα σωρό χρήματα για καύσιμα και παρκινγκ.

Πρέπει επίσης να τυπώσουμε χάρτες με όλες τις διαδρομές των λεωφορείων, τρόλεϊ, τραμ, μετρό και να κάνουμε μία εκστρατεία ενημέρωσης για το πως θα μάθουμε να βρίσκουμε διαδρομές και εναλλακτικές λύσεις.

Για να αυξηθεί βεβαίως η μέση ταχύτητα των λεωφορείων και των τρόλεϊ, δεν πρέπει να μπαίνουμε ποτέ στις λεωφορειολωρίδες και φυσικά δεν πρέπει να γκρινιάζουμε όταν η τροχαία μας φωτογραφίζει και μας δίνει κλήσεις. Γιατί σίγουρα είναι αντισυνταγματικό να μας φωτογραφίζουν χωρίς την άδειά μας, μέσα στον χώρο μας, αλλά στην περίπτωση των λεωφορειολωρίδων δεν έρχεται κάποιος στον δικό μας χώρο. Εμείς μπαίνουμε εκεί που απαγορεύεται. Αν μέναμε στη λωρίδα μας, δεν θα μας φωτογράφιζε κανένας...

Το ΜΕΤΡΟ είναι ένα «θαύμα». Και θα γίνει μεγαλύτερο μόλις επεκταθούν οι διαδρομές του. Αρκεί βεβαίως να κάνουμε, έστω από εδώ και πέρα, παρκινγκ στις στάσεις.

Το ΤΡΑΜ είναι ένα άλλο μεγάλο «θαύμα», γιατί καταφέραμε να το κάνουμε πιο αργό από εκείνο που καταργήσαμε και το βάλαμε να περνάει από δρόμους που δεν θα έπρεπε να περνάει.

Για το κυκλοφοριακό χάος φταίμε βεβαίως και εμείς, που κλείνουμε τις διασταυρώσεις για να κερδίσουμε ένα μέτρο και κάνουμε όλους τους άλλους να χάσουν και το πράσινο και την υπομονή τους. Πρέπει να καταλάβουμε λοιπόν ότι δεν είναι δυνατό να υπάρχει ένας τροχονόμος σε κάθε διασταύρωση, για να λύνει τους κυκλοφοριακούς κόμβους, επειδή εμείς είμαστε...για δέσιμο.

Ο δακτύλιος ήταν ένα πολύ καλό μέτρο γιατί μας «ανάγκασε» να αποκτήσουμε και δεύτερο αυτοκίνητο...

Πολύ καλό μέτρο ήταν και οι μπάρες που μπήκαν στο κέντρο της Αθήνας... Γιατί στοιχίσαν απίστευτα χρήματα για την κατασκευή και τη λειτουργία τους και χρησίμευσαν μόνο σαν γρύλλοι, επειδή σήκωναν τα αυτοκίνητα στον αέρα...

Μεγάλο αστείο ήταν και η σκέψη για διόδια στο κέντρο. Γιατί σιγά-σιγά θα μας πουν να βάλουμε οδοφράγματα και νάρκες στους δρόμους γύρω από το κέντρο.

Μεγάλο αστείο ήταν και εκείνη η άλλη σκέψη, που έκανε κάποιος «σοφός», ο οποίος έλεγε ότι, για να μπει ένα αυτοκίνητο στο κέντρο, θα πρέπει να έχει τουλάχιστον τρεις επιβάτες. Έλεγα λοιπόν τότε ότι, θα βρούμε μια νέα, πολύ ξεκούραστη δουλειά για τους αλλοδαπούς, οι οποίοι θα περιμένουν στο όριο του κέντρου για να περάσουμε να τους πάρουμε (όσοι είμαστε μόνοι μας) και να τους πάμε μία βόλτα στο κέντρο. Ή θα παίρνουμε μαζί την πεθερά μας και όποιον άλλον δεν έχει δουλειά στο σπίτι.

Χώροι στάθμευσης υπάρχουν πολύ λίγοι και σε λίγο δεν θα υπάρχουν καθόλου. Πρέπει λοιπόν να δημιουργήσουμε νέες θέσεις για αυτοκίνητα και μοτοσικλέτες.

Η απομάκρυνση των παρατημένων οχημάτων είχε σαν αποτέλεσμα να ελευθερωθούν ή αν θέλετε να δημιουργηθούν 35.000 θέσεις στον δήμο της Αθήνας, που είναι σαν να φτιάξαμε τζάμπα, 70 γκαράζ των 500 θέσεων.

Τα μεγάλα γκαράζ δεν είναι η καλύτερη λύση (δεν έχουν ποτέ πληρότητα 100%) γιατί είναι ακριβά και οι οδηγοί παρκάρουν έξω, διακινδυνεύοντας να χάσουν τις πινακίδες τους.

Η ελεγχόμενη στάθμευση πρέπει να γίνει μόνο σε εμπορικούς δρόμους και όχι στις γειτονιές. Και η χρέωση πρέπει να γίνεται με τον πιο φθηνό και πιο απλό τρόπο. Γι' αυτό πρότεινα να αποφύγουμε τα παρκόμετρα και τις πολύπλοκες και πανάκριβες λύσεις και να επιλέξουμε την κάρτα που θα αγοράζουμε με 1 Ευρώ και θα μπορούμε να παρκάρουμε για μία ώρα.

Πρέπει λοιπόν να καταλάβουμε ότι το κυκλοφοριακό αποκλείεται να λυθεί, όταν στοιβάζουμε όλο και περισσότερα αυτοκίνητα στον ίδιο περιορισμένο χώρο. Και ότι όσα έργα και να κάνουμε δεν πρόκειται να λυθεί το πρόβλημα, αν δεν καταλάβουμε ότι πρέπει να αφήσουμε τα αυτοκίνητα στα σπίτια μας.

Κλείνω την εισήγησή μου με κάτι που θεωρώ ιδιαίτερα σημαντικό. Η Αττική Οδός παρουσιάζει στοιχεία κορεσμού, ιδίως 8-9 το πρωί, στο τμήμα από τη λεωφόρο Πεντέλης μέχρι και την εθνική οδό Αθήνας-Λαμίας. Το 1992 όμως, όταν έγινε η μελέτη, και το 1996, όταν έγινε η ανάθεση του έργου, η Κυβέρνηση είχε αναλάβει την υποχρέωση να κάνει δύο άλλα μεγάλα έργα τα οποία θα βοηθούσαν την ελεύθερη κίνηση στην Αττική οδό. Το πρώτο ήταν η σήραγγα του Υμηττού, (Ηλιούπολη προς αεροδρόμιο) για να εξυπηρετούνται όσοι μένουν στα νότια και θέλουν να κινηθούν προς Ελευσίνα και αντίστροφα, χωρίς να μπλέξουν στον Καρέα. Και το δεύτερο ήταν η προέκταση της λεωφόρου Κύμης, για να εξυπηρετούνται όσοι πηγαίνουν από την εθνική οδό προς τη λεωφόρο Κηφισίας και την οδό Βεΐκου, χωρίς να μπαίνουν καθόλου στην Αττική οδό. Αν είχαν γίνει αυτά τα δύο παράλληλα έργα ή αν γίνουν τώρα, θα έχουμε πολύ λιγότερα προβλήματα και θα κινούμαστε πιο γρήγορα και πιο φθηνά.

Συμπερασματικά λοιπόν, πρέπει (χωρίς αξιολογική σειρά):

Να απομακρυνθούν οι βιομηχανίες από τις πόλεις.

Να ελέγξουμε την ποιότητα των καυσίμων.

Να κάνουμε αυστηρούς ελέγχους στις εκπομπές των καυσαερίων.

Να ελέγχουμε τους καταλύτες και να θάβουμε τους χαλασμένους.

Να αντιμετωπίσουμε τον κίνδυνο από το βενζόλιο.

Να ενημερωθούμε για την αντιρρυπαντική τεχνολογία.

Να ενημερωθούμε για τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα.

Να ενημερωθούμε για τα εναλλακτικά καύσιμα.

Να ενημερωθούμε για τους νέους πετρελαιοκινητήρες και τα πρόσθετα.

Να ακούμε τους ειδικούς του Πολυτεχνείου.

Να βελτιώσουμε τις συγκοινωνίες και να μάθουμε να τις χρησιμοποιούμε.

Να επεκτείνουμε τις γραμμές του μετρό και να προβλέψουμε χώρους στάθμευσης στις στάσεις του.

Να βρούμε νέες και γρήγορες διαδρομές για το τραμ.

Να μην παίρνουμε τα αυτοκίνητά μας στο κέντρο των πόλεων.

Να μην κλείνουμε τις διασταυρώσεις.

Να μη μπαίνουμε στις λεωφορειολωρίδες.

Να στραφούμε, όσοι μπορούμε, στην κίνηση με δίκυκλο.

Να κάνουμε γκαράζ κάτω από κάθε καινούριο κτίριο.

Να απομακρύνουμε όλα τα παρατημένα αυτοκίνητα.

Να προχωρήσουμε στην ελεγχόμενη στάθμευση στους εμπορικούς δρόμους.

Να επεκτείνουμε την Αττική οδό.

Και να σταματήσουμε τις στενοκεφαλίες...

Δ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

ΒΑΜΒΑΚΙΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΥΚΩΝ

Αναφορά της Βουλευτού κυρίας ΕΛΕΝΑΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ

Μεγάλες διαστάσεις τείνει να πάρει στη χώρα μας το πρόβλημα της βαμβακίασης των πεύκων, κυρίως των αστικών και περιαστικών περιοχών, από το έντομο *Marchalina hellenica*.

Πρόκειται για ένα έντομο το οποίο εντοπίζεται σε περιοχές της Ανατολικής Μεσογείου. Στην Ελλάδα εντοπίστηκε για πρώτη φορά από τον εντομολόγο Παναγιώτη Γεννάδιο τον προηγούμενο αιώνα, σε μικρές ποσότητες και σε μικρούς γεωγραφικά περιορισμένους πληθυσμούς κάτι που ερχόταν και στη συνέχεια σε πλήρη ισορροπία με τους φυσικούς ανταγωνιστές του.

Η δράση του εντόμου βοηθάει στην παραγωγή του μελιού λόγω της μελιτώδους ουσίας που εκκρίνει, η οποία είναι τροφή για τις μέλισσες. Εξαιτίας της δράσης του και με στόχο την αύξηση της παραγωγής του πευκόμελου, το οποίο αντιστοιχεί στο 60% της παραγωγής μελιού στη χώρα μας, η τότε ηγεσία του Υπουργείου Γεωργίας σε συνεργασία με μελισσοκομικούς συνεταιρισμούς ξεκίνησε μία επιδοτούμενη καταστροφή.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Γεωργικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κατά την περίοδο 1996-2000 εμβολιάστηκαν συνολικά 135.000 στρέμματα πευκοδάσους σε όλη τη χώρα,

εκτιμάται όμως ότι ο αριθμός αυτός είναι πολύ μεγαλύτερος. Η τακτική που ακολουθήθηκε σε αρκετές περιπτώσεις ήταν «όσο περισσότερα δέντρα εμβολιαστούν τόσο καλύτερα».

Δυστυχώς, παρά τις εισηγήσεις και τις προτάσεις φορέων, οικολογικών οργανώσεων ακόμα και του Ινστιτούτου Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας, το οποίο είχε κάθετα αντιταχθεί στον εμβολιασμό των πεύκων με το έντομο, ο εμβολιασμός όχι μόνο προχώρησε αλλά η όλη καταστρεπτική προσπάθεια επιδοτήθηκε από το Β' Κ.Π.Σ..

Αποτέλεσμα όλων των παραπάνω ήταν να δημιουργηθεί ένα πληθυσμιακό ξέσπασμα του εντόμου. Χιλιάδες πεύκα στην Αττική αλλά και σε ολόκληρη τη χώρα παραδόθηκαν στο έλεος της ξήρανσης και της καταστροφής. Ακόμα και οι ίδιοι οι μελισσοκόμοι το αναγνωρίζουν.

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σε συνεννόηση και σε πλήρη συνεργασία με αρμόδιους για το θέμα φορείς, κάνει προσπάθειες και με ιδιαίτερη ευαισθησία, αλλά και αποτελεσματικότητα προσπαθεί να υιοθετήσει λύσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Με υπουργική απόφαση στις 27/5/2005 απαγορεύεται ο εμβολιασμός των πεύκων του Νομού Αττικής με το συγκεκριμένο έντομο, ενώ οι παραβάτες θα τιμωρούνται βάση νόμου. Στις 31/5/2005, η σημερινή ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων διέταξε τη σύσταση επιτροπής για την εύρεση λύσεων αντιμετώπισης του προβλήματος. Στη σύσκεψη αποφασίστηκε να αρχίσει η πιλοτική εφαρμογή δύο μεθόδων καταπολέμησης της *Marchalina hellenica*.

Το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο προτείνει το ψεκασμό των πεύκων με χημική ουσία, ενώ οι Ερευνητές του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε. (Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας) με μία βιολογική ουσία, η οποία αποτελείται από φυτικά έλαια. Και οι δύο μέθοδοι θα φέρουν αποτελέσματα, ενώ οι δήμαρχοι θα έχουν στα χέρια τους ένα «όπλο» οριστικής και αποτελεσματικής καταπολέμησης του προβλήματος. Θα ήθελα να τονίσω ότι για πρώτη φορά συμμετέχουν στην όλη προσπάθεια ειδικοί επιστήμονες, αλλά και άμεσα ενδιαφερόμενοι φορείς.

Πιστεύω ότι η συλλογική αυτή προσπάθεια θα καρποφορήσει και πολύ σύντομα θα δούμε τα αποτελέσματά της. Σας ευχαριστώ.

ΥΠΟΘΕΣΙΑ ΤΟΥ ΠΟΙΚΙΛΟΥ ΎΡΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Αναφορά της Βουλευτού κυρίας ΜΑΡΙΑΣ ΔΑΜΑΝΑΚΗ

Η διαχείριση και αναδάσωση του Ποικίλου Ύρους συνιστά μείζονα περιβαλλοντική πρόκληση για το Λεκανοπέδιο της Αττικής. Επιηρεάζει την ποιότητα ζωής εκατοντάδων χιλιάδων πολιτών της Δυτικής Αθήνας. Το Ποικίλο Ύρος αποτελεί έναν από τους τελευταίους μεγάλους ελεύθερους δημόσιους χώρους στην ευρύτερη περιοχή της πρωτεύουσας. Η συνολική του έκταση είναι 28000 στρέμματα και εκτείνεται στους Δήμους της Δυτικής Αθήνας (Περιστέρι, Πετρούπολη, Χαϊδάρι, Ίλιον, Αγία Βαρβάρα, Αιγάλεω). Είναι αυτονόητη υποχρέωση της Πολιτείας να προστατεύει το δημόσιο χαρακτηριστικό τέτοιων χώρων και να τους αξιοποιεί προς όφελος των κατοίκων, ειδικά σε λιγότερο ευνοημένες περιοχές όπως αυτές της Δυτικής Αθήνας. Είναι χαρακτηριστικό ότι, στον Δήμο Περιστερίου αναλογεί μόλις 1 τετραγωνικό μέτρο πράσινου ανά κάτοικο, όταν στο Δήμο Αθηναίων η αναλογία είναι 2,5 τετραγωνικά ανά κάτοικο. Παρ' όλα αυτά, ο Ιερός Ναός Λαμίας διεκδικεί χιλιάδες στρέμματα από τις δυτικές συνοικίες και οι κρατικές υπηρεσίες αποδέχονται τις απαιτήσεις του!

Η αφετηρία των διεκδικήσεων είναι το κτήμα «Πεύκα Βέρδη» το οποίο βρισκόταν κάπου στην περιοχή της Δυτικής Αθήνας. Τα όρια του κτήματος ήταν ασαφή. Από τους διεκδικητές συνεχώς εκτεινόταν. Έτσι ενώ σε διαθήκη του 1883 γίνεται αναφορά σε έκταση 1.000 στρεμμάτων, ο Ιερός Ναός Λαμίας -που φέρεται ως αποδέκτης μεταγενέστερης διαθήκης του 1916- κάνει λόγο για 7.500 στρέμματα. Περίπου τα μισά από αυτά βρίσκονται στο Ποικίλο Ύρος, πάνω από 1.000 εντός σχεδίου του Δήμου Πετρούπολης, σχεδόν 3.000 στο Δήμο Περιστερίου και

κάποια στο Δήμο Ιλίου. Πρόκειται για μία τεράστια έκταση, αν σκεφτούμε ότι η συνολική έκταση του Δήμου Περιστερίου είναι 11.000 στρέμματα.

Ήδη με πρόσφατη απόφαση δικαστηρίου έχει κηρυχθεί άρση απαλλοτριώσεως σε 34 πλατείες και άλλους δημόσιους χώρους του Δήμου Περιστερίου, δημιουργώντας μεγάλα προβλήματα στην υποδομή ολόκληρων συνοικιών. Στο Δήμο Πετρούπολης υπάρχει το δεδικασμένο από το Δεκέμβριο του 2004, σύμφωνα με το οποίο το Υπουργείο Οικονομικών δεν υπερασπίστηκε, ως κρατικός/δημόσιος φορέας, το δημόσιο χαρακτήρα 433 στρεμμάτων στα όρια του Δήμου σε δίκες, με αντίδικους τη Μητρόπολη Φθιώτιδας και το Δήμο Πετρούπολης. Ο συναρμόδιος φορέας, το Υπουργείο Γεωργίας, είχε ήδη παραδώσει τη συγκεκριμένη έκταση στο ΥΠ.ΕΘ.Ο. για να τη διαχειρισθεί ως δημόσια περιουσία. Με έγγραφο της 9ης Κτηματική Υπηρεσία Δυτικής Αττικής (27/06/03) -που υπάγεται στο ΥΠ.ΕΘ.Ο.- ειδοποιεί τις υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης να μην προβαίνουν σε έκδοση οικοδομικών αδειών στην περιοχή. Τον Ιανουάριο του 2004 η ίδια υπηρεσία ανακοινώνει την παύση της αναστολής οικοδομικών αδειών και συντάσσει ειδική έκθεση για το ιδιοκτησιακό χαρακτήρα της συγκεκριμένης έκτασης. Η έκθεση παραδόθηκε στο ΥΠ.ΕΘ.Ο. Το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο που ανέλαβε την προάσπιση των συμφερόντων του Δημοσίου γνωμοδότησε «υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του ελληνικού Δημοσίου επί εκτάσεως 1.028,5 στρεμμάτων, που βρίσκεται εντός του σχεδίου πόλεως του Δήμου Πετρούπολης» (απόφαση 47, 15/07/04). Το ΥΠ.ΕΘ.Ο. έκανε αμέσως δεκτή τη γνωμοδότηση και παραχώρησε στη Μητρόπολη Φθιώτιδας τα 262 από τα 433 προαναφερθέντα στρέμματα. Οι απαντήσεις των Υπουργείων Γεωργίας και ΥΠ.ΕΘ.Ο. σε σχετική μου πρόσφατη ερώτηση (20/04/05) επιβεβαιώνουν τα παραπάνω με χαρακτηριστικό τρόπο. Από το Υπουργείο Γεωργίας έλαβα μία τυπική απάντηση διεκπεραίωσης εγγράφων που μεταξύ των άλλων ανέφερε ότι «το ιδιοκτησιακό καθεστώς της έκτασης ... του Ποικίλου Όρους θα επιλυθεί με δικαστική απόφαση». Μία από τα ίδια από το ΥΠ.ΕΘ.Ο., που περιγράφει τη διαδικασία που ακολουθήθηκε αναφέροντας χαρακτηριστικά ότι η περιοχή των «433 στρεμμάτων που βρίσκονται εντός ... σχεδίου Δήμου Πετρούπολης δεν προστατεύονται από τις διατάξεις της Δασικής Υπηρεσίας». Ουσιαστικά το Δημόσιο -μέσω των υπηρεσιών του ΥΠ.ΕΘ.Ο.- παραιτήθηκε των δικαιωμάτων του πριν τη δικαστική κατάληξη της υπόθεσης!

Το θέμα όμως δεν είναι δικαστικό. Είναι πρωτίστως πολιτικό. Το ΥΠ.ΕΘ.Ο. με την απόφασή του να μην διεκδικήσει τα δικαιώματα του Δημοσίου, άνοιξε την κερκόπορτα για περαιτέρω διεκδικήσεις εκτάσεων του Ποικίλου Όρους. Και ενώ οι κυβερνητικές εξαγγελίες για το Ποικίλο Όρος έκαναν λόγο για απόλυτη προτεραιότητα ανάπλασής του από «ειδικό φορέα με επιστημονική επάρκεια, με συμμετοχή της Αυτοδιοίκησης αλλά με πόρους που θα προέρχονται από την Κεντρική Διοίκηση», για ολοκλήρωση της ένταξής του στο δασικό κτηματολόγιο και για εντατικές αναδασώσεις του (ομιλία Αρχηγού Αξιοματικής Αντιπολίτευσης κ. Κ. Καραμανλή στο Περιστερί 11/02/04), στην πράξη συμβαίνουν τα εντελώς αντίθετα. Ουσιαστικά η ανάπλαση και η αναδάσωση του Ποικίλου Όρους έχει αφεθεί από το κράτος στον Αναπτυξιακό Σύνδεσμο Δυτικής Αθήνας (Α.Σ.Δ. Α.) και στους εμπλεκόμενους Δήμους. Δυστυχώς όμως ο Α.Σ.Δ. Α. και οι Δήμοι υποχρηματοδοτούνται συστηματικά από τα αρμόδια Υπουργεία. Κάνουν αξιόπαινες παρεμβάσεις, όπως είναι λόγου χάρι οι συστηματικές πρωτοβουλίες αναδάσωσης από σχολεία των περιοχών, αλλά αυτές δεν μπορούν να είναι αποτελεσματικές αν δεν λειτουργήσουν με κεντρικό σχεδιασμό και συντονισμό.

Επειδή είναι ορατός ο κίνδυνος το Ποικίλο Όρος να μείνει έκθετο σε διεκδικήσεις, καταπάτησεις και οικοπεδοποιήσεις, χρειάζεται ένα οργανωμένο σχέδιο ανάπλασής του με τη συμμετοχή του Κράτους, του Α.Σ.Δ. Α., των εμπλεκόμενων Δήμων, του Δασαρχείου Αιγάλεω, οικολογικών και περιβαλλοντικών ενώσεων. Έμφαση πρέπει να δοθεί σε θέματα πυρόσβεσης, αναδάσωσης, ελέγχου βοσκής και κυνηγιού, δημιουργίας Παρατηρητηρίου σε εθελοντική βάση, καλύτερης ενημέρωσης της κοινής γνώμης, ευαισθητοποίησης της νέας γενιάς και δια-

μόρφωσης χώρων αναψυχής των πολιτών.

Οι πολιτικές διαστάσεις του θέματος είναι προφανείς. Η επισημάνση των πολιτικών ευθυνών για την τωρινή κατάσταση δεν γίνεται για να ανακυκλώσει μία σειρά από κατηγορίες μεταξύ τωρινών και παλαιότερων πολιτικών ηγεσιών. Γίνεται κυρίως για να αναδείξει τη σημασία και το επείγον του προβλήματος και να οδηγήσει σε λύσεις. Η κυβέρνηση οφείλει να πραγματοποιήσει τις εξαγγελίες της για το Ποικίλο Όρος. Να διασφαλίσει το δασικό χαρακτήρα του βουνού. Να αξιολογήσει επιστημονικές μελέτες για την ανάπλαση του Ποικίλου Όρους και αναλόγως να τις χρηματοδοτήσει με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Προτείνω λοιπόν : Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος να υιοθετήσει το Ποικίλο Όρος. Να αναλάβει άμεσα πρωτοβουλία ανάδειξης του θέματος και του επείγοντος χαρακτήρα του. Να ασκήσει την επιρροή της προς την κυβέρνηση και τις άλλες πολιτικές δυνάμεις για τη διάσωση του Ποικίλου Όρους.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΥΒΡΙΔΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Αναφορά της Βουλευτού κυρίας ΧΡΙΣΤΙΑΝΑΣ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

Το ζήτημα του τρόπου παραγωγής ενέργειας αποτελεί θέμα με διαρκώς αυξανόμενη σημασία, όχι μόνο για τους επαίοντες και τους ειδικούς επιστήμονες, αλλά και για τους αρμόδιους φορείς, την πολιτεία και τις τοπικές κοινωνίες. Και αυτό, όχι μόνο εξαιτίας της αυξητικής πορείας της τιμής του πετρελαίου, αλλά κυρίως λόγω των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Και το αναφέρω αυτό, καθόσον ειδικά στη Λέσβο, το νομό τον οποίο έχω την τιμή να εκπροσωπώ, η παραγωγή ενέργειας σήμερα γίνεται από ένα εξαιρετικά ρυπογόνο εργοστάσιο της Δ. Ε.Η., του οποίου η μετεγκατάσταση πρόσφατα μεν αποφασίστηκε, αλλά θεωρώ ότι θα πρέπει παράλληλα, να εξεταστεί και η μεγιστοποίηση της αξιοποίησης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

Η χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας προβάλλει ως ανάγκη, ως προτεραιότητα, τόσο για λόγους οικονομικούς και αναπτυξιακούς, όσο και για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής μας. Η στροφή προς τις Α.Π.Ε. αποτελεί για τη χώρα μας - ιδιαίτερα δε για τις νησιωτικές περιφέρειες - ιδέα υλοποιήσιμη, λύση ρεαλιστική και ταυτόχρονα συμφέρουσα.

Όπως όλοι γνωρίζουμε, οι Α.Π.Ε. αποτελούν ιδανική επιλογή για την αειφορία στην τροφοδοσία των νησιών με ηλεκτρική ενέργεια, με πολλαπλά περιβαλλοντικά και οικονομικά οφέλη. Τα αιολικά πάρκα συνδυαζόμενα με αντλησιοταμιευτήρες σε ολοκληρωμένα υβριδικά συστήματα, μπορούν, σύμφωνα με τους ειδικούς, να οδηγήσουν σε αυξημένη διεύθυνση της ανανεώσιμης ηλεκτροπαραγωγής, ειδικά στα νησιά, με ακόμα μεγαλύτερη εξοικονόμηση συμβατικών καυσίμων και αέριων ρύπων.

Προς αυτήν την κατεύθυνση θα πρέπει ίσως να εξεταστεί και η λύση της παραγωγής ενέργειας μέσω σύγχρονων υβριδικών συστημάτων εγγυημένης ισχύος, τα οποία συνδυάζουν την αιολική ενέργεια με σύστημα αποθήκευσης ενέργειας με χρήση λιμνοδεξαμενών. Σχετική εργασία του Εργαστηρίου Αιολικής Ενέργειας των Τ.Ε.Ι. της Κρήτης αποδεικνύει ότι ποσοστό 80% των ετήσιων αναγκών του νησιού της Λέσβου σε ηλεκτρική ενέργεια, μπορεί να καλύπτεται από τις Α.Π.Ε..

Ενόψει και του επικείμενου νομοσχεδίου για τις Α.Π.Ε., θέτω στην Επιτροπή μας το θέμα αυτό προς συζήτηση και καταθέτω την εργασία του Τ.Ε.Ι. Κρήτης με θέμα «Συνδυασμένη Διαχείριση Υδάτινου Δυναμικού και Αιολικής Ενέργειας στη Λέσβο», που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Ανεμολόγιο», ώστε να παρέμβουμε σχετικά προς όφελος της οικονομίας και της τοπικής κοινωνίας.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΩΝ Αναφορά του Βουλευτή κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ

Οι συχνές διαπιστώσεις για προβλήματα που εμφανίζονται

στη διαχείριση των πλαστικών που χρησιμοποιούνται στα θερμοκήπια, και ο αυξημένος κίνδυνος πυρκαγιών, ιδιαίτερα ενόψει της καλοκαιρινής περιόδου, καθιστούν επίκαιρο ένα ζήτημα που οι δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον είναι σημαντικές, ενώ έχει και προεκτάσεις κοινωνικές και οικονομικές.

Οι εκμεταλλεύσεις και οι εκτάσεις με καλλιέργειες θερμοκηπίων ολόένα και αυξάνονται και σύμφωνα με την τελευταία πανελλαδική απογραφή γεωργίας-κτηνοτροφίας της Ε.Σ.Υ.Ε. του 2000, ανέρχονται στις 9.961 καλλιέργειες που αντιστοιχούν σε 34.918,8 στρέμματα.

Τα πλαστικά που χρησιμοποιούνται στην Ελλάδα, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εκτιμώνται σε 2.000-3.000 τόνους ανά έτος.

Μόνο για το Νομό Ηλείας, από προσωρινά στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε. του 2003, οι εκτάσεις που καλύπτονται από θερμοκήπια ανέρχονται στις 586 καλλιέργειες που αντιστοιχούν σε 5.350 στρέμματα. Σε αυτήν την καταγραφή δεν περιλαμβάνονται οι καλλιέργειες πρώιμου καρπούζιου που για τον Νομό Ηλείας ανέρχονται, σύμφωνα με τη Διεύθυνση Γεωργίας, σε περίπου 20.000 στρέμματα. Αν λάβουμε υπ' όψιν μας ότι σε άλλες περιοχές της χώρας, όπως π.χ. στην Κρήτη οι εκτάσεις θερμοκηπίων υπερβαίνουν κατά πολύ αυτόν τον αριθμό, αλλά και δεδομένης της προσπάθειας που γίνεται σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για την ενίσχυση του ασφαλούς και επικερδούς αυτού τρόπου καλλιέργειας, με σεβασμό στις κοινοτικές οδηγίες, είναι αντιληπτό πόσο σημαντικό είναι το ζήτημα της χρηστής διαχείρισης των πλαστικών των θερμοκηπίων.

Σήμερα, τα κοινοτικά και εθνικά προγράμματα προσφέρουν ένα ευνοϊκό πλαίσιο για την ανάπτυξη της έρευνας και της χρηματοδότησης πιλοτικών δράσεων διαχείρισης, ανακύκλωσης και τελικής χρήσης των πλαστικών με τη δημιουργία προϊόντων προστιθέμενης αξίας (λιπάσματα, φάρμακα, ενέργεια, κ.λπ.).

Είναι ανησυχητικό ότι η χώρα μας εμφανίζει τα χαμηλότερα ποσοστά ανακύκλωσης και μόνο τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει κάποια πρόοδο.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σε διεθνές επίπεδο η ανακύκλωση βρίσκεται στην τρίτη θέση από άποψης τζίρου, μαζί με την φαρμακοβιομηχανία, πίσω από τα όπλα και τα πετρελάνια (πηγή: 13.05.06, φάκελος, Ελευθεροτυπία, σελ.23).

Το πρόβλημα αυτό απασχολεί καθημερινά όλο και περισσότερες ομάδες ανθρώπων αφού έχει προεκτάσεις περιβαλλοντικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές. Τα πλαστικά αυτά είθισται να καίγονται χωρίς ενδοιασμούς, να πετιούνται οπουδήποτε, προκαλώντας τεράστια ρύπανση, κινδύνους για την δημόσια υγεία, αλλά και αισθητική υποβάθμιση ενώ απογοητεύουν τους επισκέπτες που βλέπουν καθημερινά ένα τόπο αφιλόξενο και τους υπαίτιους να μη τιμωρούνται.

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει αναγνωρίσει την ανάγκη διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής του ισχύοντος Ν. 2939/2001, που ενσωματώνει στο εθνικό μας δίκαιο τις διατάξεις της οδηγίας 94/62 της Ε.Ε. για τις «συσσκευασίες και την εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων», και σε άλλα προϊόντα μεταξύ των οποίων και τα πλαστικά των θερμοκηπίων και στη στήριξη με επιχειρηματικά κίνητρα και κατάρτιση των αγροτών της θερμοκηπιακής γεωργίας, έναν τομέα στον οποίο η Ελλάδα θα μπορούσε να διακριθεί.

Ο εν λόγω νόμος παρέχει το απαραίτητο κανονιστικό πλαίσιο για το συντονισμό και την ανάπτυξη οικολογικών τρόπων διαχείρισης συσκευασιών, παρέχοντας οικονομικά κίνητρα στους τοπικούς φορείς. Με το άρθρο 8, παραδείγματος χάριν του ν. 2939/01, κρίνεται υποχρεωτική η εναλλακτική διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων συσκευασίας, ενώ στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου προβλέπεται η κατάρτιση εξαιτών συμβάσεων συνεργασίας από κοινού μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών (υπόχρεων φορέων διαχείρισης αποβλήτων και διαχειριστών των συσκευασιών), οι οποίες σκοπό έχουν, μεταξύ άλλων, να χρηματοδοτηθεί το επί πλέον κόστος που προκύπτει από την αξιοποίηση των αποβλήτων συσκευασίας στη διαχείριση των απορριμμάτων.

Ας σημειωθεί, ότι η Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύ-

κλωσης (Ε.Ε.Α.Α. Α.Ε.), σύμφωνα με τον προαναφερθέντα νόμο και την υπ' αριθμόν 106453/20-2-2003 απόφαση του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ. Ε., οργανώνει το Σύστημα Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης για τα απόβλητα συσκευασίας. Αυτό το νομικό πλαίσιο υποχρεώνει δηλαδή τους διαχειριστές συσκευασίας, δηλαδή τις επιχειρήσεις που διαθέτουν συσκευασμένα προϊόντα στην ελληνική αγορά, να μεριμνήσουν για την ανακύκλωση των συσκευασιών τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σήμερα η διαχείριση των απορριμμάτων δεν περιορίζεται μόνο στα θέματα της τελικής διάθεσης, αλλά πρέπει να αντιμετωπίζεται μέσα σε ένα ευρύ πλαίσιο που περιλαμβάνει τους άξονες:

- πρόληψη,
- μείωση της παραγωγής τους,
- μείωση της βλαπτικότητάς τους,
- ανάκτησή τους,
- παροχή επιχειρηματικών κινήτρων,
- επιβολή προστίμων και κατάλληλων φορολογικών μέτρων, έχοντας κατά νου την τριπλή διάσταση αυτής της διαχείρισης, δηλαδή:

1. επαναχρησιμοποίηση – ανακύκλωση,
2. ανάκτηση ενέργειας,
3. ασφαλή διάθεση χωρίς προβλήματα για το περιβάλλον.

Η ανακύκλωση πλαστικών θερμοκηπίων καλύπτεται σήμερα μόνο από ιδιωτικές εταιρείες που μπορούν να ανακυκλώσουν τέτοια υλικά, να μειώσουν την περιβαλλοντική υποβάθμιση που παρατηρείται ευρέως και να αυξήσουν το χρόνο ζωής των χωματερών, όπως δείχνει η εμπειρία πολλών ευρωπαϊκών κρατών.

Η ελληνής ενημέρωση πολιτών και Ο.Τ.Α., το υψηλό κόστος για τη δημιουργία υποδομών, η απουσία νομοθετικού πλέγματος καθώς και εξειδικευμένου επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού υπήρξαν μέχρι σήμερα οι βασικοί παράγοντες που εμπόδιζαν την ομαλή εκτέλεση και λειτουργία ενός ολοκληρωμένου προγράμματος ανακύκλωσης και διαχείρισης των πλαστικών θερμοκηπίων.

Σήμερα, η σπουδαιότητα συντονισμού μίας πολιτικής χρηστής διαχείρισης των πλαστικών (θερμοκηπίων), στο πλαίσιο της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», της ολοκληρωμένης αγροτικής διαχείρισης και της προώθησης της βιολογικής γεωργίας, αποτελεί πλέον μια κοινωνική απαίτηση που δεν μπορούμε να παραβλέψουμε.

Από την Επιτροπή μας ζητώ να δείξει ενδιαφέρον για το συγκεκριμένο ζήτημα και να πιέσει τα αρμόδια Υπουργεία και Υπηρεσίες, ώστε να γίνει μια καταλυτική παρέμβαση, με συντονισμό των αρμόδιων κρατικών και τοπικών φορέων σε όλα τα επίπεδα : νομοθετικό, εκτελεστικό, δικαστικό, φορολογικό, επιχειρηματικό.

Χρήσιμο θα ήταν να κληθούν και εμπειρογνώμονες να ενημερώσουν την Επιτροπή για το πρόβλημα και τις εναλλακτικές λύσεις του. Τα υπό ίδρυση Τοπικά Κέντρα Αγροτικής Ανάπτυξης μπορούν να αναλάβουν ένα τέτοιο ρόλο ενημέρωσης και παροχής τεχνικών οδηγιών προς τους αγρότες για τον τρόπο συλλογής.

Είναι απαραίτητο να γίνει κατανοητή η ανάγκη επαναπροσδιορισμού του ισχύοντος πλαισίου διαχείρισης των πλαστικών αγροτικής χρήσης και η σημασία αξιοποίησης καινοτόμων τεχνολογικών και λειτουργικών λύσεων, προς όφελος της κοινωνίας και της οικονομίας του τόπου μας, αφού η μη σωστή διαχείρισή τους σημαίνει και ζημιά στο περιβάλλον αλλά και απώλεια οικονομικών πόρων.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΩΝ Αναφορά του Βουλευτή κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ

Οι συχνές, αυτήν την περίοδο, διαπιστώσεις για προβλήματα που εμφανίζονται στη διαχείριση αποβλήτων ελαιοτριβείων (ή «παραπροϊόντων» και «παραγώγων» ελαιουργείων όπως προτιμούν να τα ονομάζουν οι εμπειρογνώμονες), καθιστούν επίκαιρο το ζήτημα αυτό. Πρόκειται για ένα ζήτημα που οι δυσμενείς

επιπτώσεις στο περιβάλλον είναι σημαντικές, ενώ, είναι εύλογο ότι έχει και προεκτάσεις κοινωνικές και οικονομικές.

Σήμερα, περίπου 3.500 ελαιотριβεία λειτουργούν στην Ελλάδα και αποτελούν στην πλειονότητά τους επιχειρήσεις μικρού μεγέθους. Οι ποσότητες αποβλήτων (ο λεγόμενος κατσίγαρος-λιόζουμο που αποτελεί και το κατεχοχίν ρυπογόνο, αλλά και συνάμα χρήσιμο, υποπροϊόν της ελιάς) που παράγονται κατά την περίοδο λειτουργίας των ελαιотριβείων είναι εξαιρετικά μεγάλες, με ημερήσια τιμή ανά ελαιотριβείο τους 15-20 τόνους. Ετησίως παράγονται περίπου 1.500.000 τόνοι υπολειμμάτων.

Σήμερα η επιστήμη δίνει τη δυνατότητα επεξεργασίας και αξιοποίησης του 85% της ύλης που δέχονται τα ελαιотριβεία για την έκθλιψη του ελαιοκάρπου και την εξαγωγή του ελαιολάδου. Συνολικά παράγονται 25 προϊόντα από το λιόζουμο και 65 από τα φύλλα της ελιάς, το λιοκόκκι και τα άλλα στοιχεία του ελαιόδεντρου.

Το κόστος για την κομποστοποίησή τους και την εναλλακτική διαχείρισή τους, με σκοπό την παραγωγή βιομάζας, ενέργειας, φαρμάκων, λιπασμάτων, εδαφοβελτιωτικών σε γεωργικές καλλιέργειες, ζωοτροφών κ.λπ., είναι χαμηλότερο από το κόστος που απαιτείται να προωθηθούν σε Χ.Υ.Τ.Α.. Είναι δε δεδομένο, ότι τελικώς η επιχείρηση που θα προχωρήσει στην εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων ελαιотριβείου, θα έχει πρόσθετα κέρδη, αφού η επεξεργασία και διαχείριση των συγκεκριμένων αποβλήτων, τα μετατρέπει σε προϊόντα των οποίων η αξία υπερβαίνει την τιμή του ελαιολάδου.

Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία η Ελλάδα είναι υποχρεωμένη κάθε χρόνο να μειώνει τα οργανικά απόβλητα που οδεύουν σε Χ.Υ.Τ.Α. στο 35% των ποσοτήτων του 1996 (οδηγία ΕΥ 31/1999). Η μείωση αυτή αντιστοιχεί στο 25% την επόμενη 5ετία. Η περιβαλλοντική και οικονομική σημασία του θέματος είναι τεράστια διότι:

- Η Ελλάδα κατέχει την 3η θέση παγκοσμίως στην παραγωγή λαδιού, με περίπου 280.000 τόνους ελαιολάδου σε ετήσια βάση, δηλαδή περίπου το 15% της παγκόσμιας παραγωγής, μετά την Ισπανία και την Ιταλία.

- Η καλλιέργεια ελιάς ολοένα και αυξάνεται πανελλαδικά. Σήμερα στη χώρα μας υπάρχουν περίπου 120.000.000 ελαιόδεντρα (για έναν πληθυσμό περίπου 10.000.000 κατοίκων), που καλύπτουν έκταση περίπου 6 εκατομμυρίων στρεμμάτων. Περί τις 450.000 ελληνικές οικογένειες ασχολούνται με την καλλιέργεια και επεξεργασία του ελαιόδεντρου σε όλες τις περιοχές της χώρας).

Ωστόσο, ως κατεχοχίν ελαιοπαραγωγός χώρα η Ελλάδα πρέπει να αυξήσει την ανταγωνιστικότητά της στις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς αγορές, εναρμονιζόμενη με το Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο.

Πρέπει επίσης να ληφθεί υπ' όψιν, ότι η διάθεση των υπολειμμάτων ελαιотριβείων σε παρακείμενους επιφανειακούς υδατικούς αποδέκτες (όπως χείμαρροι, ποτάμια, λίμνες και θάλασσα), που αποτελεί και τη συνήθη πρακτική ορισμένων ελληνικών ελαιотριβείων, μπορεί να προκαλέσει σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα, κυρίως λόγω των φαινοικών ουσιών που περιέχουν.

Καθημερινά οι λίμνες και τα ποτάμια του τόπου μας μολύνονται από την ανεξέλεγκτη διάθεση αποβλήτων στις κοίτες και στα νερά τους. Οι αρνητικές συνέπειες στην τοπική οικονομία, που στηρίζεται κατ' εξοχήν στην αγροτική ανάπτυξη και στον (οικο)τουρισμό, είναι προφανείς. Και φυσικά οι κίνδυνοι για την ανθρώπινη υγεία δεν είναι λίγοι, αφού σε πολλές περιοχές υπάρχουν ιχθυοκαλλιέργειες και άλλες αλιευτικές δραστηριότητες, αλλά και αρδεύεται νερό για καλλιέργειες.

Τον τελευταίο μήνα στον Νομό Ηλείας παρατηρείται ευρεία ρύπανση των ποταμών Κλαδέου, Πηνειού, του Πηνειακού Λάδωνα, Ιάρδανου, Αλφειού, αλλά και της λιμνοθάλασσας του Κοτυχίου και της Λίμνης Καϊάφα, τα οποία χρησιμοποιούνται από ορισμένους –ευτυχώς είναι ελάχιστοι- ιδιοκτήτες ελαιотριβείων, χωρίς αναστολές, ως αποδέκτες των κάθε είδους αποβλήτων.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις επιστημόνων, αν στις περιοχές που παρατηρείται η ρύπανση είχαν γίνει ορισμένες παρεμβάσεις και αν τηρούσαν τις υποχρεώσεις τους τα συγκεκριμένα

ελαιотριβεία και οι βιομηχανίες σχετικά με την διαχείριση των αποβλήτων τους, οι οικολογικές καταστροφές θα είχαν αποτραπεί.

Οι υπεύθυνοι Περιβαλλοντικών Οργανώσεων, (όπως το Πανελλήνιο Δίκτυο Οικολογικών Οργανώσεων, η Ένωση Πολιτών για την Οικολογία και το Περιβάλλον στα Λεχαινά και η Μ.Κ.Ο. «Ερύμανθος»), κάνουν λόγο για οικολογική καταστροφή που οφείλεται σε ανθρωπογενείς παράγοντες και ζητούν μεγαλύτερη ανάληψη ευθυνών από τους υπευθύνους. Αυτές οι οργανώσεις καταγγέλλουν, ότι η πλειονότητα των συγκεκριμένων ελαιотριβείων όχι μόνο λειτουργούν παράτυπα, αλλά δεν διαθέτουν τις απαιτούμενες εγκαταστάσεις αποβλήτων, αφού δεν γίνεται ο αναγκαίος έλεγχος λειτουργίας τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Καταγγέλλουν επίσης ότι πολλές φορές είναι αμφίβολο εάν γίνεται και πώς, ο βιολογικός καθαρισμός των αποβλήτων πριν την τελική τους διάθεση.

Αναμφίβολα πρόκειται για ένα ζήτημα που χρήζει άμεσης διευθέτησης και χάραξης μίας ενιαίας στρατηγικής που θα συνάδει με τις ολόμενες και αυστηρότερες υποχρεώσεις που απορρέουν από το Κοινοτικό Δίκαιο, με τις οποίες καλείται σταδιακά η χώρα μας να συμμορφωθεί. Αναφέρομαι κυρίως στις Ευρωπαϊκές Οδηγίες σχετικά με την διαχείριση των υδατικών πόρων (Οδηγία 2000/60), για την εναλλακτική διαχείριση απορριμμάτων και προστασίας του περιβάλλοντος, αλλά και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την πολιτική πολλαπλής συμμόρφωσης (τήρηση αγρό-περιβαλλοντικών μέτρων), στο πλαίσιο της νέας Κ.Α.Π. και τέλος τα διαχειριστικά σχέδια σχετικά με την προστασία των περιοχών NATURA.

Για να μην παρατηρηθούν τα φαινόμενα επιβολής προστίμων για περιβαλλοντικές παραβάσεις του παρελθόντος που ακόμη ξεπληρώνει ο ελληνικός λαός, αλλά και για να εξασφαλισθεί η δυνατότητα απορρόφησης των κοινοτικών πόρων, είναι επιβεβλημένη η χάραξη μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής χρηστής διαχείρισης των αποβλήτων των ελαιотριβείων.

Η έννοια της χρηστής διαχείρισης αποβλήτων ελαιотριβείων μπορεί να στηριχθεί μεταξύ άλλων στις εξής ενέργειες :

1ον. Τη χάραξη και το συντονισμό μίας ενιαίας στρατηγικής διαχείρισης αποβλήτων σε όλα τα επίπεδα εφαρμογής της (νομοθετικό, εκτελεστικό, ελεγκτικό - κυρωτικό). Σήμερα οι αρμοδιότητες είναι κατακερματισμένες στα αρμόδια Υπουργεία και κυρίως στα αρμόδια τμήματα των Νομαρχιών, ενώ συχνά δεν ασκούνται αποτελεσματικά, με ότι αρνητικό συνεπάγεται ο μη έλεγχος. Σήμερα η διαχείριση αποβλήτων των ελαιотριβείων ορίζεται από την Υγειονομική Διάταξη της 22-1-65 (ΦΕΚ 138/τ.β./24.2.65), με τελευταία τροποποίηση το 1992.

2ον. Πρέπει να αξιοποιηθούν οι καλές πρακτικές, η τεχνολογία αλλά και οι μελέτες βιωσιμότητας από άλλες χώρες (κυρίως από την Ισπανία και την Ιταλία) κι από το εσωτερικό (τέτοια παραδείγματα βρίσκουμε στην Μεσσηνία, ενώ πλήθος μελετών έχουν εκπονηθεί από το ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε. και άλλους ερευνητικούς και Πανεπιστημιακούς φορείς στο πλαίσιο κοινοτικών προγραμμάτων) με στόχο την εναλλακτική διαχείριση και διάθεση των αποβλήτων ελαιотριβείων.

Οι έρευνες αυτές αναδεικνύουν τις μεγάλες δυνατότητες μετατροπής των αποβλήτων ελαιотριβείων σε προϊόντα υπεραξίας και τις δυνατότητες χρησιμοποίησής τους για:

- παραγωγή βιομάζας,
- παραγωγή ενέργειας,
- φαρμάκων,
- λιπασμάτων,
- εδαφοβελτιωτικών σε γεωργικές καλλιέργειες,
- ζωοτροφών κ.λπ., χωρίς να αποκλείεται και η εξαγωγή των προϊόντων αυτών.

Σε ότι αφορά στην παραγωγή ενέργειας από βιομάζα που προέρχεται από την ελαιοκομία (κατσίγαρος, ελαιοκαδέματα κ.λπ.), είναι χαρακτηριστική η μελέτη που έχει κάνει η Τ.Ε.Δ. Κ. Μεσσηνίας για την εναλλακτική χρήση των αποβλήτων των ελαιотριβείων και τη δυνατότητα που υπάρχει για να δημιουργηθεί μια βιώσιμη ηλεκτροπαραγωγική μονάδα, η οποία θα παράγει από 5 έως 10 MW.

Είναι χαρακτηριστικό το ερευνητικό έργο που εκπονείται από

την Ανώνυμη Εταιρεία Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης της Βιομηχανίας Τροφίμων, Ε.Τ.Α.Τ. Α.Ε. με τίτλο «Βιολογική επεξεργασία και αξιοποίηση υγρών αποβλήτων ελαιουργίας: Μηχανισμοί κι ολοκληρωμένες εφαρμογές», αλλά και τα πιλοτικά προγράμματα που εκπονεί το Εργαστήριο Διαχείρισης Αποβλήτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου και οι πρακτικές εφαρμογές του σε ελαιотριβεία της Λέσβου.

3ον. Για τη χρηστή διαχείριση των αποβλήτων πρέπει να υπάρξει ευρεία και συστηματική ευαισθητοποίηση των ενδιαφερομένων μερών (αγρότες, τοπική κοινωνία, καταναλωτές), για τις υποχρεώσεις που θα προκύψουν από τη μη συμμόρφωση με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία, και τους δυνητικούς πόρους που πρόκειται να χαθούν από τα προγράμματα που χρηματοδοτούν τέτοιες δράσεις. Πρόκειται για δράσεις που προβλέπονται στα Π.Ε.Π., στα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης – Ανασυγκρότησης της υπαίθρου (ΟΠΑΑΧ) και Περιβάλλοντος και Ανταγωνιστικότητας (ΕΠ.ΑΝ.), αλλά και στις κοινοτικές πρωτοβουλίες Leader, Interreg III και LIFE. Αλλά και ο ίδιος ο κανονισμός της Ε.Ε. για το ελαιόλαδο δίνει τη δυνατότητα επιδότησης των ιδιοκτητών ελαιотριβείων για την συλλογή και διάθεση των αποβλήτων τους, εφόσον υπάρχει ελαιουργικός φορέας (στην Ηλεία π.χ. αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει τέτοιος φορέας, ενώ για τη σύστασή του αναγκάζει είναι η συμμετοχή 15 τουλάχιστον μελών και παραγωγή 20 χιλιάδων τόνων). Επισημαίνεται ότι τα ελαιотριβεία δεν απαιτείται να διαθέτουν πρόσθετες εγκαταστάσεις παρά μόνον δεξαμενές (τις διαθέτουν τα περισσότερα ελαιотριβεία) για τη συγκέντρωση των υγρών αποβλήτων, τα οποία θα παραλαμβάνει εταιρεία με την οποία θα συμβληθούν (υπάρχουν τέτοιες εταιρείες στην Ελλάδα). Πιο εύκολη θεωρείται η συγκέντρωση των λοιπών υποπροϊόντων, π.χ. φύλλων κ.λπ..

4ον. Τα προγράμματα περιβαλλοντικής και αγροτικής κατάρτισης πρέπει να αποκτήσουν πρακτικό χαρακτήρα εργασίας. Η κατάρτιση πρέπει να συνδεθεί με την ανάδειξη του προβλήματος και την αντιμετώπισή του.

5ον. Πρέπει να προωθηθεί η δημιουργία ενός εθνικού συστήματος για την ανάκτηση χρήσιμων υποπροϊόντων αγροτικής μεταποίησης και μάλιστα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων ελαιотριβείων, με προγράμματα τομεακά, μέσα από τους εθνικούς πόρους και από τους λογαριασμούς της αυτοδιοίκησης. Ευνόητο είναι ότι η προσπάθεια πρέπει να εστιασθεί, στις περιοχές Natura (σήμερα, το 23,86% της ελληνικής έκτασης συμπεριλαμβάνεται στο δίκτυο Natura 2000) και τις περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

6ον. Η παροχή κινήτρων για τη δημιουργία σταθμών συγκέντρωσης των αποβλήτων ελαιотριβείων (όπως π.χ. η μονάδα συλλογής αποβλήτων στην Πάρο). Οι σταθμοί αυτοί, πέραν της υψηλής αποδοτικότητας και λειτουργικότητας στην μέθοδο επεξεργασίας των αποβλήτων, αποτελούν μια τεχνικο-οικονομικά συμφέρουσα λύση για τις μικρές επιχειρήσεις (ελαιотριβεία) που σήμερα αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα όσον αφορά την διαχείριση των αποβλήτων τους.

Τέλος, εκθέσεις και μελέτες όπως αυτές που προαναφέρθηκαν, πιστεύουμε ότι είναι ιδιαίτερα καταλυτικές και πρέπει να αξιοποιηθούν εις βάθος.

Το πρόβλημα της διαχείρισης των αποβλήτων των ελαιотριβείων δεν έγκειται μόνο στην ελλειπή ή στη μη εφαρμογή των Νόμων και των Κοινοτικών Οδηγιών, αλλά και στη μη αξιοποίηση του αξιόλογου ερευνητικού έργου ή στην έλλειψη πρακτικής του εφαρμογής. Προσπάθειες σίγουρα γίνονται και υπάρχουν κάποια αξιόλογα παραδείγματα ερευνητικού έργου και τεχνικών εφαρμογών, όπως αυτά που παρουσιάστηκαν σε αυτή την αναφορά. Συνομιλώντας όμως με εμπειρογνώμονες στο ζήτημα αυτό, κάνουν λόγο για μεμονωμένες παρεμβάσεις που στόχο έχουν να φέρουν κοντά Πανεπιστημιακά κι Ερευνητικά κέντρα με Ιδιωτικούς Φορείς, χωρίς όμως να επιτυγχάνεται πάντα το επιθυμητό αποτέλεσμα σε επίπεδο εφαρμογής των αποτελεσμάτων κι ευαισθητοποίησης των ενδιαφερομένων μερών.

Σε αυτό το θολό τοπίο, η μέριμνα και η παρέμβαση από την πλευρά της πολιτείας γύρω από ένα ζήτημα που πρόκειται

σύντομα να λάβει διαστάσεις καθίσταται πλέον αναγκαία.

Από την Επιτροπή μας ζητώ να δείξει ενδιαφέρον για το συγκεκριμένο ζήτημα και να πιέσει με το κύρος που διαθέτει τόσο η ίδια, όσο και σεις κύριε Πρόεδρε, τα αρμόδια Υπουργεία και Υπηρεσίες, ώστε σε συνεργασία με τους εμπειρογνώμονες να γίνει μια καταλυτική παρέμβαση.

Χρήσιμο, ίσως, θα ήταν να κληθούν και οι ίδιοι οι εμπειρογνώμονες να ενημερώσουν την Επιτροπή για το μέγεθος του συγκεκριμένου προβλήματος και τις εναλλακτικές λύσεις του.

Είναι απαραίτητο να γίνει κατανοητή η ανάγκη επαναπροσδιορισμού του ισχύοντος πλαισίου διαχείρισης των απορριμμάτων ελαιотριβείων και η σημασία αξιοποίησης καινοτόμων τεχνολογικών και λειτουργικών λύσεων προς όφελος της κοινωνίας και της οικονομίας του τόπου μας, αφού η μη σωστή διαχείριση των αποβλήτων των ελαιотριβείων σημαίνει και ζημιά στο περιβάλλον αλλά και απώλεια οικονομικών πόρων.

ΛΙΜΝΗ ΚΑΪΑΦΑ

Αναφορά του Βουλευτή κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ

Ο λόγος που κάνω αυτήν την αναφορά έχει άμεση σχέση με το πρόβλημα που πρόσφατα δημιουργήθηκε σε μια περιοχή απαράμιλλου φυσικού κάλλους, η οποία μάλιστα προστατεύεται από διεθνείς συνθήκες.

Πριν από μερικές ημέρες στη Λίμνη Καϊάφα, στο Νομό Ηλείας, εκατοντάδες ψάρια βρέθηκαν νεκρά. Οι ψαράδες αλλά και οι κάτοικοι δεν κρύβουν την ανησυχία τους, ενώ για προληπτικούς λόγους η Διεύθυνση Κτηνιατρική Υπηρεσίας συνέστησε να μην γίνεται κατανάλωση ψαριών από τη Λίμνη μέχρι να υπάρξουν οριστικά αποτελέσματα.

Οι ανεύθυνες φήμες ωστόσο για συγκέντρωση θείου, λόγω υπόγειας ηφαιστειακής διέγερσης, για μόλυνση των υδάτων κ.λπ. δημιούργησαν ανησυχίες στους κατοίκους και πιθανότατα θα πλήξουν την τουριστική κίνηση στην οποία στηρίζεται η τοπική οικονομία.

Τα δείγματα των ψαριών που εξετάστηκαν δεν παρουσίασαν παθολογικά ή τοξικολογικά ευρήματα. Ωστόσο το φαινόμενο συνεχίστηκε. Για το λόγο αυτό το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης έστειλε νέα δείγματα απ' όλη τη λίμνη στο Γενικό Χημείο του Κράτους στην Πάτρα, τα οριστικά αποτελέσματα των οποίων αναμένονται τις επόμενες ημέρες. Μέχρι σήμερα, ωστόσο στα δείγματα που έχουν εξετασθεί δεν έχει βρεθεί κάτι το ανησυχητικό.

Είναι γεγονός πάντως ότι το νερό της λίμνης είναι θερμό και με αρκετή συγκέντρωση θείου. Αν συνυπολογίσει κανείς και τους δυσμενείς καιρικούς παράγοντες (δηλαδή τους νοτιάδες που έκλειναν το διάυλο επικοινωνίας της Λίμνης με τη θάλασσα), μπορεί να αποδώσει τους θανάτους ψαριών σε μια σειρά γεγονότων που συνέπεσαν την ίδια χρονική περίοδο.

Ωστόσο, εκτίμηση επιστημόνων που κλήθηκαν να εξετάσουν το φαινόμενο είναι ότι, αν στην περιοχή είχαν γίνει ορισμένες παρεμβάσεις, η καταστροφή θα είχε αποτραπεί. Και όπως σας είπα, πρόκειται για μια περιοχή μοναδικού φυσικού κάλλους η οποία αποτελεί πόλο έλξης τουριστών στην οποία πρόκειται να στηριχθεί, σε μεγάλο βαθμό, η ανάπτυξη της Ηλείας.

Συνομιλώντας με τους υπευθύνους της Ε.Τ.Α. που διαχειρίζεται την περιοχή, αλλά και με την υπεύθυνη για το θέμα βιολόγο του Πανεπιστημίου Πατρών κυρία Χρυσούλα Χριστιά, μπορώ να σας πω ότι συγκλίνουν στην εξής άποψη:

Είναι αναγκαία η διεξαγωγή εμπειροστατωμένης μελέτης για να γίνουν διαχειριστικές παρεμβάσεις στη λίμνη, ώστε να μην επαναληφθεί το φαινόμενο που πλήττει τον τουρισμό και δημιουργεί πλείστα προβλήματα με τις διαδόσεις για μολυσμένα ύδατα.

Ιδέες προς την κατεύθυνση αυτή υπάρχουν πολλές, καθώς άλλοι προτείνουν την εκβάθυνση και, πιθανότατα, τη διαπλάτυνση του υπάρχοντος διαύλου επικοινωνίας με τη θάλασσα ώστε τα ψάρια όταν υπάρχει έλλειψη οξυγόνου να φεύγουν στο πέλαγος. Άλλοι υποστηρίζουν ότι αυτό δεν πρέπει να γίνει, επειδή τα ψυχρά θαλάσσια ύδατα θα μπαίνουν στη λίμνη και θα ρίχνουν τη θερμοκρασία των υδάτων στις θερμές ιαματικές

πηγές που βρίσκονται σε σημείο απέναντι από το δίαυλο. Για το λόγο αυτό, προτείνουν τη διάνοιξη άλλων διαύλων σε διαφορετικό σημείο, όπως έγινε στη λιμνοθάλασσα Πάππα – Αράξου, που αντιμετώπιζε αντίστοιχο πρόβλημα.

Άλλοι υποστηρίζουν –κάτι που δεν αποδεικνύεται από τις μετρήσεις– ότι πιθανότατα να υπάρχει πρόβλημα και με τον βιολογικό καθαρισμό του διπλανού Δήμου της Ζαχάρας, ο οποίος είναι τεχνολογίας του 1972. Και φυσικά υπάρχουν και άλλοι που υποστηρίζουν ότι πρέπει να υπάρχει ένα μόνιμος σταθμός μέτρησης της ρύπανσης των υδάτων (όχι ηλεκτρονικός γιατί η εμπειρία από άλλες περιοχές έχει δείξει, ότι τα αποτελέσματά τους δεν είναι ακριβή), ο οποίος σταθμός σε συνεργασία με ένα πλωτό συνεργείο να καθαρίζει τη λίμνη από τα φυτά Χάρα Χίσιπντα και Ζαμικεΐλια Παλούστις, τα οποία όταν σαπίζουν, επιβαρύνουν τη συγκέντρωση οξυγόνου στη λίμνη.

Από την Επιτροπή μας ζητώ να δείξει ενδιαφέρον για το ζήτημα του Καϊάφα και να πιέσει με το κύρος που διαθέτει τόσο η ίδια, όσο και σεις κύριε Πρόεδρε, τα αρμόδια Υπουργεία ώστε να γίνει μια ουσιαστική –και όχι αποσπασματική– μελέτη στην περιοχή, για να μην επαναληφθεί το φαινόμενο, το οποίο παρουσιάζεται συχνά στη Λίμνη.

Το θέμα των νεκρών ψαριών δεν συνάδει με τις προσπάθειες για τουριστική ανάπτυξη, ούτε βέβαια με το καθήκον που έχουμε ως πολίτες αυτού του τόπου, για τη δημιουργία τέτοιων συνθηκών που θα προστατεύουν το περιβάλλον.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ

«ΠΡΑΣΙΝΗ ΣΤΕΓΗ»

Αναφορά του Βουλευτή κ. ΣΤΑΥΡΟΥ ΚΑΛΑΦΑΤΗ

Αρκεί μια αεροφωτογραφία για να δει κάποιος τον τσιμεντένιο όγκο των πόλεων μας, που καταπιέζει την ψυχική μας διάθεση, υποβαθμίζει την καθημερινότητά μας και την ποιότητα της ζωής μας στα αστικά κέντρα. Από ψηλά οι πόλεις μας είναι ένα τσιμεντένιο δάσος με κεραίες τηλεοράσεων, ηλιακών εγκαταστάσεων και κινητής τηλεφωνίας.

Η υπάρχουσα κατάσταση που βιώνουμε στα αστικά κέντρα, μας οδηγεί στην επανεξέταση των καθιερωμένων αντιλήψεων δόμησης. Η ρύπανση του περιβάλλοντος και η αλλαγή θερμοκρασίας, μας αναγκάζουν πλέον να πάρουμε μέτρα και να εφαρμόσουμε περιβαλλοντικά προγράμματα με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στις πόλεις.

Η επανεξέταση αυτή είναι η αρχή μιας νέας εποχής, με την εφαρμογή πρακτικών και μεθόδων που δεν θα ανταγωνίζονται και δεν θα συγκρούονται με το φυσικό περιβάλλον, αλλά θα ενώνουν και θα αποκαθιστούν αρμονικά την κτιριακή κατασκευή με το φυσικό της κτιριακό και περιβαλλοντικό περίγυρο.

Το πρόβλημα αυτό κλήθηκαν πριν από μας να αντιμετωπίσουν οι εταίροι μας, οι οποίοι αν και έχουν και περισσότερους ελεύθερους χώρους και οργανωμένους χώρους πρασίνου, θέλοντας να αντιμετωπίσουν τα φαινόμενα της αθαλομείχλης και της θερμικής νησίδας, πρώτοι εφάρμοσαν με επιτυχία προγράμματα επιστροφής της φύσης μέσα στην πόλη, όπως «Κήποι στις Ταράτσες», «Πράσινες οροφές για υγιείς πόλεις» κ.α.

Σήμερα η πρώτη χώρα στον κόσμο, που καλύπτει 930.000 τ.μ. οροφών (ταρατσών) κάθε χρόνο είναι η Γερμανία. Στη Σουηδία με Νόμο του Κράτους πλέον τα νέα κτίρια ξαναφτιάχνουν τον πράσινο χώρο στις οροφές. Ενώ από τα παλιά κτίρια ζητούνται να καλύψουν το 20% της υπάρχουσας οροφής. Γενικά στον Ευρωπαϊκό χώρο, εξελίσσονται σήμερα πολλά προγράμματα φύτευσης μεγάλων οικοδομικών τετραγώνων για την βελτίωση της ατμόσφαιρας μέσω της χλωρίδας. Και επειδή το περιβάλλον δεν έχει σύνορα, έτσι και το πρόβλημα της ρύπανσης δεν είναι απλά Ελλαδικό ή Ευρωπαϊκό, αλλά παγκόσμιο.

Στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού οι Δήμοι στην πολιτεία του Maryland και στις πόλεις Oregon και Seattle προσφέρουν μείωση στα δημοτικά τέλη για την εγκατάσταση πράσινης οροφής στα κτίρια. Τα δημαρχεία δε της Ατλάντα και του Σικάγο έχουν κήπους στις οροφές τους αποτελώντας τα ίδια πρότυπα για τους πολίτες.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΟΦΕΛΗ-ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΗΠΟΥΣ ΣΤΙΣ ΤΑΡΑΤΣΕΣ-ΟΡΟΦΕΣ

- Βελτιώνουν την ποιότητα της ατμόσφαιρας, δεσμεύοντας το διοξείδιο του άνθρακα και την σκόνη, εκλύοντας οξυγόνο.

- Βοηθούν στην επιστροφή της άγριας ζωής πουλιών, πεταλούδων, και άλλων εντόμων που είναι απαραίτητα για την ισορροπία του πλανήτη.

- Μειώνουν την θερμότητα και την λεγόμενη θερμική νησίδα που καλύπτει τις αστικές περιοχές.

- Καθυστερούν την απορροή των νερών σε περιπτώσεις καταιγίδας μειώνοντας τα πλημμυρικά φαινόμενα.

- Μονώνουν τα κτίρια, εξοικονομώντας ενέργεια που απαιτείται για την ψύξη και την θέρμανσή τους και μειώνουν τον θόρυβο.

Αξίζει στο σημείο αυτό να αναφερθώ στα αποτελέσματα της έρευνας του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών για τη σκίαση των κτιρίων με δέντρα, διαπιστώθηκε ότι αυτή είναι και ιδιαίτερα αποτελεσματική μέθοδος παθητικού δροσισμού και ελέγχου της ηλιακής ακτινοβολίας.

- Ειδικότερα τα ακτινοβολούμενα θερμικά φορτία είναι σημαντικά μειωμένα έναντι περιοχών που δεν υπάρχουν δέντρα.

- Επιπλέον το φαινόμενο της διαπνοής από τα φύλλα οδηγεί σε μείωση της θερμοκρασίας του αέρα που περιβάλλει το κτίριο.

- Βελτιώνουν την αισθητική εικόνα των πόλεων και των κτιρίων ειδικότερα.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΟΦΕΛΗ

- Αυξάνεται η αξία των κτιρίων.

- Επιμηκύνουν από 2 έως 3 φορές την αντοχή των υλικών των οροφών.

- Τα κτίρια μονώνονται, άρα εξοικονομείται ενέργεια για τη θέρμανση και τη ψύξη των κτιρίων.

- Αξιοποιούνται οι κοινόχρηστοι χώροι των κτιρίων οι οποίοι είχαν εγκαταλειφθεί.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΦΕΛΗ

- Αυξάνεται η κοινωνικότητα των ενοίκων από την κοινή χρήση του πράσινου χώρου της οροφής, εφόσον έχει εξαρχής προβλεφθεί η δημιουργία καθιστικών χώρων και χώρων ψυχαγωγίας.

- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας

- Έρευνες έδειξαν ότι οι άνθρωποι που επισκέπτονταν χώρους πρασίνου εμφάνισαν καλύτερη διάθεση, παρουσίασαν ταχύτερη ανάρρωση και είχαν καλύτερη ψυχολογία

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην αναζήτηση λύσης της προστασίας των κατοίκων των πόλεων από την ατμοσφαιρική ρύπανση δίνουν (εν μέρει) τα κτίρια, προσφέροντας τον πολύτιμο χώρο της οροφής τους.

Το πράσινο αυτό δημιουργείται σε ειδικά φτιαγμένους κήπους.

Ελέγχεται το βάρος που θα δεχθούν οι οροφές από τις κατασκευές και από τις άλλες χρήσεις, προτιμώνται φυτικά είδη που χρειάζονται λίγο χώμα- ελάχιστο έδαφος- για να αναπτυχθούν, συνήθως είναι ποώδη, και τα αναρριχώμενα φυτά που διατηρούνται και αναπτύσσονται με ελάχιστη περιποίηση.

Το κράτος- η τοπική αυτοδιοίκηση πρέπει να εξετάσει προσεκτικά το πρόγραμμα προκειμένου να εφαρμοστεί και στη χώρα μας.

Υπάρχουν έως τώρα κάποιοι Δήμοι που το εφάρμοσαν ήδη. Όπως είναι ο Δήμος Ελευθερίου Κορδελιού Θεσσαλονίκης με την κατασκευή του πρώτου- Ηλιακού Δημόσιου κτιρίου στη χώρα- όπου στην οροφή του υπάρχει γκαζόν και η τεichoποιία είναι ειδική για μόνωση ψύξης και θέρμανσης.

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης, ξεκινά εκστρατεία ενημέρωσης των δημοτών με παράλληλη οικονομική και τεχνική στήριξη σε όσους επιθυμούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα και ο Δήμος Σταυρούπολης άρχισε το πρόγραμμα κάλυψης κάθετων τοίχων και προσόψεων με αναρριχώμενα φυτά.

Το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ. Ε. θα πρέπει να δώσει κίνητρα στους ιδιώτες εργολάβους για την εφαρμογή του προγράμματος και να ενημερώσει τους πολίτες για τα οφέλη της εγκατάστασης πρασίνου στην οροφή της οικοδομής. Και να θεσπίσει νόμο με τον οποίο οι νέες Δημόσιες κτιριακές εγκαταστάσεις (σχολεία-

ιδρύματα- νοσοκομεία κ.λπ.) να κατασκευάζουν χώρους πρασί- νου στις οροφές τους.

Προτείνει η αρχή να γίνει από τα δημόσια ή δημοτικά κτίρια, έτσι ώστε ο πολίτης να έρθει σε επαφή καταρχήν με την εικόνα του πρασίνου, έτσι ώστε μετά την ενημέρωση που θα έχει να θελήσει να το οικειοποιηθεί. Πρώτα πρέπει να το δει και μετά να το βιώσει.

Μοντέλα πατέντες εγκατάστασης εδάφους, χωμάτων, ύδρευ- σης, άρδευσης, στεγανοποίησης και φύτευσης υπάρχουν πολλά, αυτό που άμεσα πρέπει να γίνει είναι η ενημέρωση των πολιτών για να δοθούν οι απαντήσεις στα δικαιολογημένα ερω- τήματα – απορίες αλλά και φόβους που θα έχουν, κυρίως όσον αφορά τη στεγανοποίηση της οροφής και την υγρασία που τυχόν θα υπάρχει.

Το πρόγραμμα όπου εφαρμόστηκε έχει ευεργετικά και πολ- λαπλά οφέλη. Ο τρόπος ενημέρωσης των πολιτών είναι το κλει- δί για να αλλάξουμε την εικόνα και την αισθητική των πόλεων και της ψυχής μας.

**ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΠΥΡΗΝΙΚΩΝ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΩΝ ΣΤΙΣ
ΓΕΙΤΟΝΙΚΕΣ ΜΑΣ ΧΩΡΕΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΑ
Αναφορά της Βουλευτού
κυρίας ΑΣΗΜΙΝΑΣ ΞΗΡΟΤΥΡΗ- ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ**

Σε μία εποχή που:

-διεθνώς αναγνωρίζεται ότι η εγκατάσταση και λειτουργία Πυρηνικών Ηλεκτρικών Σταθμών είναι προβληματική και επικίν- δυνη, καθώς υπάρχουν δυσεπίλυτα ζητήματα (διαχείριση πυρη- νικών αποβλήτων-αυξημένη πιθανότητα ατυχημάτων και συνε- πακόλουθα μεγάλων καταστροφών)

-με επιστημονικό τρόπο έχει αποδειχθεί ότι η πυρηνική ενέρ- γεια εκτός του ότι αποτελεί μια μόνιμη απειλή για τη Ζωή, το Περιβάλλον και την Ειρήνη, είναι και οικονομικά ασύμφορη, ιδι- αίτερα σε περιοχές σεισμογενείς

-κάτω και από τα νέα δεδομένα (Διεθνείς Εκθέσεις για τις κλι- ματικές αλλαγές, Εφαρμογή του Πρωτοκόλλου του Κιότο), πρέ- πει να αναπτυχθούν με έντονους ρυθμούς η περαιτέρω Έρευνα και οι Επενδύσεις στις φιλικές προς το Περιβάλλον και τις Ανα- νεώσιμες Πηγές Ενέργειας,

Είναι εντελώς ακατανόητη η επιμονή των γειτονικών μας αυτών χωρών να εγκαταστήσουν νέους αντιδραστήρες και να παρατείνουν έτσι την απειλή ενός νέου Τσερνομπίλ για τα επό- μενα 30-40 χρόνια, αγνοώντας άλλες λύσεις που υπάρχουν.

Οι πληροφορίες που έχουμε για την περίπτωση της Τουρκίας είναι ιδιαίτερα δυσάρεστες. Στις 26-1-2005 το Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων αναφέρθηκε σε δημοσίευμα της εφημε- ρίδας «Ραντίκαλ», σύμφωνα με το οποίο η Τουρκία καταχώρισε στο πρόγραμμα επενδύσεων του 2005 και ειδικότερα στους προϋπολογισμούς επενδύσεων της Ανώνυμης Εταιρείας Παρα- γωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας και του Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας της Τουρκίας κονδύλια ύψους 7 δισεκατομμυρίων νέων Τουρκικών λιρών (3,8 δισεκατομμυρίων ευρώ). Το Υπουρ- γείο Ενέργειας –σύμφωνα με το δημοσίευμα- λαμβάνοντας υπ’ όψιν τις ενεργειακές ανάγκες της Τουρκίας το 2020, υπολόγισε ότι επιβάλλεται η πραγματοποίηση επενδύσεων για την κατα- σκευή νέων πυρηνικών σταθμών μέχρι το έτος αυτό, δυναμικό- τητας 54.000 megawatt και στα πλαίσια αυτά σχεδίασε να τεθούν σε λειτουργία από το 2012 τρεις πυρηνικοί σταθμοί δυναμικότητας 4.500 megawatt, με πρώτο αυτόν που έχει σχε- διαστεί να κατασκευαστεί στην περιοχή της Κορυά (Ικόνιο) - μόλις 350 χιλιόμετρα Β.Α. της Ρόδου. Επίσης, όπως έγινε γνω- στό η γειτονική Δημοκρατία της Βουλγαρίας έχει ξεκινήσει ένα νέο πρόγραμμα κατασκευής πυρηνικών αντιδραστήρων στο Μπέλενε.

Πρόκειται για την κατασκευή έξι πυρηνικών αντιδραστήρων που θα αντικαταστήσουν τους γνωστούς παλιούς στο Κοζλο- ντούϊ. Για το πρόγραμμα στο Μπέλενε έχουν αντιδράσει πολλοί φορείς στη Βουλγαρία και στο Εξωτερικό. Έχουν γίνει προ- σφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο της Σόφιας για ελλείψεις μελέ- τες, ιδιαίτερα αυτές των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Για το

θέμα αυτό έχουν ευαισθητοποιηθεί πολλές οργανώσεις και ομάδες πολιτών σε όλη την Ελλάδα, ενώ η Νομαρχιακή Αυτο- διοίκηση και οι φορείς της Δράμας – ως εγγύτερος προς τη περιοχή Νομός – έχουν αρχίσει ένα συντονισμένο αγώνα κατά της εγκατάστασης των πυρηνικών στο Μπέλενε.

Όπως είναι γνωστό, κάθε πυρηνικός σταθμός εγκυμονεί τεράστιους κινδύνους στην ευρύτερη περιοχή, δεν υπάρχουν αξιόπιστες λύσεις για τη φύλαξη των πυρηνικών αποβλήτων, ενώ έχει προστεθεί και ο κίνδυνος της δολιοφθοράς ή του τρο- μοκρατικού χτυπήματος. Επιπρόσθετα, οι πυρηνικοί σταθμοί για τις εξαιρετικά σεισμογενείς χώρες της Νοτίου Βαλκανικής, Ελλάδα και Τουρκίας, έχουν πολύ κατώτερο, έναντι των άλλων περιοχών, συντελεστή ασφάλειας της κατασκευής, αλλά και της φύλαξης των πυρηνικών αποβλήτων και απροσδιόριστα υψηλό κόστος αντίστοιχα.

Παρά ταύτα από την πλευρά της ελληνικής κυβέρνησης δεν έχει σημειωθεί καμία αντίδραση προς τη Βουλγαρία για το πρό- γραμμα κατασκευής πυρηνικού Σταθμού στο Μπέλενε και δεν έχει γίνει χρήση της Διεθνούς Συμβάσεως ESPOO, που έχουν επικυρώσει και η Ελλάδα και η Βουλγαρία και η οποία συνθήκη ορίζει ότι για έργα που ενδέχεται να έχουν σημαντικές διαсу- νοριακές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται από κοινού με τις επηρεαζόμενες χώρες (Διαсу- νοριακή Συνεργασία για έργα σοβαρά περιβαλλοντικών επι- πτώσεων). Για το ίδιο θέμα και κάνοντας χρήση της Διεθνούς Συμβάσεως ESPOO έχουν ήδη παρέμβει η Ρουμανία και η Π.Γ.Δ.Μ..

Σε αυτά τα σχέδια λοιπόν έχουμε λόγους να αντιδράσουμε, γιατί η απόφαση εγκατάστασης πυρηνικών αντιδραστήρων δεν μπορεί να αποτελεί εσωτερικό ζήτημα της χώρας που αναλαμ- βάνει αυτή την ευθύνη, αλλά και όλων των χωρών και των λαών των οποίων απειλείται άμεσα η υγεία, η ασφάλεια, η ανάπτυξη και η ίδια η επιβίωσή τους. Πιστεύουμε ότι η Ελληνική Πολιτεία, που έχει πολλού απορρίψει το ενδεχόμενο εγκατάστασης πυρηνικών αντιδραστήρων στο έδαφός της, με τη στήριξη όλων των πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων, μπορεί να αναλάβει πρωτοβουλίες, να αξιοποιήσει το γεγονός ότι οι χώρες αυτές βρίσκονται σε προενταξιακές διαδικασίες με την Ε.Ε. και να θεθεί επικεφαλής διεθνούς εκστρατείας για την αποτροπή εγκατάστασης νέων πυρηνικών αντιδραστήρων και την διακοπή λειτουργίας των υφισταμένων.

Τέλος, η Επιτροπή, κατά τη συνεδρίαση της 28ης Ιουνίου 2006, ενέκρινε κατά πλειοψηφία τις Εισηγήσεις, οι οποίες απαρ- τίζουν την Έκθεση της Επιτροπής.

Αθήνα, 28 Σεπτεμβρίου 2006

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΙΟΠΑΝΟΣ

**ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ**

ΤΑ ΜΕΛΗ

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΤΣΑΛΙΔΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΧΡΥΣΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ – ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΗΔΟΝΗΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΡΓΥΡΗΣ
ΚΡΙΝΙΩ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΡΒΑΡΙΓΟΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ**

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ
 ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΣΑΠΙΔΗΣ
 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΪΣΕΡΛΗΣ
 ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ
 ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
 ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ
 ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ
 ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ
 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ
 ΦΩΤΙΟΣ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ
 ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ
 ΕΛΠΙΔΑ ΠΑΝΤΕΛΑΚΗ
 ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ (ΑΡΗΣ) ΣΤΑΘΑΚΗΣ»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ο συνάδελφος Βουλευτής κ. Λεωνίδας Γρηγοράκος ζητά ολιγοήμερη άδεια απουσίας στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της υπ' αριθμόν 93/57/1-9-2006 επίκαιρης επερώτησης Βουλευτών του ΠΑ.ΣΟ.Κ. προς τους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Δημόσιας Τάξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με τις πυρκαγιές στη Χαλκιδική.

Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει

το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών των συνεδριάσεων της Τρίτης 19 Σεπτεμβρίου 2006, της Τετάρτης 20 Σεπτεμβρίου 2006, της Πέμπτης 21 Σεπτεμβρίου 2006, της Τρίτης 26 Σεπτεμβρίου 2006, της Τετάρτης 27 Σεπτεμβρίου 2006 και της Πέμπτης 28 Σεπτεμβρίου 2006.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση για την υπ' ευθύνη του Προεδρείου επικύρωση των Πρακτικών των συνεδριάσεων της Τρίτης 19 Σεπτεμβρίου 2006, της Τετάρτης 20 Σεπτεμβρίου 2006, της Πέμπτης 21 Σεπτεμβρίου 2006, της Τρίτης 26 Σεπτεμβρίου 2006, της Τετάρτης 27 Σεπτεμβρίου 2006 και της Πέμπτης 28 Σεπτεμβρίου 2006.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώνονται σήμερα οι εργασίες της Β' Συνόδου της Ολομέλειας της Βουλής. Η λήξη των εργασιών της Β' Συνόδου της ΙΑ' Περιόδου Προεδρευομένης Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας θα κηρυχθεί με το σχετικό προεδρικό διάταγμα, το οποίο θα δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και θα θυροκολληθεί. Η Ολομέλεια της Βουλής για τη Γ' Σύνοδο θα συνέλθει τη Δευτέρα 2 Οκτωβρίου 2006 και ώρα 11:00', σύμφωνα με την ειδική ημερησία διάταξη που θα διανεμηθεί.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 14:04' λύεται η συνεδρίαση.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

